

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a **Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported** (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

570-4

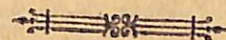
ԵԸԼԱՆԸՆ ԻԶԻ

ՄԻԻԷԼԼԻՅԻ

ՄԻՍ ՊՐԷՏՏԸՆ

ՖՐԱՆՍԻՅԱՆ ՄԻԻԹԵՐՃԻՄԻ

ԱՆՏՈՆ ԱԼԻՔ

ՆԱԾԻՐԻ
ՏԻԳՐԱՆ ԶԻՎԷԼԷԿԵԱՆ

معارف نظارت جلیله سنک رخصتیه طبع اولمشدر

ՏԷՐՍԱՍՏԷՐ
ՄԱԹՊԱՍԻ ԶԻՎԷԼԷԿԵԱՆ

— 1895 —

2 004

(349-4.7)

288-42

ՀԱՅ ԺՈՐՈՂԱԳՐ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՃԱՆՈՒՄԻ ՍԿԻ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ԳԴՄ ՖՈՏՈՅՈՒ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

36956-66

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՃԱՆՈՒՄԻ ՍԿԻ
— 3681 —

ԵԸԼԱՆԸՆ ԻԶԻ

ՃԻԼՏԸ ԷՎՎԵԼ

1.

Ինչիւթերատա Շլօղի նէհրի ճիվարընտա, Սլօբէրթըն շէհրինտէ թըշրինը սանի-
նին պիր կիւնիւնտէ էօյլէնտէն սօնրա սաաթ իւչ տէօրթ գարարլարընտա շիտտէթլի
հաղմուր հաղմագտա իաի. պու շէհրին էթրաֆընտա պուլընան քիւչիւք ըրմազլար-
տան ագան սէլլէր հաղմուրըն սուլունա ինղիմամ իտէրէք սօգազլարը իսթիւա իթ-
միշլէր իաի. Նէհրը մէղքիւր իւզէրինտէ ամէտլիւտ իտէն քէօմիւր մալունալարընըն
էէլքէնլէրինէ վէ հալաթլարընա վարընճայա գատար սուլար ալմը կէօթիւրմիւշ ի-
տի. էլհասըլ էօյլէ պիր ֆէնա վէ թէհիւքէլի պիր հալա իաի քի. ֆիքրի պէշէրէ պի-
լէ թէէսիր իթմէքտէ իաի.

Վազըա ֆէնա ֆիքրլէր տայմա ֆէնա առամլարտա հասըլ օլուր, միշլան իւլ
հալանըն թէպէտաիւլաթըլա պէրապէր թէպտիւր ախլէագ իտէն պիր քիմսէ մագ-
պուլ պիր առամ սայըլմաաղ. ֆազըլ օլան տայմա ֆազըլ օլուպ, հիչ պիր թէպէտ-
աիւլ, հիչ պիր թէսաաիւֆ վէ հախօտ իղֆալաթ վէ թահրիքեաթլա ֆաղիլէթինի
թէրք իտէմէղ. ֆաղիլէթ սահիպի պիր քիմսէ՝ հալանըն ըրլթուպէթլի վէ հախօտ
պօզուգ օլմասընտան նաչի մահղուլն օլմաղ. Մուղայիրի օլարագ բէնճէրէնին էօնիւն-
տէ օթուրուպ տա եէրաաիղ եուրաաղ պիշարէլէրի կէօրիւր իտէ պուշլարա մուալէ-
նէթ իթմէք, վէ քէնաիսի էօյլէ պիր սէֆիլ հալտէ պուլընմաաղընտան տօլայը ճէ-
նապը Հագգա չիւքը վէրմէք, վէ վէղայիֆը մէղհէպիլէյի իճրատան կէրի աուրմա-
մագ խուսուլարընը տիւչիւնիւր.

Տօղթօր Թաբէնտէնին մէքթէպիւնտէ խօճալըգ իթմէքտէ օլան Ժապէլ Նօրթ
աաիսի պու գապիւտէն պիր շախս իաի. Րիւզկիարտան հաղմուրտան սիստէն ֆիւ-
թուր իտէնլէրտէն տէյիլ իաի.

Տէրս օտաաընըն պիր քէօշէսիւնտէ միւքէմմէլ պիր աթէշ հանմագտա իաի. հաթ-
թա Սլգօմբէն նամընտա իքի շայիրտին պէօյիւլիւ աթէշէ հաղլաշմըլ տէյու ալթը
բէնա ճէղաի նագաի, վէ Լաթիհնէ սարֆըն պիր սահիֆէսինի հաղմագ ճէղալարըլա
ճէղալանմըլ իաի.

Ժապէլ Նօրթ, խօճա օլմագ հասէպիլլէ աթէշէ հաղլաշապիլիւրքէն՝ սօգանըն հա-
նընա պիլէ կիթմէղ իաի. Պու առամ իւչիւմէղ վէ իւչիւսէ պիլէ ֆիւթուր իթմէղ
իաի.

36

Եւազրխանէսինն պաշտօնաւ օթուրմուռ, գալէմ եօնմագ իլէ մէշղուլ օլտըղը սը-
րաւտա, ալթը նէֆէր շայիրտին պրուսլարընըն ուճուճա գատար գըզարմըլ օլտըղը
հալտէ դանկըր դանկըր թիթընէրէք վէրտիքլէրի տէրտի տինլէմէքտէ իտի:

Պու ժապէլ Նօրթ տէտիյիմիգ ատամ, էյի պիր ատամ իտի: հագիգաթէն տէ է-
յի պիր ատամ օլմասը լազըմ կէլիւր, չիւնքի չէհրտէ հէր քէս՝ գատընլարա վարըն-
ճայա գատար պու ատամը մէտհ ու սէնա իտէրլէր իտի: էյի ատամ օլմազլա պէրա-
պէր դայէթ կիւզէլ տէ պիր տէլիգանլը իտի:

Լէհնէսի դայէթ նազիք վէ ինճէ օլուպ, ընկի պէրրագ, կէօզլէրի մալի վէ դա-
յէթ լաթիֆ իտի: եալընըզ շուրասընա թէէսսիւֆ օլուսուր, ընկի դայէթ կիւզէլ օլ-
տըղը թէվաթուր պուլմուռ օլան պու կէօզլէր իլէ պիր միւտտէթ տօղրուտան տօղ-
րույա քիմսէնին երկրինէ պագմատըղը իչիւն կէօզլէրին ընկիին վէ տէրէճէի թէ-
էսրիին պիր էյիճէ թային իթմէք միւմքին օլմամըլ իտի:

Գըվըրճըզ սաշարըլա պէյնէլնաս մագպուլ օլան պիչիմի պիր գաֆա՝ մէյտանա
չըգմըլ իտի իսէ տէ, եազըզ քի պաթըլ իթիգատլարա զահիպ օլան քէսանըն գալ-
լինճէ, վիճտանըն հըսսիյաթըլա իրթիպաթըլ օլան պաշընըն հէր իքի թարաֆընըն
սաշարըլ տէօքիւմէյէ պաշարմըլ իտի:

Հաթթա գաֆանըն չէքլինտէն ինսանըն ալլէազընը թանըմագտա մէհարէթի օ-
լան պիր ալիմ՝ թէսատիւֆէն պու չէհրտէն կէչաիյի սըրատա, ժապէլ Նօրթըն գա-
ֆաթընը կէօրտիւքտէ, մէրգուլմըն վիճտան տէնիլէն մէնպաը ֆազիլէթտէն պիւսպիւ-
թիւն մահրուլ օլտուղընը պէյան իլէ պէրապէր, պու չէքլտէ պիր գաֆա պիր ճա-
նիտէ կէօրմիւլ օլտուղընը, վէ պու ճանիլին՝ պիր տօսթընը եէմէյէ տալէթ իտիւպ
հէնուզ եէմէյի պիլէ եէտիրմէքսիզին նէրտիվէն պաշընտա մէրգուլմը գաթլ ու թէ-
լէֆ իթիլիննի հիքեայէ իտէրէք իսպաթը միւտտա իթմիլ տիր:

Թապիի ժապէլ Նօրթը պիւսպիւթիւն պաշգա սուրէթտէ պէլլէմիլ օլան չէհրին
էհալիսի պուլըն իլիթիքլէրինտէ, պու ալիմին առէթա պիր միւֆթէրի օլտուղընը,
վէ իլմի իսէ շարլաթանլըգտան իպարէթ իտիւկիննի հիւքմ իթմիլէր տիր:

Զաթէն պու միսիլու չէհրէ կէլէն ալիմէրին քեաֆֆէսի ալէյհինտէ, Սլօքը-
թըն էհալիսի պու եօլտա պէյանը էֆքեար իտէրլէր իտի: պու տա ժապէլ Նօրթա
բէք պէօյիւք էմիլիյէթլէրի օլմասընտան նէչէթ իտէր իտի:

Զիւնքի ժապէլ Նօրթը քէնտիլէրի եարաթմըլար, քէնտիլէրի կիլիկիւթիւլը,
պէսլէմիլէր, ժապէլ Նօրթ քէնտի կէօզլէրի էօնիւնտէ պէօյիւմիւլ վէ մէյտանա կէլ-
միլ պիր տէլիգանլը իտի:

Պուսըն տա նապըլ օլտուղընը մուսթապարճա հիքեայէ իտէլիմ:

Թարիֆ իթիլիյիմիգ եաղմուրը կիւնտէն օն տօգուզ սէնէ էվվէլ, Շլօգի նէհրի
աահիլինտէ հէնուզ տօղմուլ վէ էօլմիւլ կիպի պիր չօճուգ պուլընմըլ իտի: իսապէթ
քի էօլմիւլ տէյուլ գանն օլընան պու չօճուգ սաղ ըմըլ, վէ ֆագաթ չամուրլար իչի-
նէ պաթմըլ օլտուղընտան իպթիտատէ էօլմիւլ գանն իտիլմիլ: Պու չօճուգ չէհրին
ճէմիլէթ խայրիյիսի ապըլ, սաղ օլուպ օլմատըղը անլաշըլմագ իւզըն պաշ աշաղը
թութուլունճա քճիւգ ինճէ պիր սէս սալը վէրմիլ վէ սաղ օլտըղը անլաշըլմըլ:

Պու չօճուգ իպթիտա պիր գաղըգճը պուլմուլ, չէհրին ճէմիլէթ խայրիյիսին
թէսլիմ իթմիլ: Ճէմիլէթ խայրիյի մարիֆէթիլէ թէտալի իտիլիքտէն սօնրա, տա-
րիւլ աճէզէյէ կէօթիւրիւմիւլ: Սլօքըթըն խաղը պու չօճուգ պէօյիւթմէյի չար-
նաշար տէրէօնտէ իթմիլ: Հէր ֆագիլէթէ մուգապիլ պիր միւքեաֆաթ օլուր եա՝
չօճուգ տարիւլ աճէզէտէ պէօյիւմիւլ, իպթիտա քիլիսէ մէքթէպինն խօճաղըա թա-
յին օլուսմըլ, պատէհուլ տօգթօր Թարէնտէնին մէքթէպինն միւլազիմէթէն տէվամ
իթմիլ: տէօրտիւնճիւ սընըֆա տէրս վէրմէյէ պաշլաղպ, թա պիրինճի սընըֆըն խօ-
ճաղըղընը վէ նիհայէթ մէքթէպին միւֆէթիլը ումուլիլիլ իլէ միւտիր վէքեալէ-
թիին իհրագ իթմիլ:

Ժապէլ Նօրթ իսմինն կէլինճէ, գանն օլուսմասըն քի պիր գարը եա ճիւնէթ եա
սէֆալէթ վէ եախօտ վահիլիյէթ սաիգասըլա չօճուղընը պէօյլէ ըրմաղա աթարսա,
քիմին էվլատը օլտուղընը միւպէյին գօյնուճա պիր իշարէթ պըրագմայաճաղը տէր-
քեար օլտուղընտան, ժապէլ Նօրթ իսմի տարիւլ աճէզէտէ գօնուլմըլ պիր իսմ տիր:

Պաղը էօյլէ ալլէազտա ատամլար պուլուսուր քի, տարիւր աճէզէտէ կէօրմիւլ
օլտըղը մուսմէլէ քէնտիլէնն աղըր վէ աճը կէօրիւնիւր: Պու միսիլուլէրին մայա-
սընտա օ տէրէճէ խըյանէթ օլուր քի, գուլմ կէօրմիւլ օլտըղարը հալտէ պիլէ, խը-
յանէթի էլտէն պըրագմաղար, վէ պիր մէքթէպին տէօրտիւնճիւ սընըֆընտա պուլը-
նան չակիրալէրին խօճալարընը զէվզէնմէլէրինն վէ թահգիր իթմէլէրինն պիլէ թէ-
համիւլ իտէմէզլէր: ժապէլ Նօրթ իսէ ապա պու գապիլտէն տէյիլ իտի: թէտաթի
կէօրտիւքճէ միւլալիմանն տալլանտը, հագարէթ կէօրտիւքճէ գուզու կիպի թէհամ-
միւլ իթմի, պէտ սէօզլէրի գուլաղարը իչիթմէտի, սուլուն՝ մէքմէր թաշըն իւզէ-
րինտէն գաղըպ ագտըղը կիպի միւնասէպէթսիգ մուսմէլէլէրտէ եանընա ուղրամագ-
սըղըն կէչէր կիտէրլէր իտի: աշընմըլ պիր գալէմ նէ գատար գօլայլըղա ըննճէրէ-
տէն ֆըրլաթըլըր իսէ, այնը տէրէճէտէ գօլայլըղա պօղաղընը սըղըպ ըննճէրէտէն
ֆըրլաթապիլէճէյի քիւլիւք պիր չօճուղըն հագարէթիլնէ պիլէ թէհամմիւլ իտէր ի-
տի: իսիւսաթի քէլամ ժապէլ Նօրթ միւքէմմէլ պիր տէլիգանլը իտի: վէրէճէյինն
կիպի վէրիւր վէ միւքեաֆաթընը աշիքեար սուրէթտէ ալըր իտի: սաղ էլլինն եաը-
տըղընտան սօլ էլի խապէրտար տէյիլ իտի: Պուրալարընը չէհրին էհալիսի պիլտիյի
իչիւն քէնտիլէրին տայմա մէտհ իտէր, վէ կիւնիւն պիրինտէ չէհրին էն պէօյիւքա-
տամլարընտան պիրիսի օլաճաղընը քէչֆ իտէրլէր իտի:

Հալա օ գատար ֆէնա իտի քի, սաաթ պէչէ վարմագտան հէր թարաֆ կէճէ
կիպի գարարտըղընտան, տէրս օտալարընըն բիօ վէ թիւթէն մօմլարընը եաղմաղա
մէճպըրիլէթ հասըլ օլտուլ:

Չօճուղարա ուզըն ֆինճանլար իչիլտէ սիւտիւլ սու նամըլա պիր չէյ վէրիւ-
տի: Չօճուղար իլմէքտէն իսէ, ֆինճանա էլլէրինն թուլթուպ ըսըթմագտան տահա
ղիյաթէ մէննուլ օլուրլար իտի:

Ագլամ եէմէյի մագամընտա օլան պու սիւտիւլ սու իչիլտիւքէն սօնրա, պուր-
նուսըն ուճուճա գատար մօրարմըլ պիր պէսլէմէ կէլիպ ֆիւսթարը գալտըրտը:

Շայիրալէրին ալթըսը տա Լաթինճէ տէրս քիթապըլընը վէ պալար վէ քի-

Թագաւորն միւսէլիֆինէ պին տիւրլիւ պէտտուալար օգույարագ, թէրճէմէ իլէ մէշղուլ օլտուլար:

Սաաթ սէքիզ օլունճա հաւա տահա զիյառէ պէրպատաշտը, շայիրտէր եւթագլարնա կիրտիւէր. էկէր Ալգոմբէն տէտիյիմիզ շայիրտ օտտսընտա եէմէք իւզարէ պիր շիւթէ եղզընթըսը իւզէրինէ պիր թագըմ եէյնճէքէր իլէ պէրապէր պիր գաշ շիշէ կազէօզ իմօնաթա տիզմէմիշ օլսայըաը՝ հէրօի տէ ույգույա տաւըշ օլաճագաւար իտի:

Ժապէլ Նօրթ իսէ, աշաղըտա գաւըշ պիր մօմուլն ըղղըյա Լաթինճէ թէրճէմէլէրի թասհիս իթմէքտէ իտի. Շու ըղղըն գարշըսընտա պուլընան վէ աթէշ կիպի բարլամագտա օլան կէօզլէրի պիր քէրրէ թէտգիզ իտինիզ պագաւըմ պու կէօզլէր կիւնիւն պիրինտէ պիրէր տէհէթլի մէշալէ օլաճագաւար մը. շու սիմայը, շու աղըզը, շու քինճէ տուտագլարը մուսայէնէ իտինիզ. պու սիմա, պու լէհճէ պէօլլէ հազին վէ իլէրիսի մէհնուլ վէ հէմվար պիր էօմրէ գաթլանաճագ լէհճէյէ պէնզէ՞յօր մը. Եիւզիւնտէ զէքեաւէթ ալէամէթլէրի պէսպէլլի. պու գառար զէքեաւէթէ մալիք օլան պիր քիմսէ՝ էօմրիւնիւ չօճուգ տէրսլէրինի թասհիս իթմէքլէ կէշիրմէյէ բազը օլապիլի՞ր մի. Պու առամըն գաւպինի կէօրէպիլսէ իտիք, պու սիւալլէրին ճէվապլարընը վէրէպիլի իտիք:

Պու առամ եազըլխանէնին գաբաղընը աշար, եազըլխանէնին իշինտէ քեաղըտ, գալէմ, տէֆթէր, մէքթուպ վար. լաքին պիր շէյ տահա վար քի, պիր խօճանըն եազըլխանէսինտէ պուլուլմասընա հիշ պիր մանէա վէրիլէմէզ. — Պու նէ՞ իմիշ. — Ուզուլն պիր իր: Եազըլխանէյի աշմասընտան մագսէտ՝ իրին մէվճուտ օլուպ օլմատըղընը թահգիզ իթմէքտէն իպարէթ իտի. Եազըլխանէյի գաբար, քիլիտլէր, անախթարընը եէլէյինին ճէպինէ գօր, վէ սաաթ տօգուգտա էվին թա իւսթ գաթընտաքի օտտսընա չըգար:

2

Գըրտան շէհրէ միւսթէտ օլան ճատտէ՝ հէր եէրտէն զիյառէ սագիլ, գարանըգ վէ պաթագ տըր. Պախուսուս շէհրտէն պիր միլ մէսաֆէտէ պիր մահալ վար տըր քի, պու մահալ՝ զիքը օլընան ճատտէտէն տէ սագիլ տիր. Մահալը մէզպուրտէ Գաւրա Տէյիրմէն նամըյա թէք պիր խանէ վազը տըր. Պու խանէտէ պիր վաղըթ պիր տէյիրմէնճի իգամէթ իտէր իմիշ. տէյիրմէն էլան պագը տըր. լաքին իշլէյնճէք հալտէ տէյիլ:

Պու էպինյէյէ պագը թէպէտտիւլաթ վէ թամիրաթ իճրա իտիլէրէք, պու կիւնքի կիւն գապիլը իսքեան պիր խանէ իսէ տէ, եինէ թէնհա վէ սագիլ պիր մահալ տըր:

Պու խանէտէ պիր տուլ գառըն իգամէթ իտէր իմիշ. պու գառըն՝ պիր վազթ ճէսիմ պիր սէրվէթ սահիպի իմիշ. լաքին պիր թանէճիք օղլու պու սէրվէթին գըսմը քիւլիսինի չիւրիւթտիւքտէն սօնրա, պրագըպ օավուշմըշ, սէնէլէր իլէ իզիլլէ թօղըյա զայպ օլմուշ:

Պագըլարը մէրգուլմըն տիյարը էճնէպիյէտէ պուլընտըղընա վալիտէսինի գանաւըրմաղա չալըշմըշար իսէ տէ, պիշարէ գարը պու ըիվայէթէ ինանմաղ իսթէմէտիկի հալտէ տախի՝ էօլմիւշ տիր իթիգատըյա աճը աճը կէօզ եաշը տէօքմէքտէն ֆէրաղաթ կէլէմէզ իտի:

Էվլէնէլիտէն պէրու խըամէթինտէ պուլընան սատըգ պիր պէսլէմէ իլէ իտարէլի սուրէթտէ կէշինտիյի սըրառա, չօգտան պէրու Հինտիսթանտա պուլընան պիր գարտաշը քիւլիլէթլի պիր վարիյէթ իլէ քէնտիսինի կէօրմէյէ կէլմիշ իտի. Գառըղըն իսմի Մատամ Մարվօտ վէ գարտաշընըն առը Միւսիւ Մօնթակ Հարաինկ իտի Պու առամըն մայէթինտէ Հինտի պիր խըամէթ քեարտան պաշգա քիմսէ հօգ իտի. Նիլէթի ինկիլթէրանըն ճէնուպ թարաֆընտա պիր միւլք սաթըն ալմագ, վէ տուլ հէմշիրէսիյէ պէրապէր օրայա կիտիպ իգամէթ իթմէքտէն իպարէթ օլաղընտան. պիր իքի կիւնտէն կիթմէյէ մէհպուր իտի:

Սլօթէրթըն խալգը՝ մէրգուլմըն կէլտիյինի խապէր ալտըղընտա, հատսըզ հիսապսըզ պիր սէրվէթէ մալիք օլտըղը՝ աղըգտան աղըգա կէզմէյէ պաշալարպ, նէզտինէ պիր գաշ քիշի կէօնտէրմէյէ գարար վէրտիլէր իսէ տէ, պուլար հիշ քիմսէ իլէ իւթիլաթ իթմէք իսթէմէտիքլէրինտէն, խալգ քէնտիլէրինէ զաւարըլ տէյիլ իսէ տէ, աճալիպ առամար նազարըյա պագմաղա գարար վէրտիլէր:

Գարտաշ զըզգարտաշ աթէշին գարշըսընա կէշտիլէր, կէօրիւնիւր քի Մատամ Մարվօտ վազթըյա կիւզէլճէ տիպէր պիր գառըն իմիշ. լաքին պիր թագըմ քէտէրնաք էնտիլէլէր վէ էն պէօյիւք պիր իւմիտի պիլէ մահվ իսէն տիւշիւնճէլէր եիւզիւնտէն կիւզէլլիլ վէ տիլպէրիլի գալի օլմուշ: Նէթէքիմ տամլա տամլա ագան սու էն սէրթ գայայը պիլէ աշընտըրըր. Մ. Հարաինկ հէմշիրէսինէ բէք զիյառէ պէնգէմէքտէ օլուպ, կէրշի սիմաճա իսթիյար իտի իսէ տէ, ֆիւթուր վէ էնտիլէ իշինտէ օլմատըղը զահիր իտի:

Պուլար սէօզէ պաշալարպ, պիր արալըգ Հարաինկ.

— Է՛յ, օղլուտան հիշ պիր խապէր ալմատըն մը:

— Եէտի սէնէ տիր քի, հիշ պիր խապէր հօգ. եէտի սէնէ տիր, գալիմ պիր թէաշ իլէ եաշայօրուլմ. շու եէտի սէնէ զարֆընտա, հէր գառու չալընտըգճա գանն իտէրիմ քի գալպիմէ վուրույօրլար. պաղչէտէ գուլմուլ իւզէրինտէ այագ սէսի ալտըգճա, գանն իտէրիմ քի պաղըրմա պասըյօրլար:

— Աճապա էօլմիւշ միւ տիր:

— Սաղ տըր տէյու իւմիտ, վէ միւթէմատիյէն տուա իտէրիմ. խալըր, էօլմէմիշ տիր. Բէշիման վէ նատիմ օլմատըգճա էօլմէզ, պէնիմ տուամը ալմատըգճա էօլմէզ, մէմուլ իթմէմ քի պէնիմ էլիմի էօրմէտէն, աֆվըգ տիլէմէտէն, պէյանը նէտամէթ իթմէտէն պիր տահա կէլմէմէք իւզըն սավուշմուշ օլտուլ:

— Տիմէք քի, հայաղ պիր էվլատ ըմըշ:

— Սէրխօշ վէ գուլարպաղ իտի. բարասընը սաղա սօլա սաշար իտի. Ֆէնա արգատաշար իլէ իւլֆէթ իտէր իտի, պիլիլիմ. լաքին քէնտիսի խաին տէյիլ իտի. կի-

տէճէյի ազգամ սօն տէֆա օլարագ կէօրտիւմ. մէօլէքինտէն քէնտիսի տէ մէմնուն տէյի իտի: Հաթթա պունա տաիր պազը չէյլեր տէ սէօյլէտի: Թուլթմուշ օլտըղը եօլուն զայնթ գարանըգ պիր եօլ օլտուղընը իթիրաֆ իլէ պէրապէր, օ եօլուն նիհայէաթինէ գատար կիթմէք մէնպուրիյէթինտէ պուլունտըղընը պէյան իթմիշ իտի:

—Հիշ նասիհաթ իթմէտին մի:

—Օ գատար նասիհաթ, օ գատար բէճա իթտիմ քի սասնտըմ. հէքսի տէ պօշա կիթտի:

—Վահ զավալը Ագնէս, վահ. վահ պաթթըղ էվլատ. Ալլահ մէրհամէթ էթսին. պու կէճէ սըղընաճագ երէրի օլմայանլարա տա Ալլահ մէրհամէթ էթսին:

Յիրհագիգա Սլօքէթըն ճատտէսինտէ Գարատէյիրմէնտէն թագրիպէն պիր միլ մէսաֆէտէ չէրէ տօղլու կէլմէքտէ օլան պիր պիշարէյէ տէ ձէնապը Հագգ մէրհամէթ իթմէքտէ իտի:

Պու պիշարէ՝ իւթիւ պաշը բարա բարչա օլմուշ կիւղէլ պիր տէլիգանլը իտի, վէ եախօտ տահա տօղլուը կիւղէլ պիր ատամ ըմը. լաքին սիմասընտա կէճէ կիւնտիւղ սէֆահէթ վէ իշ ու իշրէթ վէ մէննունանէ հարէքէթ վէ մուամէլաթ էսէրէրի գալմը օլտուղընտան, կիւղէլիյի գիյատէսիյէ խալէլէգիր օլմուշ իտի. բարմադլարը արասընտա քէօթիւ պիր սիկարա թուլթմուշ իտի քի, իքիտէ պիրտէ սէօնմէքտէ օլուպ, հէր եադտըղընտա միւնասէպէթսիլ քիւֆրէր իթմէքտէ իտի:

Սիկարասը եանմագտա օլտըղը սըրատա, քէնտի քէնտինէ չէօյլէ սէօյլէնէքէք երւրիւմէքտէ իտի:

—Պէօյլէ եօրկուն, աճ սուսուղ, սօղգտան տօնմուշ պիր ատամ, գէնկին պիր ատամըն պիր տանէճիք օղլու՝ ետի սէնէ գայպուպէթտէն սօնրա, վաթանընա նէ՝ երւղ իլէ ավտէթ իտէպիլիւ: Նէ՝ պաթթըղ տօղմուշում. Գարատէյիրմէնտէ եթիշմէք իշին պիր միլ տահա երւրիւմէլի. հայտէ տէյէլիմ քի երւրիւտիւք վէ եթիշտիք, պէնի կէօրիւսէ նէ՝ տէյէճէք. Նէ գատար լանէթ օգուսա հագգը վար: Պու կէչիտիլիմ էօմրտէն նէ՝ քեարըմ օլտու: Հիշ. պիր վալիտէնին պէտտուսընը ալտըմ, իշթէ պու գատար:

Պու սըրատա սիկարասը սէօնտիւ, քիւֆր իտէրէք սիկարայը տէրէնին իշինէ աթտը. չապգասընը կէօղլէրինէ գատար էնտիրտի, էլինին պիրինի ճէպինէ սօգտու. օ պիր էլինտէ տէ եօլտա քէսմիշ օլտըղը պիր սօրայը թուլթմագտա իտի. սուլարա վէ չամուրլարա պասարագ Գարատէյիրմէնտէ տօղլու իլէրիլէտի. խանէնին ըլըզլարը կէօրիւնմէյէ պաշլամը իտի:

Պիր չէրէք սօնրա պու տէլիգանլը Գարատէյիրմէնտէ խանէսինին պաղչէսինէ կիրտի. Գարըսընա պիր եապանճը չըգար վէ միւնասէպէթսիլ պիր սէօղ սէօյլէր գօրգուսըյա գաբուը չալմաղա ճէսարէթ իտէմէմէքտէ իտի:

Գիւշիւք սալօնտա ըլըգ կէօրմէքէ, մէգքիւր սալօնա եազլաշըր, վալիտէսինին սէսինի իշիտիլ: Ուայը սէնէլէրտէն պէրու տուա իթմէմիշ օլտըղը հալտէ, գարու մա, գամընտա օլան օրթա բէնճէրէնին էօնիւնտէ տիլ չէօքէր վէ Ռապպիւլ ալէմինէ արզը չիւքրան իտէր:

Նէ եաբաճաղընը քէնտի տէ պիլմէզ, պէօյլէ ետի սէնէ գայիմանէ թմիշ օլտըղը պիր վալիտէտէն նէ՝ իւմիտ իտէպիլէճէյինի տիւշիւ:

Պու սըրատա Մ. Հարտինի հալայա պագմագ իւզրէ մէգքիւր տըգտա, տէլիգանլը հէման իշէրի կիրիպ, օտանըն օրթամընա տ:

Պու հալին թաֆսիլաթընը վէրմէք վէ վալիտէնին սէվինճ ւէ մէ միւսրիֆ պիր էվլատըն տէօքալիւ կէօղ եաշընը թարիֆ իթմէք բէք:

Անա իլէ օղլու իքի սասաթ գատար գօնուշտըլար. իթմիշ օլտըղը պլարտան աւա պահա իթմէյիպ, ըզհարը նէտամէթ իթմէքտէ վէ իլէրուտէ տա հարէքէթ իտէճէյինի պէյան իլէ ճէգայա միւսթահագղ օլտուղընը սէօյլէմէ տէ իտի:

Մատամ Մարվօտըն օղլունըն իսմի Րիշար իտի. Մատամ Մարվօտըն էօքի էմէքտարը՝ Րիշարը էլինտէ պէօյիւթմիւշ օլտուղընտան, ետի սէնէտէն սօնրա ավտէթ իթմէսինտէն տօլայը ֆէվգէլատէ մէմնուն վէ մէսրուր օլմուշ իտի. Ուաֆիֆճէ պիրաղ չէյ ետիլքտէն սօնրա, Մ. Հարտինի իլէ Րիշար՝ Մատամ Մարվօտը եաթմաղա կէօնտէրտիլէր: Տայը իլէ եէկէն եալընըզ գալտըզլարընտա, աթէյին պաշընա կէչիպ էսքի շարապտան իշէրէք, Մ. Հարտինի սէօղէ պաշլատը:

—Օղլում Րիշար: Սանա պիր չէյ սէօյլէյէճէյիմ. պիլմիշ օլտընը քի սէնին խայրըն իշին տիր. արգատաչարը Րիշարա չէյթան բարչասը տէյու առ թագմըշլար իտի:

—Էյի ատամլարըն կիւղէլ սէօղլէրինի տինէմէյէ ալըմըշ օլտըղըմ իշին սէօյլէյէճէյինիլ սէօղլէրին հէր հալտէ հագղըմտա խայրը օլտուղընա հիշ չիւպնէ իթմէմ:

—Պէօյլէ ետի սէնէ գայա օլտըգտան սօնրա, ավտէթ իթմիշ օլմանտան տօլայը ֆէվգէլատէ մէմնուն օլտուղըմ էմին օլմալըսըն: Կէլտին, բէք ալէա էթտին. լաքին պունտան պէօյլէ նէ՝ եաբաճագսըն. շուրասընը անլաթսա՞նա:

Պիշարէ Րիշար նէ եաբաճաղընը քէնտիսի տէ պիլմէտիլինտէն, վէ հաթթա տօղալըտան պէրու տիւշիւնէրէք հիշ պիր չէյ եաբամամը օլտուղընտան, տայըսընա նէ եօլտա ճէվապ վէրէճէյինի շաշըրտը:

—Սէնին ալիճէնապ պիր տէլիգանլը օլտուղընա հիշ չիւպնէմ եօգ տրը, էօմրիւնտէ հիշ պիր իշ իլէ մէշղու օլմայըպ, վագթընը պօշ պօշունա վարիյէթինի չիւրիւթտիւրմէքլէ կէչիլիւսին. լաքին պունտան պէօյլէ աղընը պաշընա թօրլայըպ, իթմիշ օլտըղըն խաթալարտան տօլայը նատիմ օլտուղընը իսպաթ իթմէլիսին:

—Պէն պիր չէյէ եարար ատամ տէյիլիմ, պէնիմ կիպի ֆէնա ատամլարը ատամաղըզլարընա թէաճճիւպ իտիյօրում:

—Շիւք Ալլահա քի, աղըն պաշընա կէլմիշ տէ գալգմըշ վալիտէնին նէգտինէ կէլմիշսին: Ումարըմ քի սէն տահա ատամ օլապիլիսին:

Պու սէօղլէրի իշիթտիքտէ, Րիշար պաշընը եօգարը գալտըրտը. կէօղլէրինտէ իւմիտ ալէամէթլէրի բէյտա օլտու. գանն իտէրսին քի պիր սանիյէ գարֆընտա հաթթը թաղէ քէսպ իթտի:

—Մէմուլ իթմէտիլիմ պիր սըրատա սէնի կէօրտիւլիմտէ խաթըմա պիր չէյ

... րոտա դալաճագ օլուրսան, վալիտէն սէնի էլան չօճուգ կիպի պէլ-
... սապահտան ագլամա գատար եանընտան ալըրմագ իսթէմէյէ-
... պիր իշ իլէ մէշղու իթմէյէճէք տիր. պէօյլէ օլտըղը հալտէ, երնէ
... իլէ իւլֆէթ իթմէյէ պաշլալաճագսըն. պէօյլէ իլէ հիշ պիր վա-
... օլամալաճագսըն:

տալըսըյա պու պապտէ հէմէֆքեար օլտուղընը պէյան իթտի
թէ պէնիմ գարարըմը սանա սէօյլէտիմ, Րիշար. Կարտէնֆօրտտա էսքի պիր
վար տըր. պու տօսթուճա պիր մէքթուպ եաղարըմ, սանա թէսլիմ իտէ-
րիմ. սապահ էրքէն գալգարսըն, վալիտէն գալգաղտան էվվէլ մէքթուպը ալըր կի-
տէրսին. Պու առամ միւթէպէր թիւճճարտան տըր. սանա քէնտի մաղաղասընտա
պիր խըղմէթ կէօսթէրէճէք տիր. վէ սէնի քէնտի էվլատը մագամընտա գալըրաճագ
տըր. իսթէտիյին զէման կէլիպ վալիտէն կէօրէպիլիսին. էկէր չալըմագտան լէզ-
զէթ ալըպ տա քէնտինճէ պիր սէրվէթ թէտարիք իթմէք հալվէսինէ տիւլէճէք օ-
լուր իսէն չու եաղընլարտա Հինտիսթանտան պիր տօսթուճա կէլմիշ տիր քի, ագճի-
յէր խասթալըղընա միւլթէլա օլուպ օլանճա վարիյէթինի սանա թէրք իտէր. նէ
տէրսին, Րիշար:

—Սէ, ալիճէնապ տալըճըղմ . . .
Րիշարըն իշինէ կէլէն շէյ, տալըսընըն թարիֆի մուճիպինճէ պիր թաճիր եա-
նընտա խըղմէթ իթմէքտէ օլուպ, միւրատըր մէթանէթը քեամիլէ իլէ չալըմագ վէ
ճիհանէ էսամէն էհիլ ըրզ պիր քիմսէ օլտուղընը իսպաթ իթմէքտէն իպարէթ իտի:

—Հէր հալտէ, Րիշար, բարասըզ պէօյլէ եէնի պիր էօմրէ պաշլալամագ օլտըղընը
պիլիրիմ. պինաէնալէյն եանըմտա պուլուսնանը սանա վէրէյիմ. պու սուրէթլէ սանա
նէ տէրէճէտէ էմնիյէթիմ օլտուղընը անլայապիլիսին. ումարըմ քի պու բարայը ա-
լըպ տա երնէ էսքի հալլէրինէ տիւշար օլամագսըն:

Րիշար սէսիղճէ տալըսընըն երւղիւնէ պաղըպ, նէ սուրէթլէ թէշէքըլըր իտէ-
ճէյինի շալըրմըզ գալմըշ իտի:

Մ. Մարվօտ եէկէնիսի ալըպ իքինճի գաթտաքի օտասընա կէօթիլըրիւ. Բէն-
ճէրէնին էօնիւնտէքի չէքմէճէյի ալըպ, պիր ճըղտան չըգարտը. պու ճըղտանըն ի-
չինտէ երւզ օթուգ բարչա էճնաս ալթուճ իլէ պէհէրի երւզ ինկիլիզ լիւրալըզ իքի
չէք մէվճուտ իտի:

—Րիշար, ալ շուսլարը: Նագտը քէնտի իթիյաճաթըն իշիւն գուլլան. Պէնիմ
կիպի պիր առամըն եէկէնինէ եաղըլաճագ սուրէթտէ իգթիզա իտէն շէյէրի սաթըն
ալ վէ Կարտէնֆօրտա միւվառէլէթ իթտիյինտէ պաղը գալանը պանգայա գօ: վէ
մատամ քի պէյնիմիզտէ վուգու պուլան մուգարրէրաթը վալիտէնին պիլմէսինի ալ-
ղու իթմէքտէյիմ, սէնճէ եաղըլաճագ շէյ եարըն սապահ էվտէ քիմսէ գալգաղտան
եօլա տիւշմէլիսին:

—Շաֆագ աթար աթմագ կիտէրիմ, վալիտէմէ իքի սըրա պիր շէյ եաղըպ պը-
րագըրմ:

—Մէքթուպա տա լիւզուճա հօգ, պէյնիմիզտէ ճէրէյան իտէն վուգուաթը եա-

ըն վալիտէնէ հիքեայէ իտէրիմ. կիտէճէյին մահալէ վասըլ օլտըգտան սօնրա, պէր-
թաֆսիլ եաղարսըն. Պէօյլէ կէլտիյին կէճէնին էրթէօի կիւնիւ պըրագըպ կիթմէյէ
սէնի մէճպուր իթտիյիմտէն տօլայը պէլքի ճանըն սըգըլըյօր. լաքին նէ՝ չարէ, տէ-
միր սըճագ իքէն տէօյիլիւր. էկէր պուրատա գալաճագ օլուրսան, պէլքի երնէ էս-
քի հալլէրէ տիւշար օլուրսուճ. պէն սէնի գապիլի իսլահ պիր տէրիգանըսըն տէյու-
պէլլէմիշիմ. եէտի սէնէտէն սօնրա վալիտէնին էվլինէ կէլմիշ իտէն էլպէթթէ քի էթ-
տիքլէրինէ բէշիման վէ նատիմ օլմուսըն տըր:

—Շիւպիէսիզ, բէք նատիմ վէ բէշիմանըմ, վէ պէօյլէ օլտուղընը իւք ֆըրտաթ-
տա իսպաթ իթմէք արգուսընտայըմ:

Րիշարըն հալիտէն տալըսը գիյատէսիյլէ մէմնուճ օլուպ, ֆէրտասը կիւնիւ էր-
քէնճէ կիթմէսինի թէքըար թափսիյէ իթտի:

—Եարըն սապահ սաաթ պէշտէ եօլա չըգաճաղըմ. Սաաթ ալթըյա տօղրու Կար-
տէնֆօրտա պիր թրէն չըգաճագ, կիւրիւթիւսիւզ բաթըրաղըզ էվտէն չըգարըմ. եօ-
լու պիլիրիմ. սալօնըն գաբուսուճտան տիշարը չըգարըմ. ալլուճըն գաբուսընը աշ-
մաղա լիւզուճա հօգ, չիւնքի օ գաբուճըն անախթարլարընը Մարթա չիլթէսինին ալ-
թընտա սաղլար:

—Էյի խաթըրմա կէլտի, պու կէճէ Մարթա սէնի նէ՝րէտէ եաթըրաճագ:
—Ձանն իտէրիմ քի պու օտանըն ալթընտաքի օտատա եաթաճաղըմ:

Մ. Հարտինկ իլէ Րիշար աշաղա էնտիլէր, Մարթա սէտիրին իւթիւնէ Րիշար
իշիւն պիր եաթագ եաբմագլա մէշղու իտի:

Մարթա.—Պու կէճէ պուրատա բահաթճա ույուրսուճըզ, Միւսիւ Րիշար, լաքին
Մատամ չու թալանը թամիր իթտիլմէքտէ՝ կիւնիւն պիրինտէ պէօյիւք պիր թէհիլ-
քէ վուգու պուլաճագ տըր:

Իւշիւ պիրտէն թալանա պագտըլար, պիր գաշ եէրին սըվասը տիւշմիւշ վէ
չաթլամըշ իտի:

—Էկէր կիւնտիւզ օլսալտը, հօգարքի օտա կէօրիւնիւր իտի. չիւնքի Միւսիւ
Հարտինկին օտասընտա խալը հօգ տըր:

Հարտինկ.—Պէն Հինտիսթանտա խալը իւթիւնտէ երիւլմէյէ ալըմամըլմ.
Մարթանըն գար կիպի պէյագ թախթալարընտան տահա գիյատէ խօշանըրըմ:

—Պու էվին թախթալարը հիշ պիր վագըթ պէյագ օլամագ, չիւնքի թախթա
սիլմէք գապիլ տէյիլ. սուլար աշաղը աղըպ էշեալարը պէրպատ իտիյօր:

Շէյթան բարչասը Րիշար իսէ պու սէօղլէրտէն հիշ ֆիւթուր իթմէյիպ, շարապ
իշմէքտէ վէ իսթիգպալինի տիւշիւնմէքտէ իտի: Տալըսընըն պօյնուճա սարըլըպ ար-
ալ միւնէթտարի իթտիքտէն սօնրա էլպիսէլէրիյլէ եաթաղըն իւթիւնէ ուղանը
վէրտի:

—Օտամտա պիր սաաթ վար, սաաթը պիլէ գուրարըմ. սէնի ույանտըրըր, օ-
տամըն գաբուճը աշըզ օլտուղընտան չալարսա իշիտիսին. վալիտէն թա օ պիր թա-
րաֆտա եաթաղըն ճիհէթլէ, սաաթըն սէսինտէն ույանմագ. չիմտիլք կէճէնիզ խալը

օլսուեն, Ալլահ եւրաբմմեն օլսուեն.—տէյիպ Մ. Հարտինկին տիշարը չըգմարյա պէ-
րապէր Ռիշար ույգույա տալտը:

Հարտինկ օտաւնա կիրտիքտէ, Հինտի խըզմէթ քեար սօյունտուրտը. խըզմէթ-
քեարը Լասգար Ինկիլիզէ պիւմէզ իտի. զայնթ սատըգ պիր էմէքտար օլուպ, տայ-
մա էֆէնտիսինին օտաւնուն եաննտաքի օտաւտա եաթար իտի:

Հավա զայնթ ֆէնա իտի. ըրզկեար չիտաթթէ էսմէքտէ վէ եաղմուր եաղ-
մագտա իտի:

3.

Տօգթօր Թաբբընտօնն մէքթէպինտէ Ժապէլ Նօրթ քէնտի պաշնա պիր օ-
տայա պիւէ մալիք տէյիլ իտի: Շէօյլէ քի, շայրտիւրտէն Ալգօմէնին քիւլիւք դար-
տաշը սըթմա իլլէթինէ ուղրամը, վէ հաթթա պազէն սայըգլամաղա պիւէ պաշնա-
մը յօտուղընտան, վէ տօգթօր Թաբբընտօն Ժապէլ Նօրթա բէք զիյատէ էմնիյէթ
իթտիյինտէն, չօնուղըն թէտալիսին մէրգուժա հէվալէ իթմիշ վէ պինաէնալէյի չօ-
նուգ Ժապէլին օտաւնտա եաթմագտա պուլունմը իտի:

Պուստան էվվէլ Թարիֆ իթմիշ օլտուղըմըզ վէճի իւզրէ, Ժապէլ Նօրթ եաղը
չէքմէճէսի գօլթուղընտա վէ չամտանը էլինտէ օտաւնա կիրտիյինտէ՝ չօնուղը ֆէ-
նա պիր հալտէ պուլտը. Ժապէլի աւալա թանըմայըզ, գայըգ եարըը սայըգլամագ-
տա իտի:

Ժապէլ Նօրթ քէնտի քէնտինէ.—Պու ազչամ պու չօնուղըն հալի էյի տէյիլ.
պու ա պէնիմ իշիմէ կէլիր. ազը պաշնտա տէյիլ. նէ եաբտըղըմ ֆարգ իտէմէ-
յէճէք տիր.—տիյէրէք սօյունմաղա պաշնտա. սօյունմագտան մագսէտի եաթաղա
կիրմէք տէյիլ իտի. չիւնքի սանաղգտան գօյու պիր կէօմէք իլէ պիր չիֆթ մէշին
բօթուր, էյրէթի սիյահ պիր սաշ վէ պիր տէ քէնարը էնլի քէօյլլւ չապգասը չը-
գարտը կիյինտի վէ եաղը չէքմէճէսինի իւթիւնէ գօմուշ օլտըղը մասանըն պաշնա
կէշտի օթուրտու:

Չօնուգ սայըգլամագտա տէվամ իթմէքտէ օլուպ, պու տէֆա տա քիւլիւք հէմ-
չիքէսինտէն պահս իթմէքտէ իտի:

Ժապէլ Նօրթ եաղը չէքմէճէսինի աչըպ իրի չըգարտը, իքի բարչա իք տէ սան-
տըղընտան վէ եաթաղընըն ալթընտան չըգարտը. Պու իւշ բարչա իրի պիրիպիրինէ
պաղլատը, էթրաֆընը կէօգտէն կէչիրտի. Էնըղը չօնուղըն երզկեանէ եաղաշտըրտը.
չօնուղըն հիշ պիր չէյտէն խապէրտար օլմատըղընա գանի օլտու:

Պուլունտըղը օտա խանէնին իւշիւնիւ գաթընտա իտի. բէնճէրէլէրի պաղչէյէ
նաղըր օլուպ, պաղչէ իսէ երւքսէք պիր տուվար իլէ մուհաթ իտի. Պաղչէտէ
չօնուղըն Ժիմնասթիգ տէրսլէրինէ մախտու օլմագ իւզրէ իքի տիրէք տիքիւմիշ
իտի. Ժապէլ Նօրթ բէնճէրէլին պիրինի աչըպ իրին ունուշը աչաղը պըրաղըպ, աի-
կէր ունուշը տուվարա մըլը օլան չիվիյէ պաղլատը. բէնճէրէլտէն աչաղընա գա-
տար օլան երւքսէքլիյի պիր քէրրէ թախսին վէ Ժիմնասթիգ տիրէքլէրինէ աթֆը

նաղար իթտիքտէն սօնրա, բէնճէրէլտէն տիշարը չըգաճաղը սըրատա, եաթագտան
չէօյլէ պիր սէս գուհուր իթտի.

—Օ իրի նէ՞ եաբաճագսըն . . . սէն քի՞մ սին . . .

Ժապէլ պաշնը չէվիրիպ, աղընտան պիր քիւլիւք գաշըրտը:

—Պուտալա չօնուգ, պէնի թանըժայօրմըսըն, Ժապէլ իմ:

—Եւ՛, սէ՞ն միսին. սէնին իթալիանճա տէրսլէրինին պէնի նէ հալէ կէթիրտի-
յինի կէօրտին եւ՛, պուստան պէօյլէ օնա կէօրէ տալրան:

—Բէք էյի, բէք էյի, սալընճագ եարըյօրուժ, կէօրի՞յօրմըսըն:

—Սալընճագ մը, ֆէնա տէյիլ, իք տէ գալի պիր իրէ պէնգէյօր. էյիլէնէճէք օ-
լուրսամ սալանըրըմ, տէյիլ մի. պուրասը բէք սագիլ. պիրագ ուլուսամ. լաքին
ուլգուտա տա միւնասէպէթսիգ ուլալար կէօրիւյօրուժ:

—Ֆէնա օլմագ, ուլու. ուլու.—տէտիքտէն սօնրա, իպթիտա մօմու վէ կէճէ
գանտիլինի սէօնտիւրտիւ. գօյնուճա գօմուշ օլտըղը չէյի պիր քէրրէ եօգլատըգտան
սօնրա, իրէ եաբըըպ բէնճէրէլտէն տիշարը ֆըրլատու. Եալաշ եալաշ աչաղը գայա-
րագ տիրէքլէրին հիգասընա կէլտիքտէ, պիր հալա իլէ տիրէյին երւքսէյինի եա-
գալատը. օրատան էօթէսի բէք գօլայ իտի. Ժապէլ էյի Ժիմնասթիգ պիւտիյինտէն,
նէրտիվէն էնէրճէսինէ տիրէքտէն աչաղը էնտի. իրի բէնճէրէլտէն աւըը պըրագտը.
սուհուլէթլէ պաղչէնին տուվարըն աչաղը. սաաթ օն իքի վուրտըղը գէման Ժապէլ
սօգագտա իտի. Եարըմ սաաթ սօնրա Գարատէյիրմէն ճիվարընտա պուլունտը. Ժա-
պէլ կիպի ֆագիլէթ սահիպի պիր քիմսէ իշիւն կէճէ վագթը պէօյլէ քիւլիւքլէրէ
գալըըմագ բէք զարիպ տէյիլ մի. լաքին էյի աւամլարըն պիւէ զարիպ հալէսլէրի
օլույօր. Ժապէլ տէ պուսլարտան պիրի օլմալը:

Սաաթ պիրի, իքիյի, իւշիւ վուրտու. խաթատա ուլգու եօգ. չօնուղընըն
էյիլէնէլէրինի, օյունլարընը, իւշ սէնէ էվվէլ էօմիւշ օլան գըզգարտաչընըն մինի մի-
նի էլլէրինի խաթընա կէթիրիւր ամա, խայալ կիպի:

Իւշիւ չէրիէք կէչէրէքէն, բէնճէրէլէ պաղլը օլան իք կէրիլիպ Ժապէլ Նօրթ օ-
տայա ալտէթ իտի:

Էլպիսլէրի չամուրա պաթմը, երթըմը, քէնտիսի քէմիքլէրինէ գատար ըս-
լանմը, գարմագարըն սաչլարընտան աչաղը թէրլէր ագմագտա վէ կէօլլէրինտէն
վանշի ճանալար կիպի տէնէթէնկիլ ալէվլէր չըգմագտա իտի:

—Պու գատար գահմէթ, պու գատար թէնիլքէ հէք պօշա չըգտը. գիհն եօր-
կուլըղը, վիւնուտ եօրկուլըղը, պուսլար տա սանա ճապա.—տէյու մըրըլտանմագ-
տա իտի:

Իրի բէնճէրէլտէն իշէրի ալըպ սանտըղընա գօտու, սօյունմագա պաշնտը. պու-
սըրատա չօնուգ իլաճընը խթէտի:

Ժապէլ՝ գատէհին իշինէ պիր գաշըգ իլաճ գօյուպ չօնուղըն աղընտա տօղըն
եանաշտըրտը իսէ տէ, չօնուգ իլաճը իշէճէյի սըրատա աճալիպ պիր սէս սալը վէրտի:

—Նէ՞ օլտու:

—Էլինտէ, էլինտէ, նէ՞ վար . . .

Ժապէլին էրինտէ գոյու գրըմը պիր լէքէ կէօրէրէք, չօճուգ պաշտան աշաղը-
նա գատար թիթրէմէյէ պաշտար:

—Պիր չէյ տէյիլ, թէլաշ իթմէ, իւսճընը ալ տա ույուսմաղա պազ:

Չօճուգ իսէ էօյլէ լէքէլի պիր էլաշն իւսճ տէյիլ սու պիլէ իշմէմէյէ գարար
վէրմիշ իտի:

—0 տէնէթլի լէքէնին նէ օլտուղընը անլաջօրուս, չիմտիյէ գատար նէ՛րէտէ
իտին, նի՛չիւն իրէ սարըլըզ բէնճէրէտէն աշաղը էնտին: Սալընճա՞գ եւրմագ իչիւն
մի իտի. դա՛րիպ չէյ, Կէճէնին օրթաօրնտա իւշ սաաթ ղալպ օլմանըն մանէաօր նէ՛
իտի. գըյաֆէթի թէպտիլ իթմէք նէ՞ օլաճագ. պէն պատէմա պու օտաօտա պիր տա-
գիգա պիլէ տուրմամ, դօրգարըմ, տօգթօրա սէօյլէյիմ տէ պէնի պաշգա պիր օտա-
յա գօսուսն.—տիյէրէք եաթագտան էնմէյէ գալըզըր իսէ տէ, Ժապէլ գօյվէրմէյիպ
սէսինի չըգարմասըն իչիւն էլինի աղընա գաբար: Տիկէր էլիլէ տախի գատէհին ի-
չինտէքի իւսճը պօշալթըպ, վէ իւզէրինէ «Աֆիօն-Չէհր» եազըլը օլան պաշգա
պիր չիչէտէն պիր իքի գաշըգ տօլտուրուպ,

—Շու իւսճը իչ, եօգսա եարըն տիրէթօրա չիքեայէթ իտէրիմ.—տէր:

Չօճուգ մուխալէֆէթէ գալըզըր ամմա, խայր իթմէք. Ժապէլ հէման չօճուղըն
պաշընը եօգարը գալտըրըպ, գատէհի պօղաղընտան աշաղը պօշալթը վէրիլ:

Չօճուգ պիր գաշ տագիգա գատար սէօյլէնտիքտէն սօնրա, պիրտէն պիր, պիր
ույուշուզըլըզ կէլիպ եաթաղընա տէվրիլի վէրիլ:

Ժապէլ Նօրթ էլլէրինի երգամաղա պաշար. լաքին նէ՛ ղարիպ տէլիգանը, էլի-
նի պիլէ ղարիպ պիր թարգտա երգայօր. չէօյլէ քի ղայէթ ազ մըգտար սույուն ի-
չինտէ էլլէրինի ըսլաթարգտան վէ երգատըգտան սօնրա, սույըն բէնկի գըրմըզըյա
չալտըղը թագալրտէ, սույու պիլա ֆիւթուր իչի վէրիլօր:

—Պու ագշամ հիչ պիր չէյ գաղանամաթըմ իսէ տէ, պիր քեարըմ վար. հիչ օլ-
մաղսա գուվվէթիմի տէնէտիմ, վէ քէրէսթէմին գալի օլտուղընը անլատըմ.—տէտի:

Վազըա քէրէսթէսի ղայէթ գալի իտի. գալի օլմասա եաթագտա էօլմիւշ գալ-
մըշ օլան պիշարէ չօճուղըն հալինէ պու տէրէճէ ֆիւթուրսըզըլըզա պագմաղ իտի:

—Էվվէթ, էօլմիւշ, հիչ օլմաղսա կէվէզէլիք իտէմէյէճէք տիր.—տէմէքտէ իտի:

Ֆէրտասը կիւնիւ Ժապէլ Նօրթ՝ պէնգի ագ բագ օլմուշ գօրգուսուստան սաշ-
լարը տիքիլմիշ օլտըղը հալտէ, տօգթօր Թաբէնտէնին նէզտինէ կիտիպ չօճուղըն
վէֆաթ իթմիշ օլտուղընը խապէր վէրմէքլէ պէրապէր, քէյֆիյէթին՝ չօճուղըն գար-
տաշընա տա պէյան իտիլմէսինի թէքլիֆ իթտի:

Տօգթօր Թաբէնտէն՝ պու խապէրտէն ֆէվգէլատէ միւթէսսիլ օլարագ.—Էվ-
վէթ, պու գարա խապէրի գարտաշընա սէն վէրմէլիսին. պէնիմ իչիմ տէյիլ. զիրա
սէն պէնտէն տահա զիյատէ միւնասէպէթի սէօլլէր իլէ թէֆհիմէ միւզթէտիրսին.—
տէտի:

Սապահ սաաթ տէօրթտէ չէլթան բարչասը թէսմիյէ իթտիլիմիզ Րիշար Մար-
վօտ՝ սաաթըն չալմասըյա պէրապէր ույանըր: Պիր քէրէրէ վալիտէսինին օտասընա
գատար կիթմէք վէ հիչ օլմաղսա գաբուսըն էօնիւնտէ տիզ չէօքիւպ պիրազ տուա
իթմէք վէ պիր տէ տալըսընը պիր տահա կէօրմէք իսթէտի իսէ տէ, քիմսէյի ու-
յանտըրմայաճաղընը վատ իթմիշ օլտուղընտան, կիրմիշ օլտըղը սալօն գաբուսընտան
սէսսիզճէ տիշարը չըգըպ միւֆաբէգաթ իթտի:

Հալա ղայէթ սօուգ իտի, վէ սապահ օլմուշ օլտըղը հալտէ կէճէտէն զիյատէ
գարանըզ իտի. Եաղմուր տուրմուշ իտի, վէ ֆագաթ իքի աթըմ էօթէսինի կէօրէ-
մէյէճէք սուրէթտէ գաթը պիր տիւման պասմըշ իտի:

Րիշար կիտէճէյի եօլու բէք ալէա պիլտիյինտէն, տիւմանտան վէ զուլմէթտէն
ըզըլմայըպ՝ չուպուղու աղընտա օլտըղը հալտէ, սէվինճ իլէ Սլօբէրթօն սթասիօնը-
նա տօղրու կիթմէքտէ իտի:

Մէսաֆէ եարըմ սաաթըլըզ պիր մէսաֆէ օլտուղընտան, սաաթ ալթրատ սթա-
սիօնա ելթիշտի. չըմէնտըֆէրին եարըմ սաաթ սօնրա հարէքէթ իտէճէյինի խապէր
ալտըգտա, աշաղը եօգարը տօլաշմաղա պաշտար: Լէթաֆէթի սիմասընա ըաղմէն
գըլաֆէթինին պօղուզըլը նազարը տիգգաթընը ճէլպ իթմէքտէ իտի:

Էլլէրինի ճէպինէ սօգտու, վէ քիմ օլտուղընը թանթթմամագ նիյէթիյէ չապգա-
սընը կէօլլէրինէ գատար էնտիրտի. քէնտիսինի թանըյան պիր չախսըն՝ եանընա
տօղրու կէլմէքտէ օլտուղընը կէօրտիւքտէ, սըրթընը չէվիլիպ եօլըն օ պիր թարա-
ֆընա կէլմէքտէ իտի:

Պատէհու չըմէնտըֆէրին պիւֆէսինէ կիրիպ, պիր գահվէ իշտի, պիլէթ պէտէ-
լինի թէսվիյէ իթմէք իւզրէ, պիր ալթուսն պօղտուրտը, պիր տէ կաղէթա ալտը, ի-
քինճի սընըֆ վալիօնլարտան պիրիսինէ կիրիպ օթուրտը. պիր գաշ տագիգա սօնրա
գաթար հարէքէթ իթտի:

Պուլընտըղը վալիօնտա քէնտիսինտէն պաշգա պիր քիչի տահա վար իտի, հէր
իքիսի չուպուղարընը թիւթտիւրմէքտէ իտիլէր:

Սլօբէրթօնտան Կարտէնֆօրտա գատար իտիլէն սէյանաթ զէվգիլի պիր եօլճու-
լըզ տէյիլ տիր. պախուսուս պէօյլէ տիւմանը վէ սիսիլ պիր հալատա, պու եօլ-
ճուլըզ տահա զիյատէ սագիլ տիր. սաաթ ալթը պուշուղա վարմըշ օլտըղը հալտէ
օրթալըզ առէթա կէճէ կիպի գարանըզ իտի. սթասիօնըն կազարը սէօնտիւրիւմէ-
միշ օլտըղը կիպի, վալիօնըն իչինտէ տէ քիւշիւք պիր լամպա եանմագտա իտի: Պու
Ընզար օլմաղսա Րիշար իլէ տիկէր եօլճուսըն պիրիպիրլէրինի կէօրէպիրմէսի մու-
հալ գապիլինտէն իտի: Րիշար պիր գաշ տագիգա տըշարըյը թէմաշա իթտիքտէն
սօնրա, եօլ արգատաշըյա գօնուշմաղա պաշտար. լաքին հէնուգ պարըյմըշ օլտըղը
հալտէ վալիտէսինի պու սուրէթլէ թէրք իտիլինտէն տօլայը պիրտէն պիրէ տիւշա-
րը մահընիյէթ օլարագ գօնուշմագտան ֆարիզ օլտու: Վազթընը նաթը կէլիթէճէ-

յիւնի պիւմէտիյնտէն, տայրսընն կարտէնֆորտաքի տօթունա եազմըն օլտուղը մէքթուպը ճէպիւտէն չըգարուպ ատրէսինի օգուտու: Մէքթուպ գաբալը տէյիլ իտի. մամաֆիհի մէքթուպը զարֆընտան չըգարմատը վէ քէնտի քէնտինէ չէօյլէ միւթաւէն էյլէտի:

—Էկէր տայրմ՝ հագգըմտա էյի եազմըն իսէ, տիմէք օլուր քի միւթահագգ օլմատըղմ պիր չէյի եազմըն արը: Լաքին տահա կէնճիմ: չիմտիյէ գատար իթմիլ օլտըղմ խաթալարը պուռնտան պէօյլէ հիւսնիւ հալ վէ հարէքէթիմէ ունութտուր րապիլիրիմ:

Մէքթուպը ալուճուսնն իչինտէ սըգըպ պիր չուպուգ տահա եազմը, վէ գաթար կարտէնֆորտա կէլինճէյէ տէկին իչտի:

Հավատա հիլ թէպէտտիւլ վուգու պուլմամըն իտի:

Վալոնտան էնալի սըրատա, սթասիօնտա գըսսա պօյլու, չիլմանճա, վէ գալըպ գըյաֆէթի պօղուգճա պիրիսի տուրմագտա իտի ամմա, Ռիշար պու առամըն թավը ու հարէքէթինէ հիլ տիգգաթ իթմէմիլ իտի: Պու առամըն՝ պիրիսինի պէքէմէքտէ օլտըղը վէ պէքէտիյի չախսըն կէլմիլ իտիւկի մուհագգաք իտի: չիւնքի կէլէն եօլճուլարը պիրէր պիրէր կէօղտէն կէչիրտիքտէն սօնրա, սիմասընտա պիր մէմնունիլթ ալէամէթի բէյտա օլմուլ իտի:

Լաքին պու առամըն կէօղէտիյի քիմ օլտըղը մալիւմ տէյիլ իտի: չիւնքի քիմսէյէ եանալմամըն, քիմսէ իլէ գօնուլմամըն օլտըղը կիպի, եօլճուլար չըգտըգտան սօնրա, ֆիւթուրսըղ պիր հալ իքթիսապ իթմիլ իտի:

Պուսըն իլէ պէրապէր, տիգգաթ իտիլէճէք օլտայրտը մէրգուլմըն՝ Ռիշար Մարվօտըն հարէքէթըն թէֆթիլ ու թէտգիլ իթմէքտէ օլտըղը անլալըլը իտի:

Ռիշար Մարվօտ սթասիօնտան չըգտըգտա, պու մէճհուլ առամ արգասընտան կիթտի վէ չէհրէ կիրէճէք եօլտա եանընա եազալըպ վէ թէքիլֆիսիլճէ գօլունա կիրիպ:

—Ռիշար Մարվօտ սիգսինիլ, տէյիլ մի.—տէյու սիւալ իթտի:

—Ատըմը կիլլէյէճէք հիլ պիր իչիմ եօղ. էվլէթ, Ռիշար Մարվօտ պէնիմ. մատամ քի պու գատար թէքիլֆիսիլճէ տավրանըյօրսընը, սիլ տէ քէնտի առնըղը օէօյլէմիսինիլ.—տիյէրէք գօլունտան չըգմաղա չալընտը իսէ տէ, չախսը մէճհուլ գօյլէրմէյիլ:

—Ատըմը նա՞սըլ օլտա էօյրէնէճէքսին. Լաքին մութլագա անտըմ նէ օլտուղըն պիլմէք արգուտունտա իսէն, ժինքս տէյու թէսմիլէ իտէպիլիրսին:

—Բէք ալէա, Միւսիւ ժինքս. Լաքին կարտէնֆորտա պիլխասսա սիլի թանըմագ մագսէտիլլէ կէլմիլ օլտուղըմ հալտէ՝ հէր նասըլ իսէ սիլի թանըմըլ օլտըղմտան, պուռնտան պէօյլէ իսմինիլի գուլլանմաղա լիւզում կէօրէմէմ. Ալլահա ըմմարլաւառը.—տիյէրէք մէրգուլմըն գօլունտան գուրթուլուպ պիր իքի առամ իլէրիլէտի իսէ տէ, տահա գիյատէ իլէրի կիտէմէտի. զիրա Մ. ժինքս տէտիլիմիլ չախս՝ մէրգուլմըն գօլունտան եազալառըղը կիպի, գաթար կէչտիլի սըրատա սթասիօնտա պուլունմուլ օլուպ, թէսաուլիլէն պու արալըգ կէլմէքտէ օլան ժինքսին պիր տօթուն տալի Ռիշարըն տիկէր գօլունտան եազալալը վէրտի:

Ռիշար հայրէթ վէ թէսճիւպտէ գալտը:

ժինքս.—Սէնճէ էն խայրըլըն՝ իլէ էհէմիլլէթ վէրմէյիլ պէրապէրիմիլճէ կէլմէք տիր:

—Անլայօրում նէ օլտուղըն. չիմտիտէն թէրալիք պալլատը: Օ իմանսըղ սարաֆլար պուրայա կէլմիլ օլտուղըմ պէսպէլի խապէր ալմըլար տըր. պագսա՞նըղա, Միւսիւ ժինքս, սըֆաթընըղ պէյան իտիլիլ վէ քիմին նամընա վէ նէ՞ մըգտար ագճէ իլիւն պէնի թանիլ իթմէքտէ օլտուղընը պիլտիրինիլ, ճէպիմտէ խայրընա բամ վար տըր. պու իլի տէրհալ թէսվիլէ իտէպիլիրիմ:

—Եւ, բարան վար, էօյլէ՞ մի. ճէպինտէ խայր բարա՞ մը վար, սէն ալմագսըն վէ եախօտ դայէթ գուրնաս պիր առամըն. պէն մահքէմէ միւպալըր տէյիլիմ, եիւզիւմ տիգգաթլընա պագմըն օլտա իտին քիմ օլտուղըմ տէրհալ անլար իտին, պէն սէնի պօրճ իլիւն թէվիլիլ իթմէյօրում:

—Բէք ալէա, չու հալտէ պէնիմ եազամը գօյլէրսէնիլ ֆէնա իթմէքսինիլ. պանա պու գատար մուհագպէթինիլ վար իսէ, սալըմտան քէսէյիմ պիր տէմէթ վէրէյիմ տէ սազալըն.—տիմէքլէ պէրապէր սիլքինիլ ժինքսին էլինտէն եազալը սըյըրտը իսէ տէ, ժինքս թէքարար եազալատը վէ տիկէր չախսը մէճհուլ ճէպինտէն պիր չիթթ քէլէքճէ չըգարուպ քէմալը սիւրաթլէ Ռիշարըն պիլէքէրինէ թագար:

ժինքս.—Էկէր մուխալէֆէթ իթմէյիլ տէ պէրապէր կէլմիլ օլտայրտըն, իլ պուրալար վարմալ իտի. իլիթտիլմէ նազարէն սէն միւթէպէր պիր ֆամիլեա էվլաւառնտան ըմրչսըն. պուսըն իլիւն պէօյլէ թէտպիլլէրէ հաճէթ կէօրմէմիլտիմ, գապահաթ սէնտէ օլտու քի իթաաթ իթմէտին, չիմտի արթըղ կէրի տէօնլիմ սթասիօնա գատար կիտէլիմ տէ սաաթ սէքիլ թրէնինէ եէթիլլէլիմ քի, սաաթ օնտա տա Սլօբէրթօնտա պուլունապիլլէլիմ. թահգիգաթա եարըն իպթիտար օլունուր:

Ռիշար պիր պիլէքէրինտէքի քէլէքճէլէրէ պիր տէ եանընտաքի առամալարըն եիւզլէրինէ պագմագտա վէ տիւլարը հայրէթ վէ իսթիլիլապ օլմագտա իտի:

—Սճապա պուտալմըլըմ, եօգսա սէրիսօ՞լ մը, եօգսա րույա՞ մը կէօրիւյօրում: Պուսընը նի՞չիւն պիլէքէրիմէ թագտընը, անլայալայօրում. նի՞չիւն պէնի թէքարար Սլօբէրթօնա կէօթիւրիւյօրսընը, թահգիգաթ տէտիլինիլ նէ՞ տիր. էօլէ՞ն քիմ: ժինքս պալընը պիր թարաֆա տօղրու էյիպ, Ռիշարըն եօգարտան ալաղը սիւզաուլէտէն սօնրա, քէնտի քէնտինէ սէօյլէյօրմըն կիպի:

—Վա՛հ զավալը վա՛հ . . . հիլ սուչու եօղ կիպի . . . էլի թէաթթօյունճուսը օլապիլիր. տօղրուսու ազալմաա իքի ալթունը սու իլինտէ գազանապիլիր:

ժինքս արգատալը իսէ աղընտան հէնուլ հիլ պիր սէօղ չըգարմամըն իտի: Պու սուրէթլէ իւլիւ եիւրիւմէքտէ օլտուղարը սըրատա, ժինքս՝ Ռիշար Մարվօտըն սիւալլէրինէ ճէվապ վէրմէյէ գալըլարագ.—նիլիւն թահգիգաթ իտիլէճէյիլնի պիլմէյօրմըն: Պիրիսի վահիլյանէ գաթլ իտիլմիլ. էօլէն քիմ օլտուղըն՝ մը անլամագ իսթիլօրսըն, գաթլ իտիլէն սէնին տայըն ըմը. Սլօբէրթօնա նիլիւն կիթտիլիմիլի սօրույօրսըն, չունըն իլիւն կիտիլօր իտիք քի պու ճիւրայէթին ֆալիլ սէն իմիլսին:

—Տայր՞մ մը . . . տայրմը դա՞թլ մը իթմիչլէր:
—Էվվէթ, պիր գուլաղընտան օ պիր գուլաղընա գատար պողաղընտան քէս-
միչլէր:

—Օլամազ, պու իշտէ բէք պէօյիւք պիր եանլըչլըգ վար. գաթլ իտիլէն տայրմ
Միւսիւ Մօնթակ Հա՞րաինկ մի տիր. նէ՞ տիյօրսընըզ, օլամազ, պու կէճէ եարըսը-
նա գատար պէրապէր իտիք. կէճէ եարըսը վէտալաշտըգ տայրլարգ:

—Պու սապահ հաթաղընտա մագթուլէն պուլընմըչ, օտաւաքի չէքմէճէ գօր-
լանմըչ աշըլմըչ վէ իւչ եիւզ լիրատան զիյատէ պիր մէպլաղը միւհիթէվի օլան ճըզ-
տանը չալընմըչ:

—Օ տէտիյինիզ չըզտանը տիւն ազչամ քէնտիսի պանա վէրթի քի բալթօմուլն
գօյուլն ճէպինտէ տուրուլօր:

—Պուլարը վագթընտա միւսթանթիգէ սէօյլէրսին, պէլքի ինանթըրըսըն:

—Պուտալա օլմարյըմ, պուտալա օլտուղըմա հիչ չիւպհէ եօգ:

Պու միւքեալէմէ իլէ սթասիօնա վասըլ օլտուլար, ժինքս վակօնլարը պիր քէր-
րէ կէօզաէն կէչիրաիքտէն սօնրա իքինճի սընըֆտան պիր վակօն ինթիսապ իտիւպ,
Ռիշար Մարվօտը իրքեապ էյլէտի. քէնտիսի տէ կիրիպ մէրգուլմըն եանընտա օ-
թուրտու. Սէօզ սէօյլէմէյէն արգատաչը իսէ գարչըսընա կէչտի. գօնտիւքթէօր վա-
կօնըն գաբուսընը գաբայըպ, գաթար հարէքէթ իթտի:

Ժինքսին տօսթու գանն իտէրսին քիմսէնին նազարը տիգգաթընը ճէլպ իթմէ-
մէք իւզրէ եարաթըլմըչ առամլարտան իտի. պու առամըն էօնիւնտէն եիւզ քիչի
կէչսէ պաչընը չէվլիրիպ տէ մէրգուլմա պագմագ հիչ պիրինին խաթընտան պիլէ
կիչմէյէճէյի տէրքեար իտի:

Պու առամ նէ ուզուլն պօյուլ իտի նէ տէ գըսսա, նէ չիչման իտի նէ տէ գա-
յիֆ, նէ էսմէր իտի նէ տէ սարը, նէ չիրքին իտի նէ տէ կիւզէլ. պինաէնալէյի շա-
յանը տիգգաթ հիչ պիր ճիհէթի եօգ իտի:

Եիւզիւնէ իւչ սաաթ միւթէմատիյէն պագըլաճագ օլսա, պու իւչ սաաթ զար-
ֆընտա եալընըզ պիր չէյին ֆարգընա վարըլապիլիր. պու տա աղզընըն իթտիյի թէ-
էսիր իտի:

Պու առամըն տուտագլարը ինճէ վէ պիրպիրինէ պիթիչիք իտի. տիւչիւնմէքտէ
օլտըղը սըրատա, պու տուտագլար իքի թարաֆա եայլըր իտի, պու առամ իսէ
տուրմագսըղըն տիւչիւնմէքտէ իտի. հէթթա բէք տէրին տիւչիւնտիւլիւ գէման աղ-
զը աչիքեար սուրէթտէ սօլ թարաֆընա տօղրու ասըլըր իտի. իչթէ էն զիյատէ շա-
յանը տիգգաթ օլան հալի պու իտի. ֆագլա օլարագ տիւսիզ իտի, լաքին գուլաղը
իչիտիր իտի. չիւնքի տիւսիզիյի տօղուչտան օլմայըպ, սօնրատան օլմուչ իտի:

Ռիշարըն էսնաի թէվգիֆինտէ պու առամըն սիւքիւթ իթմէսի տիգգաթընտան
նէչէթ իտէն պիր հալ իտի. վակօնտա տա մէրգուլմըն գարչըսընա կէչմիչ օթուրմուլն,
տէրին պիր տիւչիւնճէյէ զարգ օլմուլ իտի. չիւնքի աղզը պիւսպիւթիւն սօլ թարա-
ֆա տօղրու ասըլմըչ տըր:

Պու տիւսիզ բօլիս տաիրէսինին էն քիւչիւք մէմուլարընտան պիրիսի իտի. կար-

տէնֆօրտ բօլիս միւտիրի ժինքս՝ մէրգուլմը խաֆիյէ մագամընտա իսթիսաւա իթ-
մէքտէ իտի. Հէր հալտէ իչէ եարար, տօղրու վէ պախուսուս սաքին պիր առամ
իտի. տիւսիզ օլտըղը ճիհէթլէ թապիի պօչպօղազ տէյիլ իտի:

Մամաֆիհի քէնտի ուսուլիլէ սէօզ անլաթմաղա միւզթէտիր օլտուղընտան,
ժինքս իլէ գօնուլմաղա պաչաւաթը. բարմագլարըյա իֆատէի մէրամ վէ բէք գիյա-
տէ սիւրաթլէ թէֆհիւթ իթմէքտէ իտի. չէօյլէ քի, ժինքս անլամագտա միւչքիւթ
չէքմէքտէ օլտըղը ճիհէթլէ, իշարէթլէրի պիրագ եավաչ իթմէսինի թէքլիֆ իտէր
իտի:

Տիւսիզ իքինճի տէֆա իշարէթլէրէ պաչաւաթընտա Ռիշար տա տիգգաթ իթ-
մէյէ պաչաւաթը:

Պիր գէման մէքթէպլի պիր գըզ իլէ իշարէթլէ ուզուլն ուզատիյէ միւլագաթ-
լարտա պուլընմըչ օլտըղը ճիհէթլէ, տիւսիզլէրին իշարէթլին անլամագ խուսուսըն-
տա օլտըգճա քէսպը մէհարէթ իթմիչ օլտուղընտան, տիւսիզին իշարէթլէ պէյանիթ-
տիլի հարֆլարա զիյատէսիլէ տիգգաթ իթմէքտէ իտի:

Տիւսիզ բարմագլարըյա «—ՏէՅիլ—» տէյուլ իշարէթ իթտիքտէ, Ռիշար ֆէվգէ-
լատէ մէյուլն պիր հալտէ օլտըղը հալտէ պիլէ պու ՏէՅիլ. քէլիմէսինտէն տիւսիզին
մագսէտի նէ օլտուղընը անլայամաթը:

Տիւսիզ պիր իքինճի քէլիմէ տահա պաչալըպ, տէօրթ հարֆընը պէյան իթտիք-
տէ ժինքս հէման աթըլըպ:

—Գապահաթը տէյիլ մի, նէ՞ պիրիյօրսըն, պու գատար մէհարէթի նէ՞րէտէն վէ
նա՞սըլ քէսպ իթտին. հա՞նկը մէքթէպտէ իքթիսապը թէճիւպէ իթտին իսէ սէօյլէ
տէ պիզ տէ անլայալըմ. էն թէհաճիւպ իթտիյիմ չէյ շուրասը տըր քի, պէօյլէ քէնտի
րէյինի պէյան իթմէյէ ճէսարէթ իտիչին տիր. աճապա պու րէյլէրինի քէնտին տէ
պէյէնիյօրմըսըն:

Ժինքս բօլիս տաիրէսինին էնէմիլիթլի մէմուլարընտան պիրիսի օլտըղը ճի-
հէթլէ, աղընա պէյէնմիլ պիր քիմսէ օլտուղընտան, մայէթինտէ պուլընան պիր մէ-
մուրըն պէօյլէ պէյանը րէյ իթմէսինտէն խօչլանմամըչ իտի:

Պու սըրատա Ռիշար Մարվօտ քէնտի քէնտինէ.—Վա՞հ գավալը տայրճըղմ
. . . գաթլ իտիլմիչ . . . պու նէ՞ տէհէթլի հալ . . . —տէյուլ մըրըլտամագտա օ-
լուպ, տիւսիզ իսէ պու սէօզլէրի իչիթտիքտէ աղզընը տահա զիյատէ սօլ թարաֆա
աստը:

—Տայրմ գաթլ իտիլմիչ, մէյէր գաթլ պէն իմիչիմ . . .

—Շիւպհէսիզ, իքի իւչ էմարէ վար քի իւչիւ տէ սէնին հագգընտա խայրը
կէօրիւնմէյօր. Մէսէլա նի՞չիւն պու սապահ պու գատար աճէլէ կարտէնֆօրտա կէլ-
միչսին:

—Տայրմ պուրատա պիր թաճիրէ խիթապէն պիր թաւսիյէ մէքթուպը վէրմիչ
իտի. իչթէ մէքթուպ, ալըն, օգուլուլն:

—Պուրասը պէնիմ վագիֆէմ տէյիլ, կէօրիւյօրուլմ, մէքթուպ գաբալը տէյիլ. լա-

քին օգույթ մամ. հէր հալտէ միւսթանթիդէ վէ եախօտ միւսթանթի ումուսիյէ կէօս-
թէրէպիւրսին. պէնճէ շու իշին իշինտէն գապահաթըզ չըգմանը արդու իտէրիմ.
չիւնքի էն էօքի ասըզատէկեանտան պիւրիսի օլտուղընը իշիթտիմ. սէնի իտամ ճէ-
գասընա միւսթահազգ պիւր ատամ կէօրմէյօրուսի.

Պիշարէ Ռիշարըն իւք կիւնիւ տայըսընա սէօյլէմիշ օլտըղը սէօղլէր խաթըրընա
կէլտի.

—Թէաճճիւկ իտէրիմ քի, պէնիմ կիպի պիւր ատամը չիմտիյէ գատար իտամ ի-
ւէ ճէզալանտըրմամըշլար տըր.—տէմիշ իտի.

—Պօշ եէրէ չիտաթիւէ հարէքէթ իթմէք իօթէմէմ. էկէրչի պիւր մուխալէֆէթ
պիզիմ իւէ կէլէճէքսէն, շու պիշիմսիզ պիւլէզիքլէրի գօլլարընտան չըգարայըմ. վա-
գըա պաղը քէրրէ պու պիւլէզիքլէրին ֆաիտէսի վար իսէ տէ, կիւզէլ պիւր թէզկի-
նաթ օլմատըղընը պէն տէ թաստիզ իտէրիմ. Պէն պիւր չուպուզ կազաճաղըմ, սէն
տէ կազմագ իսթէրսէն, կազապիւրսին.—տէյիւ ժինքս Ռիշարըն պիւլէքլէրին չէօզ-
աիւքտէն սօնրա, ճէպիւնտէն չուպուղընը չըգարտը. Ռիշար տա չուպուղընը տօլ-
տուրտու վէ եէլէյին ճէպիւնտէն քիպրիթ գութուսընը չըգարտը. գութուսընը իշինտէ
կալընըզ պիւր քիպրիթ գալընը իտի.

Բօլիս մէմուրը իսէ չուպուղընը կազաճագ պիւր չէյի պուլուսմատըղընտան տօ-
լայը պէլանը թէէսսիւֆ իթմէքտէ օլտըղը սըրատա, Ռիշար քիպրիթի եէրէ սիւ-
րիւկ կաղը վէրտի. Բիպրիթ սէօնմէք իւզրէ իքէն, Ռիշար օ անէ տէկին էլինտէ
թութմագտա օլտըղը տայըսընը մէքթուպընը արւշիւնմէքսիզին քիպրիթին ալէվի-
նէ թութուկ թութուկտըրտը վէ պու ալէվ իւէ չուպուղընը կազաթը. Մէքթուկ
կանմագտա օլտըղը սըրատա, աղը պաշընա կէլիւ քէնտի սուչսուզըղընա էն պէօ-
յիւք տէլի օլապիւլէճէք պիւր քեաղըտը կազմը օլտուղընը ֆէհմ իտէրէք քեաղըտը
տէրհալ եէրէ պըրագըզ իւսթիւնէ պաստը իսէ տէ, պիւր չէյի կարամատը. չիւնքի
մէքթուկ քեալիւնէ կանմը քիւլ օլմուշ իտի.

—Շէյթան պէնի գօլալայօր, տայըմըն մէքթուպընը կազմընըմ.

—Էսնաի մէմուրիյէթիմտէ չօգ գուրնաս ատամլար կէօրտիւմ ամմա, սէնին գա-
տար գուրնասընա թէսատիւֆ իթմէմիշտիմ. սէն ճիւմէսինէ չարըզ կիյտիթիսին.

—Շու կանան մէքթուպը տայըմ կարտէնֆօրտաթի տօսթլարընտան պիւրինէ
կազմըն վէ հաթթա չալընմըն տէյու իտտաա օլուսան ագչէյի պանա վէրմիշ օլտու-
ղընը տա մէքթուպըն իշինտէ սէօյլէմիշ իտի.

—Մէքթուպտա պու թաֆսիւթ տա վա՞ր մըյըտը. Սէն տէ իշկիւզարըզ իթ-
տին տէ պու մէքթուկ իւէ չուպուղընը կազաթըն, էօյլէ՞ մի. պուսլարը միւսթանթի
ումուսիյէ սէօյլէրսին. պէլքի հաքիմէրճէ գանաթ հասըլ օլուր տա պու պէլատան
գուրթուլուրսուն.

Տիւսիզ բօլիս իսէ բարմագլարըյա թէքրար «գապահաթըն տէյիւ» քէլիմէլէրինի
իշարէթ իտիւկ տուրմագտա իտի.

Ժինքս իսէ տիւսիզին պու հալինէ հիտտէթլէնէրէք.—Խալթ իթմիշլէր տէ սէնի
Լօնտարա բօլիս միւսթիւրիւնէ թային իթմէյիւկ, կարտէնֆօրտա բօլիս նէֆէրի գօյ-

մուշլար. Պու աղլ վէ զէքեալէթին իւէ չիմտիյէ գատար պէօյլէք պիւր ատամ օլ-
մալըյըտըն. հէր անլատըղըն պուսնա պէնզէր իսէ.

Հալմատաթի տիւման կալալ կալալ տաղըլմըն վէ պուլութլար արասընտան
կիւնէլ կէօրիւնմէյէ պաշլամըն օլտուղընտան, Ժինքսին կէօղլէնէ Ռիշարըն սէթրի-
սինին գօլու իլիշտի.

—Գապահաթըն տէյիւ՞ մի տիւր, պաղընտը սէթրիսինին գօլու սաֆի գան տըր.

Յիւհագիգա բարչա բարչա օլան սէթրիսինին գօլուստա պիւր չօգ գան լէքէսի
մէվճուտ օլուկ, պէօյլէ պիւր էլպիսէ իւէ Ռիշար Մարվօտ՝ մասգաթը լէքէսի օլան
Գարատէյիւմէնէ կէլմէյէ ճէսարէթ իթմիշ իտի.

5.

Շլօղի տէտիյիմիզ ըրմագ կիւզէլ պիւր ըրմագ ատտ օլուսմագ, ատէթա պիւր
պաթագըզ տըր քի, հիշ պիւր լէթաֆէթի կօզ տըր. Պիւր նէվի գանալ տըր քի, Լա-
ֆօնթէնին գուրպաղընը կիպի քէնտիւնտէն պէօյլէյիւնիւ կէօրէ կէօրէ գապարմագ
սէվտասընա տիւշէր. Պու՝ սէնէտէ պիւր իքի տէֆա օ տէրէճէ գապարըր քի, պիւր
գալ խանէյի իսթիւա վէ թալիւրիւկ իտէր վէ չէնրին մահալլաթընա գատար կայըլըր.
Պու ըրմագ խուսուսիյէ չօճուզարա խասիմ տիւր. բէք չօգ աիւլէրին իւմիտը եէ-
կեանէլէրինի թութմուշ մահլ իթմիշ տիւր. Չօգ տէֆա տալի պաղը եօրկուսն պաշ-
լար կէօյա քի գուշ թիւլիւ չիլթէլէր իւզէրինտէ լահաթլանաճագլար ըմըն կիպի
պու ըրմաղըն կաթաղընտա էսպապը իսթիւահաթ արամագ ճիննէթինէ միւկթէլա
օլմուշլար տըր.

Ճէնապը Հագգ քիմսէյէ պէօյլէ լահաթ պիւր կաթագ նասիւկ իթմէսին.

Մ. Մօնթակ Հարտինկին գաթլ իտիւմիշ օլտըղը կիւն էօյլէնտէն սօնրա. սէֆիլ
գըյաֆէթտէ պիւր գարը՝ գուճաղընտա պիւր չօճուգ իւէ պու չայըն քէնարընտա տօ-
լալըկ տուրմագտա իտի.

Տօլալտըղը մահալ թէնհա պիւր մահալ տըր. Սլօքէրթօն տէնիլէն չէնր գաթէն
չիւքին պիւր եէր օլուկ ճիւլարլարը իսէ պիւսպիւթիւն սագիլ իտի. Շէհրտէն տիշա-
րը իքի իւշ ֆապրիգա իւէ պիւր հապսխանէ, պիւր սըրա ատի խանէ վէ պիւր գալ տա
հէնուգ թէքմիլ օլմամըն էպիյի մէվճուտ իտի.

Գարընըն գուճաղընտաքի չօճուգ սօուգտան թիթրէմէքտէ օլուկ, գարըն իսէ
էօյլէ զարիւկ պիւր նաղար իւէ չօճուգա պազմագտա իտի քի, մատէրանէ պիւր նա-
ղար սայըլմագ իտի. Պէլքի տէ շու պիշարէ չօճուղը քէնտինէ պիւր այըպ, պիւր սը-
ղընթը ատտ իտիյօր.

Պու գատըն պիւր սէնէ էվվէլ պէլքի կիւզէլ իմիշ. Լաքին չիմտի զամմ ու գա-
տալէթտէն պօղուլմուշ վէ բէօրսիւմիւշ իտի. եիւզիւնտէ լէնկ գալմամըն, կէօղլէրի
չուգուրա պաթմըն իտի. Պիւր գատընըն օյնայաճաղը օյուսն հանկըսը իսէ օ օյուսնա
կիւմիշ վէ ֆադաթ եէկեանէ վարիյէթինի զայպ իթմիշ պիթիւրմիշ իտի.

Պու գարըն աճագա.—կէլէճէ՞ք մի, կէլմէյէճէք մի, պիւր կիւն տահա ագշամա

գատար պու տէրտի չէքէճէ՞ք միմիմ—տէյու քէնտի քէնտինէ սէօյլէնմէքտէ օլաղը սըրատա, չօճուգ աղլամայա պաշլալընճա.—Սուս օլ, սուս, պէնիմ սըզընթըմ պանա եէթիշմիշ, արթմըշ. պիր տէ սէնին աղլամանը՞ մը տինլէմէլի:

Շլօզի բրմաղընըն սահիլինտէ պիր մէյխանէ իլէ պիր գաշ տա էսքի էպնիյէ վազը օլուպ, պու մէյխանէ հիշ էյի կիւն կէօրմէմիշ օլաղը կիպի, կէօրմէսի տէ մէմուլ տէյիլ իտի Պու մէյխանէնին միւշթէրիլէրի ճիւլարտաքի ֆապրիգանըն ամէլէլէրիլէ գալըզլարընըն սահիլէ պաղլայան քէօմիւրճիւլէրտէն իպարէթ իտի Հալա եաղմուրլը օլաղը կիւնլէր, քէօմիւրճիւլէրին չօգ իշի օլմաղընտան, մէյխանէյէ քեպղըտ օյնամաղա կէլիլէր Պու մէյխանէ էյլէնճէլի պիր մահալ օլմաղըն հալտէ, գարը էօնիւնտէն կէչէրքէն իչէրի կիրմէք արզուսընա տիւլէր, ճէպինի եօզլար, պիր իքի բէնս պուլաղատա իչէրի կիրէր վէ իքի տաղիգա սօնրա աղղընը սիւլէրէք տըշարը չըգար:

Չըգարքէն գարչըսընա ուզուլն բալթօլը պիրիսի չըգար:

—Կէլէճէյինի ումմայօրտըմ:

—Սահի՞հ մի, տիմէք քի ալտանմըշըն. պուսըն իլէ պէրապէր բէք տէ կէլմէյէ վաղթըմ եօգ իտի. թէսատիւֆէն կէլէպիլտիմ, կէճէ կիւնտիւզ սէնին էմրինէ հազըր օլամամ եա՛:

—Պէնիմ էմրիմէ հազըր օլմալըսըն տէյու իտատա իթմէտիմ վէ իթմէմ, Պէօյլէ պիր նէգաքէթի սէնտէն պէքլէմէմ պիլէ, ժապէլ:

Ժապէլ գօրգուսընտան թիթրէմէյէ պաշլայըպ Սլօքէրթօն խալզը արգասընա պիրիքմիշ տիր գաննըյա պաշընը չէվիւտի իսէ տէ, քիմսէյի պուլմատը:

—Իսմիմ պէօյլէ րասթ կէլէն եէրտէ պաղըրմադտա հիշ պիր մանէա եօգ, եա իչիտէն օլմէրսա. իչէրտէ մէյխանէտէ քիմսէ վա՞ր մը տըր:

—Մէյխանէճիտէն պաշգա քիմսէյի կէօրմէտիմ:

—Էօյլէ իսէ իչէրի կիրէլիմ տահա րահաթ օլուրուզ, պու տիւման ինսանըն քէմիլէրինէ գատար իլէյօր:

Պիր սաթտան պէրու պիշարէ գատըն իլէ չօճուղուլն՝ օ տիւմանըն ալթընտա քէնտիսինի պէքլէմիշ օլտուզլարընըն հիշ խաթրընա կէթիւրմէյէրէք մէյխանէյէ կիրտի. գարը տա արգասընտան կիրտի. բէնճէրէնին էօնիւնտէքի մասանըն պաշընա կէչիպ, գարընը տա բէնճէրէյէ եազըն օլարագ գարչըսընա օթուրթտու:

Չօճուգ՝ գարընըն տիլէրի իւսթիւնէ ուզանըպ տէրին պիր ուլգուլա տալտը:

—Նէ՞ իչէճէքսին:

—Պիրագ ճին:

—Ճի՞ն իլէ մի տէրտինի ունուտույօրսըն:

—Պէնիմ հալիմտէ պուլընան գարըլար պաշգա նէ՞ իլէ միւթէսէլիլ օլապիլիւրլէր, ժապէլ. իպթիտատէ ճին իչէրէք տէրտիմի ունուտույօրտըմ. չիմտի պու տա խայր իթմէյօր . . . լաքին . . . —տէյիպ ըրմաղա տօղրու աթֆը նազար էլլէտի. ըրմաղըն սուլարը իսէ սօգաղը գաբլամըշ, բէնճէրէնին էօնիւնէ գատար եալըլմագա տա իտի:

—Պէնի պուրայա գատար կէթիւրթմէքտէն մագսէտին՝ տէրտինի տէօքմէ՞ք իւչիւն մի իտի. Նէ տէյէճէքսէն պիրան էվլէլ սէօյլէ, գիրա վաղթըմ բէք գըյմէթտար տըր. գըյմէթտար օլմասա պիլէ պուրատա ուզուլն վաղըթ տուրթմամ. Պէօյլէ պիր միւնասէպէթսիզ մահալտէ վաղըթ կէչիլիլէմէզ:

—Եա պէն նէ՛ հաբայըմ քի պու մահալտէ էօմրիւմիւ կէչիլիլօրու, տահա տօղրուսու աճըգտան էօլիւյօրու:

—Եինէ պաշլատը՞գ մը, անլատըմ, եինէ բարան օլմամալը. Պէօյլէ չէյլէրին սօնու պէօյլէ պիլթէր:

—Պէն հէր հալտէ սօնու պէօյլէ օլաճագ տէյու հիշ մէմուլ իթմէզ իտիմ, իտայլը վաղըթ իւմիտ իթտիմ. պէնի սէվէրսին տէյու պէլլէմիշ իտիմ:

Ժապէլ օսանճ ալէամէթլէրի կէօսթէրէք, վէ

—Դըսա քէսսէն էյի օլուր.—տիյէրէք մասանըն իւսթիւնէ միւշթէրիլէր իչիւն հազըրլանմըշ օլան օյուլն քեպղըտը տէսթէսինի ալըպ չօճուղլարըն հաբուրգլարը կիւպի էվ չէքլինտէ պիր շէյ հաբմաղա պաշլատը:

Ժապէլին պու հալի գարընըն սէօյլէտիլէրինի տինլէմէմէք նիյէթինտէ օլտուղընը անլաթմագտան իպարէթ իտի իսէ տէ, գատըն սէօյլէմէքտէն ֆարիզ օլմայըպ,

—Պիլիլսին քի, ժապէլ, պէն զայէթ սատէտիլ պիր զըզ իտիմ, ալտանտըմ, պու հալէ տիւշտիւմ. վալիտէմին սէօյլէտիլէրինի թէմամըյա ինանմաղա ալըմըշտըմ. եալան նէ տիմէք օլտուղընը պիլմէզ իտիմ, ճան ու տիլտէն սէվմէքտէ օլտուղըմ գէման տիւնեատա հիշ պիր քիմսէ կէօզիւմտէ օլմայըպ, կէրէք պէնիլ պէչէրէ վէ կէրէք ճէնապը Հագգա օլան վաղիֆէլէրիմի ունութմուլ իտիմ. պու տէրէճէտէ սէվտիլիմ պիր ալտամըն սէօյլէտիլէրի տօղրու վէ եախօտ հալան օլտուղընը հիշ տիւշիւնմէմիշ իտիմ. Պէնի քէնտինէ գէվճէ իտէճէյինի եէմին իլէ թէանհիւտ իթմիշ օլտուղընտան, պէն տէ սէնին գէվճէն օլաճաղըմ վէ չու գուճաղըմտաքի մասուլմ սպանա «պապա» տէյու խիթապ իտէճէք տէյու իւմիտ իթմէքտէ իտիմ.—տէտիլի սըրատա, չօճուգ ուլանըպ կէօզլէրինի ալտը. նազարընտա պիր նէվիլ ալէամէթը հիտտէթ նիւմայան օլուպ, կէօյա քի բէտէրինի թէհտիտ իտիյօրմըշ կիպի ավուճլարընը սըզըպ տուրմագտա իտի:

Ժապէլ օյուլն քեպղըտլարըյա էվին իւչիւնճիւ գաթընը հաբըշ իտի:

Գատըն իսէ կէօզլէրինի հաղին հաղին պիր ժապէլէ, պիր տէ ըրմաղա հատը իւտիւպ տուրմագտա իտի:

—Չօճուղընը կէօրմէք իսթէմէ՞գմիսին, ժապէլ:

—Չօճուղլարը սէվմէմ, տօղթօր թաբէնտէնին մէքթէպիւտէ հէր կիւն կէօրմէքտէյիմ. օսանտըմ, պըգտըմ:

—Լաքին պու սէնին քէնտի էվլատըն տըր, էօգ էվլատըն, ժապէլ:

—Սէնճէ էօյլէ . . . —տէտիլքտէ, գարը ալաղա գալգըպ.—Սէվտիլիմ տտամ, ուղուրընա էօմրիւմիւ ֆէտա իտիւպ մահվ օլտըղըմ տտամ պո՞ւ մը ըմը.— մագաւընտա, կէօզլէրինի ժապէլէ տիքտի տուրտը:

Ժապէլ իսէ պաշնը ասմը չէլին պէշիննի գաթընը չըգմագտա իտի. պիր արաւըգ սէրթ պիր չէհէր վէ սէտա իւէ.—Անըգտան էօլէնէյիմ տիյէրէք մէքթուպ եազըպ պէնի պուրայա գատար կէթիրթտին, գալպին բարա բարչա օլուօրմուչ. պուգատար իշրէթէ տալան պիր գատընըն էլպէթթէ գալպի բարչալանըր: Նէ՛ մըգտար շէյէ լիւզումըն վար իսէ, սէօյլէ տէ սէօզիւ քէսէլիմ: Պու կիւն էլիմէ ճէսիմէ պիր մէպլազ կէչէնէք տէյու իւմիտ իթմէքտէ իտիմ. նէրէտէն կէչէնէքտի տէյու սօրմա, զիրա պուրալարը սէնին վագիֆէն խարիճինտէ տիր:

Գատըն իսէ պէր վէննը սապըգ ետրինէ օթուրմուչ, բէննէրէտէն պագմագտա իտի: —Պու կիւն զէնկինէնէնէքտիմ տէյու մէմուլ իթմէքտէ իքէն, իւմիտիմ պօշա չըգար: Մամաֆիհի պիր մըգտար շէյ թէտարիք իտիւպ կէթիրթտիմ. սէննէ եաբաճագ պիր շէյ վար իսէ, նէ քի վէրիրսէմ ալըպ պիրան էվվէլ Սլօբէրթօնտան չըգըպ կիթմէք տիր քի, պիր տահա շու սօուգ վէ սէֆիլ սուրաթընը կէօրմէյիմ.—տիյէրէք մասանըն իւթիւնէ տէօրթ ալթուլ սայտը. պատէհուլ քեաղըտտան էվին իւզէրինէ պիր ալթըննը գաթ տահա իւպվէ իտիւպ.—Իշթէ իւթուտէ սէրվէթիմին պինասընը տա պէօյլէ գուրմագ արգուսընտայըմ.—տէտի:

Պու սըրատա մէյխանէտէն սէսիզէ պիրիսի իչէրի կիրիպ ժապէլին արգասընա կէչտի վէ օմուզուլնա տօգուլտը. քեաղըտտան եաբըլան էվ մասանըն իւզէրինէ տէվրիլի վէրտի:

Ժապէլ հիտտէթլէ պաշնը չէվիրիպ.—Նի՞չիւն էվիմի երգտըն.—տէտիքտէ, մէրգում՝ բարմագլարընը տուտագլարընա կէթիւրիւպ պաշնը սալլատը:

—Վա՛յ, հէմ սաղըր, հէմ տէ տիւսիզ իմիչ, իշիմէ կէլիւ:

Պու կէլէն շախս տիկէր պիր մասայա օթուրտը, մէյխանէնի մասանըն իւթիւնէն պիր գանաթա պիրա կէթիրտի գօտու. շախսը մէրգում պիր կազէթա ալըպ տիգգաթլա օգուօր կիպի կազէթայը էլինտէ թուրմագտա վէ կազէթանըն արգասընտան ժապէլի կէօզլէմէքտէ օլուպ, կէօզլէտիյի սըրատա աղըր սօլ թարաֆա տօղրու գիյառէսիյլէ մէյլ իթմէքտէ իտի:

Գատըն իսէ օ անէ տէկին բարայա տօգուլմամը վէ ետրինտէն զըմըտամամը օլտըղը հալտէ, մասայա եանալըպ ալթուլարը պիրէր պիրէր ալտը:

—Պուլտան պէօյլէ պու չօճուղըն աճըգտան էօլէնէյիմ պիլէնէք օլսամ՝ սէնին բարան իւէ պիր լօգմա էքմէք ալըպ տա ետիրմէմ: Իշիթտիյիմէ նազարէն պու չաշըն սուլարը թէհիլքէլի իմիչ վէ սահիլինտէ եաշայանլարը բէք չաբուգ էօլտիւրիւրմիւչ. լաքին սէնին գալպին տահա թէհիլքէլի պիր զէհր օլտուղընտան, սանա միւրաճաթ իթմէքտէն իսէ պու չայտան իմտատ արամագ պէննէ տահա խայրը տըր: —տիյէրէք ալթուլարը էօյլէ պիր հըզ իւէ ժապէլին գաֆասընա ֆըրլաթտը քի, պիր թանէօի գաշնըն իւթիւնէ թէսատիւֆ իտէրէք ալընը եաբըպ կէօզլէրինտէն աշաղը գան ագմաղա պաշլատը:

Աշըլան եարատան գարը ասլա ֆիւթուր իթմէքսիզին բէննէրէնին էօնիւնէ ավտէթլէ, կէօյա քի հագիգաթէն չայտան մէրհամէթ տիւթօրմը կիպի չայա տօղրու պագմաղա պաշլատը:

Տիւսիզ իւէ մէյխանէնի պիր արայա կէլիպ ժապէլին եարասընը պաղլատըլար, եարա իսէ էրէյիճէ տէրիննէ իտի:

Ժապէլ պու վագաա իւզէրինէ գարըյա հիչ պիր շէյ սէօյլէմէյիպ, քէօչէյէ պուճաղա եուվարլանմը օլան ալթուլարը արամաղա պաշլատը. իւչ քիչի ընըգ իւէ քէմալը տիգգաթլա արատըղլարը հալտէ ալթուլարըն իւչիւնիւ պուլուպ, տէօրտիւննիւսինի էլէ կէչիւրէմէտիւր: Նիհայէթ ժապէլ արամագտան վագ կէչիպ, իչիւնն իչիլիւրին բարասընը վէրտիքտէն սօնրա, գարըյա վէ չօճուղա տէօնիւպ պագմագսըղըն տըշարը չըգար:

—Շու եապանի քէտինին էլինտէն ուճուգ գուրթուլտըմ. լաքին հէր հալտէ բէք տէ էյլէնէլի պիր վագըթ կէչիւրմիչ սայըլամամ: Պու ալըմըն եարասընը տօգթօր թաբէնտօնա նա՛սըլ թարիֆ իթմէլի. սաաթ պէչէ կէլմիչ, չայ վագթընա եէթիչէնէլիմ, քիւչիւք գարուտան ժիմնասթիք մահալինէ կիրէպիլիւրիմ, պիրազ ժիմնասթիք եաբարըմ վէ ժիմնասթիք եաբարքէն ալըմը վուրտուլ տէրիմ. մէքթէպտէ նէ տէյէնէք օլսամ ինանըլար, հէքսի տէ ահմագ տըր:

Հավատա տիւման օ գատար գաթըլաշմը տըր քի, գարը իւէ չօճուգ մէյխանէտէն չըգտըղլարընտա քիմսէ կէօրմէտի: Գարը երիւրիւյէ երիւրիւյէ մահալլէնին թա սօն խանէլէրինի կէչիպ գըրա գատար եէթիչտի, էօյլէ պիր մահալլէ կէլտի քի պիր սըրա սէօյիւտ աղաճլարընըն տալլարը չայըն իւզէրինէ տօղրու սարգըլմը օլուպ, հագին պիր մէնզարէ թէչէքքիւլ իթմիչ իտի:

Կէննէլէրի, կիւզէլլէրի վէ հաթթա պալթիյար օլանլարը եուլթուլ մահվ իթմիչ օլան պու չայ աճապա շու պիքէօ վէ պիչարէ գարըյը տա հալինէ մէրհամէթ իտէրէք գապուլ իտէնէ՞ք մի:

6.

Սլօբէրթօն կիպի պիր մահալտէ, պիր գաթլ մատտէսի պէօյիւք պիր վագաա իտի. Մ. Մօնթակ Հարտինկին վուգուր գաթլի Սլօբէրթօն էհալիսինէ բէք գիյառէթէսի իթմիչ իտի. Պախուսուլ զէնկին պիր ատամըն պէօյլէ վահիյանէ վէ նամէրտանէ թէլէֆ իտիլմիչ օլմասընա հէր սընըֆ էհալի պէյանը էսէֆ իթմէքտէ իտի: Բիշար Մարվօտըն ախը ու կիրիֆթ օլուլտըղը կիւն, Գարատէյիւրմէն տէնիլէն մահալին էթրաֆը խընճախընճ տօլմուչ իտի:

Թաֆսիլաթը հատիսէյէ բօլիս մէմուլարընտան պաշգա հէնուգ հիչ պիր քիմսէնին մալիւմաթը օլմատըղը հալտէ, կազէթաճըլարըն հէր պիրի պիրէր սուրէթտէ քէյֆիլէթի իսթիտալ վէ իսթիյաղահա գալըլմըն իտի:

Ֆէրտասը կիւնիւ չըգան իքի կազէթա՛ֆիլը գաթլի պիրիպիրինտէն պիւսպիւթիւն պաշգա սուրէթտէ հիքեայէ իթմիչ, վէ ճուլմաա էրթէսի կիւնիւ չըգան պիր տիկէր կազէթա իսէ հէր իքի կազէթանըն միւնտէրիճաթընտան իգթիպաս իտէրէք գարմագարըն պիր ֆըգրա տէրճ իթմիչ իտի:

Բօլիս մէմուլարըն էլպիսէի ընսմիլէրիլէ Գարատէյիւրմէնէ կիրիպ չըգմագտա,

վէ հէր տէֆա տըշարը չըզտըզլարընտա գաբունըն էօնիւնէ պիրիքմիշ օլտան խալգ պէյնիւնտէ եէնի պիր թէվաթուր գուհուր իթմէքտէ, վէ պու թէվաթուր աղըզտան աղըզա եայլարագ ուզուն պիր հիքեայէ չէքիւնի քէսպ իթմէքտէ իտի:

Սլօքերթօն բօլիսէրինին հէր չէյէ ահեան օլտուզլարընը վէ իսթէյէնէք օլտալար հէր չէյի սէօյէյէպլիւնէքէրինի պիրիւրէր իտի: Լաքին չուրասը դարիպ տիր քի, պու տէհէթլի ճինայէթին էսրարընա քիմսէ վազըֆ օլտամըն իտի:

Ճինայէթին իքինճի կիւնիւ, մէմուրլար՝ գաթլ իտիւն չախսըն եաթաղընըն էթ-րաֆընա թօրլանըպ, չահիտլէրին իֆատէլէրինի տինլէտիւր, վէ մաղթուլըն ճէրհա-լարընը մուայէնէ իթմիշ օլտան թապիպ իւէ միւզաքէրէ իթտիւր:

Խըզմէթճի Մարթա՝ իւք կիւնիւ միւթաթը վէճհ իւզըն սաաթ ալթըտա գալգ-մըշ, վէ կէլիպ Հինաթաթանտան կէլէն իսթիյարըն եանի Մ. Մօնթակ Հարտինկին գաբունընը վուրմուշ օլտուզլընը, վէ պիր գաչ տէֆալար վուրտըղը հալտէ իչէրտէն պիր սէս չըզմայընճա օտայա կիրաթիյնի, վէ էլինտէքի մօմուլըն ընըզլա պիչարէ իս-թիյարըն՝ եաթաղըն եանը պաչընտա պօղաղընտան քէսիւմիշ օլտըղը վէ կէօքսիւնին պիր գաչ եէրինտէն գամա իւէ վուրուլմուշ օլտըղը հալտէ սէրիւմիշ եաթմըշ վէ օ-րատաթի տօլապըն աչըլմըշ վէ քիլիտինին զօրլանմըշ վէ բարասընըն պուլունտըղը ճըզտանըն տօլապտան աչըրըլմըշ վէ մաղթուլըն էվրաղը մէվճուտէսինին տարմա-տաղընը տօլապըն էօնիւնէ աթըլմըշ օլտուզլընը կէօրմիւշ իտիւկինի պէյան էյլէտի:

Էվրաղըն իւզէրինտէ գան լէքէլէրի կէօրլւմէսինտէն նաչի, տօլապըն ֆիլիւ գաթլտէն էվվէլ թէհարրի վէ պօչալթըլմըշ օլտուզլընա մէմուրլին գարար վէրտիւր: Մօնթակ Հարտինկին խըզմէթքեարը Լասգար, եանընտաթի օտատա պաչը պիր գաչ եէրինտէն եարալը օլտըղը հալտէ, եաթաղըն իւզէրինտէ պիխապէր օլարագ սէ-րիւմիշ եաթմըշ պիր հալտէ պուլունտու:

Իշթէ պուլնտան պաչգա հիշ պիր չէյ անլաչըլամատը, Լասգար խասթախանէյէ նազլ իտիտի:

Մատամ Մարվօտ իսէ, օ սապան կիւրիւթիւտէն վէ բաթըրաթան ուչանըր ուչանմաղ պիթթապի օղլունըն նէրէտէ օլտուզլընը սիւալ իթտի: վէ օղլունըն մէյ-տանտա օլմաթըղըն խապէր ալընճա թէաճճիւպտէ գալմըշ իտի:

Պատէլ իսթիճվապ, օղլունըն՝ մէմուլին դայըր օլարագ իւք աղչամը կէլմիշ օլ-տուզլընը իֆատէ էյլէտիքտէ, մէմուրլին՝ մէրգուլմըն ֆալիւ ճինայէթ օլտուզլընա գա-նաաթ հասըր իթտիւր: եէտի սէնէ դայպուպէթ իթտիքտէն սօնրա, գէնկին պիր տա-յըսընըն կէլմէսիյլէ պէրապէր, մէրգուլմըն տախի մէյտանա չըզմասը վէ էվտէ հէ-նուգ հիշ քիմսէ գալգմազտան սապան էրքէն չըզըպ կիթմիշ օլմասը՝ ֆիլիւ գաթլի իճրա իթմիշ օլմասընա գալի տէլիլէր օլտուզլընտան, հէր թարաֆա մէմուրլար սալ-ալըրըլաղը կիպի, Կարտէնֆօրտա կիտէն գաթարըն հարէքէթ իթտիյի սթաթիօնա տախի մէմուրլին կէօնտէրիւմիշ իտի:

Նէթիճէի թանգիգաթ օլարագ, պիր սաաթ սօնրա թարիֆ օլունան Ռիշարըն չէքու գըյաֆէթինէ միւչապիս չէքու ու գըյաֆէթտէ պիր չախսըն սթաթիօնա կէօ-րիւմիւշ օլտըղը խապէր ալընտը, պուլնտան եարըմ սաաթ սօնրա տախի պիր չախս

կէլիպ Ռիշարը թանըրընը վէ սթաթիօնա մէրգուլմը կէօրմիւշ օլտուզլընը, վէ հաթթա քէնտիսինտէն չէքիւմիշ վէ կէօրլւմէք իսթէմէմիշ իտիւկինի մէմուրլարա իֆատէ էյլէտի:

Շըմէնտըֆէր մէմուրը տախի կիւզէլ վէ ֆազաթ բէմիւրտէ գըյաֆէթլի պիր տէլիգանըյա պիր պիլէթ վէրմիշ օլտուզլընը, վէ մէրգուլմըն՝ սիյահ պըյըզլը օլունա աղընտա պիր չուպուգ պուլունտըղըն իֆատէ էյլէտի:

Ալընան իյգահաթ իւզէրինէ Կարտէնֆօրտ սթաթիօնը միւտիւրինէ պիր թէլէկ-րաֆ չէքիւտի:

«Աղընտա չուպուգ, սիյահ պըյըզլը, գըյաֆէթի բէմիւրտէ, պօյու ուզուն, սի-«մասը կիւզէլ պիր տէլիգանը».—տէյու թարիֆ իտիտի:

Պու թէլէկրաֆ պէշ տաղիգա զարֆընտա Կարտէնֆօրտ բօլիս գօմիսէրինէ թէպ-լիլ իտիլիպ, պէշ տաղիգա սօնրա Մ. Ժինքս իւէ մայէթինտէ պուլընան տիւսիլ բօ-լիս նէֆէրի Ժօէ Բէթէրս սթաթիօնա կէլիպ պէքլէտիւր, վէ Ռիշարըն վալօնտան չըզտըղընը կէօրտիւքլէրինտէ տէրհալ թանըրլար:

Ռիշարըն տայընընը վէրմիշ օլտըղը մէքթուպը եազմըշ օլմասը՝ հաքիմէրին ֆիքրինի թէլլիւ իտէնէյի տէրքեար օլունա, պէօյլէ էնէմիյէթլի պիր քեաղընըն տիգգաթսըզլըզլա եազլմըշ օլմասընա ինանըլամայաճաղը պէտիհի իտի:

Էսնաթ թանգիգաթ վէ իսթինթագտա գըյաֆէթի պօղուգճա պիր չախս՝ քէօյէ-նին պիրինէ չէքիւմիշ, վէ աղընըն պիր թարաֆա ասմըշ, անվալ վէ վուգուաթը թէտղիլ իթմէքտէ իտի:

Պու չախս իսէ Կարտէնֆօրտ բօլիս նէֆէրի Ժօէ Բէթէրս օլունա, կէօքիւնիւ Ռի-շար Մարվօտտան ալըրմամազտա, վէ Ռիշար իսէ լէնճէսինին սօլուզլուզընա, սաչա-րընըն տաղընըզլընա վէ գըյաֆէթինին բիսլիյինէ վէ ինթիզամսըզլընա նազարէն սուչլու օլտըղը թախմին իտիլմէքտէ իտի:

Միւտտաթի ումուլի թանգիլ իթմիշ օլտըղը թալէպնամէտէ, Մօնթակ Հար-տինկին եէկէնի Ռիշար Մարվօտ թարաֆընտան գաթլ իտիւտիլինի պէյան իւէ պէ-րապէր, գաթլի մէրգուլմըն իլէրուտէ մուհաքէմէսի իճրա օլունմագ իւզրէ հապս ու թէվգիֆ իտիլմէսինի թալէպ իթմիշ իտի:

Պու խապէր Սլօքերթօն էհալիսինէ եայլըրաթտա, հէրքէս տիւչարը խէլէճան վէ թէլաչ օլտու: հէրքէս Ռիշար Մարվօտ ալէյհինտէ լանէթլէր օգուլմաղա պաչալըպ, գալալը վալիտէսինին հալինէ աճըմաղա պաչալտը: վալիտէսի իսէ պուլնճա տէլա-իլ վէ պէրահիյինէ գարըն օղլունըն սուչսուգ օլտուզլընա չիւպհէսի օլմաթըղընը թէք-րար վէ իսրար իթմէքտէ իտի:

Մօնթակ Հարտինկին գաթլինտէն տօլայը թանգիգաթը լազըմէնին իճրա վէ իք-մալինտէն սօնրա, միւտտաթի ումուլի տիկէր պիր թանգիգաթ իճրասընա տախի մէճպուր օլմուշ իտի: Շէօյլէ քի, չայըն սահիլինտէ վէ չէհրին ալընալընտա տախի մէյխանէյէ կիտիպ, Շիօղի՝ քէօմիւր գայըգճըլարընըն պուլմուշ օլտուզլարը պի-շարէ պիր գարընըն վէֆաթընըն էսպապընը թէհարրի վէ թանգիգ էյլէտի:

Պու միսիլու վուգուաթ Սլոբերթօնտա օրդ օրդ զուհուր իթմէքտէ օլտուղնւ-
տան, միւտտաիի ումումի մէրգումէնին էլպիսէլէրինին ըսլազ վէ բարա բարչա վէ
տուտազլարընըն մօրարմը վէ սաչլարընըն տաղըլըն օլմասընտան, մէրգումէնին
մաղրուգէն պուլոււմըն օլտուղըն հիւքմ իտիւպ պիթիրտի:

Պու գարընըն քիմ օլտուղըն քիմսէ պիլէմէտի, թահգիգաթ նէթիճէսինտէն տէ
պիր շէյ անլաչըլմատար. նիհայէթ մէրգումէնի պու սուրէթլէ վէֆաթ իտէնլէրէ մախ-
սուս օլան մահալէ կէօթիւրիւպ տէֆն իթտիլէր:

Ժապէլ Նօրթ ազչամ մէքթէպտէ ճուսաա էրթէսի կիւնիւն կաղէթասընը ա-
լըպ, միւտտաիի ումումի թարաֆընտան իճրա իտիլէն հէր իքի թահգիգաթըն թաֆ-
սիլաթընը միւթալէայա պաչլատար:

7.

Վազթըն առըմլարը պազըլար իչիւն բէք եւվաչ կէօրիւնիւր, պաղըլար տախի
վազթ ուչույօր կիպի կէչիյօր զանն իտէրլէր. վազթը պիր շէյէ թէչպիւն իթմէք լա-
զըմ կէլիրսէ, էն եազըն թէչպիւն օլմագ իւղրէ պուգալէմօնա պէնգէթիւմէլի տիր:

Մէքթէպտէն չըզըպ Երլպաչը եօրթուլարընը էվլէրինտէ կէչիւրմէյէ կիտէն մէք-
թէպ չակիրտանը վազթը զալէթ սիւրաթլէ ուչան պիր գուչա պէնգէթիւրլէր, հաթթա
տօզթօր թարէնտէնէ հիսապլարընը թէսվիյէ իտէնէք օլան բէտէրլէր տէ վազթըն
բէք չաբուգ կէչտիյինի իթիրաֆ իտէրլէր:

Լաքին պիր քէրրէ տէ Սլոբերթօն հապսիսանէսինտէ մուհաքէմէյէ պէքլէյէն պի-
չարէ Բիշար Մարվօտա սօրալըմ, պիր քէրրէ տէ քէմալը թէլաչ վէ ըզտըրապ ի-
չինտէ մուհաքէմէնին նիթիճէսինէ պէքլէյէն զավալը վալիտէսինէ սօրալըմ. պա-
գալըմ պունլար տա վազթըն չաբուգ կէչմէքտէ օլտուղընը իթիրաֆ իտէնէքլէր մի:

Մուհաքէմէյէ չուպաթըն նիհայէթիւտէ պէտ վէ միւպաչիւրէթ օլուտուու Թըչ-
րինը սանինին սիւլի վէ բիւթուպէթլի կիւնլէրինի, քեանուըն էվլէլին ուզուս վէ
հազին կէնէլէրինի, քեանուըն սանինին գարը վէ պուզը կիւնլէրինի վէ կէնէլէրի-
նի, Բիշար Մարվօտ հապսիսանէտէ կէչիւրմիլ վէ կէնէ կիւնտիւզ տայըսընը գաթլի
մատտէսիլէ մուհաքէմէնին նէթիճէսինի տիւչիւնմէքտէն Ֆարիղ օլմամը իտի:

Թէօվպէ իթտիրմէք իւզրէ կէլէն իւսհանի մէսնէտտարլարըն նասիհաթլարընա
իթիգաա իթմէքտէ օլտուղընը վէ պու միսիլու նասիհաթլարըն չօճուգլուղընտա վա-
լիտէսինտէն տախի տինլէմիլ իտիւկինի պէյան իլէ.— իթիգաա վէ իմանըմտա գալի
օլտուղընըն էն պէօլէք իսպաթը չու տըր քի, ազըմա գէրրէ գապար խալէլ կէլ-
մէմիլ տիր. Ճէնապը Հագգա թէվէքքիւ իթմիլ օլմասայընըմ պուտալա օլմամագ
գապիլ մի իտի. իւչ տէօրթ աչ տըր քի, օ ուզուս կէնէլէրտէ կէօզլմէ ուչուկ կիր-
մէյիպ տիւչիւնիւր տուրուր իտիմ. էլան տախի տիւչիւնմէքտէյիմ. Պուլուստուղըմ
հալէ նագարէն ազըմը զայ իթմէք հիչ պիր շէյ տէյիլ տիր. մուհաքէմէնին հագ-
գըմտա խայըլը օլաճաղընը հիչ մէմալ իթմէմ. չիւնքի տէլաիլը մէվճուտէ հէր ա-
լէյիմտէ տիր. Լաքին ումարըմ քի Հագգ թէլալա հազրէթլէրի գուտրէթը իւսհիյէ-

սիլէ պիր վասըթա խալէ իտէրէք, պէնիմ կիպի սուչսուգ պիր գուլուըն էօյլէ ըէ-
զիւնէ պիր էօլիւմտէն գուրթարաճագ տըր.— տէյու իլալէ իթմիլ տիր:

Պու սըրաաա տիւսիզ բօլիս Բրէթէրն Կարտէնֆօրթտան Սլոբերթօնա նագլինի
իթիտա իթմիլ վէ պու իթիտաօը գապուլ օլուսմը իտի. Բօլիս տաիրէսինտէ մէր-
գուսա էնէմիլէթ վէրիւմէմէքտէ իտի. մէրգուսն իգթիտաընը թաստիգլէ պէրա-
պէր, մալուլիլէթի հալինէ մէրհամէթ իթմէքտէ իտիլէր:

Ժօն Բէթէրս՝ Բիշար Մարվօտըն մուհաքէմէսի նէթիճէսինէ պէքլէմէքտէ իտի.
մէրգուսն գապահաթլը օլմատըղընը հէնուգ ախգ ու կիրիֆթ օլուստըղը սըրաաա
իտաաա իթմիլ օլմաղլա, պու իտաաաաընտան պիր տազիգա պիլէ ֆարիղ օլմամը
իտի:

Մէրգուս՝ Սլոբերթօնտա Կիւլիվէր սօգաղընտա 5 նիւմէրօլու ալթը գաթլը պիր
խանէնին պիր օտասընը իգամէթկահա իթթիսազ իթմիլ իտի:

Քիրայա վէրէն գարը՝ էվլին աղգա թարաֆընտաքի եաթագ օտասընըն պիր
քիչի իչիւն բէք ըահաթ պիր օտա օլտուղընը, վէ հաթթաաա տէօրթ չիլին ալթը
բէնա քիրա վէրէրէք պէօյլէ պիր օտա պուլմագ բէք գօլայ օլմատըղընը պէյան իլէ,
մէրգուսն թէչվիգ իթմիլ իտի:

Օտանըն իչինտէ էչեա օլարագ գանաբէ շէլլինտէ պիր եաթագ իլէ, իսթէտիյի
չէյի բիչիւրէպիւմէք իւզրէ նէվուսուլ պիր օճագ վէ իքի տէ թապլօ վար իտի. Մ.
Բէթէրս պու օտայա գանաաթ վէ տէրհալ իսթիճար իտիւպ, շէմիյէսինի քէօչէնին
պիրինէ տայաթտըգտան սօնրա, գարըյա բէյ մագամընտա իքի չիլին վէ ալթը բէնա
թէսլիմ իթաի. քէնտիսինէ ախ օլան բըրթը իսէ չապգասընըն իչինէ սըղապիւնէք
տէրէնէտէ պիր չըզընտան քիւչիւք պիր պօղչատան վէ պիր տէ ճըզտանընտաքի
թարագտան իսպարէթ իտի:

Օտայը քիրայա վէրէն գարը եաչըճա պիր զըզ իտի. Բէթէրս խայըլը զանմէթլէ
տիւսիզ օլտուղընը վէ ֆագաթ գուլաղը իչիթտիյինի, իչարէթլէր իլէ մէրգուսնէ
անլաթտը, վէ սէօզ սէօյլէտիյի սըրաաա պօղաղը երթըլընճայա գատար պաղըրմա-
ղա ինթիյաճը օլմատըղընը թէֆիսի իթտիքտէն սօնրա, պիր գուրչուսն գալէմ իլէ
պիրաղ քեաղըտ իսթէտի. Գուրչուսն գալէմ իլէ քեաղըտ կէլտիքտէ, Բէթէրս քեա-
ղըտըն իւզէրինէ «չօճուգ» քէլիմէսինի եազըպ գարըյա կէօթլէրտի:

Դարը պու քէլիմէյի օգուտըգտա պիչիմսիզ պիր սէտա իլէ, չօճուգլու տատամ
օտա քիրայա վէրէմէյէնէյինի վէ քիմսէսի օլմայան պէքեարլարա իճար իտէպիլէնէ-
յինի սէօյլէտիքտէ, Բէթէրս գալէմի էլէ ալըպ:

—Քէնտի չօճուգլու մէյիլ . . . սօգագտա պուլուսմըն պիր չօճուգ . . . սիւս
իլէ պէսլէնէնէք տիր. մասրաֆընը վէրմէյէ հազըրըմ.—տէյու եազտը:

Մէսարիֆիլլէ իւճըլթի վէրիլաիյի հալտէ գապուլ իտէպիլէնէյինի պէյան իլէ գա-
գուըն էօնիւնէ կէլիպ —Քիւրբիս.—տէյու չաղըրտը:

Ճէվապէն աչաղըտան քիւչիւք պիր էրքէք չօճուգ սէսի գուհուր իթմէքլէ պէ-
րապէր, Քիւրբիս եօգարը չըգտը վէ պիր թէլաչ իլէ օտայա կիրաի. Լաքին Քիւրբիս
նամըյա կէլէն չօճուգ էրքէք տէյիլ, զըզ իտի:

— Բիւրքինս, պու զաթ պուռնաւն պէօյլէ պուրաւտա իգամէթ իտէճէք տիր. պուռնաւտամ տիրսիդ տիր:

Էվէ պէօյլէ տիրսիդ վէ ֆազաթ զայնէթ էյի թապիաթը պիր քիրաճը ալընմաւնաւն տօլայը, Բիւրքինս թէանճիւպտէ գալաթ. քէնտի վալիտէսինին իգամէթ իթ տիրի խանէտէն իւլ գաբու էօթէտէ պէօյլէ տիրսիդ քիւլիւք պիր չօճուգ թանըմը իտի քի, պու չօճուգ զայնէթ խային պիր մախլուգ իտի:

Բիւրքինս պու չօճուգը իշարէթլէ գօնուչմալա ալընմը, օլտուղընտան, տիրսիզէրին իշարէթլէրինէ վուգուֆը թամմ բէյտա իթմիլ իտի:

Բէթէրս իսէ էվին իչինտէ քէնտի իշարէթլէրինէ անլայան պիր քիմսէ պուլընմաւնաւն տօլայը բէք զիյատէ մէմնուլն օլարագ, հէման թարիֆ իթտիր պիքէօ չօճուղը օ էվտէ պէօյլէթմէք վէ ինթիյաճաթընը կէօթիւրմէք արգուսընտա օլտուղըն պիր էյիճէ թարիֆ իթտի:

Բիւրքինս իսէ չօճուգտան բէք զիյատէ խօշանըր իտի. աօգուգ զարտաշ վէ զըզգարտաշընը քէնտիսի պէօյլէթմիւլն օլտըրը կիպի, պիր գաշ սէնէլէր տախի հաֆթաւտ օն պէշ բէնս իւճրէթլէ չօճուգ տաւալըրը խըզմէթինի իֆա իթմիլ իտի. Բիւրքինս օն իքի հաշընտա խըզմէթ քարուղա պաշլամը, վէ օն ալթը հաշընտա Սլօթթթօնա կէլմիլ իտի:

Բէթէրս իշարէթլէ չօճուղը կէթիւրէճէյինի պէյան, վէ կիտիպ պէշ տաղիգա սօնրա չօճուգ իլէ պէրապէր ավտէթ իթտի:

Չօճուգ՝ ալըր ալմազ, հըրս ու հիտտէթ վէ խըյանէթ ալէամէթլէրի կէօթէրէրէք Բիւրքինսին եւլգիւնէ չարբմաղա վէ հաշընա կէօրէ բէք զիյատէ գուվլէթլէ մէրգուլմէնին սաշլարընը գօրարմաղա պաշլատը իսէ տէ, Բիւրքինս չօճուգլարըն պու հալլէրինէ ալընմը օլտուղընտան, հաթթա սաշլարընըն չէթիւլմէսինտէն պիլէ ֆիւթուր իթմէյիպ, մուղայիրի օլարագ էվին իչինտէ պիր էյլէնճէ բէյտա օլմուլ իտիւլ կինտէն տօլայը պէյանը մէմնուլիյէթ իթմէքտէ իտի:

Չօճուգ իսէ էօյլէ պիր չիտտէթլէ պաղըրմաղա վէ աղլամաղա վէ աճայիպ սէսլէր սալըվէրմէյէ պաշլատը քի, եւլգիւնէն բէնկի կեան մօրարմաղա վէ նիհայէթ սիյահլանմաղա եւլգ թութաթ. Բիւրքինս՝ չօճուղըն պու հալլէ տաշանմայըպ, միւթէէսսիրէն վէֆաթ իտէճէյինի քէշֆ իտէրէք, գօլլարընը սալլամաղա վէ օլանճա մէհարէթինի գուլանըպ մէրգուլը իսքեթ իթմէյէ չալըտը:

Եարըմ սաթ սօնրա չօճուղըն հըրս ու հիտտէթի պիւսպիւթիւն կէշիպ քեամիլէն րահաթլանտըգտա, Բիւրքինս մէրգուլը տիգինին իւսթիւնտէ հաթըրըպ Բէթէրսէ հէմէք թէտարիք իթմէք իւզրէ օճաղը հազար: Պատէհու չօճուղըն պէրապէր քէօյլէտէքի պազգալա կիտիպ վէ պիրաղ պալըգ իլէ պիրաղ տա չայ ալըպ ալմէթլէ պուլլարը բիշիրտի վէ Բէթէրսէ հէմէք չըգարտը:

Բէթէրս հէմէյինի հէյիպ պիթիրտիքտէն սօնրա, Բիւրքինս իլէ թէքրար գօնուլմաղա պաշլայըպ. — Պու պէպէք բէք չարուգ հիտտէթլէնիյօր. — տէտիքտէ,

Բիւրքինս. — Էքթիւլ չօճուգլարըն էքսէրիսի պէօյլէ օլուր, պու չօճուղըն տաւանաւ պապաւր մէճհուլ օլմալը տըր:

— Էվլէթ, պու զալալը չօճուգ տա թայիպ իտիլմէմէլի տիր. հէնուգ պու հաշտա նէ գահմէթլէր չէքմիլ. մէմուլ իթմէմ քի տիլ չըգարաճաղը վազթա գաւար հաշաւըն, չիւնքի չօգ սու հուլմուլ օլմալը տըր:

Բէթէրսին «չօգ սու հուլմուլ օլմալը տըր» քէօգիւնիւն մանէասընը Բիւրքինս անլայամայըպ սիւալ իտէճէյի սըրաւտա, Բէթէրս տէրին պիր տիւլիւնճէյէ տալմը վէ պիր չէֆազաթը բէտէրանէ իլէ չօճուղըն եւլգիւնէ կէօգիւնիւ տիքմիլ տուրմուլ իտի: Ճէնապը խալիգը Մուլազըն հիքմէթը Րապպանիյէթինէ ազլ իրտիրմէք բէք միւլքիլ օլուպ, պէլքի տէ պու չօճուղըն պէօյլէ Բէթէրս կիպի պիր համինին էլինէ տիւլմէսի հազգընտա խայրը օլմուլ տըր:

Բէթէրս իլէ Բիւրքինս պէյինտէ սէօգ ուզանտը. շուրալարա գատար վարտը քի, Բէթէրս պու չօճուղա քէնտի մէսլէքինի էօյլէթտիրէճէյինի պէյան իթտի:

— Մէսլէքինիլ նէ՝ տիր:

— Բօլիս մէմուլը:

— Բօլիս մէմուլը մը. հա՛, պէն տէ շու արալըգ պիր բօլիս մէմուլը օլմազ իսթէր իտիմ քի, պուրաւտա վուգու պուլան շու տէնէթլի ֆիլիլ գաթլին նէ սուրէթլէ իճրա իտիլմիլ օլտուղընը անլայա իտիմ:

Բէթէրս ֆիլիլ գաթլ սէօգիւնիւ իշիթտիքտէ, հէման ֆիլքինի օնա հասր իտիւպ. — Վա՛, պու ֆիլիլ գաթլ սէնին տէ մէրագընը մուճիպ օլտուլ մը:

— Բաղար կիւնիւն կազէթասընը ալտըմ օգուտուլ, անլայընմա կէօրէ պու տէլիգանը նահազգ եէրէ տալընըն էօլտիւրմիւլ տիր տէյու մազնուլն մազմընտա թուլթուլըն օլտուղընտան, շու աւտամա էգիլէթ վէրիլմէսի արգուսընտա պուլուլունմադտայըմ:

Բէթէրս պուլունտըրը մէսլէք իգթիլաւընճա քէնտի ֆիլք վէ իշինի պէլի իթմէմէք թարաֆընը իլթիլգամ իթմէք լազըմ կէլտիլնտէն, Բիւրքինսին պու սէօգիւնէ էնէմիլիյէթ վէրմէք իսթմէյօր կիպի կէօրիւնտիւլ:

Պատէհու Բիւրքինսին կէթիրմիլ օլտըրը թիւթիւն չուպուղընը ալըպ Բէթէրս օճաղըն պաշընա կէշտի օթուրտը, պիր՝ չուպուգտան չըգան տիւմանա, վէ պիր տէ չօճուգ գուճաղընտա օտանըն իչինտէ տօլաշմադտա օլան Բիւրքինսէ պազըպ տուրմադտա վէ քէնտի քէնտինէ չէօյլէ տիմէքտէ իտի:

— Էկէր պու չօճուգ պէօյլէրսէ, պէլքի շու ֆիլիլն ասըլ ֆալիլ քիմ օլտուղընը մէյտանա չըգարմազ իւզրէ պանա հարտըմ իտէպիլիլ:

8.

Շուպաթըն օն եէտինճի կիւնիւ, սուգ վէ ֆազաթ պէրազ պիր հալա իտի: Ատիլիյէ տաիրէսինտէ, Րիշար Մարլօտ վէրիլէճէք հիւքմէ պէլէմէքտէ իտի:

Սլօթթթօն աւտիլիյէ տաիրէսինտէ պու գատար գալապալըգ թօրլանտըրը կէօրիւլմէմիլ իտի: Սլօթթթօնտա պու տէրէճէ հէր քէսին զիհինի իշալ իտէն պիր

Միւտտէթը մէտիտէ մահպուս օլարագ, հալէթի նէզիտէ կիպի կէշերմիշ օլարըն
կիւնլէր վէ հաֆթալար վէ ալլար դարֆընտա օ տէրէճէ գուվլէթինի զայպ իթմիշ
իտի քի, պէօլլէ պիր սըրատա սէօզ սէօլլէյէպիլմէք իշիւն բէք պէօլլէք զահմէթ վէ
էզիյէթ չէքմէքտէ իտի:

Հաքիմ.—Գապահաթը տէյի՞լմիսին, Պու առամ սէօյլէտիյնի պիլմէյօր, պու
առամըն ազլը պաշնտա օլմամալը, պուտալանըն պիրի օլմալը.—տէր տէմէզ, տի-
վանխանէտէ ուզուն վէ հըզլը պիր ըսլըզ սէսի զուհուր իթտի, Հէր քէս պու ըսլըզ
սէօինին չըզմըլ օլտըղը ճիհէթէ տօղրու թէվճիհի նազար իտիւպ, միւպաշըրլար ին-
թիզամ ու ինզըպաթըն իատէսինէ միւպաշէրէթ էյլէտիլէր:

Բիշար Մարվոտ տախի պու սըրատա սէսին զուհուր իթտիյի թարաֆա պագ-
տըգտա, չըմէնտըֆէր վազօնը իչինտէ բարմազլարըյա «գապահաթլը տէյիլ» տիր
տէյու իշարէթ իթմիշ օլան շախսը թանըտը:

Հէր ի քիսի պիրիպիրէրինէ պագաղազարը սըրառա, շախսը մէրգում էլլէրինէ տիղգաթ իթմէսինի իշարէթ իթմէքլէ պէրապէր, բարմազարըլա հաւաշ հաւաշ վէ անլաշըլապիլէճէք սուրէթաէ պիր շէյլէր սէօյլէմէյէ պաշառալ:

Պու սըրառա միւսաշրլար ըսլըզ սէսնի չըգարմըլ օլան չախսը արամաղլա
մէշղու օլառուգլարընտան, մուհաքէմէ պիթթապի թաթիլ իտիմիշ իտի:

Պու. վազաատան տօլայը հաքիմ նատիմ օլմայըպ: յուղայիրի օլարաք հիտտէթա-
միգ պիր սէտա իլէ:

— Պագսաա՞նա, նէ սէօյլէ տիւրնի անլայամամըչ օլտուղըժըղա սէն տէ դանի օլտըն
եա՛ւ. շու հալտէ սօն տէֆա օլմագ իւղրէ պիր էյիճէ տըւչիւն տէ դապահաթլըժը
սըն, տէյիժմիսին, սէօյլէ:

—Գապահանթը յայնչեմ տէրոյ միւստաֆէայ իտիյօրլում.—տէտիքտէ հաքիմ էթրաֆա

— Գապաշաթը լըյըմ տէյու սըլտաֆէն ինյըյըմ . . .
պազարագ . . .

— Բիրմին հազար վար իմիչ, ինչպե՞ս երբեք կարող եմ հասնել ինչ-որ մեկին, որ ինձ օգնեցնե՞ր։

[illegible]

Հիւքիւմէթին ավագաթը իսէ, Ռիշար Մարվօտըն միւթթէնիմ օլտուղընը պէյան
իյէ պէրապէր սէօղիւնէ տէվամ իլէ,

—Պու տելիգանը օլանճա սերվէթինի կելիւնի կիւզէլ սարֆ ու իսթինլաք իթ
տիքտէն վէ վաթանը օլան Սլօքէթթօնտա պիր չօգ պօրճա տիւշտիւքտէն սօնրա,
պըրազըպ սավուշը: Կէր քէս պիր տահա ավտէթ իթմէյնճէք զանն իթմիշ: Թու
վէ եալընըզ գալմըշ օլան վախտէսի քէմալը ըզտըրապ վէ էզլիյէթ իշինաէ օղուհ-
տան խապէր պէքլէյիպ տուրմուշ, եէտի սէնէ զարֆընտա պիր սաթըր պիւէ մէք-
թուպ ալմամըշ, վէ հիշ պիր թարաֆտան պիր խապէր զուհուր իթմէմիշ, հասըթ
միւթէսէլի օլապիւէճէք պիր շըգգ կէօրէմէմիշ, վաթանտաշտըր պու տելիգանը էօլ-

միւշ տիր տէյու տույմուշար վէ քէնտիսի տէ պիր վագըթ քէնտիսին օշվէնլէրին
կէօղլունէ կէօրիւնմէմէք արղուսընտա օլտուղընը թաւր ու հարէքէթիյէ իօպաթ
իթմիշ, Եէտի օշնէ միւրուրինտէն սօնրա, վալիտէսինին պիր տանէնք գարտաշը,
հանի քէնտի տայըսը ճէսիմ պիր սէրվէթ սահիպի օլտըղը հալտէ Հինտիսթանտան
աւլտէթ իտիւպ, Գարատէյիրմէնտէ մուվագգաթէն իթթիխազը իգամէթկեհա իթմիշ-
թապիի պու ատամըն Սլօբէրթօնա վիւսուլի տէրհալ միւթէվաթըր օլմուշ, տէրէնէի
սէրվէթի հէր քէսին լիսանընտա կէզմէյէ պաշլամըշ, Բիշար Մարվօտըն տայըսընըն
Հինտիսթանտան աւլտէթ վէ Գարատէյիրմէնտէ իգամէթ էյլէտիյինի խապէր ալմըշ
օլմասը իհթիմալ տաիրէսինտէ օլտըղը ինքեհար օլունամազ, քէյֆիյէթ Սլօբէրթօնտա
նէշր օլունան պէշ կազէթայա եազըլմըշ իտի. իհթիմալ տըր քի մազնուն պու պէշ
կազէթատան պիրիսինի կէօրմիւշ օլտուն. իհթիմալ տըր քի էսքի արգատաշարըն-
տան պիրիսիյէ մուխապէրէտէ պուլունմըշ օլտուն տա, պու արգատաշը քէյֆիյէթի
քէնտիսինէ իխպար իթմիշ օլտուն:

Խիււարստի քէլամ, տայըսը Մ. Մօնթակ Հարտինկին Գարատէյիմէնէ վիւտու-
լինին սէքիզինճի կէճէսի մագնուռն Ռիշար Մարվօտ՝ եէտի սէնէ զայպուպէթ իթմիշ
օլտըղը հատէ մահնուպանէ պիր լէհճէ վէ նատիմանէ պիր թավր իլէ վալիտէսին-
տէն իսթիրհամը աֆվ իթմէք իւզրէ անսըզըն մէյտանա չըգար. պիր վալիտէսին շէ-
ֆագաթ վէ մուհապպէթը գալպիշէսի նամահտուտ օլտուղընտան, թապիր Մատամ
Մարվօտ օղլունա աֆվ իթմիշ, լէզիզ թաամլար հազըրլաթտըրարագ օղլունըն ալ-
տէթինտէն տօլայը պէյանը մէսէրրէթ վէ շատիմանի էյլէմիշ. կէշմիշ շէյլէր վէ եէ-
տիթինտէն տօլայը պէյանը մէսէրրէթ վէ շատիմանի էյլէմիշ. կէշմիշ շէյլէր վէ եէ-
տան սօնրա, հէր պիրի լիէճիւլ իսթիրահաթ քէնտի օտասընա շէքիւմիշ, այնը կէ-
ճէտէ պիր ֆիրիւ գաթլ վուզու պոււմուշ. պէօյլէ տէհշէթլի վէ ամտէն պիր ֆիրիւ
գաթլ երիզլէրճէ սէնէլէրտէն պէրու վուզու պոււմամը իմիշ. Շէյխուլիթը հալինտէ
իսթիրահաթ իթմէք մագստէտիլլէ ինթիխապ իթմիշ օլտըղը չաթընըն ալթընտա Մօն-
թակ Հարտինկ տէնիլէն գաթ՝ գալիմանէ վէ իսաինանէ սուրէթտէ պօղազլանմըշ.
Պու խոււնրիզ ֆիրիլ իճրա իտէն վէ ինսան սըֆաթընը թաշըյան ճանալար քի՛մ օ-
լապիլիր, Շիւպհէլէր եալընըզ պիր քիշի իւզէրինէ տիւշէր վէ պու քիմսէյի կէտա-
թէրէն բարմագ օ գատար տօղրու կէօսթէյմէքտէ տիր քի, ճանի քէնտիսի օլտու-
ղընա գէրրէգատար չիւպհէ իտիլէմէզ.

Ղընա գէրբէ գառալ շիւպհէ Բորէնսէն՝
«Պու ճանի տէ շու մաղնուն տըր, ֆիլիւ դաթլ մէյտանա չըգար չըգմաղ մէյ-
տանտան զայպ օլան առամ ետի սէնէտէն սօնրա ավտէթ իթմիշ սէֆիհ վէ նատիմ
վէ բէշիման օլան էվլատ տըր. պու էվլատը արանըլըր պուլընմազ, Գուշ կիպի ուշ-
մուշ կիթմիշ. ետի սէնէ զայպուպէթտէն սօնրա, վալիտէսինին աֆվընը վէ տու-
սընը իսթիհսալ իթմէք իւզընէ ավտէթ իթմիշ օլան պիր էվլատ կէճէ վազթը էվլին
գաբուսընտան չըգաճագ էէրտէ օտանըն բէնճէրէսինտէն չըգըպ խըրսըզ կիպի կիզ-
լիճէ սավուշմուշ նապէտիտ օլմուշ, թապիլի հագզընտա շիւպհէյէ վարըլըպ թէհար-
9

բիւթա պաշտանմը վէ պուլունմը. նէ՛րէտէ պուլունսա էյի . . . ֆիւլը գաթլին վուգու պուլտըղը մահալտէն գըրգ միլ ուզագտա մագթուլըն տօլապընը գըրմը վէ աշըրմըն օլտըղը բարա գօյնունտա վէ էլպիսէսինին գօլու մագթուլըն գանըյա միււ լէվվէն օլտըղը հալտէ էլէ կէշմիշ, իշթէ պու տէհէթլի վագաանըն թէֆէրուաթընը մօւսթապար վէճհ իլէ արգ իթտիւ:

«Ասըլ ճանի քիմ օլտըղընը իսպաթ իթմէք իշիւն պունտան զիյատէ տէլաիլ վէ պէրահիյնէ լիւզում օլմատըղընը հէյէթը մահքէմէնին տախի թաստիգ իտէճէյի պէս տիհի տիր. պատէմա շահիտէրի իսթիճվապա պաշալաճաղըմ:

Մահքէմէտէ պիրազ ֆըսըլտը վէ հարէքէթ բէյտա օլտու, Րիշարըն միւճըրիմ օլտուղընը իտաաա իտիւպ բարա իլէ պահսա թուլթուշմուշ օլանլար պահալարընը պիր տէրէճէյէ գատար գազանմըն օլտուգլարընա գանաաթ հասըլ իթմէյէ պաշալաթընը պու սըրատա պիրիքմիշ օլան խաղըն իշինտէն եօլ աշարագ պիրիսի մագնունըն ալօգաթընըն հանընա գատար կէլիպ, էլինէ քիրի պիր քեաղըտ բարչասը սըգըշտըրտը. պու քեաղըտըն իւսթիւնէ հալընը պիր քէլիմէ հաղըլմըն իտի:

Ալօգաթ մէգքիւր քէլիմէյի օգուտըգտան սօնրա, դայէթ ուֆագ ուֆագ բարչալալ բարչալարըն էօնիւնէ աթտը. անճագ երեզիւնտէ պիր դըզարթը հասըլ օլտու վէ շահատէթլէրի տինլէմէյէ հաղըրլանտը:

Րիշար Մարվօտ ալէյհինտէ վագը օլան տէլաիլ վէ պէրահիյնէ գարչը միւտաֆէա իտէմէյէճէյինի ֆարգ իտէրէք, հիւքիւմէթ ալօգաթընըն իֆատաթընը առէթա պիր հապանճը կիպի տինլէմիշ իտի: Ջիհնինին տաղընը օլտուղընը սամիուն պիլէ ֆարգ էյլէմիշէր իտի:

Պէօյլէճէ զիհնի տաղընը օլտըղը հալտէ տիգգաթը մէվճուտէսինի ժօն Բէթէրտէ հասըլ իթմիշ օլուպ, կէօղիւնիւ մէրգուլմըն պուլունտըղը քէօյէտէն ալըրմամագտա իտի:

Սամիուն տախի՝ մէրգուլմըն պագմագտա օլտըղը նօգթայա մէտտըն էնզար իթմէքտէ իտի իտէլէրտէ, պիր թագըմ մէմուրիյնտէն պիր շէյ կէօրէմէմէքտէ իտիլէր. խալգ՝ Րիշարըն կէօրտիւլիւնիւ կէօրէմէմէքտէ իտի. հանի Բէթէրտին բարմագլարըյա իշարէթ իթտիյի իքի քէլիմէյի ֆարգ իտէմէմէքտէ իտի:

Րիշարըն էօնիւնտէ պիր գաշ սէտէֆ եաբրաղը պուլունուպ, պունլարը պիրէր պիրէր ալըպ վէ հէքսինի պիր արայա կէթիւրիպ սէթրիսինին տիւյմէ տէլլիլնէ սօղու վէրտի. հաղըրուն պու հալէ նագարը թէաճճիւպլէ պագմագտա իտի:

9.

Շահատէթ իշիւն կէլմիշ օլանլարտան իպթիտա Րիշարըն վալիտէսի Մատամ Մարվօտ չաղըրըլտը: Մէրգուլմէ մահքէմէյէ կիրէր կիրմէգ, սամիուն միյանընտա պիր ֆըսըլտը գուհուր իթտի. պիշարէ գարը քէտէր վէ աճըսընտան դայէթ մէյուս օլտըղը կիպի, պէնզի սօլմուշ՝ տուտագլարը մօրարմըն իտի. հէր քէս մէրգուլմէնին հալինէ աճըմագտա իտի:

Պու գատընը Սլօբէրթօն խալըղ դայէթ քիպիրի պիր գարը տըր տէյու պէլլէմիշ օլուպ, օղունուն հալինէ՝ քիմսէյէ շիքայէթ իթմէյէրէք թէհամմիւլ իթմիշ օլտուղընը վէ մէրգուլմըն բէք զիյատէ սէվմէքտէ իտիւկինի հէր քէս պիլիւր իտի. օղունըն մահքիւմիյէթինէ հարտըմ իտէճէք սէօղլէրի սէօյլէթմէք իւզուէ ճէլպ իտիւտիյի ճիհէթլէ, գալպինին նէ տէրէճէ միւքէտտէր վէ մէյուս պիր հալտէ պուլունմասը լագըմ կէլաիլինի հըսս իտէնլէր բէք չօգ իտի:

Հիւքիւմէթին ալօգաթը մէրգուլմէյէ խիթապէն.— Բէտէր վէ էլէմինիզի թախֆի իթմէք արգուսընտայըղ, Մատամ, պուրատա հաղըր պուլունան հէր պիր ֆէրտին՝ պուլունտըղընը հալէ աճըմագտա օլտուղընա հիշ չիւպհէմիզ եօգ տըր. օղունունըն նէ զէման էվի պըրագըպ սալուշմըն օլտուղընը սէօյլէյէպիլի՝ րմիսինիզ:

— Եւտի սէնէտէն պէրու, եւտի սէնէ օլտու:

— Նէ սէպէպէ մէպնի կիթմիշ օլտուղընը պիլի՝ րմիսինիզ:

— Սլօբէրթօնտա պիր թագըմ պօրճլարը վար իտի քի, քէնտիսի կիթտիքտէն սօնրա քեաֆֆէսինի թէսլիյէ իթտի:

— Նէ՞ տիւրիւ պօրճլար:

Մատամ Մարվօտ թէրէտտիւտ իտէրէք.— Նամուսա ինթիգալ իտէպիլէճէք պօրճլար:

— Աճապա օղունըղ գուճարա միւպթէլա՞ մը իտի:

— Թէէսսիլֆ օլունուր քի, ֆէվգէլատէ քեաղըտ մէրագլըսը իտի:

— Պաշգա օյունլարա տա կիլիշի՞ր մի իտի:

— Աթ հարըլլարընտա տա պահս գօր իտի:

— Ուլղունսըղ արգատաշլարա տա Թիւշմիւշ գանն իտէրիմ:

Մատամ Մարվօտ պաշընըն էօնիւնէ տաղ.— Էվվէթ, մաթթէէսսիլֆ:

— Սլօբէրթօնտա հէր քէս քէնտիսինէ չարգըն վէ իշէ հարամագ պիր տէլիգանսը նագարըյա պագըյօրլար իմիշ:

— Էվվէթ:

— Սլօբէրթօնտան չըղըպ սալուշաճաղը սըրալարտա կիտէճէյինի հիշ պէլլի իթմէտի մի:

— Հիշ պիր շէյ պէլլի իթմէտի. Սօն տէֆա օլարագ կէօրտիւլիւմտէ ահվալ ու հարէքիւթընտան տօլայը նատիմ օլտուղընը վէ ֆագաթ ֆէնա պիր եօլա սաբմըն օլուպ, թա նիհայէթինէ գատար կիթմէյէ մէճպուր պուլունտըղընը պէյան իթմիշ իտի:

Մագնուն Րիշարըն ալօգաթըն ալաղա գալըղպ Մատամ Մարվօտա խիթապէն.— Միւհթէրէմ րէֆիգիմ՝ սիզի իսթիճվապ իթտիյի սըրատա, օղունունըն՝ սիզին ինտիւնիզտէ էյի պիր էվլա՞մ մը եօգտա ֆէնա՞ պիր էվլատ մը օլտուղընը սիւալ իթմէտի պու պապտէքի ըյինիզի պէյան իտէպիլի՝ րմիսինիզ:

— Հայաղըղը պէրթարաֆ օլարագ, պէնճէ էյի պիր չօճուգ տըր. թապիյէթի հաղիմ օլուպ պանա տա մուհապպէթի վար իտի. հաթթա գանն իտէրիմ քի, քէնտի ահվալ ու հարէքիւթընտան նաշի իթմէքտէ օլտըղըմ քէտէրի կէօրէրէք պըրուգըպ սալուշաղա գարուր վէրմիշ տիր:

—Պուստան թապիւնէի էյի օլտուղընը իսթիալը իտէպիլիւրմիյիդ:

—Չօճուգ իքէն հէր քէս քէնտիսինի սէվէր իտի. խըղմէթ քէսարարըն քէսֆֆէ-սի քէնտիսինէ մուհապպէթ պաղլամըչլար իտի. Հայվանաթը սէվէր իտի. քէօքէք-լէր էքսէրիյա քէնտիւլէրինի սէվէնլէրին արգասընա կիթաթիւլէրի կիպի, պու չօճու-ղըն տա եսգասընը պըրագմազլար իտի.

Տիկէր ալօգաթ.—Մազնուընն ալլէազը հագընտա վէրիլէն պու թաֆսիւթ հագըրգաթէն ճալլպը մէրհամէթ տիր. Անճագ պու թաֆսիւթը պիրազ տանա ու-ղաթալըրաճագ օլուրսագ պու մուհաքէմէնին օճու կէլէմէզ.—տէտի:

Հաքիմլէրտէն պիրիսի սաաթ տէօրթտէ թաամա տալէթլի օլտուղընտան, ա-վօգաթըն պու իֆատէսինի իչիթաթէն նէրէտէ օլտուղընը ունուտուպ, թահսին վէ-թագտիր զըմնընտա ալագլարընը կէրէ վուրմաղա պաչլատը:

Մազնուընն ալօգաթը իսէ, հիւքիւմէթ վէքիլինին սէօղիւնէ էնէմիյէթ վէր-մէյէրէք սէօղիւնէ տէվամ իլէ.—Մատամ, օղլուընը կիթմէզտէն էվվէլ աղըրճա պիր խասթալըղա միւպթէլա օլմո՞ւն մը իտի:

Բէիս.—Մագսէտ խարիճինտէ շէյլէր սօրույօրսընը:

Ալօգաթ.—Միւսաաթէ իտինիդ, էֆէնտիմ, պու սիւալիմ զանն իտէրիմ քի բէք էնէմիյէթլի տիր. պինաէնալէյի տէվամա մէնպուրմ:

Մատամ Մարվօտ, պու սիւալէ թէաճճիւպտէ գալտը. լաքին օղլուընն ալօգա-թը թարաֆընտան իրատ իտիլմիչ պիր սիւալ օլմասը հասէպիյէ ճէվապ իթասընա միւսարէաթ իտէրէք.—Օղլում՝ մուֆարէգաթընտան ազ պիր միւտտէթ մուգատտէմ հիւմմա խասթալըղընա ուղըրմը իտի:

—Պու խասթալըգ էսնասընտա շուուրուընա խալէ կէլմիչ իտի:

Բէիս.—Պու խասթալըղա ուղըրալանլարըն քէսֆֆէսինին շուուրուընա խալէ կէ-լիւր, պու սէօղլէր մահքէմէյի իչլալ իթմէք տիր:

—Սֆվ իտէրսինիդ, էֆէնտիմ, պու սիւալիմին տէրէճէի էնէմիյէթինի պիրազ-տան անլարսընը:

Բէիս հիտաէթլէ.—Պէլքի:

—Իչթէ թէքրար իտիյօրմ, Մատամ, պու խասթալըգ էսնասընտա օղլուընըն ազլը պաչընտա՞ մը իտի:

—Սասթալըգ տէվամ իթտիլի միւտտէթճէ օղլումուըն շուուրը մուխթէլ իտի:

—Պու հալի նէ՞ շէյէ համ իտէր իտինիդ:

—Կէչիւրմէքտէ օլտըղը էօմր իգթիղասընճա գուվլէի ֆիքրիյէսի քէսպը զաաֆ իթմիչ օլտուղընտան, խասթալըղընտա տալի պիւսպիթիւն խալէլըգիր օլմուչ իտի:

—Պու խասթալըգտան գուրթուլմալաճաղընա տաիր շիւպհէլէրէ տիւչար օլտու-նը՞ մը իտի:

—Գուրթուլաճաղընը հիչ ումմազ իտիք, գուրթուլա պիլէ հէր հալտէ ազլը կէրինէ կէլմէյէճէք տէյու գանի օլմուչ իտիք:

—Թէտալի իտէն թապիւլէր տէ պու ճիհէթի քէչֆ իտիյօրլար մը իտի:

—Շիւպհէսիդ:

—Թէտալի իտէն թապիւլէր Սլօքթթօն թապիւլէրի՞ մի իտի:

—Սլօքթթօնտա իգամէթ իտէն թապիւլէր տիր քի էլան տալի պուրատա տըր-լար, պիրիսի տօղթօր Մօրթօն, տիկէրի տէ տօղթօր Լամպ իտի:

Բիչարըն ալօգաթը՝ եանընտա տուրմագտա օլան իքի միւպաչըրա եալաչճա պազը շէյլէր թարիֆ իթտի. պուլար տէրհալ տիչարը չըգտըլար:

Ալօգաթ թէքրար Մատամ Մարվօտա խիթապէն.—Պիրազ էվվէլ օղլուընը իլէ սօն տէֆա օլարագ կէօրիւլտիւլիւնիւզ սըրատա, ֆէնա պիր եօլա սաքմըչ օլտուղը-նը վէ ֆագաթ պու եօլու նիհայէթինէ գատար տէվամ իթմէք մէնպուրիյէթինտէ պուլուընաղընը սէօլլէմիչ իտիւկինի պէյան իթտինիլ իտի:

—Հարֆիյէն քէնտի սէօլլէմիչ օլտըղը սէօղլէրի թէքրար իթտիմ:

—Պու սէօղլէրի սէօլլէտիլի սըրատա, հալինտէ պիր շաչկընըգ պիր տալընըգ վա՞ր մը իտի:

—Օ սըրալարտա հէր պիր հալինտէ տալընըգ վէ շաչկընըգ միւչանէտէ իթ-մէքտէ իտիմ. հաթթա օ ազլամ պէլքի պիրազ տահա գիյատէ իտի:

—Տայմա շաչկընըգ վէ տալընըգ միւչանէտէ իթմէքտէ օլտուղընըգ սէօլլէ-յօրսընըգ, չօճուզըգտան պէրու մէնուընանէ տէնիլէպիլէճէք բատտէտէ մէյլլէրի վար իմիչ տէյու պիր թէվաթուր վար. պու թէվաթուր սահի՞ մի տիր:

—Մէքթէպէ կիթմէյէ պաչլատըղը կիւնտէն պէրու պէօլլէ պիր շէօրէթ գա զանմը իտի:

—Չանն իտէրիմ քի արգատաչլարը քէնտիսինէ պիր իսմ թագմըչլար իտի քի, պու իսմ տէ պու միսիլու մէյլլէրտէ պուլուընտուղընը իյմա իտէր:

—Էվվէթ, էֆէնտիմ:

—Պու իսմ նէ՞ իտի:

—Շէյթան բարչասը:

Պատէհու Մատամ Մարվօտըն պէսլէմէսի Մարթա շաղըրըպ իսթիճվապ օլուըն-աղըգտա, Մ. Հարտինիկին նաչը նէ սուրէթլէ պուլընմըչ օլտուղընը իֆատէ էյլէտի:

Բիչարըն ալօգաթը թարաֆընտան մէրգուլմէյէ վուգու պուլան օիւալլէրտէն թաֆսիւթը աթիյէ իսթիհսալ օլուընտը:

Մէրգուլմէյին պու պապտէքի իֆատէսի շուստան իպարէթ իտի:

—Բիչար տայմա խարիդ իւլ առէ վէ ֆագաթ գալպի էյի պիր տէլիգանլը իտի: Պիր սինէք պիլէ էօլտիւրմէյէ միւգթէտիր օլմատըղընտան, ֆիլիլ գաթլէ ճիւրաթ իթմիչ օլմատըղը տէրքէար տըր:

Կարտէնֆօրտ բօլիս գօմիսէրի Մ. Ժինքս իսէ Բիչարըն նէ սուրէթլէ ախզ ու թէվգիֆ իտիլմիչ օլտուղընը պէրթաֆսիլ իֆատէ, վէ պու պապտէ քէնտի մէ-հարէթ վէ լիյագաթընը թագտիր իթտիւրէճէք սուրէթտէ իֆատաթընը թէգէին էյ-լէտի:

Շըմէնտըքէր սթասիօնընտա Բիչարը կէօրմիւչ օլան շալսա իսէ, մէրգուլմէն քէն-տիսինէ կէօրիւնմէք վէ քէնտիսինի թանըթաղըմագ իսթէմէտիյինի պէլլի իթտիյինի

վէ հաթթա պու մագսէտէ մէպնի Ռիշարըն՝ խաթթըն օ պիր թարաֆընա կէչմիշ Ի-տիւկինի իֆատէ էյլէտի:

Հիւքիւմէթ ալօգաթը սէօղէ միւպատէրէթլէ տէտի քի.—Պիր շահիտիմիշ վար տըր. Լաքին թէէսսիֆ իտէրիմ քի պու շահիտ մագթուըն խըղմէթքեարը օլմագլա պէրապէր խասթախանէտէ եաթմագտա տըր, վէ էֆէնտիսինն գաթի էնասընտա ալմը օլտըղը եարալարտան ազատէի սէր իտէմէյէրէք վէֆաթ իտէճէյի աթըպպա-նըն ճիւմէի գարարընտան տըր:

Մամաֆիհի խըղմէթքեար Լապարըն շահատէթի տախի խասթախանէտէ իսթի-մա իտիտի իսէ տէ, մուհաքէմէյէ մէտար օլպիլէճէթ թաֆսիւթ իսթիհալ օլու-նամատը. ֆիլը գաթիին վուգու պուլտըղը կէճէ, էֆէնտիսինն օտասընտա գուհուր իտէն կիւրիւթիւրիւ իշիտիպ գալմը օլտուղըն վէ էֆէնտիսինն Հինտ լիսանըլա պիր չէ՞յ մի իսթէտիյինի սիւալ իթիտիյինի վէ պու սըրատա գարանըգտա գաֆասը-նա չիտտէթի պիր տարպէ կէլէրէք ալընը շաշըրտըղըն վէ գաֆասընա քիմին վուրմուշ օլտուղընա տալը մալիւմաթ վէրէմէյէճէլինի, վէ ֆագաթ օ սըրատա եիւ-զիւնէ ղայէթ եուժուշագ վէ նագիք պիր էլ սիւրիւնմիւշ օլտուղըն իֆատէ իթ-միշ իտի:

Պու շահատէթ գըրաթ իտիտիյի սըրատա, հէր քէս կէօղիւնիւ մագնուհա տօղրու չէվիւտի. մագնուհ իսէ տիրսէյինի բարմագլղա տայաթմը վէ Լապարըն թարիֆ իթմիշ օլտըղը նագիք վէ եուժուշագ էլլէրինի աշննա թութմուշ իտի:

Մագնուհըն ալօգաթը գըյամ իլէ սօն միւտաֆէասընը իրատ իլէ Ռիշար Մար-վօտըն սահիհէն միւթթէհիմ օլտուղըն վէ ֆագաթ մանէն վէ նիգամէն իթհամ Ի-տիլէմէյէճէլինի իսպաթ իթմէյէ ուղրաշարագ, տէտի քի,

—Էվլէթ, միւվէքքիլիմ մանէն վէ նիգամէն իթհամ իտիլէմէյէ, զիրա մէճնուհ տըր. վէ հաթթա խայը գէմանտան պէրու մէճնուհ տըր. էօմիւնտէ իթմիշ օլտըղը չէյլէրէ էֆալը մէճնուհանէ նագարըլա պագըլմագ իսէ՞ նէ՞ նագար իլէ պագըլըր. Չօճուգըղընտա կէնճիլինտէ իթմիշ օլտըղը չէյլէր, տէլիգանըղընտաքի հարէքեա-թը խարիգ իւլ առէսի, գօնուշտըղը արգատալարըն սէվապըղը անվալը վէ բէք զի-յատէ իշրէթէ միւպթէլա օլմասը, պուհուար հէր ճիննէթ ալէամէթլէրի տէյիլ տէ նէ՞ տիր. Պու հալ պիր նէվ խասթալըգ, պիր նէվի ճիննէթ օլուպ, պու խասթալըգտան բէք զիյատէ մուգտարըպ օլտըղը պիր սըրատա խանէսինն ալտէթ իթմէյի թասիմ իթմիշ. հաթթա տայըսընն միւվաթէլէթինտէն խայը վագըթ էվլէլ Սլօթէրթօնա ալտէթի գարարաշարմըյ. Պէօյլէ օլտուղըն տա մահքէմէյէ չիմտի իսպաթ իտէ-ճէյիմ. Ռիշար Մարվօտըն պու հարէքէթի պիր բէյիմանի նակէհանի էօթի օլտու-ղընա չիւպէն իտիլէպիլի՞ր մի. Պու գալալը՝ տէնչէթլի պիր խասթալըղա ուղրամը. պու իլլէթէ ուղրաշանլար էքսէրիյա կէրէք քէնտիլէրինի վէ կէրէք քէնտիլէրինէ էն զիյատէ սէվիլիւլ օլան մախուգլարը իֆրաթ տէրէճէտէ ըլտար իթմէյէ սալալըր-լար. Պու իլլէթտէն գուրթուլուր գուրթուլմագ ճէպինտէ պիր բարասը օլմատըղը հալտէ, Էքի եիւղ միլլիք պիր մէսաֆէյի եիւրիւյէրէք գաթ իթմէյէ գալգըշմը, վէ հաթթա պէօյլէ պիր եօլճուլըլը թըշըրնը սանի ալընտա, եանի էն չիտտէթի պիր

մէվսիմտէ իճրա իթմիշ. պէն սէօղիւնտէն պիլէ թիթրէյօրու. Լօնտրատան հարէ-քէթինին սէքիլիննի կիւնիւ Սլօթէրթօնա վասըլ օլուպ, կէլմիշ վալիտէսինին ալագ-լարընա գարանմը, տայըսընն Սլօթէրթօնա միւվաթէլէթ իթիյի կիւն միւվէքքիլի-մին Լօնտրատան հարէքէթ իթմիշ օլտուղըն տա իսպաթ իտէճէյիմ. Պինաէնալէյի Լօնտրատան հարէքէթ իթիյի սըրատա, տայըսընն Սլօթէրթօնա վասըլ օլտըղընտան խապէրտար օլմատըղը գահիր վէ աշիքեար տըր. Միւվէքքիլիմ սէքիլ կիւն միւվէ-մատիյէն հօլտա հէր տիւրիւ մէթանէթ վէ մէշագգաթ վէ էգիլէթի չէքտիքտէն սօնրա, վալիտէսիլլէ պարըշմագ իւզրէ կէլմիշ օլտուղընտան, պու եիւգտէն տէ բէք զիյատէ գալպի լախնէտար օլմուշ իտիւկի տէրքեար տըր. Էքի կիւն հիշ պիր շէյ եւմէմիշ օլտըղը հալտէ, էվէ կէլիւր կէլմէյ ինթիյաթաղըղա քէնտիսինն պիր շիշէ էսքի շարապ իշիլիլմիշ. Օ կէճէսի տէնչէթլի պիր ճինայէթ վուգու պուլմուշ. պու ճինայէթ օ գատար չօլաղըղա, օ գատար տիւլիւնմէքսիլին իճրա իտիլմիշ քի, վու-գուը աղըպինտէ մէյտանա չըգաճաղը պէտիի տիր. Իշթէ պու ճինայէթին ֆէվգէ-լատէ պիր եօրկուսըղտան վէ եախօտ մանէվի պիր թահիրքտէն հաթը օլան պիր ճիննէթ էսէրի վէ եախօտ իշմիշ օլտըղը շարապըն թէէսիլի իլէ իճրա իտիլմիշ օլ-տուղընա չիւպէն գալմը՞ մը. Մագթուըն օտասընտաքի տօլապըն գօրլանմը օլտըղը վէ տօլապտան ալըրըլան ճըգտանըն՝ մագնուհըն ճէպինտէն պուլուհաղըլը թէհագգուգ իթմիշ տիր. Պու իսէ, մէճնուհարա արա սըրա կէլէն գուվլէի ղարիպէի աղիյէ սալիգասըլա իճրա իտիլմիշ օլտըղը տա գալիլը ինքեար տէյիլտիր. էստի ճիննէթինտէ թէսատտի իթմիշ օլտըղը ճինայէթտէն թէվէնիւշ իտէրէք, Ռիշար Մարվօտ ֆիրար իթմէյի թէսալվուր իթմիշ. Լաքին ֆիրար իթմէք իշիւն թապիի աղչէյէ իւզուը օլտուղընտան, տօլապը գըրըպ աշմաղա մէճպուր օլմուշ. Ֆիրար իթմէք իւզրէ գուր-մուշ օլտըղը բլան տախի մէրգուըն ճիննէթը հալտէ պուլուհաղընա տէյիլը գալի տիր. Պուրատան եալընը օթուղ միլ մէսաֆէտէ պուլուհան վէ օրատան հանկը թա-րաֆա իսթէրսէ ֆիրարը միւվաթին օլան Լիլիլըլա կիտէճէք վէ պէօյլէճէ հագալը էլէ վէրմէք թէհիքէսինտէն գուրթուլաճագ ելրտէ, թէպտիլը գըյաֆէթ վէ շէլ պիլէ իթմէքսիլին հիշ պիր եէրէ գաշամաշաճագ պիր մահալէ սալուշմուշ վէ պու սուրէթլէ ճինայէթին վուգուլինտէն պիր գաշ սաթ սօնրա, էլպիսէսինին գօլու մագթուըն գանըլա միւվաթլէն օլտըղը հալտէ հիւքիւմէթին էլինն կէչմիշ. Աղը պաշընտա օլան պիր տաթա միւթթէհիմ օլտուղըն աշիքեար սուրէթտէ մէյտանա չըգարաճագ օլան պէօյլէ գանըլ պիր էլպիսէ իլէ կէչէ՞ր մի. Աղը պաշընտա օլան պիր տաթա էլինտէն կէլէնի եարըպ թէպտիլը գըյաֆէթ իթմէ՞ք մի վէ չալտըղը բա-րալարը սագլամագ մը. Պինաէնալէյի պու պապտէ տալիտան պիր հիւքմ վէրէճէյի-նիլէ հիշ չիւպէնմ եօք տըր. ճէյէթը մահքէմէյին մէլուֆ օլտըղը տիրայէթ վէ իս-թիգամէթ իգթիգասընճա մագնուհըն սէվապըղը անվալինի վէ ճինայէթին սու-րէթը վուգուլինն նագարը տիգգաթ վէ էնէմիլլէթէ ալարագ, չուրատա կէօղիւնիւ-շիւն էօնիւնտէ տուրմագտա օլան պիշարէ տէլիգանըլըն մալթթէսսիֆ տայըսընը գաթ իթմիշ օլտուղըն հիւքմ իլէ պէրապէր, պու ճինայէթի չուրընա խալէլ կէլ-միշ օլտըղը պիր սըրատա իճրա իթմիշ օլտուղընա գէրէ գատար շէքը ու չիւպէն

ժամատրդընտան, ճանի նազարըլա պազըլամայաճաղընա գաթիէն գարար վերեճէյի-
նիզէ դայէթլէ էմինիւ.—տիյէրէք թաթիրը մէգալ էյլէտի.

Ղարիպի չուրասը տըր քի, մազնունըն ալօգաթը՝ մէրգունըն էսնաի միւտաֆէ-
ատա իթթիխազ իթմիշ օլտըզը թափըը զարիպ հագգընտա մահքէմէյէ հիշ պիր սէօզ
սէօյլէմէմիշ, վէ մահքէմէ տախի պոռ հալի ֆարգ իթմէմիշ օլտըզը ճիհէթլէ, մազ-
նունըն պէրաէթինէ մէտար օլամամըշ տըր:

Մագնուսըն լէհինտէքի շահիալէր պիր իքի քիչիտէն իպարէթ օլուպ, պունլարտան պիրիսի աճայիպ գըյաֆէթտէ պիր ատամ օլմագլա պէրապէր, բանճար կիպի գըզարմըչ պիր պունրունլու, սիյան կէօզլիւ, դօյու վէ սէրթ պըյըզը պիր քիմսէ իտիւ կիյինմլը օլաըզը էլպիսէ՝ լէհճէսի վէ թավը ու հարէքէթի տէրէճէսինտէ աճայիպ օլուպ, բէնկ բէնկ էնինէ պօյունա չըզկըլը կէնիչ պիր բանթալօստան, աչըզ բէնկ պիր բարթըսիւտէն, իւզէրինտէ էօլիւ դաֆալարըյա ըագգասլար պասըլմըչ վէ դահվէ վէ թիւթիւն լէքէլէրիյէ տօլու պասմա պիր կէօմլէքտէն վէ թագլիտ ալթուն պիր քէօսթէքտէն իպարէթ իաիւ:

—U t u l t p h i q:

—*Þ. wuyhiuy*

—Մազնուհըն Լօնտրատան հարէքէթ իտէճէյի կէճէ պերապէր իմիշինիդ, էօյ-
լէ՞ մի:

—5445B.

—Օ կէճէ մաղնուէն նէ՞ հալտէ իտի:

—Աճալիպ պի՞ր հալտէ իտի:

—Նէ՛, սէպէպէ մէպնի պու առամ կէչէն թըշրինը սանի աշընտա, վալիտէսինին նէգաինէ ալտէթ իթմէյէ գարար վէրմիշ օլտուղընը պիլի՛րմիսինիզ:

—Պիր թագըմ էվհամա կիրիֆթար օւմուշ արր:

—Նէ՞ կիպի է՞վհամ:

—Իւշ այտան պէրի տիր քի ֆէնա պիր հալէ տիւշար օլմուշ իտի «Տէլիրիում թրէմէնա» թապիր օլընան պիր նէվի ճիննէթէ ուղրամըշ իտի Ֆազլա օլարաք էսքիտէն պիր խասթալըգ չէքմիշ, պու խասթալըգ տա թէքրար թաղէլէնմիշ իտի:

— Էսքի խառնվալըղը նէ՝ իմիշ:

—Պէտք է Լեֆոնսէթի, նէօվպէթ թուրքը սըրատա վալիտէսինի սալզլար իստի, էֆալ վէ հարէքեթը նալայըգէսիլէ վալիտէսինի էլտիւրմիւլ օլտուղըն վէ եալըն ալագ Սլօքէրթօնա գատար կիտիպ աֆլ տիլէյէճէյինի սէյլէյիպ տուրմագստա իտի:

— Իւր տէֆա օւարագ պէօյլէ Սլօբէրթօնա կէլմէք արգուսընը հանկը լժարիլս
 աէ պէյան իթմիլ օլտուղընը սէօյլէյէպիլիւրմիսինիք:

—Թախմինէն իյլուլ այլնաւա:

— Որո՞տմանն Գատար սիգնէ պու առամըն ագլը թա՞մ մը իտի:

— Ես չեմ կարող հասկանալ ինչու ես եմ այստեղ։

նախնական ուսթուրալարնը սազլար, վէ բէնճէրէսինն էօնիննէ պիր թագըմ էշ-
եալար երղար իմիշ: Պու առամ ֆէվզէլատէ ճէօմէրտ օլմազլա պէրապէր, թապիյէ-
թի զայէթ էյի վէ գալպի թէմիզ պիր առամ իտի Հէր իշէ էլվէրիւնի օլուպ, եաբ-
աղըն իշի հէր քէստէն էյի եաբմագ իսթիտառտալ մալիք իտի

—Սիւզ սիւքը թէպապէթտէ օլտուղընըզը մէջլէտինիզ, տէյի՛լ յիւ

—Սիդ սիւքը թէպապէթտէն ուղարկուել էր իմ հայրսին։
—Էյվլէթ, իպթիտա Սուբէրթօնտա էնգաճը չերագլըղը իթտիմ, չիմտի տէ քէն-
տիմէ պիր կէչինմէք բէյտա իթմէք իւզրէ Լօնտրատա պիր խասթախանէտէ Նալըշ-
մագտայըմ, Հէնուզ լալըզ վէճհ իւզրէ թէպապէթտէ քէսպը մէհարէթ իթմէմիշ ի-
սէմ տէ, իլերուտէ նաիլը չէօհրէթ օլաճաղըմը մէմուլ իտէրիմ, Կէնճ պիր պէսլէմէ-
նին բարմաղընա իծրաի ամէլիյաթ իթտիմ, վէ էկերչի մուախսարէն մէրգումէնին
բարմաղը քէսիլմէմիշ օլսայըտը թէտավի իտիւպ պիւսպիւթիւն էյիլէշաթրէճէքտիմ:
Մագնուունա բէք գիյատէ մուհապպէթիմ վար իտի: Չօգ տէֆա տա քէնտիսինէ էօ-
տիւնճ վէրմիշ իտիմ, լաքին կէօրիւնիւր քի ալտըղընը ունուտուր օլմալը իտի քի,
պիր տահա իտտէ իթմէզ իտի: Մէրգումըն «Շէրօքէլէր Գիւլպի» թապիր օլունան
պիր տահա իտտէ իթմէզ իտի: Մէրգումըն «Շէրօքէլէր Գիւլպի» թապիր օլունան
պիր տահա իտտէ իթմէզ իտի: Մէրգումըն «Շէրօքէլէր Գիւլպի» թապիր օլունան
պիր տահա իտտէ իթմէզ իտի: Մէրգումըն «Շէրօքէլէր Գիւլպի» թապիր օլունան

— Գիրազդ էվիլէ մազնուհնն Լօնտրատան՝ հարէքէթ իթարի կէճէ թաւր ու հաւ-
լինաէ պիր աճայիպլիք միւլանհէտէ իթարիինիզի սէօյլէմիշ իտինիզ՝ Գու աճայիպլիք
քէլիմէսինսէն նէ՝ անլարսընը, սէօյլէյնիզի՝

— Աճայիպ քելիմէսի պիր շախսըն հալինի պէյան իթմէք իւզրէ իսթիմալ օլըն-
տըղը թագադիրտէ, սըֆաթ տըրի

[illegible]

Ավագաթ.—Պիրազ էվզէլ պիր թապիր տանա գուլլամանընդ լաւի. զի—
րիպ պիր թապիր իտի. պուշնն տա նէ տիմէք օլտուղընը թաաիրին իտէպիրէրմիտի-
նիդ :

— Պէն պուրայա շէհատէթ զըմբընտա կէլմիլիմ, եօզսա հիւքիւմէթին ավօգա-

Թընը թալիմ իթմէք պէնիմ վաղիֆէսիմ լալիմ...
Հաքիմ.—Ճէվապարընըըը քէմալը հիւրմէթ վէ ռիայէթլէ սէօյլէմէնիդի ինթար
իտէրիմ:

Գուճապան սօնրա կէլէն շահաւէր տախի իքի թապիպ խոր քի, արդէն չ-է-
հի, պիր վէճի իլէ պէնդէմէմէքտէ խալիւր:

Պոռնուար պիր դաչ սէնէ էվվէւ, Բիշար Մարպօտը թէտաւլի իթմիւ օլտուգլարը
նը վէ կիրիֆթար օլտըղը պէյն իւֆիւնէթիւնն նէթիւնէսինտէ ագլընը դալի իթմէսին
միւսթէմէլ կէօրմիւշ օլտուգլարընը պէյան իթմիւնը

11

Մուհաքէմէ օ գաւառ ուղուն օրուրիւ քի, թաւաւ տալէթի օլան պիր հա-
քիւ օ եւմէքտէն քէնտիսինէ խայր գալմատըրընը աւլատը:

Հիւքիւմէթ ալօգաթը մահքէմէյէ խիթապէն ուղուն պիր նութգ իրաւըյլա,
րէֆիգի մաղնուներն վէքիլինին քէմալը մէհարէթլէ իթմիշ օլտըղը միւտաֆէյալը չիւ-
րիւթմէյէ դայրէթ իթաի:

Մուհաքէմէ խիթամ պուլուպ րէիս հէյէթը մահքէմէյէ հիւքմ վէրիւմէսինի թէք-
լիֆ վէ թէնպիհ իթաի:

Հէյէթը հաքիմէ միւղաքէրէյէ չէքլիտի, միւղաքէրէ պիր սաաթ պիր շէրեքէ
տէվամ իթաի:

Րիշար Մարվօտըն տայըր Մօնթակ Հարտինկի գաթլ ու թէլէֆ վէ մէրգուժըն
խրգմէթ քեարընը թէնիլքէլի սուրէթտէ տարպ վէ ճէրհ իթմիշ օլտըղը, վէ ֆազաթ
պու ճինայէթէ շուուրընա խալէլ կէլմիշ օլտըղը պիր սըրատա թէսատտի էյլէտիյի
թէհազգուզ իթմէքլէ պէրապէր, էսէրը ճինէթ օլտըրազ հարմըշ օլմասը հասէպիլլէ
իթհամ իտիլէմէյէճէյինէ, հանի սուլշօրջ օլտուղընա գարար վէրիլտի:

Պու հիւքմտէն մաղնուներ մէրգուժ րէք տէ միւթէէսսի օլմայըպ, պուլուսնաը-
ղը մահալին հէր թարաֆընը կէօզտէն կէչիթաիքաէն սօնրա տիւլմէ տէլիյինէ թադ-
մըշ օլտըղը սէտէֆ հարազլարընը չրգարըպ վէ գօյնուներ գօյուպ դայէթ բարազ
վէ պէրազ պիր սէտա իլէ հէյէթը հաքիմէյէ խիթապէն տէտի քի,

— Հազգըմտա կէօթէլմիշ օլտուղընը չէքաքէթտէն տօյալը միննէթտարընը-
ղըմ, իճրաի աւալթ զըմնըտա մէլուֆ օլտուղընը իսթիգամէթտէն տօլայը թէ-
չէքքիւր իտէրիմ: Արգօլ մուհարէպէսինի գազանըշըմ տիմէք տիր:

Էքսէրիյա պուտալալար քէնտիսինի պէօյիւք պիր քաթ հէրինէ գօրլար: Պի-
շարէ Րիշար Մարվօտ տախի քէնտիսինի Ֆրանսանըն էն պէօյիւք մարէշալարըն-
տան պիրի տիր տէյու գըյա իթմէքտէ իաի:

ԻՔԻՆՃԻ ԳԼՍՄ

1.

Շէյթան բարչաը նամըյա մաարուֆ օլան Րիշար Մարվօտըն թիմարխանէյէ
աթըլմըշ վէ միւլէպպէտէն օրատա մահպուսիյէթինէ հիւքմ իտիլմիշ օլտըղը Մլօթըր-
թօնտա հէր քէսին մալիւմի օլմուշ, վէ պատէմա հիւքմտարըն աֆվընա նախիյէթ-
տէն պաշգա պիր իւմիտի գալմամըշ օլտըղը աւլաշըլմըշ իտի:

Վալիտէսի պիշարէ Մատամ Մարվօտ իսէ, թիմարխանէյին ճիւլարընտա իթթի-
խազը իգամէթկեհա իթմիշ վէ արա սըրա կիտիպ օղլուներն զէքեալէթը թապիլիյէ-
սինտէն գալան պազը հալլէրի միւշահէտէ իթմէքլէ լէզզէթեապ օլմաղա գանաթ
իթմէքտէ պուլընմըշ իտի:

Գարաաշը Մօնթակ Հարտինկին էվրազը միյանընտա պիր վասիյէթնամէ գուժ
հուր իտէրէք, պու վասիյէթնամէ մուճիպինէ մէրգուժ Մօնթակ Հարտինկ սէրվէ-
թը մէվճուտէսինի հէյիլիէսի Մատամ Մարվօտա թէրք իթմիշ օլտուղընտան, մէր-
գուժէ ճէսիմ պիր սէրվէթէ նախ օլմուշ իտի իսէ տէ, դայէթ ազ մասրաֆ իթմէք-
տէ, վէ էն պէօյիւք սէֆահաթը՝ ումուրը խայրիյէ ուղուրուներ իթմէքտէ օլտըղը
մէսարիֆտէն իպարէթ պուլընմազտա, վէ պու մասրաֆը տա սէրվէթինէ նիսպէթլէ
րէք մահտուտ օլուպ, էսկի վաղթընտան ճիւզի պիր շէյ զիյատէ ֆուգարայա վէր-
մէքտէ իտի:

Շու հալտէ մէրգուժնին սէրվէթի, սարաֆլարըն նէգտինտէ կիւնտէն կիւնէ
արթմազտա վէ չօղալմազտա օլտըղը ճիհէթլէ, պիւթիւն Սլօթըրթօն էհալիսի մէր-
գուժնին թամահքեար պիր գարը օլտուղընը սէօյլէիպ մէրգուժնի զէմ իթմէք-
տէ իտի:

Պէօյէճէ Մօնթակ Հարտինկին վուգուր գաթլի մատտէսի, Սլօթըրթօնտա ունու-
տուլտը կիթաի:

Կիւնտէն կիւնէ հալալար ըսընմաղա, վէ կիւնէ տահա գիյատէ նէշրի էնվարը
հարաթէթ իթմէյէ պաշալըպ, ամէլէլէր տահա զիյատէ մէլխանէլլէ հայըլմըշ վէ
նիհայէթ հաղիրան այընըն գալտըրըմ թաշալարընը չայըր չայըր հագան վէ միյանը
ճարիյէյի ատէթա պիր սահրա շէքլինտէ կէօթէրէն սընագլըղը հէր թարաֆը իսթի-
լա իթմիշ տիր:

Խանէլէրի կիւնէյէ գարը օլան էհալի՝ կէլկէտէ պուլընտան գօմշուլարա նազա-
րը խուսուճէթլէ պազարլար, վէ գաթուսընըն էօնիւնիւ ազալալարը սուլայան քէօշէ
պազգալը հէր քէսէ պիր էյլիք իտէյօրմըշ կիպի թահսին իտիլիւր: րէք թաղէ վէ սը-
ճազ էքմէք սաթան ֆրուկնըլարա լանէթ օգուսուր իտի:

Պու սընագ հալալարտա թէրէ հազը պիւսպիւթիւն էրիյիպ, ատէթա զէլթին
հաղը կիպի ազմայա պաշալար: սուլարա վէ պաթազըլարա կիրիպ կէօիւլէն էօ-
թիւլէրին վէ մանտալարըն հալլէրինէ հէր քէս հասրէթ իտէր վէ սու գըլլէթինէ
ուղրամամազ իւզրէ Մլօթըրթօն էհալիսի քիւմէ քիւմէ թաշընպ, սու վէրկիսինի
րէչինէն վէրմէք սէվտասընա տիւշէր:

Հաղիրանըն օն հէտինճի կիւնիւ տօղթօր թաթէնտէնին մէքթէպինին թաթիլի
պաշալըպ, օ կէճէ չօնուզարա միւքէմէլ պիր էլլէնճէ թէրթիպ իտիլտիքտէն սօն-
րա հէր պիրի քէնտի խանէսինէ կէօնտէրիլիպ, մէքթէպ գաթանտը վէ բէտէրլէրի
ուզազ մահալտէ իգամէթ իթմէքտէ օլմալարընտան նաշի հալընըք իքի չայրաթ թա-
թիլ կիւնիլէրինի տէ մէքթէպտէ կէչիլմէք իւզրէ օրատա գալտըլար: տօղթօր թա-
թէնտէնին հանկը մէքթէպտէն չըգմըշ օլտըղը վէ թրպճա մալիւմաթը նէ տէրէ-
ճէտէ պուլուսնալը հէր քէսճէ մէճիւլ պիր մատտէ իտի:

Շու հալտէ տէրպէր տէ թապիլի թաթիլ իտիլմիշ օլտուղընտան, վէ մէքթէպ-
տէ գալմըշ օլան իքի չայրաթ քէնտի արալարընտա վազլարընը կէչիլմէքտէ օլ-
տուղարընտան, Ժապէլ Նօրթ տախի պիւսպիւթիւն սէրպէսթ գալմըշ իտի:

Պու աւտամ միւթատը վէճի իւզրէ ֆիւթուրըք պիր հալտէ իտի իսէ տէ, գա-

—Այլ թը այ տահա Լաթինէ տէրս վէրմէք վէ ալթը այ տա Բուճա էօյրէթմէ՝
յէ չալըճադ պէնիմ կիպի գաֆատա պիր ատամ իչիւն նէ՝ գատար սըզընթըլը պիր
էօմրս Պիր Թազըմ Թապիպլէր պէնիմ էլքեալիմէ նազարէն, զէքեալէթիմ իլէ իսթէ-
տիյիմ եօլա կիտէպիլէճէյիմի պէյան իթտիքլէրի սըրատա պէլքի հագդլարը վար ի
միչ, լաքին պու զէքեալէթիմ վէ տիրայէթիմին չիմտիյէ գատար պանա նէ՝ խայրը
օլտու, Շու գատար վար քի, սատագա վէ միննէթ իլէ եաշամագ կիպի պիր մու-
սիպէթտէն գուրթուլուպ նախը հիւրրիյէթ օլտուժ. վէ սայէսինտէ կիւնիւն պիրին-
տէ զէնկինլէնէճէյիմէ տէ հիչ չիւպհէմ եօգ տըր. լաքին նա՝սըլ զէնկինլէնէճէյիմ. կէ-
չէն տէֆա մուվաֆֆադ օլամատըմ. պու տէֆա սաղլամ պիր տալա պատըպ նախը
մուվաֆֆադըյէթ օլմալըյըմ. կիւզէլ պիր Թէտպիր էլէ կէչիրէպիլսէմ նէ՝ ալէա օլուր-
վագըա պիր եօլ իլէ էլիմէ ճէսիմ պիր մէպլաղ կէչիրէպիլրիմ, լաքին սօնրա հապ-
գօրգուսը վար. կէչէն տէֆա պու պէլատան գուրթուլուք ամմա, օլապիլիր քի պու-
տէֆա գուրթուլամայալըմ. Պէն եալընըզ պիր վէ եա իքի սէնէ սէֆահաթ իլէ կէ-
չիրմէքիլիյի արզու իթմէմէլիյիմ, իլլա պիւթիւն էօմրիւմիւ զէվզ ու սէֆա իչինտէ
կէչիրէպիլէճէք սուրէթտէ պիր զէնկինլիք էլէ կէչիրմէնին չարէսինի պուլմալըյըմ.
Խնսան գաֆալարընը սանտալիյէ եաբըպ իւզէրինտէ օթուրմալը, վէ խօճալարըմ
այազլարըմն թօզուսու եալաթմալըյըմ. իչթէ պուսըն իչիւն ուղրաշմալըյըմ վէ
հէր հալտէ պու մագսէտիմէ նախ օլմալըյըմ. լաքին նէ՝ Թէտպիրլէ նէ՝ սուրէթլէ
նախը մագսէտ օլապիլէճէյիմ:

Պինաեշալէյն Չըգամազ Բէթէր տէտիյիմիզ հօլուն գըրըզ տէօքիւք տէմիր գա-
բուսընըն էօնիւնտէն կէշիպ հօլունա տէվամ իթտիյի սըրատա, ուղղունսուզ չէքտէ

պիր գարը իւզէրինէ տողրու հիւճոււմ իլէ եօլունու քէսիւ պէտի քի,

—Շիւքրէր օլսուն քի տօթլարըմըզը կէօրմէք նասիւ օլույօր, տէօրթ կիւն տէօրթ կէճէ պէօյիւք նինէնի խէլէճան իչինտէ պըրագաղտան սօնրա մը կէլիլէն, նէ՞րէտէ իտին, ձիւմ. պու կիւզէլ գըյաֆէթի նէ՞րէտէն եագալատըն:

—Պու կիւզէլ գըյաֆէթի նէ՞րէտէն մի եագալատըմ, նէ՞ տիմէք իսթիյօրսըն, մաթուհ պիւլիւհիւ. նէ պէն սէնի թւնըրըմ, նէ տէ սէն պէնի. տէֆ օլ շուրատան քի եօլունա կիտէյիւմ, եօգսա տայաղը եէրսին հա՛:

—Պօլ լագըրտըլարը պիր թարաֆա պըրագ, տէօյէճէք ատամ պուլմատըն ապէօյիւք նինէնի՞ մի տէօյէճէքսին, սէնի պու պօյա կէթիթէն նինէնի՞ մի էօլտիւրէճէքսին. սանա կիւնիւն պիրինտէ պիր սըրը աչաճաղըմ քի պիր ալթուն մատէսի տէյէր. էկէր գատընի պիլէճէք օլուրսան . . .

Ժապէլ Նօրթ գուլագլարը գապարթար, ալթուն մատէնի սէօղիւ խօշունա կէլտի վէ իշի թաթը եէրինէ պաղլամաղա սաւաշարագ,

—Սէն պէնի մուլագա պիրսինէ պէնգէթտիրիյօրսըն, դատընըզըմ. Պէն սէնի պու կիւն սիֆթան օլարագ կէօրիւյօրում:

—Նէ՞ տիյօրսըն, սէն պէնիմ կէօղիւմիւն նուրը ձիւմ տէյի՞լմիսին:

—Պէնիմ ատըմ ձիւմ տէյիլ, Ժապէլ Նօրթ արը. էկէր ինանմագսան իշթէ գարթըմա պագ:

Իսթիյար գատըն էլլէրինի պէլինէ գօյուպ հայրէթլէ Ժապէլին եիւզիւնէ պագարագ,

—Իէք իհթիմալտէն տիր քի պէնիմ ձիւմիմ պալթըլ պիր չօճուգ օլսուն, աղը պաշընտա պիր թիւճճարա պէնգէյօր. պէլքի տէ աղըզատէլէրին սիլքինէ կէշմիլ տէ էվլէնմիլ պիր իքի չօճուգ սահիպի օլմուլ օլսուն. պէօյէ՞ մի տիր, օղլում, սահի՞ն մի տիր: Պուրատաքի էվլինէ տէ՞ մի սէրվէթիւտէն իսթիֆատէ իթտիթէճէքսին:

—Սէն աղընը շաշըմըշսըն, պուտալա գարը, պէն սէնին պիւլտիյն ատամ տէյիլիմ. սէն պէնի պիր պաշգատընա պէնգէթտիրիյօրսըն:

—Նէ՞ տիյօրսըն, սէն ձիւմ տէյիլմիսին. կէօղիւրին թըպըզ օնուն կէօղիւրի, օէօին աշըն ձիւմին սէսի. էկէր քի հագիգաթէն ձիւմ տէյիլ իսէն, տիմէք քի ձիւմ էօլմիւլ սէն տէ օնուն կէօլիէսին:

Ժապէլ պու իսթիյար գարընըն պուտալա օլտուղընա քէնտինճէ գարալ վէրտի իսէ տէ, պէօյէ չէյլէրտէն գօրգմատըղընտան վէ պու վագաանըն նէթիճէսի նէրէյէ վարապիլէճէյինէ մէրագտա գալտըղընտան, քէնտինէ պու տէրէճէ պէնգէմէքտէ օլանըն քիմ օլտուղընը վէ պիր ալթուն մատէնի գատար գըյաթտար օլան պիր սըրընըն նէ կիպի պիր սըրը իտիւկինի անլամագ աղմինէ տիւլտիւ:

—Շու հալտէ էվէ գատար կէլիթմիսին, օրատա պիր էյիճէ պագալըմ վէ ձիւմ օլուպ օլմատըղընը անլայըմ:

—Էվլին նէ՞ թարաֆտա տըր:

—Նէ՞րէտէ օլաճագ, Չըգմագ Բէթէրին իչինտէ:

—Նէ՞ պիլէյիմ պէն:

Ճէպինտէ գիյատէ բարասը օլմատըղընտան վէ գուվվէթինէ կիւվէնտիյինտէն, գարը իլէ պէրապէր եօլա տիւլտիւ:

Իսթիյար գարը, պիր թէթէնին ալթընտա վագը օլան դայէթ պայաղը գուլիպէլէրին վէ պիր թագըմ երգըմը խանէլէրին տարաճըզ եօլունու թուլթաը. կիրտիյի գուլիպէ մէվճուտ օլանլարըն էն ֆէնասը իտի. էսքիտէն ավլու մագամընտա գուլալանըլտըր տէրքեար օլան թաշ տէօյէլի պիր օտայա տուխուլ իթտի. Օտանըն իչինտէ շարապ շիշէսինէ տիքիլմիլ պիր մօմ եանմագտա օլուպ, պու մօմուն ըրըզլա օճաղըն եանը պաշընտա օթուրմուլ թըպըզ քէնտինէ պէնգէր պիրիսինի կէօրա եալընըզ գըյաֆէթի իշի գըյաֆէթի օլուպ, եօգսա սաիր ճիհէթլէ այնայա պագմը կիպի քէնտիսինէ պէնգէմէքտէ իտի:

2.

Իսթիյար գարը պիր պիրինին պիր տէ տիլէրինին եիւզիւնէ պագըպ հայրէթտէ գալարագ,

—Վա՛յ, ձիւմ տէյիլ մի իմիլ:

—Քիմ ձիւմ տէյիլ իմիլ, նինէ, պէ՛նիմ ձիւմ. իշթէ կէլտիմ, քէմիքլէրիմ գըրըլտը, էլպիսէլէրիմ բարչա բարչա, ճէպլէրիմ պօշ, կիթտիյիմ եէրտէ հիլ պիր իշ կէօրէմէտիմ, նէ թաթըլըզա նէ տէ սէրթլիք իլէ պիր մանկըր գագանմատըմ. շու հալտէ պէնտէն բարա իսթէմէ տէ նէ եաբարսան եար:

—Իէք էյի, սէն ձիւմին, էյ շու տէլիգանլըյա նէ՞ տէյիմ. պագ եիւզիւնէ պագ: ձիւն մօմու էլինէ ալըպ Ժապէլէ տողրու կիթտի վէ ըրըզ եիւզիւնէ թուլթաը. Ժապէլին կէօղիւրի գամաշմագա վէ գաբանմագա պաշլայըպ, նիհայէթ ձիւմին իւզէրինէ տիքիլտի գալտը:

ձիւմ.—Ձանն իտէրսին քի պէնիմ գալըպըմ թագընմըլ, թըպըզ պէնիմ լէհէմ:

Ալլան վերէ տէ պէնիմ կիպի պալթըլ օլմասալըտը:

Իսթիյար գարը.—Պէն պու իչլէրտէն հիլ պիր շէյ անլամայօրում, պէնիմ իչլու հէր շէյ գարանըզ. եալընըզ օ պիր շէյի էլիմ իլէ գօտուղում եէրի կէօրիւյօրում. զանն իտէյօրում քի օ շէյի գօյօրում, եէրլէշտիրիյօրում:

ձիւմ.—Օ պիր շէյի տիմէքլէ նէ՞ անլայօրսըն:

Ժապէլ քէմալ տիգգաթլա իսթիյարըն վէրէճէյի ճէվապա պէքլէմէքտէ իտի:

Իսթիյար գարը.—Էսրարըն պիր զըսմընը պու կիւնլէրտէ անլարսըն, կիւզէլ պիր սըրը, ալթուն, ալթուն. սագլատըզճա ալթուն մէյտանա չըգտըզճա եինէ ալթուն, իւլա քի վագթընտա մէյտանա չըգարալ:

ձիւմ.—Էկէր պանա պիր էյիլք օլմագ իչլու մէյտանա չըգաճագսա, պիր ան էվլէլ չըգալըն: Քէմիքլէրիմ գըրըլըյօր, պաշըմ աթէշ իչինտէ, ալաղլարըմ իսէ պուզ կիպի, պու կիւն եիրմի միլ եիւրիւտիւմ, տիւն կէճէտէն պէրու նէ եէմիլիմ նէ տէ իշմիլիմ:

Սիլիքէնա նէ՞րէտէ:

—Յագրիգատա սէվապ սահիպի պիր ամէլէ, պու կիւնլիք Սիլիքէնա պիր իշ

պուլմուշ. պուլ ազնամ պիրազ բարա կէթրիր տէյու մէմուլ իտէյորում. պիշարէ գըզնըղազ՝ սէն կիտէլիտէն պէրու կէօզ հաշը տէօքիւյոր:

—Վա՛հ գաւալը, պէն տէ գալգաթմ կիթտիմ իսէ հէր իքիմիզէ պիր էյիք օլ-սուն տէյի կիթտիմ. լաքին նէ հաբայըմ քի մուվաֆֆադ օլամատըմ. մէյէր կէրի կէլիպ տէ օ պիշարէնին գազանտըղը բարայը եէյէնէքմիշիմ. պէնիմ իթտիյիմ ալ-չազըղ տըր պիլիրիմ. էլիմտէն կէլսէ իտի կէրի տէօնմէզ, տահա զայրէթ իտէր ի-տիմ. լաքին արթըզ թագաթըմ գալմամը իտի.—տէտիյի սըրատա գաբուտան իշէրի կէնճ պիր գըզ կիրիպ վէ հէման ձիմին պօյնունա սարըլըպ,

—Վա՛յ, ձիմ, կէլտիմ մի, կէլէնէյինի պիլիր իտիմ. պիւսպիւթիւն պէնի պըրա-գըպ սաւուչմագ կիպի պիր գալմըղ իթմէյէնէյինէ էմին իտիմ:

—Պէնիմ իշիւն կէլմէք տահա պէօյիւք գալմըղ տըր. սէնին կիպի կէնճ պիր գըզնըղազըն պաշընա պէլա օլմագ պէնիմ իշիւն բէք պէօյիւք պիր ֆէլաքէթ սա-ՅԵԼԸՐ:

—Պէլա՞ մը.—տիյէրէք գըզ հէման ձիմին այագլարընա գաբանըպ, պաշընը մէր-գումըն տիգինէ տայաթտը:

Պու գըզ ալէսսէվիյէ կիւզէլ սայուան պիր գըզ տէյիլ իտի. լէհէնսի սօլուգ օ-լուպ կէօզլէրի վէ սաշարը սիյահ իտի:

ձիմին էլլէրինի թութուպ քէմալը մուհապպէթլէ էօրմէյէ պաշլատը. Հէր հալ-տէ պու խուսուստա ֆէվգէլատէ պիր նէզաքէթլէ տաւրանտը:

—Պիր պէլա՞ մը տէտին իտի, ձիմ, պիր պէլա՞ մը, սէնին ուղրունա կէնէյի կիւնտիւզէ գաթարագ չալըչսամ պիլէ ֆիւթուր իթմէյէնէյիմի պիլմէյօրմըսըն, ձիմ, Բարմազլարմըմ քէմիքէրինէ գատար աշընտըրաճագ տէյէնէտէ սէնին իշիւն չալը-չաճագ օլսամ, աճապա աճը տուլա՞րմըյըմ տէյու գանն իտիյօրսըն, աճապա պէնիմ հէլաքըմլա պալթիյար օլաճաղընը պիլէնէք օլսամ էօլմէյէ րազը օլմագմըյըմ. ա՛հ, պիլմէզսին, պիլմէզսին . . .

ձիմ գապա էլինի մէրգուլմէնին պաշը իւսթիւնէ գօյուպ.—էլէր պու տէրէնէ գանմէթ վէ մէչագգաթլա կիւնիւնի կէշիրիյօր իսէն, թէէսսիւֆ իտէրիմ, բէք զիյա-տէ թէէսսիւֆ իտէրիմ. զիրա պու ազնամ հէր գէմանտան զիյատէ մուզտարըպըմ:

—Նի՛շիւն, ձիմ, նի՛շիւն:

—Պու ազնամ հալիմի պէյէնմէյօրում.—տէյիպ պաշընը տայաթտըրաճագ եէր արատը. գըզ իսէ մէրգուլմըն պաշընը օմուզունա տայաթտըգտան սօնրա, իւթիյար գարըյա խիթապէն,

—Ախ, նինէնիյիմ, պու գաւալը խասթա տըր, խասթա. նի՛շիւն չիմտիյէ գատար տէօյլէմէտին. (գաբուսուն էօնիւնտէ տուրմագտա օլան ժապէլի կէօթէրէրէք) պու գաթ հէքիմ մի տիր:

Ժապէլ.—Հէքիմ տէյիլիմ. լաքին իսթէր իսէնիզ կիտէյիմ պիր հէքիմ կէթրէ-յիմ:

—Պէօյլէ պիր էյիլէք իտէրսէնիզ միննէթտարընը օլուրում, էֆէնտիմ. չիւնքի պու պիշարէ բէք ֆէնա հալտէ տիր. ձիմ, գալտըր պաշընը. սէօյլէ նէ՞ օլույօրսըն:

ձիմ գօր իլէ կէօզլէրինի աշըպ, մէրգուլմէնին եիւզիւնէ պագաթ. լաքին պիր վալիտէնին չաֆագաթընտան, պիր գարտաշըն մէրհամէթինտէն վէ պիր գէվէնին սապր ու թէհամիւլ վէ սատագաթընտան զիյատէ չաֆագաթ վէ մէրհամէթ վէ սապր վէ սատագաթ կէօթէրմէքտէ օլան գըզնըղազըն տէրէնէի մուհապպէթինի թագաթի իթմէք իգթիտարընը հաիզ տէյիլ իտի:

Ժապէլ Նօրթ պիր հէքիմ պուլմաղա կիթտի, վէ պիրազ սօնրա եանընտա պի-րիսիյէ ալտէթ իթտի. Ժապէլ իլէ պէրապէր կէլէն շախս ձիմին հալինի կէօրթիւք-տէ՝ էվվէլ պէ էվվէլ հաթաղա հաթըրմագ լազըմ կէլտիյինի պէյան իլէ, չիտէթլը պիր նէօլպէթ իշինտէ պուլունտըղընը սէօյլէտի:

Սիլիքէնս թէսմիյէ իտիլէն կէնճ գըզ աղլամաղա պաշլատը իսէ տէ, պու ճի-վարտա իսքեան իտէնլէրին աղլամաղա պիլէ վազըթլարը օլմատըղընտան, կէօզլէրի-նին հաշընը սիլիպ էսքի բիւսքիւ պիր հաթագ թէտարիք իթմէյէ մուվաֆֆադ օ-լուպ, ձիմ Լօմագս նամըյա թանըլմը օլան խասթայը մէզքիւր հաթաղա հաթըր-տըլար:

Կէնճ գըզ հէքիմին հազմը օլտըղը րէնէթայը ալըպ պէշ տագիգատան կէլէնէ-յինի պէյան իլէ պըրագաթը կիթտի:

Ժապէլ Նօրթ խանէսինէ ալտէթ իթմէք իւզրէ հէքիմին կիտէնէյի եօլտան կիթմէք մէնպուրիյէթինտէ օլտուղընտան, պէրապէրճէ եօլա չըգաթըլար:

Եօլտա թագիպէ խիթապէն.—Աճապա էյի օլուր մը տէրսին:

—Շիւպէլիյիմ, պու առամ ֆէնա հալտէ սօլուգ ալմըշ, եօրուլմուշ վէ սէֆա-լէթ չէքմիշ օլմալը տըր: Գօրգարմըմ քի իւսթիւնտէքի նէօլպէթէ գարըն կէլէմէյէ-նէք տիր. հաբըլաճագ պիր շէյ վար իսէ, պու տա պու առամը պիրազ րահաթ իթ-նէք տիր. հէր նէ գատար գըյաֆէթտէ պիրիպիրինիզէ պէնգէմէյօր իսէնիզ տէ, տիրմէք տիր. հէր նէ գատար գըյաֆէթտէ պիրիպիրինիզէ պէնգէմէյօր իսէնիզ տէ, գարտաշընը օլտուղընա հիշ չիւպհէ իտիլէմէզ:

Ժապէլ, գահ գահ կիւլմէյէ պաշլայըպ.—Գարտաշըմ մը . . . պէն պու առա-մը կէօրէլի վէ թանըյալը տահա հարըմ սաթ օլմատը տէսէմ ճաիզ:

—Թէաճնիւպ իտէրիմ, պէն իսէ հաթթա էքիզ սինիզ տէյու պէլլէտիմ. չիւնքի պու գատար միւշապէնէթ թէսալվուր օլունամագ. էլէր սիգին կիյալինիզ կիպի կիլինէնէք օլսա, հէր հալտէ պիրիպիրինիզտէն այըրտ իթմէք միւլմըն օլմագ:

—Սահի՛հ մի սէօյլէյօրսընըզ, տօգթօր:

—Քիմ օլսա պէնիմ կիպի հիւքմ իտէր:

Ժապէլ Նօրթ պիր միւտտէթ սիւքիւթ իտիւպ, պիր սօգաղըն քէօյէսինտէ մէր-գուլտան այըրլաճաղը սըրատա.—Հագիգաթէն պու առամըն պու խասթալըգտան հագայը սըրըրամայաճաղընա էմի՛նմիսին:

—Պէնճէ պու առամ գուրթուլմագ, իւշ կիւնէ գատար էօլիւր: Ալլահա ըս-մարլատըզ:

—Ուղուրլար օլսուն.—տէյիպ Ժապէլ էվին եօլունու թութտու:

Ժապէլ Նօրթ հէր իշի պիր թարաֆա պըրագըպ, քէնտիսինէ չէքի տիւզէն վէր-

մէջ չարէսինէ պագածը. ֆէրտաւոր կիւնիւ պիր շիշէ սաչ պոյաթը ալըպ սաչլարընը քէստիքտէն սօնրա, թէճրիւպէյէ տուրտու:

Պէօյէ պիր մէշղուլիյէթ, ժապէլ Նօրթ կիպի զէքի պիր աստամ իշիւն պայաղը պիր իշ սայըլըր իսէ տէ, ինսաթը հէր պիր իշէ պիր մագսէտի օլաղըր իթիմալէ գարիպ օլտուղընտան, թայեիպ իսթիմէյէք իճապ իտէր:

3.

Ժապէլ Նօրթ հագիգաթէն մէրհամէթի պիր քիմաէ օլտուղընտան, էրթէսի կիւն իսաթայը կէօրմէք իւղրէ Զըպմաղ Բէթէր մահալլէօինէ ալմաէթ իթտի վէ աչ վալը օրհիյէսինէ տաիր մալիւմաթ ալտըգտան սօնրա, քէսէսինին միւսաատէսինէ կէօրէ մուսվէնէթը նագալիյէտէ տաիր պուլունտը:

Ժապէլին կիթմիշ օլաղըր գուլիպէ, կիւնտիւղիւն ճիւղի պիր այտընլըղըյա տա հա զիյատէ հաղին տահա զիյատէ խարապ կէօրիւնմէքտէ իտի. Ճիմ Լօմաքսըն հա լի իլք կիւնքի հալինաէն պէտթէր օլուպ, սէֆալէթտէն երկղիւնտէ րէնկ գալմամը վէ կէօղլէրի գան իլէ ալմուշ վէ հանագլարը չուղուրա կէօզմիւշ իտի. Ժապէլ ի չէրի կիւրտիյի սըրատա, Ճիմ ուլգույա տալմը իտի. կէնճ գըզ հանընտա օթուրմուշ պաչընը գալտըրմամագտա վէ կէօղլէրիին խասթանըն երկղիւնտէն այրմամագտա վէ հալընըզ պէվիլիւիսինին պաշ հաստըղընը տիւղէլթմէք վէ իւճլարընը վէրմէք վէ հախօտ ալնընա ըսլազ պէզ գօմագ իւղրէ հարէքէթ իթմէքտէ իտի:

Իսթիյար գարը իսէ, թապիպին թէնպիհի մուճիպինճէ օլապիլտիյի գատար օճաղը հագմը վէ պաչընա կէչմէշ օթուրմուշ վէ պիրիպիլինէ ուլմաղ սէօղլէր մըրըլտամագտա պուլունմը իտի:

Ժապէլ Նօրթ խասթայա պիր գաչ չիֆթ սէօղ սէօյէտիքտէն վէ էլինտէն կէլէնի տիրիզ իթմէյէճէյիին պէյան էյլէտիքտէն սօնրա օճաղըն պաչընտա այագտա տուրուպ, տալըն տալըն իսթիյար գարընը երկղիւնէ պաղմաղա պաչլատը:

Մէրգուլմէնին աղըր թամ պիր գատըն օլմատըղը ճիւլարտա թէվաթուր պուլմուշ իտի:

Բէնտի քէնտինէ չէօյլէ սէօյլէմէքտէ իտի.—Իշթէ էթթէքի սու բէք տէրին տէյիլ իմիշ տիմէք տիր. լաքին գապահաթ պէնտէ տէյիլ, Լիւսի, գըզըմ. գապահաթ պէնտէ տէյիլ, չիւնքի նապէտիտ օլտուղընը կէօրտիւմ, վէ կէօրտիւլիւմէ տէ էմինիմ:

—Կէօրտիւլիւն նէ՞ իտի.—տէյու Ժապէլ զայէթ հալմաչա սօրտու:

—Սէն տէ մի անլամագ իսթէրսին, անլամաղա չօղ արղուն հօգ մը տըր . . . լաքին հիշ պիր զէման անլայամալաճաղսըն վէ հախօտ անլամագ իսթէրսին էվվէլ պէ էվվէլ զէնկին օլմալըսըն. չիւնքի պիլտիյիմ սըրընը պիր գըսմը զէնկինլիք տիր. պու սըրըր իսէ, սագլատըղճա ալթուն տըր. նիշէ սէնէլէր տիր քի պու սըրըր պէն սագլամըլըմ:

Ժապէլ խասթայը կէօթէրէրէք.—Պու սըրըրն նէ օլտուղընը պու աստամ պիլթի մի:

—Խայըր, պիլմէզ, նիյէթիմ կիւնիւն պիրինտէ պիլտիյիմ սըրըր պու աստամ սաթմագ տըր. պու էօյլէ պիր թըլըսըմ տըր քի, պիր ալթուն մատէնի դըյմէթինտէ տիր. պու պիչարէ տէ պիլմէզ, չու գըզ տա պիլմէզ:

—Էօյլէ իսէ իւշ կիւնէ գատար պու սըրըր պու աստամ սէօյլէմէլիսին, հօգսա իւշ կիւն կէչէրտէ արթըզ օնտան սօնրա սէօյլէմէլիսին:

—Նի՛շիւն:

—Սէպէպի խաթընտան կէչմէզ, սէնին իլիյիմ, կիղլիճէ գօնուչմագ իսթէրիմ. սէօյլէյէճէք չէյլէրի պուլարըն իշիթմէսի իշիմէ կէլմէզ. Բիմսէնին պիլի կէօրէմէյէճէյի վէ իշիթմէյէճէյի պիր եէրէ կիտէպիլիթիլիյի:

Իսթիյար գարը Ժապէլի ալըպ տիչարը չըգտը, վէ խալի պիր մահալլէ կէօթիւրու. օրատա գարը եէրէ օթուրուպ, Ժապէլ այագտա տուրտը վէ մէրգուլմէնին երկղիւնէ աթֆը նագար իտէրէք:

—Սէօյլէ պաղալըմ, չու նապէտիտ օլտուղընը կէօրտիւլիւն չէյ նէ՞ իտի. չու իշէրտէքի աստամ քիմ տիր, նէ՞ճի տիր, նէ՞ հաքար, հայտէ սէօյլէ, հէմ տէ տօղըու սէօյլէ, հօգսա . . .

—Եօգսա պէնի էօլտիւրմէճէքսին, էօյլէ՞ մի. պէնի էօլտիւրմէք բէք գօլայ տըր. պէն իսթիյար վէ զայիֆ պիր գարըլըմ, լաքին սէն պէնի էօլտիւրմէյէ գըյմասըն, աէն օ գատար աղըլըզ պիր աստամ տէիլսին, պէնի էօլտիւրիւրսէն էլինէ նէ՞ կէչէր . . . Թըլըսըմ հիշ պիր վագըթ էլինէ կէչիւրմէքսին. էօյլէ պիր թըլըսըմ քի, սէնին իշիւն հէր կիւն ալթուն տըր. պէնտէն պաչգա տա պիլէն հօգ տըր. էյի պիր չաւաղ պիր չիշէ իշինտէ սագլամագ իսթէյէճէք օլուրսան, հիշ օ չիշէյի դըրա՞մըսըն քի չարապ տէօթիւլիւն, ասլա. պուլուն կիպի տէ պանա բարմաղընըն ուճուլա պիլէ տօղունմայաճաղընա էմինիմ:

Ժապէլ՝ օն բարմաղըյա չու իսթիյար գարըլը պօղըպ մէյտանտան գալարըմագ իսթէտի իսէ տէ. քէնտի քէնտինի գապթ իտէպիլմէք իւղրէ էլլէրինի ճէպինէ սօգմաղա մէճպուր օլտու:

—Տիմէք քի սօրտուղըմըն ճէվապընը վէրմէք իսթէմէյօրսըն, էօյլէ՞ մի:

—Հիտտէթլէնմէ, էվլալըմ, պէնիմ կիպի իսթիյար պիր պիչարէնին ճանընը սըգմա, մէրամըն նէ՞ տիր:

—Շու իշէրտէքի տէլիգանլընըն պէնիմ իլէ պիր միւնասէպլթի վա՞ր մը տըր:

—Էօզ գարտաչըն տըր, իքինիզ էքիզսինիզ, պէն տէ հէր իքինիզին պէօյիւք նինէսի հանի վալիտէնիզին վալիտէսի իմ. պէօյլէ թէալիւգաթընը պուլտուղընա մէմնուն օլտու՞ն մը:

—Սահիհ մի տիր:

Իսթիյար գարը իսթիյաղաքարանէ պիր չէհրէ իլէ երկղիւնէ պաղըպ.—Սէնին սօլ գօլունտա չիրքին պիր իչարէթ օլմալը տըր, թա տիրսէյինին իւթիւնտէ. իտապէթ քի տիրսէյինտէ տիր տէ էլպիսէնին ալթընտան կէօրիւնմէզ . . .

Ժապէլ տիւչարը խէլէճան օլտու. ֆիլհագիզա գօլունուն ալթընտա պիր հաքա իշարէթի գալմը իտի քի, Սլօթէրթօնտաքի տարիւլ աճէգէյէ կիրտիլի կիւնլէրտէ վուգու պուլմուշ իտի:

— Գուրալարընը պիլէնէր շիմախէ գառար նի՛ղն պիղէ սէօյլէսէնը շիմախէ
 րիւնիւր քի պու կիպի շէյլէրի թահսի իթմէյէ պիղի շայէսթէ կէօրմէմիշէր. պէն
 էօլաիւքմէն սօնրա պէնի քի՞մ աճըյաճագ, շու պէօյիւք վալիտէ՞մ մի. օնուն ազլը

Ընճամբ ունեւորեալը: Սոս արեւելք իւր Երկրէն Եւրոպայի մէջ զԵմանտան պէրու օլտուղընը պիւ-
պէրու տիր լի պերիպերիմիդի սելմէքտէյիզ, նէ զԵմանտան պէրու օլտուղընը պիւ-
մէմ, ֆագաթ սելմէքտէյիզ պաշտառընը զԵման Կնուզ չօնուզ իտի, օմաղուստա թա-
շըր իտի, Կիւնտէլիքէր պերազ պահայա չըքտըն, Էքմէք ունուղաւտըն, քէնտի հա-

լիմիդէ կէօրէ իշլէրիմիդտէ մուվաֆֆադիյէթ՝ կէօրիւլիւն տէ էվլէնէլիմ անյուս պէք-
լէմէքտէ խտիք, Լաքին չիմաի հիշ պիր թարաֆտան զէրրէ գատար իւմիտ գալմատը
«Ճէտարէթի էլտէն պըրագմա, գըզըմ, պէնզին սօլմասըն, պէլքի տէ պէօյլէ օլ-
մասը հազգըմըդտալիսայրը օլուրս էվլէթ, խայը սէնէլէր հէքտիկէրիմիզի սէվտիք»
չօգ տէֆա իշ պուլմամաղըմ վէ հախօտ պուլուպ տա թէնպէլիք իթաիյիմ վէ հա-
խօտ իշրէթէ վէ ուլլուսըզ արգատաշարա տալըպ տա չալըշմատըղըմ զէմանլար-
տա, պու պիշարէ գըզըղազ չալըշըպ չապալայըպ պանա հաթանագ հէր վէ հէյէ-
ճէք էքմէք թէտարիք իթմիշ տիր. հազգըմա տէ գատար սատագաթ վէ մուխալէ-
սէթ կէօսթէրմիշ օլտուզընը թաքիֆ իտէմէմ. 0 տէյիլ ամա, սէօյլէտիքլէրիմի բէք
տէ տիգգաթ վէ էնէմիլիթլէ տինլէմէյօրսըն կիպի անլայօրըմ. էկէր րահաթը գալպ
իլէ ճան վէրմէմի իսթէր իսէն, պանա չուսու վատ էթ, հանի ճէպինտէ պիր չիլին
պուլուստըզնա պիր բէնսինի պու գըզա վէրէճէքաին, պաշընը սիբէր իտէճէք պիր
չաթը պուլտըզնա պու գըզըղազը տա սօղագտա պըրագմայաճագսըն. պուսու վատ
իտէ՛րմիսին. էն մուգատտէս թանըտըղըն շէյ իւզէրինէ հէմին իլէ թէանհիւտ իտէ՛ր-
միսին:

—Իտէրիմ:

—Էկէրչի պու հէմինիստէն րուճու իտէճէք օլուրսան մէտֆուսն պուլուստըղըմ
մահալէ օլմայա քի հանաչասըն. հօգտա գապրիմտէն չըզար սէնի գօվալարըմ.—տի-
յէրէք թագաթ վէ մէճալի թիւքէնիպ, պաշը հաստըղա տիւշիւ վէրաի:

Մաշուգէսի պիր գաշ տամա իւճ իչիթիթիլ սըրատա, Ժապէլ գաբույա տօղ-
րու կիտիպ հալմայա պագտը:

Հագիրան այը օլտըղը հալտէ, րուի աթիւման զայէթ գարա իտի. զանն իտէր-
սին քի, րուի զէմինէ տօղրու սիյահ պիր քէմէր աթըլըն օլուպ, պու գուլմէթ ա-
րասընտա ընդգտան էսէր կէօրիւլէմէմէքտէ իտի:

Թէհտիտամիզ պիր կէճէ. ուղագտան կէլէն րիւզկեարըն սէսինտէն՝ հազընտա
չիտտէթլի պիր պօրա գօրաճաղը տէրքեար իտի. պու ճիվարտա պու կէճէ գատար
գարանըզ պիր կէճէ միւշահէտէ իտիլմէմիշ իտի. ինսան քէնտի էլինի պիլէ սէչէմէ-
յէճէք տէրէճէ պիր գուլմէթ իչինտէ պուլուսըլմագտա իտի:

Ժապէլ իսէ հալմանըն պու հալինտէն ֆէվզէլատէ մէմուսն օլուպ, պիր միւտ-
տէթճիք սիւքիւթ իլէ աթիւմանա պագտըղտան սօնրա.—Չօգ կիւզէլ կէճէ, չօգ լա-
թիֆ կէճէ, թամ պէնիմ արգուլէտիյիմ հալա.—տէտիյի սըրատա, գուլմէթ իչինտէ
պիր շէքլ բէյտա օլուպ քէնտինէ սօղրու կէլտի. պու կէլէն շախս հէքիմ իտի:

—Պէօյլէ պիր կէճէյի լաթիֆ վէ կիւզէլ պիր կէճէ տէյու թէլապը իթմէնիզ-
տէն տօլայը մէմուսն օլտուս իսէ տէ, պու ֆիքրիինիզէ մաթթէնսսիլի իչիթիթիլ
տէմէյէճէյիմ. չիւնքի պու մէվսիմտէ պէօյլէ ֆէնա պիր հալմայա հիշթէսաթիլի իթ-
մէմիշտիմ. պու հալմանըն սօնու տէհիշթիլի պիր ֆուրթուսնա տըր:

—Տօղրուսընը իսթէրտէն նէ սէօյլէտիյիմ քէնտիմ տէ պիլմէմ, չու իչէրտէ
հաթան պիշարէ ատամ . . .

—Տօղրու տըր, հազգըն վար, մէմուլ իթմէմ քի բէք հազըն օլան պօրայը կէօ-

րէպիլսին. սիզէ բէք զիյատէ միւշապէհէթի օլմասը հասէպիլլէ պուլուստըղը հալի-
աճըյօրսընըզ կիպի անլայօրուս:

—Միւշապէհէթի սէպէպիլլէ աճըյաճագ օլտա, խօտպիլիք իթմիշ օլուրուս:
Սէվապտա պուլընմագ արգուսըյա պու սագիլ հէրէ գատար կէլտիմ. պէլքի պիր
մուսվէնէթտէ պուլուսընուստ տէյու իւմիտ իթմէքտէ իտիմ:

—Պու հարէքէթինիզ իթիլաի շան ու շէրէֆինիզի մուճիպ պիր հարէքէթ տիր.
պագալըմ խասթամըզ նէ՞ հալտէ.—տիյէրէք թապիլալ՝ շիմին հանընա տօղրու կէլիպ
մուսյէնէ իթտի. պատէլ մուսյէնէ Ժապէլ Նօրթ՝ թապիլալ, րէյինի անլամագ իւզրէ
պիր թարաֆա ալտըզտա:

—Եարըմ սաաթ տահա հաշայաճագ օլուրսա թէաճճիւպտէ գալաճաղըմ. իլթի-
յար գարը նէ՞րէտէ:

Պու ազշամ օ իլթիյարը հէնուզ կէօրմէտիմ.— տիյէրէք գըզա միւթէվէճճի-
հէն, մէրգուլմէնին նէրէլէրտէ պուլուստըղըն պիլիպ պիլմէտիյինի սիւալ իթտիք-
տէ, գըզ:

—Նէրէյէ կիթտիյինի պիլմէմ, կիտէլի խայը վագըթ օլտու վէ նէրէյէ կիտէճէ-
յինի սէօյլէմէտի 0 պիշարէնին ազլը պաշընտա տէյիլ տիր. չօգ տէֆա կէճէ վագ-
թը պըրագըր չըգար:

Տօգթօր՝ հաթաղըն հանը պաշընտաքի գըրըզ պիր իսքէմէյէ օթուրտու. օտա-
նըն իչինտէ զայէթ զաիֆ ընդլը պիր մօմ հանմագտա իտի. Ժապէլ Նօրթ իսէ օ-
տանըն իչինտէ ահէսթէ ահէսթէ տօլաշըպ տուրմագտա իտի:

Շուրասը դարիպ տիր քի, ֆէյլէսօֆանէ էֆըհարա մալիք պիր ատամ օլմասը
հասէպիլլէ, էմապիլիտէն պիրիսինին վէֆաթընտան տօլայը բէք տէ միւթէնսսիլ օլ-
մամագը լագըմ կէլիւքէն, մուղայիլի օլարագ հալ ու թալըրնտա պիր սըզընթը ա-
լէամէթի միւշահէտէ օլուսմագտա իտի. քէնտիսի իսէ պու հալի պէլլի իթմէմէքար-
զուսուստա իտի:

Պիր հէքիմին, պիր տէ գըզըն հիւզիւնէ պագմագտա, վէարա սըրա տաթի խաս-
թայա մէտտը նաղար իթմէքտէ, վէ պագէն աաթի տօլաշմագտան վագ կէլիպ, գա-
բույա տօղրու կիտիպ աղալընը կէօզտէն կէլիլմէքտէ իտի:

Պու արատա սաաթա պագմագ իւզրէ պիր քէրիէ տէ մօմա հազլաշտը. կէօզ-
լէրինտէ պիր ալէամէթը խէլէճան վէ աղզընտա պիր էմարէի ըղտըրապ վագը օլուպ,
սապը վէ թէհամմիւլ իտէմէտիյի՝ բարմագլարընըն օյնամասընտան պէլլի իտի:

Սլօթէրթօնըն սաաթը օնու չէրէքէ կէլիլիյինի խապէր վէրտի. Ժապէլ սաաթըն
չալտըղընը իչիթիթիլ տէ թապիլալ պիր թարաֆա ալըպ հալաշմա տէտի քի,

—Շու գըզըղազը պուրատան չըգարմանըն պիր չարէսի պուլուստագ մը,
պու զալալը գըզ պու ատամը օ տէրէճէ սէվմէքտէ տիր քի, շայէտ էօլիւրսէ տէհ-
պու զալալը հալէ կիթիֆթար օլաճաղընա հիշ չիւպիէմ հօգ տըր. էկէրչի պիր հօլ պիր
շէթի պիր հալէ կիթիֆթար օլաճաղընա հիշ չիւպիէմ հօգ տըր. էկէրչի պիր հօլ պիր
թէտպիր պուլուպ տա պու գըզը պաշգա պիր հէրէ կէօնտէրէպիլէճէք օլուր իսէք՝
բէք պէօյլէք պիր սէվապ իթմիշ օլաճաղըն. Պու պիշարէ էօլիւպ կիտինճէյէ տէկին

լաւորնը կէօսթէրիպ վէ էլինի մասանըն իւթիւնտէքի չիշէլէրէ տօղրու ուղաթաւ-
րըպ պաղըն իշարէթլէր իլէ իւսմտան պիր ազտան վէրմէսինի ընճա իթաի:

Ժապէլ իսէ եէրինտէն գըմըլտամայըպ, քէնտի քէնտինէ.—Ուլյանտը, ճանըլտ
ուղրաշըյօր. պէն տէ գատէրիպլէ ճէնկլէշիյօրուս:

Շէհրին սաաթլարը վուրտու, օն պիրի չէրեքէ կէշմիշ իտի:

Ճիւմ բէք պէօյիւք պիր սըզընթը վէ զանմէթ իշինտէ օլտըղը հալտէ.—Գըղըմ,
բէք գարանըգ պիր կիրտապ կէօրիւյօրուս, զայէթ տէնշէթլի պիր ուշուրուս . .
իշթէ շիւմի իշինէ տիւշիւպ եուվարլանճաղըմ:

Պիշաբէշի օ տէնշէթլի ուշուրուսն քէնարընտան պէրի ալաճագ հանընտա
պիր տօսթ հօգ իտի. իւսճը վէրէճէք սէվապ սահիպի պուրուսմայըպ, աթէթա գա-
թիլ կիպի միւթթէհիւմ օլան էքիգ գարտաշը՝ եաթաղընըն պաշը ուճուստա պիւ
ֆիւթուր տուրմագտա իտի:

5.

Հաւա պօզուլտը, շիւմէքլէր չազմաղա, երլաբըրմլար պիրիպիրինի միւթէագըպ
տիւշմէյէ վէ հաղմուր շիտտէթլէ հաղմաղա պաշլատը. Սլօբէրթօն խաղը՝ խապ ու-
րահաթը թէրք իթաի. Գիւսէտէ հաթմաղա ճէսարէթ գալմատը. հէր քէսին կէօղիւ
հաւատա գալըպ, շիւմէք բարըլաբընը կէօրտիւքճէ՝ քէօշէ պուճագ սաղլանմագտա
իտի:

Տօգթօր թաբէնտէնին մէքթէպինտէ հէր քէս թէլաշա տիւշալու. Ժապէլ Նօրթ,
աղչամ իւթիւ կէճ վաղըթ տըշարը չըգմըշ վէ միւթատը օլան վաղթընտա ալտէթ
իտիւպ, մէքթէպին գաբուսընը գարամամը իտի. Տօգթօր թաբէնտէն՝ մէքթէպտէ
պուրուսմատըղը պիր սըրատա, մուալին մագամընտա օլան Ժապէլ Նօրթըն՝ վաղթ
ու սաաթընտա պէօյլէ ֆէնա պիր հաւատա մէքթէպէ ալտէթ իթմէմիշ օլմասըն-
տան տօլալը հէր քէս մէրագա տիւշար օլտու:

Շալիրտանըն չամաշըրլարընա նէղարէթ իտէն գըզ իլէ, խըղմէթքեար գըզ՝ մէր-
գուճըն ալտէթինէ պէքլէմէքտէ օլտուգլարընտան.—Աճապա պու պօրատան պիր
գաղայա մը ուղրատը. աճապա ազըլսըզըգ իտուպ տէ պիր աղաճըն ալթընա սը-
ղընտը՝ մը. Պու պէսլէմէ ֆուրթուսլը հաւատա աղաճըն ալթընա սըղընմագ՝ էօ-
լիւմ թէնիւքէսինէ տիւշմէք տիր տէյու պէլլէմիշ իտի:

Տիկէր խըղմէթքեար՝ պէսլէմէնին պու սէօղիւնէ ճէվապէն.—Վա՛հ պիշարէ ա-
տամ, պէօյլէ պիր հաւատա տըշարտա գալմըշ օլտըղը խաթըրմա կէլտիքճէ զանկըր
զանկըր թիթրէյօրուս: Շիւմիյէ գատար պիր տագիգա պիլէ կէճ գալմամըշ պիր ա-
տամ՝ պէօյլէ պու վաղթլարա գատար կէլմէսին, թէաճճիւպ իտէճէք չէյ. գուլաղը-
մա սէս կէլտիքճէ՝ կէլիյօր զանն իտիյօրուս:

—Ա՛հ, Միւ Շմիթէրս, գանն իտիյօրուս քի Ժապէլ Նօրթ սօլ թարաֆընտա գան
լէքէլէրիլէ իշէրի կիրիյօր, լաքին ումմամ քի պաշընա պէօյլէ պիր ֆէլաքէթ կէլ-
միշ օլտու, պու ճիւլարտա պէօյլէ տէնշէթլի վաղաալար իշիտիլմէյօր, հալընըգ իշ

տէնէ էվլէլ վինամիւ մահալլէսինտէ հէրիֆին պիրի եէմէյէ լիւզուճը գատար թուգ
գոմամըշ տէյու գարըսընը գաթլ իթմիշ իտի:

Պու սէօղլէր հէր իքի խըղմէթքեար օ տէրէճէ գօրգու վէրաի քի, իքիսինին
տէ նութգը թութուլուպ պիրպիրինին եիւզիւնէ պագմաղա պաշլատըլար:

Նիհայէթ պէսլէմէ սէօղէ աղազ իլէ.

—Պու կիւնլէրտէ պիշարէ ատամըն պիր սըզընթըսը վար իտի, Միւ Շմիթէրս.
պէլքի տէ պիրիսինէ կէօնիւլ վէրմիշ տիր:

Միւ Շմիթէրս պու սէօղէ գըզարտը պօղարտը, չիւնքի պու սէօղտէն միւթէնս-
սիր օլտու. Ժապէլ Նօրթ՝ քէնտիսինէ աշգ ու սէվապտան պահիս պիր հիքեայէ վէր-
միշ, վէ քէնտիսի տէ իւշ սէնէ միւթէմատիյէն մէրգուճըն չօրապարընը վէ կէօմ-
լէքլէրիլի թամիր իթմիշ օլտուղընտան, պիր տէրէճէյէ գատար մէրգուճ հազգընտա
պաղը ֆիւրլէրէ զահիպ օլմուշ իտի:

Սարա Աննա թէսմիյէ իտիլէն տիկէր պէսլէմէ իսէ պու իշի չագմըշ օլտուղըն-
տան.—Աճապա պիղիւմ Մ. Ժապէլ Նօրթ քէնտի հալինի ունուտուպ տա, տօղթօրըն
գըզընը ալմայըմը ֆիւրլէրէն գօմուշ տըր. գըզ կիւզէլ տէյիլ տիր ամա, գէնկին տիր,
պիլիրօն հա՛:

Ժապէլ Նօրթըն կէճ գալմատը հազգընտա, Շմիթէրս իլէ Սարա Աննա պէօյլէ
պիր միւտտէթ թէաթիլ էֆքեար իթտիլէր. մէքթէպտէքի սաաթլար օն իքի վուր-
տուլար. հալէա Ժապէլ Նօրթ մէյաանտա հօգ իտի:

Տիկէր թարաֆտա լէհճէսի սօլմուշ պիր գըզ՝ բարապ կէօղլէրինի ասիւմանա
տօղրու գալտըրմըշ, հաղմուրըն ալթընտա, տուլար իշինտէ եիւրիւմէքտէ օլտըղը կիւ-
պի, Չըգմազ Բէթէրտէ սէֆիլ պիր օտանըն իշինտէ բարչա բարչա պիր եաթագտա
պիշարէ պիր ատամ ճան վէրմէքտէ իտի:

Էվլէթ, Սիլիքէնս թէսմիյէ իթտիլմիւ պիշարէ գըզ Չըգմազ Բէթէրէ տօղրու
եիւրիւմէքտէ իտի. Գալպի թագըր թագըր չարբմագտա իտի. լաքին նէ՝ չարէ, պէօյ-
լէ չէտիտ պիր թէլաշ իշինտէ խաթմանըն եաթագտա օլտըղը օտայա վաալը օլտու,
լէ չէտիտ պիր թէլաշ իշինտէ խաթմանըն եաթագտա օլտըղը օտայա վաալը օլտու,
վէ գաբուլը եիթիպ իշէրի կիրտի. Ճիւմ՝ եիւզիւնիւ տուվարա տէօնմիւշ եաթագտա
իտի. ինթիյար գարը իսէ օճաղըն հանընտա օթուրմուշ, վէ էլինտէ թութմագտա
իտի. ինթիյար գարը իսէ օճաղըն հանընտա օթուրմուշ, վէ էլինտէ թութմագտա
օլտըղը ֆինճանտաքի սուտան արա սըրա պիր գաշ տամլա աղընա ալմագտա պու-
լուսմուշ իտի:

Գըզ ֆէվգէլատէ պիր թէլաշ վէ խէլէճան իլէ.—Նա՞սըլ տըր, նինէ՛.—տէյու սի-
ւալ իթտի:

—Պիրազ տահա էյի տիր, հաթթա պուստան պէօյլէ բէք էյի օլաճագ տըր.—
տիյէրէք ֆինճանը թէքրար աղընա գալտըրտը:

—Էյի՞ մի, պին չիւքը, հա՛ Բապպիւմ.—տիյէրէք Սիլիքէնս եաւաշ եաւաշ եա-
թաղա հաղլաշըպ վէ խաթմայա տօղրու էյիլիպ՝ նէֆէս ալըպ վէրիլինէ գուլագ առ-
տը.—Բէք տէրին պիր ուլգուլայա տալմըշ օլմալը տըր. պէն կիւտէլիտէն պէրու ուլգու-
յօր մը իտի. տօղթօր նէ՛րէտէ:

—Տօգթօր կիթտի. վա՛հ զաժալը չօճուգ, վա՛հ. պուհ հալէ կէլէճէյինի հիչ մէ՛ մուլ իթմէզ իտիւմ. վալիտէօի պիր տանէճիք զըզըմ իտի տէյուլ խաթրըմա կէլտիք՝ ճէ . . . —տիյէրէք հէօնքիւր հէօնքիւր աղլամագտա վէ եինէ ֆինճանը աղղընս տօղրու կէօթիւրմէքտէ իտի:

Սիւլիքէնս.—Լաքին պէնճէ պիրազ տահա էյի կէօրիւյօրում. պէլքի տէ պու տէֆա եագայը գուրթարըր, պէն տայմա պու իթիգատտա պուլունմագտա իտիւմ.—տիյէրէք ըսլագ էլպիսէլէրիյէ եաթաղըն պաշընտաքի իսքէմիյէ օթուրու վէրտի. Պիւրազ սօնրա խասթա՝ պէրի թարաֆա տէօնիւպ կէօզլէրինի աչտը:

—Խայը զէման տըր քի պուրատա տէյիլ իտին, նէ՞րէտէ իտին:

Ճիմին սէօնտէն վէ եախօտ սէօյլէմէսինին թարղընտան, Սիւլիքէնս գօրգճաղա պաշայըպ, հէման պօյնուհա սարըլարագ, տէտի քի.—Ճիմ, սէվկիւլիւ Ճիմ, թէնիլ՝ քէ կէնաի, կէօրմիւլ օլտըղըն տէնէթլի կիրտապ գաբանտը պիթտի, սաատէթպալի պիր իսթիգալ թէգարուուպ իթմէքտէ տիր:

—Պէլքի, պէլքի, լաքին սաաթ գա՛չ տըր:

—Սաաթըն գաչ օլտուղընը տիւլիւնմէ, վագըթ կէճ վէ հալա բէք ֆէնա տըր՝ լաքին սէն էյիսին, պէնճէ պուլնտան պէօյլէ կիւնէչ հիչ տօղմասա պիւլէ ֆիւթուլ իթմէմ, մատամ քի սէն պու տէնէթլի խասթալըգտան գուրթուլտուն:

—Ճիվարտաքի ըլըղարըն քեաֆֆէսի սէօնմիւլ մի տիր:

—Հիչ պիր թարաֆտա ըլըգտան էսէր եօգ. իքի սաաթ տըր քի, ըլըզար սէօն՝ միւլ տիր. լաքին պու սիւլալէն մագսէտին նէ՞ տիր, Ճիմ:

—Եօտա քիմսէյէ թէսաաիւֆ ի՞թմէտին մի:

—Կիթտիմ կէլտիմ, ալթը քիչի անճագ կէօրտիւմ. պէօյլէ գարանլըգ պիր կէ՛ ճէտէ, ֆէնա պիր հալատա մէճպուրիյէթ օլմատըգճա սօգաղա չըգմաղա քի՞մ ճէ՛ տարէթ իտէպիլիւ:

Ճիմ թէքար եիւղիւնիւ տուվարա չէվիրիպ, ույգույա տալմը կիպի կէօզլէ՛րինի գաբատը. իսթիյար գարը իսէ էլան աղլամագտա վէ սըղլամագտա իտի:

—Պու նաղը էվլատըմըն պու հալէ կէլէճէյինի քի՞մ մէմուլ իտէր իտի:

Բիւղկեսար վէ պօրա այնը չիտտէթլէ տէվամ իթմէքտէ վէ հէման օտայը սու՛ լար պասաճագ տէրէճէլէրտէ եաղմուր եաղմագտա իտի. խասթա իսէ պաշընը գալ՝ տըրըպ:

—Պանա պիր տամլա չարապ պուլապիլի՞րմիսին:

—Շարապ պուլապիլի՞րմիյիլ, վալիտէճիյիմ, պիր գաչ բարան վա՞ր մը տըր՝ տահա թամ կէճէ եարըսը տըր. մէյխանէյէ գատար կիտէճէք օլսամ պէլքի աչտը՝ բըր տա պիրազ չարապ ալապիլիւրիմ:

Իսթիյար գարը ճէպլէրինի արայըպ, ալթը բէնսլիք պիր սիքքէ չըգարտը Սիւլիքէնսէ վէրտի. Սիւլիքէնս իսէ բարայը ալըր ալմազ անէլէթէն տըչարը չըգար:

Կիթմիլ օլտըղը մէյխանէյին սահիպէսի սաչլարընը քեաղըտլարա սարմագտա վէ էրթէսի կիւնիւն սիւսիւնիւ հաղըրլամագտա օլուպ, ալթը բէնսլիք չարապ սաթ՝ մագ իչիւն գաբուլը աչմագ քիւլֆէթինի իսթիյար իթմէք իսթէմէտի իսէ տէ, ի-

լաճ իչիւն օլտուղընը անլատըգտա, հէման գաբուլը աչըպ Սիւլիքէնսին իսթէտիյի չարապը վէրտի:

Սիւլիքէնս չարապ չիչէսի էլինտէ մէյխանէտէն չըգարըն սըրատա, եինէ եաղմուր չիտտէթլէ եաղմագտա օլուպ, կէօզ կէօզիւ կէօրմէյէճէք տէրէճէտէ գարանլըգ իտի. մէրգումէ՝ Չըգմաղ Բէթէրէ կիրտիյի սըրատա չագան չիմէյին ըլըղըլա Չըգմաղ Բէթէրտէն պիրիսինին չըգըպ եան եան սիվիչմէքտէ օլտուղընը թէնիս իթտի, վէ իքինճի տէֆա չագմըլ օլան պիր չիմէյին ըլըղըլա տախի սիվիչէն չախսըն թա՛նըտըգ պիր քիմսէ իտիւկինի ֆարգ իտէրէք գալպի չարմաղա պաչլատը, Ճիմ օլտուղընը պիր էյիճէ կէօրէպիլմէք իւզրէ արգասընա պագտը իսէ տէ, գարանլըգտա հիչ պիր չէյ կէօրէմէյիպ անճագ պիր չախսըն գօչարագ Սլօթէրթօնա տօղրու կիթմէքտէ օլտուղընը կէօրէպիլտի. Պէօյլէ կէճ վագըթ ֆէնա պիր հալատա Սլօթէրթօնա քիմին կիտէպիլէճէյինի տիւլիւնէ տիւլիւնէ գուլիպէյէ կիրտի:

Իսթիյար գարը ֆիւթուրըգճա օճաղըն պաշընտա օթուրմուլ իտի. մօմ սէօնմիւլ օլուպ, եալընըգ օճաղըն ալէվիլէ իսթիյար գարընն ֆինճան էլինտէ օթուրմուլ պիր սիւրպաղ կիպի մըրըլտամագտա օլտըղը կէօրիւլպիլմէքտէ իտի:

Սիւլիքէնս հէման եաթաղա տօղրու սէյիլթտի . . . եաթագտա քիմսէյի կէօրէմէտի:

—Ա՛հ, նինէճիյիմ, նինէճիյիմ, Ճիմ նէ՞րէտէ տիր. սէօյլէ, եօգսա պուտալա օլա՛ճաղըմ, պէօյլէ պիր հալատա տէնէթլի պիր խասթալըգ ուղրամըլ օլտըղը հալտէ՛ օլամազ քի չըգմըլ կիթմիլ օլտուն:

—Կիթտի, նուրըտիտէմ, կիթտի, պիր տանէճիք էվլատըմ, կիթտի. վալիտէսի պէնիմ զըզըմ իտի. հէմ տէ միւլէպպէտէն, պիր տահա ալտէթ իթմէմէք իւզրէ կիթտի . . . պէօյլէ ֆէնա պիր հալատա պըրագտը կիթտի. նէ՛ պախթսըլ, թալիտիգ իսթիյարըմըլմ:

Իսթիյարըն աղղընտան պու սէօզլէրտէն պաշագ պիր չէյ չըգմայըպ, պուլարը թէքարլայա թէքարլայա տէվիրիպ եաթը վէրտի վէ ույգուլտունտա տախի այնը սէօզլէրի սէօյլէմէյէ պաչլատը:

6.

Ճէրտասը կիւնիւ բարագ վէ պէրրագ պիր հալա իլէ չաֆագ սէօքտիւ. իլք կէճէ սապահա գարըն քէսպը սիւքիւնէթ իթմիլ օլան ֆուրթունայը թապիպ իտէն հալա՛ սըճագ օլմագլա էսմէքտէ օլան սէրին պիր ըիւզկեսար իլէ քէսպը լէթաֆէթ իթմիլ իտի:

Տիւսիգ ժօզէֆ Բէթէրս, էօքսիւզ չօճուղըն տատասը Բիւրինս իլէ պէրապէր սապահ գահվալթըսը իթմէքտէ վէ եաղը բարմաղլարըլա կէճէքի ֆուրթունատան պահս էյլէմէքտէ իտի. միւրուր իթմիլ օլան տէօրթ այ գարֆընտա, նէ ժօզէֆ Բէթէրս վէ նէ տէ չօճուղըն տատասընճա հիչ պիր թէպէատիւ հուսուլէ կէլմէմիլ իտի իսէ տէ, Պապի թէսմիյէ իտիլմիլ օլան մասուլ խայը տէյիլմիլ իտի:

Հէնուզ տիւն չըզմամըն օլտըղը հալտէ սէօզ անլամաղա պաշլամըն իտի. էլինէ կէլէնի եազալամագա օլուպ, կեան Գիւրինսին սաշլարընը դալրամագա վէ կեան տախի ժօզէֆ Բէթէրսին չուպուղունու աղզընտան դալմագա իտի. մինի մինի գունտուրալարընը կեան աղզընա ալուպ չիյնէմէքտէ, կեան աթէչէ վէ կեան տախի բէնճէրէտէն տըշարը ֆըրլաթմագա իտի. Պապի Գիւրինսի չօզ սէվմէքտէ վէ սէվ-տիյինի տախի պօղաղընա եուրուղլար էնտիւրմէք վէ պուրնունտան աշաղը ասըլ-մագ վէ Բէթէրսին չուպուղունուն ուճունու պուրնունուն տէլիքլէրինէ սօզմագա իսպաթ իթմէքտէ իտի. հէր հալտէ Պապի չայանը թէաճճիւպ պիր չօճու գ օլուպ, Բէթէրս կէօզիւնիւ ելուղիւնտէն ալըրմագա իտի:

Շուպաթ ալընտա Մ. ժօզէֆ Բէթէրս իքի իւշ խըրօղ մէյաանա չըզարմըն վէ պու սըրատա ֆէվգէլատէ մէհարէթ կէօսթէրմիշ օլտուղընտան, սընքճա թէրֆի իթմիշ վէ մաաշը տախի պիթթապի արթմըն իտի իսէ տէ, պուրն իլէ տախի իք-թիֆա իթմէյիպ, քէնտի մէհարէթինի լայըղը վէճի իւղըն կէօսթէրմէք վէ իսպաթը տիրայէթ իթմէք արդուսունտա պուրնունագա օլուպ, քէնտի քէնտինէ չէօյլէ տի-մէքտէ իտի.— Պէօյլէք պանգալարտան պիրինտէ ճէսիմ պիր սըրգաթ վուգու պու-մալը, վէ եախօտ էն աղը օն պին լիւրալը գալպ պանգնօթ մէյաանա չըզմալը . . . իքի դարը իլէ էվլէնմիշ պիրիսի էլէ կէշմէլի վէ եախօտ մաարուֆ պիր ատամ գէ-հիրլէնիպ էօլմէլի քի, պէն տէ գէնկին օլապիլէյիմ. եօզսա պէօյլէ ուֆագ թէֆէք վուգուաթ իլէ պէնիմ հալիմ իսլան օլամաղ:

Պէօյլէ պիր միւտտէթճիք տանա քէնտի քէնտինէ սէօյլէնտիքտէն սօնրա, Գիւ-րինսէ պիր իշարէթ գալտըրարագ, բարմագլարըյա պէր վէճիւր աթի թէֆիմը մէ-րամէ պաշլատը:

— Հալֆօրթտա պիր տիւքքեանը սօյմուշար, պինաէնալէյի կիտիպ քէօյաէ պա-ղը թանգիգաթ իճրա իտէճէյիմ. Մ. Վօրքինս լիւղումում օլտըգճա արապասընը պա-նա վէրմէյի վատ իթմիշ օլտուղընտան, սէնի վէ չօճուղու արապամա ալըր պէրա-պէր կիտէրիգ, սիգի Բօզ տէ Պիւրսսօն պաղչէսինէ պըրագըրըմ:

Բէթէրսին պու իշարէթլէրի բէք գիյատէ Գիւրինսին իչինէ կէլտի, չիւնքի պէօյլէ արապա իլէ կէզմէք՝ էօմրիւնտէ բէք նատիր վուգու պուլմուշ իտի:

Գիւրինս Բէթէրսին կիւլիլէր սօզաղընտա 5 նիւմէրօլու իգամէթկեանընտա պուրնունտըր միւտտէթ դարֆընտա, մէրգումըն թէվէճճիւնի զաղանըն օլտու-ղընտան, Գիւրինսէ սօրմատան կէմէք թէրթիպ իթմէք, չօճուղա էլպիսէ ալմագ իտի:

Մ. Վօրքինս իսէ բօլիս մէմուրլարընտան պիրի օլուպ, չէքի գըսմէն գալիթէ թաշըյան արապալարա վէ գըսմէն տախի էլլի սէնէ էվլէլ տէլիգանլըլարըն գուլ-լանմագա օլտուղլարը ֆայթօնլարա պէնգէր պիր արապա իտի. Մ. Բէթէրս պու-արապալը դայէթ պէյնմիշ օլտըղը կիպի, Գիւրինսին տախի խօշունա կէլմիշ օլտու-ղընտան, էօյլէնտէն սօնրա սաաթ իքիտէ Գիւրինս չաշալը չապգասըյա չօճուգ պէրապէրինտէ օլտըղը հալտէ արապայա պինտիլէր. պու սըրատա սէյրէ տուրմուշ օլան չօճուղարտան պիրիսի՝ պաշընտաքի չապգա իչիւն ալըրճա պիր արապա քի-րալամագ լաղըմ կէլտիյինի իսթիհա եօլունտա սէօյլէտիյինտէ, Գիւրինս թէրս թէրս

մէրգումըն ելուղիւնէ պազարգտան սօնրա պաշըն չէվիլի վէրտի. Բէթէրս իսէ է-լինտէ դայէթ ճէսիմ պիր դամշը իլէ արապայա պինիպ վէ Գիւրինսին եանընա օ-թուրուպ հալմանա եօլ վէրտի:

Բօզ տէ Պիւրսսօն թապիր օլունան պաղչէյն բաղար կիւնլէրի Սլօբէրթօն խալ-զը կիթմէքտէ իտի. չէհըր մէզքիւրտէ իսքեան իտէն ալիմլէր՝ մէզքիւր պաղչէտէքի կիւլ աղանալարըն միւնիգէքեար էլլէր մարիֆէթիլլէ տիքիւմիշ վէ Հալֆօրթտան պաղչէյն գատար կիտէն եօլուն թարաֆէյնի մաի սու իլէ տօլու ըրմագ վէ կիւզէլ գօգուլու եապանի չիչէքլէր իլէ մուհաթ օլտըղը հալտէ տախի աթէչ վէ քիւ-քիւրտ իլէ մէմուլ իքի կէօլէ պէնգէմէքտէ պուրնունմըն օլտըղլարըն սէօյլէմէքտէ իտիլէր: Պաղը տէլիգանլըլար տախի պու կիտիլէճէք պիր սէյրանկեան օլմատըղըն վէ Սլօբէրթօն խալզը իչիւն պունտան տանա միւնասիպ կէզէճէք մանալլէր մէվճուտ օլտուղըն տէրմէյան իթմէքտէ իտի իսէլէր տէ, մէզքիւր պաղչէ կիւնտէն կիւնէ րաղպէթ պուլմագա վէ բէք չօզ քէսան պիլմէմիւնիլլէ կիտիպ օրատա թէրէեաղը վէ էքմէք իլէ պէրապէր չայ իշմէքտէ իտիլէր:

Մ. Բէթէրս կէնճ վէ կիւզէլ բէֆիգասընը պաղչէյն էօնիւնտէ արապատան էն-տիրտիքտէն վէ չօճուղու գուճաղընա վէրտիքտէն վէ պաղը թալիմաթ իթա էյլէ-տիքտէն սօնրա, խըզմէթինի իյֆա իթմէք իւղըն Հալֆօրթտա տօղրու մուֆարէգաթ իթտի:

Գիւրինս իչէրի կիրիպ, ալտըղը թալիմաթ մուճիպինճէ չայլարը կէլիլթիթի վէ քէնտիսի իշտիքտէն վէ չօճուղա տախի իչիլտիքտէն սօնրա, չօճուղու ուլութմագ իւղըն պաղչէյն թէնհա պիր ճիհէթինտէ պիր ելը թէտարիք իտիլլէ չօճուղը եաթըրտը:

Պիր սաաթ սօնրա Բէթէրս ալտէթ իթտի, թէրէսինտէն թըրնաղընա գատար թէրլէրէ պաթմըն վէ իւսթիւ պաշը թօզ իլէ գաբանմըն իտի. անճագ հէր նէ իչ ի-չիւն կիթմիշ իտի իսէ, օ իչին էօթէսինտէն պէրի կէլմիշ օլտուղընտան տօլայը դա-յէթ մէմուլն պիր հալտէ իտի. քէնտիսի իչիւն տախի պիր չայ իլէ թէրէեաղը վէ էքմէք կէթիլթտիրիպ, հէման իշմէյն վէ եէմէյն պաշլատը. չօճուգ իսէ պու սըրա-տա ուլանըպ խաշարիլլէ պաշլատը. Բէթէրս չայընը իչիպ պիթիլթտիքտէն սօնրա, չօճուղը Գիւրինսին գուճաղընա վէրիպ պաղչէյն տօլաշմաղա չըզտըլար. հէր թա-րաֆը պիր էյիճէ կէզտիքտէն վէ սէյր օլունաճագ չէյլէրի պիլէթրաֆ Գիւրինսէ կէօսթէրտիքտէն սօնրա եինէ օթուրմուշ օլտըղլարը մանալլէ ալտէթ իթտիլէր. Բէ-թէրս չուպուղըն տօլտուրուպ քէյֆինէ պագտը. Հէր նէ գատար չօճուգ զիհինի մէշղուլ իթմէքտէ իտի իսէ տէ, ասը տիւչիւնմէքտէ օլտըղը չէյ Րիշար Մարվօտըն մուհաքէմէսի իտի, Րիշար Մարվօտ կիպի սէֆիլ վէ մէյուս վէ թէտալիսի նագապիլ մուհաքէմէսի իտի, Րիշար Մարվօտ կիպի սէֆիլ վէ մէյուս վէ թէտալիսի նագապիլ պիր պուտալանըն հալի իտի. մէրգումըն միւնպպէտէն հաղին պիր մանալտէ մա-պուս գալմասը վէ խայալի չաշալար վէ տէպտէպէլէրտէն պաշգա հիշ պիր թէսէլ-լի պուլմամասը՝ թէտալիսի մուճիպ օլմագա իտի:

Նիհայէթ Բէթէրս բարմագլարըյա, ասլան իլէ սինէյին մասալընը պիլիպ պիլ-մէտիլլինի Գիւրինսէ սօրտուգտա, Գիւրինս քէմալը խանիշ իլէ հիքեյայէ պաշլայրպ,

պիր առանձնն նէ սուրէթլէ պիր սինէյին խըզմէթինտէ պուլունմըլ օլտուղընը, վէ առանձնն նէ սուրէթլէ պէօյիւք պիր տուգաղա տիւշիւպ պիր տօսթուսն իմաաթընա միւնթաճ օլտուղընը վէ սինէյին նէ պէօյիւք սէպաթ վէ սէնաաթլա առան կիպի գուլվէթլի պիր հայվանը թէշիքէտէն գուլթարմըլ իտիւկինի հիքսայէ էյլէտի:

Բէթէրս պու հիքսայէյի իպթիտասընտան սօնուսա գատար տիգգաթլա տինլէ-
աիքտէն սօնրա, պիր տիւշիւնճէյէ տալուր, վէ պու տիւշիւնճէ՝ սաաթլար սէքիգ վուրուսնճա գատար տէվամ իթտի. պատէհու չուպուղընը պըրագըպ արապայը գօշմաղա կիթաի:

Կիւնէշ զայէթ լաթիֆ պիր թարգտա պաթմագտա օլտուղընտան, պիթթապի ավտէթտէ տահա զիյատէ էյլէնտիւէր: Պաղչէտէն Սլօքէրթօնա կիտէն Էօլտան աաի կիւնէթտէ քիմսէ կէչմէմէքտէ օլտուղընտան, Էալընը պիր ամէլէ իլէ չէհրտէն լէ-
վազիմաթ տիւգմիւշ չիֆթլիյինէ ավտէթ իթմէքտէ օլան պիր չիֆթի գարըննա թէսաաիւֆ իթտիւէր: Հավա զայէթ սաքին օլուպ, Էուվասընը արայան պիր գու-
շուսն էօթմէսինտէն վէ պազը պէօճէքլէրին ճըղըլթըսընտան պաշգա պիր սէս իշի-
աիլմէմէքտէ իտի. Գիւրինսին Էանընտա Բէթէրսին Էէրինէ պիր պաշգասը պուլուն-
մըլ օլտայըտը՝ պու թէնհա Էօլտա գորգաճաղը տէրքեար իտի. լաքին Բէթէրսին սը-
ֆաթը մէմուրիյէթինէ կիւվէնէրէք հիշ գորգմագսըղընը րահաթը գալպ իլէ լէթաֆէ-
թի հավա վէ սէյրանտան իսթիֆատէ իթմէքտէ իտի:

Սրապա կիւնէյին պաթմագտա օլտուղը թարաֆա տօղրու իլէրիլմէքտէ օլտուղը հալտէ, իքիսօգաղըն պիրլէշտիյի պիր նօզթատա տուրու վէրտի: Բազար կիւնէրի կէզմէյէ չըգանլարտան պազըսը պիր Էօլու վէ պազըսը տախի տիկէր Էօլու ինթի-
խապ իթմէքտէ իտիլէր իսէ տէ, սօլ թարաֆա տիւշէն Էօլ տահա տար վէ սարը օլտուղընտան, տիկէրի գատար կէչիտ տէյիլ իտի. Բէթէրս իսէ պու տար Էօլու թութու վէ տայմա կիւնէյին պաթմագտա օլտուղը թարաֆա տօղրու արապայը սիւրտիւ:

Եօլտա հիշ քիմսէյէ թէսաաիւֆ իթմէքտիյին ինսիգ Էէրլէրտէն արապա կէչ-
մէքտէ օլտուղը սըրաաա, Գիւրինս տաղընըգտան ալըլըպ Բէթէրսէ խիթապէն տէ-
տի քի,

—Պէօյլէ Էէրլէրտէն կէչիլտիյի սըրաաա, սիգին ոչնաաթընըլտա պուլունան զաթլարա ինթիյաճ հասըլ օլտուղընը խաթըրա կէթիւմէք բէք տէ էյլէնճէլի պիր շէյ օլմայօր. զանն իտէրիմ քի, շայտ պիրիսինի սօյմագ վէ Էախօթ թէլէֆ իթմէք լա-
զըմ կէլէճէք օլա՝ պու կիւնքի հալ իլէ վէ գուշլարըն ճիլիլտիսի վէ կիւնէյին պաթմասը խաթըրմա կէլտիքճէ՝ պիր ճինայէթ իշլէմէք պէնիմ իշիւն միւմքին օլա-
մայաճագ տըր. հէր հալտէ էմսալ ու ազրանըմա վազիֆէի ինսանիյէթ նէ տիմէք օլտուղընը բէք էյի պիլտիյիմ ճիհէթլէ, պէօյլէ էֆալը գապիհայէ թէսաաաի իթմէյէ-
ճէյիմէ հիշ չիւպիւմ Էօգ տըր. պէօյլէ կիւղէլ վէ րահաթ պիր ալէմտէ, խայգըն հու-
քուր ու րահաթընը պօղաճագ տէրէճէտէ պիր խապիս պուլունապիլէճէյինի թէսավ-
վուր պիլէ իտէմէմ. —տէտիյի սըրաաա, Բէթէրս իլէ Գիւրինսին կէօզիւնէ պիր կէօլ-

կէ իլիշտի. պու կէօլկէ իսէ պիրազ էօթէտէ ույույօր կիպի Էաթմըլ օլան պիր շախս իտի:

Պէօյլէ Էազ մէվսիմինտէ չալը չըրըր վէ Էապանի չիշէքլէր իւղէրինէ Էաթմըլ ույումագտա օլան պիր քիմսէ նէտէն գորգաճագ հիշ պիր շէյ Էօգ իտի իսէ տէ, Գիւրինս մէրգուսն հալինտէն գորգարագ Բէթէրսին Էանընա սըղըշտը վէ տէրին ույույօր տալմըլ օլան չօճուղը շալա սարըպ գուճաղընա ալտը:

Շախսը մէրգուս սըրթ իւթիւնէ Էաթմըլ իտի. գօլարը պօյունա ուղանմըլ ի-
տի. արապանըն կիւրիւթիւսիւնտէն ույանմատըղը շէօյլէ տուրսուն, Բէթէրս արա-
պայը թա Էանընա գատար Էազլաշտըրըպ պէօյիւք պիր սարսընթը իլէ տուրտուրթ-
մըլ օլտուղը հալտէ պիլէ շախսը մէրգուս պաշընը գըմըլտաթմաաը:

Բէթէրսին արապայը նէ ֆիքրէ մէսինի տուրտուրթմըլ օլտուղը մալիւմ օլմատը-
ղը կիպի, պու հալտէ ույույօր պիր աաաաին հալինէ նիշիւն կէրէք քէնտիսինի վէ
կէրէք Գիւրինսին մէրագտա գալմըլ օլտուղարը տա զայրը մալիւմ իտի. մամաֆի-
հի արապա տուրտու:

Պու Էաթան աաաաին էլպիսէլէրի էսքիճէ իտի. ֆագաթ րապըթալը պիր աաաա
կիպի կիլինմիշ իտի. րապըթալը պիր աաաա իսէ, պէօյլէ թէնհա պիր Էէրտէ Էա-
թըպ ույումայաճաղը տէրքեար իտի. պունտան մաաաա Էաթըշընըն թարգընտա պիր
պիլիմսիգլիք, պիր չիւքիլիք մէշուտ իտի քի, պու հալ կէրէք Բէթէրսին վէ կէ-
րէք Գիւրինսին տիգգաթլարընը ճէլպ իթտի:

—Շու աաաաին պիր քէրրէ հարէքթ իթմէսինի իսթէր իտիմ, պէօյլէ թէնհա
պիր մահալտէ պօյունա ուղանըպ Էաթմըլ իսէ տէ, բէք տէ րահաթ պիր հալտէ օլ-
մամալը տըր զանն իտէրիմ:

—Սէօլէյի վէր.—տէյու Բէթէրս իշարէթ իթտի:

Գիւրինս, «Էահու գալգսանա» տէյու պաղըրմագա գալգըշտը ամաա պաղըրա-
մատը. Բէթէրս ճէպինտէն բօլիսլէրէ մախսուս օլան տիւտիւլիւ չըգարըպ չալը վէր-
տի. Էաթան աաաա հիշ հարէքթ իթմէտի. Արապանըն աթը իսէ չիմէնլիյէ տօղրու
կիտիպ Էօլուն քէնարընտա օթլանմագա պաշլատը վէ արապայը սիւրիւքլէյէ սիւ-
րիւքլէյէ պիրազ տահա իլէրուտէ Էաթմըլ օլան շախսըն Էանընա Էազլաշտը:

Բէթէրս հայվանըն պաշընը պըրագամայաճաղընը աշլաթտըրարագ, արապաաան
էնմէթինի վէ պիր քէրրէ Էաթան շախսը կէօզտէն կէչիլմէսինի Գիւրինսէ իշարէթ
իթտի:

Գիւրինս իլէ Բէթէրս պիր միւտտէթիք պիրիպիլէրինէ պաղտըրտան սօնրա,
Գիւրինս Բէթէրսին թալիմաթընա թէվֆիգէն չօճուղը քէնտիսինէ թէսլիմ իլէ արա-
պաաան աշաղը էնտի վէ շախսը մէրգուսն Էաթմագտա օլտուղը թէրէճիյէ չըգա-
րագ թէաղիգ վէ մուայէնէյէ տուրտու:

Պու թէաղիգ վէ մուայէնէ չօգ սիւրմէյիպ, հէման արապայա ավտէթլէ Բէթէր-
սին գօլունու Էազլաշտը վէ տէտի քի.—Մէմուլիթմէմ քի ույումուշ օլտուն, կէօզ-
լէրի աշըգ տըր, լաքին հիշ պիր շէյ կէօրմէյօր կիպի պաղըյօր. էլինտէ քիւշիւք
պիր չիշէ թութմըլ:

Պուսկարը սէօյլէտիյի սըրբատա, Բիւրինս սըզը սըզը Բէթէրսին գօլունը թութ-
մադտա վէ սօլուգ պիր լէնճէ իլէ հաթան շախսըն հիւզիւնէ պագմադտա իտի Բէթէրս՝ տէրհալ արապատան էնիպ հայվանը պիր չալըլըղա պաղլաադգաան
սօնրա, թէբէյէ չըգաը վէ հաթան շախսը մուայէնէյէ պաշլատը Լչըգ վէ հախօտ
գարանլըգ, սապահ վէ հախօտ ագչամ օլմասը՝ պու հաթան շախսըն հիւ ֆիւթու-
րընտա տէյիլ իտի Պու ատամ նա՞սըլ օլմուշ տա պուրատտ պուլընըյօր վէ հախօտ
պուրալարա նա՞սըլ կէլմիշ օլտուղընա տաիր հիւ պիր էմարէ մէվնուտ օլմայըպ,
խօտ պէ խօտ իշտիյի գէհր իլէ գէհրլէնմիշ օլտուղը՝ վարիտը խաթր օլտու. չիւնքի
թա եանը պաշընտա չայըրըն իւզէրինտէ պօշ պիր չիշէ պուլընըպ, պու չիշէնին իւ-
զէրինտէ «աֆիյօն» տէյու հազըլմըշ իտի. բարմազլարը իսէ հէնուգ չիշէնին իւ-
թիւնտէ իտի:

Էլպիսէլէրինին ըսլազ օլմասընա նողարէն, կէճէքի ֆուրթուռնատա օրատա
գալմըլ օլտուղը թախմին օլուռնապիլիր իտիւ Ենէյինին ճէպինտէն պիր կիւմիւլ սա-
աթ զուհուր իտուպ, պու սաաթ -օնտա տուրմըլ իտիւ շապգասը պիրազ ուզագտա
պուլընըպ, սարը վէ գըվլըրճըզ սաչլարը ալըննա տօղրու տէօքիւլմիւլ իտիւ Լէճէթի
ղայէթ կիւզէլ իտիւ, ֆագաթ հանագլարը չուզուրլանմըլ վէ աչաղը տօղրու սար-
գըլմըլ օլտուղընտան, մաի կէօղլէրի պէօյիւք պէօյիւք մէյտանա չըգմըլ իտիւ

Պատէհու Բէթէրս՝ մէրգումըն ճէպլէրինի եօզլատը. քիմ օլտուղընա տաիր հիշ
պիր էմարէ պուլամատը. եալընը պիր մէնտիլ իլէ պիր գաշ բէնա վէ Լաթինճէ պիր
սարֆ եաբրաղընա սարըլը պիր չազը զուհուր իթտի:

Բէթէրս՝ աղգնը պիր թարափա աօըպ պիր միւստէթ տիւիւնտի. պատէնու
եանըպալընտա պուլընան թէբէլէրտէն էն երևքսէյինէ չըգըպ շէնրի կէօզաէն կէչիր-
աի, վէ ճիվարտա պիր գաչ թըրբանը կէօզիւնէ իլիմէքլէ, տիւտիւլիւնի չալըպ օ-
րայա տօղըու կէլմէլէրինի իշարէթ իթտի:

Գրեթէ ամբողջ Կենտրոնական Եւրոպայի տարածքում, որտեղ Երկրորդ համաշխարհային պատերազմի ժամանակ չէին կատարվում համապատասխան հետազոտություններ, հայտնաբերվել են մի քանի համապատասխան խեղդող թռչունների մեծ խմբեր։

[illegible]

Եկատար, կէտէ կէտէ բօլիս մէրքէզինէ վասըլ օլտուլար. Թըրքանճըլար նաչը օրատա պըրագըրպ վէ խըզմէթլէրինէ մուգապիլ իւճնէթլէրինի ալըպ մէմնունէն մուֆարագաթ իթաիլէր:

Բէթէրս իսէ պիր սաաթ գասար օրատա իշիղալ խաուպ, մէրգումըն էօլմիւշ

Օլտուղը հալտէ պուլընմըլ օլտուղընա տաիր իզթիզա իտէն ժուրնալընը թանգիմ վէ
լազըմ կէլէն թափսիւթը պու ժուրնալա դայտ վէ իշարէթ էյլէտի:

Լազըմ կէլէն թաֆսիլաթը պու ժուրնալա գայա քէ իշարէր հոյսէր
Գիւրքէնս իլէ չօճուգ պու սըրաւա Պիւլլիվէր սօգաղընաաքի խանէլէրինէ կիթ-
տիլէր, վազաայա խապէրտար օլանլար՝ իւշ մահալլէ ուզադտան գօշուպ կէլիպ ի-
շին թաֆսիլաթընը անլամագ սէվտասընա տիւշտիւլէր: Գիւրքէնս՝ արթըգ էզպէրլէ-
միշ կիպի իշի ճիւմէյէ հիքեայէ էյլէտի, Բէք չօղլարը վազաայը տինլէմէք իւզրէ
Գիւրքէնսէ իքրամլար թէքլիֆ իթտիլէր, Բէթէրսին ալթէթինէ գաւար պու հալ տէ-
վամ իթտի, Բէթէրս իսէ թօղ թօբրագ վէ թէրլէր իշինտէ կէլիպ, քիրլի բարմագ-
լարըյա պուլընան չախսըն՝ չէհրին տիկէր ուճուստա վազը մաարուֆ պիր մէքթէ-
պին միւտիրը սանիսի օլտուղը վէ իսմի ժապէլ Նօրթ իտիւկի անլաշըլտըղընը, վէ
նէ սէպէպէ մէպնի նէֆսինէ սուի գաստ իթմիշ օլտուղը պիր էյիճէ անլաշըլամամըշ
իտի իսէ տէ, մէքթէպին միւտիրինին գըղընա ալէագա իթմիշ օլտուղը վէ պու ա-
լէագա սէպէպիյլէ քէնտի քէնտինի թէլէֆ էյլէտիյի ըրվայէթ իտիտիյինի իշարէթ-
լէր իլէ անլաթար:

Պու Էօլէն շախսըն յէզարա պէրապէր կէօթիւրմիշ օլթուղը Էսրարա քիմսէ վա-
ղըֆ օլմայըպ, Բէթէրսին պիլէ անլայամամըշ օլթուղը պու հիքմէթի եալընըզ պիր
քիշի պիլմէքսէ իաի:

7.

Բէթէրսին՝ Գիւրբնս իւն չօճուղը պաղչէյէ կէօթիւրմիշ օլտուղը կիւն, սօգթօր
թարաֆընտան տախի գըզը Ժան իւն Սլօբէրթօնտաքի մէքթէպէ ալտէթ իթտիէր:
Տօգթօրըն վէ գըզընըն մէքթէպ խառէմէսի թարաֆընտան նէ՝ տիւրլիւ շաշաա
վէ մէսէրրէթ վէ տէպտէպէ իւն գապոււ իտլիտիքլէրինի թարիֆ իթմէք իմքեան
խարիճինտէ տիր:

խարիճինտէ տիր։
Տօգթօր Թաբէնտէն՝ սասաթ ալթըտա միւվասէլէթ իտէն գաթար իլէ կէլէճէյի
նի խապէր վէրմիշ օլտուղընտան, տէրս օտասընտա միւքէմմէլ պիր չայ սուֆրասը
գուրուլմը իտի, Պու տէրս օտասընտ չօճուզլար մահգուն մահգուն կիրէրլէր վէ
մէմնուն մէմնուն չըգարլար իտի, Մամաֆիհի, պու տաիրէ զայէթ ֆէրաս, գըչըն
աըճագ, եաղըն սէրին միւքէմմէլ տէօչէնմիշ թէմիզ պիր տաիրէ օլուպ, կիւմիւշ չայ
թագըմլարը բարըլ բարըլ բարլամագտա վէ բարըլթըսը մասանըն էթրաֆընտա Թօ-
լաչմագտա օլան ժանըն հիւզիւնէ աքս իթմէքտէ իտի, Մասանըն իւզէրինտէ թէրէ
եաղը, թիւրիւ բասթալար վէ խամուրլար վէ մէյվէլէր վէ էնվաի մէքիւլաթ՝ Տօգ-
թօր Թաբէնտէն իլէ գըզը իչիւն հազըրլանմըլ իտի, Լաքին չուրասը տա վար քի,
տօգթօրըն կէլէճէյի գէման եազլաշտըգճա, խըզմէթճի գըզլարտան պագըսընըն խէվֆ
ու թէլաշը արթմագտա իտի, Մուլալինին օրատա պուլընմատըղընըն սէպէպինի քիմ-
սէ պիլմէտիլինտէն, նէ սուրէթիլէ տօգթօրա պու պապտէ մալիւմաթ վէրէճէլէրինի
չալըրմըլար իտի, Պու պապտէ քիմսէնին գապահաթիլը օլմատըղը տէրքեար իտի

18

իսկ տէ, տօգթօրն հիտտէթի արասնտա գապահաթսղըն տա թօսուն ալթընա կի-
տէճէյի վէ հալարըն տա գուրուսոր իլէ պէրապէր եանաճաղը տէրքեար իտի Միս
Սմիթէրս՝ մէքթէպին րուհը մագամընտա օլուպ, տօլապլարըն վէ քիլէրէրին ա-
նախթարարը քէնտիսինտէ պուլընտընտան, վէ չայ հաղըլլանմագ կիպի նագիք
վէ թէհլէքէի պիր խըղմէթ պիլէ քէնտիսինտէ հէվալէ իտիլմիլ օլտուղընտան, վէ
ալընտան գախիլէլէրին վէ գասապըն հիսապընա գատար քէնտիսի թուլթարընտան,
ժապէլ Նօրթըն զայպուպէթիլի տախի մէրգուլմըն խապէր վէլմէթի իյճապ էյլէտի-
յի՝ մէքթէպ խատմէթինճէ գարար վէրիլմիլ պիր մատտէ իտի:

Պինալէնալէյ, տօգթօր իլէ զրըր արապատան էնտիքլէրինտէ, Սմիթէրս հէման
գօշուպ վէ մէրգուլմանըն էթրաֆընտա տօլալմաղա պալալարպ, քէնթիլէթի խապէր
վէրմէք իւղրէ միւնասիպ պիր ֆըրսաթա պէքլէտի, վէ Միս ժանըն պալընտաքի
չալը չըգարաղըր սըրատ:

—Նաճըլսընը, Միս, եիւզիւնիւղտէն քէք էյի կէթիւնիւթօրսընը:

—Թէչէքքիւր խտէրիս, Սմիթէրս, րահաթըմ:

Միս ժան, սըհէթը վիւճուալընտան պալմա չիքեայէթ իթմէքտէ, վէ սապահ-
տան աղչամա գատար պիր թաղըմ իլաճլար ալմագտա, վէ կիւնտէ իքի իւլ ճիւտ
քիթապ օգուլարապ վաղթընը կէչիլմէքտէ իտի:

Թարէնտէն.—Նաճըլսընը, պագալըմ, Սմիթէրս, հէր չէյ սըրասընտա՞ մը արը.
—տէյու սօրտուգտան սօնրա, չայ սուֆրասընըն պալընա կէչիլէր. տօգթօր թա-
քէնտէն ֆինճանա չէքէր գօյաղըր սըրատա, Սմիթէրսէ ճէվապէն,

—Ղայէթ րահաթը, էսնտի զայպուպէթիլիգտէ հէր չէյ սըրասընտա իտի. ան-
ճաղ . . .

—Անճաղ տէմէքտէն մագսէտի՞ն, էվվէլա պէօյէ ճէվապ վէրիլմէք. տանիլէն
պու աւճաղըն ալթընտա նախօյ պիր չէյ օլմալը. պինալէնալէյ չարուգ օլ, նէ տէ-
յէճէքտէն սէօյլէ, պիր ֆէլաքէ՞թ մի վուգու պուլտու. պուլտու իսէ նի՞լիւն մա-
լիւմաթ վէրմէտինիլ:

Սմիթէրս պու սիւալլէրէ նէ եօլտա ճէվապ վէրէճէյիլի շալըրըպ, մէյուտանէ
պիր թալը իլէ.—Միւսիւ Նօրթ . . .

—Միւսիւ Նօրթա նէ՞ օլտու, էյի սէօյլէտին, Միւսիւ Նօրթը կէթիւնէթա, օ նէ՞
րէտէ, նի՞լիւն պէնիմ կէլէճէյիլ պիր սըրատա պուրատա պուլուլմայօր:

—Միւսիւ Նօրթ պու կէճէ մէքթէպէ ալտէթ իթմէտի. Սաաթ պիրէ գատար
ուլուլմաղա պէքլէտի:

Տօգթօր թաքէնտէնին լէհէսի պօղըլտըղճա, Սմիթէրսին տիլի աղընտա տէօ-
նէմէմէքտէ իտի:

—Կէճէ կէլմէտի մի, սաաթ օնաա հէր քէսին մէքթէպտէ պուլուլմասընը էմը
ու թէնպիլ իթմիլ օլտըղըմ հալտէ, նաճըլ օլուր տա Միւսիւ Նօրթ կէլմէք:

—Կէլմէտի, հաթթա չիմալիլէ գատար մէյուտան չըգաաղը. չալիլտէր պիր
գալ ընճէրէլէրին էօնիւնտէն պիր եէրէ ալըրմալըպ կէօղլէտիլէր:

—Շալիլտէրիլմին հիւսիւ իտարէ վէ նէգարէթիլի էօնտէսինէ հէվալէ իթմիլ

օլտըղըմ շախս, խըղմէթիլի պըրադսըն սալուլտուլէն տա, չալիլտէր ընճէրէլէրէ
տէօքիւսիւնլէր պէքլէտինլէր . . . զարիւլ չէյ, գօճաման մէքթէպին նախուսը պիր
բարալըգ օլտու պիթտի:

—Նէ եարաճաղըմըղ պիլ տէ շալըրաղ, գալտըգ. տիւլիւնտիւք թալընտըգ
քի, էն խալըրսը սիլին ալտէթիլիլէ պէքլէմէք օլաճապ արը. պիր գալ թաղէ կու-
մուրթա իսթէթիսինիլ:

—Նումուրթա՞ մը, թաղէ կումուրթա՞ մը. Ձըգ արչարը, Սմիթէրս, Տէրհալ պա-
ղը թէտապիլ իթթիլաղ իթմէլիլիլ. պու տէլիգանլը պէնիմ ժալ գօլուլ իտի. օ գա-
տար էմիլիլթիմ վար իտի քի, օլանճա վարիլէթիմի, հաթթա չէք տէֆթէրիլի պիլէ
էմիլիլթ իտէր իտիմ:

Ձէք տէֆթէրի տէտիլիլտէ էլիլի ճէպինէ տօղրու կէօթիւրաիւ. խալիլ տէֆթէ-
րին սօն եարաղընա գատար գուլանմըլ օլտուղընը վէ եաղըլանէսինտէ գուլան-
մալըլ պիր չէք տէֆթէրի տանա մէվճուա օլտուղընը խաթըրնա կէթիլտի:

Տօգթօր թարէնտէնին եաղըլանէսի տէրս օտուսընտա պուլուլտըղընտան, կա-
ղըլանէյէ պիր նիկհան աթֆ էլլէտի:

Պու եաղըլանէ ճիւլալը ճէվիլ աղաճընտան եաղըլմըլ իսթիւ գօյու կէչիլ մա-
րօքէն իլէ գարը վէ իքի թարաֆը տէրէքիլ պիր էչտա իտի. Սօլ թարաֆըն օլթա-
սընտաքի չէքմէճէնին իչինտէ կիլիլ պիր կէօղ տանա վար իտի. Տօգթօր թարէնտէն
չէք տէֆթէրինին պուլուլտըղը կէօղիւն քիլիլիլի կէօղտէն կէչիլտի. ֆիլիլիլի կէթ-
րաֆընտաքի աղաճ պիրաղ զէտէլէնմիլ կիպի օլտուղընտան, տօգթօր ալաղա գալ-
ղըլ չէքմէճէյի մուլանէ իթիլ, վէ բիլինճ խալըանըն պիրաղ պիւքիլիլիլ օլտու-
ղընը անլատը:

Տօգթօր չէքմէճէյի չէքիպ, իչինտէքիլէրի կէրէ պօշալթաղ, վէ կիլիլ չէքմէճէ-
յի տախի ալտըլտա չէք տէֆթէրի կէրէ տիւլտիւ:

Տէֆթէրին իլք իւլ եարաղը եըրթըլմըլ իտի:

—Թէմալըլա էմիլիլթ իթմիլ օլտըղըմ պու աաաա եաղըլանէսի գրըմըլ աչ-
մըլ, վէ նագա բարա պուլմայընճա իմգամը թաղլիլ իթմէք գասաղըլա տէֆթէրտէն
պիր գալ եարաղ եըրթմըլ. Պէն իսէ պու աաաա հիլ թանըմաղ իտի.—տիլլէլէք
աուրուպ տիւլիւնմէյէ վաղըթ օլմատըղընտան, հէման չըմէնտըլէր սթաթիօնուսա
սէյիլթաիլիլ, սարաֆըլարընա պիրէր թէլէկրաֆ չէքտի վէ քէնտի իմգաղըլա իպ-
րաղ օլուլմաճաղ չէքլէրին էօտէնմէմէթիլ թէնպիլ իթտի. չըմէնտըլէր սթաթիօնըն-
տան թէրլէյէ թէրլէյէ բօլիս մէրքէգինէ գօշտու վէ ժապէլին զայպուպէթի հագ-
ղընտա թանգիլաթ իճրա իտիլմէթիլ թալէպ էյլէտի. պաաաա մէքթէպէ ալտէթ
իթտի:

Աղչամ իսթիւ սարաֆըլարտան թէլէկրաֆ կէլիպ պինէր իրալըգ իւլ գըթա
չէք իպրաղ իտիլլէլէք սապահ սաաթ օն պիրտէ պէտէլլէրի թէպիլիլ իտիլմիլ օլտը-
ղը իսպար իտիլտի. չէքլէրի ալմաղա կէլէն շախսըն արապա իլէ վէ մայլթիլտէ
պիր խըղմէթըրա իլէ կէլմիլ օլտըղը տախի թէլէկրաֆտա պիլտիլիլիլ իտի:

Պու թէլէկրաֆըլարտան սօնրա բօլիս մէրքէգինտէն տախի պիր թէլէկրաֆ կէ-

լերէք, Հալֆօրտտա զայս օլան շախսն էլքեալինէ մութապըզ պիր նաչ պուլուն-
աղընա տաիր մալիմաթ վերիմէքտէ իտի:

Տօգթօր Թաբէնտէն տէնէթ վէ թէլաչ օլարագ, բօլիս մէրքէզինէ պի-
լազիմէ՝ պուլունան նաչը կէօրիւր կէօրմէզ Ժապէլ Նօրթ օլտուղընը թանըտը:

Նաչըն ճէպինտէն չըգան չէյլէր իլէ իւթիւնտէ «աֆիյօն» եազըլը օլան պօշ
չիչէյի տօգթօրա կէօսթէրտիլէր: Տէրս օտասընտաքի եազըլսանէյի Ժապէլ Նօրթ-
տան պաշգա հիչ պիր քիմսէնին աչմամըլ օլաճաղընա դանաաթ հասըլ օլտուլ. լա-
քին քէնտի քէնտիսինի նէ՝ սէպէպէ մէպնի թէլէֆ իթմիչ օլտըլը մէճհուլ իտի. ան-
ճագ եազըլսանէսինտէ մէրգուլմըն էլեազըսըյա պիր մէքթուպ զուհուր իթտի:

Պու մէքթուպ տօգթօր Թաբէնտէն խիթապէն եազըլմըլ օլուպ, քէնտիսինտէն
կէօրմիւլ օլտըլը էյլիքլէրտէն սօլայը միննէթտարըզ պէյան էյլէտիքտէն սօնրա,
զըզընա պիր տէրէճէյէ գատար մուհապպէթի օլտուղընը վէ ֆագաթ հիչ պիր իւմի-
տի օլմատըղընը սօլայըտան անլաթմըլ, վէ պէօյլէ աղըր պիր եիւքէ թէհամմիւկիւ-
զար օլմատըղընը իլավէ իթմիչ իտի:

Պուլարտան մատտա էսնաի թահգիգաթտա իքի էճգաճը պուլունուպ, պուն-
լարտան պիրիսի Ժապէլ Նօրթուլ զայս օլտըլը կիւնիւն իլք կիւնիւ մէրգուլմա ա-
ֆիօն րուհու սաթմըլ օլտուղընը, վէ տիկէր պիր էճգաճը տախի պիր իքի կիւն էվ-
վէլ մէրգուլմա պիր սաչ պօյասը սաթմըլ իտիւկինի վէ պու պօյանըն իլինտէ գէ-
հիրի պիր մատտէ պուլունտըղընը իֆատէ իթտիլէր:

Հօնտրա բօլիս իտարէսի՝ չէքլէրի պանգալարա իպրագ իտէնլէրտէն պիր էսէր
էլաէ իտէմէտի. տօգթօր Թաբէնտէն իսէ կազէթալարա պիր իլան վէրիպ, մէքթէ-
պին՝ թէմուղուլն եիրմի եէտիսինտէ աչըլաճաղընը իսպար իթտի:

ԻԻԶԻԻՆՃԻԻ ԳԼՍՄ

1.

Մէրքէզը գէվզ ու սէֆա վէ տարաթ ու տէպտէպէ վէ լէթաֆէթ վէ ազամէթ
վէ իսթիտաթ վէ մէհարէթ վէ ֆէթանէթ վէ շան ու չէրէֆ՝ Բարիզ տիր:

Պու չէհըր չէհիրտէ կիւզէլ պիր սէօզ, պիր ֆիլի խայրտան զիյատէ մագպուլ
վէ միւթէպէր տիր:

Իւտէպա վէ իւլէմանըն վէ հէր սընըֆ մէհրէի սէնաաթքեարանըն նախը րաղ-
պէթ վէ ըիայէթ օլտուղարը չէհր՝ Բարիզ չէհրի տիր:

Զէվվարը ճիհանը աղուլը սէֆահէթինտէ պէպէյիպ, պուլնարա քէսէի սէխա-
վէթի աչտրան, մէվճուտընը եութուպ պիթիթէն՝ Բարիզ չէհրի տիր:

Սիւֆէլա վէ ֆուգարայա նանը եէվմի թէտարիք իտէն վէ ըաւհը հալլէրինի
իլթիզամ իտէն չէհր՝ Բարիզ չէհրի տիր:

Սօգազարը պիրպիրինի միւթէազըպ սէրալար իլէ մուհաթ օլան վէ սէնաաթ
վէ մարիֆէթին մէչհէրի մագամընտա թութուլան չէհր՝ Բարիզ չէհրի տիր:

Թէտալվուր օլունապիլի՝ մի քի պէօյլէ պիր աալի վէ միւղէյլէն պիր մէրքէզ-
տէ, սէֆալէթ վէ դարուլէթ վէ ճինայէթ վէ վէֆիյաթ կէօրիւլէպիսին:

Պու թարիֆաթ վէ թաֆսիլաթը գըսսա քէսէրէք, Բարիզ խալզընըն գէվզ ու
սէֆա վէ գէրաֆէթ վէ ճինէթ վէ աաէմը մէչղուլիյէթ մէրքէզի մագամընտա պէլ-
լէմիչ օլտըլը պիր սէֆահաթկեհանա կիտէլիմ քի, պու տա Օբէրա թէաթրօսը տէնի-
լէն մահալ տըր:

Թէաթրօնըն տախիլի՝ գէրաֆէթ վէ լէթաֆէթլէ մէլուլֆ օլան մէչիուր գաաըն-
լար իլէ սօլու վէ լօճալար վէ բարթէր բարըլ բարըլ բարլայան րէսիլ էլպիսէլէր
իլէ մէմուլ օլտըլը կիպի՝ գրալ տախի հազըր պուլունմագտա իտի:

Օրքէսթրօյա եազըն պիրինճի սըրաաաքի սանտալեալարըն պիրինտէ կէօթէ-
րիչի պիր տէլիգանը օթուրմագտա օլուպ, էլինտէ պիր տուրպին թութմագտա իտի:
Պու զայէթ կիւզէլ, զայէթ դարիֆ վէ գըյաֆէթի բէք տիւզկիւն վէ թէմիզ պիր
տէլիգանը իտի: Սաչլարը սիյահ վէ գըվըրճըզ, ալնը պէրրագ, կէօզլէրի մաի վէ
բարլագ, գաչլարը վէ քիրբէլէրի ուզուլ, պըյըզլարը սիյահ, աուտազլարը ինճէ,
տիլէրի զայէթ պէյագ, պուլնու պիլիմի վէ էլքեալը ումուլիյէսի դարիֆ իտի: Պու
տէլիգանը եալընըզ օլուպ, եանընտա վէ էթրաֆընտա օթուրմագտա օլան գէվաթը
միւթէպէրէտէն հիչ պիրի մէրգուլմ իլէ գօնուլմագտա իտի: Էլինին պիրինի կէլիչի
կիւզէլ սանտալեալարըն արգաօընա տայաթմըլ օլտըլը հալաէ էթրաֆա պազըզ
տուրմագտա իտի:

Թա եանընտա իքի քիչի գօնուլմագտա օլտուղարընտան, հիչ պէլի իթմէքսի-
զին մէրգուլմանըն միւքեալէմէսինի տինլէմէքտէ իտի:

Պուլարտան պիրիսի տիկէրինէ.— Սբանհօլ բըէնսէս պուրաաա՝ մը տըր:
— Հա՛նկըսը, մարքինին եէկէնի՝ մի, Սբանհանըն Ամէրիգա միւթէմիլքեաթըն-
տա ճէսիմ էմլաքը պուլունան շու կէնճ գը՛զ մը, էվվէթ, գրալըն լօճաընըն եանըն-
տաքի լօճաաթ օթուրույօր, կէ՛օրմէյօրմըսըն, միւճէվիէրաթը գանն իտէրթին քի լօ-
ճանըն բէրտէլէրինի թութուլտուրաճագ կիպի բարըլ բարըլ բարլայօրլար:

— Հաղիգաթէն բէք գէնկի՛ն մի տիր:
— Աաթթա պիր ալթուլն մատէնի տէսէմ ճաիզ տիր: Մարքի աը Սէվէն պիլա
վէլէտ օլտուղընտան, սէրվէթը մէվճուտէի պու գըզա գալաճագ տըր: Ամէրիգա-
տաքի էմլաքը վալիտէսինտէն գալմըլ տըր: պիլիսին եա՛, պու գըզըն անասը պա-
պաըր եօզ տըր: վասիսի Մարքի աը Սէվէն տիր:

— Դայէթ կիւզէլ տիր: Լաքին օ պաաէմ կիպի սիյահ կէօզլէրինտէ վէ ուֆաճըզ
աղընտա չէթանի պիր հալ վար: պս հալ իսէ թալի գօվալայան պիր ֆիթնէքեաթ
իչիւն բէք պէօյիւք պիր ֆըրոաթ տըր:

—Թաւի գօլաւայան ֆիթնէքեա՞ր իշիւն մի. Վալերի տը Սէվէն պէօյլէ ֆիթ-
նէքեաւարա գուլագ առա՞ր մը տէյու պէլէմիշսին. Մարի տը Սէվէն քէնտի այա-
րընտա, դէնկին վէ միւթէպէր պիրիսինի պուլմատըգճա քի՞մին երեզիւնէ պագար
տէյու տուրուլօրսն:

Պու մուհալէրէյի տինլէյնին կէօզլէրինտէ դարիպ պիր րէվէագ բէյտա. օլտու:
Մէրգուժ՝ տուրպինի կէօզլէնէ գալտըրըպ, պիր գաչ Խաղիգա տիգգաթլըճա էթրաֆը
կէօզտէն կէշիրտիքտէն սօնրա, գրալ խանէտանընըն լօճաօընըն եանընտաքի լօճայա
տուրպինի տիքտի տուրտու:

Մէզքիւր լօճատա պուլընան Սրանեօլ տիւպէրի հաղիգաթէն չիրին վէ կիւզէլ
պիր մախուլգ օլուպ, էչքեալը դայէթ լաթիֆ օլմաղլա պէրապէր, հայրէթպախչ
պիր լէհէյէ մալիք իտի. լաքին երեզիւնտէ աղամէթ վէ մէթանէթ ալէամէթլէրի
նիւմայտն իտի. Եանընտա էլի եաչընտա պիրիսի օթուրմագտա օլտըղը կիպի, սան-
տալեանըն արգասընտա տախի սըրմալը էլպիսէլի վէ կէօյիսլէրի նշանլար իլէ գառ-
լը իքի իւչ զաթ ալագտա տուրմագտա իտիլէր. Պուշլար մէրգուլէյէ խիթապէն
օէօզ սէօյլէտիքլէրի սըրատա, Վալէրի տը Սէվէն սէօզլէրինէ բէք տէ էնէմիյէթ
վէրմէմէքտէ, վէ ճէվապ վէրմէյէ թէնէզզիւլ իթօէ պիլէ, պիր քէլիմէ իլէ վէ եա-
խօտ միւթէաղըմանէ պիր իշարէթ իլէ իքթիֆա իթմէքտէ, վէ հաթթա ճէվապ վէր-
տիյի սըրատա պաչընը պիլէ չէվիւրմէմէքտէ իտի. Մէրգուլէ՝ կէօզլէրիւ թէաթրօնըն
բէրտէսինտէն այըրմամագտա իտի:

Բէրտէ չօզ կէշմէյիպ աչըլտը, օյնանան օյուլն «Բօպէրթօ Տիաւօլօ» նամ բիէս
իտի. Բօպէրթօ րօլընը զէմանըն էն մաարուֆ վէ միւթէպէր արթիսթի իճրա իթ-
մէքտէ օլուպ, պու արթիսթ՝ լէթաֆէթը սիմասը վէ թէրաւլէթի սէտասըյլա քէս-
պը չէօնրէթ իթմիշ իտի:

Պու արթիսթ հազգընտա րիվայաթը միւթթլիլիֆէ ճէրէյան իթմէքտէ օլուպ,
պազըլարը մէրգուլըն ան ասըլ պիր գուլտուրաճը օլտուլընը վէ պազըլարը տախի
պիր ասըլգատէ իտուկինի, վէ չօզլարը տախի ասլէն հէր նէ օլուր իսէ օլտուլն հէ-
նուզ եիրմի եաչընտա օլտըղը հալտէ պիր մըգտար սէրվէթ բէյտա իթմիշ օլտըղըն-
տան, րիվայաթը վագըրայա ասլա էնէմիլէթ վէրմէմէքտէ իտի:

Բիէս պաչլատը: Սանտալեատա օթուրան տէլիգանլը էլինտէքի տուրպինիլէ
Վալէրի տը Սէվէնին լէհէսինտէ հուսուլէ կէլմէքտէ օլան էն քիւլիւք թէպէտտիւ-
լաթը պիլէ թէտգիգ իթմէքտէ իտի:

Բիէս օյնանմաղա պաչլատըղը սըրատա, մէրգուլէ՝ տիւշարը խէլէճան օլմաղլա
պէրապէր, Բօպէրթօ րօլընը իճրա իտէն արթիսթ սանայա չըգար չըգմազ մէրգու-
մէնին լէհէսի պիւսպիւթիւն տէլիշտի:

Պու սըրատա տուրպինի տէլիգանլը կէօզլէրինի պիր գաթ տահա տիգգաթլա
Սրանեօլ տիրպէրի իւզէրինէ տիքտի:

Պիրազ սօնրա բրիմատօննա չըգըպ քէնտի րօլընը իճրայա պաչլատըղը սըրատա,
Վալէրի տը Սէվէնին լէհէսի պիւսպիւթիւն տէլիշտի. սիյաչ կէօզլէրի պիր նօգթա-
տա տիքիլտի գալտը. լաքին բրիմատօննայա պագմալըպ Բօպէրթօ րօլընը իճրա ի-
տէն արթիսթին երեզիւնէ պագմագտա իտի:

Թէաթրօտա պուլընան էհալի գըյամէթ կիւրիւթիւլէր իլէ էլ չըրըպ ալգըշա-
տըզլարը սըրատա, Վալէրի տը Սէվէնին չիէք պուքէթի բրիմատօննան թա էօ-
նիւնէ տիւշիւ վէրտի:

Բօպէրթօ՝ պուքէթի եէրտէն գալտըրըպ, իգապէլ րօլընը իճրա իտէն բրիմատօն-
նայա թագտիմ իթտի. Բօպէրթօ պուքէթի եէրտէն գալտըրըղը սըրատա, սանտալ-
եատաքի տէլիգանլընըն տուրպինի Վալէրի տը Սէվէնին լօճաօընտան չէնանըն թա-
րաֆընա տօղրուլթտը:

Բօպէրթօ րօլընը իճրա իտէն արթիսթ պուքէթին արատընտան պիր թագրիպլէ
պիր քեաղըտ բարչասը չըգարտը վէ մուգաֆէրանէ պիր թաւր իլէ գրալըն եանըն-
տաքի լօճայա աթֆը նիկեհա էլլէտի. Հէր նէ գատար Բօպէր քեաղըտ բարչասընը
ատլթա պիր հօգգապազ չաթուզլըղընտա պուքէթին արատընտան չըգարտը ալու-
ճունա սըզըշտըրտը իսէ տէ, սանտալեատաքի տէլիգանլը պուլու կէօրտիւ վէ պիր
միւտտէթ տահա Վալէրի տը Սէվէնին երեզիւնէ պագաղգտան սօնրա, տուրպինի ա-
չաղը ալտը:

Օյուլն խիթամ պուլտըգտան սօնրա, տէլիգանլը գալգըպ տըշարը չըգար վէ հա-
վա դայէթ պօզուգ օլտըղը հալտէ թէաթրօնըն գաթուսը էօնիւնտէ սօլաչմաղա պաչ-
վա լատը. Աճապա երեզիւ պէյազ վէ գըրմըղը պօյալար իլէ բարչայան պիր ազթրիսի՝ մի
պէլլէյօր իտի. Պէօյլէ օլսա իտի եա սանտալեատաքի գըմըլտամագ պէլլէր վէ
եախօտ գուլիսլէրէ տօղրու ուշար կիտէր իտի. չիւնքի բիէս պիրթմիշ իտի իսէ տէ. հէ-
նուզ պալէթ օյնանմամըշ իտի:

Միւթէպէր արթիսթլէրին արապալարը գաթուսըն էօնիւնտէ պէլլէմէքտէ իքէն.
ուզուլն պօյլու, թաւր ու հարէքէթի դարիֆ պիր քիմսէ թէաթրօտան չըգը վէրտի.
սէխին պիրի միւքէմմէլ պիր արապանըն գաթուսընը աչտըգտա թէաթրօտան չըգան
չախս.—Իսթէմէզ, Ֆարէ, սէն արապալը կէօթիւր, պէն երիւլէճէյիմ:

—Լաքին եաղմուր եաղալօր, պիրի՞յօրմընըղ, էֆէնտիմ:

—Պիլիօրուժ, չէմսիյէմ վար, երիւլմէք իսթէրիմ:

Ֆարէ արապալը չէքիպ կէօթիւրտիւ:

Թէաթրօնըն էօնիւնտէ տօլաչան չախս սիւքէր պիր եէրտէ տուրմուշ, արապաճը
իլէ ու զուլն պօյլու չախս պէյնիւնտէ ճէրէյան իտէն միւքեալէմէյի տինլէտի, վէ ա-
րապանըն ֆէնէրլէրինին ըլըղըյա չախսը մէրգուլըն Բօպէրթօ րօլընը իճրա իտէն
արթիսթ օլտուլընը թանրտը:

Պու չախս տախի եաղմուրտան ֆիւթուր իթմէմէքտէ վէ երիւլմէք մէրազըն-
տա պուլուլմագտա օլուպ, Բօպէրթօ գարըն գալտըրըմա կէշտիքտէ, չախսը մէր-
գուժ տախի այնը գալտըրըմա կէշիպ, Բօպէրթօնըն արգասընտան կիթտի:

Օրթալըգ դայէթ գարանլըգ օլուպ, ինճէ ինճէ եաղմուր եաղմագտա իտի. նէ
Բօպէրթօ Տիաւօլօ վէ նէ տախի տիկէր չախս չամուրտան վէ եաղմուրտան ասլա
ֆիւթուր իթմէքսիլին աճէլէթէն երիւլէրէք պիր չօզ սօգաղարտան միւրուր իթ-
ալիլէր. Եախսը մէճհուլ Բօպէրթօտան պիրազ ուզագտան կիթմէքտէ իտի. Մէրգուժ՝
դայէթ եաւալ վէ սէսիլ երիւլմէքտէ օլտուլընտան, էօնտէն կիտէն թէնօր թա-
տգիպ իտիլտիլին ֆէրգ իթմէմէքտէ իտի:

— Գունար ես կիզկծեմ էվէնմիշէր տիր ղէ եալօտ միւնասէպէթսիզ պիր էմը
կէշիրմէքտէ տիրլէր Մէմուլ իթմէմ քի պէօյլէ պիր հալէ ճէսարէթ իթմիշ օլսուն-
լար: Գու գարը ինթմալ արը քի պիր պուտալալըզ իթսին, լաքին մէմուլ իթմէմ քի
գատոր ու հայսիյէթինէ ասգունաճագ պիր շէ, եարսըն: Գու ազշամլըզ պու գատալ
քեաֆի տիր: պագալըմ իլէրիսի նաճըլ օլսըր:

2.

— Բէք տէ գարիպ տէնիլէմէզ, կէնճ գըզլարըն պէօլէ գարրիպլերի օլպաիլեր.

պէն հիշ պիտ զէման պիտ գատընըն թավր ու հարեքէթինտէն տօլայը թէաճճիւպտէ գալմամ, չիւնքի պէօյլէ շէյլէրէ թէաճճիւպ իթմէք լազըմ կէլէճէք օլտա, պիւթիւն էօմրիւմիւ թէաճճիւպ իշինտէ կէչիրմէքլիյիմ իճապ իտէր:

Գաբուճու էվլի օլտուղընտան պահա իլէ պէրապէր, քէնտիսի տախի այնը ըէյաէ օլտուղըն պէյան, վէ էվլի օլտապ օլմատուղընը սիւալ էյլէտի:

— Հէնուզ էվլի տէյլիւմ:

— Աճապա եագընտա էվլէնմէք նիյէթինտէ՞ միսինիզ:

Շախսը մէճհուլ աղզընտան սիկարայը աշաղը ալըպ, մաի կէօզլէրինի եօգարը գալտըրտը վէ գօնաղը պիտ քէրրէ տահա կէօզտէն կէչիրտիքտէն սօնրա, երինէ քիւ պարանէ պիտ ֆիւթուրսըզլըզլա,

— Պէլքի, պու Սէվէն ֆամիլեասը չօզ գէնկիւն մի տիր:

Գաբուճը օմուզլարընը վէ գաշլարընը օլապիլալիյի գատար եօգարը գալտըրա-րազ: — Յէվգէլատէ գէնկին:

Շախսը մէճհուլ ճէպ տէֆթէրինի չըգարըպ, վէ պիտ գաշ սաթըր շէյ եագտըգ-տան սօնրա, օ եագրաղը գօթարըպ գաբուճըյա վէրտի:

— Շու բուսուլայը Մատմազէլ Յինէթէ վէրէճէք օլուրսան պէնի մէմնուլ ի-տէրսին: Լաքին հէմ պիրան էվվէլ, հէմ տէ կիզլիճէ վէրմէլիսին:

Գաբուճը պիլէթի ալտըգտա վէ տէլիգանը պատէթթէնէքքիւր մուֆարէգաթ իթտիքտէ: — Պու առամ հիշ տէյլի իսէ պիր Մարքի օլմալը տըր: Թէվէքէլլի տէյլի քի Մատմազէլ Յինէթ իրէք էլպիսէլէր, ալթուլն սաաթ վէ քէօսթէք թաշըյօր:

Մէրգուլմ տէլիգանը սաաթ իւշէ գատար պիր թէլաշ վէ մէրազ իշինտէ իտի: Սաաթ իւշտէ պաղչէյէ կիտիպ, պիր բանգօյա օթուրտը վէ սիկարասընը եագտը: Սապահքի կիպի դաշէլ գարիֆանէ կիշինմիշ իտի: սէթրէսինին եագտար աչըզ օ-լապ, գօյմուշ օլտըղը մաի գրաւաթ կէօզլէրէ չարրաճագ սուրէթտէ բարլամագտա իտի:

Խըզմէթճի շէքլինտէ կէնճ պիր գըզ մաի պօյուլնպաղընը կէօրմէքլէ, տէլիգան-ընըն էթրաֆընտա պիր միւտտէթճիք տօլաշտըգտան սօնրա, բանգօնուլն պիր ու-ճուճա օթուրտը իսէ տէ, տէլիգանը պու սըրալարտա կէօզլիւլ գալտըրըպ տա մէրգուլմէնին եիւզիւնէ պիր տէֆա պիլէ պագմատը:

Սիկարասը պիթտիքտէն սօնրա, պէլլի պէլլիսիզ կանընա տօղրու պագտարազ: — Մատմազէլ Յինէթ օլմալըսընըզ: — տէտիքտէ:

— Էվվէթ, էֆէնտիւմ: — տէյու գըզ ճէվապա միւսարէաթ իթտի:

— Մատմա քի ըէճամը գապուլ իտէրէք պուրայա կէլմիշսինիզ, վէ մատմա քի օիզին իլէ մահրէմանէ կէօրիւշմէք արզուսուլնտայըմ, շու հալտէ թէնէզլիւլէն պի-րազ տահա եանըմա տօղրու կէլմէնիզի ըէճա իտէճէյիմ: Զանն իտէրիմ քի պու պաղչէտէքի վահշի հալվանլարա պէնզէմէմ քի գօրգասընըզ, վէ պէնզէսէմ տախի օիզին կիպի տիւպէր վէ չիրին պիր մախուզը բարալամաղա չիմտիլք հիշ արզուլմ եօգ տըր:

Պու սէօզլէրի եիւզիւնէ պագմայօր կիպի սէօյլէյիպ, պիր սիկարա տահա եագ-

տը: Թիւթիւնէ բէք միւպթէլա օլուպ, կէօյա քի սիկարասընըն աթէչինտէն վէ տիւ-մանընտան պիր շէյլէր իսթիլարաճ իտիյօր կիպի պիր սիկարասընա պիր տէ չըգան տիւմանա պագմագտա իտի:

Մատմազէլ Յինէթ իսէ մէրգուլմէն պու հալլէրինէ հայրէթտէ գալմագլա պէրա-պէր, թէքլիֆինի գապուլ իլէ եանընա եանաշը վէրտի:

— Պուրայա բէք տէ արզու իլէ կէլմէմիշ օլտուղըմը գանըմ սիզ տէ թէսլիմ իտէրսինիզ, էկէր էմին օլմատալըտըմ քի: . . .

— Պուրայա նիշիւն կէլտիլինիզի սէօյլէմէք քիւլֆէթինէ ինթիյաճ կէօրմէմ մա-տամ քի կէլմիշսինիզ նիշիւն կէլմիշ օլտուղընըզ անլամագ մէրաղընտա տէյլիմ: Եագմըշ օլտըղըմ բուսուլատա պանա պիր խըզմէթտէ պուլուլնմանըզ վէ պու խըզ-մէթինիզին իւճրէթինի կէնիշճէ վէրմէյէ հաղըր օլտուղըմը պէյան, վէ պու թէքլիֆինի գապուլ իթմէթիլինիզ հալտէ սիզի պուլուլնտըղընըզ գօնագտան թարտ իթտիւմէյէ միւզթէլար օլտուղըմը տախի իլալէ իթմիշ իտիմ: Պուրատա հաղըր պուլուլնմանըզ, կէօթթէրէճէյիմ խըզմէթի իյֆա իթմէյէ ըաղը օլտուղընըզ պիր տէ-լիւլ ալէնի տիր: Պու խուսուստա պուլնտան զիյատէ սէօզ սէօյլէմէնին լիւզուլմը օլ-մայըպ իշիմիլէ պագտագ էյի օլուր: — տիլէրէք սիկարասընըն տիւմանըն էլիլէ պէրթարաֆ իթմէյէ պաշլատը:

Յինէթ իսէ սիֆթահ օլարագ պէօյլէ պիր վագտայա թէսատիւֆ իթմիշ օլտու-ղընտան վէ մէրգուլմէն թավր ու հարեքէթ վէ գալիլինտէն տօլայը չաշըրըպ գալտը-ղընտան, իշին ալթընտան նէ չըգաճաղընա պէլէմէքտէ իտի:

Տէլիգանը իսէ հիշ աճէլէ իթմէյիպ, գանն իտէրսին քի սիկարասընըն տիւմա-նըյա իսթիլարէ իտիյօրմըշ կիպի սիկարայը աղզընտան չըգարըպ ուճուլնտաքի ա-թէչի մուլայէնէյէ տուրտու վէ պիր միւտտէթճիք մուլայէնէտէն սօնրա, հալվաճան վէ պօշ պիր շէյտէն պահա իտէրէճէսինէ ֆէվգէլատէ ֆիւթուրսըզ պիր թավր իլէ:

— Մատմազէլ Վալէրի տը Սէվէն պիր թէաթրօ ագթէօրիլէ կիզլիճէ ագտը իզ-տիվաճ իթմէք կիպի պիր ինթիյաթսըզլըզա նաճըլ ճէսարէթ իտէպիլմիշ: — տիլէրէք պօշ աթըպ տօլու թուլթմագ իսթէտի: սէօյլէտիլի սահի չըգտըղը հալտէ թարիգը հագիգաթա գօլայճա վասըլ օլապիլէճէյի տէրքեար օլտըղը կիպի, սէօյլէտիլի տօղրու օլմատըղը հալտէ քէնտինճէ հիշ պիր գարար թէրէթթիւպ իտէմէյէճէյի աշիքեար ի-տի: մամաֆիհի պիր քէրրէ խըզմէթքեարըն եիւզիւնէ աթֆը նիկահա իլէ ալթըղը թաշ եէրինի պուլմուշ օլտուղընա վէ հագիգաթը հալի սէօյլէմիշ պուլուլնտըղընա գանաթը թամմէ հասըլ իթմէլէ:

— Էվվէթ, կիզլիճէ ագտը իզտիվաճ իթմիշ վէ սիզ տէ չահիւ մագմալնտա հա-ղըր պուլուլնմուշսընըզ: — տէտի:

— Պու վագտայը Միւսիւ Բէրօտան պաշգա քիմաէ պիլմէզ, տիմէք օլուր քի, Մ. Բէրօ պիզի դամաղլամըշ:

Մ. Բէրօ տէնիլէն չախսըն՝ ըէսմը նիքեհար իճրա իտէն բաբազ օլտուղընը տէլի-գանը տէրհալ անլատը: օյնաթըղը օյուլնտա պիր էլ տահա զիյատէ գըրմըշ օլտու-Արա սըրա սիկարասընը թիւթաիւրէրէք, երինէ ֆիւթուրսըզ պիր թավր իլէ:

—Սիդին տելալէթ վէ վէսաթէթինիզլէ իճրա իտիւմիշ օլան պու կիզլի նիքեաէ իսթէր Մ. Բէրօ մարիֆէթինյէ գըլըմըշ, իսթէր պաշգասը մարիֆէթինյէ, պուրալարը էնէմմիյէթտէն արի օլտուղընը սիզ տէ պիլիրաինիզ.—տիյէրէք սէօզիւնիւ քէսիպ սի- կարասընըն քիւլիւնիւ սիւքտի, վէ պիր քէրրէ տահա գըղըն երկզիւնէ պագմաղլա Մ. Բէրօնըն բաբազ օլտըղը հագգընտաքի թախմինի տօղրու չըգտըղընա տա գանի օլտու-

—Հէր նէ սուրէթլէ մալիւմաթ ալմըշ իսէմ ալմըշմ. կէրչի Ֆրանսըզ իսէնիզ տէ՝ էլպէթթէ գօմշումուզ ինկիլիզլէրին սէօզիւնիւ պիլիրաինիզ քի, վուգուֆ տիմէք իգթիտար տիմէք տիր, Պինապէրին պէն տէ իգթիտարմը իսթիմալէ գալըշանագ օլուրսամ՝ նէթիճէսի նէրէյէ վարանաղընը քէշֆ իտէպիլի՝միսինիզ:

—Պէնի գօնաղըմտան թարա իթտիրմէյէ վէ պաշգա պիր գօնագտա խըզմէթ պուլմամ մանի օլմաղա միւզթէտիր օլտուղընըղը անլաթմագ իսթիյօրսընըզ, տէ- յիլմի.—տէտիյի պըրաաա Մատմաղէլ Ֆինէթ՝ կէօզիւնտէն պիր տամա եաշ աղըթ- տը քի, պու կէօզ եաշը տամասը կիւզէլ կէօրիւնմէք իւզըն երկզիւնէ սիւրմիւշ օլ- տըղը պէյազ պօյայա գարըշարագ, եուվալազ պիր հապ չէքլինէ կիրտի:

—Օլապիլի քի պու իգթիտարմը իսթիմալ իթմէյիմ, օիզին կիպի կէնճ պիր գըղըն ըրզընա մանի օլմագ մէնպուրիյէթինտէ պուլունանագ օլուրսամ՝ հագիգա- թէն թէնսիւֆ իտէրիմ:

Մատմաղէլ Ֆինէթ պու սէօզտէն պիրաղ ճէսարէթ ալարագ, մէնտիլինի չըգա- ըրպ երկզիւնիւ սիւտի:

—Պինալէնալէյ, Մատմաղէլ, իշի խիւլասա իտէյիմ. սէն պանա խըզմէթ իտէր իսէն, պէն տէ օլնին իւճրէթինի վէրիլիմ. լաքին էկէր սէն պէնիմ թէքլիֆիմի ըէտտ իտէճէք օլուրսան, պէնիմ տէ սանա գարարմ տօգուսուր:

—Էմր իտինիզ, իճրասընա հագըրմ:

—Րօպէրթօ պու ազլամ քէօլքիւն գարուսընա կէլէճէ՝ք մի:

—Կէճէ կարսընտան պիր չէրէք սօնրա:

—Օ հալտէ պէն սաաթ օն պիր պուշուգտա կէլիլիմ. օնուս եէրինէ պէնի ի- չէրի ալմալը:

—Մատմաղէլ Վալէրի քէնտիսինի ղամմաղլամըշ օլտուղըմը չաղըպ, պէնի էօլ- տիւրէճէյինէ էմին օլուսուղ էֆէնտիմ. սիզ Մատմաղէլ աղ Սէվէնի թանը՝մըսընըզ:

—Ջանն իտէրիմ քի թանըրմ: Սիդին ղամմաղլամըշ օլտուղընըղա հիշ պիր զէ- ման վաղըֆ օլմագ. չուրասընը պիլմիշ օլ քի, պէնինիզտէ գարարաշտըրմըշ օլտը- ղընըզ իշարէթի պէն էօյրէնմիլիմ. չու հալտէ իշարէթտէն ալտանմըշ օլուպ, եանըշ պիր չախսա գաբուլու աշմըշ օլանագսընըզ. գաթէն պէն սէնի հէր տիւրիւ թէնիւ- քէտէն գուրթարմաղա միւզթէտիրիմ. Մատմաղէլ Վալէրի աղ Սէվէն հայրէթպախշ պիր մախուղ տըր. ախլէաղ հէր նէ գատար բէք մէթին իսէ տէ, պու մէթանէթ բէք գօլայ կէվշէյէպիլիլի:

—Էվլէյա օ թապիյէթինի գըրմալը:

—Պէլքի.—տիյէրէք Ֆինէթին ալուճուսն պէշ ալթուսն քըզըշտըրաղտան սօն- րա, միւֆարէգաթ էյլէտի:

Խըզմէթքեար գըզ մէրգուճըն արգասընտան հայրէթլէ պագա գալտըղը կիպի, քիպարանէ թալլըրյա երկրիւմէքտէ օլտըղը սըրաաա, ըսաթ կէլէն քէսանըն նա- զարը տիգգաթընը ճէլպ իթմէքտէ իտի:

3.

Բարիզ չէհըր քէպիրինտէ մէվճուտ օլան սաաթլարըն քէաֆֆէսի օն պիր պու- չուզ չալտը, Մարքի աղ Սէվէնին պաղչէսինտէքի քիւլիւք քէօլքտէքի չըմինէնին իւզէրինտէքի սաաթ տախի օն պիր պուշուգա պէշ վար իտի, Շըմինէնին իւսթիւն- տէքի պու սաաթ ղայէթ գարիֆ պիր սաաթ իտի, Շալտըղտան մամուլ պիր աշգ ու մուհապպէթ իւհէսի, բիրինճտէն կարըլմըշ օլան զէման իւհէսինէ, կէօյա քի զէ- մանը ուլուլմագ վէ տուրտուրթմագ իսթէյօրմըշ կիպի սիւքիւթ իթմէսինի էմր ու իշարէթ իթմէքտէ իտի:

Մարքի աղ Սէվէնին գօնաղը միւշթէմիւթընտան օլան մէղքիւր քիւլիւք քէօլք ղայէթ գարիֆ վէ չալաալը վէ տէպտէպէլի սուրէթտէ տէօլչէնմիշ օլուպ, պէյազ չէրչիվէ իչինտէ պիր չօգ բէսմէր վէ ասըն տիպէրիլէրին կէօսթէրէն պիր չօգ գատրօլար տուվալարա թաալիզ իտիւմիշ օլտըղը կիպի, Լուի գրալըն բէսմի տա- խի չըմինէնին իւզէրինտէ ասըլմըշ իտի:

Շըմինէ կանմըշ վէ գատիֆէ կիպի Սէմ խալըլարը եէրլէրէ, սէրիմիշ օլտըղը միսիլու, թալանտան աշաղը տախի ղայէթ խաֆիֆ վէ լաթիֆ ըըզլը պիր լամպա ասըլմըշ իտի:

Պու ըըղըն գըյասը ալթընտա Վալէրի աղ Սէվէն՝ ղայէթ կիւզէլ ղայէթ տիւ- պէր կէօրիւնմէքտէ իտի Սթէշին եանը պաշընտա ալազ պիր սանտալալայ օթուր- մուշ տիւլիւնմէքտէ իտի իսէ տէ, երկզիւնտէ ալէամէթը մահղուսիյէթ կէօրիւնմէ- մէքտէ իտի: Սէվմիշ օլտըղը չախսըն աշգ ու մուհապպէթինէ թէհամիւկիւզար օ- լամալարագ, մէյուսանէ վէ կիզլիճէ աղտը իղտիվաճ իթմիշ իտի իսէ տէ, մէրգուճը ֆէվգէլատէ սէվմէքտէ օլտըղը ճիհէթլէ, պու իղտիվաճտան տօլայը թէնսիւֆ իթ- մէտիքտէն պաշգա, պուլուստըղը էօյլէ պիր մէվգի վէ հալի խալէթէքի իթմիշ օլան աշգ ու մուհապպէթին չիտտէթինէ գըյասէն հիշ պիր չէյ կէօզիւնէ կէօրիւնմէք- տէ իտի, Հաթթա կէօզլէրին չըմինէնին ալէվինէ տիքմիշ տուրմուշ օլտըղը հալտէ գուլաղը սաաթտա օլուպ, սաաթ օն պիր պուշուգ վուրտուգտա պաշընը չէվիլիպ գաբուլա տօղրու պագաղ վէ տիգգաթլա տիւլէմէյէ պաշաաղ: Պէշ տագիգա սօնրա գուլաղընա պիր սէս կէլտի. պու սէս քէօլքիւն պէօյիւք գաբուսընըն աշըլմասը սէ- սի իտի:

Վալէրի աղ Սէվէն կէօզիւնիւ չըմինէնին իւսթիւնտէքի սաաթա վէ պատէհու- եանը պաշընտա տուրան քիւլիւք սաաթա աթֆ էյլէտի վէ չաշըրտը գալտը:

—Թօհա՛ֆ չէյ, պանա կէճէ կարսընտան պիր չէրէք սօնրա կէլէճէյինի սէօյ- լէմիշ իտի. պու գատար էրքէն կէլմէսինին մանէասը նէ՝ օլանագ:

Սաաթ օն պիրտէ այրելմը իտիք:

Թէքրար տինլէտի. սէս եագլաշտը. իքի գաբու տահա աշըտըգտան սօնրա, նէրտիվէն իւզէրինտէն այագ սէսլէրի զուհուր իթտի:

Պու սէսլէրի իշիտինճէ թէլաշա տիւշտիւ:

—Աճապա խասթա՞ մը տըր քի պու գատար եավաշ եիւրիւյօր. տինլէյէլիմ.— տիմէլէ պէրապէր պէնզի սօլտու:

—Պու օնուհն եիւրիւյիւշիւ տէյիւ.—տէյիւ իշին իշինտէ պիր ֆէսատ օլտուղընը անլայարագ, հէր տիւրլիւ ինթիմալաթա գարչը գօմաղա հազըրլանտը:

Սանտալեատան գաղզը պէլէ էլինի սանտալեանըն արգասընա տայաթտըրըպ, եիւզիւնիւ գաբույա չէվիրտի տուրտու:

Գաբու աշըտը, սապահ խըզմէթքեար Թինէթի սօրմաղա կէլմիշ օլան չախս իշէրի կիրտի. էլպիսէսի վէ չապգասը թէաթրօտաքի թէնօրըն էլպիսէ վէ չապգասընըն աշնը իտի. պօյու թագրիպէն թէնօրըն պօյու գատար իաի. Պինաէնալէյի կէճէնին գարանլըղընտա սատըգ Թինէթին եանրլարագ պու եագանճընը իշէրիյէ սալըվէրմիշ օլմասը ինթիմալէ եագըն իտի:

Շախսը մէրգուլ պիր տէֆա Վալէրի տը Սէվէնին եիւզիւնէ պագմագլա պէօյլէ նակէհանի պիր վագատան տօլայը մէրգուլմէնին հիշ չաշըրմամը օլտուղընա գանաթ հասըլ իթտիյինտէն, քէնտիսի տէ վուգուը մէմուլ օլան ահվալէ գարչը միւտաֆէայա հազըրլանտը: Աճապա Թինէթ մի դամագլամըն տէյու շիւպէյէ վարտը, կէնճ վէ տիւլէր Վալէրինին ճէնկէ հազըրլանըրճապընա պիր թավը ու հարէքէթտէ պուլունտըղընը ֆարգ իթտի, մէրգուլմէնին չաշըրըպ գալաճաղընը մէմուլ իթմէքտէ իքէն՝ կէօրտիւյիւ ֆիւթուրըղըգտան քէնտիսի չաշըրտը գալտը, վէ օյնատըղը օյուհուհն պիր գըսմընը դայա իթմիշ օլտուղընա գանաթ հասըլ իթտի:

Վալէրի իսէ հիշ օնօղ սէօյլէմէքսիզին, քէմալը սիւքիւնէթ իլէ մէրգուլմէն սէօղէ պաշլամասընա պէլէլէտի:

Շախսը մէճիւլ քէնտի քէնտինէ.—Պու գարը, պէնիմ մէմուլիմտէն զիյատէ աճայիպ պիր մախուլը ըմըշ, Գօրգարըմ քի պու իշտէ պիրաղ զահմէթ չէքէճէյիզ. լաքին նէ պէիս վար, հարալ նէ գատար զահմէթի օլուրսա՝ մուգաֆֆէրիյէթ տէ օնիսպէթտէ թաթը օլուր.—տիյէրէք չապգասընը աշաղը պլտըգտա, կիւզէլ լէճճէսի մէյտանա չըգտը:

Վալէրի եիւզիւնէ պագտըգտա, պու առամը վէ եախօտ պուհա պէնզէր պիրիսին պիր եէրտէ կէօրմիւշ կիպի պիր ֆիւքէր զահիպ օլտու իսէ տէ, նէ վագըթ վէ նէրէտէ կէօրմիւշ օլտուղընը խաթըրնա կէթիրէմէմէքտէ իտի:

Տէլիգանլը իսէ իպթիտա հիւճուլմէ քէնտիսի պաշլամագ վէ հիշ պիր տարպէյի տիրիլ իթմէմէք լիւզուլմընը հըսս, վէ խասմինին քէնտիսինէ չարըգ կիյտիրէն թաղըմտան օլտուղընը ֆէհիմ իտէրէք տէտի քի.—Շաշըրմըն օլտուղընը կէօրիւյօրուլմ. լաքին պէօյլէ չաշըրտըղընը պէլի իթմէք իւզըն նէֆօնիլըք զապթ իթմէքտէ օլտուղընը տա անլայօրուլմ:

Վալէրի թէլաշը պիր թավը իլէ.—Պու զէման պէօյլէ պիր վիզիթա գապուլ

իթմէք մէճպուրիյէթինտէ պուլունտուղըմտան տօլայը էլպէթթէ չաշըրյօրուլմ:

Տէլիգանլը սաաթա պագարագ.—Վագթըմըգ բէք աղ արը, չիւնքի պէշ տագիգալա գատար զէվճինիլ կէլէճէք տիր, վէ եախօտ կէլէպիլիւ:

Վալէրինին տուտագլարը խիւաֆը ըրգասը օլարագ գըսըլտը. մէրգուլմէն քէնտի օրըրընա վագըթ օլտուղընա վէ պու վուգուլմէնա իսթինատէն պիւա ինթիրաղ խանէսինէ կէլմէյէ ճէսարէթ իթմիշ պուլունտուղընա գանաթ հասըլ իթտի:

—Վալէրի տը Սէվէնի թահգիր իթմէյէ ճիւրաթ իտէնլէր ճէգայը կէօղլէրինէ ալմալը տըրլար: Ամուճամ եարըն սապահ սիզին իլէ կէօրիւշիւր, պու աղչամլըգ...

—տիյէրէք բարմաղընը էլէքթրիք չանըն տիւլմէսինէ տօգուհաճաղը սըրատա, չախսը մէճիւլ կիւլէրէք:

—Իթմէյին, Մատամ, գօմէտիա օյնամայօրուլ, միւրատընը պէնի պուրատան թարտ իթմէք իսէ, չանը չալմաղա հիշ լիւզուլմ կէօրէմէմ. Չանը չալտըղընը հալտէ Թինէթտէն պաշգա կէլէճէք առամ եօգ. չիւնքի պուլունտուղընը քէօլքտէ իքինիզտէն պաշգա քիմէ օլմատըղընը պիլիլիմ. ինթիյաթսըղըգ իտիւպ Թինէթի չաղըրմըն օլսանըգ պիլէ Թինէթտէն գօրգմատըղըմ մուհագագ տըր: Սիզին իլէ լալըգը վէճի իւզըն գօնուլմատըգտան սօնրա, պուրատան չըգըպ կիթմէք պէնճէ մուհալ գապիլինտէն տիր: Չաթէն միւրատըմ Վալէրի տը Սէվէն իլէ տէյիլ, Վալէրի տը Լանսի, Վալէրի Բօպէրթօ Տիւալօլօ, Վալէրի Տօն Ժուլան իլէ կէօրիւշիւք տիր:

Տը Լանսի տէնիլէն չախս, թէաթրօտա քէսպը չէօնրէթ իթմիշ օլան տը Լանսի տիր. Վալէրի տը Սէվէնին գալպինէ տօգուհան չէյ պու չախսըն զէվճէսի հագընտա իսթիմալ իթտիյի թահգիրամիլ լիսան իտի: Չէնիլին վէ ապըլգատէ վէ կիւլէ պիր գատընըն՝ մահիր վէ ֆագաթ ֆագիր պիրիսիլէ ագտը իզտիվաճ իթմէսի պու գատար նամուսա տօգուհուր պիր չէյ մի իթիշ:

—Սէն պէնիմ էսրարըմա վագըթ օլմուշսըն, եա խըզմէթքեարըմ Թինէթ վէ եախօտ նիքեհանըղը իճրա իտէն բաբագ պու սըրըր ֆաշ իթմիշ տիր. լաքին հիշ վաղիֆէմ տէյիլ: Պու աղչամքի թավը ու հարէքէթինէ նագարէն, սէնին թալի տիւշկիւնիւ պիր առամ օլտուղըն աշիքեար տըր: պէօյլէ պիր առամա, ըրգ ու նամուստան, ուլուլիւլ ճէնապտան վէ հըսսիյաթը քիպարանտէն պահս իթմէք ապէս տիր. պու թապիլլէրին մանէտսընա էօմիւլիտէ ալիահ օլմամըն օլտըղը տէրքեար վէ աշիքեար տըր: Պիր սըրըրա վագըթ օլմուշսըն վէ պու սըրըրտան քէնտինէ պիր մէնֆաթ չըգարմաղա պէլէյօրսըն, եանի պու սըրըր սաթմագ իսթիյօրսըն: Պիր թաղըմ խիւտէ վէ տէսիսէլէրին իլէ վարիտաթըմըն մըգտարը հագընտա մալիւմաթ ալմըն վէ սէնին իւճրէթինէ մուգապիլ նէ գատար չէյ ֆէտա իտէպիլէճէյիմի էվվէլինտէն քէշֆ իթմիշսին: Պինաէնալէյի էֆքեարըն նէրէլէրտէ օլտուղընը սէօյլէ տէ պէն տէ օնա կէօրէ պու իւճրէթի նէ գէման վէ նէրէտէ թէէտիյէ իտէպիլէճէյիմի օնօյլէյիմ:

—Սաֆսաթա սէօղլէրլէ վագըթ կէլիւլմէ տէ նէ եաբարսան եար: Սաաթ օն իքիյէ կէլիյօր. պիրաղտան Մ. տը Լանսի կէլիւ. օլապիլիւ քի Մ. տը Լանսի կէլիւ. օն պէնիմ իլէ ուճուլ գուրթուլտըղըն կիպի գուրթուլմագսըն. օլապիլիւ քի թուլտըղը կիպի սէնի բէնճէրէտէն աշաղը ֆըրլաթսըն:

Վալերի տը Սեվեն պու սէօզլէրի տիքիշիսինէ սէօյլէյօրմըշ կիպի վէ ֆազաթ զայէթ միւտէպպիրանէ վէ պարիտանէ պիր Թահգիր իւէ սէօյլէյիպ, նիհայէթինտէ պիր քիթապ ալարազ, սանտալեսաւընա օթուրտու. լաքին իշ պիթտի տէյու աուր-տու իսէ տէ, մուհարէպէ հէնուզ պաշլամըշ վէ գարշըսընտա աուրան խասմի Թա-նրժամըշ իտի:

Շախսը մէճնուլ պիր միւստտէթնիք մէրգուսէյի թէտգիգ էյլէտիքտէն սոնրա
չըմինէնին տիկէր թարաֆընտաքի սանտալէտայա կէչիպ, ֆիւթուրսըզնա օթուրսու:

Մէրգումէ իսէ կէօղլէրինի քիթապտան գալտըրըպ, արգգաթլընճա մէրգումըն
 երւզիւնէ պագտը վէ երւզիւնէ պագտըըը սըրատա, քէմալը խէլէնճան իլէ զէվճիւնին
 կէլմէսինէ պէքլէմէքտէ օլտուղընը իյմա էյլէտի:

—Պօռնա զէվճինիզին կէլժէսինէ պէքլէժէին, չիւնքի պու կէճէ կէլժէյէճէք։
Պու սէօզ օ տէրէճէ թէսիր իթարի քի, Վալերի աը Սէվէնին նութգու թու-
թուլուպ սէօզ սէօյլէյէժէարի :

— Ուայրը, կէլմէյէճէք, սիզին դատար տիւպէր պիր դատուն իլէ պէօյլէ պիր միւլադաթը թէսափվուր իտիւպ մէվգրի իճրայա գօտուղըմ սըրատա, պու միւլադաթըն պիր չէրէէք սօնրա խալէլրէզլիր օլմասընը մուճիպ օլաճագ մանիալարըն էօնիւնիւ ալմագլըղը Թիւլիւնմէմի՝ չմիյիմ տէյու զանն իտիյօրսըն: Ուայրը, պօշ հէրէ պէքլէմէ՝ Բօպէրթօ Տիապօյօ պու կէճէ կէլմէյէճէք տիր:

Վալէրի Կինէ ճէվապ իթասընա միւղթէտիր օլամայըպ, շախօը մէճնուլ՝ սէօ-
զիւնէ տէվամ իլէ.— Զէվճինիզին սիդի պըրագըպ տա նէրէտէ գաւմը օլտուղընը թա-
պիի անլամազ մէրագընտասընըզ, Զանն իտէրիմ քի Բրօվանսօ գազինօսընտա պիը
սուրէտէ պուլունմագտա տըր։ Օրայա պիը թագըմ գատընլար տա տալէթ իաիմիշ
օլտուղընտան, քէք դօլայ գուրթուլուպ կէլէմէյնճէյինէ շիւպհէ եօգ տըր. ումամ
քի սաաթ տէօրթտէն պէշտէն էվվէլ կէլէպիլսին։

Վալերիի ամ Լանսի քերթապարհ ետերազարեանը քէսմէյէ պաշլաաթը իսէ տէ, պուտէֆա արթըզ խելէճան ու հէյէճանը քիպը ու ազամէթ վէ մէթանէթը թապիիյէսինէ Ղալէպէ իտէրէք, քերթապը թօրլայըպ թօրլայըպ աթէչին իչինէ աթը վէրտի՝ Տէյիպանը կիւլմէյէ պաշլաաթը:

Պիր միւստեթճիք հէր իքիսի սիւքիւթ իթաիքտէն սօնրա, շախը մէճհուլ ճէպինտէն սիկարա գութուսընը չըգարըպ.—Պիւմէմ քի թիւթիւն իյմէք իչիւն միւսաւատէ իսթէմէյէ լիւզուլ վա՞ր մը տըրի Թէաթրօ օյուլնճուլարընըն քեաֆֆէսի թիւթիւն իչաիքլէրինտէն, էլպէթթէ Մ. ար Լանսիյէ տէ միւսաւատէ իտէրսինիզ :

—Մ. ար Հանսի քիպար պիր ատամ արը, գատըն էօնիւնտէ թիւթիւն իչմէք ապէս օլտուղընը պիլիւ: Պոս սէօզլէրի պըրագալըմ. պիլտիյէն էսրարը քիմսէյէ սէօյլէյէմէմէք իւզրէ նէ՝ մըգտար ագճէ թալէպ իթմէքտէ օլտուղընը սէօյլէ տէ իճապընա պագալըմ:

Տէլիգանլը սիկարասընը եազարագ տէտի քի.—Պու գատար աճէլէ իթմէյէ պիր
սէպէպ կէօրէմէյօրոււմ. սիզ գատըն թաիֆէսինին մէշուֆ օլտըղը գաաֆը հալէ վէ
թապիւթա միւլպիւթլա օլան գատընլարտան տէյիւսինիզ, հէլէ ճէսարէթ վէ մէթա-

Նէթինիդ վէ սապր ու թէհամմիւրինիդ հայրէթ վէրէճէք տէրէճէտէ տիկէր Գասթըն-
լարտան գիյատէ տիր. թէհաճճիւպ իտէրիմ քի մէրազ տա իթմէյօրսընըզ:

—Պիրազ էվվէն, ես խզղմէթ քեհարընըզ Ֆինէթ վէ հախօտ րահիպ Սաքէթօ Հա-
նիյէթինիզի տուր իսթիմալ իթմիշ օլմալը եւրը տէմիշտինիզ, Լաքին ֆարզ իսինիզ
քի, պէն պու Հարարա նէ պիրի վէ նէ տէ Խիկէրի վասըթասըջլա ալեհան օլմուշուլա
եւր :

—Պու սըրրը պաշգա հիչ պիր քիմէտէն առւյժուչ օլմազսընը :

[illegible]

—Եալան սէօյլէյօրսըն:

—Միւս թագիւ պէօյլէ օլմուշ տըր տէյու իտտաա իթմէյօրում. լաքին ինթրմալ
ալն օլտուղընը սէօյլէյօրում. ֆարդ իտէլիմ քի, մէշքեր վազդինօտա էյլէնճէ արա-
սընտա թէաթրօ արգատաշլարըյա վէ պիր թագըմ ուղղունսըզ գատընլար իլէ թա-
ամ իթտիքլէրի սըրատա, տօսթումըզ Բօպէրթօ Տիաւօլօ պիր արալըզ ինթրմալթօըզ-
լըզ իտիւպ տէ, լաթիֆ սէտասը վէ սլյան կէօզլէրի իլէ զայէթ միւթէպէր վէ զայլթ
զէնկին պիր գատընըն աչգ ու մուհապպէթինի իսթիճալպ իթմիշ օլտուղընը սէօյլէ-
միշ օլտուն, ինթրմալ տըր քի, ճէմիյէթտէ հազըր պուլընան քէսանտան պազըլտըր
պէօյլէ իւսթիւ գաբալը պիր սէօզ իլէ իքթիֆա իթմէյիպ, գատընըն ատընը սէօյ-
լէթմէք մագսէտիյլէ Բօպէրթօյը թանրիք, վէ Բօպէրթօ տա տայանամայըպ նիհայէ-
թինտէ հիքնայէյի պաշտան պաշա նագլ իթմիշ վէ Վալէրի տը Սէվէնին իսմինի վէ-
րիր վէրմէզ, շարապ գատէհլէրի էյլէրէ ալընըպ Վալէրի տը Սէվէնին աչգընա իշիւ-
միշ օլտուն, Պուճլարը պիր քէրրէ ֆարդ իտէպիլէճէք օլուրսանըզ, իսթիհասա իթմիշ
միշ օլտուն, Պուճլարը պիր քէրրէ ֆարդ իտէպիլէճէք օլուրսանըզ, իսթիհասա իթմիշ

Շախսը մեհնուլ պոռնկաբեր սեօյլետոյի սրբատա, վալէրի տիք տիք վէ Ղարիպ
պիր թարգտա մէրդումըն երկզինէ պագմագտա իտի Դաւպի չարմաղա պաշտաւը,
վէ մէրդում՝ սեօզիւ քէսինճէ սանտալեատան գալըպ ետրէ խալընըն իւսթիւնէ տիւ-
շիւ վէրտի. մամաֆիհի ագլընը Ղայպ իթմէյիպ, խասմինէ պագմագտա տէվամ իթ-
մէքտէ իտի

— Պէնսիլվանիայի պալատի քննարկող խումբը հաստատեց, որ Կոնգրեսը չի կարող հասնել իր նպատակին՝ օգնելով Կենտրոնական բանկին ֆինանսական կայունություն հասնելու։

—Յեզվգեւատէ շիրտտէթ վէ ճիւննէթ վէ մուհապպէթ վէ սէվտիմ, լաքի՞ն գաւպի-

22

—Էվվէթ, օ դատունը իսքեաթ իթմէնին պիր չաբէսինի պուլմալըյմ: Իճրաթ մուամէլէյէ պաշաւմադտան էվվէլ թէմամըյլա դանաթ հասըլ իթմիշ օլմասը լա-
զըմ կէլիր: Իլք թէչէպպիւսաթըմտա մաղհարը մուվաֆֆադիյէթ օլտոււմ. պուլնտան
պէօյլէ իտէճէյիմ թէչէպպիւսաթըն տա րասթ կիտէճէյինէ էմինիմ. Լաքին նա՞օըլ
իսքեաթ իթմէլի. սէօզ իլէ բէք զօլայ իսքեաթ օլմալաճաճ. կէօզիւ իլէ կէօրէպիւ-
լէճէյի պիր շէյ եաբմալը:

Իքինճի ֆինճանը պիթիրիպ կէօյա քի պիր թէտպիր տիւլիւնիւյօրմը կիպի դա-
շըղընը թըզ թըզ ֆինճանա վուրմաղա պաշալաթը, վէ արատըղը թէտպիրի պուլմուշ
կիպի դաշըղը պիր օօն տէֆա օլմազ իւզրէ պիր տանա գուվվէթլինէ վուրուպ ալա-
ղա դալգաթը, շապգասընը ալաթը վէ աճէլէթէն աղշարը չըգաթը. Պուլվաթը պուլուր
պուլմազ աաթըմը եալալաթաթը, վէ ֆիւթուրսըղճա եիւրիւլիւպ օրէրա թէաթրօսը-
նա աօղրու կիթաթի:

Գարուճը եալը պիր աաթա օլուպ, գարուճըն եանընտա պիր հաշալաթ բիշիր-
մէքտէ վէ քէօչէտէքի սօպալա էլլէրինի թուլմուշ ըսընմադտա իաթի. Բայմօն աը
Մարօլա պէնզէր բէք չօզ տէլիգանլըլարըն կէլիպ կէչմէքտէ օլտուղընը կէօրմէյէ ա-
լըշմըլ օլտուղընտան, եէրինտէն գըմըլտամալըպ պաշընը չէվիրաթի:

—Պօնժուր, գարուճը պաշը. կէօրիւնիւր քի մէշղուլսըն:

—Պէքեարըզ հալի, նէ՛ եաբարսըն:

—Տիմէք քի բէք միւհիմմ պիր մէշղուլիյէթ տէյիլ, պիրազ կէօրիւնէպիլէճէյիզ.
—տիյէրէք գարուճուճըն էլլինէ պէշ ֆրանզ սըղըշաթըրաթը:

Գարուճու եէմէյինի քէնտի հալինէ պըրազըպ, վէ չիւրիւք չարըզ պիր սան-
աալեանըն թօղընը սիլքիպ, Բայմօն աը Մարօլա թազաթի իթաթի:

Բայմօն աը Մարօլ զայէթ միւլայիմանէ հարէքէթ իթաթի կիպի, գարուճը աա-
լի եազընըզ կէօսթէրէրէք, թէաթրօտաթի րազգասլար հազընտա պազը մալիւ-
մաթ վէ աթըլան պուլքէթլէր վէ պըրլանթալը պիլէզիլքլէր վէ պու հէտիյէլէրտէն
հասըլ օլան թէսիլլէր հազընտա թաֆսիլաթ վէրմէյէ պաշալաթը:

Բայմօն աը Մարօլ գարուճուճըն պու թաֆսիլաթընը քէմալը նէղաքէթլէ տին-
լէտիլքտէն սօնրա,

—Սիզին իքինճի իւշիւնճիւ տէրէճէտէ էնէմմիյէթսիզ օյուճնուլարընըզն իշին-
տէ աճապա էյի թազլիտ իտէնլէր պուլուճնուճը մը:

Գարուճը գահգահ կիւլէրէք.—Թէաթրօ նէ օլտուղընը սիզ բէք էյի պիլիյօրսը-
նըզ. օ տէտիյինիզ օյուճնուլարտան իքի իւշ թանէ վէ պալուսուս պիրիսի վար
քի, հայրէթ վէրէճէք տէրէճէտէ թազլիտ իտէր, էկէր օ չօճուգ իշրէթ միւլաթէլաթը
օլմասալըմը՝ էն պէօյիւք րօլարը եաբար վէ բէք պէօյիւք չէօհրէթ գաղանըր իաթի.
Տօմինօ օյնասըն, շարապ իշաին, պիւթիւն մէրազը պուլնտան իպարէթ. եօզսա մու-
գալիլաթիլինէ հիշ տէչէճէք եօզ:

—Աճապա բրիմատօնանըղը, պասսօնըղը, թէնօրընըղը թազլիտ իտէպիլի՞ր մի:

—Շիւպհէսիզ. նասըլ թազլիտ իթաթիինի իշիթսէնիզ հայրէթտէ գալըրսընըզ. Մ.
Կասթօն աը Լանսիյի թանըրօնըզ եա՛: Հաթթա գալըպ գըյաֆէթ վէ լէհէ տէ Մ.

աը Լանսիյէ բէք պէնզէր. թալը ու հարէքէթինի վէ սէսինի օ գաաթը թըպզը պէն-
զէթաթիրի քի . . .

—Տիմէք քի էնէմմիյէթսիզ պիր բիէստէ թազլիտ իտէճէք օլսա հիշ պէլլի օլ-
մալաճազ:

—Շիւպհէսիզ:

—Պէօյլէ աաթալարա բէք մէրազըմ վար. աճապա շու աաթալը կէօրէպիլի՞րմի-
յիմ . . . —տիյէրէք ճէպինտէքի բարալարը չազըրտաթմաղա պաշալաթը:

Գարուճը բարանըն սէսինի իշիտինէ.—Բէք զօլայ շէյ, Մ. Մուսէ պու վազըթ
ալալա պուրաաա աըր. Չիւնքի պիրինճի արթիսթլէր եէմէքլէրինի սինտիրաթլէրի
սըրաաա, տիկէր արթիսթլէր թալիմ իտէրլէր. Պինաէնալէյի եա չէնաաա աըր, վէ
եախօտ օաալարըն պիրինտէ տօմինօ օյնամազլա մէշղուլ աըր. շուրաաան պուլու-
րուն:

Բայմօն աը Մարօլ գարուճը իլէ պէրապէր պիր թազըմ տար եօլլարտան կէչէ-
րէք պիր չօզ նէրաթլէնլէր չըզըպ էնտիքտէն սօնրա, բաթըրաթը կիւրիւթիւլիւ պիր
օտանըն գարուճը էօնիւնտէ գարուճը աուրտու: Գարուճը հիշ չէքինմէքսիզին գա-
բուլը աշար. Օտանըն իշինտէ չամ թախթասընտան մամուլ պիր սուֆրանըն պաշը-
նա պիր թազըմ տէլիգանլըլար կէչմիշլէր, պիր թազըմ տօմինօ օյնամազտա վէ տի-
կէրլէրի տէ սէյր իթմէքտէ իտիլէր:

Գարուճը տօմինօ օյնալան օյուճնուլարըն պիրինէ խիթապէն.—Միւսիւ Մուսէ,
օյուճնուլը պիրազ պըրագասնըզ էյի օլուր. չիւնքի պիրիսի կէլմիշ սիզին իլէ կէօ-
րիւլէք իսթիյօր:

Մ. Մուսէ տէյու խիթապ իթաթի չախս էլինտէքի թաշը պըրազըպ, գարուճա
աօղրու կէլաթի:

Բայմօն.—Իշիթաթիմէ նազարէն սիզտէ թազլիտ իթմէյէ բէք պէօյիւք իսթի-
աաթ վարըմըլ. Պիր գաաթըն էլլէնտիրմէք իշիւն պիր շէյ թէրթիպ իթմիշիմ.
պու պապտէ պանա եարաթմ իթմէք իսթէ՞րմիսինիզ. էկէր գապուլ իտէր իտէնիզ՝
սիզէ միննէթաար օլուրոււմ, վէ միւքեաֆաթընըզ կէնիշ կէնիշ վէրիրիմ:

Միւքեաֆաթ սէօզիւ Մուսէնին գուլաղընա խօշ կէլաթի:

Բայմօն աը Մարօլ եազընտա պուլընան պիր գահվէյէ կիրիպ, եարըմ սաաթ
գաաար գօնուշմասընը թէքլիֆ իթաթի:

Մուսէ մէրգուլմըն թէքլիֆինի գապուլ իտիւպ եարըմ սաաթ գաաար գօնուշ-
աըզտան սօնրա, Մ. աը Մարօլ մուֆարէգաթ իթաթի. Այըրլաճազլարը սըրաաա Բայ-
մօն սաաթընա պազըպ:

—Օն պիր պուշուգ. իշլէր մէմուլ իթաթիմտէն զիյաաթ էյի կիտիյօր. պու ա-
աաթ Բօպէրթօ Տիալօլօյը բէք կիւզլէ թազլիտ իտէպիլէճէք. տիւպէր վալէրի տէ
կէօզիւ իլէ կէօրէճէք. Պուլար ալէա, իշիմիզին իսթ թարաֆընա պազալմ:

Օ կէճէ սաաթ օն չալաղը սըրաաա, պիր քիրա արապասը Պարրիէր աը լէ-
թուալա եազըն պիր նօզթաաա աուրմասը ազըպինտէ պիր չախս չըզըպ արապանըն

—Տիմէք քի ի պիտիտաւան քեաղըտաւ պաշլայաճաղըդ, մատամ արդուսը՝ իս-
թիգպալինի անլամագ տըր. պու ֆալ պագմագ տէնիլէն շէյ սըրֆ շարլաթանլըդ օլ-
տուղընը Մատամ բէք ալէա պիլի իսէ տէ, մէրադը էն մահիր շարլաթանլարտան
պիլինի կէօրմէքտէ տիր:

—Շարլաթանլըդ տէյինիդ, շարլաթան տէյինիդ, նէ տէրսէնիդ տէյինիդ. վագի-
ֆէմ տէյիլ. պէն շուրատա նէ քի կէօրիւյօր իսէմ՝ օնա ինանըրմ. չիւնքի հագիգաթը
կէօրիւյօրում. Պիր տէֆա կանլը պիր շէյ կէօրէճէք օլտամ՝ շու մուգավալարը բար-
չա բարչա իտէր աթէշէ աթարըմ, վէ քեաղըտ տէնիլէն շէյ պիր տահա էլիմէ ալ-
մամ, անլատըն մը, ինկիլիդ:

Վալէրի հայրէթլէ պաշընը գալաըրըպ. —Ինկիլի՞դ մի. —տիյէրէք թէաճճիւպտէ
գալաը:

—Էվվէթ, Մ. Պիւրօսէնին բօլիթիգաճա էֆքեաըրմը իսթիհզա իթմէք իւզըն
թագաղը պիր իսմ տիր:

Մ. Պիւրօսէն՝ Բայմօնն սէօղիւնիւ թաստիգ կօլլու պաշըյա պիր իշարէթ ի-
տիւպ, քեաղըտլարը ալաը գարըշտըրմաղա պաշլատը. Գեաղըտլարը էօյլէ պիր ուս-
թալըզա գարըշտըրմագտա իտի քի, օ մուգավա բարչալարըյա եիրմի սէնէ ահ-
պապըզ իթմիշ օլտուղընա տէլիլ գավի իտի:

Գեաղըտլարը պիր էյիճէ գարըշտըրմագտան սօնրա, մասանըն իւզէրինէ իւշէր
պէշէր, ետիշէր վէ տօգուզար քեաղըտ գօյուպ, գալանլարը էլինտէ թուլթու վէ
պիր իքի սանիյէ Վալէրինին երգիւնէ պագտըգտան սօնրա, Բայմօնա խիթապէն,

—Տօսթուընդ մաշա գըզը տըր:

Վալէրի քեաղըտլարա տալմըշ պագմագտա իտի:

Մ. Պիւրօսէն իսէ ետրտէքի վէ էլինտէքի քեաղըտ բաքէթլէրիյլէ ուղրաշըպ
կէօղլէրինի իւշիւ թագըմտան տօգուղը թագըմա վէ ետիլի թագըմտան պէշիլի
վէ պատէնու տախի պէշիտէն տօգուղըյա վէ իւշիւտէն ետիլիյլէ վէ պէշիտէն
իւշիլիյլէ վէ ետիլիտէն տօգուղըյա կիզտիրտիքտէն սօնրա,

—Հէր հանկը թարաֆա պագաճագ օլտան մաշա թաղըսը արայա կիրիյօր. —
տիմէքտէ վէ ֆագաթ կէօղլիւնիւ քեաղըտլարտան ալըրմամագտա իտի:

Բայմօն. —Մաշա թաղըսը էսմէր վէ կիւզէլ պիր տէլիգանլը տըր:

Պիւրօսէն. —Էվվէթ, հէր հանկըսընը չէվիրսէն մաշա թաղըսը, մաշա գըզընըն
եանընա տիւլիւյօր:

Վալէրի խիւաֆը ըրդասը օլարագ ֆալճընըն սէօղլէրինի քէմալը տիգգաթլա
տինլէմէքտէ վէ կէօղլէրինի ֆալճընըն կէօղլիւքլէրինտէն վէ տուտագլարընտան գըլ
բայը ալըրմամագտա իտի:

—Պու մաշա թաղըսը էյի պիր էմարէ տէյիլ. պու թաղը մաշա գըզընըն օլ-
րիւքլէմիշ կէօթիւրիւյօր, կէօթիւրիւյօր, չամուրա գատար պաթըրաճագ:

Վալէրի տը Սէվէնին լէճէսի Պուա տը Պուլունը վագտասընտա պիւսպիւթիւն
սօլմուշ օլտուղընտան, պուտան զիյատէ սօլմասը գապիլ տէյիլ իտի իսէ տէ, ֆալ-
ճընըն պու սէօղլէրինտէն տիւշար օլտըղը հէյէճանը սէթր իտէմէտի:

Յալճը. —Պու իշտէ պիր ֆէսատ վար, իշին իշինտէ կիւզէլ պիր գարը վար:

Բայմօն կապաշ սէս իլէ. —Կիւզէլ պիր գարը՞ մը. պու ագլաթի կէօրտիւլիւ-
միւզ կիւզէլ գըզ տըր: Կէօրիւնիւր քի Մ. տը Լանթի պուղտայի պիր տիւպէրէ մ-
լիք օլտուղընտան, խարիճտէ կէօրտիւլիւ գուլալ գատընլարա հայրան օլույօր:

Յալճը. —Օ կիւզէլ գարը տայմա մաշա թաղըսըյա պէրապէր պուլունույօր՝
իշին իշինտէ ֆէսատ կօգ. լաքին աշգ ու. սէվտա վար, մաշա թաղըսը շու օրեա
գըզընա սատըգ տըր. լաքին մաշա գըզը հագընտա ֆիթնէտէն պաշգա պիր շէյ
տիւշիւնտիւլիւ կօգ:

Բայմօն. —Գեաղըտլարտան պաշգա պիր շէյլէր տահա անլաշըլճօր մը:

—Էվվէթ, քեաղըտլարտա պիր բաբազ, պիր նիքեան, վէ բարա կէօրիւնիւյօր.
շու մաշա թաղըսը. էլինէ բէք կագընտա ճէսիմ պիր սէրվէթ կէշէճէք տէյու խա-
յալ իտիյօր:

—Եանըլճօր մը:

—Էվվէթ, հաթթա շու արալըգ խըյանէթ պաշգա թարաֆտան էօյօր. մաշա
գըզը հէնուզ պուրատա տըր. աքըլ խային իսէ շու օրեա պաճաղը տըր քի օ տա
պուրատա տըր. —տէտիյի սըրատա, Բայմօն տը Մարօլ Պիւրօսէնին կէօթէրտիլի
քեաղըտըն իսթիւնէ էլինի գաբայըպ:

—Պու սէօղլէտիլին շէյլէր հէք կէշմիշ շէյլէր տիր, պիրագ տա օլաճագ շէյլէրի
սէօյլէ պագալըմ. —տէյիպ ֆալճընըն գուլաղընտան աշաղը տախի. —Պուտալա, տէր-
սինի ունուլմուշսըն. —տէտիքտէ ֆալճը դայէթ կապաշա. —Գեաղըտլար տօղրույու
տէօյլէմէք իսթէյօրլար, պէնի քէնտի հալիմէ պըրագմայօրլար, նէ՞ կաբայըմ:

Վալէրի օ գատար տալմըշ իտի քի, ֆալճը իլէ Բայմօն պէյնինտէ սէօյլէնէն
պու սէօղլէրին ապա ֆարգընա վարամատը:

—Կէշմիշ վուգուաթը սէօյլէմէք միւլմէին տիր. լաքին պիգիմ միւրատըմըգ իմ-
քեանըն էօթէ թարաֆընա կէշմէք վէ իսթիգպալի անլամագտան իպարէթ տիր:

Յալճը՝ քեաղըտլարը թօբլատը, գարըշտըրտը վէ թէքար թագըմ թագըմ մա-
սանըն իւզէրինէ տիգտի վէ հէր պիր թագըմը այրը այրը թէտգիգէ պաշլատը:

Պիրագ սօնրա. —Պու մաշա գըզը դայէթ քիպրի պիր գարը տըր:

Բայմօն՝ Վալէրինին գուլաղընտան աշաղը. —Բէք տօղլու, պէօյլէ պիր գըզա
հագարէթ իտէն շախա ճէնապը Հագգ կարտըմ իթսին:

Յալճը. —Պու գատըն նասըլ քի սէվմիշ իսէ էօյլէ տէ նէֆրէթ իթմէյէ միւզթէ-
տիր տիր. հէր հալտէ մաշա թաղըսընըն հալի թէհիլէթ տիր:

Պիր գաշ տագիգա հէր իւշիւ սիւքիւթ իտիւպ, պու միւտտէթ գարֆընտա ֆալ-
ճը՝ քեաղըտլարը, Վալէրի՝ ֆալճըյը, վէ Բայմօն տախի Վալէրիյի թէտգիգ իթաի:

Էվվէլա Բայմօն սէօղէ պաշլալըպ. —Պու տէֆա քեաղըտլար սէնի շաշըթտը
կիպի անլայօրում, մէսէլէյի հալլ իտիւպ տէ պիրան էվվէլ սէօյլէմէլի:

—Իշին իշինտէ պիր էօլիւմ կէօրիւյօրում, չիտտէթի պիր էօլիւմ, ամա խա-
րիճէն չիտտէթի պէլի օլմայաճագ, մաշա թաղըսընըն թէհիլէթտէ պուլունուղընը
սէօյլէ՞մէմիշ մի իտիմ:

—Սէօյլէմիշ իտին:

Փաւճը.—Իւշտէն պէշէ, պէշտէն սողողա, սողողաւան ետիյէ, ետիտէն սողողա.—տիյէրէք քեաղըտարը պիր տաիրէ շէքիին վազ իտիւպ, կիւնէշին սէյր ու սէֆէրի կիպի մէղքիւր տաիրէյի իւշ տէֆա կէօղտէն կէշիրտի վէ իւշ տէֆա տա տաիրէյի թէրսինէ տօլաշտը. նիհայէթ կէօղիւ պիր սողողալու իւթիւնէ տիքիտի գալտը:

—Եարըն կէճէ եարընտան էվվէլ մաշա թաղըսը հէր քիմ իսէ էօլէճէք տիր: Պու սըրատա Բարիզին սաաթլարը օն իքի չալտը:

—Մաշա թաղըսըն կիրմի տէօրթ սաաթլըզ էօմրիւ վար.—տէյիպ ֆաւճը քեաղըտարը թօբլայըպ ճէպինէ գօտու: Տէրլէր քի Պիւրօսէ քեաղըտարը պաշ եսաթըղընն ալթընա գօր եաթար. ուղղուսունտա քէնտի քէնտինէ էգարթէ օյնար ըմըշ. գաբուճուճընն ըմվայէթինէ կէօրէ պիր տէֆա տա ուղղուն պօյուլ վէ էսմէր պիր քիմսէ իլէ բիքէթ օյնամըշ վէ պու էսմէր շախսը՝ ֆաւճընն օտաւսընն հաւաւսընը պօղմուշ օլմաւսընտան նաշի պիր տահա իշէրի ալմամըշ ըմըշ:

Բայմօն.—Բէք ալէա, քեաղըտարը պէրթարաֆ էթ. զարտան տա վազ կէշ տէշու սէնին մահուտ բօթանա պագալըմ նէ՞ տէյէճէք:

Գօճաւսընն խըյանէթինի կէօրէլիտէն պէրու իլք տէֆա օլարագ վալէրի տը Լանսի թէպէսսիւմ իթի. էօյլէ պիր թէպէսսիւմ քի կիւնէշին զըյասը կիպի կէօղլէրինտէն աթէշ մաշտը. լաքին պուճընլա պէրապէր Ալլահ պէօյլէ պիր թէպէսսիւմիւ քիմսէյէ զըմէթ իթմէսին:

—Իլմի քիմիաճա օլան մալիւմաթըմտա՞ն տա մը իսթիֆատէ իթմէք արդուսընտա պուլընըյօրսընը:

—Էվվէթ, Մատամ, չուրասընը սիզէ սէօյլէմէմիշտիմ քի, տօսթուսուզ Լօրան Պիւրօսէ հէր նէ գատար Բարիզին պէօյլէ էհէմիյէթսիզ պիր սօգաղընտա իգամէթ իթմէքտէ իսէ տէ, շէհրիմիզին էն ալիմ գաթլարընտան պիրիսի տիր: Էօյլէ պիր մէշհուր քիմեակէր տիր քի, կիւնիւն պիրիտէ իլմը քիմեաճա բէք պէօյլէք պիր շէյ իսթիրա իտէճէյինէ հիշ չիւպհէ եօգ տըր. լաքին օ տէրէճէ պու իլմէ մէրագ վէրմիշ տիր քի, Մատամ, գուլլանտըղը բօթայա առէթա մաշուգէօի կիպի թաբար: Պու տա ճիւնէթ, մուհապպէթ կիպի պաշգա շէքտէ պիր մուհապպէթ, պիր ալէագատըր:

Վալէրի աճընաճագ պիր հալէ կիրիֆթար օլուպ թիթրէմէյէ պաշլատը, չիւնքի էօմրիւնիւն հըսսիյաթը ասիյէսինէ թէալլիւզ իտէն հէր պիր քէլիմէ՝ գանլը խանշէր կիպի գալպինի ճէրիհատար իթմէքտէ իտի:

—Պիւրօսէ սէն թիւթիւն իլմէ՞ղմիսին, իլմէղսէն եաշամագ նէ տիմէք օլտուղընը պիլմէյօրսըն:

Բայմօն տը Մարօլ Վալէրիտէն միւսաատէ թալէպ իթիքտէն սօնրա, լամպատան պիր սիկարա եաղըպ սօպանըն եանընա օթուրտը, վէ պիր միւտտէթ սէսսիզէ սիկարասընը իշտի:

Վալէրի իսէ մասանըն պաշընտան գըմըլտանմայըպ կէօղիւնիւ ֆաւճընն եիւղիւնտէն ալըրմամագտա վէ սէօյլէյէճէյինէ պէքլէմէքտէ իտի:

Պու տէֆա տախի Բայմօն քէլամա աղաղ իլէ.—Օն պէշինճի ասընն սօնուստա վէ օն ալթընճը ասընն իպթիտալարընտա իթալիանըն միւթէպէր գատընլարը քիմիանըն պաղը գալալարը Լսասիյէլէրինի էօյրէնմէք մէրագընա տիւշմիւշլէր իտի. պու գատընլարտան պիրիսի վէ պաշընաւ տա Լուգրէցիա Պօրճիա իտի:

Մ. Պիւրօսէ թաստիպի հալի պաշընը էյտի վալէրի միւթէպըպէն պիր Բայմօնըն պիր ֆաւճընն եիւղիւնէ պագմագտա իտի:

Բայմօն իսէ սէօղիւնէ տէվամ իլէ.—Օ զէմանլարտա պիր գատըն՝ սէվտիյի քիմսէտէն հագարէթ կէօրտիւյիւ վէ եա քիպը ու աղամէթինէ սօգուսուլտըղը վէ եախօտ նամ ու շէօհրէթի վէ իշլէմիշ օլտըղը պիր գապահաթ խալըն լիսանընա տիւշտիւյի թագտիրտէ ճիհանտան ֆիւթուր իթմէյիպ խօտ պէ խօտ ինթիգամ ալմագլըղըն եօլուճը պիլիտի. Մէսէլա օ խաինին էլինի պիր քէրրէ կէվլէքճէ սըգըշտըրը, վէ եա մէրգուճա նշանէի ալգ ու մուհապպէթ օլմագ իւզը՝ պիր չիշէք վէ եա պիր Գօրտէլա բարչասը վէ եախօտ դարիպ պիր բօման վէրի իտի. խաին՝ էլինի շէքտիքտէն վէ եա չիշէյի եա գօրտէլայը գօղաւտըգտան վէ եախօտ քիթապա աթֆը նիկեհա իթտիքտէն պիրաղ սօնրա էօլիւր, վէ նասըլ օլտուղընը քիմսէ անլայամագ, ֆարգ իտէմէք իտի:

Փաւճը.—Չէհրլէնէրէք էօլմիւշ նաշլարըն թէէսիրաթընտան ագ պապա գուշլարընըն պիլէ կէպէրտիքլէրի իշիտիւմիշ տիր:

Բայմօն.—Լաքին չիմտիքի վագըթտա, գատընլար ախըղ ինթիգամ իթմէք իսթէտիքլէրի հալտէ նէ՞ եաբապիլիյօրլար ինթիգամ ալմագ իսթէտիքլէրի շախօա կէլիշի կիւղէլ պիրաղ աֆիյօն բուհու վէ եախօտ սըչան օթու վէրիյօրլար վէ խաինին վէֆաթընտան եարըմ սաաթ սօնրա զէնր մէյտանա չըգայօր: Չանն իտէրիմ քի զէման տէնիլէն շէյ պիր տաիրէ տիր. հէր նէ գատար չիմտի թէրագըղ իտիյօրուզ իտտաաւսընտա իսէք տէ պէնճէ իլէրի կիթմէք շէօյլէ տուրսուն կէրի կիտիյօրուզ:

Պու տէհշէթլի սէօղլէրին պիրուտէթինտէն Վալէրի զանկըր գանկըր թիթրէմէյէ պաշլատը, լաքին Բայմօնըն սէօղիւնիւ քէսմէյի թէրվիճ իթմէտի:

—Մ. Պիւրօսէ, պիզիմ սէնտէն իսթէտիյիմիզ շէյ պիր գատէն շարապա շէրպէթի էճէլ բէնկինի վէրմէք վէ ֆագաթ հիշ պիր հէյլթը աթըպանըն քէշֆիյաթ վէ թահլիլաթընտան պիր շէյ անլաշլամայաճագ սուրէթտէ թէրթիպ իթմէք մատտէսի տիր: Պու գատընճըղաղ սէնտէն պիր քիմեա տէրսի ալմագ արդուսընտա տըր. թապի իտէճէյի թէճրիւպլէրի թալշանլարա եաբաճագ, գալպի օ գատար բահիմ վէ միւլայիմ տիր քի պու գատար քիւշիւք պիր խըյանէթէ պիլէ ճէսարէթի եօգ տըր: Սէնին պու զանմէթ վէ խըղմէթինէ միւքեաֆաթ օլմագ իւզըն, պիր գալէմ իլէ պիրաղ քեաղըմ վէրէճէք օլուր իտէնիզ եիւղ լիւրալըզ պիր պօնօ իմզալամաղա հաղըր տըր:

Մ. Պիւրօսէ պու թէքլիֆէ ասլա թէաճճիւպ իթմէքսիզին պիր գատէն սու իսթէնիմիշ կիպի գալըպ պիր տօլապ աշտը վէ քիւշիւք պիր գութու ալըպ իշինտէն պէյաղ պիր թօղ չըգարտը. պու թօղու ինթիմամ իլէ պիր կաղէթա բարչասընա սարտը:

պուրատա պըրագմըւար. շինէի էլինէ ալ. գատէհի թուծալմ տա էլին իւն տու-
տուր.—տիւնէք գատէհի էլինէ ալտըգտա կասթօն շարապը տուտուրմաղա պաշա-
տը. հաթթա պիր գաշ տամյա տա Վալէրինին էլպիսէսինէ տէօքիւտիւ: Հէր իքիսի
կիւմէյէ պաշապըւար. լաքին Վալէրինին կիւիւիւ տահա գիյատէ րարապ վէ գահ-
գահալը իտի:

Եանը պաշարընտա պիր իւիւնիւնիւ շախս վար իտի քի պու տա կիւմէքտէ ի-
տի. լաքին սէսսիգ պիր կիւիւիւ իւն. պու իւիւնիւնիւ շախս իտէ Մ. տը Մարօլ իտի
քի, եանընտաքի օտանըն գաբուսը արգասընտա կիւլէնմիշ տուրմագտա վէ քէնտի
քէնտինէ շէօյլէ սէօյլէմէքտէ իտի:

—Հէր շէյ մէմուլինտէն գիյատէ սըրասընտա կիտիյօր, տէլիգանընըն տիւպէր
եիւգիւնիւ կէօրիւպ տէ վէրմիշ օլտըղը գարաբտան ճայմասըն տէյու գօրգմագտա ի-
տիմ: Պու առամըն կէօզլէրինին լէյլագընա հիշ ույար եօգ. պէրէքթ վէրսին քի,
պու լէյլագ քէք եագընտա քէօրլէնէնէք տիւր:

Շըմիւնէտէքի աթէշին ըշըղը կասթօնըն էլինտէքի գատէհին իւղէրինէ աքս իթ-
մէսիյէ, կասթօն գատէհի ալէվէ գարչը թուծուպ.

—Ամուճանըն շարապը քէք տէ պէրրագ տէյիլ. լաքին սէն էլին իւն տուտուր-
տըգտան սօնրա Բարիգին էն առի մէյիսանէսինին էն պայաղը սիրքէսի օլսա եինէ
իշէրիմ, Վալէրի.—տիւնէք գատէհի աղընա գալաբըրպ պօշալթտըղը սըրատա, սա-
աթ ալթը վուրտու:

—Կիթմէլի, Վալէրի, սաաթ ալթը վուրտու. պու ագչամ Լուքրէցիա Պօրճիա
օրէրասընտա ձէննարօնըն րօշըն իճրա իտէնէյիմ. գրալ հաղրէթլէրի տախի հաղըր
պուլընաճագ տըր. կէլէնէքմիսին, սէն կէլմէգսէն լայրգը վէն իւղրէ չաղըրմամ:

—Կէլէնէյիմ, կիւլէնէյիմ, կասթօն.—տիւնէք էլինի պաշընա տայաթար:

Կասթօն թէլաշ իւն.—Քէյֆսիգմիսին:
—Խայրը, խայրը, կիթ, կասթօն, կիթ. մատամ քի գրալ հաղրէթլէրի տէ հաղըր
պուլընաճագ տիյօրսըն, վագթընտա իշինին պաշընտա պուլըն:

Պու սէօզլէրի սէօյլէտիյի սըրատա, աճապա Վալէրի՝ պիւթիւն քեախնաթա
մուլթաղ սուրէթտէ իճրաի հիւքմ իտէն վէ էն տէնթէթլի հիւքիւմէթլէրի պիւն
թիթրէթաիւպ եէրլէրինտէն սարսան վէ քեաֆթէի հիւքմտարանը էմրինէ թապի իթ-
միշ օլան պիր հաքիմի առիլ մէվճուտ օլտուղըն խաթըրնա կէթիւրմէմէքտէ սիւրաի:
Կասթօն իտէ մէրգումէյէ սարըլըպ, ալընտան էօրմէքտէ իտի. լաքին էօրտիւ-
յիւ ալն՝ էնէլին սօուգ թէրլէյէ նէմէնմիշ իտի:

—Սէնին քէյֆսիգ օլտուղընա հիշ չիւպէնէմ եօգ, Վալէրի:

Վալէրի չիտաթլէ թիթրէյէք վէ Կասթօնը գաբույա տօղրու իթէրէք տէ-
տի քի.

—Քէյֆսիգ տէյիլիմ, կիթ, կասթօն. ընճա իտէրիմ կիթ. կէն գալըյօրսըն, թէ-
աթրօտա պէնի կէօրիւրսիւն, չիմտիլիք առիէօ:

Կասթօն տըշարը չըգտը, Վալէրի տէրնալ գաբույը արգասընտան գաբաթտը վէ
թիթրէյէք եէրէ տէվրիւմէսիլէ պաշընը գաբուլըն բէրվաղարընա չարբտը:

Բայմօն տը Մարօլ եանընտաքի օտատան իշէրի կիրիպ մէրգումէյի գուճագլա-
տը, եէրտէն գալտըրտը վէ չըմինէնին եանընտաքի գօլթուղա օթուրթտը. Վալէրինին
պաշը արգասընա տիւիւ վէրտի իսէ տէ, կէօզլէրի աչըգ իտի:

Վալէրի՝ Բայմօնըն էլինի թուծուպ սըգտըգտա, մէրգում.—Մատամ, հաքիգաթէն
Սէվէն սիւսիլէսի կիպի պիր խանէտանը մուազգամըն ագասընտան օլտուղընը իս-
պաթ իթտինիգ. պէօյլէ պիր սիւլալէյէ շայէսթէ տէնիլէնէք սուրէթտէ ինթիգամը-
նըղը ալաբընը:

Վալէրի իսէ մէրգումըն եիւղիւնէ պագմալըպ, պօշ պիր նօզթայա կէօզլէրինի
տիքմիշ տուրմուշ իտի:

Օթուրմուշ օլտըղը գօլթուղըն արգասընտաքի մասանըն իւթիւնտէ իքի գա-
տէն մէվճուտ օլուպ, պուշարըն հէր իքիսի Սէվէն խանէտանընըն արմասընը հա-
միլ, առիգա գապիլինտէն գատէհիլէր իտի. կասթօն տը Լանտինին շարապ իշմիշ օլ-
տըղը գատէհին ալթընտա պիր գաշ տամյա շարապ պէյաղճա պիր թօթու գալմըշ
օլուպ, Բայմօն տը Մարօլ՝ Վալէրի կէօրմէքսիգին պու գատէհի ալըպ բարաթիւսի-
նին ճէպինէ սաղալը վէրտի:

Պիր քէրրէ տահա մէրգումէյէ աթֆը նիկեան իթտիքտէն սօնրա գաբույա տօղ-
րու կիտէրէք տէտի քի.

—Օրէրա թէաթրօսընտա սիգի կէօրիւրիւմ, Մատամ. էօնտէքի սանտալեալար-
տան պիրիսինտէ պուլընաճաղըմ. Ալէսսէվիյէ տիւպէրլինիգտէն գիյատէ տիւպէր օ-
լաճաղընըգա վէ չու հալտէ գրալ հաղրէթլէրինին եանընտաքի լօճատա հէր քէսին
նաղար սիլին ճէմալինիգէ մաթուֆ պուլընաճաղընա հիշ չիւպէնէմ եօգ տըր. Պու
ապչամքի օյուլն հէնուգ քեալմիլէն պիթմէմիշ օլտուղընտան, րօլուշըգա տէվամ իթ-
մէյէ մէճպուր օլտուղընըղը ունուլթայասընըղ. չիմտիլիք առիէօ, Մատամ. եարըն
Մատամգէլ տէյու խիթապ իտէնէյիմ. Ձիւնքի եարըն Վալէրի տը Սէվէնին պիր թէ-
աթրօ օյուլնուսը իւն կիւլիճէ ագտ իթմիշ օլտըղը նիքեան՝ կէշմիշ պիր ճինէլթին
խայալը մագամընտա գալաճագ տըր:

7.

Վալէրի տը Սէվէնին օտասընտա վուգու պուլան միւլագաթտան իքի սաաթ
սօնրա, Բայմօն տը Մարօլ Օրէրա թէաթրօսընտա պիրիննի սըրատաքի սանտալեա-
լարտան պիրինտէ օթուրմուշ իտի:

Օյուլնուլն կէրէք մուգատտէմէսինտէ վէ կէրէք իւք ֆասընտա պիր գաշ տէ-
ֆալար գրալըն լօճասընըն եանընտաքի լօճայա տուրպիլինի գօյուպ պագտը իսէ տէ,
մէգքիւր լօճատա հէնուգ քիմսէլի կէօրմէտի:

Նիհայէթ իւք ֆասլ խիթամ պուլուպ բէրտէ էնտիքտէն սօնրա, պիր քէրրէ տա-
հա մէգքիւր լօճայա աթֆը նաղար իթաիքտէ, ամուճասընըն գօլուլնա կիրմիշ օլտը-
ղը հալտէ Վալէրինին լօճայա կիրտիլինի կէօրտիւ:

Լէնէնսի էօլիւ պէնզի կիպի սօլուգ օլտըղը հալտէ պիւն, լէթաֆէթը ճէմալինէ

տալա խալէլ կէլմէմիշ օլտուղընտան վէ հաթթա կէօզլէրինտէ ֆէվզէլատէ պիր րէվ-
նազ հուսուլէ կէլմիշ իտիւկինտէն, հիւսն ու աննա մաիլ օլանլար եիւզիւնէ պագ-
տըզնա պիր գաթ տահա հայրան օլմագտա իտիւկէր:

Գոյու եէշիլ գատիֆէտէն պիր էլպիտէ կիյինմիշ վէ քիւշիւք պրաւնթալար իւէ
միւզէյյէն պիրթագըմ միւսէվհէրաթ թագընմը օլուպ, պու միւսէվհէրաթ թիթրէ-
տիքէն ալաիմի սէմա կիպի բարադ գըղընմը մար նէշր իթմէքտէ իտիւկէր:

Կիյինտիյի էլպիտէ, լէհէսինին սօլուգըղը վէ կէօզլէրինին ղարիպ րէվնագը լէ-
թաֆէթը ճէմալինի սուրէթը մախսուսէտէ արթըրմը օլտուղընտան, հէր զէմանտան
զիյատէ հէր քէսին նագարը տիգգաթ ու հայրէթինի ճէլպ իթմէքտէ իտիւկէր:

Շէնայա գարշը օթուրուպ, էլինտէքի նատիտէ պէյազ պուքէթի պըրագըվէր-
տի, Հիւզն ու քէտէր իւէ գարընգ ֆիւթուրը պիր չէհրէ իքթիսապ իթտի, կէօզ-
լէրինի ֆըրըլ ֆըրըլ էթրաֆա կէզտիւրմէքտէ օլան վէ սըրթընը չաղըյա վէրմիշ օ-
լան Մ. աը Մարօլըն եիւզիւնէ պագմագըղը հիշ արգու իթմէտի:

Մարքի աը Սէվէն՝ թէաթընըն բրօկրամընը պիր քէրրէ կէօզտէն կէշիրիպ պիր
թարաֆա աթըվէրտիքտէն սօնրա.— Եի՛նէ մի ինսանլարը զէհրէյիպ էօլաիւրէն պու
գարընըն օյունուըն սէյր իտէճէյիգ. Բարիդ խաղը պու միսիլու տէհէթի չէյլէր-
տէն աճապա նէ՞ վագըթ օսանաճագ:

Վալէրի կէօզլէրինի գալտըրմագըղըն եալընըզ գալալընը գալտըրըպ.— Սահի՛հ,
աճապա նէ՞ վագըթ:

— Պու միսիլու օյունլարտան հիշ խօշլանմամ, հաթթա Վիզթօր Հիւզնըն թաս-
հիհէրի պիւլէ պէնճէ մագպուլ տէյիլ, պէօյլէ օյունլար խաղըմըզա տա սուի թէէ-
սիր իտէպիլըր: Պունլար թէհիլքէլի էմալլէր տիր, Լուգընցիա Պօրճիանըն սիյահ գա-
տիֆէ էլպիտէյի կիյինիպ կէլիպ տէ, հէտէֆ օլաղը պիր հագարէթտէն տօլայը ախը
ինթիգամ իթմէսի, հիքհայէ վէ ահէնկ նօզթաի նագարըյա չիւպհէսիգ բէք կիւզէլ
տիր. լաքին գարըլարըմըզա վէ գըղլարըմըզա մահպէստէն գօրգմագըղըն պիլի զէ-
հիրլէմէնին եօլարընը էօյրէթմէյէ հիշ պիր լիւզում կէօրէմէմ. նէ՞ տէրսինիգ, Բէն-
վալ.— տէյու օ սըրատա լօճայա կիրմէքտէ օլան կէնճ պիր զապիթէ խիթապ իթ-
տիքտէ,

— Հագընըզ վար, Մարքի. պէօյլէ մէքրուհ պիր չէյին թէաթրօտա օյնաթտը-
րըմսը հիւսնիւ ճէմալ վէ ախլէգա գարշը պիր ճինայէթ իլլէմէք կիպի տիր. մու-
զիգասը հէր նէ գատար կիւզէլ իսէ տէ . . .

Վալէրի.— Էվլէթ, ամուճամ տա մուզիգայա հայրէթտէ գալըր. պու ագչամ նա՞-
սըլ սէօյլէյօրլար իտիւկէր:

Բէնվալ.— Շայանը թէաճճիւպ տիր քի, իլք տէֆա օլարագ պու ագչամ աը
Լանսի իսպաթը մէհարէթ իտէմէտի. Ճէննարօ րօլունը ույտուրամայօր:

— Սահի՛հ մի.— տիյէրէք Վալէրի պուքէթի էլինէ ալպ, գար թօրու թապիր օ-
լունան պիր չիլէքլէ օյնամաղա պաշլատը վէ պատէհու,

— Ճէննարօ րօլունը ույտուրամատը մը տէտինիգ. հագիգաթէն թէաճճիւպ ի-
տէճէք չէյ:

Պու սէօզլէրի օ գատար ֆիւթուրըզ պիր թալը իւէ սէօյլէտի քի, զանն ի-
տէրսին էլինտէքի չիլէքտէն պահա իթմէքտէ իտիւկէր:

Բէնվալ.— Բէյֆսիգ իմիշ տէյօրլար իտիւկէր. վագըն բէք եօրկուն պիր հալտէ իտիւկէր,
լաքին բէրտէ ալըլըյօր. պիրաղտան զէհր վագաաը մէյաանը թէմաշայա զօնուլա-
ճագ, սիգ տէ թագտիր իտէպիլըրսինիգ:

Վալէրի կիւլէրէք.— Պէն սիգին գատար օ տէլիգանլըյա հայրան օլանլարտան
տէյիլիմ, Մ. Բէնվալ, եանը պիր ահէնկ չըգարըրսա տիւնեանըն սօնու կէլմէք լա-
ղըմ կէլիլ տէյու իտտաաընտա պուլունամամ:

Բէնվալ.— Վալէրինին սանտալեանըն տօղրու էյիլէրէք, հիւսնիւ ճէմալ վէ լէ-
թաֆէթինէ վէ հէր չէյտէն զիյատէ քիպրի պիր ֆիւթուրըզըզա օյուննուտան
պահա իտիլինէ հայրէթտէ գալտը, էկէրչի մէրգումէնին պիր նէյէի մախսուսէ իւէ
քէնտի եիւզիւնէ պագտըղը սըրատա, հիշ պիր չէյ կէօրմէմէքտէ օլտուղընը, վէ թէ-
աթընըն հէյէթը ումուսիլէսի մէրգումէնին ինտինտէ տալիլար վէ նուրլար վէ
գանլը նագարլարտան միւթէյէքըլ պիր Օզիանս օլուպ, գան վէ աթէյ իւէ մէմու
օլան պու Օզիանսըն թա օրթաաընտա սէվտիյի էլլէրիլէ զէհրէյիպ ճան վէրմէքտէ
օլան ալըզընըն սիմաաընտան պաշլա պիր չէյ կէօրմէմէքտէ օլտուղընը պիլէճէք օլ-
ան, մէրգում կէնճ զապիթին հայրէթի թէզայիւտ իտէրէք ֆէվզէլատէ թէաճճիւպ-
տէ գալաճագը տէրքեար վէ աշիքեար իտիւկէր:

Բէնվալ.— Իլթէ զիյաֆէթ վագըթը կէլիյօր, պագընըզ, Ճէննարօ չըգտը. շու-
բէնպէ վէ սարը գատիֆէլէր իլինտէ նէ՞ գատար կիւզէլ կէօրիւնիւյօր. պաշլտա էյ-
րէթի սաշ նէ՞ կիւզէլ եագընմը, սաշարը էյրէթի օլմալը:

Վալէրի.— Պու առաւար պէօյլէ էյրէթի սաշար, գըրմըզ վէ պէյազ պօյալար
զուլանարագ կիւզէլլէնիյօրլար:

Բէնվալ.— Պագընըզ, Ճէննարօ զէհրիլի գատէհի էլինտէ թութմուշ. լաքին պու-
կէճէ բէք ֆէնա օյնայօր. հէնուզ օ տէհէթիլ պատէյի իլմէմիշ իքէն ալագտա տու-
րամայօր տա սանտալեայա տայանմը:

Ֆիւհագիգա աը Լանսի սանտալեայա տայանմը օլուպ, աղընը պաշլնա թօր-
լամագ իւզըն էլինի ալնընա կէօթիւրաթիւքտէն սօնրա, շարապը իլիպ իլէրի տօղրու
կէլտի վէ սէօյլէմէյէ պաշլատը իսէ տէ, անսըզըն Ճէննարօնըն տուրամաաըլա, մու-
զիգաճըլարըն քեաֆէթի երլտըրմ վուրմուշ կիպի պաշլարընը եօգարը գալտրտը-
լար, վէ Մալթի օ նամընտա պիր արթիսթ՝ Ճէննարօնըն րօլունը տէվամ իթմէքլէ օ-
բէրա իլէրի կէօթիւրիւլալ:

Բէնվալ.— Եա խաթա աըր վէ եախօտ րօլունը էյիճէ թալիմ իթմէմիշ օլմալը
աըր. էկէր թալիմ իթմէմիշ իսէ, բէք միւնասէպէթսիգ չէյ, չիւքի խալգ իւէ էյլինի-
յօր տիմէք տիր:

Վալէրի.— Պու միսիլու խաղըն հիւսնիւ թէվէճճիւհինի գագանմը օլան ագ-
թէօրլար՝ տայա պէօյլէ եաբարլար:
Պու սըրատա բէրտէլէրին արգասընտան պիր թագըմ սիյահ էլպիտէի բաբադ-

լար չըգտարաք տուեալար օգուժաղա պաշլատըլար, պոնլարըն արգտօընտան տախի
 իուգրէցիա րօլունը իճրա իտէն ագթրիս պիր թաՎըը միւթէագըըմանէ իլէ վէ կէօզ-
 լէթիստէն ինթիգամ աթէշի սաչտարաք մէյտանա կէիիր, վէ բարմաղըյլա արգա թա-
 րաֆտա տուրան պէշ թապութը կէօթէրէրէք, շէննարօնըն արգտաաշլարընա մէզ-
 քիւր թապութլարըն քէնտիլէրի իչիւն հազըրլանմըշ օլտուղընը թէֆիմ իտէր:

Թէաթրօ խաղը՝ Ճէննարօնը՝ մէյտանա չըզըպ տա, քիմէր օլտուզընը կէօս-
թէրմէսինի Լուգրէցիայա սէօյլէմէսինէ պէքլէմէքտէ իքէն, Կտսթօն տը Լանօի Լուգ-
րէցիայա տօղրու կիտիպ թէղաննի իաէճէյի սրրատա սէսի չըգմազ օլունճա, պօղա-
զընը օլլալամաղա պաշլամագտա իքէն հէման տիւշիւպ եէրլէրէ սէրիլիվէրիւ:

Շենանըն իւզէրինաէ պուլընան օլուննուլար նէ եաբաճապարընը շալըրըպ, մէր-
գոււրն էթրաֆընը գուշատըրըրար, վէ իլլէրինտէն պիլիսի էյիլիպ Կաթթօնըն պաշընը
գալտըքաճաղը որրատա, բէրտէ գաբանըր:

Բէնյամին.—Տը Լանսիօնին խափժա օլաղըը աշիքեաբ իտի, սագըն եղլաղըըմ տամ-
լաթ օլմաարն:

Մարքի.—Օրամագ մը քի սէրիս, օրսուն,

Սէյրէ կէմիշ օրան խալիպ պու հալէ թէ անճիւպտէ գալմըշ իքէն, իւշ ասաղիգտ
սօնրա օյուռնուարտան պիթի բէրտէնին էօնիւնէ կէլիպ Մ. սը Լանսինին անսըզըն
վէ աղըր սուրէթտէ խասթալանմըշ օլմասընտան նաշի օբէրանըն տէվամը միւմքին
օլաւալաճաղընը պէյան իւէ պալէթ օյնանըլաճաղընը իրթար էյլէտի:

Մուզիկա պալէթ հաժապներ չալմաղա պաշտար, խաղղըն գըսմը աղամը տա-
ղըլար:

Մարքի՝ Վալէրիյէ խիթապէն.—Պալէթ օյունունը սէյր իթմէք իթէ՛րմիսին, հօգսա վուգու պուլան ֆաճիատան միւթէէսսիր օլտուն տա կիթմէ՛ք արզուսուն, տամրսն:

—Պերազ միւթէէստիր օտառւո՛ւ, չուրասը տա վար տրր քի, տիւչէտին պալօստւնա
կիթմէզտէն էվվէլ Մատամ վէրմանվիլին գօնսէրինէ աէ կիտէճէյիմիզէ սէօզ վէր-
միչ իտիք:

Մ. Բենվալ՝ Վալէրինին բալթօտընը թուրուպ կիյինտիրտիքտէն սօնրա գօլուենը
թագտիւմ իթտի. արապայա պինմէք իւղրէ պէօյիւք գաբուտան կէչէնէքլերի սըրա-
տա Վալէրի էլինսէքի պուքթի տիւլուրտիւքտէ, ճէմրիթին իչլինսէն պիրիսի պու-
քթի եէրտէն գալտըրըպ զայէթ հաւաչ սէս իլէ.—Մէթանէթը ֆիքրիյէնիզտէն վէ-
լէթաֆէթը ճէմալինիզտէն տօլայը թէպրիք իտէրիւմ, Մատմազլէ.—տիյէրէք պուքթ-
թի վէրտի վէ Մատմալէլ քէլիմէսինի տիգգաթը ճէլպ իտէնէք պիր սուրէթտէ օէօյ-
լէտի:

Արապայա պինէր իքէն պիրիսինն «—Հէնուղ երրմի ետաի եալընտա ըմըշ, վա՛հ պիւարէ տէրիգանը.—» տէտիյինի վալէրի իշիթիշ օլտուղը հիպի, Բէնվալ տաթի ա-
րապանըն գաբուսընը գաբար իքէն.—Նէ՛ տէհէթլի շէյ, պիւարէ տը Լանսի էօլմիւշ.
—տէտի:

Վալերի Խեհ հիշ պիւր չէ՛յ պէլլի իթմէքսիզին Խօլուպաշա արապանըն օ պիր գա-

Զուգորդության անընթաց պահպանման վե սոզագրտա տախի կազ Ֆենէրլէրինի սայմագրտա
իւրի:

Պիր արալըդ Մարքի Բէնվալա խիթապէն.—Ալլահ աչգընա, Բէնվալ, գաբուլը աչ տա արապայը տուրտուրթտըր. եէկէնիմին խասթալանմըլ օլտուղընա հիչ չիւպ-հէմ եօգ:

Վալերի Եփրեմէ կիւմէյէ պաշլարպ.—Եանըրյօրսըն, ամուճա, խաթա օլմա-
տարգտան մաատա հաթթա բէք րահաթըմ. լաքին զանն իտէրսին զի չու թէնօրըն
պէօյլէ նաիէհանի վէֆաթը ճիւմլէմիզի պուտալայա տէօնտիւրտիւ:

Այդ պիր միւստեթ զարֆընտա գօնաղա վասըլ օլտուգլարընտա, հէր նէ գատար ֆիննէթ վալէրիյի քիւչիւք քէօլքաէ ռահաթ իթտիրմէք իսթէտի էսէ տէ, Մարքի պունա գաիլ օլմատըղընտան, ասըլ գօնագտա քէնաինէ մախսուս օլան տաիրէյէ կէօթիւրիւլմէսինի էմր ու թէնպիհ իթտիրքէն սօնրա, տէրնալ հէքիմէր ճէլպ իտիւ լիպ մէրգուլմէնին թէտտվիսինէ պաշլանտը, վէ լէտէլ մուսլէնէ մէրգուլմէնին պէյին իւֆուսէթինէ ուղրամըլ օլտուղընա գարար վէրելէրէք, զայէթ տիգգաթլընա թէ- տամի իթտիրիլմէսի լիւգուլմը իխթար իտիլտի:

8.

Թէնօր կասթոսն ար լանսինին ֆիւճճէթէն վէ միւթէնսսրէն վէֆաթը Բարիզ
խալզընա սուր թէէսիր իթտի. պախուսուս քի էքսէրիյէթի մէրգոււմն զէհրլէնմիշ
օլմասը թարաֆընտա իտի. լաքին պու ճինայէթէ քիմին վէ նէ սէպէպէ թէսատտի
իթմիշ օլտուցրնր քիմսէ քէշֆ իտէմէմէքտէ իտի:

Մէրգուժըն վէֆաթը կիւնիւ էօյլէնտէն սօնրա հապանճը պիր առամըն թէ-
աթրօյա կէլմիշ վէ գուլիօլէրին արաօընա գատար կիրմէյէ մուվաֆիազ օլուշ
խոուկի, վէ պու շախսըն օյուհուհն արասընտա գուլանըլաճագ օլան շարապ
գատէհլէրինի չէնայա կէօթիւրէճէք օլան պիր օյուհնճու իլէ թէլաշը սուրէթտէ գօ-
նուշաղըր ըիվայէթ իտիւմէքտէ, վէ պու ըիվայէթէ բէք չօղաւը պիր մանէա վէր-
մէքտէ իտի իսէ աէ, նէ տէրէճէլէրէ գատար էհէմիյէթի օլապիլէճէյի թագաիր ի-
տիլէմէքտէ իտի. հաթթա պաղը քէօան տախի մէրգուժ հապանճը շախսըն՝ գա-
տէհլէրի կէօթիւրէճէք օլան շախսը բարա իլէ իղֆալ իտէրէք, Կասթօն սը Լանսի-
նին գատէհի իլիհէ աթըլմագ իւզըն քիւշիւք պիր բաքէթ վէրմիշ օլաուղըն տա
սէօյլէմէքտէ իտիլէր:

Կասթօնը մուսայէնէ իթմիշ օլան աթըպպա՝ մէրգուսմա նիւզուլ իսապէթ իթմիշ օլտուղընա գարար վէրմիշ օլտուգլարընտան, հիշ պիր վէճ՝ իւն թահգիգաթ վէ մուսայէնէ ինրա իտիւմէքսիզլին վալիտէսինին արգուսը մուճիպինճէ նաշը՝ Գալէյէ նազլ իտիւպ օրատա աէֆն իտիւթի:

Բարից խաղը պու՛ն նազըը արթիսթի բէ՛ք չաբուգ ունութաւ: Ի՛նչսմէրինտէն
պազըլաւը պիր միւտտէթ քիթապճը տիւքքեանլարընըն ճա՛մէքեանլարընա վազ ի-
տիտիյի կիպի, պիր գաչ կազէթաւար վէ ընալէի մէվգութ՝ մէրգուտան մուխթա-

Պիր արալըգ ճինայեթ վէ րէզալեթ եօլունը գօլայաթմաղա վաօրթա օլմուշ օլան վէ չէքտիյի մէշագգաթ վէ ըզտըրապա սամիմէն իշթիրաք իթմիշ կիպի կէօրիւնէն շախսըն գալի ու թալըրնը կէօղիւնիւն էօնիւնէ կէթիրմէքտէ, վէ մէրգուժ իթմիշ օլտըրը խըզմէթը մէքրուհէ վէ մէլունէյէ մուգապիլ իւճրէթ վէ միւքեաֆաթթան պահա իթմիշ իքէն հագգընը թալէպ իթմէք իւզըն կէլիպ կէօրիւնմէս սինտէն տօլայը թէաճճիւպ իթմէքտէ օլտըրը սըրաաա աժուճասը օտայա կիրիպ,

—Սէնի թաճիզ իթմէյէ մէճպուր օլտուղըմտան տօլայը թէսսիւք իտէրիւ, զըզըմ. լաքին Տիօնտան աթ իւէ պիրիսի կէլիշ, սէնի կէօրմէք իւզըն Բարիզտէն պուրայա գատար կէլմիշ օլտուղընը սէօյլէյօր, քէնտիսինի մէմնուշիյէթլէ գապու իտէճէյինի իտաա իտիյօր, Գապու իտէպիլէճէյինի մէմուլ իթմէտիյիմի վէ սէն իթմէն պիլէ պէնիմ րազը օլմաաղըմը սէօյլէտիմ, Պու զէմանտա պուրայա գատար կէլմէյէ ճէսարէթ իթմիշ օլան պու տաաթ քիմ օլապիլիւր. իսմինի իշթմէմիշ օլտըղըմ պիր աաաթ.—տիյէրէք էլինտէքի գարթը Վալէրիյէ վէրտի:

Վալէրի գարթը օգուտըգտան սօնրա եիւքսէք պիր սէս իւէ.—Մ. Բայմօն աը Մարօլ, սէօյլէտիյի բէք տօղրու. աըր, կէօրմէք իսթէրիմ:

—Վէ լաքին, զըզըմ . . .

Վալէրինին եանաղարը զըզարպ աժուճասընըն եիւզիւնէ պազարաք.—Հէր խուսուտա սէրպէսթ օլտուղըմը պիրիսին վէ պանա թէմամըյա էմնիյէթին վար աըր, տէյի՞ մի. էկէր նիլէթին պու էմնիյէթի պէրթարաֆ իթմէք իսէ՝ շիմտիտէն պիրիպիրիմիւղտէն այրըլալմ վէ այրը այրը եաշայալմ, վէսսէլաւ, Պինաէնալէյի, Մ. աը Մարօլ պուրայա կէլմին, քէնտիսիյէ եալընըգճա կէօրիւշմէք իսթէրիմ:

Մարքի աը Սէվէն օտաաան չըգտըգտան պիր գաշ տազիգա սօնրա Բայմօն աը Մարօլ զայէթ քիպարանէ պիր թալը վէ էտիպանէ պիր հարէքէթլէ իչէրի կիրտի. էլինտէ ալթուն սարը պիր պասթօն թուրմադաա իտի:

—Օրէրա թէաթրօսը վազաաաընտան պէրու պիր աշ կէլմիշ օլտըրը հալտէ հիշ պիր խապէրինիզի ալամամը օլտուղըմտան տօլայը պու ազլամ պուրայա գատար կէլմէյէ մէճպուր օլտուղըմտան, պու սուրէթլէ թաճիզ իթմէմտէն տօլայը աֆվընըղը իսթիրհամ իտէրիմ, Մատմաղէլ:

Պու սըրաաա օտայա պիր խըզմէթքեար կէլմիշ վէ բէրտէլէրի չէքիպ լամպալարը եազմազլա մէշղուլ պուլընմը օլմասընտան նաշի, Վալէրի ճէվապ վէրմէտի:

—Լէհճէնիդտէ բէք պէօյիւք պիր թէպտիլաթ հասըլ օլմուշ, Մատմաղէլ:

—Իշթիմալ աըր. չիւնքի, ճինայէթ իշլէմէյէ ալըյմը օլմաաղըմտան, իթտիյիմ չէյ խաթըրմտան չըգմայօր վէ պէնի հէլաք իտիյօր:

—Պէն իսէ պիրաղ տա ֆէյլէսօֆանէ տիւշիւնիւրսիւնիւղ տէյուլ պէլլէմիշ իտիմ Նի՛չիւն պէօյլէ ճինայէթ . . . զէհր. . . գաթլ . . . կիպի սէօղլէրի աղընըգա ալըյօր. աընըղ:

Պու քէլիմէլէրին հէր պիրի պիրէր ալէաթը ճարիհա իմիշ տէ հէր պիրինին աշաղըր ճէրիհանըն ճէսամէթի նէ գատար օլտուղընը աշալաճաղը կիպի հէր պիր քէլիմէտէն սօնրա, պիրէր միւտաէթ արամ իտէրէք սէօյլէտի:

Վէ սէօղլէնէ տէվամ իւէ,

—Տիւպէր վէ միւթէպէր զէվաթ ինտինտէ պու քէլիմէլէր եօղ կիպի տիր. քէնտի տայարըմըգտա օլմայան պիր շախս պիլէ հագարէթէ գալընըրաա, օ շախսը տէֆ իտէրիզ. պէօյլէ օլտըրը հալտէ պիզի ըսըրան զէհրիլի պիր պէօճէյի թէլէֆ իթտիյիմիւղ հալտէ տէ թէէսսիւք իթմէլիյիզ:

Պու սէօղլէրին մահիյէթինի աշալմը օլտուղընը իյմա իտէճէք պիր հալ կէօս. թէրմէյէ թէնէզըիւլ իթմէքսիզին Վալէրի պիր թալըր պարիտանէ իւէ տէտի քի,

—Բարիզտէ պէնիմ պիր խըզմէթիմտէ պուլունաղընըգ զէման պու խըզմէթի. նիզէ մուգապիլ պիր միւքեաֆաթ պէլլէմէքտէ օլտուղընըգ զէմալը խուլուս իւէ իզրար իթմիշ իտինիզ. չիմտի իսէ պու միւքեաֆաթը թալէպ իթմէք իւզըն կէլմիշ օլտուղընըգա հիշ չիւպէմ եօղ:

Բայմօն էօյլէ պիր զարիպ թարգաա մէրգուճէնին եիւզիւնէ պազարաք ֆիթնէ. քեարանէ պիր սուրէթտէ թէպէսսիւք իթտի քի, Վալէրի աաթթա գօրգմաղա պաշաաը. Բայմօն իսէ պիր միւտաէթմէք սիւքիւթ իթտիքտէն սօնրա.—Էվլէթ, խըզմէթիմին միւքեաֆաթընը թալէպ իթմէք իչիւն կէլտիմ:

—Բէք ալէա, չու մըգտարընը թալին իթմէնիզի բէճա իտէրիմ:

—Սիզ պէնի հըսսիյաթը հարիսանէյէ մալիք վէ բարայա աշըգ պիր աաաթմը տէյուլ պէլլէմիշ օլուպ, պու ֆիքրինիդտէ իսրար իթմէքտէսինիզ, Պարզ իտինիզ քի իթմիշ օլտըրը խըզմէթէ մուգապիլ, նագտէն հիշ պիր միւքեաֆաթ արամամաղ. տայըմ:

—Շու հալտէ ալիւաղընըգ էյիճէ թագտիր իտէմէմիշիմ տիմէք տիր. սիզ կէօղիւ թօգ պիր խապիս վէ պինաէնալէյի պիր թագըմ խաին քէսանըն հիւրմէթ վէ րիայէթինէ շայէսթէսինիզ, հագգընըգ օլան պիր իւճրէթի գապուլ իթմէմէնիդտէն տօլայը թէէսսիւք, վէ պուտան պէօյլէ սիզին իւէ հիշ պիր ալը Վէրիլիմ գալմամը. տիմէք օլտուղընտան, չէքիլիպ կիթմէնիզի բէճա իտէրիմ:

Բայմօն գան գան կիւլտիւքտէն սօնրա.—Սէօղլէրինիզ հագիգաթէն բէք խօշու. մա կէլիյօր. կէօղիւ թօգ պիր խապիս իմիշիմ, էօյլէ՞ մի. մէնֆաաթը գաթիյէսինի տիւշիւնմէմէքլէ պէրապէր ֆագիլէթ սահիպի օլապիլմէք գապիլ օլմաաղըմ միսիւլու, խապիս պիր քիմսէնին տէ կէօղիւ թօգ օլմասը իմքեան խարիճինտէ օլտուղընը, իստիյիմ պիր թէէմին իտէրիմ, Մատմաղէլ. Սիզ մէրամըմ էյիճէ աշալաաաղընըգ. միւշա սիզի թէէմին իտէրիմ, աշաղ թալէպ իթտիյիմ միւքեաֆաթ միւքեաֆաթ թալէպ իթմէմ տէմէտիմ, աշաղ թալէպ իթտիյիմ միւքեաֆաթ միւքեաֆաթը նագաիյէ օլմաաղընը աշալթմաք իսթէրիմ. Սիզ իսէ միւքեաֆաթ տիյէրէք ֆաթը նագաիյէ օլմաաղընը աշաղ թալէպ իթտիյիմ հասըլ իթտինիզ. Սիզին վէրէպիլէճէյի հէման աղընըգ ֆիքրինիզի բարա ճիհէթինէ հասըլ իթտինիզ. Սիզին վէրէպիլէճէյի հիւրմէթ իթմիշ օլտուղըմ հիշ խաթըրըգա կէթիրմէք իսթէմէյօրմըսընըգ.—տիւշ հարէքէթ իթմիշ օլտուղըմ հիշ խաթըրըգա կէթիրմէք իսթէմէյօրմըսընըգ.—պիւշ հագաղ մէրգուճէն եիւզիւնէ պազմադաա իքէն, Բայմօն եինէ տէնէթլի պիր թէպէսսիւք.—Տիմէք օլուր քի, իթմիշ օլտըրը խըզմէթէ մուգապիլ իսթէտիյիմ իւճալէթին նէտէն իպարէթ օլտուղընը թագտիր իտէմէյօրմըսընըգ:

Վալէրի տը Սէվէն մէրգումէ տիւնէս իլէ գոնուշտըղը սըրատա, Բայմօն տը Մա-
օլ տախի կէօքսիւ հէր տիւրլիւ նշանլար իլէ միւղէյյէն իխթիյար պիր փէնէրալ իլէ
օնուշմագտա իքէն, Վալէրինն եալընըզ գալտըղընը ֆըրսաթ իթթիխազ իտէրէք,
էլճէտինն եանընա եագլաշըպ, զայէթ լաթիֆ պիր սէտա վէ հարէքէթլէ.—Վալէ-
ի, Վալէրի.—տէյիպ մէրգումէտէն ճէվապ ալմայընճա էլինի պիլէյինն իւղէրինէ

— Լաքին էկէրչի պու կիւնքի կիւն իճրա իտիւլէն չու րէսմը մուգատեալէ սա-
նա վէրիւլէն գէվճ վէ պանա վէրիւլէն գէվճէ քէլիմէլէրինին աւնճէ վէ եախօտ պէնճէ
պիր էնէմիյէթի վար տըր տէյու տուրույօր իսէն, էկէրչի սէնտէն իսէ էն աաի խըզ-
մէթըեար վէ եա ամէլէ վէ հաթթա պիր տիւլէնճիյէ պիւլէ գէվճ նամընը վէրմէյի
թէրճիս իթմէմ տէյու զանն իտիյօր իսէն, նէ պէնի վէ նէ աէ գատըն թայիֆէսինի
թանըմամըչսըն տիմէք տիր, Վազըա սէրվէթիմ սէնին տիր. իսթէտիյին կիպի գուլ-
լանապիլիրօին, իսթէտիյին կիպի սարֆ իտէպիլիրօին, վէ հաթթա սէն այարտա ա-
տամարըն միւթէլէզգիզ օլտըզլարը սէֆահաթ ուղըունա սօն հապպէսինէ գատար
թիւքէթտիրէպիլիրօին. պուրալարը հիչ վաղիֆէմ տէյիլ. Լաքին շայէտ օ եալան
սէօլէմէյէ արըմըչ օլան աղըընտան պանա խիթապէն պիր քէլիմէ չըգարաճագ, վէ
շայէտ էլպիսէմին գօլունա օլտուն տօգունմագ իւզրէ եանըմա եազլաճաղա ճէսա-
րէթ իտէճէք օլուր իսէն՝ տէրհալ նէ սուրէթլէ նիքեհա՝ օլտուղըմըզը պիտայէթին-
տէն սօնունա գատար ալէմէ իլան վէ իշաէ իտէրիմ, պիլմիչ օլասըն, կէօզլէրիմէ
պիր էյիճէ պագաճագ օլուր իսէն անլարսըն քի, հաթթա չիմտի պիւլէ քէնտիմին ալ-
չագ պիր գաթիլ օլտուղըմը վէ պէնի պու ֆիլիլի գաթլէ սէվզ իսէն սէն օլտուղընը

30

չու մէծիւստէ իւրան իթմէք իւզրէ պէհանէ արայօրուս. էմին օլ քի շու տէհէթլի Երրորդ մէյտանա չըգարմագ իչիւն երեզիւմէ պիր քէրրէ պագաճագ օլսան քեաֆի տիր : Պուրալարընը պիլ տէ, ալտըղըն իւճրէթէ գանաթ էթ օթուր.—տիյէրէք հիտտէթինտէն գուվլէթի քէսիլիպ սանտալեասընա տէվրիլի վէրտի :

Բայմօն տը Մարօլ միւսթէնգիյանէ մէրգուսէնին երեզիւնէ պաղըպ, պու սուրէթլէ հիտտէթ վէ չիտտէթլէ տավրանմասընտան սօլայը պիր տէրէճէյէ գատար քէնտիսի տէ հիտտէթլէնէրէք վէ ֆագաթ հիտտէթլինի բէք տէ պէլլի իթմէյէրէք տէտի քի :

—Պու մուգարէրաթընըղտա բէք աճէլէ իթմիչսինիզ, Մատամ. ալմըչ օլտուղըմ իւճրէթտէն խօշնուտ օլմատըղըմը քի՞մ սիզէ սէօյլէմիչ. պէն մահդա պու իւճրէթի գաղանմագ իչիւն պու օլուսա կիրիտիմ վէ գաղանտըմ. Պէն պիր դարըյա աչգ ու մուհապլէթի ուղրուսա գալպինի բարչա բարչա իտէն ստամլարտան տէյիլիմ. չիւնքի պէյին խասթալըղընտան պաչգա հիչ պիր թապիր իլէ թարիֆ իտէմէտիլիմ պու մուհապլէթ տէնիլէն չէյին ճիտտի վէ սահիս պիր չէյ օլտուղընը հիչ պիր վէճի իլէ թէսավվուր իտէմէմ. պիր չիֆթ կիւզէլ կէօղիւն իլէյաղը պէնի պախաթիյար իտէճէյինի պիլէճէք օլսամ պիլէ, գէնկին օլտըգճա տիւպէրլէրին տիւպէրի պիլէ պանա գուլ գուրպան օլաճաղընը սիզ տէ պիլիսինիզ. Հիւսնիւ իթթիֆագ իլէ եաչամամըզ իչիւն պիզէն հիչ պիր մահդուր կէօրմէյօրուս. Բարիզին էվլէրինի պիլէր պիրէր կէօղտէն կէչիլմէք միւսթին օլսա, բէք չօգ գարը գոճալարտան զիյատէ պախթիյար օլապիլէճէյիմիզէ հիչ չիւպէմ եօգ իքէն, սիզ պու նիքեհանըմըզ քէնտիլիզէ պիր պէօյիւք ֆէլաքէթ մագամընտա թէլագըր իտիւպ, քէտէր վէ թէէս սիւրը գալպ իլէ պու նիքեհատան պահա իտիյօրընըզ քի, պու հալ պէնի տիւչալը թէաճիւպ վէ իսթիղրապ իտիյօր :

Բայմօն տը Մարօլ իլէ Վալէրի տը Սէվէն պու սուրէթլէ գօնուչաղըլարը օրտա, տիկէր թարաֆտա, չամբանիա վէ շարապ չիչէլէրի պօշալմագտա օլուպ, հաթթա պիրազ էվլէլ գաաֆը կէչէն իսթիյար տիւչէս իչաիքճէ ճէրպէզէսի օ տէրէճէ արթմագտա իտի քի, մաչուղը օլան հիքեայէնիւվիս. մէրգուսէնին կէվլէզէլիլիտէն գուրթուլմագ իւզրէ չարէ արամագտա իտի :

Տիկէր թարաֆտա պիր թագըմ մաարուֆ վէ միւթէպէր զաթլար Մարքինին էթրաֆընը գուչաթմըլար վէ Բայմօն տը Մարօլը մէտի ու սէնատէ իտէրէք պէօյիւ մըլար իտի :

10.

Պու աճայիպ նիքեհանըն իւզէրինէ պիր ալ կէչաիքտէն սօնրա, կիւնիւն պիրինտէ Մ. Պիւրօսէ եչիլ չուխալը մասաթընըն պաչընա կէչմիչ, լամպաթընը եագմըչ, կէօղիւլէրինի թագմըչ, օլուս քեաղըտարընը տիզմիչ, վէ ազընը ֆիքրինի քեա-

ղըտարա վէրմիչ իտի. արա սըրա պիր քեաղըտը պիր եչրտէն գալտըրըպ տիկէր պիր եչրէ գօմագտա, վէ պաղէն տախի սանտալեասընա եասլանարագ տէրին պիր տիւչիւնճէյէ տալմագտա, վէ նէ տիւչիւնտիլինի վէ թէսավվուր իթտիլինի, երեզիւնտէն հիչ պիր էմարէ իլէ պէլլի իթմէմէքտէ իտի. Պիր արալըգ տա ուզուս պիր քեաղըտ բարչասը իւզէրինէ պիր թագըմ իշարէթլէր վէ սըրա իլէ ռէսմէր վէ ճէպը իշարէթլէրի եագարագ, պուսլարըն իւսթիւնէ կէօղիւնիւ տիքմիչ տիւչիւնմէքտէ իտի :

Մ. Պիւրօսէնին քիւչիւք տաիլէտինին իքի գաբուսը օլուպ, պիրի տըչարըտաքի սանտալեայա վէ տիկէրի տէ եաթագ օտապընա չըգմագտա իտի. եաթագ օտապընա չըգան գաբուս արալըգ օլտուղընտան, իչէրտէքի ըլըգ պիրազ տըչարը վուրմուչ իտի :

Մ. Պիւրօսէ պիր արալըգ հիսապ քիթագը պըրագըպ կէօղիւնիւ գաբուսա աթտը վէ տըչարըյա գուլագ աստը. եաթագ օտապընտաքի սէսի տինլէմէքտէ իտի :

Պու սէս եաթագ օտապընտա պուլընան պիր չախօըն նէֆէս ալըպ վէրմէսի սէսի իտի :

—Շիմտիքի հալտէ տահա զիյաթէ մուսթագամ սուրէթտէ նէֆէս ալըպ վէրիյօր, թէաճիւպ իտէճէք չէյ.—տիյէրէք Պիւրօսէ սաաթա պագաթ.—Օ, պիրի պէչ կէչիյօր. իլաճըն վաղթը կէլտի :

Վալէրիյէ վէրմիչ օլտըղը գէհրի չըգարտըղը քիւչիւք տօլապը աչըպ պիր գաչ տանէ քիւչիւք չիչէլէր չըգարտը վէ պիր գատէհին իչիւնէ հէր պիր չիչէտէն պիր գաչար տամիւս գօյար. գատէհի ըլըղա թութուրագտան վէ տատընա պագաթգաթան սօնրա մէղքիւր եաթագ օտապընա կիրտի :

Իլաճը ալմագ իսթէմէյէն պիր քիմսէնին իթտիլի մուխալէֆէթէ պէնգէր պիր մուխալէֆէթ ալէամէթի իչիտիլտիքտէն սօնրա, Մ. Պիւրօսէ էլինտէ պօշ գատէհի իլէ օտատան չըգար :

Թէքրար եչիլ չուխալը մասանըն պաչընա կէչտի վէ թէքրար քեաղըտարա տալտը. պու սըրատա էվլին գաբուսը չալընտը :

—Պու վաղըթ կէչէն քի՞մ տիր աճապա. հէր հալտէ պէնիմ իչիւն պիրիտի կէլմիչ օլմալը.—տիյէրէք ալաղա գալագը. քեաղըտարը թօրլատը վէ եաթագ օտապընա տօղուր կիրտիպ եալաչճա գաբուրը գաբաթը վէ գուլաղընը տուվարա տայաթտըրըպ, իչէրտէքի չախսըն նէֆէս սէսի տըչարըյա աքս իտիւպ իթմէտիլինի թագիզ իթտի :

Պու իճրաթըն խիթամ պուլմասը աղըպինտէ, նէրտիվէն պաչընտաքի գաբուսըն վուրուրուրը իչիտիլտի. Պիւրօսէ գաբուրը աչտը, իչէրի կիրէն զայէթ սատէճէ կիլինմիչ վէ երեզիւնէ գալընճա պիր թիւլ էօրթմիւչ պիր գարը իտի :

—Մ. Պիւրօսէ պուրատա՞ մը տըր.—տէյու սօրտըգտա,

Պիւրօսէ.—Պէնտէնիզ իմ, Մատամ. պուլուրուսն իլէճա իտէրիմ.—տիյէրէք իչէրի ալըպ, մասատան պիրազ էթթէտէ վէ եաթագ օտապընտան օլտըգճա ուղագտա պիր սանտալեա կէօսթէրտի. կէչէն գատըն օթուրտը վէ սէօզէ պալալըպ :

—Սիզին մէտի ու սէնանըղը իչիթմիչ օլտուղըմտան . . .

պէս ի թմայեցէ զայրեթ ի թմայեցէ ի տի ի սէ տէ, բէք պէօյիւք պիր խէլէնան ի ին-
տէ ի տի:

— Լաքին օ առամ հայաթա ալ ին աիր տիրոյտընը:

— Էվլէթ, պիր գաչ ալ էվլէլ էօլտիւ:

— Բէրի տէնիլէն շէյ վիւնուար օլմայան պիր շէյ օլտուղընը պիր իրաւնիդ, Մա-
տամ:

— Պէօյէ օլտուղընա էմինիմ:

— Մամաֆիհի:

— Մամաֆիհի օ էօլմիւշ օլան շախս պու ագչամ հանրմտա թոր տէյու զանն
ի տիրոյրմ . . . սէօյէյին, պու օտառա պիզտէն պաչգա քիմսէ վա՞ր մը տոր:

— Քիմսէ եօգ տոր:

— Շու գարու նէ՞րէյէ չըգար:

— Եաթագ օտամա:

— Օ օտառա առամ եօ՞գ մը տոր:

— Քիմսէ եօգ տոր: Միւսաատէ ի տիրիդ տէ սիդէ պիր իւան վէրէյիմ. չիւնքի
սիդ հագիգաթէն խասթասընը:

— Խայըր, խայըր, թէչէքքիւր ի տէրիմ. չէքմիշ օլտուղըն ուղոն պիր խասթալը-
ղըն սէյէյինի չէքիյօրում. շու քահաթըղը պէլքի տէ պու ագչամքի մէնուհանն
ֆիքրէրիմին նէթիւնէսի տիր. Եարըն Ֆրանսայը թէրք վէ միւֆարէգաթ ի տիրօրմ.
պէլքի տէ պիր տահա ալագ պաամամ.— տէյիպ վալէրի տը Սէվէն տըչարը չըգար.
գարանլըգ նէյիթիւնին իւթիւնտէ պիգարար պիր հալտէ տուրտու. Պիր արալըգ
կէրի տէօնմէյի նիյէթ ի թտի. լաքին սէրհալ սիւրաթլէ աչաղը էնմէյէ պաչալըգ
հէման քէնտինի սօգադտա պուլտու:

Սատէնէ կիյինմիշ վէ եիւղիւնէ գալըն պիր էօրթիւ էօրթմիւշ օլտուղընտան,
քիմսէ թանրմագըղըն էվին եօլունու թուլթոր:

ՏԵՐՏԻՆՃԻԻ ԳԼՍՄ

1.

Բիշար Մարվօտըն մուհաքէմէսի իւզէրինէ սէքիդ կիւն միւրուր ի թտի. Պու սէ-
քիդ սէնէ զարֆընտա Շէյթան Բարչասը վէ եախօտ Բիշար Մարվօտ նէ՞ եաբուր:

Սլօթէրթօն գասապաընտան օն տէօրթ միւ մէսաֆէտէ վագը պէլէտիյէ թիմար-
խանէսինտէ ուֆաճըգ պիր օտանըն ի ինտէ ի խթիյար վէ սագըր պիր պէքճիլէ մա-
յէթի օլան քիւչիւք պիր ուչաղըն թահթը նէգարէթլէրինտէ օլարագ վագըթ կէչիւ-
տի, սէքիդ սէնէ միւթէմատիյէն այնը թաամը այնը վագըթտա հէմիշ վէ այնը նի-
զամ վէ ուսուլ թահթընտա եաչամըն ի տի. Պուրալարընը տիւչիւնիւնիւզ տէ, պիր

զէման պիր թագըմ նէչիլի տէլիգանլըար իլէ հէմիշ իշմիշ էյլէնմիշ օլան Շէյթան
Բարչասընըն հալինէ աճըընըգ, Տէօրթ քէօյէ պէօյիւք պիր ալլուտա հէր կիւն եա-
լընըգ պաչընա տօլաչան վէ տէնիլէթի պիր ճինայէթ իլլէյնէք տէրէնտէ պիր ճին-
նէթէ ուղրամըն օլան գաւալը Բիշար Մարվօտըն հալինի կէօղիւնիւզիւն էօնիւնէ
հէթիրինիդ. Պէօյէ պիր ճիննէթէ ուղրար տա տիկէր պուտալալարըն էօմրիւնէ
գասա ի տէր գօրգուսընը, պիշարէյի քիմսէնին հանընա հանաչաթըմալար ի տի. Գօ-
լայընա պիթմէզ թիւքէնմէզ վէ կէչմէզ օլան շու սէքիդ սէնէ զարֆընտա ալլու-
տա գաչ թաշ պուլունտըղընը վէ պու թաշալարըն հէր պիրինին գաչ եարըգ վէ գաչ
չաթլաղը օլտուղընը պիրէր պիրէր սայմըն ի տի. Քիրէն իլէ պատանալանմըն օլան
տուվարա վուրան քէօլկէլէրին շէքլէրինի էօյրէնմիշ վէ պու շէքլէրէ կէօրէ սա-
աթ գաչ օլտուղընը թալիմ ի թմիշ ի տի. Եագըն ագչամ իւսթիւ պիր մուսայէն վա-
աթթտա բէնճէրէնին տէմիր չուպուղարընըն՝ ալլունըն թաշալար իւսթիւնէ աք ի թ-
տիրտիքլէրի քէօլկէլէրին ուղոնլըղընը գըսալըղընը էօյէր պիշէր ի տի. Սալա
տախի աչըն քէօլկէլէրին շէքլինտէն, հէնուգ շաֆագ աթմըն օլտուղընը անար վէ
կէչիւմէքտէ օլտըղըն հէմվար պիր էօմրիւն թէպէտալի ի թմէսի արգուսընը, պու
քէօլկէլէրին շէքլիլէ թապիյէթին տէ թէպէտալի ի թմէսին տիլէյնէք տէրէնէ
պուտալալընա սաբար ի տի. Պագը քէրրէ տախի կէօղիւնի կէօյէ գալտըրը, վէ
պուտալալընա սաբար ի տի. Նիշէ տէֆալար տախի էօլմէյի արգու ի թմիշ
պիր թագըմ տուալարտա պուլընըն ի տի. Նիշէ տէֆալար տախի էօլմէյի արգու ի թմիշ
վէ հաթթա պիր միւտթէթ պուլունտան պաչգա հիշ պիր շէյ տիլէմէզ ի տի. Արա սըրա
վալիտէսինի կէօրմէյէ միւսաատէ ի տիր ի տի. լաքին վալիտէսինին կէնճէյի կիւնլէրի
սաթթլարը տապիգէլէրինէ վարընճայա գատար սայար, վէ պու ինթիլար քէնտինի
պիւսպիւթիւն տիւչարը խէլէնան ի տէր ի տի. վալիտէսինի կէօրմէքտէ կէչմիշ զէ-
մանըն սէրպէթլիյինի, ալիլէ հալինին սաատէթինի, վէ պու սաատէթի իւլալ ի թմէք
իւղրէ կէնճիլէք սաիգասընը ի թմիշ օլտըղըն պուտալալընը, արգատալալընը, սա-
տըգ տօթթլարընը վէ պուլարըն միւթէագըպէն էն տէնիլէթի էօլմէմէն գիյատէ
տէնիլէթի օլան պիր մէյուսիյէթին հիւզն ու քէտէրինի խաթընա կէթիւմէքտէ ի տի.
վալիտէսինտէն պաչգա թիմարխանէյէ ալագ պատան պուլընմատըղը ճիհէթլէ, մահ-
գա մէրգումէյի կէօրմէքլէ անվալը ճիհանը կէօղիւնիւն էօնիւնէ կէթիւմէքտէ ի տի.
թիմարխանէնին բաբագը, հէքիմի, պէքճիլէրի վէ մէմուրալըն՝ ինտինտէ թաշ վէ
թուղա վէ քիրէն խօրասանտան հաբըլըն օլան թիմարխանէնին թաշ վէ թուղա-
սը վէ քիրէն գապիլինտէն ի տի:

Պու թիմարխանէտէ ուսուլ վէ առթթ՝ գանուն վէ նիգամ հիւքմինտէ օլուպ,
պու ուսուլ վէ առթթ ի թմիւսալ ի տէրէք պու ճանիի մէնուհան եաչալամատըղը հալ-
տէ էօլմէսի, վէ ուսուլ վէ առթթ մէգքիւրէյէ թէվֆիգէն տէֆն ի տիրմէսի լագըմ
կէլիւր ի տի. Պու սուրէթլէ էօլիւս կիթալի վէ իգամէթիւհան օլան 35 շօմէրօլու օ-
տաճըղը պօշ գալտըղը հալտէ հէրինէ օնտան մուգիրը, օնտան թէնիլէթի, օնտան
խային վէ օնտան պախթըղ պիր պաչգասընըն տահա իգամէ ի տիրմէսի թապիլի ի տի.

Բիշար Մարվօտ հագընտա թիմարխանէտէ ճէրէյան ի տէն ըրվալէթէ նագալէն,
մէրգուլըն պիր ֆիլիլ գաթլ իլէ միւթթէյիմ օլտըղը թէպէյիւն ի թմէսին մէպինի,

ապահովարը գահավալթըտան էվվել զարչըսընա չըգանը, պիր էսերը ճիննէթ օլտարադ գաթլ ու թէլէֆ իթմէսինտէն զօրգուլմագտա օլտըղը ճինէթլէ, մէրգուլմ բէք շէտիտ պիր նէղարէթ թահթընտա թուլթուլմագտա իտի. Պէքճիլէր հէր նէ դատար շախսէն մէրգուլմա եանաշմագտան զօրգուլմագտա իտի իսէլէր տէ, պուլունտըղը օտանըն գա-
բուսընըն իւթ թարաֆընտա աչըլմըշ օլան պէյզի տէլիքտէն մէրգուլմա սէյր իթ-
մէքլէ միւթէլէզզիզ օլտըղարը կիպի, թիմարխանէյի կէօրմէյէ կէլէն վէ պիլխասսա
Րիշար Մարվօտ կիպի տէնչէթլի պիր գաթիլի կէօրմէք արգուլ իտէն զիյարէթճիլէրէ
տէ օ տէլիքտէն կէօթթէրիլէր վէ պու սայէտէ արա սրա պախչիշ տախի չարբար-
լար իտի. թիմարխանէտէ պուլունտա տիվանէլէր պիլէ Րիշար Մարվօտ կիպի պիր
արգաաաշա մալիք օլտուղարընը խապէր ալմըշլար իտի:

Հաթթա քէնտիսինի պիւթիւն Օգիանօսլարըն հիւքմաարը ատտ իտէն պիր պու-
տալա կէօյա քէնտի բօլիս նազըրընտան ալմըշ օլտըղը պիր թէլէկրաֆտա, թիմար-
խանէտէ գըրմըզը սաչըլը պիր մէննուն պուլունտըղընը խապէր վէրմիշ օլտուղընտան,
մէրգուլմըն հագիգաթէն սաչլարընըն գըրմըզը օլուպ օլմաաղընըն անլամագ իչիւն Րի-
շար Մարվօտը կէօրմէք իսթէմէքտէ, վէ ալտըղը թէլէկրաֆ հանըլ չըգաւըլը հալտէ
բօլիս նազըրընը ազլ վէ թարա իտէնչէյիսի սէյլէմէքտէ իտի:

Տիվանէլէրին իչինտէ պիրիսի տահա վար իտի քի, պուլունտ տա կէօյա Լօրտ-
լար գամարասընտա պիր մուհաքէմէսի վար իմիշ: Սէթրէսինին տիւլմէսինէ թագմըշ
օլտըղը գալէմ իլէ հէր կիւն պիր եազար պօզար թաշ իւզէրինէ մէղքիւր մուհաքէ-
մէյէ տախի պիր թագըմ շէյլէր եազար տուրուր վէ գալէմի տիշ գարըշտըրմագ ի-
չիւն տախի գուլլանըր իտի. Պու թաշը թէլէկրաֆա Լօրտլար գամարասընա կէօն-
տէրիլմէք իւզըն պէքճիլէրտէն պիրինէ թէսլիմ իտէր, վէ եարըմ սաաթ սօնրա թա-
շըն իւթիւ սիլինիպ թէքրար մէրգուլմ տիվանէյէ թէսլիմ իտիլիւր իտի. Պու մէն-
նուն իսէ կէօյա պիրիսի քէնտիսինէ եօլտա ըսաթ կէլէրէք Րիշար Մարվօտըն Լօնտ-
րա ասըլգատէկեանընտան պիրինին ետիննի գարըսընըն իւչիւննիւ գըզըլա էվլէն-
միշ օլան ամուհասընըն ամուհագատէսի օլտուղընը սէյլէտիյի, վէ պու գատար եա-
զըն օլան ազրապանըն պիրպիրիլէ էվլէնմէսի ճաիզ օլմաաղը իտտաաաըլա, պու
տէրէնէ նամէչըու պիր իզտիվաճտան հասըլ օլան Րիշար Մարվօտը հէր հալտէ պիր
քէրէ կէօրմէք արգուլսընտա պուլունտըղընը սէյլէր տուրուր իտի:

Տիվանէլէրտէն պիր գատըն տախի Րիշար Մարվօտըն եիւզիւնիւ կէօրմէմիշ
օլտըղը հալտէ եալընըլ թարիֆ իւզէրինէ մէրգուլմա աչգ տատէ օլարագ, պուլուն-
տըղը եերտէն մէրգուլմըն օտաաընա գատար եիւզ էլի միլիք ճիւզի պիր մէ-
սաֆէտէ եէր ալթընտան կիզի պիր եօլ եաբաղըրմագ վէ պու եօլտան կիտիպ ար-
սըրա մէրգուլմը կէօրմէք սէվաաաընա տիւլմիւշ իտի:

Էն պէօյիւք վազաալարըն պիլէ, հէր թարաֆտա տօգուզ կիւնտէն զիյաաէ թէ-
սիլի օլմաաղը հալտէ, Րիշար Մարվօտըն թիմարխանէյէ կէլմէսի մատտէսի տօ-
գուզ հաֆթա գատար թէսիւր իթմիշ իտի իսէ տէ, պու սա սանուտուլմը կիթմիշ
վէ թիմարխանէտէ Րիշար Մարվօտ տէյու պիր տաաա պուլունտըղը քիմէսինին
խաթընտա գալմաըլ, մէրգուլմը ունուլթմայանլարտան եալընըլ վալիտէսի գալմըշ:

վէ պիր պէքճի պիր տէ պէքճի համաղընտան պաչգա մէրգուլմը կէօրէն գալմա-
մըշ իտի:

Րիշար Մարվօտ տախի, քէնտիսինի Պիրիննի նաբօլէոն եէրինէ գօյմաղա գա-
րար վէրմիշ իտի. թիմարխանէ կիպի պիր մահալտէ պուլունտա սիւֆէլանըն հէր պի-
րիսի քէնտիսինի պիր շէյ եէրինէ գօմուշ վէ գատըն վէ էրքէք պիր թագըմ մալի-
լուլեալարա տալմըշ օլտուղընտան, վէ պիր զէման գէրաֆէթ վէ նէղաքէթլէ մուլթ-
թաթթ օլան պիշարէլէր, չիմտի ալըն օյուլն շէյլէր թագընմագալ գէվգէապ օլմագ-
թա պուլունտըն օլտըղարընտան, պուլունտ միյանընտա պիր մէվգըն ֆէվգէլատէ ի-
րազ իթմէք իսթէմիշ իտի. էքսէրիա Պիրիննի նաբօլէոն կիպի գօլարընը պաղար
վէ կէօղէրինի եէրէ տիքէր տուլարա տայանըր տուրուր իտի. Սաչլարը թիմար-
խանէնին ուսուլի վէնն իւզըն գըսաա քէսիլմիշ օլտուղընտան, պօյու ուզուլն օլմա-
սա օլտըգճա նաբօլէոնա պէնչէյէնք իտի. Կիւնիւր կէչտիքճէ քէսպը սիւքիւնէթ
իթմէքտէ վէ եալընըլ վուզու պուլան սիւալէ ճէվապ վէրէրէք, ֆաղա սէօզ սէյ-
լէմէյէ հաճէթ կէօրմէմէքտէ օլուպ, պէօյլէնէ սէքիլ սէնէ տէվամ իթտի:

Սէքիլիննի սէնչէնին սօն պահարընտա Րիշար Մարվօտ խասթալանէտէ գարիպ
պիր խասթալըղա տիւլար օլուպ, իւպու խասթալըգ տահա գիյատէ իւմիտինին պիւս-
պիւթիւն մահվ օլմաաղընտան նէչէթ իթմէ պիր հալ էսէրի իտի. Մէյուսիլէթ տէնիլէն
չէյ թօնաֆ պիր մարաղ տըր քի, պուլունտըղը մահալին ուսուլ վէ նիզամաթը իլէ
միւնտէֆի օլմագ. թիմարխանէնին հէքիմի պիլէ Րիշար Մարվօտըն խասթալընըն
նէտէն իպարէթ օլտուղընը վէ թէտալիսի գըմիւնտա նէ եաբըլմագ լազըմ կէլտիյի-
նի պիլէմէմէքտէ իտի. էօյլէ պիր մարաղ իտի քի, մէրիզի կիւնտէն կիւնէ գուլ-
վէթտէն տիւլիւրիւր, իլթիհաաընը քէսէր, վէ եաթագտան գըմըլտաթմագ իտի. Պու
խասթալըգ վիւճուաընա թէսիւր իտէն ֆիքը խասթալըղը իտի քի, պու ֆիքը խա-
թալըղը էլիլէյմէտիքճէ մարաղըն միւնտէֆի օլմաաղ մուհալ գապիլինտէն իտի:

Պու հալ իւզըն Րիշար տարաճըգ եաթաղը իւզէրինէ ուզանմըշ օլտըղը հալ-
տէ, կիւնտիւզիւն ըլըղընտա վէ կէնչէնին մահիթապընտա, տէմիլի բէննէրէսինտէն
կէօրիւնէն տուլարըն իւթիւնէ տիւլէն կէօլկէլէրէ մէտտի նազար իտէր տու-
րուր իտի:

Կիւնիւն պիրինտէ պէօյլէնէ կէօղիւնիւ ասիւմանա տիքմիշ տուրաղը հալտէ
պիր գարա պուլունտըն վէ պուլնը միւթէագըլ տիկէր պիր տահա գիյատէ գարա
պուլունտըն վէ պուլունտաա սօնրա գարիպ շէքտէ պաչգա պուլունտընըն իլէրիլէ-
մէքտէ օլտուղընը կէօրտիւ. Պու պուլունտընըն արգաաընտան էօյլէ պիր չիտտէթլի
եաղմուր եաղմաղա պաչլաաը քի, միւտտէթը մահպուսիյէթիտէ պէօյլէ գուլվէթլի
եաղմուր տիւլմէմիշ իտի. Պու եաղմուր իտէ, պիր պաչլանիլը օլուպ իւշ հաֆթա
միւթէմաաիլէն տէվամ իթտի. շէյլէ քի հէր թարաֆը սուլար պաաաը, թիմարխա-
նէտէն եիրմի աաըմ գատար մէսաֆէ պուլունտա չալըն թիմարխանէ տուլարընա գա-
տար իլէրիլէմիշ վէ տուլարըն իրթիֆաընա տօղու գապարմըշ օլտուղընը Րիշար
Մարվօտ պէքճիտէն խապէր ալտը. Պէքճիտէն պուլնը իլթիթի կիւն տըլարաա ճէ:

բէյան իտէն պիր միւքեալէմէյի տէ իշիթտի. չէօյլէ քի պէքճի, քէնտիսինին հալինա
տէն վէ հալմանն չիտաթիթիտէն պահալա պէօյլէ պիր սըրատա եէրինէ գօյաճաթ
պիր քիմսէ պուլամաորդընտան տօլայը չիքեայէթ իթմէքտէ իտի:

Թիմարխանէնին թապիպի պէքճինին համադը գապիլինտէն օլան չօճուղուն
կէճէլէրի Ռիշար Մարվօտըն օտաօընտա գալմաորդը թէնպիհ իթմիշ օլտուղընտան,
պուհը տա Ռիշար քէնտիսինէ պիր թէքէլլի ատտ իթմիշ իտի. Պիշարէ՝ ուլանըգ
տուրմագ իւզըն բէք պէօյլէք գալմէթ չէքմէքտէ, վէ Ռիշար Մարվօտըն կէօրմէ
տիշի վէ ուլուադը սըրատա, հաթաղըն ալթընտա պիլեա օյնամագտա իտի:

Պիր արալըգ թիմարխանէ թապիպի իշէրի կիրտիքտէ, համագ տըշարը չըգաթ
հէքիմ տախի չըգաթգտան սօնրա, պէքճի՝ Ռիշարըն էթ սուլունը կէթիրտի. չանաղը
պրագըպ տըշարը չըգաճաղը սըրատա, Ռիշար:

— Զօճուգ կիթտի՝ մի:

— Էվվէթ, կիթտի. կէօրիւնիւր քի պու խըզմէթտէն բէք խօշլանմամը, չէքիմ
բէճա իթմիշ քի, մայէթինէ կիրտին, խասթալարա իլաճ վէրմէքտէն վէ իլաճը ալ
տըգալըր սըրատա չէհրէլէրինի կէօրմէքտէն թէլէզզիւզ իտէր իմիշ:

— Եյ օնուն կիպի պիր պալգա չօճուգ պուլամագմըսըն:

— Պուրատաթի չօճուգլար պու խըզմէթի գապուլ իթմէյօրլար, պինաէնալէյի
Սլօքէրթօն կաղէթալարընա պիր իլաննամէ հազտըրմագ իւզըն միւտիրտէն էմր ալ
տըմ, պու կիւն պու էմրի իճրա իտէճէյիմ. չու հալտէ պու հաթթանըն սօնունա
տօղրու մայէլիլիդտէ պիր չօճուգ պուլունապիլէճէյի տէրքեար տըր:

Պիլմէտիյի պիր չօճուղըն քէնտի խըզմէթինէ թալին իտիլէճէյիտէն տօլայը Ռի-
շար Մարվօտ բէք զիյատէ միւքէտտէր օլմուշ իտի. կէլէճէք չօճուգ աճապա պէօ-
յիւ՝ք մի օլաճագ քիւլիւ՝ք մի. գուվվէթի՝ մի գաթի՝ մի. սալլարը վէ կէօլէրի նէ՝
բէնկ օլաճագ. սէսի պէրրա՝ք մը օլաճագ գըսը՝ք մը. —տէյու քէնտի քէնտինէ տիւ-
շիւնիւպ տուրմագտա իտի:

Պէօյլէճէ պէր միւթատ հաթաղընա ուզանմը օլտըղը հալտէ Ռիշար Մարվօտ
պիր գալ կիւնլէր ելնի չօճուղուն կէլմէսինէ պէքլէտի. Եաղմուրլար տուրաթըտան
սօնրա ալըգ գալմը օլան բէնճէրէտէն արա սըրա իշիթմէքտէ օլտըղը թիւֆէնք
սէսլէրինտէն՝ սէրպէսթ օլտըղը զէման իթմիշ ալ էլլէնճէլէրինի խաթրոնա կէթի-
րէրէք բէք զիյատէ մահղուն օլմագտա, վէ եէսը հալի պիր գաթ տանա թէշէտ-
տիւտ իթմէքտէ օլտըղը հալտէ, գաթուսը ալըլըպ, պէքճի իշէրի պիր չօճուգ օօգու
վէրտի:

— Կիր չուրայա տա կէլմիշ օլտուղընը քիմսէյէ սէօյլէմէ, կիտէյիմ եէմէյինի վէ
լամագայը կէթիրէյիմ տէ նէ հաթաճաղընը սանա թարիֆ իտէյիմ:

Գաթու ալըլընճա վէ պէքճինին պու սէօլէրինի իշիթինէ՝ Ռիշար պիթթապի
գաթույա տօղրու պագաթը, վէ իլք պագըշտա պիր չէյ կէօրէմէտի իսէ տէ, սօնրա
տան սօնրայա, իշէրի կիրմէքտէ օլան, գալիֆ վէ պէնզսիզ վէ պօյալ հալընա, նիս-
պէթլէ քիւլիւք օլտըղը անալըլան պիր չօճուղը միւլանհտէ էլլէտի:

Մէրգուլ չօճուգ իշէրի կիրտիքտէ սաղ ալաղըլա սօլ պաճաղընը պիր միւտ-

տէթ գալըտըգտան սօնրա, տըգգաթլա Ռիշարըն եիւզիւնէ պագմաղա պաշլատը
լէհճէսինին հէյէթը ուլուլիյէսինտէ բէք չօգ զէքեալէթ էմարէլէրի մէվճու
իտի:

Մէրգուլըն եիւզիւնէ հէր քիմ պագաճագ օլա, սէպաթ վէ պագըրէթ վէ մէ-
թանէթ վէ գուվվէթ վէ Թիրայէթ օանիպի օլտուղընը կէօղիւնտէն վէ աղընտան
վէ ալընտան բէք գօլայ ֆարգ ու թէմիիզ խէպիլիլտի:

Ռիշար հալազ վէ թէնպէ պիր տէլիգանլը իտի իսէ տէ, պագը իլմէր թանօի-
լինի մէրագ իթմիշ վէ պուշլարըն պիր թագըմը գապուլ իլէ հագիգաթա մուգարին
կէօրիւնմէյէնլէրի բէտտ իթմիշ իտի. չէլէ իլմը սըֆաթ հագընտա բէք պէօյիւք
մէհարէթ քէսպ իթմիշ օլտուղընտան, կէլէն չօճուղուն եիւզիւնէ պիր քէրրէ պագ-
ճաղա, նէ ալալէագա սանիպ օլտուղընը անալապիլմիշ իտի:

— Պուրանըն խըզմէթինէ թալին օլընան չօճուգ սէն միսին, օթուր պագալըմ. —
տիյէրէք հաթաղըն հանը պալընտա տուրաթ իսքէմէյի կէօթէրիպ. — Օթուր քի
պուրայա ալըլաթըն:

Զօճուգ իթաաթ իտէրէք Ռիշարըն կէօթէրիպի իսքէմէյէ օթուրտը, Լաքին
խաքէմլէ օ գատար ալըլա իտի քի, Ռիշար մէրգուլը կէօրէպիլմէք իւզըն ատէթա
հաթագտան ալաղը սարգըլմաղա մէճպուր օլտու:

Օտանըն ահվալինէ ալըլմագ պահընա կէլինճէ, մէրգուլ չօճուգ՝ ուֆաճըգ
կէօլէրիյլէ կէօյա քի տուլարլարըն գալընլընը վէ բէնճէրէտէքի տէմիլլէրին տէ-
րէճէի մէթանէթլէրինի թէտգիզ վէ մուայէնէ իտիյօրմը կիպի հէր թարաֆը տիգ-
գաթլըճա կէօղտէն կէլիլմէքտէ օլուպ, մէրգուլըն պու տիգգաթ վէ մուայէնէսի ի-
սէ Ռիշար Մարվօտըն թէաճիւպիլի մուճիպ օլմագտա իտի:

Պիր միւտտէթ սօնրա Ռիշար Մարվօտ քէնտինէ մախսուս օլան վէ պու սու-
րէթլէ քէնտի մայէթինտէ պուլընանլարա քէնտիսինի սէվտիրմէյէ տէլալէթ իթմիշ
պուլընան պիր թալըր քիպարանէ իլէ:

— Ատըն նէ՝ տիր, օղլուլ. — տէյու սիւալ իթտիքտէ, չօճուգ՝ տիքմիշ օլտըղը
կէօլէրինի բէնճէրէնին տէմիլլէրինտէն խիլաֆը ըրգասը օլարագ ալըրըպ,

— Շլօս, Լֆէնաիմ. — տէյու ճէվապ վէրտի:

— Շլօս մը, թօնաֆ պիր իսմ, պաւ մախլէսին օլմալը:

— Ատըմ տա պու մախլէսիմ տէ, Շլօսինին մուխթանարը օլմագ իւզըն Շլօս
թէմիլյէ իթմիշլէր:

— Տիմէք օլուր քի մախլէսին եօգս ըրգալընը մալիլմ տէյիլ:

— Խալըր, էֆէնտիմ, չիւնքի պապամ անամ քիմլէր օլտըղը մալիլմ տէյիլ:

— Տիմէք քի մէթրուք չօճուգլարտան քմըշըն, Շլօսի Սլօքէրթօն գաապաթըն-

տան կէլէն չալըն իսի տէյիլ՝ մի տիր:

— Էվվէթ, պէնի պուլան՝ հէնուգ իւլ ալըգ իքէն օ չալըն քէնարընտա պուլ-

մուշ:

— Էււս, գալալըն քիմ պուլմուշ:

— Պէնի էվաալըգ իտէն չախտ:

—Տաիրէ միւստիրինտէն արթըզ չի քեայէթին գալմատը եւ՛, ժէնէրալ, իսթէ-

—Բէք ալեւ, բէք ալեւ, պու կիւն էօյլենտէն սօսրա վէ՛շ։

լիստէն միւսապատէ իսթիհալ իտէրիմ վէ եարըն սապահտան թէզի եօզ սէն տէ տը-
չարը չըգար կէզէր վէ տօսթլարըն իլէ գօնուչուրսըն. չիմտիլիք պէն կիտիյօրում,
սանա պիրազ շարապ կէօնտէրէճէյիմ, կիւնտէ իքի գատէհ իչէրսին.—տէյիպ հէքիմ
միւֆարէզաթ իթտի:

2.

Գէսրէթլէ եաղան եաղմուրլարտան, Շլօզի նէհրի ճիվարընտա պուլընան խանէ-
լէրին ալթ գաթլարընը վէ մաթպալարընը տտէթա սու պասմըչ վէ հէր քէս նէ
եաբաճաղընը շաչըրմըչ իտի:

Պու սըրատա սէքիզ սէնէ մուզատտէմ իլք տէֆա օլարազ Բիշար Մարվօթըն
մուհաքէմէսինտէ շահիտ մագամընտա Սլօբէրթօնա կէլիչ օլան պիր տէլիգանլը պէ-
յազ չապգասը վէ աղզընտա չուպուղըյա տօլաչըպ տուրմագտա իտի: Պու սէքիզ
սէնէ զարֆընտա, Սլօբէրթօնտա օլտըզճա պիր չէօհրէթ գազանապիլի իտի. սէ-
քիզ սէնէ էվվէլ Լօնտրատա մէքթէպը թըպպիյէ թալէպէսինտէն օլուպ բէյիթի էք-
մէք իլէ էօմր կէչիւրմիչ իքէն, պու կիւնքի կիւն պիր թէտալիխանէյէ մալիք օլմուչ
իտի. վէ էկէրչի տօմինօ օյնամագա վէ աթ եարըչլարընտա պուլընմագա մէրազը օլ-
մասա իտի, թէտալիխանէսինին տահա զիյատէ իլէրիլէյէճէյի տէրքեար իտի: Պու
թէտալիխանէ տախի նէհրին քէնարընտա վէ օլտըզճա կէչիտ պիր մահալէտէ պու-
լունմագտա իտի:

Պու տէլիգանլընըն իսմի Օկիւսթ Տարլէյ օլուպ, քէնտիսի զայէթ նէչէլի վէ սէ-
վիմի պիր ատամ իտի:

Ճիվարտա պիրիսի խասթա պուլուլնաղը հալտէ, տէրհալ Օկիւսթ Տարլէյ ճէլպ
իտիլիտի: Խասթա բէք աղըր օլուրսա, Օկիւսթ խասթայա պիր մառալ նազլ իթմէ-
յէ պաչլար իտի: Էկէր թէչիլքէլի հալտէ օլուր իսէ, թօհաֆ պիր շարզը սէօյլէր ի-
տի, վէ աթ սըրատա խասթա էյիլէչմտիլի թագաիրտէ, պիրազ մանհէզի կէթիլթ-
տիլըր վէ պէչ օն բարալըզ տիկէր պիր իլաճա գարըչտըրըր խասթայա վէրիլ իտի:

Պիր կիւն Օկիւսթ Տարլէյ, վէ եախօտ հէր քէսին թէսմիյէ իթտիլի վէճհ իւզրէ
Կիւս՝ եինէ չուպուղըն աղզընտա չայըն քէնարընտա տօլաչտըրը սըրատա, սանտալ
իմալիլէ մէչղուլ օլան պիր շախսըն պաչը ուճուլնտա տուրուպ:

—Շու սանտալը տահա պիթիլէ՞մէտին մի:

—Պիթտի, հէմ պազըն նէ՝ կիւզէլ օլտու, հաթթա չուրատա եէմէք պիլէ եէյէ-
պիլիլսին. պօյաթը տա գուրուտը:

—Իչի նէ՞ սուտա:

—Միւքէմէլ, իքի պուլուլ գատէմ տէրինիլք, ալթը պուլուլ գատէմ ուզուլն-
լուգ, Էկէր պալըզ ալընա չըգաճազ օլուրսանըզ, սիզի կէնիչ կէնիչ իտարէ իտէր-
կիւվէրթէսի բէք գալի տիր. ալթը քիչի պօլ պօլ սըղապիլի:

—Պու կիւվէրթէսին ալթընա պիր քիչի եաթարտա սըղապիլի մի:

—Շիւպհէսիզ. հէր նէ գատար րահաթ պիր եաթազ օլապիլի տէյէմէզ իսէմ տէ,

էն ուզուլն պըյուլ պիր ատամ պիլէ պօյուլնա ուզանապիլիլ. էկէր պիր եէրտէ տու-
լամազ, տայմա հարէքէթ իտէր պիր ատամ իսէ՝ օնա տէյէճէյիմ եօզ:

—Սէնին պօյուլն օլտըզճա ուզուլն տըր, սէն պիր քէրրէ կիրիվէր իչէրի. պ-
գալըմ պիր իքի տագիգա տուրապիլէճէ՝ քմիսին. սօնրա սէնին իլէ պիրէր պիրա ի-
չէրիզ:

Սանտալըն հէր նէ գատար սանտալըն պիտայէթը իմալինտէն պէրու պաչը ու-
ճուլնտա պուլուլնմըչ իտի իսէ տէ, Կիւսիւն պու թէլիֆիլնտէն աճապա սանտալըն
իչինտէ եալը պիր մահա՝ վար տա քէնտիսինէ պիր օյուլն մը իտէճէք տէյուլ չիւպ-
հէյէ վարտը:

—Սիզին խաթըրընըզ գըրամամ.—տիյէրէք սանտալըն իչինէ կիրտի վէ կիւվէր-
թէնին ալթընա եաթաղտա, գաբաղընը Կիւս գաբալը վէրտի:

—Նա՞սըլսըն, րահաթ նէֆէս ալապիլիյօրմըսըն. . . Իչէրտէ հալա վա՞ր մը:

—Բէք րահաթըմ, պիր քէրրէ եէրիլէչտիքտէն սօնրա զայէթ րահաթ իտիլիթ:

—Չուրաթը վար քի, իչէրտէ էլիւնի ալաղընը բէք ուզաթմայա կէլմէզ:

—Եարըմ սաաթ գատար տուրուլապիլի մի:

—Ուճուլնտա բարա օլտըզտան սօնրա, եարըմ սաաթ տէյիլ ալթը սաաթ պիլէ

տուրուլապիլիլ:

—Երիմի տագիգայա նէ՞ վէրսէք քիֆայէթ իտէր:

—Պիլմէմ ալմա, իւչ չիլին վէրսէն օլմա՞զ մը:

—Իւչ չիլին օլտու, չիմտի սաաթ եարըմ. պէն չուրատա օթուրուլ չուպուղը-

մը իչէրիմ. սաաթ պիրէ օն գալարաղա գատար իչէրտէ րահաթճա տուրապիլէճէք

օլուրսան, իւչ չիլինի հազգ իտէրսին:

—Կիւս սանտալըն իչինէ կիրիպ օթուրու վէրիլ:

—Պէնի կէօրիւյօրմըսըն:

—Արալըզտան կէօրիւյօրմըմ:

—Օ հալտէ կէօրիւյօրսըն եա՞, սիւրհիլիւ սիւրմէտիմ. քէյֆինէ պազ. երիմի

տագիգանըն պէչ տագիգասը կէչտի:

Կիւս չուպուղընը պիթիլթիլտէն սօնրա, թէքար սաաթա պազտը:

—Թամ վազըթ, նա՞սըլ, իչէրիսի րահա՞թ մը:

—Պիրազ սըճազ օլմասա, պաչգա պիր մահուլ եօզ:

—Օ հալտէ սանտալըն էնտիրէպիլիլսին, պիր տօսթուլ վար, պէչ տագիգայա

վարմազ, էտէվաթըյա կէլիլ. պիրազ տօլաչըրըզ:

Սանտալըն չայա սալտըրտըլար, Կիւս տօսթընա պէլէմէքտէ իքէն սանտալըն

քիւրէք չէքէրէք չայը պօյալմագա պալաթը:

Օն տագիգա սօնրա Օկիւսթ Տարլէյն տօսթը օլան Մ. Ժօզէֆ Բէթէր՝ օմու-

զուլնտա պալըզ աղալը վէ էլիլտէ պիր թօրպա իլէ կէլտի:

Օկիւսթ իլէ Բէթէր՝ բարմազ իչարէթլէրիլէ պիր միւտտէթճիք գօնուլարգատան

սօնրա, սանտալա կիրտիլէր:

հաթթա տուվարըն էօթէ թարաֆընտան պիրիսի տէ երնէ ըսլըզլա մէրգուսըն չա-
ղըրաղը թիւրքիւսիւ տէվամ իտիւպ պիթիւրմիշ իտիւ

Րիշար իսէ սէօզիւնէ տէվամ իլէ.—Օ տուվարըն իւսթիւնէ տէ սիվրի սիվրի տէ-
միրլէր մըխլանմը իտի քի, պասանըն պաղլարը տէլինիւր

—Պիզիմ պուրատաքի տուվարըն իւսթիւնէ տէ էօյլէ սիվրի տէմիրլէր էօ֊գ մը
եա՛, պուլնար քէտիլէր իչէրի կիրմէսին տէյու մըխլանմը տըր, քէտի տէնիլէն հայ-
վան սէվիմօիզ պիր հայվան տըր

—էօյլէ պիր տուվարըն աշմագ բէք միւշքիւ պիր իշ իտիւ
—էվվէթ, էքմէքէրին քիւլիւմէսի թէնիլքէր պիր իշ տիր

Րիշար երեզ ատըմ գատար ուղագ օլան պաղլէնին տուվարըն կէօսթէրէրէք—
Տուվարըն արգասընտա պիր սանտալ պէքէմէքտէ իտի, մէսէլէ իշթէ օ տուվարը
աշմագտա իտի

—Պէն օլսամ քիւլիւք էքմէքէրլէ թէնիւպէ իտէր իտիւ

—Պէն օլսամ սուլը քէսէր իտիւս

—Պէն պէօյլէ թէտպիրլէրէ միւրաճաաթ իթմէտիւ, պէն պիր իբ իլէ թէնիւպէ
իթսիւ

Թամ պու սըրատա տուվարըն իւսթիւնէ եէր եէր Թիւլիւմիւ գալի պիր իբ
պիրտէն պիրէ պաղլէ թարաֆընա գարգըլը վէրտի

Տուվարըն արգասընտա պուլընան հէր քիւ իսէ թապիլի տուվարըն թա տիպին-
տէ տուրմագտա իքէն կէօզիւնիւ աշըպ գաբայաճագ գատար գըսսա պիր միւտաթ
ղարֆընտա Րիշար Մարվօտ մաքինալար իմբէրաթօրըյա տիկէր մէննունէ գաղըյը
պիրէր համառա օն օն իքի ատըմ էօթէյէ աթըպ, իբէ սարըլարագ ֆէվգէլատէ պիր
Թիւրաթլէ տուվարըն իւսթիւնէ չըգոր

Մաքինալար իմբէրաթօրըյա տիկէր մէննունէ՝ Րիշար Մարվօտըն պու հարէքէ-
թիլլէ տիւշտիւքէրի եէրտէն գաղտըղլարընտա, սիւքիւթ իլէ պիրիպիրլէրինին եիւզ-
լէրինէ պագտըլար

Պիրաղ սօնրա մէննունէ.—Պիզիմ ժէնէրալ սավուշը կիթտի՝ մի տէսէք

—Կիթտի ամմա, պէնիմ դօլոււ տա հապը իուլթտա

—Քիւ պիրիլ պու ատամ նէրէտէ թէրպիյէ օլմուշ քի, իքիմիզի տէ պու հալէ
կէթիւրէք գաշտը կիթտի

Պու սըրատա էն զիյաաթէ մէրագը մընիւ օլապիլէնէք չէյ Րիշարըն մաթթիւնէ
թային իտիւմիշ օլան վէ կէօզիւնիւ իւզէրինտէն ալըրմամասը քէնտիսինէ թէնպի-
իտիւմիշ պուլընան չօնուղուն հալի իտիւ

Իքի մէննունէ՝ եանընտան կէչիպ կիթտիքէրի սըրատա, ֆիւթուրըզճա տուր-
մուշ պագմագտա իտի

Մաքինալար իմբէրաթօրը իսէ.—Կիտիպ պու վագաթը պէքիլէրէ իսպէր վէր-
մէլիլիւ.—տիյէրէք իլէրիլէմէքտէ իքէն, Շիս պուլնու իշիտի իշիթմէզ, հէման գօ-
շուպ կիտիւրէք քէյֆիլէթի պէքիլէրէ հիքեայէ էլլէտի

Պէքիլէր նէ եաբաճաղարըն շաշըրըպ, գաբույա գօշտուլար, վէ գաբույը աշ-

տըրըպ տըշարը չըգալուար, վէ չալըն քէնարընա տօղրու սէյիրթիլէր. հիվարտա հիշ
քիմէյի կէօրէմէյիպ, եալընըզ գարըն զըյըտա իքի քիլինին պիր սանտալա պիւնիշ
պալըզ թութմագտա օլտուղլարընը միւշահէտէ իթտիլէր

Պէքիլէրաէն պիրի.—էն եաղընտա պուլընան սանտալ իշթէ չու սանտալ սըր-
լաքին պու գատար ազ պիր միւտաթ զարֆընտա էն էյի եիւզմէք պիլէն պիլէ օ-
րայա գատար կիտէմէզ

Տիկէրի.—Պէլքի տէ պիրտէն պիրէ քէնտինի չայա աթմը, վէ տույուն իշինէ
տալըպ, սագլանմը տըր

—Գապիլ տէյիլ, պէննէ օ գալալըն ատամ չայա աթըլմը իսէ՝ հէր հալտէ պօ-
ղուլմուշ տըր Տիվանէլէրին պալարը ֆիքըլէրի թիմարխանէտէն գաշմագտա տըր.
ամմա գաշտըգտան սօնրա էօլէնէքլէր իմիշ, պուրալարընը խաթըրլարընա պիլէ կէ-
թիւմէզլէր

Թիմարխանէնին տուվարըն քէօշէսինէ պաղլանմը պօշ պիր սանտալա պէքի-
լէրտէն պիրի աթըլըպ, Շիսա Րիշարըն նէրէտէն գաշմը օլտուղընը սօրտուգտան
սօնրա, օ հիսէթէ տօղրու քիւրէք չէքմէյէ պաշլատը վէ պիրազ իլէրիլէտիքտէն
սօնրա

—Պուրալարտա հիշ պիր էսէր կէօրէմէյօրոււ.—տէյու պաղըրտը

—Շու գարընքի սանտալտա պուլուլանլարա սօրսա՛նա, էլպէթթէ չայա աթ-
լատըղընը կէօրմիւլէր տիր

Սանտալտաքի պէքիլ, գարըն զըյըտաքի սանտալըն իւզէրինէ տօղրու կիտէ-
րէք.—Եա՛հու, պագսանըզա, չու տուվարտան պիրինին աթլատըղընը կէօրտիւնիւզ
մի.—տէյու պաղըրտը

Պալըզըլարտան պիրիսի թէնաճիւպլէ պաշընը չէվիլիպ

—Հա՛նը տուվարտան.—տէյու սօրտըգտա

Պէքիլ.—Շուրատան թիմարխանէնին տուվարընտան, թա գարընըգտան

—Թիմարխանէ՛ մի, օրտաը թիմարխանէ՛ մի իմիշ. թիմարխանէ օլտուղընը աէ-
մէսէն, պէն օրայը չիմաիյէ գատար պիր զէնկին ատամըն գօնաղը տըր տէյու պէլ-
լէմիշ իտիւ, երնէ էօյլէ պիլէնէքտիւ. օրաաը թիմարխանէ՛ մի իմիշ, չօ֊գ չէյ

—Սօրտուղընը ճէվապընը վէրաէնիզ, տահա զիյաաթէ մէմնուն օլուրոււ. սիգէ
սօրույօրոււ քի, չու տուվարտան աշաղը պիրինին աթլատըղընը կէօրտիւնիւզ մի,
կէօրմէտինիզ մի, պուլնու սէօյլէյին

—Կէօրմէտիք, վէսսէլամ, կէօրմիւշ օլսալընը իւզէրինէ տօղրու կիտէր եա-
գալար ըտմ. պէնի պուտալա եէրինէ՛ մի գօյօրսընը

Պու ճէվապարը վէրէն՝ Օկիւսթ Տարլէյ իտի

Բէֆիգի Բէթէր օլթասընը էլինտէն պրագըպ, բարմագլարըյա պիր թագըմ ի-
շարէթլէր իթաի

Պուլնու իւզէրինէ Օկիւսթ՝ սանտալընը չէվիլմիշ կիթմէքտէ օլան պալըպըյա
իթթապէն.—Պագսա՛նա, պուլնան օն տագիգա էվվէլ, տույուն իշինէ պիր չէյ տիւշ-

միւշ օլտուղընը արգանալըմ իրիթմիշ ամամ, առւելալըն էօթէ թարաֆընտան պիր շէյ աթմըլաթը զանն իթմիշ:

—Տիմէք քի աթլամըշ, հէր հալտէ պօղուլմուշ արը:

—Պօղուլմուշ մը:

—Էյլէ եւ, տէրիւրտէն պիրի շու տուվաթաւն աթլաթը, չայա ալուշմիշ օլմաթը լազըմ կէլիր տէյու իտտաա իթմէյօրմը ըտըմ:

—Պուշու չիմտիշ գատար սէօյլէսէն օլմա՞ղ մը իտի: Շիմտի նէ՞ եարըլապիլիր, աճապա պիր ետրտէն պիր թարագ պուլապիլիրմիշ:

—Շուշտան պիրագ էօթէտէ պիր լօզանթա վար, օրատա պուլապիլիրի:

Օկիւսթ.—Օ հալտէ օիզ պուլապտան զըմըլտամալըն, պիզ կիտէլիմ օ լօզանթա տան պիր թարագ ալալըմ կէլէլիմ:

—Իսապէթ օլուր, հիշ օլմազսա արար թարարըզ տա մէյտանա չըգարըրըզ պու իշին պիզէ նէ գատար զարարը տօգուլնաճաղընը թէսալվուր իտէմէզսիւիզ:

Իշթէ պիզ կիտիյօրուզ, օլապիլիր քի տանա սուլուն եիւզիւնէ չըզըն.—տիշէրէք Օկիւսթ Տարւէյ իւէ Բէթէրս աճէլէ Բէթթիպ քիւրէք չէքմէյէ պաշլաուրար:

3.

Թարագլար պուլուլնտու կէլտի՞ մի, վէ եախօտ կէլտի իսէ պիր իւէ եարաթը՝ մը. պուրալաթը, մէճնուլ գալաթը Անճագ Մ. Ժօզէֆ Բէթէրս՝ ասնալըյա կէճ վազըթ գալաֆաթ կէրինէ եանալըպ, ասնալը վէ քիւրէք վէ էտէվաթ վէ օլթալաթընը օրատա պիրիսինէ թէսիմ իտիւպ էլլէրինի ճէպլէրինէ սօգտու վէ Կիւլիվէր տօգաղընա սօղրու ազիմէթ իթտի: Մէրգուլըն նէ տէրէճէ մէլմուլն պիր հալտէ օլտուլընը թարիֆէ ինթիյաճ կէօրմէյիզ:

Շու սէքիզ սէնէ զարֆընտա Բիւրինս տէ օլտըզճա տէլիշմիշ իտի. զէման հէր չէյէ թէէօիւ իթտիյի կիպի պու մախլուգա տա թէէսիւ իթմիշ իտի: Բիւրինս պէօթիւմիւշ իտի. օն եալընա վասըլ օլտըղը զէման ճիվար էհալիսի, վալիտէսինին ճին կիպի, պիթթէր կիպի գուվվէթլի իշկիւլէր իւէ էօմրիւնիւ կէչիւրմիշ օլմասընա նազալըն, մէրգուլմէնին պօյու զըսսա գալաճաղընը հիւքմ իթմիշ իտի: Հալպուլքի օն եէտի եալընտա պօյու պօսը սըրաթընտա, եանազլարընտան ալլար տղալը միւքէմմիշ պիր գարը չէքիւնէ կէլմիշ իտի:

Բէթէրսին Կիւլիվէր սօգաղընտա 5 նօմէրօլու խանէնին գարուլնըն քիլիտի նէ անաթթարը սօգուպ գարուլը աշտըղը սըրաթա, Բիւրինս պիր թէլաշ իշնտէ իտի: Անաթթարըն սէօինի ալըր ալմազ, գարուլը աշտաղա միւնարաթթիթթի, վէ Բէթէրս իշէրի կիւրէր կիրմէզ պօյնունա սարըլաթը, վէ չարըր չարըր եիւզիւնիւ կէօզիւնիւ էօրմէյէ պաշլաթը. պատէնու մէրգուլը գուճազլարճասընա պէլինտէն գալիւրալըպ իշէրի ալաթ. սէքիզ սէնէ էվվէ Բէթէրսին կէթիւրմիշ օլտըղը չօճուղըն տա էվտէ պուլուլնաթը լազըմ կէլիրքէն, չօճու գ օրատա տէյիլ իտի: Բիւրինս քէնտի օթաթաթըր գօթալը Բէթէրսի օթաթթաթ. քէնտիտի տէ գարչըսընա կէլտի օթաթթ:

տա, էլլինտէքի չամաւըն մասանըն իւզէրինէ գօթու վէ կէօզլէրինի ալըպ, Բէթէրսին պիր չէյ պէօյլէմէսինէ մուլթաղըր օլտու:

Բէթէրսին թարմաղարը օյնամաղա պաշլաթը, վէ իւք թարիֆի՝ նիհայէթ էլտէ իթմիշ օլտուղընը պէյանտան իպարէթ իտի:

—Մուվաֆֆազ օլտու՞ն մը, մուվաֆֆազ օլաճագըն տէ՞մէմիշ մի իտիմ բանա. իւշ տէֆա իույա կէօրմիւմ, պու իւշ իույաթան մազսէտինէ նայիլ օլաճաղընը իտի: Թիլիւսան իթմիշ իտիմ: Պիրիսի աթէշ իշինտէ պիր էվ քի չայ տիմէք տիր. պիրիսի պիր օրաթու քի, պու տա պու տա ասնալ տիմէք տիր. մաթէմ իշինտէ պիր չօգ քէտան կէօրմիւշ իտիմ քի, պու տա սէվինն վէ անաթթիթ տիմէք տիր: Պու թուլալարըմըն իւշիւ տէ օսհիհէ չըգաթը, բէք մէլմուլն օլտու:

—Էյ չօճուզ նէ՞րէտէ գալաթ:

Չօճուղըն հէնուզ թիմարիւնտէ պուլուլնաղընը վէ չիւպիշ վէ վէսվէսէյէ մէյտան պըրազմամազ իւզըն, պիր միւտտէթ տանա օրատա գալմասը իճապ իթտի: Կինի Բէթէրս թարմազլարըյա թարիֆ իթտի:

—Նէ՞ իսապէթ օլմուշ տա, պու չօճուղը քէնտի թալէպի իւզէրինէ Բիշար Մարվօթըն նէզարէթիւնէ թային իթմիշիզ: Պա չօճուղըն պու ալէրէճէլէրէ գատար օլջնին իշինէ եարալաճաղընը քիմ թէսալվուր իտէպիլիրտի:

Բիւրինսին կիթտիքէն սինիլէրի գապարմագա օլտուղընը Բէթէրս հըսս իտիւնէ, օճաղըն իւզէրինտէ պուլընան թէննէրէլէրի կէօթէրէրէք նէ թիշիրմէքտէ օլտուղընը սիւալ իթտիքտէ, Բիւրինս իւքէնպէ չօրպասըյա թաթաթէն թիշիրմէքտէ օլտուղընը պէյան իթտիքտէն օճերա, սուֆրալը հազըրլամաղա պաշլաթը. Բիւրինս աթէթա էվին գատընը կիպի իտի:

Պուլարըն պիրիսի եէմէլէրինի թիշիրմէլէ վէ տիկէրի տէ աթէլին պաշլընա կէչմիշ չուպըղընը իշմէլէ մէչղուլ օլտուլար: Պազալըմ պու սըրաթա Բիշար Մարվօթ նէ՞ հալտէ պուլուլնաթա տըր:

Պիրմիկեւամ չըմէնտըֆէր սթօսիօնտա իքի քիշի օն տագիգաթան պէրու աշաղը եօգարը տօլալըպ, Լօնտրալա հարէքէթ իտէճէք օլան գաթարը պէլէմէքտէ իտիլէր: Պուլարըն պիրիսի Օկիւսթ Տարւէյ վէ տիկէրի իտէ պէօյիւք պիր բալթօյա գարըլմը պիր տէլիգանը իտի: Պու տէլիգանը զըրմըղը սալը վէ սագալը վէ կէօզլիւքիւ պիր տէլիգանը օլտու, կէօզլէրի իսէ ֆէվգէլատէ սիյան օլմագ հասէպիլէ, սալընըն սագալընըն թէնկինէ հիշ ուլմամը իտի: Պուլար Սլօրէթթօն գապապաթընտան պիր գաշ միլ մէսաֆէտէն զըրլարտան կէչէրէք օթաթիօնա գատար կէլէպիլմիշիլէր իտի:

—Նէ՞ տէրսին պազալըմ, Բիշար, էսքի զէմանլար խաթթընա կէլիյօ՞ր մը:

Բիշար օիկարաթընը ազընտան աշաղը ալըպ, թէֆիգիւնին էլլին թութաթ վէ տէտի քի.—Էվվէթ, Կիւս, էկէրլի պէնին պանա իթմիշ օլտըղըն մուսվէնէթ վէ աթթըղը տնուտաճագ օլտընաթ, սէքիզ սէնէ չէքմիշ օլտըղըմ միւնէթ վէ մէչազաթթը էօմրիւմիւն սօճուլնա գատար չէքմէյէ միւսթանազ օլալըմ.—տիշէրէք Բիշար Մարվօթըն կէօզլէրի եաշլանը:

Գաթար կէմէզտէն էլ վէլ պիտէր գառէն րօմ իշմէյի Կիւսթէքիֆեռէրէք, պոս սըրատա.— Սէն պու ազլամ առէթա պիր գատըն վէ եա չօճուդ կիպի շէյլէր սէօյլէյօրսըն. պոսնլարըն հիշ պիր ֆաիտէսի օլամազ, Լօնտրայա կիտէճէք օլուրսազ, սէնի էսքի անպապլարըմտան պազըլարըյա կէօրիւշտիւրէճէյիմ. ինչալլան պիր տգչամ միւքէմմէլ պիր էյլէնճէ թէրթիպ իտէրիզ:

— Պէնիմ չէքմիշ օլաղըմ գահմէթ վէ մէշագգաթլարը թէսալվուր իտէպիլէճէք օլուրսան. պու ազլամ նէ հըսս իթմէքտէ օլուղըմը տա անլայապիլիսին. գանն իտէրիմ քի, հագիգաթէն տիվանէ օլաճաղըմ վէ զէմանը մանպուսիյէթիմտէ վուզուա կէլէմէյէն պիր հալ՝ զէմանը հուրրիյէթիմտէ րուսուսմի գուհուր՝ օլաճազ, Շուրա սընը սէօյլէ պանա, Կիւս. էսքի անպապլարըմտան պէնիմ գապահաթլը օլուղըմա ինանմըզ գանմըզ քիմսէլէր վա՞ր մը տըր:

— Հիշ պիրիսի ինանմամըզ, գանմամըզ տըր. հաթթա իշլէրինաէն պիրիսի պէօլլէ պիր ֆիքըր պուլընտըղընը իյմա իտէճէք օլսա, աիկէրլէրին պիրտէն իւզէրինէ հիւճուս իւէ ազընը թըգայրպ պօղաճաղարը աշիքեար տըր. սէն չու րօմտան պիր իքի տամլա տահա իշ. սէնտէ ճէսարէթ գալմամըզ:

— Ճէսարէթ վէ մէթանէթ օլմասա սէքիզ ոէնէ օ մէլուն եէրտէ օթուրապիլի՞ր մի իտիմ. լաքին պուրասը խաթըմա տիւշտիւքէ ազըմ պաշըմտան կիտիօր, չըլաըմազ կէլիօր. Վալիտէմ պէնիմ եազըմը կէօրէճէք օլուրսա ինթիմալ տըր քի տիւշարը խէլէճան օլուր. պինաէնալէյի սէն վալիտէմէ եազմալըն, վէ թիմարխանէտէն գաշմաղա պիր չարէ պուլմուշ օլուղըմը սէօյլէմէլիսին. սօնրա տա մուս վաֆֆազ օլուղըմը խապէր վէրմէլիսին. պիրտէն պիրէ ալթիւսթ օլմամասընըն չարէսինի տիւշիւնմէլիլիզ. պէնիմ եիւզիւմաէն նէլէր չէքմիշ օլուղընը թէխայեիւ իտէմէզսին:

Պու սըրատա գաթարըն չանը սէսի իշիտիլտի. Կիւս իլէ Րիշար իքիճի մէվզը վալօնլարընտան պիրինէ կիրտիլէր վէ գաթար տէրհալ հարէքէթ իթիսի. Սիկարալարընը եազաղար, բալթօլարընա սարըլաղար. Կիւս եապանտը վէ ույգուլա հազըլանտը վէ պիր չէրիէք սօնրա պիր թաղըմ րուլալար կէօրմէյէ պաշլաղը:

Րիշար Մարվօտ իսէ ուլուլամաթը. իւշ տէօրթ կիւնտէն պէրու կէճէ կիւնտիւզ խէլէճան իշինտէ վաղթընը կէլիւրմիշ պիր քիմօն ուլուլապիլի՞ր մի. Կէշմիշ զէմանէլէր կէօղիւնիւն էօնիւնտէն կիթմէյիպ, ճիննէթէ ուղրոմազ գօրգուսըյա ֆիքրինտէն տէֆ իթմէյէ զարէթ իտէր իտի իսէ տէ, նասըլ թէհամմիւլ իտէպիլմիշ օլուղընը չաշըրըր գալըր իտի. Սէքիզ սէնէ սէքիզ տար գառար ուղուն կէօրիւնմիւշ վէ չար տէքիզ ոէնէնին հէր պիր առաթընտա, եէնի պիր միհնէթ եէնի պիր էղիւթէ տիւշմիւշ իտի. Օ զէման տէրք ու ֆէհմ իտէմէմիշ օլաղը պիր շէյի տէրք իթմէյէ պաշլաղը, չէօյլէ քի հէր զէման քիւշիւք պիր իւմիտ՝ գալպինտէն վէ ֆիքրինտէն էքթիք օլմայըպ, պու իւմիտ իլէ օ տէքիզ ոէնէյի կէլիւրէպիլմիշ օլուղընա գանաթ հաթըլ վէ ճէնապը Հազա միւթէվէքթիւն, քէնտիսինին իթմիշ օլաղը պուլնա խաթալարա մուգապիլ նալ օլաղը մէրհամէթ վէ չէֆաթթառան ալայը արզը չիւքրան իթմէքտէ իտի:

Պէլքի տէ քէնտիսինին իալաը հալ իթմէսի իշիւն պէօյլէ պիր մուհաքէմէյէ տիւշմիւշ օլմասը քէնտիսինէ նասիւսթ գապիլինտէն իտի. Ուլուլմուշ օլան մէթանէթինի ուլանաղըմազ վէ հըսսիյաթը ալիճէնապանէի գալպիյէսինի թահրիք վէ օ անէ տէկին սուի իսթիմալ իթմիշ օլաղը տիրայէթ վէ զէքեալէթինի թէնվիր իթմէք իւզըն պէլքի տէ պէօյլէ պիր ֆէլաքէթէ ուղրամասը հազընտա խայրը օլմուշ իտի:

Գաթար քէմալը սիւրաթլա եօլունա տէվամ իթմէքտէ օլուպ, Րիշար նիշէ տէնէլէրտէն պէրու կէօրմէմիշ օլաղը վասի պիր ուֆուզ, լաթիֆ պիր արզ, բարլազ պիր ասիւման միւշանէտէսիլլէ վէ հայաթպաիւ պիր հալա թէնէֆֆիւսի իլէ միւթէլէզզիզ օլմագտա իտի:

Կէճէնին սիւքիւնէթը թամմէսի հալինտէ գաթար պիր արպէտէի ճէսիմէ իլէ Լսթըն Սգուար սթասիօնընա վասըլ վէ տախիլ օլաղտա, Կիւս իլէ Րիշար չէման սըլըրայը վալօնտան չըզըպ, պիր արապայա աթլատըլարի Տիւման վէ գուլմէթ իւշինտէ պուլընտան Լօնտրա չէհրի պիլէ, մահիթապըն նէյր իթմէքտէ օլաղըր գաիֆ պիր նուրըն տէլալէթիլլէ Րիշարըն կէօղիւնէ բէք լաթիֆ կէօրիւնմէքտէ իտի:

Վարա վարա արապա տար պիր սօգազ իշինտէ «Ճիմ Սթիլսիօնըն մէյիսանէսի» լէվնալը պիր մէյիսանէնին էօնիւնտէ տուրը վէրտի. Ճիմ Սթիլսիօն եուսուրուզ իլէ տէօյլէվէքտէ քէսպը մէհարէթ իթմիշ չօլազ պիր եուսուրուզ բէշիվանը իտի:

Պու մէյիսանէ ալէսսէվիլլէ թամ եարը կէճէտէ գառանմագտա վէ գանաթլարը չէքիւլը բըզըլարը սէօնտիւրիւմէքտէ օլմալլա, Կիւս իլէ Րիշարըն կէլտիլէրի զէման իշէրտէ քիմսէլէր գալմամը կիպի պիր հալտէ օլուպ, եալընըզ իւսթ գաթաթքի բէնճէրէլէրին պիրինտէն լսաֆիֆ պիր բըզ կէօրիւնմէքտէ իտի. Մալաֆիհի Կիւս իլէ Րիշար արապատան էնտիլէր, արապայը սալտըլարի Կիւս էթրաֆը պիր քէրիէ կէօղտէն կէլիլիպ, սօգազտա քիմսէլէր պուլընմաղընա գանաթ հասըլ իթաիքտէն սօնրա, ազընը գառունըն առախթար տէլիլլէ եազլաշարրպ, քէտի Էէսինէ միւշապիւ պիր սէտա չըգարտը:

Չօլազ բէշիվանըն քէտիլէրէ թէվէճիւհիւ օլմասընտան մը տըր նէ՞ տիր, գառու ալըըպ, Րիշար իլէ տօթը իշէրի կիրտիլէր. Գառուլը պիր գատըն աշմը իտի. մէրգուսէ իշէրտէ թարանմագտա իքէն, թարաղը ֆըրշալը թէզկեհան պիր քէօյլէսինէ աթը վէրիպ, ուլգուստան էսնէյէ էսնէյէ գառուլը ալըպ մէրգուստանը իշէրի ալմը վէ գառուլը թէքրար գառամը իտի. իշէրտէ եալընըզ պիր կազ լամպաթ եանմագտա օլուպ, սահիպի Ճիմ Սթիլսիօն աթէշին գարշընտա եապանմըզ խրըլ խըրըլ խըրլամագտա իտի:

Տարլէյնէրտիվէնին գառուսընը կէօթէրէք.— Պաղսա՞նա, Սօֆիա, Մարիա, Էթսի եօգարտա՞ մը տըրլար:

— Հէրսի մէվճուտ, չիմտի պուլնլարը եօլա գօմագ տա գօլայ տէյիլ. Մ. Սըլիթէրս Վիզթօրիա թէաթրօսը իշիւն պիր տրամ թէլիլիֆ իթմիշ. պու տրամըն իշինտէ օն պէշ ֆիլիւ գաթլ օլուղընտան, պիգիլէրէրին ճիւմէսի Էրիֆին ալէյիսինէ տիւշմիւշլէր. քէնտի արալարընտա տա պիր արպէտա վար, Պիլիմ ուսթա չիմտի

հագարը չըզարժեց թարգմանաւ պիւրպիւրէրինն գաղաւարնաւ պիւրա գաղաւարնաւ
րի քորաւթմազա պաշտամըւար. ինչ գրգռընաւ տա գաղաւարաւ, օ Սըրիթէրս տէտիւրիմ
առաւմըն երեւելունէ թիւքիւրմէյն չըզընըւար ըսա վէ հէրիֆ տէ թէմիզ էլպիսէլէրի-
նի կիյնիմիշ իսէ, իչին սօնու նէրէլէրէ վարըր պիւրի՞օրմընընը :

Կիւս.—Էօյէ իսէ պէն տէ չըզայըմ տա իչի թէսքին իթմէնին չարէսինէ պա-
գայըմ. կէլ կիտէլիւմ, Րիշար :

—Վէ լաքին պու առթընը, պիգիւմքիւրէրաւ տէյիլ իսէ՝ նաւըլ օլուր տա եօ-
գարը չըզապիւրի :

—Պէն քէֆիւիւմ, սէն իքի բօնն հազըրու վէ բէնիվանա տա սէօյէ քի չանը
չաւորըմ կիպի հօգարը չըզընը :

—Ուլանաւրաճազ օլուրսամ, թիթիզլէնէճէք :

—Սէն գօրգմա, չանը վուրուրսամ ուլանաւր, վէ հօգարը կէօնտէր, հօգարաւ
կէօրէճէյի շէյաւէն մէմնու շուրա թիթիզլէյի կէլէր Նիւրիւ պազալըմ, Րիշար :

Պու մէյլանէյն թօրանանաւար քէնտիլէրինէ «Շէրօքէ»լէր տէյու պիւ իսմ թագ-
մըւար իտի. Պիզ տէ պու թապիր իլէ պու ճէմիլթին ազաւարընը թէսմիլէ իթմէ-
յն մէճպուր օլաճաղըզ, Պու չէրօքէլէրին իչտիքլէրի թիւթիւնտէն հէր թարաֆը
տիւման պօղմուլ օլաղը կիպի, թա նէրտիվէնէ գատար տիւման պասմը իտի. Կիւս
արգա թարաֆա նաղըր օլան պիր օտանըն գաբուսընը աչաը, էպնիլէնին երեւելու-
տէն հիլ պէլիւ տէյիլ իքէն, պու աչմըլ օլաղը օտա ղայէթ վաճի պիր մահալ իտի,
պու մահալաէ հէր եաշտա, հիւ պօյտա, հէր գըյաֆէթտէ պիր չօգ չէրօքէլէր թօր-
անմըլ օլուր, պաղըլարը պիւրարտօ օյնամագտա, պաղըլարը պիւրարտօնըն պաշընտա
օյոււու սէյր իթմէքտէ, պաղըլարը բէյնիլի գըզարթմա թապիր իթտիքլէրի աճա-
յիպ պիր կէմէյի կէմէքտէ իտիլէր. պու կէմէք ալըմամըլ օլանըն միտէսինի պու-
լանտըրըճը խարաւ վէ եախօտ էրիմիլ սարը պիր սապուլն լաբասընա պէնգէր պիր
չէյ իտի. իչլէրինտէն կէնն պիր չէրօքէ կէմէյինի կէտիքտէն սօնրա, պաշընը թա-
պաղընըն իչինէ առմըլ գաշլարընա գատար խարաւըն իչինէ պաթմըլ օլաղը հալ-
տէ ուլգույա տալմըլ իտի. Պաղըլարը տախի քեաղըտ վէ սօմինօ օյնամագտա ըտը-
լար. հէր սօմինօ օյոււնսւլարընտան պիրիսի՝ տիւլէլ թաշը թիւքիւրաւանըն իչինէ
տիւլիւլ օլաղընտան վէ գըմըլտանաճազ վէ թաշը ալաճազ հալի գալմամըլ ի-
տիւկինտէն առէթա հըրսընտան աղլամագտա իտի. Ուլգույա տալմըլ օլան չէրօքէ
միւթէնա օլարագ, տիկէլէրի միւթէլիֆ շէյլէրտէն պահս իթմէքտէ իտիլէր. էլ-
հասըլ պիր գարղաշաղըզ պիր կիւրիւթիւ տիր տէվաճ իտիւպ տուրմագտա իտի :

Տօմինօ օյնայանլարտան պիրիսինէ Րիշարը կէօթէրէրէք.—Պէրապէր սիզէ պիր
առթ կէթիրտիմ :

—Բէք էյի իթմիշսին, Կիւս, պէն օյնայաճաղըմ :

Րիշար պիր սանտալեա ալըպ, ուղու ժառանըն պիր քէօչսինէ կէչտի օթուր-
աւ. պու սանտալեա՝ չէրօքէլէրին բէիսը սանիսինէ մախսու օլան սանտալեա իմիշ.
պինաւնալէյի պիւրարտօ սէյր իտէն չէրօքէլէրտէն պաղըլարընա պու հալ խօլ կէօ-
րիւնմէյիպ, արաւարընտա պիր շէյլէր մըրըլտանմագա վէ Րիշարըն սագալընը խաշ-

լանմըլ օղըր էթի բարչասընա պէնգէթմէյն գաղըլաւար :

Շէրօքէլէրտէն պիրի Կիւսէ խիթապէն.—Կէօրիւնիւր քի պու սիզին առթու-
նուլ, պիր իքի ֆիլը գաթլ իչլէմիշ. էկէր պէօյլէ իսէ Սըրիթէրսէ խապէր վէրէլիմ տէ
կէնի թէլէլիֆ իտէճէյի արամլարտան պիրիսինէ պու առաւա պիր րօլ թային իթսին :

Սըրիթէրս իսէ թէլէլիֆ իթմիշ օլաղը արամ ալէյինէ տէօրթ սաաթ միւթէմա-
տիլէն վաղը օլան իթիրազաթ վէ քինայէլէրաւն ալաղը ուլուլմըլ գալմըլ վէ պիր
թագըմ քէսանըն գարմա գարըլէք իչմէքտէ օլաղըլարը իչլիլէրին հէրսինին լէզզէ-
թինէ պազարագ, զիհինէ տէ պիր պուլաւըզըզ կէլմիշ օլաղը հալտէ պիլէ, շէրօ-
քէնին Րիշարտան պահս իթտիլի սէօղիւ իչիտինէ, քէնտի քէնտինէ սէօյլէնմէյն
պաշաւար :

Կիւս իսէ մէրգուլմըն սէօղիւնէ ճէվապէն.—Պէնիմ առթըմ էօմիւնաւ ֆիլը
գաթլէ թէսատտի իթմէմիշ օլաղընտան, պու պապտէ պիր արամա քէնտիսինէ
րօլ թային իտիլէմէք. աճազ պիր ֆիլը գաթլ ինրա իթմիշ տէյու մահլիւմ օլաղը
իսէ տէ. սիզ նէ գատար սուլսըզ իսէնիզ առթուլ տա աշը մէրթէպէտ սուլսուլ
աւր :

Տօմինօ օյնայան օյոււնսու.—Քիւմ իմիշ օ առամ էօլալիւն, պէն իսէ իսթէր ի-
տիմ քի հէր քէս գաթլիլ օլաղըն տա պէն տէ կիտէլիմ մագթուլէրին մէզարաւար
իւսթիւնտէ խօրա թէլէլիւմ. ալ չու տիւլէլի :

Պիր չէրօքէ.—Պու առթընըզըն առը հօ՞գ մը, Կիւս. պէն պու առաւտա նէչէ
կէօրմէյօրում. պուրայա կիտէճէյինէ օ պիր սօգաղաթաքի «Էճէլ սէֆաթ» տէնիլէն
մէյլանէյն կիթմէլի իմիշ :

—Էօլէն քիմ, էօլալիւն քիմ, քէչքէ էօլէնլէր չօղալսա տա, պէն տէ ուճուլ
ֆիլաթլա պիրէր պիրէր տէֆն իթսէմ. չու տիւլէլի վաղթընտա գօյապիլմիշ օլա-
ղաւըմ, օյոււն պէնիմ օլաճագաւ :

Պիւրարտօ օյնայան չէրօքէ՝ Րիշարըն՝ բէիսին սանտալեաթընա օթուլմուլ օլա-
ւընը պիր տիւրլիւ սինտիլէմէտիլինտէն,

—Պու սէնին առթընտա կէլէճէք մէճլիտէ բիյասէթ իթմէք արգուսը օլաւըլ :

—Պէնիմ արգատաշըմըն բէիսլիլինի վէ եախօտ բէիս վէքիլլիլինի իլք տէֆա օ-
լարագ կէօրմէյնէքսինիզ. Գալք ալաղա պէրապէր, տէօնիւպ ալաղալ էսքի մէ-
քսանըն կէլիւլ օլաղընը աշլաթաւըր տա պաղալըմ մէմնու օլաճագալա՞ր մը :

Դըրմըզը սաշ վէ սագալը տէլիգանը ալաղա գալըզ սաշըլա սագալընը չը-
գարաւ աթը վէրտի վէ էլլէրինի ճէպլէրինէ սօղուպ. չէրօքէլէրէն աթֆը նաղար
իթտի :

Շէրօքէլէրին ճիւմէսի պիր աղըզտան,

—Հուրրա՛, Շէյթան Բարչասը.—տէյու պաղըլաւար Պու ազլամքի ճէմիլթ
կիպի կիւրիւթիւլի պիր ճէմիլթ օլաւմըլ վէ պիրազ էվլէլ Սըրիթէրսին արամըն-
տան սօլալը տիւնաւար գալըմըլ օթուլմըլ օլաղը հալտէ պիլէ, եինէ պու տէֆա-
քի կիւրիւթիւ վէ բաթըրտը հէրսինի պասթըրտը, Հէր քէս իւզէրինէ հիւճուլ իլէ
էինի ուզաթմագտա, հէր քէս պօյնուսա պօղաղընա սարըլմագտա օլաղը կիպի, հա-

գարեթէ դաւորչան պիտաբոս օյունճուսու երեզիւ կեօղիւ խարաւաւ պաթմոյ օլան շէրօքէ՝ հէման կիւսին եանընա կէտերէ թէպրիքէ պաշլաւաւար:

Պու կիւրիւթիւլէր, պու նիւմայիլէր պիր միւտաթ օրիւրիւ օրթալը պիրադ քէադ սիւքիւնէթ իթաթէն սօնրա, Ռիշար Մարվօտ անպապարնա խիթապէն:

—Ագիւլէր, միւտաթը մէտիտէ պէնի սիգաէն ալըմը օլան ֆէլաքէթէն էվ-վէլ պէնի բէք ալէա թանըր վէ պիւրի իտինիզ. դանն իտէրիմ քի, սիգին հէթինիզին էմիլէթ վէ մուհապպէթինի գազանմը ըտրմ. Տիւշար օլադըմ ֆէլաքէթէն օէ-պէպ օլան մահքիւմիլէթիմէն պահա իթմէյէ ինթիյաճ կէօրմէմ. պու մէսէլէնին թաֆսիւթընա ճիւլէնիզին վազըֆ օլադընա հիշ չիւպէմէմ եօք տըր. պէնիմ սուշ-ադ օլադըմա ճիւլէնիզին գանմը օլմասը պէնճէ բէք պէօյիւք պիր սաաաթէթաթի: Պու կիւն իսէ էօմրիւմ օլադըմա միննէթաթը օլաճադըմ պիր չախսըն սաաաթաթը, վէ տօթըմ Օկիւսթ Տարիշին մուսվէնէթի սայէսինտէ հիւրիլէթիմի էլտէ իտէ-պիրիմ. չիմտի սիգին տօթըլընըգա կիւլէնիէթ իլէրուաէ մագսէթիմէ նաիլ օլ-մագ իւզրէ սիգին մուսվէնէթինիզի թալէպ իտէրիմ. Պու մագսէթիմ իսէ տայըմ Մօնթակ Հարաթինիկն տար զաթիլինի մէյաանա չըգարմագտան իպարէթ տիր. նա-սըլ վէ նէ՝ գէման վէ նէ՝ րէտէ գաթլ իտիւթիլինի վէ նէ՝ սուրէթտէ պանա մուսվէ-նէթ իտէպիլէնիզինիզի չիմտիլիք սէօյլէյէմէմ. լաքին սիգ ճիւլէնիզ ազըլը տիրա-յիթի տաաալարսընըգ. Սիգ հէթինիզ պիրէր սուրէթտէ թէճրիւպէ սահիպիսինիզ. հէթինիզ Լօնտրա խալը վէ անվալընը պիլիւրսինիզ. Հէր կիւն զարիպ զարիպ չէյ-լէր վուզու պուլմագտա տըր. չիմտիքի հալտէ պիր բէրաէի հիքմէթ արգասընտա մուսթէթի օլան շու ճիւնայէթին ֆաթիլինի ալը Պարի իլէ թէստաթի գապիլինտէն օլարագ իլինիզտէն պիրիսինին էլէ կէչիրմէյէնէյինի քիմ պիլիւր, իմտի պու խու-սուտա թէճրիւպէ վէ տիրայէթինիզի պէնտէն էսիլիէմէյէնէյինիզի վատ իտինիզ. վէ պու թէճրիւպէնիզ սէմէրէսի օլարագ հէր նէրէտէ պուլընաճագ օլաանըգ, արա-տըլըմ տաաաթն օրաաա պուլընաճագ ինթիմալտէն օլադընը խաթընըգտան չը-գարմայընըգ. Օ տաաաթն էվվէլէթի վէ չիմտիքի հալինէ տաիւր սիգէ հիշ պիր մալիւ-մաթ վէրէմէմ. ինթիմալ տըր քի էօլմիւշ վէ տաալէթին խըյմընտան գուրթուլմուշ տըր. հայաթաա օլմասը տա ինթիմալտէն տիր. էկէր հայաթաա իսէ օնուսն դա-տարըլընա գուրպան օլմուշ օլան չախս եագասընը պըրագմայաճագ տըր. ինթէ-տօթըլընըգ պու սըրաաա իսպաթ իտէնէքսինիզ, վատ իտէ՝րմիսինիզ:

Շէրօքէլէրին ճիւլէսի պիրտէն ալէնէն վատ իթտիլէր, վէ պու միւնաաթէթիլէ միւթէտտիտ գաաթիլէր տօլաու պօշանտը վէ կիւրիւթիւլէր չօղալադըմ չօղալաւ: Նիհայէթ պիրաա օյունճուլարընտան պիրիսի, ստէգայը հալայա գալաթըգ ճիւլ-լէյի տուս իթաթէն սօնրա, իլիս մագաթընաա ալաղա գալըգ:

—Ճիւլէմիզ սէնին ուղըրուսն ճանըմըգա վարընճայա գաաաթ ֆէտա իթմէյէ հադըրըգ, օլանճա գուլվէթիմիզի օլանճա մէթանէթիմիզի սարֆ իտիւպ սանա եար-աւըմ իտէնէթիմիզի ելմին իլէ թէհհիւս իտէրիզ. արգաաաաա, հէթինիզ հադը՝րմը-աւընըգ:

Ճիւլէսի պիրէր պիրէր հէմին իտէրէք, Ռիշար Մարվօտը թէճիւն իթաթիլէր:

Պու նիւմայիլտէն սօնրա, քէօշէնին պիրիստէն չօլագ բէլիվան մէյաանա չըգ-աւը: Պու տաաաթն պուրնու պիր գաշ տէֆալար գըրըմը վէ երեզիւնէ եէթիլի եուճ-րուգլարաաան շէնրէսի շէթիլնտէն չըգմը օլաուղընտան, վէ նիհայէթ եուճրուգ իլէ տէօյիւշէ տէօյիւշէ հէր տիւրիւ եարալարը ալմը իտիւկինտէն, դաթէն չիւրքին օլան տուրաթը պիւսպիւթիւն պիւլիմտէն չըգմը իտի իսէ տէ, եինէ երեզիւնտէ սէվիմիլ պիր հալ պագը իտի:

Մէրգուճ Ռիշարա տօղըրու կէլիպ վէ էլինտէն թութուպ.—Միւսիւ Ռիշար Մար-վօտ, սէն պէնիմ իլիւն էյի պիր անպապսըն: Պիր վագըթ պէն սէնի շու նէրաթիլէ-նին ալթ թարաֆընտա թանըաթ քի, թէգկէհաաա պուլընա գըգա հիտաթիլէնիլի, պիր չէյլէր սէօյլէնիլարըն. սէնին արգաաաաաաաա պիր թագըմ պօշ չէյլէր իլէ ուղ-րաչադըլարը գէման սէն ճիւլէսինէ եարաթ իտէր իտին: Պէն ագ սէօյլէյէն պիր տաաաթըմ. էկէր պիրիսի պանա հագաթէթ իտէնէք օլուրսա՝ սօլ էլիմիլէ կէօղիւնիւ-րաթլաթաթըրըմ. էկէր տէվաճ իտէնէք օլուրսա՝ էօյլէ պիր հալէ կէթիլիւրիւ, ազը-նը աչաճագ օլուր: Պուլըն մուղայիլի պիրիսի պանա իթիպար իտէնէք օլուրսա՝ պէն տէ օնա միննէթաա օլուրուճ վէ ֆըրաթա թիւշաիւքտէ միննէթաալըր իսպաթ իտէրիւ: Պէն սէնին բէք սաաթըգ պիր տօթընըմ. տայընը գաթլ իտէն չախս էկէր լէնէսինի պէրպաթ իթմէք արգուսընտա տէյիլ իսէ՝ սօլ էլիմտէն ուղագ տալընտան:

4.

Պու վագաաաան սէքիզ կիւն սօնրա, Ռիշար Մարվօտ Շըրինկ Կարաէնս օօգա-ղընաաա տէօշէլի քիւշիւք պիր էվ թութուպ վալիտէսինի օրաա կէթիլիթաի:

Մաաաճ Մարվօտ գաթլ իտիլէն գարաաաաաա սէրվէթինէ մալիք օլմուշ իտիւ-կինտէն, դայէթ զէնկին պիր գաաթն օլմուշ իտի. Օղլուսուն սէքիզ սէնէ միւտաթը մահպուսիլէթինտէ վարիտաթընտան բէք ճիւլի պիր չէյ սարֆ իթմիլ, վէ պիր թա-նէնէք օղլուսու գուրթաաաաաաաա տաիլ Ռէթէրսին վաալէրինէ իւմիտ իտէրէք միւ-թէսէլիլ օլմագաա իտի:

Նիհայէթ Մաաաճ Մարվօտ օղլուսու սէրպէսթ պիր հալտէ կէօրմէյէ մուլաֆ-ֆագ օլմուշ իտի:

—Պէն հէնուգ սէրպէսթ տէյիլիմ. կէրէի հապսխանտէն գուրթուլմուշըմ, լա-քին ալէիլիմտէ վուզու պուլմուշ օլան եալան պիր իթիլիւրաաան հէնուգ ագաաթի օէր իտէմէմիլիմ տիր. չիւնքի թէպաիլը գըյաֆէթ իթմէքսիզին սօգաղա չըգաճամ. գօրգարըմ քի Շլօթէրթօն խաֆիլէլէրինտէն պիրիսի կէօրիւր պէնի թանըր տա, եա-գաաաան թութուպ թէքար չըգաղըմ թիմարխանէյէ կէօթիլիւր թըգալիլիլի:

—Ա՛հ, էվլաաթըմ, Շլօթէրթօն խալը սէնի էօլմիւշսին տլու պէլլէմի, տիր. Պագ-սանա, պէն պիլէ ալէալթը մաթէմ օլարագ սիյան էլպիսէլէր կիլինիլիլի. պու էլ-պիսէլէրի սէնին իլիւն կիլինիլարուճ. էսէֆ իտէնէք պիր հիլլէ տիր տմա նէ՝ չարէ:

—Պէլլի տէ պու տէֆաթի գուրթուլուշըմ, գէմանը մագիալ իթիլ օլուղըմ

խաթարատան տօլայը բէշիման վէ նատիմ օլմագ իշիւն տիր:

—Սէֆահաթ իթտին ամմա, օղլում, գապահաթ իշլէմէտին. օ վագըթ տա երնէ աշնի արձէնապ գալպէ մալիք իտին. օ զէման տա պէնիմ նուրը տիտէմ վէ ճիյէր-բարէմ իտին:

—Պիր կիւն օլաճագ քի, երնէ օղլունա պագըպ տա մէմնուն օլաճագըն:

—Շիմաի տախի մէմնունըմ, սէրվէթիմիզ միւքէմմէլ, սէրվէթ տէնիլէն չէյ իսէ ինսանըն էլինտէ պէօյիւք պիր դուվվէթ տիր. մաճամ քի տօթըմըզ չօգ տըր, ա-տալէթ երրինի պուլուր, հիշ չիւպիէ իթմէ, օղլում:

—Տօթա գալըրեա Ալլահ քէրիմ, Բէթէրս նէ՞ օլտու, պէրապէր կէթիրտի՞ն մի:

—Էվվէթ, մէմուրիյէթիտէն իսթիֆա իթմէսինէ իգնա իթտիմ. սէնէվի եիւզ լիրա իրատ ալապիլէճէ սուրէթտէ իսթիգալինի թէմին իթտիմ. իթմիշ օլտըր խըզմէթէ մուգապիլ ճիւզի պիր միւքեաթաթ սայըրըր իսէ տէ, պուլնտան զիյատէ պիր չէյ գապուլ իթտիւրէմէտիմ. հաթթա պուլնու տա էօմրիւնին հէր պիր տագի-գէսինի սէնին ուղրունա ֆէտա իթմէք շարթըյլա գապուլ իթտի:

—Շիմաի պուրատա՞ մը տըր:

—Էվվէթ, իւսթ գաթտա, չալայըմ տա կէլսին:

—Մէմնուն օղլուրում. պէն Օկիւսթ Տարլէյի կէօրմէյէ կիտէճէյիմ, Բէթէրսի պէ-րապէր ալաճաղըմ. Պէլքի պու գատար շարուզ սէնի պըրագըպ կիթմէմտէն տօլայը ճանըն սըզըլաճնաղ, լաքին չուրասընը ունութմա քի, եալընըզ պիր մագսէտիմ վար, եանի օ մէլուն հէրիֆի պուլմագ. —տէյիպ Րիշար Մարվօտ մուֆարէգաթ իթտի:

Օղլունա գալուշմաընտան տօլայը Մատամ Մարվօտ ֆէվգէլատէ մէմնուն օլ-մուշ իտի իսէ տէ, երնէ պիր մահգունիյէթ հըսս իթմէքտէ իտի. կէնճիլինին սէքիզ սէնէսի պէրհալա օլմուշ իքէն՝ պուլնտան պէօյլէ տէ օ մէլուն հէրիֆի պուլմագ իւզ-րէ պաղըյի էօմրիւնիւ ֆէտա իտէճէյի խաթըրնա կէլէրէք մէյուս օլմագտա իտի. չիւնքի օ խապիսի էլտէ իտէմէյէճէյինէ դայէթլէ էմին իտի:

Լաքին ճէնապը Հագըրն գուտրէթը իւհիյէթիյէ էօմրիւն էն սարբ վէ գարան-ըզ եօլունա պիլէ պագէն անսըզըն վէ մէմուլին դայըր օլարագ պիր նուր գու-հուր իտէր վէ ինսանա բէհպէր օլուր:

Օկիւսթ Տարլէյին ճէրահըզ վէ էճգաճըրզ իթմէքտէ օլտըր մահալ Շիրի սօ-գաղընտա վագը իտի. օ գատար ալթուն եագըլար վէ կաղ լամպալարըյլա միւղէյլին վէ միւնէվլէր իտի քի, առէթա սաղ առամլարը պիլէ խաթթա օլմաղա իշթիհա կէ-թիրի իտի:

Կէնիշ պիր խանէ տէյիլ իտի. գաբունըն եանընտա պէշ ալթը գատար չան տիւյ-մէլէրի մէվգու օլուպ, պիրիսինին իւզէրինէ ճէրահ տաիրէսի, պիր տիկէրինէ կիւն-տիւզէ մախսուս չան, պիրիսինէ կէճէյէ մախսուս չան, վէ տիկէրէրինէ տէ պիրէր չէյ նագըլմըշ իտի:

Մ. Օկիւսթ Տարլէյ, եալընըզ հէքիմիւք վէ ճէրահըզ իթմէյիպ, բիանօ, քի-թարա, քէման տախի չալար վէ պիր թագըմ շարգըլար իթթիրա իտէր իտի. բէսիմ եագար, տարպը մէսէլլէր եաբար, պէշ ալթը գարըյա պիր արատա իւլֆէթ իտէր,

հէրսինի ալտաթըր, հիշ պիրինէ էնէմիյէթ վէրմէզ, շարգը սէօյլէր, թօնաֆ մասալ-լար նագը իտէր, պիր էլիյէ հիսապ տիկէր էլիյէ բէշէթա եագար պիր քիմսէ իտի:

Օկիւսթ Տարլէյ ագլամ իւսթիւ տիւքքեանտա ալէսսէվլիյէ հէր խաթթայա վէր-մէքտէ օլտըր իւսճը բաքէթ բաքէթ տիղմէքլէ վէ չըրաղը կաղը եագմագտա օլ-տըրը սըրատա, տիւքքեանըն արգա թարաֆընտաքի օտայա կիտէն գարունըն ա-րալըրնտան տա իշէրտէ պուլընան պիրիսիյէ գօնուշարագ,

—Պու ագլամ չայըն օ պիր թարաֆընա կէշսէմ, տիյօրում, Պէլշ:

Իշէրտէն պիր գատըն սէսի պուլնա ճէվապէն,

—Սէն պու ագլամ տըշարը չըգամագըն, սօն տէֆա գալըպ օ տէնէթլի բէհ-լիվանըն տիւքքեանընա կիթտիլինտէ պիր խասթա գուհուր իթմիշ իտի. սէնի ա-րատըլար պուլամագտըլար, պաղաթ թապիպ ճէլպ իթտիլէր, հէր քէս սէնի արար, սէ-նի իսթէր, սէն պուրատան պիր եէրէ հարէքէթ իթմէյէճէք օլտան, մահալլէնին էն էյի միւշթէրիլէրի սանա միւրաճաթ իտէրլէր:

—Պիր առամ պիր դաշ բարալըզ պիր չէյ սաթանագմըշ տէյու հէր ագլամ տիւքքեանտա տուրապիլի՞ր մի:

—Հէր նէ հալ իսէ, սէն կէլ չայընըլէ, չըրաղտ տա սէօյլէ, չայտանընը կէթիրսին. եանընտաքի օտատան գօնուշան՝ սիյահ սալը մաի կէօղլիւ թագրիպէն երմի եալընտա կէնճ պիր գատըն իտի. Օկիւսթ Տարլէյին պիր տախէճիւք հէմշիրէսի իտի. Տիւքքեանըն վէ էվլին իտարէսի պու գըզըն էլինտէ օլուպ, սըղըյա կէլտիլինտէ բէ-չէթա տախի եագար վէ իւսճ տա վէրէպիլի իտի. հաթթա տիշի աղըրյան չօճուգ-լարըն տիշէրինի չէքտիքտէն սօնրա ալտըր բարայը, չէքէր վէ եա օյունճագ ալ-մագ իւզրէ քէնտիլէրինէ իտէր իտէր իտի:

Իգապէլ Տարլէյ մէքթէպ վէ եա ճէմիյէթ եիւզիւ կէօրմէմիշ գըզլար կիպի պի-րագ սէրպէթ իտի. չօճուգ իքէն էօքսիւզ գալմըշ վէ էօմրիւնտէ մէքթէպէ կիթ-մէմիշ վէ պիր չօգ վապըթ գարտալընըն տօթլարըյլա էօմր կէշիրմիշ օլտըրնտան, առէթա էրքէք կիպի տիւշիւնիւր վէ հարէքէթ իտէր իտի:

Տիւքքեանըն արգատընտաքի տաիրէ դայէթ քիւշիւք օլտուղընտան, տէվամ ի-տէն չէրօքէլէրտէն պիրիսի չօգ միսաֆիր օլուպ տա կիտէճէք զէման կէլտիլինտէ, պուլնարը չիշէտէն մանթար չըգարըր կիպի իշէրտէն պիրէր պիրէր չըգարմագ իգ-թիւզա իթտիլինի լաթիֆէ մագամընտա սէօյլէմիշ իտի. էլեասը պիր քիանօտան, տիշ առէլիյաթընա մախսուս պիր սանտալեատան, պիր տիրէք իւզէրինէ գօնուլմուշ պիր չանագտան իպարէթ իտի. Շէրօքէլէր բօնճարընը պու չանաղըն իշինտէ հագըրլար-լար իտի. քէօյէնին պիրինտէ պէօյիւք պիր քէման վէ տուվարտա պիր հիւճրէ մէվճուտ իտի. Պուլնտան մատա կէնիշէ պիր օէտիր իլէ մասա, սանալեա, պիր գաշ գատրօ, եանմաղ պիր լամպա, վէ բէյիլիլի զըղարթմա բիշիրմէք իւզրէ պիր գաշ սահան վէ սաիրէ տահա չուրատա պուրատա տուրմագտա իտի. թալանտան տա պիր իքի գուշ գաֆէսի աթըլմըշ օլուպ, արա սըրա միսաֆիրլէրին իւսթլէ-րինէ պալլարընա պու գաֆէսլէրտէն սու առամագտա վէ եէմ վէ սաիրէ տիւշ-մէքտէ իտի:

Հէր հալտէ մահալին տարւոյնա գըյառէն էչեա պիրադ չօդ կէլմիշ իտի:

Իզապէլ չալարը տօլտուրմագտա իքէն իքի քիշի էնգախանէնին գարուսընը տա չըպ իշէրի կիրտիւր: Իշէրի կիրէնէրտէն պիրիսի Բէթէրս վէ տիկէրի իսէ ուզուն պիր բալթօյա օարըմըչ օլան Բիշար Մարվօտ իտի:

—Արայա արայա պուլապիլտիք, սէնտէն էյի օլմասըն էն ազիզ տօսթուսու տա պէրապէր կէթիրտիմ:

Օկիւսթ Տարէյ, Բիշար Մարվօտը հէմշիքէսինէ թանըթտըրար, Ջօնուգ եաչըն-տան պէրու մէրգուսըն Սլօքթըթօնտաքի թիմարխանէտէ մահպուս պուլունտըղընը իշիթմիշ օլտըղը հալտէ գարտաչընըն ազիզ տապապը օլան Բիշարըն երկղիւնիւ կէօր-մէմիշ իտի:

Բէթէրս իսէ գօլարընը սըղալըպ, ալթը քիշիւք թէրէ եաղըն էքմէք հազըր իթտիքտէն սօնրա չայտանը պօչալմաղտան տօլտուրար, կազ լամպասընը եազտը, գաբուլարը գաբտուր:

Ջօվալը Բիշար իսէ հէր նէ գաաար թիմարխանէտէն գաչըպ գուրթուլաղըն-տան տօլարը մէմիտէն իտի իսէ տէ, պօղըչընտա մահպունիշէթ վէ հարէքեաթընտա չաչընըղ ալէամէթլէրի պազը իտի:

Բիշար աթէչին եանընա եանըչըպ վէ չուպուղընը եազըպ, Օկիւսթէ խիթապէն:

—Շիմտի սանա Բէթէրս՝ մէսէլէնին թափսիլաթընը հիքեայէ իթսին, գապահաթաղը օլտուղընը նէրէտէն անլաաղընը թարիֆ իթսին, պէնի գուրթարմազ իշիւն նաաըլ թէտապիր տիւշիւնմիւշ օլտուղընը, տաըլ գաթիլին իղինի նա՝սըլ արամըչ նա՝սըլ պուլ-մուշ վէ պուլտուս զանն իտէրէք նա՝սըլ եինէ էլինտէն գաչըրմըչ իտիւկինի ան-լաթօըն:

—Հէմշիքէսին պու հիքեայէյի տիւշիւնտէն պիր մահպուր եօդ տըր:

—Նէ տիմէք, հէմշիքէնիզ տէյի՛լ մի, պէնիմ իշիւն սիգտէն հիշ պիր ֆարգը օլ-մալըպ, սիգին կիպի սաաղգ պիր տօսթ օլտուղընա հիշ չիւպիէ իտէմէմ: (Իզապէլէ խիթապէն) Մէմուլ իթմէմ քի սիգ տէ պէնի խալըն հիւքմ իթտիյի գաաար ֆէնա պիր տաաւ պէլլէմիշ օլտուղընը: Էլպէթթէ սիգ տէ պանա ազվ օլշնան պիր ճինա-յէթտէն թէպլիյէ իթմէմի արգու իտէրտիւնիզ:

—Սիգին սերկիւղէթիւնիզի բէք չօդ տէֆալար գարտաչըմտան իշիթտիմ: գաբ-տաչըմ օլտանը պուլնտան զիյաաա քէտէր իթմէք իտիմ: Երկղիւնիզտէն վէ քէլա-մընըղտան էյի վէ նամուսը պիր տէլիգանը օլտուղընը պէլլի տիւր:

—Մ. Բէթէրսին էլլէրիւէ իտէճէյի իշարէթլէրի անլայապիլէճէ՝քմիսի-նիզ:

—Հէթտին անլարըմ, պիզ ալա չըգմաղտան էվվէլ բէք չօդ տէֆալար սէնին պահսընը իթմիշ իտիք:

—Օ հալտէ պաչա պազուլըմ, Բէթէրս:

Օկիւսթ Տարէյ, վէ Բիշար վէ Իզապէլ կէօղլէրինի Բէթէրսին բարմաղլարը իւ-գէրինէ տիքէրէք քէմալը օիւքիւթ իլէ տիգզաթ իթտիլէր:

Բէթէրս իշարէթէ պաչալըպ, պէր վէճէր աթի իֆաաէի մէրամ իթտի:

—Պու տէլիգանընը իլք տէֆա օլարադ չըմէնտըֆէր եօլունըն օ պիր թաբ-ֆրնաա կէօրտիւմ: պէլլէտիմ քի մայէթինտէ պուլընտըղըմ ժինքս պէնի ճէլպ իթ-սին: Մ. Մարվօտ՝ ժինքսին գարչըսընտա ֆիւթուրսըղա սիկարաաընը իշմէքտէ օլ-տուղընտան, վէ սիւալլէրինէ սէրպէսթ սէրպէսթ ճէվապ վէրմէքտէ իտիւկիւնտէն, քէնտի քէնտիմէ մէրգուսըն կիւնահսըղ օլտուղընա հիւքմ իթտիմ վէ պուլնու տա սէօյլէմէքտէն չէքինմէտիմ: Պու աաաւըն մէգքիւր ճինայէթի իշլէմէմիշ օլտուղընա նի՛շիւն հիւքմ իթտիմ: Սլօքթըթօն բօլիսլէրինին եանըչ պիր եօլ թուլթմուշ օլտըղ-լարընը նա՝սըլ անլաաղմ: Պաչընը թուլթուչընտան էօյլէ հիշ թէրէտաիւտ իթմէքտի-զին պիր աաաւըն պօղաղլայան աաաւ պիր բօլիս մէմուրընըն գարչըսընտա օ եօլտա հարէքէթ իտէմէք: Պու աաաւըն երկղիւնիւ տիգզաթլընա թէտգիզ իթտիմ: վէ ճի-նայէթին ֆաիլի պու աաաւ օլմաաղընը տէրհալ անլաաղմ: Պաղը ճանիլէր զուհուր իտէր քի, հաքիմ հուզուրընա չըգտըղլարընտա ղայէթ ֆիւթուրսըղ պիր թալը ու հարէքէթտէ պուլունրլար վէ հիշ պիր չէյ պէլլի իթմէլէր: լաքին պուլար պիլէ օմուղլարընա պիր բօլիս մէմուրընըն տօղունուպ, «սէնին իշին պիթտի» տէմէքտի իշիթտիքլէրինտէ, պօղուլուրլար Երկղիւնիւն ընկի աթմաաա պիլէ, սօուգ սօուգ թէրլէր տէօքմէյէ պաչալարլար: Պու տէլիգանընը օմուղունտան եազալաաղլար: չա-չըրտը վէ մէթանէթինի ղայալ իթմէտի վէ պիր թաղըմ միւնաաէպէթտիզ սէօղլէր սէօյլէտի: լաքին ընկի տէյիշմէմիշ իտի: պու հալ թա ժինքսին չօլաաղլըն իտիւպ տէ տայրսընը գաթիլնաէն պահս իթմէյէ պաչալընճայա գաաար տէվաւ իթտի: իշ-թէ պու սըրաաա լէհճէսի պէմպէյաղ քէսիլտի: Հէլալ էքմէք եէյէն պիր մէմուրըն վաղիֆէսի նէտէն իպարէթ օլապիլիւր: Պիր թարաֆտա իքի վէ տիկէր թարաֆտա տա իքի էմարէ կէօրիւպ տէ, պուլար պիրպիրլէրինէ հիշ ույմաաղլարըն հալտէ, պուլարը պիր արայա կէթիրիւր: իշթէ պու գապիլտէն օլարադ պէն տէ չուլնու ֆէհմ իթտիմ քի, պու տէլիգանըն աիւղ ու կիրիֆթ օլունտըղը սըրաաա, հիշ ֆիւ-թուր իթմէտի: լաքին տայրսընըն գաթիլ իտիլմիշ օլտուղընը խապէր ալընճա չաչըր-տը գալտը: Էկէր ճինայէթի իշլէմիշ օլտա ըտը, եաղալըն էլէ վէրտիյի անտէ, թաղլի-տէն չաչըրըր իտի: Հիւքիւմէթին թաաղիպ իթմէքտէ օլտըղը չախսըն գապահաթ-սըղ օլտուղընը աշիքեար սուրէթտէ կէօրտիւմ: լաքին տաըլ ճանի քի՛մ իտի, օրա-սընը անլայաաաղմ: ճանի հէր քիմ իտէ, պու ճինայէթի օտաաաաքի բարայըն էլէ կէ-չիւրմէ՞ք իշլւն մի իշլէմիշ: Եօգսա բարա իլէ թուլթուլմուշ պիր վաաըթա՝ մը ըմըչ, բարայըն պուլապիլմի՛շ մի, էվլին իշինտէ քի՛մ վարըմըչ: Շու տէլիգանընըն վալի-տէսի վէ պիր տէ խըղմէթճի գարը: Կարտէնֆօրտաա խըղմէթտէ օլտըղըմ սըրաաա վէ Սլօքթըթօնաա բօլիսլէք իթտիլմիշ գէման էհէմիլէթլի պիր մէմուր օլմաաղընտան, օ Գարաաէյիւրմէն տէնիլէն խանէյէ կիրէմէտիմ: Պու աաաւըն թուլթուլապ, հէմէն հապ-սա կէօթիւրտիւլէր, պէն տէ իշլմէ տէվաւ իթտիմ: Ալաղըմ էմր մուճիպինճէ սա-աթ իւշ գարարլարընտա Սլօքթըթօնաա ալվտէթ իթտիմ: լաքին պու վաաղաա պու տէլի-գանընըն էօլիւմիւ տիմէք օլտուղընը անլաաղընտան, պիր տիւրլի գալպիմ բաաաթ օլմաաղըն: ճէպինտէ գուհուր իտէն բարա, «գօլունաաքի գան, մանէաաղը վէ ինանըլ-

մազ պիր թափվելնամէ հիքնայեօի, հէք պիր արայա կելէրէք պու առամըն իտամ
 ճէզգասընա հիւքմ իտիւմէսինէ քիֆայէթ իտէնէք տէրէնէտէ տէլիլէր օլտըղը տէր-
 քնար իտիւ իշթէ պու սէպէպէրէ մէպնի պու առամըն սուչարգ օլտըղընա գանա-
 աթը թամմէ հասր իթմիշ իտիւմ, Լաքին նէ չարէ քի ալմը: օլտըղըմ էմր իղթիզա-
 արննա Կարտէնֆօրտա ալտէթէ մէնպուր իտիւմ, աննազ սթաօիօնա կիթտիյիմէ
 գաթար հարէքէթ իթմիշ իտիւ, Ելթիշէմէտիւմ, օ պիր գաթար իւշ սաաթ սօնրա հա-
 րէքէթ իտէնէլինտէն, դաապայը տօլաշմաղա գարար վէրտիւմ, Կելիշի կիւզէլ աօլա-
 շա տօլաշա, բիս պիր չարն քէնսուրնա վասըլ օլտոււմ, պօղազըմ սուսուզըրգտան
 գուրոււմուշ օլմաղլա պիր մէլիսանէ պուլմազ հափէսինէ տիւշտիւմ, նիհայէթ արա-
 յա արայա պայազը պիր մէլիսանէ պուլտոււմ, չարէսիզ իշէրի կիրտիւմ, թէզկեհանն
 էօնիւնէ կէշտիւմ, գարչըմա պիր գաթու չըգաթը, գաթու արալըզ իտիւ, իշէրտէն պիր
 թագըմ սէսլէյ ալտըմ, Պիրիսի չէօյլէ պաղըրըյօրտը, «Իշ իշ տիր, էլլէննէ տէ էլլէննէ,
 Էլաքին պիր սէնաաթքնար» իշինտէն լէզզէթ ալտըղը հալտէ իշինի տէ էլլէննէ մա-
 ճամընտա կէօրմէյէ ալտըր վէ իշինտէն տէ էլլէննիւ» Իպթիտաաթ իշիթմիշ օլտու-
 ղըմ սէն էրքէք սէսի իտիւ, հէք նէ գաաար պուլընտըղըմ մանալ ախըր կիպի պիր
 եէք օլտալ միւշթէրիսի պիր թագըմ պայազը առամարտան իպարէթ իտիւ իսէ տէ,
 պու իշիթտիյիմ սէսի քիպար պիր առամ սէսինէ պէնզէլթաիւմ Պէն տէ ուզոււն միւտ-
 տէթ մէքթէպտէ թէրպիլէ օլմուշ պիր քիմսէ տէյիլ իսէմ տէ, պաշըմտան օլտըգճա
 սօուզ սընազ կէշմիշ օլտուղընտան, ալտըղըմ սէսին առի պիր առամ սէսի օլմաթը-
 ղընա գանաաթ հաթըլ իթտիւմ, Պու սէս պէրրազ, լաթիֆ վէ խօշ պիր սէս իտիւ, լա-
 քին պու սէս իշէ պիր գարրոյա էն սէրպէսթ պիր առամըն պիլէ սէօյլէյէմէյէնէյի
 ալտըլթտէ պիր թագըմ սէրթ սէօզլէր սէօյլէննէքաէ իտիւ, Բէնտի քէնտիմէ պու սէ-
 սին սահիպի հէք քիմ իսէ բէք մագպուլ պիր քիմսէ օլմաթըղընա գարար վէրտիւմ,
 Հէք նէ գաաար Եիւզիւնիւ կէօրէմէտիւմ իսէ տէ, սաչարը սարը վէ էլլէրի գար կի-
 պի պէյազ պիր քիմսէ օլտուղընը թէսաւվուր իթմիշ օլտըղըմ հալտէ պիլէ, պու ա-
 տամըն նիյէթի ֆաաիտ օլտուղընը քէշֆ իթմէյէ պաշլաաթը, Պէն պու միւթալէալա-
 րա տալմըշ օլտըղըմ սըրաաա, էօյլէ պիր չէյ սէօյլէտի քի գանըմ գաֆաաա չըզըպ,
 կէօզլէրիմտէն աթէշ ֆըլզըրմաղա պաշլաաթը, Սէօյլէտիլ չէյ տէ չոււտան իպարէթ
 իտիւ, Էլիւմէ պիր բարա կէչէնէքտիւ, լաքին իւմիտիւմ պօշա չըգաթը տէտիւ, վէ գարչը-
 սընտաքի գարը զըզ հէք նէ իտի իսէ պիլմէմ՝ ճէվապ իթաաթնա պաշլաաթաթը
 «Նաաթը օլտալ տա բարանըն էլիմէ կէչմէմիշ օլտըղընը սագըն սօրմաղա գալըրմաթա-
 արն» տէտիւ Պագընըզ, էլինէ պիր բարա կէչէնէք տէյու մէմուլ իտէր իմիշ տէ, իւ-
 միտի պօշա չըգաթը, պու առամըն տայըսընը դաթլ ու թէլէֆ իտէն շախս պու գա-
 պիլտէն պիր առամ իտիւ, ինթիմալ տըր քի պու առամըն պու սէօզլէրինին Մ. Մար-
 վօաթըն գաթլիլլէ հիշ միւնաաթէպէթի վէ Եախօա օ սէօզլէրին հիշ պիր էնէմմիլթի
 օլմաթըն, լաքին գարրոյա բարանըն նէ՝րէտէն կէլէնէլինի վէ նի՝չիւն կէլմէմիշ օլտը-
 ղընը սօրմաթաթընը նի՝չիւն սըզը սըզը թէնպիսի իտիյօր, իշթէ պուրալարը պանա
 շիւպհէլի կէօրիւնտիւլիւնաթէն, առի պիր միւշթէրի կիպի իշէրի կիրտիւմ, Պու առամ
 սըրթընը գաթուլա չէվիլմիշ օթաթըմուշ օլտալ, մուսաթըպը օլտն գաաթըն իսէ ա-

յադաա տուրմադաա վէ բէննէրէտէն տըշարը պագմագաա իտիւ Պինաէնալէյա նէ
 պիրիսի վէ նէ տիկէրի պէնի կէօրէմէտիւլէր

«Մասանըն իւզէրինէ օլոււն քնաղըտլարըյա պիր պինա Եարմագաա օլուպ, պի-
 նա էբէյիսէ Եիւքսէլմիշ օլտըղը պիր սըրաաա, էլլիմի օմուզոււնա գօյու վէրտիւմ,
 տէօնաիւ Եիւզիւմէ պագաթը, Եիւզիւնաթէն նէ՝ առաաա պէյէնիւլիլ, Ժինքսին օ
 սապա, թէլվիլիֆ իթմիշ օլտըղը շախսըն պագըչընա աալա վէ գաթան պէնզէմէլէն
 պիր պագըշ միւշանէտէ էլլէտիւմ, էօյլէ պիր պագըշ քի բէք չօգ տէֆալար թէսա-
 տիւֆ իթմիշ իտիւմ, նէ հաճէթ ուզաթմագ, սէօյլէյիմ պիթսին, Իաաա ճէզաթընա
 միւսթահագգ օլտն վէ Եագալըն էլէ վէրտիլինի առաաալ պուլընան պիր ճանինին
 պագըշը իտիւ, Լաքին պիր առամ պագըշը իսպաթ վէ տէլիլ մագաթընտա թէլազը
 իտիլէմէյէնէյինաթէն, մագսէտէ քնաֆի առաա օլոււնաաղ իտիւ, Պոււնընա, պէրապէր
 քէնտի քէնտի, էկէր պու տիւնաա գուրուլալըտան պէրու սահիհ պիր չէյ օլմուշ
 իսէ, իշթէ պէն պու սահիհիլլէ շիմտի թէսաթիւֆ իթտիյիմէ էմինիմ՝ տէսիւմ, օթուր-
 տոււմ, պիր կազէթա ալտըմ, Տիւսիզ օլտուղըմ առաաթարմ, ալիւիզիւմ տէպիւմ իսէ,
 սաղըրըզ վար գանընը գարչըսընտա տուրան կէնն գրգա իրիթապէն սէօզլէնէ տէ-
 վամ իթտիւ, Պէյնլէրինտէ ճէրէյան իտէն մաաաթէ էսքի պիր վագաա իմիշ, լաքին
 սէօյլէտիլի սէօզլէրին հէք պիրիսինտէն՝ պու առամըն առի պիր առամ օլտըղը առ-
 լաշըմագաա իտիւ, Սօնրա չըգաթըր գըզա տէօրթ ալթոււն վէրտիւ, Գըզ թէլէքքիւր
 մագաթընտա ալթոււնարը ալապ տէօրաթիւնիւ տէ Եիւզիւնէ ֆըրալթար, Պիրիսի կէօ-
 ղիւնիւն իւթթիւնէ թէսաթիւֆ իտիւպ, Եարալաաթը, պէն քէնտի բայըմա մէմոււն
 օլտոււմ, կէօզլէնիւն իւթթիւնտէ Եարանըն էսէրի գալաճաղը պէպիհի օլուպ, պու ի-
 սէ պէնիւմ իշիւն բէք պէօյլէք պիր գըսմէթ իտիւ, Տէօրթ ալթոււնըն իւշիւնիւ Եէր-
 տէն թօրաաթը, լաքին տէօրաթիւնիւսիւնի պիր վէճն իլէ պուլաճաաթը, Եարաաթըն պագ-
 լաթաթըպ, չըգաթ կիրթտիւ, Գըզ իսէ մանըն մանըն պիր միւտաթէթ չալա պագ-
 աթաթան սօնրա միւթարէգաթ իթմէյէ մէնպուր օլտոււմ, Գըզըն պագըչընը կէօզլէմ
 թուլթմաթը, պինապէրին գաթարըն հարէքէթիւնէ Եարըմ սաաթ տահա վագըթ գալ-
 մըշ օլտուղընտան, մէրգոււնին արգասընտան կիրթտիւ, Բէնտիսինի թաագիպ իթ-
 տիյիմի ֆարգ իթտիւ, քիւլիւք պիր սօզաղա սաթը, պէն տէ աշըն սօզաղա կիրտիւմ
 աճաա, մէրգոււնի հիշ պիր թարաֆտա կէօրէմէտիւմ, Վագըթըն միւսաաաթէսի օլ-
 մաթըղըն ճէլլէ, Սլօրէթթօնըն բիս վէ չամուրըն սօզաղաթընը տօլաշըպ տուրմաղը
 թէճվիլ իթմէտիլիմտէն, պիր միւտաթէթիւք տիւշիւնտիւքտէն սօնրա աթաաթիւնա
 սօղըու միւթէվէճիւն օլտոււմ, Նէ՝ տէրտիւիլ քի Եինէ Եէթիլէմէտիւմ, Հէք նաաթը ի-
 սէ, օ կէնն գարըյը պիր վէճն իլէ ֆիթրիմտէն չըգաթաճաթըմ, պու գարը գուճա-
 ղընտաքի քիւլիւք մասոււմ իլէ նէ Եարաճագ տէյու տիւշիւնմէյէ պաշլաաթըմ, Պու
 տիւշիւննէ իլէ թէքրար չայա սօղըու Եիւրիւտիւմ, պիր պուլուզ սաաթ տահա վագ-
 թըմըն միւսաաաթէսի օլտուղընտան, մէյնաաթէտէ կէօրաիլիւմ հէրիֆ իլէ ալընտաքի
 Եարաթը տիւշիւնէ տիւշիւնէ Եիւրիւտիւմ, Պիր միլ գաաար Եա Եիւրիւտիւմ Եա Եիւ-
 րիւմէտիւմ, գըյըյա տէմիւր աթմըշ պիր քէօմիւր սանտալը կէօրտիւմ, Իշինտէ պիր տէլի-
 գանըլ օթուրմոււշ, օիկարա իշէրէք սույա պագմագաա իտիւ, իթմիլըտէն պաշլաա ճի-

վարտա քիմսէ եօզ իտի. պէնիմ ետգլաշարղըմը կէօրիւննէ, «պապասանա, եօլտա կէնն պիր գարը կէօրիւնն մի» տէյու պաղըրմաղա պաշլատը. Պու սիւալէ շաղըրաղմ, գալտըմ. պաշլըմը սալլատըմ, սանտալաաքի տէլիգանը իօէ, «շուրալարտա պիշարէ կէնն պիր գատըն չօճուղընը շայա պըրաղմը, չօճուղը սուլուն իշինտէ կէօրիւնն քէրճէ իլէ չըգարտըմ ալտըմ, դարընըն պու թարաֆլարտա տօլաշտըղընը կէօրիւնն իտիմ. սօնրա չօճուղըն սուլա աթըրմաթընըն կիւրիւթիւսինի իշիթտիմ. Լաքին օ գատար գաթը տիւման վար իտի քի սանիլի կէօրէմէյօրտըմ տէտի. կիթտիմ սանտալա աթլատըմ. պէտպաթիթըղըմտան լաղըրաթ իտէմէտիլիմտէն, մէրաթըմ տէլաթտըրաճատըմ. տիլաիդ օլտուղըմը ֆէնիմ իտիննէ օ տա սէսինի քէստի. Պէնի տաճաճ էէրիւնէ գօմուլ օլտալտը, պու տէրէնէ պաղըրարաղ սէօյլէմէղ իտի. Չօճուղու տարիւլ աճէղէյէ կէօթիւրէնէյինի վէ վալիտէսինին նէֆսինէ սուի գատա իթմիշ օլմասընը մէմուլ իթմէտիլինի սէօյլէտի. Պէն իսէ պու պապտէ օ տէլիգանը իլէ հէմէֆքեար տէյիլ իտիմ, չիւնքի գարընըն մէյսանէտէ շայա պաղըրընը կէօրիւնն թուրմաթը իտի:

«Նիհայէթ չօճուղը գուճաղատըմ. սանտալըն չօճուղը էսկի պիր պէղբարշտընա սարմըն իտի. պիշարէ աղլալըղ սըղլաճաղտա իտի. Պէլքի սիգէ դարիպ կէօրիւնիւր աճմա պէն պէօյլէ չօճուղարըն աղլալընտան բէք չաբուլ միթէտսիւր օլուրուլմ. Պիր չօճուղուլ օլտա տա, թա քիւշիւք եաշընտան թէրպլիյէ իթմէթ վէ միւքէմէլ պիր բօլիս մէմուրը եթիշտիլտէմ տէյու. արղու իտէր իտիմ. էվլէնմէմիշ օլտուղըմտան, չօճուղուլ օլտաղընը հիշ մէմուլ իթմէղ իտիմ. Պինաէնալէյէ օ չօճուղը գուճաղատըղըմտա, քէնտիմէ էվլատ իթմէյի վէ ալըպ կէօթիւրմէյի նիշէթ իթտիմ. բալթօմըն իշինէ ալտըմ վէ Կարտէնֆօրտա կէօթիւրմէյէ գարար վէրտիմ:

Իշար.—0 չօճուղը պէօյլէթիւպ թէրպլիյէ իթմէլիյիդ, Բէթէրս:

Բէթէրս բարմաղլարըլտ.—Պիրաղ տահա սապը իտինիդ, թէչէքքիւր իտէրիմ. Լաքին պիլմիշ օլտընըղ քի էկէր պու գատապա իլէրուտէ պէօյլէ պիր բօլիս մէմուրընը էլինտէն գաղըրաճաղ օլուրսա, բէք պէօյլէք պիր շէյ զալպ իթմիշ օլուր:

—Տէվլամ էթ, Բէթէրս, հիքեայէյի պիթիւր:

—Հէր նէ գատար քէնտիմէն ֆիլիլը գաթլի իճրա իթմիշ օլտան խապիսի էլէ կէչիթիմ տէյու հըսս իթտիմ իսէ տէ, մէրղուլմը ալղ ու կիրիֆթ իթտիւրմէք իւղրէ էլիմտէ պիր տէլիլ եօզ իտի. Կարտէնֆօրտտան Սլօրէթթօնա նաղը մէմուրիյէթ իթտիմ, վէ օրտտա պօշ վաղթըմ օլտըղճա, մէյսանէտէ կէօրիւնն օլտըղըմ տէլիգանըլը պուլմաղա սալաշտըմ. Լաքին հիշ պիր եէրտէ լաթ կէթիւրէմէտիմ, վէ էշքեալինի թարիֆ իթմիշ օլտըղըմ քէսանտան հիշ պիր մալիւմաթ վէ թաֆսիլաթ ալմաղա մուվաֆֆաղ օլտաճաղըմ. Պէլքի տինտարըղ թասլար իւմիթիլէ քիլիտէլէրէ տէվլամ իթտիմ, թէաթրօլարա կիթտիմ, նիհայէթ հէր թարաֆը տօլաշտըմ, Լաքին օ տաճաճ պիր տահա կէօրմէք միւմքին օլտաճաղը. Մուհաքէմէ կիւնիւ կէլիպ չաթմըն օլտըղը հալտէ հիշ պիր իշ կէօրէմէտիմ. նասըլ իտէյիմ տէ շու տաճաճ բէնչէթ տալէթտէն գուրթարալըմ տէյու կէնէ կիւնաթիւք տիւշիւնտիւմ. Լաքին հիշ պիր չա-

րէ պուլմաճաղըմ, Կիւնիւն պիրինտէ մէվգուֆըն լէհինտէ շէտալթ իթմիշ օլտէ պիր տօթթուլըն պահաընը իշիթտիմ. պու չահիտ իլէ կէօրիւննէյէ գարար վէրտիմ:

Օկիւսթ.—0 չահիտ տէ գուլունուղ ըտըմ, քի տօթթուլըն սուլսըղ օլտուղընա շայէթլէ էմին օլտուղըմտան, Բիշարըն տիւնեաա տաթըղ պիր տօթթու պուլունաճըղընը իսպաթ իթմէյի քէնտիմէ պալթիյարըղ տաթ իթտիմ:

—Միւսիւ Օկիւսթ Տարլէյի պուլտըմ. իսթիշարէ իթտիք վէ շէօյլէ գարար վէրտիք քի, պու տաճաճ ֆիլիլը գաթլի իճրա իթտիյի սըրաաա տիւմանէ օլմուլ օլտալըտը իտաճա իտէմէղլէր իտի. իլա պաղըրլէ էօմրիւնիւ կէչիւրմէք իւղրէ քէնտիսինի պիր թիմարիսանէյէ գօրլար իտի. հէր նէ գատար պու տա զէվլիլ պիր շէյ տէյիլիսէ տէ, ապրմաղտան հէր հալտէ էյի տիր եա՛:

—Տիւմէք քի պէնիմ տիւմանէ օլտուղըմը իսպաթ իթմէյէ գարար վէրտիւրիդ:

Օկիւսթ.—Պունա մուվաֆֆաղ օլտալիւմէք իշիւն էրէյիճէ գուվլէթլի տէլիլլէր էլտէ իտէպիլտիք. Սէն պիր զէման պիր պէյին իւֆունէթինէ ուղրաճըն ըտըն. սէնի իւլ հաֆթա միւթէմաաիյէն քէնտիւնտէն պիլապէր եաթաղաա թէվլգիթ իթմիշ օլտան պու խասթալըղ պիլղիմ իշիմիղէ բէք չօք եարաաթ. սէնի գուրթարմաղա պաղա հիշ պիր չարէմիդ գալմաթը օլտուղընտան, պու խասթալըղը քէնտիմիղէ պիր մէաաթը միւտաֆաա տաթ իթտիք. Լաքին սէնի թէլիլլէտէն գուրթարմաղ իշիւն, սէնին տէ պիլղիմ իլէ հէմէֆքեար օլտանա իշիթիյաճ վաթ իտի. Պիղ քէնտիմիղէ պու գարարալարը վէրտիլիմիղ զէման, իշ իշտէն կէչմիշ իտի. գուրմուլ օլտուղըմըղ բլանը սանա աշաթմաղա վաղըթ գալմաթը իտի. Մուհաքէմէ կիւնիւնիւն իլք կիւնիւ կէնէ եա՛րըսընտա իշի գարարալաշտըմը ըտըղ. Ավօգաթընը աթաթըղ պուլմաճաղը, սապահալալըն պրրաղմըն չըղմըն վէ մուհաքէմէ պաշլաթըղտան սօնրա կէլէնէյինի պիլտիրմիշ. Բէթէրս սապահաաա էօյլէնէ գատար աալիլտէ տօլաշտը, բաթ կէթիւրէմէտիւ. Հասըլը մուհաքէմէյէ միւպաշէրէթ օլտաճաղը տաղիգայա գատար հիշ պիր շէյ եաթաճաղը, հիքեայէյին պունտան էթէտիլի պիլիւրսին:

«Թօհաֆ պիր թէսատիւֆ էսէրի օլտաղ, հաքիմին՝ սէնին սէօղիւնիւ եանըլը աշալմըն օլտուղընը, Բէթէրսին նէ վէնն իլէ սէնին ֆիլըրինի ույանաթըրընը վէ Բէթէրսին թալիմաթը մուճիպիննէ միւթթէհիմ օլտուղընը նասըլ իթիւրաֆ իթտիյի նի պիլիւրսին:

Իշար.—Էվլէթ, բարմաղլարըլտա տիւմանէլիք թասալմաթը իշարէթ իթմէսիւլաղէրինէ օ վէնն իլէ հարէքլթ իթտիմ:

Հաթթա բէք մէհարէթլի տալրանտը. պիղ իսէ թէլաշ իշինտէ իտիք. Լաքին սէնին պէօյլէ հաղսըղ օլտաղա տիւլար օլտըղըն հալէ նաղաթէն գաթէն չըաթըմաղ տա սէնին իշիւն պիր շէյ տէյիլ իտի:

—Ուֆաճըղ պիր բուսուլա իլէ իշի մվօգաթաա տա աշալաթըրապիլտիմ, աօղրուսու օ տա բէք ույանըղ պիր աաճաճ ըմըն:

—Շիմտի օ ալօգաթըն խըղմիլինէ գարըն միւքեաֆաթ իտէպիլիւրիմ. պինաէնալէյի կիտիպ նէրէտէ իսէ կէօրմէլիյիմ. Լաքին, Ալլահ աշղընա, շու գաթիլ տիր տէ-

յու պէտքերն ուտողն չախս հագգընտա նէքի պիւրի իսէն սէօյէ, զիրա օ խապիսի ելէ կէշիւմէք իչիւն ճիհանն թա օ պիւր ուճոունա կիթմէք լազըմ կէլէճէք օլսա՝ կիթմէյէ ըզըյըմ. մազսէտիմ իւզէրիմտէքի լէքէյի սիւիպ չըզարմազ տըրի:

Բէթէրա.—Գորգարըմ քի ճիհանն օ պիւր ուճոունտան տա էօթէյէ կիթմէյէ մէճ-պուր օլաճագօրն, չիմտի արամանն սէնճէ նէ՝ ֆաիտէսի՝ օլապիւրի: Ձիւնքի սօն տէ-ֆա կէօրաիւլմտէ հանկը սթապիստան նապէտիտ օլտուղըն սէօյէյէ պիւրիւրիմ. վէ պանա գալըրսա՝ կիթմիյի եւրալէն կէրի տէօնմէք իւզըն պիւրիթ վէրմէզէր:

—Էօյմիւլ մի տիր, ատալթիւն էլինտէն գուրթուլմը՝ մը տըր:

—Պէնճէ էօյէ օլմազ լազըմ կիւրի, իչ մէյտանա՝ մը չըզմըչ, եսխօտ եազըլսա-նէտէ բարա պուլմայընճա ճանը՝ մը սըզըլմըչ, պիւլմէմ նէ՝ սէպէպէ մէպնի ալթը ալ սօնրա օ չիւպնէ իթտիյիմ չախսը զըրտա էւլմըչ պուլալմ, եանընտա տա պիւր ա-ֆիյօն բուհու չիչէսի տուրույօր ըար:

—Էյ քիմ օլտուղըն անլայապիւրի՝ մի:

—Մէքթէպին պիրիստէ խօճա իմիչ, հաթթա իչիթտիմ քի ղայէթ տինտար պիր տտամ ըմըչ. պունընլա պէրապէր չու տէլիգանընն տալըսընն գաթիլի օլտուղընա հիչ չիւպնէմ եօզ տըր:

Բիչար.—Թէէսսիֆ իտէրիմ քի հաղիգաթը չիալ մէյտանա չըզմայաճագ տըր, վէ էօմրիւմիւն նիհայլթինէ գատար իչիւմէմիչ օլտըղըմ պիր ճիհալթին լէքէսինի իւզէրիւմէ թալըյաճաղըմ:

ՊԵՇԻՆՃԻ ԳԼՍՄ

1.

Լօնտանն էն միւթէպէր մահալլէսի օլան Բարքէն սօզաղընտա վազը ճէսիմ պիր գօնաղըն իքինճի գաթընտաքի պիր թէնէֆիւս օտաւընա, եանը պաչընտաքի չիլէք զըչաղընն եաբրազարը վէ չիլէքիւրի վէ գաբունն պէյազ տամազօ բէր-տէլէրի արասընտան սօն պահար կիւնէչինին զըյաթը հիւլուլ իթմիչ իտի. եւրտէ մէֆրուզ օլան խալը իլէ եաթագ օտաւընն վէ սալօնուլ խալըլարը գանն իւլալըն քի իւզէրինէ սօն պահար եաբրազարը տիւլմիւլ կիպի պիր չիմէնիսթան թէչքիլ իթմիչէր իտի:

Պու խալըլարըն բէսի օ գատար միւլէմմէլ իտի քի, բէնճէրէտէն էսէն խա-ֆիֆ բիւզկեարտան հէման եաբրազար ուչաճագար գանն օլուհուր իտի. Պէյազ օթլաա իլէ գաբը օլան տուվարարա պիր թագըմ զիգըյմէթ բէսիւր թաալիգ ի-տիւմիչ իտի:

Պու տաիւրէտէ մէվճու օլան հէր պիր էչեա չէքէն վէ բէնկճէ միւլէմմէլ վէ գայէթ սառէ վէ աղըր չէյէր իտի:

Թէաթրօ օլաւնճուլարընն իգամէթ իթմէքաէ օլտըլարը տաիւրէլէրտէ կէօրիւ-

նէն ետլտըղը վէ չաչաւըն էչեալար կիպի հիչ պիր էչեա մէվճու օլմայըպ, գօլ-թուզար վէ գանաբէլէր վէ սէտիրլէր հէք պէյազ տամազօ իլէ մէֆրուլ իտիւրի Շըմինէնին իւզէրինտէ իքի իւլ սագալ մէվճու իտի. չըմինէյէ եազըն պիր մասանըն իւզէրինէ, պիր թագըմ քիթապար վէ Յրանսըղճա վէ Ինկիլիզճէ վէ Ալէմանճա նէչր օլուհան էն եէնի թէչէլիֆաթ գօնուլմուլ իտի:

Պու մասանըն պաչընտա օլայալար կիյինմիչ ղայէթ կիւզէլ պիր գա-տըն օթուրմուլ իտի քի, սապըգ Վալէրի տը Լանսի վէ էլհալթուհաղիհի գօնթէս տը Մարօլ իտի. չիւնքի Մ. տը Մարօլ՝ գարընընն սէրվէթինին պիր զըսիւյա, Յը-րանսանըն ճէնուպ թարաֆընտա պիր միւլք իչթիրա իթմիչ, վէ պու թէսարբուֆ ճիհլթիլէ գօնթ իւնվանըն հաիգ օլմուլ իտի:

Բայմօն տը Մարօլ տէտիյիմիզ առամ չօզ պախթը պիր քիմսէ իմիչ քի, ալէ-մը ֆանիտէ իսապլթ իտէպիլէճէք բիյանգօլարըն էն պէօյիւք իքրամիլէրինի գա-զանմըչ, եանի ղայլթ կիւզէլ պիր ղէվճէ իլէ չան ու չէօնլթ վէ ճէսիմ պիր սէր-վէթէ մալիք օլմուլ իտի. Լաքին պունլար ըլա տա գանաթ իթմէյիպ, օլապիւրիյի գատար ղէնկիւլէնմէյէ հարիս պիր քիմսէ իտի:

Պու հըրս ու արգուսընա նաիլ օլմազ իւզըն շէնուպի Ամէրիգատա ճէսիմ պիր պանգա աչմըչ վէ ախիւրէն ղէվճէսի վէ օղու իլէ Ինկիլթէրայա կէլմիչ վէ Լօնտ-րատա տալի պիր չիւպ աչմազ իթթէմիչ իտի. բէյտա իթմիչ օլտըղը միւնաթէպէթ վէ մալիք օլտըղը ճէսիմ պիր սէրվէթ սայէսինտէ պիւթիւն Ամէրիգատա բէք պէօ-յիւք պիր գրէտի էտինմիչ իտի:

Սէքիզ սէնէ միւնտէթ զարֆընտա Վալէրի տը Մարօլըն հիւսն ու անընա հիչ խալէլ կէլմէմիչ. սիյահ կէօզլէրինտէ աչըն աթէչ, թալը ու հարէքթինտէ աչըն ա-գամէթ պազը գալմըչ օլուպ, անճագ եալընըզ գալտըղը վէ բանաթ օլտըղը ղէման, լէհճէսինտէ աճընաճագ սուրէթտէ պիր մահգուլիյէթ, հաթթա եէլս ու ֆիւթուր-տան իլէրի կէլմէ պիր մահգուլիյէթ նիւմայան օլմագտա իտի:

Տախիլ օլտըղը ճէմիյէթլիւրտէ, էմալինտէն զիյատէ բարազ վէ ազըլը վէ ճէր-պէզէլի կէօրիւնմէքտէ օլուպ, ախիւլէնմէյէ ճէսաթլթ իթմէտիյի իչիւն զիյատէ սէօզ օէօյլէր վէ պիր եէրտէ տուրմազ իսթէմէտիյի իչիւն տայմա պիր եէրտէն օ պիր եէ-րէ տուլալըր, էյլէնճէ արար վէ էյլէնճէյէ տալարազ, զիհինտէքի ղաժմ վէ ղաիլէյի տիւր իթմիչին չարէսինէ պագար իտի:

Վալէրի եալընըզ օլմայըպ, ետի սէքիզ եալընտա պիր չօճուգ եանը պաչընտա տուրմագտա վէ մէչուր Լաֆօնթինին մասալարընը եիւքսէք սէս իլէ օղումագտա իքէն, օտանըն գաբուլըն աչընպ իչէրի սուրգ վէ կիւզէլ լէհճէլի, մաի կէօզլիւ, սա-չը վէ գաչարը սիյահ պիր տէյիգանը կիւրէր քի, Վալէրինին ղէվճի տիր:

Չօճուգ պիր լահգա կէօզլիւր գալտըրըպ, ազըպինտէ ֆիւթուրսըղճա թէքար քիթապա թէվէհի իթմիչ իքէն, Վալէրինին ղէվճի միւլթէհիյանէ պիր թալը վէ օէտա իլէ.—Օղուլընըզ օղուլթըրըյօր օլմալընըզ, օղումագ էօյրէթտիրիյօրսընըզ, լաքին պօչ չէն իտիյօրսընըզ, չօճուղըն սէսի ղայլթ կիւզէլ վէ մուսիգայա իսթի-տաթը օլմալը, չու հալտէ աչկնկ մէչգի վէրիլէճէք օլսա, պէլքի կիւնիւն պիրինտէ բէք մէչհուր պիր առամ օլուր, նաթըլ քի . . .

Վալերի նէֆրէթ վէ իքրան ալեամէթիյլէ զէվճինէ աթֆը նազար իթաիքաւն ասորաւ։—Պու կիւն տէ պէնաւն պիր չէյ իսթէ՛րսիսինիզ։

—Խայրը, Մատամ, սերվէթը մէվճուտնիզ եւտը իտարէմտէ օլտըղը հալտէ, օրդաւն տահա նէ՛ թալեպ իտէպիրիթիմ. օլտա օլտա, պիր կիւլէր երեզ տիւլէպիրիթիմ. լաքին կիւլէր երեզիւնիւզիւ տէ օղլունըղա հասը իթմիշսինիզ. լաքին պէիս եօզ, զի-րա Լօնտրատա բէք էնվէն սուրէթտէ կիւլէր երեզիւն պուլունուր։

—Պու կիւն իմզամա լիւզումընըղ օլմատըղը հալտէ պուրայա կէլէրէք պանա հազարէթ իթմէնին սէպէպինի անլայապիրիթիմիյիմ։

Բայմօն ար Մարօլ զէվճեսինին դարչըսընտաքի սանտալեայա կէլիպ օթուրուպ։—Օղլունըղա բէտէրինէ հիւրմէթ վէ լիայլթ իթմէք վաճիպէսինի էօյրէթտիրիթիմ օղլունըղ. իլէրուտէ գօնթ ար Մարօլ օլաճագ օղլունըղա բէք պէօյիւք պիր իպրէթ վէ-րիթիթընըղ. իլէրուտէ վազիֆէի ֆերզէնտանէսինի լայըղը վէճի իւզընէ իրա իտէճէ-յինէ հիշ չիւպնէ իտիւմէզ, նասըլ քի սիզ վազիֆէի . . .

—Բէտէրինէ հիւրմէթ վէ լիայլթ իթմէյի օղլունա թալիմ իթմէք իաթըրմա պիլէ կէլմէզ, պէլքի բէտէրինտէն ինթիգամ ալմայը էօյրէթտիրմէյէ դայրէթ իտէճէ-յիմ. սիզին իլիւն գօրգաճագ պիր ճիհէթ վար ըսա պուրասը արը։

—Պունտան պէն տէյիլ սիզ գօրգամըսընըղ, Մատամ։

Պու զըստ միւքեալէմէ էսնասընտա, չօճուզ վալիտէսինին էլինէ եսթըրպ, ճիտաի վէ թէլալը պիր նազար իլէ մէրգումէնին երեզիւնէ պազմաղա պալաւտը. հէնուզ թըֆըլ օլտըղը հալտէ պազըլընտա պիր ճէսարէթ վէ աղըլընտա պիր ալէա-մէթը մէթանէթ վազը իտի. Վալերի նազարընը զէվճինին միւթէհիզի երեզիւնտէն ալըրըպ, չօճուզըն սալըյա օյնամաղա պալաւտը։

—Պուրայա կէլիլիմին սէպէպինի սիւալ իթմէնիզ, հազիգաթէն պիր լուլթ սա-յըրը. չիւնքի հիշ պիր սէպէպէ մէպնի օլմայարագ, պու տալիւնէ սըզ սըզ կէլմէք-տէ վէ օղլունըղն տէրալէրինի տիւլէմէքտէ հիշ պիր լէզլէթ օլմատըղընը սիզ քէն-տինիզ տէ թապիի քէնթ իթմէքաւսինիզ։

—Օ սէպէպին նէ օլտուղընը նէ գատար չարաւզ պէյան իտէր իսկնիզ, օգատար զիյատէ մէմնուն օլուրում։

—Մախտումընըղ ատէթա պիր բրէնա կիպի պէօյիւթաիւրիթիթընըղ, Մատամ. վէլէվ պիր ճիհէթտէն օլտուն պիր առամըն ասըլ օլմասը բէք պէօյիւք պիր նիյմէթ վէ մէնֆատթ տըր։

—Միւնապէպիթսիզ սէօզլէրին հիշ լիւզումը եօզ, Սիզին պուրայա կէլմէնիզտէն տօլայը մէմնուն օլտում տիյէրէք օրդի զէվզլէնմէք իսթէմէտիյիմտէն, պիրան Էվվէլ հէր նէքի սէօյլէնէք իտէնիզ սէօյլէմէնիզի բէնա իտէրիմ։

—Շու հալտէ խիւլասա վէճի իլէ իֆատէի մէրամ իտէյիմ, էվճէ իթթիխազ իթ-միշ օլտուղընը թէտալիւրէր իշիմէ կէլմէյօր. վազըա մուարաղա իթթիյիսիզի քիմօն կէօրմէտի. լաքին պիրիպիրիթիլէ գօնուլտըղընը վէ պէրապէր պիր եէրտէ պու-լունտըղընը կէօրմէնէր տէ բէք նատիր տիր. Ամէրիգատա պու թէտալիւրտէն հիշ պիր մահազըր թէվէլիւտ իթմէտի. լաքին պուրատա Ամէրիգատաքի էօմրիւմիւզիւ

կէլիւրէմէյէճէյիզ, Հիւ քէա հազգըմըղա պիրեր տիւրիւ չիւպնէյէ գահիպ օլտայօր նըզմէթիսիզտէ պուլունանլար պիլէ պիր թազըմ մանէալար վէրմէյէ պալաւտըար. քիմիսի գօճասը գարըսընը սէվմէյօր, բարասը իշիւն Էվլէնմիշ տէյօր. պազըղալը տա գարը գօճասընը սէվմէզ, վէ սէվմէտիյի հալտէ Էվլէնմէսի բէք պէօյիւք պիր սէպէ-պէ մէպնի տիր տիյօրլար. Պու եօզլէր հիշ իշիմիզէ կէլմէյօր, գօնթէն. պիր պան-քէրէ հիւ քէա իթիպար իթմէլի. եօգսա հիւ քէա Էմիլիթ իթմէքտէն գօրգար, չէ-քիսիր. Պէն չիմաիքի չէօրէթ վէ իթիպարըմը տաիմ իւզ զէման մուհաֆազա, վէ ու-մուլըն Էմիլիթիստէն իսթիֆատէ իթմէլիյիմ։

—Ումումըն Էմիլիթիսինի գազանմալըսըն քի, հէր քէսի իսթէտիյին կիպի ալ-տաթտըրապիլէսին. մէրամըն պու տէյիլ մի։

—Ի.թիսիւրաճաթ վէ քէնթիյաթընըղը թազտիր իտէնլէրաւնիմ, Մատամ։

—Մէրամընըղ էլան անլայամատըզ։

—Մէրամըմ չու տըր քի, պիրազ տահա արգճա պազը ճէմիյէթլէրտէ պէրապէր պուլունմազ իսթիլիմ. էօմրիւնիւզիւն պիր զէմանընտա զիյատէճէ մէյիլիւզ օլտըղը հալտէ, չիմաիքի հալտէ հիշ րազպէթ իթմէտիյիսիզ Օրէրա թէաթթօր պիւթիւն միւթէպէրանըն տվմամ իթմէքտէ օլտուզլարը պիր սէյրիւնա տըր. էվրօ, տահ քէա-պր չէօրէթ իթմիշ օլան պիր ազթէօր իլք տէֆա օլտարագ պու ազլամ մէլքիւր թէաթթօրտա ինրաի լուպիյաթ իտէճէյիւտէն՝ հէր քէա օրատա պուլունմազ տըր. ա-ճապա պէրապիւրիմէն կէլմէյէ թէնլզլիւ իտէ՛րսիսինիզ։

—Հիշ պիր լէզլէթ ալմամ քի կէլիլիմ։

—Պիր թէնօրըն նալիւ մուվաֆֆաղըլէթ օլմասընտան միւթէլէզլիզ օլմա՛ղը-տընըղ. Կէնճիք զէմանընընըն հըսսիյաթը նէ՛ գատար տէյիլմիշ. լաքին հիւ հալտէ պու մէվսիմ իշիւն քիրալամըլ օլտըղըմ լօճայա արա սըրա կիթմէքաւն իթթիսապ իթմէզսինիզ զանն իտէրիմ. ճիկլըրալէնիզ օղլունուզ հազգընտա տա խայրը օլտըր. Շիմաիլիք ատիւօ, Մատամ. թէնպիսի իտէյիմ տէ արապա սաթթ սէքիզաէ կէլսին։

Գարունըն էօնիւնտէ էն ալէա ճընտան օլմազ իւզլէ իքի աթ պէլէմէքտէ օլուպ, պիրիսինէ սէյիս պինմիշ, տիկլիսին տէ ելտէյէ ալմըլ տուրմազտա իտի. գօնթ ար Մարօլ տըլարը չըզար չըզմազ, սէյիս աթտան աշաղը կնիպ, գօնթուն աթընըն տիլիլէնիւն եսթըլտը. գօնթ սթըն իւզլէրիւնէ աթլայը վէրաի Գօնթ զայլթ մահիթ պիր պինիճի օլտըղտան պալազ, թալի ու հարէլէթ վէ զըյաֆէթիստէն՝ սօնրատտն կէօրմիւլէ հիշ պէնզէմէյիպ, զայլթ միւթէպէր պիր տէլիգանը կիպի կէօրիւնմէք-տէ իտի։

Էօյլէն վազթը օլմազ հատէպիլէ, գօնթ ար Մարօլըն կիթտիյի Ռիգատիյի. նամ մահալտէ ճէմիլթի կօզ իտի. ֆաղաթ գարչըմազտա օլտըղը միւթէպէրանըն քէաֆ-ֆէսի քէմալը հիւրմէթ վէ լիայլթիւն մէրգումա սէլամ վէրմէքտէ իտիլէր. չիւնքի Բարգ-Լիւն ճատտէսինտէքի ճէսիմ գօնաղը վէ Ֆրանսատա վէ Ամիլիգատա միւթէ-աարթի օլտըղը Էմալքը վաթիա, վէ սէրվէթը ճէսիմէսի վէ զէվճէսինին լէթաֆէթ վէ հիւսնիւ քէմալը հատէպիլէ ֆէվզլիւտէ տուրթտէ քէսպը չէօրէթ Էյլէ-Իշ վէ ինրաղը չան ու չէրէթ իթմիշ իտի։

Բէք չօգտարը մերգուժն եւնի եւթիշն ասորգատկեանտան օլտորդնը վէ ասը ֆաօլը մէճուլ պիր քիմէ իտիւկինի իտաաա իտէրէր իտի իտէ տէ, երնէ մլյաաան-տա կէօրիւնէն աւլալէ նէգարէն քէնտիտինէ բիայլթ վէ իթիպար իաւլլէր իտի:

Եալընը չուրաաընա հէր քէս թէաճճիւպ իթմէքտէ իտի. չէօյլէ քի, պուճնճա տէրվթէ մալիք մլչուր պիր պանքէր օլտորը հալտէ, պիր թագրմ իշլէրէ կիրիշ-մէքտէ վէ տաշտ զիյաաէ բարա գազանմաղա արզու իթմէքտէ նէ՝ մանկա օլապի-լիւր Անճազ գոնթ աը Մարօլըն հըրս ու թամար զայրը մահտուտ օլմասընտան նա-շի իտի քի, ութիզ սէնէ էվվէլ պիր բարաաըզ Բարիզէ կէլիշ օլտորը հալտէ, պու-կիւնքի կիւն միւսնլար սաշիպի օլմուչ իտի:

2.

Մաաաա Մարօլտ թարաֆընտան քէնտիտինէ թախսիս օրնան սէնէվի եիւզ լի-րա իրաա իլէ Օլիւթ Տարլէյին խանէսինէ եազըն վէլլիկթօն Սքուէր սօղաղընտա տէօյլի քիւշիւք պիր էվ քիրալամր Վէ պազըյի էօմրիւնիւ իթիւրահաթ վէ գա-նաաթ իլէ կէլիւմէյէ գարար վէրմիշ իտի:

Պէքաը օլտուղընտան էվլինին իտարէսինէ խօտ պէ խօտ միւզթէտիր օլմաաա-ճաղընը ֆէնմ էյլէտիլինտէն վէ էվի իտարէ իտէնէք պիր քիմալէյէ ինթիյաճը օլտու-ղընը տա աշլաաղընտան, ֆիւրիսի էվէ ալմաղա դարար վէրէրէք մէրգուճէյէ խա-պէր կէօնտէրալի:

Քիւրիսիս վազիֆէսի եւմէք բիշիրմէք, էվին իտարէսինէ պաղմազ, չամաշըր-լարը երգամազ, վէ պէրապէրճէ կէզմէքտէն իպարէթ օլուպ, պուճնա մուզապիլ սէ-նէտէ օն լիւրա իւնրէթ վէրմէյէ Բէթէրս գարար վէրմիշ իտի: Պուճնտան մաաաա միւ-թէպէր ֆամիւլալարաա օլտորը միտլու, չայ վէ չէքէր վէ պիրաա տախի վէրիլէ-ճէքտի:

Քիւրիսիս պու խապէրի ալըր ալմազ, ճան էվլաաըյաա պէրապէր Լօնտրաա միւ-թէվէճճիւն հարէթ իտիւպ, աղաա սաաթ սէքիզ բաաալէլլինտէ էաթօն Սքուէր օթաաիօնա միւվաալլէթ էյլէտի:

Քիւրիսիս՝ Եօլպաշա կէօրմէքտէ օլտորը չէյլէրէ հայրան օլուպ գալմազաա վէ ասրմ պաշընա տուրուպ, հէր չէյի լալըզը վէճի իւզըն սէյր ու թէմաշա իթմէք իս-թէմէքտէ իտի:

Արապալար, աթլար, օմնիպիւսլէր, թրաւլալար, տիւքքեանլար, թէաթրօլար, քիլիսէլէր, ճէսիմ էպիւնէլէր, դուլէլէր վէ սաիւրէ հէք կէօղիւնէ պիրէր հիքմէթ կի-պի կէօրիւնմէքտէ իտի:

Քիւրիսիսն էվլաաղըր իսէ, արապանըն իւզէրինէ չըգրպ արապանըն եանը պաշընա օթուրմալը թալէպ իթմիշ, վէ չօնուղըն տա պու թալէպինէ Բէթէրս մու-վաֆաաթ իթմիշ իտի:

Քիւրիսիս կէօրիւնիւ չէյլէրէ գանաաթ իթմէյիպ, ուզաղտան ուզաղա իշլթիշ օլտորը չէյլէրի տէ պիր կիւնտէ կէօրմէք սէվաաընա տիւշմիւշ իտի իսէ տէ, թա-

պիի միւմէին օլմաալարպ, նիհայէթ Բէթէրսին իսթիճար իթմիշ օլտորը վէլլիկթօն սօղաղընտաքի 17 նօմլրօլու իաւնէյէ վաար օլտուլար:

Յէրաաաը սապահ, Բէթէրս չօնուղը կէզտիրմէք վէ Լօնտրանըն չայանը թէմա-շա մահալլէրինի կէօթէրմէք իսթէտի. Քիւրիսիս տախի պէրապէր չըգալը արզու իթտի, լաքին էվճէ պազը եարրաճազ իշլէր օլտուղընտան, միւմէին օլմաալարպ Բէ-թէրս չօնուղը ալըպ ալըալը չըգաղ:

Սաաթ տէօրտէ գաաար պիր չօգ երլէրի կէզիպ տօլաշարգտան սօնրա, ինկիլ-թէրա Պանգաաընը կէօթէրմէյէ կէօթիւրաիւ Օրաաան տախի չըգրպ Լօմպար սօ-գաղընա սաբարազ վէ օրաաան էվէ ալալթ իթմէյէ գարար վէրիպ եիւրիւտիւքլէ-րի արաաաա, չօնուզ տուրուպ, Բէթէրսի տախի տուրմաղա մէճպուր իթտի:

Ղալէթ ճէսիմ պիր պինանըն մուճաղաա գաբուսը եանընա բիրինճ պիր էվլաա թաալիզ իտիլմիշ իտի քի, պու լէվհանըն իւզէրինէ ինկիլիզ-Սրանիա-Ամէրիգա Պանգաաը եազըրմիշ իտի. գարուրն Լօնիւնտէ իքի աթ իլէ պիր սէյիս տուրմազաա օլուպ, պանգաաան պիրիսինին չըգաաընա պէլլէմէքտէ օլտորը տէրքեալ իտի:

Չօնուզ միւրաաը օրաաա տուրուպ, չըգաաազ չախսըն աթա պինմէսինի կէօր-մէքտէն իպարէթ իտի: Բէթէրս իսէ պուճնա միւվաֆաաթա մէճպուր օլարազ, պիր միւտալթ պանգանըն Լօնիւնտէ տօլաշարլար. պիրազ սօնրա գաբուլար հըզ իլէ ա-չըլար. իշլէրտէն Լճնէպիլէ պէնգէր պիր չախս չըգտը: Պու չախսըն թալըր ու հարէ-քէթինտէ ճալիպը տիգգաթ հիշ պիր չէյ օլմաալար, գրաաֆէթի միւքէմէլ վէ լէհճէ-սի մուճաղաա օլտորը հալտէ տախի, պիգիմ Մ. Բէթէրս մէրգուճը կէօրիւր կէօր-մէք. կազ ֆէնէրինէ տաշարպ տուրաը. ինկի քեաղըտ կիպի պէյազաանտը:

Պանգաաան չըգան գոնթ աը Մարօլըն իսէ, Բէթէրս կիպի եախօտ եանընաա-քի չօնուզ կիպի չէյլէրէ տիգգաթ իտէնէք վազթը օլմաաղընտան, հէման աթընա պինիպ եալաշ եալաշ իլէրիլէտի:

Գօնթ աը Մարօլըն աթա պինմէսի աղըպինտէ Բէթէրս ֆէնէրի պրաազըպ չօ-նուղըն էլինտէն գալրաաը, վէ աթլընըն արգաաընա տիւշտիւ. Եօլտա պօշ պիր ա-րապա կէօրմէսիյէ պիր իշարէթլէ տուրտուրթաըրըպ չօնուղընա պէրապէր իշլիէ կի-րիվէրաի: Պու ճիվար պիրազ իգտիհալը օլտուղընտան, գոնթ աը Մարօլ աթըն տիգլիլինի թօլաաաղա վէ զայլթ ահէսիէ եիւրիւթմէյէ մէճպուր օլմուչ իտի:

Բէթէրսին թալիմաթը մուճիպինճէ չօնուզ աթլընըն արգաաընտան կիթմէսինի վէ օնտան ալրրմաաաընը արապանընա թէնպիհ իթտի: Արապանը ալմըշ օլտորը թալիմաթ մուճիպինճէ աթլըր թաաղիպ իթմէքտէ իտի:

Բէթէրս պաշընը արապաաան տրալը չըգարմիշ աթլըրը կէօղլէմէքտէ, վէ պիր թարաֆա սալուչուպ տա զայպ օլմաաաընա տիգգաթ իթմէքտէ օլուպ, պու սը-րաաաա գալպի չիտալթլէ չարմազաա իտի:

Պիր արալըպ պաշընը իշլէրի չէքիպ արաաղալարըյա քէնտի քէնտինէ չէօյլէ ա-ն-լաթապաա իտի.—Նաար օլուր քի օ չախս օլտուճ, մաաաա քի էօլմիւշ տիր:

Պու իշարլթլէրտէն չօնուզ թապիի պիր չէյ աշլաաաաաղընտան վէ Բէթէր-սին պէօյլէ քէնտի քէնտինէ գօնուչմաաընտան բէք տէ խօշնուա օլմաաաղընտան,

—Պունյարը չիմտիրիք պիր թարաֆա պլրադ տա, եօլուսուզա [կիտէլիմ.—տէ-
տիքտէ, Բէթէրս իշարէթլէրէ տէվամ իլէ,

—Ինթիմալը եօգ քի օ օյտուն, պէն չալըրդ իւթիւնտէ եաթմըն էօլմիւն օլ-
տուղընը կէօզիւմ իլէ կէօրտիւմ, բօլիս մէրքէզիւնէ ալարմ կլթիրտիւմ:

«Պունտան պէն սէնէ էվլէլ տէրթ եօլ աղղընտա չամուրըն իշինէ պաթմըն օ-
լարադ պուլմուլ օլտըղըմ ատամ քիմ իտիւ:

Պու իշարէթլըտէն տէ չօնուզ հիշ պիր չէյ անյայամաղղընտան, պիր տէրէնէ
հիտտէթլէ.—Պու իշարէթլէրտէն հիշ պիր անյայամալօրում. չիմտի պուլար ըլտ
զիհիլի մէշղու իթմէմէլի, պէն սէնէ էվլէլ էօլէն քիմ իմիշ, տէօրթ եօլ աղղընտա
չամուր իշինտէ եաթան քիմ իմիշ, քիմ:

Բէթէրս թէքար պաշըրը բէնէլիւտէն տըչարը չըգարու պէ չօնուզըն նաղարը
տըրգաթլընը աթլընըն իւզէրիւնէ հասր իթտիրիպ, բարմաղլարըլա.—Քիմ օլաճագ-
իշթէ չու ատամ.—տէյու իշարէթ իթտի:

—Էօլէն պու մը իտի, պէն պու ատամտա էօլմիւն պիր ատամ հալի վէ սըֆա-
թը կէօրէմէյօրում. տէօրթ եօլ աղղը տէտիլին նէրէսի, չամուր նէրէտէ, չամուրա
պաթմըն էլպիսէլէր հաշկըլար տըր. Աճապա իւթիւնտէն կէնիշ պիր սէթրէ կիշին-
միշ տէ չամուրըն էլպիսէլէր կէօրիւնմէյօր մը:

Բէթէրս պու սիւալէ ճէվապ վէրմէյիպ, տիւչիւնմէյէ վէ միւթաթը վէճէ իւզըն
բարմաղլարընը օյնաթմաղա պաշլատը. պիրաղ սօնրա երիւն իշարէթլէ:

—Գապիլ տէյիլ քի իքի քիշի պիրիպիրիւնէ պու գատար պէնզէսին, էօլմիւն օ-
լարադ պուլմուլ օլտըղըմ չախս լօգանթատա բաթ կէլտիլիմ չախս տըր քի, կէնն
պիր գատըն իլէ միւնտէլէ իթմէքտէ իտի, Լաքին հէր հալտէ իլք կէօրմիւն օլտը-
ղըմ չախսըն էօլմիւն օլտուղընա վէրթէ գատար չիւպէմէմ եօգ տըր. պէօյլէ օլմաղսա,
չալըրը իւզէրիւնտէ կէօրմիւն օլտըղըմ էօլիւնիւն տիրիւմիշ օլմասը լաղըմ կէլիւր քի,
պու աա մուհալ գապիրիւնտէն տիր:

Չօնուզ իսէ պաշընը տըչարը չըգարմըն, գօնթ տը Մարօլը կէօղտէն գաչրմա-
մաղա ուղրաչմաղտա օլտուղընտան, Բէթէրսին բարմաղլարընա աալա տիղգաթ իթ-
մէմէքտէ իտի:

Բէթէրս իսէ տէվամ իլէ.—Օ տէլիգանլընըն նաշընը չալըրը իւզէրիւնտէ ուրիւ-
միշ օլարադ պուլմուլ օլտըղըմ սըրատա դարիպ պիր չէյ նաղարը տիղգաթըմը ճէլպ
իթմիշ իտի, Լօգանթատա գարընըն երիւզիւնէ ֆըրլաթմըն օլտըղը ալթուլարտան
պիրի մէրգուլմըն ալընըն եարմըն իտի. պու եարանըն իշարէթլին եարատըմ ամա
պուլամաթըմ. պէօյլէ եարալարըն եէրի ալթը ալտա տէյիլ ալթը սէնէտէ պիլէ զայպ
օլմաղ. պիր քէտի թըրնաղը եարատըն նէ գատար վաղըթլար պալըյօր. նէրէտէ գալ-
տը քի պիր ալթուլ եարմըմ բարմաղ գատար տէրին պիր եարա աշսըն տա, պու եա-
րանըն նաշընը գալմասըն, եաղը քի չու ատամըն ալընըն պիր էյիճէ կէօրէմէլիւմ.
նաշընը գաչընըն թա իւթիւնտէ օլմաղ լաղըմ կէլէնէյիւնտէն, չապգաթը պաշընտա օլ-
տըղը հալտէ պիլէ կէօրիւնիւր:

Բէթէրս պու իշարէթլըն իլէ ուղրաչաղըն սըրատա, Էօնտէն աթլը արգատան

արապա եօլլարընա տէվամ իլէ Բարգ-Լէն սօգաղը քէօչէտիւնէ գատար վաթը օլ-
տուլար:

Բէթէրս.—Քիպար եանքէսէնիւր պուլարտա իղամէթ իթմէքտէ օլտուղլա-
րընտան, ինթիմալ տըր քի պու տա պու ճիվարտա իսքէան իտիյօր. հալմանընը
կիւրիւթմիւսինէ պագըրըսա, պիրաղտան տուբաճագ կիպի կէօրիւնիւյօր. չու հալտէ
պիղ տէ արապատան էնմէլիյիղ.—տէյու իշարէթ իթտիքտէ, չօնուգ քէյֆիլիթի ա-
րապաճըյա թէֆհիմ իլէ արապա տուբուպ. տըչարը չըգարըլար:

Բէթէրսին թախմիսի մուճիպիւնէ գօնթ տը Մարօլ հալմանը տուբաթըլարընը
աշաղա էնտի վէ տիղկիւնիւրի սէյիսէ աթլըվէրտի. Պու սըրատա աշըգ ֆալթօնա պիւ-
միշ իքի գատըն գօնթուլ եանընտան կէլտիքլէրի սըրատա, մէրգուլա տէվամ վէր-
տիքլէրիւնտէ, գօնթ չապգատընը աշաղը ալմաղա մէնպուր օլտուղընտան, Բէթէրս
տիղգաթըմա մէրգուլմըն ալընըն թէտղիգ պիրլէ, լօգանթատա ալմըն օլտըղը եարա-
նըն նաշընըն միւչահէտէ էյլէտի:

Բալմօն տը Մարօլ սէյիսէ հալմանը թէտիւմ իթտիլի սըրատա.—Պագսանա,
Գուրթիւ, պու կիւն աթթըգ պիւնմէյէնէյիմ. Մօրկանա սէօյլէ քի սաաթ սէքիլտէ
գօնթէսին արապատընը հաղըրլատըն քի թէաթրօյա կիտէնէյիլ.—տիլէրէք գաթու-
նըն էօնիւնտէ սըրալանմըն օլտան պիր թագըմ սըրմալըն էլպիսէլի էթպանըն արա-
նընտան կէլիպ եօգարը չըգար:

Բէթէրս չօնուղա միւթէվէնէնիւն.—Նէ տէրսին պու իշլէրէ, Շըօյ
—Հաշկը իշէ, գաթուլը աշան աղամէթլի խըղմէթ քէար իշիւն մի եօգսա իշէրի
կիւրէն քիպարգատէ իշիւն մի իշարէթ իտիյօրսըն:

—Իշլէրի կիրէն իշիւն սօրույօրում:
—Նէ տէյէնէյիմ, զայէթ կիւզէլ, զայէթ բարադ պիր տէլիգանլը. թալը ու
հարէքթիւնտէ տէ քիպարըլը մէվճուտ:

—Եա, պու ֆիքրտէմիսին:
—Էօյլէ եա:

Բէթէրս՝ սօգաղըն օրթասընտա տուբուպ.—Պու ատամըն՝ սէնին կէօզիւնէ կիւ-
քէլ վէ բարադ վէ թալը ու հարէքթիւնին քիպարանէ կէօրիւնմիւն օլմաթընա բէք
զիլտտէ մէմնուլ օլտում. պու ատամըն պու գատար պէյէնմիշ օլտուղընտան տօլաթը
չօգ մէսըսը օլտում, չիւնքի սէօզ արամըղտա, պու ատամ սէնին պապան տըր:

Պու սէօզ օ գատար զիյատէ չօնուղա թէէսիր իթտի քի, աաթթա նէֆէթի քէ-
սիլտի, վէ ֆագաթ թէաճիւպի ուղուլ միւտտէթ տէվամ իթմէյիպ, պիր տագիգա
զարֆընտա քէնտիլի պուլտը:

Բէթէրս՝ մէրգուլմըն խէլէնալըն կէլտիլի ֆարգ իթտիքտէ.—Պու մէսէլէյի չա-
արալը սանա աշմաղ վէ պու ատամըն սէնին պապան օլտուղընը անլաթմադ հիշ
իշիմէ կէլմէլ իտի. ֆագաթ իշլէրին նէ բէնիլ քէօպ իաէնէյիլի պիլէմէմ. պէօյլէ պիր
իշիմէ կէլմէլ իտի. ֆագաթ իշլէրին նէ բէնիլ քէօպ իաէնէյիլի մի իաէմէլը մի
եաղըն խըղմըլը պիլիւմ թէսալվուրտթըմըլա եարտըմ իաէպիլի մի իաէմէլը մի
չիմտիրիք մէնհուլիմ տիր. չօգտան պու աաաթ իլէ պէյիմիլտէ մուլաղաղա գալ-
41

մըշ պիր մէտէյէ վար արը, պու մէտէյէնին նէթիճէսինի կէօրմէյիյիմ, ինթիմալ արը քի պու խուսուստա սէնին մուսվէնէթինէ տէ միւհթաճ օլալըմ, պանա եարալըմ ի-
տէպիլէճէճ միին իտէմէյէճէճ միսին ալըգ ալըգա սէօյլէ:

—Էլպէթթէ իտէճէյիմ, Օ առամտան պիր շէյ գօրալմաղա իւմիտ վաճ մը, չիմ-
տիքի պանքերլէր էյի առամալար արը:

Բէթէրա տիգգպթըճա չօճուղըն երգիւնէ պագտըպտան սօնրա.—Տիմէք օլուր
քի, սէնին մուսվէնէթինէ ինթիյաճըմ օլուրսա, պանա քէմալը խիւլուս իլէ խըղմէթ
իտէճէթօին, վէ պաղը ֆաւիլեաճա մէնֆաթընը ֆիտա իթմէյէ մէճպուր օլաճադ-
սըն, էօյլէճ մի:

—Սէն նէճ տիօրսըն, պիր ալթուն իչիւն պէօյիւք վալիտէմի պիլէ առալըմ, վէ
էկէր պիւլիսիւ օլուրընը պիլէճէք օլսամ, եագալալըմ օլմաղ շէրէֆի իչիւն եա-
գալար իւլիւմէթէ թէսլիմ իտէրիմ:

Բէթէրա քէնտի քէնտինէ.—Էսքի պիր քիւթիւլիւն չիւրիւմիւլ օլան տալլարը
ալըմ աղաճըն բարչալարը արը: պէն պու չօճուղը բէք կիւզէլ թէրպիլէ իթմիշ օլ-
ուրընը պիլիւ իտիմ լաքին բէտէրինտէն մէէխուղ օլարագ պու գատար իսիլիտա
սահիպի օլուրը մէճնուլըմ լուր, Բօլիսլիք սէնաթթընտա էմսալինէ պիր իպրէթ, պիլ
նիւմուէնէ օլաճաղընա հիշ չիւպնէմ եօգ, բօլիս օլանըն գալպի եումուշագ օլմամալը
արը, գիրա պիր թագըմ ֆիթնէլէր թէրթիպ իտէճէք աէրէճէտէ գէքեալէթը ֆիք-
րիյէսի օլուրը հալտէ պու ֆիթնէլէրի մէվգըյի իճրայէ գօմագ իչիւն գալպի եու-
մուշագ օլուրսա հիշ պիր իլէ եարայաճաղ:

3.

Բայան աշ Մարօլըն թէաթրօյա կիտէճէյի աղչամ, թէաթրօ դայէթ շաչալը
ըտը: Սարը գատիֆէլէր իլէ տէօյէնիւլ լօճալարըն իչինտէքի գատընլար լէթաֆէթ
վէ հիւսնիւ ճէմալլէրի վէ թաչըտըղարը կիրանպահա միւհէվէրլէրիլէ թէաթրօյը
պիր գաթ տահա թէնվիւր ու թէգիւն լթմիլէր իտի Գօլթուղլար վէ սանտալեալար
աօլու օլուպ, իյնէ աթսան եէրէ տիւլմէղ իտի:

Շէրօքէլէր ճէմիլէթինէ մէնսուպ օլան իքի քիչի թէաթրօտա հաղըր օլուպ հաթ-
թա պուլարտան պիրիսի տօմինօ օյնայան չէրօքէ իտի:

Մէրգուճ, ալագտա տուրմուշ, Բիշար Մարվօտ իլէ գօնուշագտա իտի:

Մ. Բէրսի Գօրտօնէտ նամընը թաչըյան չէրօքէ՝ տիկէր չէրօքէլէր կիպի օլարգ-
ճա միւթէֆէնին պիր տէլիգանը իտի, Պուսլար հէր եէրէ կիրէրլէր չըղարլար իտի:
Բիշարըն օ աղչամ թէաթրօյա կէլմէսինին սէպէպի նէճ իտի, վէ եանընտաքի զըսսա
պօյլու շախս քիճ իտի:

Պիր արալըգ Բիշար Մարվօտ Բէրսի թէսմիլէ իթմիշ օլուրըմըղ շախսա խի-
թապէն:

—Հէրսի պուրատա՞ մը արըլար:

—Ճիւմէսի տէ, եալընըղ Սըլթէրօ քէնտի մէրաղը օլան տալմըյա ուղրաչ-

մագտա օլուրընտան, զանն իտէրօէմ կէլմէմիշ տիր:

—Տիմէք քի ճիւմէսինին հաղըր օլուրընա էմինսին:

—Քեաֆֆէսի տէ պուրատա արըլար, Պէն թարաֆլարընտան մուրախաա վէ-
քիլիմ, Հայմէտքիթ սօգաղընտաքի ըսթրիտեաճը տի քըքանընտա պիրլէնէճէքլէր ի-
տի: Պիլտին եա՝ օ ըսթրիտեաճըլը, հանիւա տիւքընանտա պիր տէ կիւզէլ զըղ վար
ըսա: Պուսլար իքիլէր իքիլէր կէլմէքլէր քի օ մահուտ տէլիգանլըյը պիր էյիճէ
թէագիգ իտէպիլիսինէր, Աճապա կէլտի՝ մի:

Բիշար եանընտաքի զըսսա պօյլու տէտիյիմիգ շախսա միւթէվէճէհէն պիր շէյ
սիւալ իթտի: Պու շախս իսէ պիլիմ Մ. Բէթէրա օլուրընտան, ճէվապ օլարագ պա-
շընը սալլատը:

Բիշար՝ տիկէրինէ խիթապէն.—Խայըր, տահա կէլմէտի, հէլէ պիր քէրիւ էթրա-
ֆը կէօգտէն կէչիլէրիմ:

Թէաթրօտա պուլընան խալգ, իլք տէֆա օլարագ օյնայաճաղ օլան վէ էվրօ-
բաճա քէսպը շէօհրէթ իթմիշ պուլընան թէնօրա մէրագ վէրօիշ իտի Օյնանաճաղ
օյուլն Լուչիա արը Մէրմուր նամ օրէրա օլուրընտան, հէր քէս էալարտօնըն չըգ-
մաթընա պէքլէմէքտէ իտի: Չօգ սիւրմէյիպ, թէնօր րուսուճայր գուհուր օլուր: Թէ-
նօր՝ սօլուգ լէճէլի, աթվար ու հարէքեաթը սէրպէսթ, սէսի լաթիֆ, նաղմէսի եօ-
լընտա պիր տէլիգանլը իտի:

Բիշար տիգգաթընը օյուլնա հասր իթմիշ, վէ գիհնի ալաչգա պիր շէյ իլէ մէշ-
գուլ տէյիլ կիպի տուրմագտա իտի իսէ տէ, պագըչընտան վէ հալինտէն ֆէվգէլատէ
խէլէճան իչինտէ օլուրը պէլի իտի, Հէրան վէ տապիգա եանընտաքի Բէթէրա, տա-
լըսընը գսթի իտէն շախսը կէօսթէրէճէք տէյու պէքլէյիպ տուրմագտա իտի:

Օյուլըն իլք ֆաթը Բիշարըն կէօղիւնէ բէք ուղուլն կէօրիւնտիւ, Հալ պու քի
ֆէյլէսօֆլըղա սարմըլ օլան տօսթու Մ. Բէրսի Գօրտօնէլը՝ հարէքէթը արգ օլսա վէ
եաթօտ տիւնեանըն սօնու կէլսէ տալի հալինի թէպալի իթմէյէճէք կիպի ֆիւթուր-
աղ պիր հալտէ տուրմագտա իտի:

Իլք ֆաթ խիթամ պուլուպ բէրտէ էնտիքտէն սօնրա, Բէթէրա էլինի Բիշարըն
գօլու իւզէրինէ գօյուպ, իլք գաթտաքի լօճալարտան պիրինի կէօսթէրտի:

Պու սըրատա մէղքիւր լօճայա պիր էրքէք, պիր գատըն իլէ պիր տէ չօճուգ
կիրմէքտէ իտիլէր, էրքէք սըրթընը շէնայա վէ եիւղիւնիւ սալօնա թէվէճիս իտուպ
տուրպին իլէ էթրաֆը սէյր ու թէմաշայա պաչլար:

Բէրսի էլինտէքի տուրպինի Բիշարա վէրիպ.—Սէնի կէօրէյիմ, ճէսարէթ վէ մէ-
թանէթի էլտէն պըրագմա.—տէր, Բիշար իսէ իլք տէֆա օլարագ էն պէօյիւք տիւշ-
մէնինին եիւղիւնիւ կէօրիւր:

Պու գատար քիպարանէ պիր սըֆաթը վէ ֆիւթուրսըղ պիր լէճէլի թաչըյան
առամ գաթիլ օլապիլի՝ մի տէյու ինսան շաչըրըր գալըր, ուղագտան մէրգուճըն
մաթի կէօղիւրինի վէ ինճէ տուտագլարընը թէլիսիս իթմէք միւլքին տէյիլ իտի իսէ տէ,
տուրպին իլէ լէճէսինին հէլէթը ումուլիյէսի աչիքսար կէօրիւնմէքտէ օլուրընտան,
Բիշարըն հէր նէրէտէ վէ հէր նէ գէման օլսա կէօրսէ թանրյաճաղը թապիլի իտի:

շապգայը եւեռտէն արեւ, վէ տէրխօշնա պիր իթիզար իաիւպ, Բայմօնա իառնէ էյլէտի
Պու վագաանն քիմնէ ֆարգընա վարմաւոր. գօնթ իռն հիշ պիր շէյ պէլլի իթմէք
տիգին եօլունա տէվամ իթաի Պու տէրխօշ պիրգիմ մահուա բէհիվան իաի:

Արապա միւֆարէգաթ էյլէտիյի սըրաւա, բէհիվան կիտիպ արգաւաշարընա
գաւփուշար վէ Բիշար Մարվօտը եագաւայըպ.

—Կէօրտիւմ, վէ պունաան պէօյլէ գարանըգտա պիլէ կէօրսէմ թանըրմ. Մա-
մաֆիին լէհնէսի բէք տէ ֆէնա տէյիլ. Տէտուր պիր առաւմա պէնգէյօր. Բէք գուվ-
վէթլի պիր առամ տէնիլէմէզ իռն տէ. օյունա կիրէրոն օյնայապիլէհէք կիպի կէօ-
րիւնիւյօր. Մ. Բէթէրսին թարիֆ իթմիշ օլտըղը ալնընաւքի նշանը կէօրտիւմ. Պու
նշան էօյլէ գարըպէ գարըն տէօրիւշիւրէհէք բէյաա օլմուշ պիր նշան տէյիլ. Նէր
հալտէ ինկիլիգ եուժրուղու տէյիլ իմիշ:

Բիշար.—Հէր հալտէ պիր ինկիլիգ գարընը իշի տիր:

—Նէ օլտուղընը չիմաի անլայօրոււմ. Գատընլար իլէ օյունա կիրմէք բէք թէն-
լիքէի տիր. չիւնքի նէրէյէ վուրաճաղընը ինսան պիլէմէզ. Գատընլար պու սէնաա-
թա աշնա տէյիլ տիրէր. Նէ տէրսին, պիրգիմ տիւքքէնաա կիտէլիմ տէ պիր բէյնիւր-
լի գըղարթմա իլէ պիր չիշէ «պիթէր» եուվարլայալըմ մը:

Բիշար, էվէ կիտիպ վալիտէսինի կէօրմէք վէ Բէթէրս իլէ պիրաղ գօնուշմաղ
լաղըմ կէլիլիլի պէյան իլէ, միւֆարէգաթ իթմէյէ մէհպուր օլտու:

Օ աղչամ չէրօքէլէր քէնաի գիւպլէրինէ թէհէմմիւ իտէրէք. Բիշարա իթմիշ
օլտուղընը եւմինի թէքրար էյլէտիլէր. վէ պու իշտէ պիր խաֆիյէ գօլու կիպի հա-
րէքէթ իթմէյէ գարար վէրտիլէր:

4.

Օբէրա թէաթրօսը վագաանն ֆէրտաաը կիւնիւ թէհէնթ սօգաղընա միւլա-
աղգ օլան քիւլիւք պիր սօգաղտա քեաին պիր խանէնին սալօնընա իւշ քիլի թօր-
լանմըլար իտի. հիշ պիր վէհն իլէ պիրիպիրինէ պէնգէմէյէն պու իւշ քիլինին պիր
առայա կէլմէսի հագիգաթլն չայանը թէաճհիւպ տիր:

Ալըգ պիր բէնճէրէնին էօնիւնտէքի սէտիրտէ պիր տէլիգանը օթուրմուշ իաի
քի, եիւզիւնիւն բէնկինէ վէ սապաա գըյաֆէթի օլարաղ կիլինմիշ օլտըղը էլպիտէյէ
նաղարէն, աաքէրիտէն օլտըղը պէլլի իտի:

Սըճաղ մէմալիքտէ տօլաշմըշ օլմաղ հասէպիլլէ էսմէրլէնմիշ օլուպ, սապալը վէ
աղըլընը իտէ աղընը թէքմիլէն գարամըշ օլտուղընտան, ախլագընը քէշֆ իթմէք
պիրաղ միւշքիւլէնմիշ իաի. մէրգոււ ուզուն պիր չուպուղա թիւթիւն իլմէքտէ ի-
աի. իւզէրինէ ուզալմըշ օլտըղը սէտիրտէն պիրաղ էօթէտէ, եէրտէ խալընըն իւզէ-
րինէ Հինալի պիր խալընըն օթուրմուշ չուպուղուն իւլէսինէ նէգարէթ իթ-
մէքտէ վէ պօշապիլլէն, չուպուղու թագէլէմէքտէ վէ արա սըրա գապիթին եիւ-
զիւնէ աթֆը նիկիւնէ իթմէքտէ իաի:

Իւշիւնիւն չէրա, պէնգի օլմուշ, զայիֆ, ալիմէ պէնգէր պիր առամ իաի քի,

գարմագարընը պիր թագըմ քեաղըտար վէ քիթապար իշինէ զարգ օլմուշ պիր
եագըխանէնին պաշընտա օթուրմագտա իաի:

Պու քեաղըտար վէ քիթապար զարիպ շէյլէր իաի Աճայիպ վէ հիշ կէօրիւ-
մէմիշ բէսմէրլէ միւզէյլն պիր թագըմ օյուն քեաղըտարը, գարաղլարընա գուրա
տիւշմիւշ պիր թագըմ քիթապար, չուրայա պուրայա աթըլմըշ պըրաղըլմըշ իաի:

Պու զայիֆ առամ մաի կէօլլիւքլէր կէօղիւնտէ, գալըն հրուֆաթ իլէ Արապա
եագըլը պիր քեաղըտար իւթիւնէ պաշընը առմըշ, մէքթէպ չօնուղարընը իւթիւն
օգոււմայա տալաղըլարը կիպի, պիւթիւն քիլիլին օրայա չար իթմիշ տուր-
մուշ իտի:

Արա օըրա պաղը իւզգաթար վէ Տէպր իշարէթլէրի, վէ եախօտ Արապա պիր
թագըմ շէյլէր եագաղտա, վէ սօնրա եինէ քիթապարը օգոււմագա, վէ չուպուղ
իլէն աաքէր իլէ Հինալի խալընըն քեալա հիշ տէօնիւպ տէ պագաթագտա իաի:

Պիր արալըգ աաքէր չուպուղընը տօլաուրմաղ իւզըն խալընըն քեալա վէրաթ-
տէն սօնրա, սէօղէ պաշլայըպ.—Պէօյլէ մի, Լօրան, նիհալէթ Լօնարա վէ Բարիզ
խալըլարը սանա ինանմաղ պաշլաուրմը մը:

Սլիւմ պաշընը գալաղըրըպ, կէօլլիւքլէրին ալթընտան աաքէրէ պագաթագ, միւ-
թաուր վէհն իւզըն ֆիւթուրը պիր թալը իլէ տէտի քի,

—Հագիգաթը սէօյլէտիլլիմ հալտէ, ինանմաղ տա նէ՝ եալաճագար, պու քի-
թապար, պու քեաղըտար հիշ եալան սէօյլէմէլլէր. ութալըգ պուլարըն միւնտէ-
րիճաթընը տօղըն տօղըն թէֆօր իթմէք տիր. պաղը քէրրէ պէն տէ եանըլտըմ.
Լաքին աալա ալտանմաղըմ:

—Եանըլմաղ իլէ ալտանմաղ պէյնիւտէ պէն բէք պէօյիւք պիր ֆարգ կէօրէ-
մէմ, Պիւրօնէ:

—Էօյլէ տէյիլ, էօմրիւմտէ պաղը խաթալարտա պուլունմըշ իտէմ, Տէհալթիւմ-
տէն վէ պու քիթապարըն միւնտէրիճաթընը էյիճէ անլայաճաղըրմտան նէշէթ իթ-
միշ տիր, եօգսա պունըլարտան քիմնէ ալտանմաղ:

—Լաքին պու քիթապարըն միւնտէրիճաթընը տայմա իսթիլարաճ իտէպիլէ-
ճէքմիսին, էսքի զէմանլարա մալսուա օլան պիր իլմին գուլմէթ իշինտէ գալմըշ օ-
լան կիրտապընըն թա տէրինինէ գատար վարապիլիյօրմընը:

—Հա՛յ հա՛յ, թութմուշ օլտըղըմ եօլ բէք տօղըն եօլ տըր. եալընը նէթիճէ-
օրինէ վաթը օլապիլմէք իշիւն էօմրիւմ քիֆայէթ իթմէլի:

—Քիֆայէթ իտէրսէ նէ՝ օլաճագ:

—Օլաճագը չու քի, էլէր օ նէթիճէյէ վաթը օլուրսամ, միւլէպպէտէն եալա-
մաղ պէնիմ եէտը ինթիլարըմտա գալըր:

—Ամմա եարտըն հա՛, էսքի մասալ, էսքի խայար, նէ՝ գատար զարիպ շէյ տիր
քի, պու ճիհանէ կէլմիշ օլան ալիմիլին քեաֆֆէտի պու ֆիթըլ գու խայալա ալ-
տանմըլար վէ ալտանմաղտա տըրլար:

—Ալտանմըլար տէյու հիւքմ իթմէտէն էվլէլ, իւթիւն օլտուղընը էմին օլմա-
լընը:

հարէթի ասքէրիյէսիլլէ թէմէյյիւզ իթմիշ վէ մէէզունէն վէ մուվազզաթէն ինկիլթէ-
րայա կէլմիշ իտի. հալընըզ թէնլիքէտէն մէմնուն օլան պու ատամըն Նօրան Պլիւ-
րօսէ իլէ պու տէրէճէ ժօսթ օլմասը շայանը թէաճճիւպ պիր քէնֆիյէթ իտի Պուն-
լար պէրապէր պիր էվտէ հաշամագտա վէ հէր իքիսինէ հէր իքիսինին խըզմէթ-
քհարալըր խըզմէթ իթմէքտէ իտիլէր:

Եւզղպաշննն Հինտիսթանտա իպրազ իթմիշ օլտըզը շէնաաթ, քէնտիսինի Լոնտ-
րաաա թանթթաըմը իտի իսէ տէ, հ'ը սընըֆ ճէմիէթլէրէ կիրէպլիտիյի հալտէ,
ղաաֆը վիւհուտինտէն պահս իլէ հիշ քիմսէ իլէ կէօրիւշմէմէքտէ, վէ հաթթա տիւ-
շէսլէր վէ գոնթէսլէր թարաֆընտան կէլէն տալէթնամէլէրէ պիլէ մաէլ իթէղար ճէ-
վապ վէրմէքտէ իտի:

Լօրսն Պիլըստէ տալիս պիտ միւստէթ Բարիզտէ իճրալի սէնսաթ իւէ քէսպը
չէօնրէթ իթտիքտէն թօնրա, պու սըրատա Լօնտրատա տալիս իշթիհար իթմէյէ պաշ-
լամը, իթի:

Իւրում ու ֆիւնդուն ճէմիյէթ վէ էնճիւմէնդէրինտէ պուլունմասը արգու խախ-
մէքտէ իտի իսէ տէ, էվտէն արչարը նատիրէն չրգմագտա խախ. պազըլարը մէրգու-
մըն մէհնուր պիր շարլաթան օլտուզընը վէ պազըլարը տախի ալիմ պիր քիմսէ ի-
տիւկինի հիւքմ իթմէքտէ իտիլէր. Հէր հալտէ մէնֆաաթը շախսիյէտինի կէօզէթէն
պիր քիմսէ օլմասըղընտան, էքսէրիյէթ քէնտախինէ ղիայէթ իթմէքտէ խախ

Միւրաճաւթ իտէնլէրին հիշ պիրինաէն բարա ալմագըզըն, էլինտէն կէլէն խըզ-
մէթի իթմէքտէ իտիւ Գիմիա իւմինէ միւթէալիգ օլան իխթիրաաթը եււզիւնտէն
էքէյիճէ բարա քաղանմըլ օլտուզընտան, հագիգաթը մէյտանա չըգարապիւտիյի հալ-
տէ, պուռը քէնտիսինէ իւճըթը քետֆիյէ ատտ, վէ արատըզը նուրու պուլ-
մագ շէքէֆի քէնտիսի իշիւն էն պէօյլւք միւքետֆաթ օլապիլէճէյինի իւան իթ-
մէքտէ իտիւ:

5.

Գօնթ Ժը Մարօլ գօնաղընտա, աչնը կամաղը խըղմէթի՝ օլտըգնա միւհիմմ պիր խըղմէթ օլուպ, Միւթրիւ Մօրէր պունտան Ժօլայը խըղմէթ քեարանը սաիրէ նէգ-
տինտէ ռաղպէթ կէօրմէքտէ տիրւ Ֆրանսըզ աչնը պաչը քէնտինէ մախսուս օլան օ-
տաօրնա չէքիլիր վէ ղիչէնէք թաամլարըն թէրթիպաթընը ինրա իտէր վէ թալիմա-
թընը վէրիր, վէ պիթթապի խըղմէթ քեարլար իլէ նատիրէն միւհնասէպաթտա պու-
լունուր Էվամիրը լաղըմէյի Ժօղրուտան Ժօղրույա Միւթրիւ Մօրէրէ վէրտիքտէն
Ժօնրա, Էննիտէն թաամլար ինատ վէ թէրթիպլինի տիւչիւնմէք իւզլէ սանտալեսսը-
նա Էաօլանըր օթուրուր, վէ Էամաղըր պէր մուհիպը թալիմաթ իյֆաի վագիֆէ իտէր

Միւթրիւ Մօքէր տէ քէնտի հալինէ միւքէմէլ պիր աչնը տըր. գօնթ տը Մա-
բօլըն խըզմէթինի թէրք իթտիյի հալտէ, էննէպի խըզմէթքեար պուլընմայան պիր
գօնաղա կիրմէյի վէ քէնտիինէ մախսուռա պիր օաասը օլմագ շարթըյա, սէնէվի գըրդ
ալթուռա խըզմէթ իթմէյի թէսաւվուր իտէր:

Երգէթ քերականը թաւով խիթամ պոկմուշ օլուդ, էֆէնտիլէրին եմէլէրի
վերիմէք իւղրէ թէտարիքեթը լազըմէ հէնուդ պալամամը օլուդը սրտաւ,
Միւթրիւ Մօբէր իլէ գապարը երգոյան Լիզա օթուրմուշար չօրապ եամալամուդ-
տա վէ շէօլլէ գօնուշմագաա արրար.

— Հէր պիր աէլիքտէն բարմաղարըմ կէչէր. հէլէ թօռուզարը պիւսպիւթիւն աշնմըշ, վազթըմ հոգ քի օթուրալըմ տա չօրապ էօրէյլմ. պիզիր կիպի խըզմէթ-քեալարա պու գոնագտա հիչ աման վէրմէյօրլար. աօղրուսու պիր սէնէտէն զրյա-տէ պու խըզմէթտէ տէվամ իտէմէյէճէյլմ.

— Պուլ խոստովատաւ բէք հագգըն վար. սէօյլէտիյին սէօղլէրին էն տօղրուսու պու
աւըր. իբէքի Ֆիսթանլար կիյինմէք, սաշլարընս բօժատա սիւրմէք վէ բէնճէրէնին
էօնիւնաէ օթուրուպ. կէչէն տէօնէկերի սէյր իթմէք իչիւն ալլըդ ալան խըզմէթ-
քեարլար իչիւն պունտան էյի դօնագ օլամադ. Եօգսա պիղիմ կիպի իքինճի իւ-
չիւնճիւ աէրէճէտէ օլան խըզմէթ քեարլար իչիւն պու դօնագ պիր շէյէ եարամադ.
Պու միւքեաւէմէ նէրէլերաւէ նէթիճէ պուլտըղը մալիւմ տէյլ տիր. չիւնքի սէօղ
պու րասաէտի իքէն, սօգագտան սիւածիւ կիւլիւմլէրինին վէ Լօնարա սիւտճիւլէ-
րինին սէսլէրի իչիտլմէյէ պաշլատը:

— Ի՞նչ պիտի անենք, Լիզա:

Լիզա հոգաբար չըզըպ, սիւտահիւ իլէ դոնուշմադա պաշլաթը. պիրազ սոնրա, սիւտահիւ էլինտէքի կիւնիւմէրի նէրտիկէնին տէմիր բարմազըզլարընա չարրա չարբա աչազը կնտի:

Մաթպախտա, սիւտճիւնիւն չօլա պիր առամ օլտուղնա տաիր, ուսելը զու-
հուր իթմիշ օլտուղնտան, իղա մաթպախա կիրտիլնտէ.—Սիւտճիւ Պիւտկէն քէն-
աիսի կէլմէմիշ, ինէյին պիրի սիւտ սաղար իքէն պիր թէքմէ աթմըշ Պիւտկէնին ա-
յաղընը եարալամըշ, քէնտիսի կէլմէմիշ, եւրինէ պու առամը կէօնտէրմիշ քի ճէ-
նուզ աճէմի իսէ տէ, սէնաաթա հազէսքեար կիպի կէօրիւնիյօր:

[illegible]

Մօթեր. — Նե՞րեւիտին.

— Գերքալերս Իմ.

—Ղարիպ չէյ, պէն տէ օրալըյըմ . . . Պերքերի դարըզ գարըզ պիւրիւմ, Պերք-
չիւրին հա՛նկը թարաֆընտան, Միւսիւ . . .

—Ատըմ վօլըէս տիր.—տէյիպ նէ ճէվապ վերէճէյինի շաշըրարագ, պիր Մօբէր,
պիր Լիզանըն երկզէրինէ վէ պիր տէ կիւլիւմէրէ պագմաղա պաշլատը: Յիքըրինէ
պիր ուշանըզըզ կէլմիշ կիպի.—Պերքերին Պուրլէյ ճիհէթինտէն:

—Պուրլէյ մի:

—Էվվէթ, Պուրլէյ:

—Թօնա՛ֆ չէյ, պէն օ թարաֆլարապ չօգ կէզմիշ վէ պուլընմըզ օլտըղըմ հալտէ
Պուրլէյ տէյու պիր մանալտէն կէշմէմիշիմ տէսէմ ինանը՝մըսընըզ. պուլըն իլէ պէ-
րապէր սէնին վէրաիյին թաֆսիւթ աա եանլըզ օլմաղ:

—Չօգ կիւզէլ քիւշիւք պիր գասապա տըր, պէօյիւք պիր ճատտէսի վար, իքի
թարաֆը օլտամուր աղաճը պիր ճատտէ:

Պէօյլէճէ ուզուին միւտտէթ գօնուշաղար. վէ պիր արալըզ Մօբէր սէօզ արա-
սընաա, էյլէնմէմէյէ նիյէթ գօյմուշ օլտուղընը անլաթաղաա, սիւտհիւ՝ պուլտտան
տօլալը թէճսսիւֆ իթմիշ կիպի կէօրիւնէճէք տէլիգանլըլարըն քէնալիսինի պու գա-
րարընտան րուճու իթմէյէ մէնպուր իտէճէքլէրինէ չիւպիշսի օլմաղըղընը սէօյլէտի-
շուրաաան պուրաաան տէր իքէն սէօզ էվ սահիպլէրինէ ինթիգալ իթտի: Սիւտհիւ-
պու պապալէքի օլան սէօզլէրի զայէթ խահիշ վէ մէրազ իլէ տիւլէտիյինի անլաթ-
աղըրարագ վէ տահա նիշէ նիշէ էվլէրի տօլալըպ սիւտ պըրազմագ իճապ իթտիյինի
ուշուլթարագ, գօլլարընը մասանըն իւսթիւնէ տայաթաղըղպ Մօբէրին սէօզլէրինի
քէմալը տիգզաթլէ տիւլէտի վէ սէօզ չըղըրընտան չըղաղընտան՝ պիրթագրիպ պիր օի-
ւալ իրաաղըլա եինէ սէօզիւ խանէ խաղընա հասը իթտիւմէյէ մուլտֆիաղ օլմագ-
աա իտի:

Պիր արալըզ գօնթ տը Մարօլըն պահսը սըրաաը կէլտիքտէ, խըղմէթ քեարլարըն
քեաֆֆէսի եէնի օլտըղլարընտան գօնթ հաղընտա լալըզը պիր մալիւմաթ ալմա-
մըզ օլտուղընը պէյան իլէ, Ամէրիգատան հալընըզ իքի խըղմէթ քեար իլէ կէլմիշ օլ-
տուղլարընը, վէ պուլըն պիրիսի աշճը պաշը Մ. Միւրօտէն օլուպ, տիկէրի տէ գօն-
թէսին էօքի էմէքաարը Մատմաղէլ Յինէթ օլտուղընը իւսվէ, վէ գօնթըն բէք քի-
պիրլի պիր աաաթ կիպի կէօրիւնտիւյինի վէ գօնթէսին աղըղընտան պիր չէյ ալմագ
միւմքին օլմամըզ իսէ տէ, հէր հալտէ բէք պալսթիյար պիր քիմսէ օլմաղըղ պէլլի
իտիւկինի թաֆսիւ էյլէտի:

—Դօնթ իւկիլիզ տիր, տէյի՛ւ մի:

—Ինկիլի՛զ մի, նէ՛ միւնասէպէթ, իքիսի տէ Յրանսըզ աըրլար. զանն իտէրիմ
քի, գօնթէս ան աօր Սըանեօլ աըր. չիւնքի էվլէնէլիտէն պէրու Ամէրիգատա ըՄ-
րանեօլ միւսթէմիւքեաթընտա իգամէթ իթմիշլէրտիր: Արալարընտա շայէտ կէօրիւ-
շիւրլէր իսէ Յրանսըզհա սէօյլէրլէր իմիշ. րիվայէթէ նէզարէն բէք սըգ կէօրիւմէգ-
լէր իմիշ:

—Պու աաաթ չօգ զէնկին օլմալը:

—Ձլնկի՛ն մի, պու աաաթըն՝ գազանաղըլ բարանըն հաաաու հիօաղը հօղըմըլ՝

հէր հալտէ չօգ իշկիւզար պիր աաաթ աըր. հէր կիւն աաաթ աաաթ՝ օնաա էվլտէն
չըղըպ պանգաաընա կիտէր, էյի խաթըրմա կէլտի, Մ. Վօլըէս, աճապա մուլագգաթ
սուրէթտէ գուլլանըլմագ իւզրէ, պիր սէյիս համաղը թանը՝մըսըն:

—Մուլագգաթ՝ մը:

—Էօյլէ եա՛, չիւնքի գօնթըն սէյիսի՝ պօյու շու մասաաան կիւքսէք օլմաաղըլ
հալտէ, կէլէն կիւն գօլուլը գըրմըլ. աբապանըն արգասընտա ապաղլարընը եէրտէն
քէսիպ գալըշա աալմըլ աուրաղը սըրաաա արապայա պիր օմնիպուս չաթմըլ. գօ-
լու գալըշաան չըգմըլ, մէօհի մօմու կիպի բարշալանմըլ. թապիի ալաղլար խաթ-
թանէյէ կէօթիւրաիւլէր. էյիլէնիւր իսէ կէլէճէք. չիւնքի պու գատար զըսաա պօյու-
պիր սէյիս համաղը տահա պուլընաաաղ. էկէր մուլագգաթէն կէլէճէք պէօյլէ պիր
քիւշիւք սէյիս համաղը թանըրսան սէօյլէ:

Պու սէօզտէն սիւտհիւ բէք զիյատէ միւթէէսսիր օլմուշ կիպի էլլէրինի եիւ-
ղիւնէ գաբալըպ պիր միւտտէթճիք տիւշիւնտիւքտէն սօնրա, պաշընը հօգարը գալ-
տըրըպ, էլլէրինի աշաղը ալաղգատ, եիւղիւնտէ պիր զըզարթը վէ պագըշընտա պիր
մէմնուկիյէթ ալէամէթի բէյաա օլմուշ իտի:

—Բէք իսապէթ օլտու:

—Պիշարէնին գօլուլըն գըրըլմաաը՝ մը իսապէթ օլմուշ:

—Օ տէյիլ, եանի պիր քիւշիւք չօճուգ թանըրմ քի սիգին իշինիզէ բէք ու-
յաճագ, հէմ տէ զայէթ միւզթէթիր . . .

—Եաբաճաղը խըղմէթ տէ պէօյիւք պիր չէյ տէյիլ, արապանըն արգասընաա
ուշանըզ տուրմալէ վէ օ պիր սէյիսլէր նէ եօլաա տալրանըրլար ըսա պու աա էօյլէ
տալրանմալը. օ չաբընլար Լօնտրանըն էն պէօյիւք լօրալարընը թանըրաղլարըն-
տան պիւտիքլէրինտէն, պիղիմ գօնթ կիպի պանքէլէրէ նաղարը հագարէթլէ պա-
ղարլար վէ պիղի իսթիհզա իտէրլէր. հաթթա պիր տէֆա պիղիմ զալալը չօճուգ
պիր պուշուգ եաշընտա չօճուգ կիպի աղըլ կէօզիւ զըզարմըլ չիշմիշ կէլտի. քէն-
տիւնտէն իւշ գաթ պէօյիւք վէ գուլվէթի պիրիսիլէ տէօյիւշէրէք, տիւլէրի պիլէ
տէօքիւմիւշ իտի:

—Տիմէք օլուր քի պէն օ չօճուղը կէօնտէրէյիմ, սիգ արթըգ իճապընա պա-
ղարսընըլ:

—Լաքին էլինտէ պիր շահատէթնամէ պուլուլմալը:

—Պիղիմ Մ. Պիւտկէն էլպէթթէ պիր շահատէթնամէ վէրիր:

—Լաքին մուլագգաթ սուրէթտէ կէլէճէյինի պիր էյիճէ քէնալիսինէ անլաթ-
աղըրմալը, բարաաը վէ եէմէյի վագթընտա վէրիր:

—Բէք ալէա, պէն պու ագշամ ալըր կէլիրիմ.—տիւլէրէք սիւտհիւ մաթպաթ-

տան աըլարը չըգալը:

Մօբէր.—Պու չօճուգ էյի խօշ ամաա, տահա Լօնտրանըն թէրպիյէսինի ալմամըլ,
տահա բէք խաա. հէր նէ հալ իսէ աղշամ կէլիրսէ սէօյլէյիմ տէ օթուրթըն չայ իշտին:

Լիզա.—Սահի՛ն մի, վա՛յ հալինէ. պագասանա՛, թէնէքէսիլէ կիւլիւմէրինի պու-
րաաա պըրաղմըլ կիթմիշ. պու նա՛թըլ աճայիպ սիւտհիւ:

Սիւստիւն՝ Պրոք սօգազընա գառար երկրիւմիւքտէն սօնրա պիր արապա չաղը-
բըպ, իշինէ կիրտի, պաշնտաքի սարը սաչը բէրուգասընը վէ սըրթընտաքի պէզ
կէօմէյի չըգարտը պիր բաքէթ եաքտը, վէ ճէպինէ սօգուչտըրտը, սաչլարընը օլ-
աղգճա տիւզէլթտի. վէ արապանըն պիր քէօշէպինէ եասլանըպ, օիկարասընը եազ-
աը: Սրապա Մ. Սկիւսթ Տարլէյին թէտազիխանէսինէ օղըրու կիթմէքտէ իտի:

Բիշար Մարվօտըն օյնամաղա պաշլամըն օլտըղը օյուընըն իլք ֆասլը պու տըր:

6.

Պու վագաա աղչամը, Պէլկրազ Սգուէր նամ մահալտէ իգամէթ իտին մաա-
բուֆ պիր Միւէտինին գօնաղընտա պիր մուսիգա ճէմիյէթի թէրթիպ իտիւ-
միշ իտի:

Լօնտրանըն սօգազարընտա բէք չօգ ճէմիյէթ կէօրիւմէտիյի պիր մէվսիմաէ
խուսուսըյա պու ճէմիյէթ՝ էմասլինին սօնու օլմագ հասէպիյլէ, մէզքիւր գօնաղա
արապալար իլէ պիր չօգ միսաֆիրլէր թաշնմաղա չըթապան օլմուչլար իտի:

Մէրգումէ Միւէտինին թէրթիպ իթմէքտէ օլտըղը էյլէնճէլէր հէր քէս ինտին-
տէ բաղպէթ պուլմուչ օլմաղա, օ աղչամ տախի Լօնտրանըն էն միւթէպէր վէ տիւ-
պէր գառընլարը դայէթ շաշալը էլպիսէլէր վէ կիրանպահա միւճէվհէրլէր իլէ կէլ-
միշլէր իտի:

Լէտի Լօնտրանըն պու աղչամքի էյլէնճէսի Լօնտրանըն էն միւթէպէր թէ-
աթրօսընտա, վէ ասըլպատէկեանա մախսուս օլարագ թէրթիպ իտիլէն գօնաղընտէ
իճրաի սէնաաթ իտէն մէշհուր Մատամ Սգօրիշի նամ արթիսթ իլէ ինկիլթէրանըն
էն կիւզէլ առամը օլան Պարթիօն Մ. Պէրթրանըն չաղըրտըղլարը պիր տուօ իլէ
պաշլամըն իտի:

Պու Պարթիօն օրատա հաղըր պուլընան մէշհուր թէնօր Սիննօր Մարէթթիյի,
մէհարէթ վէ սէնաաթըյա օ տէրէճէ պէրպատ իթտի քի, առէթա Մարէթթի մէր-
գումը էրթէսի կիւնիւ տուէլլօյա տալէթ իտէնճէք տէրէճէտէ հիտտէթլէնմիշ իտի:

Էն գիյատէ ճէմիյէթին նաղարը աիգգաթընը ճէլպ իթմիշ օլան պիր չէյ տէ մէշ-
հուր թէնօր Մօսքէթթինին օրատա հաղըր պուլընմասը իտի:

Թարիֆէ հաճէթ օլմաաղըր վէճհ իւզրէ, պու առամըն դայէթ երւքսէք վէ
բարլագ օլան սէտաաը գալպինտէն զուհուր իտէրճէսինէ հէր տինլէյէնէ առէթա
պիւնիւլէմիշ կիպի թէէսիր իթմէքտէ իտի իտէ տէ, մէրգումըն չաղըրմաղա թէնէզ-
գիւր իթմէյէնէյինէ հիւքմ վէրիւմիշ իքէն, «Մօսքէթթի տէ չաղըրմաղա» աէյու
հաղըրուն պէյնիտէ պիր ֆըսըլըր բէյտա օլտու. Ֆրիշ Պէրթրամ իտէ մէրգումը
պիթթապի հիշ չէքէմէտիյինտէն, հէր հալտէ քէնտի սէսինէ եէթիշմէյէնէք վէ չա-
ղըրմաղա օլաա բէլիլ օլաճագ իտաաաընտա պուլընմագտա իտի:

Մօսքէթթի բիանօնըն պաշնա կէշտիյի սըրատա, գօնթ վէ գօնթէս աը Մարօ-
լըն կէմիշ օլտըղլարը խըղմէթքեարան թարաֆընտան էվ սահիպինէ խապէր վէ-
րիլտի:

Վալէրի տը Մարօլ Ֆրանսանըն էն էսքի խանէտանընա մէնսուպ վէ Լօնտրա-
նըն էն զէնկին պիր պանքէրինին զէվճէօի օլտըղտան պաշպա, դայէթ կիւզէլ վէ
դայէթ միւտէպպիր պիր գառըն իտիւկինտէն, էվ սահիպի թարաֆընտան հաղընտա
լաղըմ կէլէն հիւրմէթ վէ իլթիֆթթիլա իսթիգալա իտիւմիշ տիր:

Էվ սահիպի թարաֆընտան բիանօնըն եանը պաշնտա կէօսթէրիլէն սանտալ-
հայա օթուրտըղտան սօնրա, էվ սահիպի եանընա կէլիպ դայէթ եալաճա,

—Մօսքէթթի լութֆէն չաղըրմաղա, էլպէթթէ մէմնուս օլուրսընը, եաղըք քի
պիրաղ էվվէլ թէշիֆ իտիպ աէ, Պէրթրամ իլէ Սգօրիշիյի տինլէյէմէտինիլ, Օ գա-
աար ֆէվգէլատէ սուրէթտէ սէօյլէտիլէր քի, եէմէք օտաաընտա նէ գառար գառէհ
վէ չիշէ վար ըսա հէր բարչալանտը, կաղլար սէօնտիւ, Մօսքէթթիտէն սօնրա Պէրթ-
րամ թէքրար սէօյլէյէնէք. մալիւմա, տիւշէս աը Ս. օ առամա մաիլ վէ հայրան օ-
լուր. հէր սապահ պուլանթա երւզիւքլէր կէօնտէրիւր. հաթթա իշիթտիյիմէ նաղարէն
զէվճի գուլուճուըն հիսապընը գապուլ վէ թէալլիյէ իթմէքտէն իթմիւնա իտիյօրմըչ

Պէրթրամըն մուվաֆֆաղիլթիլէն Վալէրի բէք էնէմիյէթ վէրմէտի վէ ֆա-
գաթ հասպէլ թէրպիյէ պուլուճաճաղընտան տօլաը պէյանը թէէսսիւֆ իթմէյէ
մէճպուր օլտու. լաքին հէր հալտէ Մօսքէթթիյի տինլէյէի արգու իթմէքտէ իտի:

Մօսքէթթի պիթրաի իտէ տէ, բիանօնըն եանընտան գալպալըպ, եալըճա պի-
րիսիյէ միւքեալէմէյէ պաշլամըն իտի:

Մէրգում իլթիյար.—Էօմրիւմտէ թըպըր սիզին սէսինիլէ պէնդէր սէսի օլան
պիր թէնօրը տահա տինլէմիշ իտիմ:

Պու սէօղլէր հէր նէ սէպէպէ մէսին իտէ Վալէրինին տիգգաթընը ճէլպ իթ-
տի, վէ Մօսքէթթինին ճէվապընը պէքլէյօր կիպի մէրգումըն երւզիւնէ պաղմաղա
պաշլամըն:

Մօսքէթթի.—Էյ օ պէնիմ սէսիմէ պէնդէր սէսի օլան քիմ իտի, միւրօտ:

—Պիշարէ առամ էօլտիւ կիթտի:

Վալէրինին պէնդի ագ պագ օլտու:

—Էվվէթ, գալալը առամ հէնուղ քէսպը չէօրէթ իթմէյէ պաշլամըն իքէն վէ-
ֆաթ իթտի. իսմին . . . տուր խաթըմա կէթրէյիմ . . . սօն աէֆա Բարիգտէ
տինլէտիմ, իսմի . . .

—Տը Լանսիմ մի աճապա, միւրօտ:

—Էվվէթ, էվվէթ, աը Լանսի, սէսիաթէ ալըճա պիր լէթաֆէթ, ալըճա պիր
պէրրաղըր վար իտի. աշնը սիզին սէսինիլ կիպի:

Մօսքէթթի պու իլթիֆաթա միւսթահաղ օլմաաղընը պէյան իլէ պէրապէր.—
Ղարիպ չէյ տիր. լաքին պէնիմ սէօյլէյիլիմ մէմուլ իթմէք քի թապիլի օլտու. պէն-
աէ թապիլի իթմէյէ բէք պէօլիւք պիր իսթիտաա վար տըր. հաթթա, պիր զէման
աը Լանսիյէ թապիլի իթմէյէ գալըրմըն ըաըմ. օ գալալընըն նաղմէսինէ հայրան
օլմուչ ըաըմ:

Վալէրի հիշ ֆարգընա վարմաղաղըն էլինտէ թուլմագտա օլտըղը եէլապէյի օ
գառար սըղաը քի, եէլապէ բարչա բարչա օլտու. մամաֆիհի միւրօտ իլէ Մօսքէթ-

Յէրտաօր չարչէնպիսի սապա՛նը մուկագգաթ սուրէթտէ իսթիխաւամ օլընան սէյիւ
համալը՝ գօնթ աը Մարօլըն արապասընըն արգասընա կէշտի օթուրտու:

Մօսքէթթինին հիքեայէսինտէն գօնթ աը Մարօլ թէնիքէլի պիր հալէ տիւշար
օլմուշ իքէն, երեղիւնտէն հիշ պիր չէյ պէլլի իթմէմէքտէ իտի:

Օ կիւնէ գատար պիր գուլվէի մախուսէ իլէ Վալէրիյէ հիւքմ իթմիշ, վէ հէր
նէ գատար մէրգուկէնին ֆիքրինի քէնտինէ թապի իտէմէմիշ իտի իսէ տէ, քէնտի
մէրամլարընը իհրա իթմէյէ մէնպուր իտէպիլմիշ իտի:

Անճագ Վալէրի պիր տէսիսէյէ ուղրամըշ օլտուղընը վէ ճան ու կէնիւլտէն
տէվտիյի առամ քէնտիսինէ խըյանէթ իթմէյիպ, պաշգասընտան խըյանէթ կէօրմիւշ
իթիւկիինի, վէ գանընա կիրտիյի պիշարէնին պիր կիւնահարդ գանը օլտուղընը անլա-
աղը, վէ եէէս ու ֆիւթուր իլճաթթըյա հէր չէյի մէյտանա չըգարտըղը հալտէ նէ-
թիճէտի նէ՝ օլապիլիր:

Բայմօն աը Մարօլ իսէ, արապայը գուլլանմագտա օլտըղը սըրատա քէնտի քէն-
տինէ.—Պէն հէր տիւրլիւ միւշքիւլաթը չիմտիյէ գատար հալլ իթմէյէ մուկաֆֆագ
օլմուշ պիր առամըմ. պու կիւնէ գատար հիշ մաղլուպ օլմամըշըմ. օթուկ սէնէ դար-
ֆընտա նէլէր կէօրտիւմ, նէլէր կէշիտիւմ, լաքին հիշ պիր թէնիքէյէ ուղրամատըմ.
սէն իսթէտիյին քեաղըտը օյնա, Վալէրի. սըրասը կէլիրսէ պէն տէ էլիմտէ գօզու-
աթարըմ. օ վաղթա գատար հիշ սէս չըգարմամ:

Պու սըրատա արապանըն հանընտան երեքմէքտէ օլան պիր գարը՝ էլինտէքի
պիր մէնէքէ տէմէթինի սաթըն ալմասընը հալվարըպ տուրմագտա իտի:

Պունա ճէվապէն գօնթ աը Մարօլ.—էվտէ հէր տիւրլիւ չիլէքէլէր վար, սէնին
տէմէթինէ իւղուլըմ հօզ . . .

—Պաղընը, նէ կիւզէլ պէյաղ մէնէքէլէր, հալիմէ աճը, ալ չու չիլէյի. բէճա
իտէրիւմ. էվտէ իսթիյար ֆաղըր պիր գարը վար, պէն պագըյօրըմ, աճըգտան իւ-
թիյարըգտան էօլիւյօր:

—Գօյվէր հագամը, գատընճըղըմ, պէն քէյֆիմէ կէզմէյօրըմ, պէն իշ կիւճ սա-
հիպի պիր առամըմ, իսթիյար գարըլար վար ըմըշ, աճըգտան էօլէճէքէլէր իմիշ, նէ-
մէ՝ լաղըմ. պագ քի այաղարըն թէքէրլէքէրին ալթընտա էզիլմէսին, տիգ-
գաթ էթ:

Գարը էօյլէ պիր մէթանէթլէ.—Տուրուսուկ, տուրուսուկ.—տէյու պաղըրտը քի,
ֆիւթաթըղ Բայմօն գանկըր գանկըր թիթթէմէյէ պալլատը.—Սէնսին . . . էվլէթ
. . . ձիւմ . . . հօզ, հօզ, ձիւմ տէյիլսին, ձիւմ էօլաիւ, Պիլիլիւմ, սէն տէ գարտալը-
աղն. տուր տուր տա, սանա կիզլի պիր չէյ սէօյլէյիւմ, պու սըրըր պէլքի չիմտի ճան
վէրմէքտէ օլան օ իսթիյար գատըն պիլիւ, քիւմ վէ նէ օլտուղընը անլամագ իսթէր-
տէն, տուր:

Բայմօն պու սէօլլէրտէն պիւսպիւթիւն շալըրարագ.—Պագանա, գատընճըղագ,

հօրուլմա, գօշմա, հէր քէս պիզէ պաղըյօր. չիմտի խալգ պաղըմըղա թօրլանճագթ
թէլալ իթմէ, պէնի էօսէքս սօգաղընտա պէքլէ, սօգաղըն քէօլէսինտէ էնէճէյիւմ, հիշ
օլմագտա օրատա քիմսէ պիզի կէօրմէյ, սէօլլէյէճէյին վար ըսա օրատա սէօյլէ, ձիւմ
օլտուղըմը վէ նէ օլտուղըմը սէօլլէյէճէք վաղթընը՝ մը պուլտըն, Պիր վաղըթ Չըգ-
մագ Բէթէրս մահալլէսինտէ մաշուշ պիր իսթիյար վար իտի. օ տա պիր թագըմ
էսրարա մալիք իտի, հալվաշ հալվաշ բէք պէօյիւք պիր զաթ օլտուղըմա քէնտիւմ տէ
գանմագա պալլալօրըմ:

Պու սուրէթլէ էօսէքս սօգաղընա վասըլ օլտըղտա, արապատան էնտի. թէրպի-
յէլէրի սէյիս համաղընա վէրտի:

Սէյիսիք իտէն՝ բօլիս Բէթէրին էվատըղը Շիօղ իտի:

Չիլէքճի գարը քէօլէնին պաղընտա պէքլէմէքտէ իտի. պիր գալ տագիդա թէ-
լալ իլէ գօնուշարգտան սօնրա, Բայմօն սօգագտան չըգըպ, արապայը էվէ կէօթիւր-
մէօինի էմր իթմի:

Շիօղըն՝ պու մէսուլլիյէթի տէրէօտէ իտիւպ տէ, արապայը էվէ գատար կէօ-
թիւրէպիլէճէյի մէճնուլ օլուպ, հալընըղ զայէթ գըստա պօյլու պիր չօճուղըն քէն-
տինտէն պէօյիւք պիր բալթօ սըրթընտա, վէ կէօզիւնէ գատար էնմիշ գօճաման պիր
չապգա պաղընտա կեան արգալարընտան, կեան հանլարընտան, կեան էօնլէրինտէն
գօնթ աը Մարօլ իլէ չիլէքճի գարընը կէօզլէտիյի մալիւմ վէ մուհագգագ իտի:

Պունկար Սէվէն Տիւլս մահալլէսինէ վասըլ օլտուլար Պու մահալլէ տարաճըգ
սօգագալարտան իպարէթ օլուպ, հէր թարաֆտան ֆէնա ֆէնա գօզուլար չըգմագտա,
վէ միւնապէպէթսիղ սէօզլէր իշիտիլմէքտէ իտի:

Սէրիսօյլըգ, խըրսըղըգ, աճըղ, խասթալըգ, բիւլիք, թէրպիյէէթլիք հէք պու-
ճիվարտա մէվճուտ իտի:

Գօնթ աը Մարօլ իլէ չիլէքճի պիր չօգ պէօյլէ սօգաղար տօլաշարգտան սօն-
րա, գարտնըգ պիր «բասածա» եթիշտիլէր, վէ պէօյիւճէք պիր խանէնին էօնիւնտէ
տուրտուլար:

Գարը իլէրի կիրմէսինի թէքլիֆ իթտիքտէ, Բայմօն թէրտտիւտէ իլէրի սօգ-
րու պագմագա պալլատը. նիհայէթ հօգարը չըգմագա գարար վէրտի:

Գօճաման չապգալը վէ կէնիշ սէթրէլի չօճուկ՝ իքինճի գաթտա տիկէր պիր չօ-
ճուղա պիլեա օյնամագտա օլուպ, գանն իտէրսին քի օ էվտէ տօղմուշ պէօյիւմիւշ
իտի. Աճագա գօնթուր արապասընը էվէ գատար քիւմ կէօթիւրտիւ:

Բայմօն իլէ գարը պու չօճուղարըն էօնիւնտէն կէշիպ, խանէնին թա իւսթ գա-
թընա հանի թալան իլինէ գատար չըգարար:

Օտանըն պիրինտէ սաման իլէ բաշավրա բարշալարը եղընթըրը իւզէրինէ, Չըգ-
մագ Բէթէրս մահալլէսինտէ րասթ կէլմիշ օլտուղըմըղ իսթիյար գարը հաթմագ-
տա իտի:

Սէքիղ սէնէ դարֆընտա, պու իսթիյարըն սիմասընտա գօրգաճագ պիր հալ
քէյտա օլմուշ իտի. պու հալ իսէ թէգարուկ իթմիշ օլան էճէլին հասըլ իթտիյի
հալը տէնէթիթիթիւմ իտի:

Մուգատեման Սիւրբէնս թէսմիյէ իթմիյ օլտուղըմը չիչէքծի գարը՝ էբէյիճէ պիր վազըթ սարֆըյա Բայմօնըն քիմ օլտուղընը վէ մէրամը նէ իսիւկիինի անլաթար:

Իսթիյար գարը իսէ, մէրգոււմըն քիմ օլտուղընը անլալընճայա դատար, պիր թազըմ սաչմա սարան չէյլէր սէօյլէմիյ օլտուղընը հիպի, պիր արալըգ տա,

—Էվլէթ, պէնտէքի էսարարըն գըյմէթի, պահասը եօգ տըր: Պիր գարընըն տա մատը պիր մարքի օլուրսա էբէյիճէ պիր չէյ տիր, տէյի՛լ մի, էվլատըմ:

Բայմօն.—Պու մաչուչ գարընըն նէ տիմէք իսթէտիյինի անլայամայօրում, պիր ատամըն պապասը հագիգաթէն պիր մարքի օլուրսա բէք պէօյիւք էնէմիյէթի վաթ տըր: Լաքին պէնիմ բէտէրիմ լօգանթաճը եախօտ պուհա պէնդէր պիր չէյ իմիչ:

—Մարքի իսի տիյօրում սանա: Պու մարքի վալիտէն իլէ թէէհիւլ իթմիչ իսի Հաթթա գըչ մէվսիմիտէ իսի, հալա զայէթ սօուգ իսի: Ագաը նիքհանըն տա սազլամընմ: Սազլամընմ ամմա, նէրէտէ օլտուղընը սէօյլէյէմէմ: սէօյլէրիմ ամմա, պուհա մուգապիլ բարա իսթէրիմ, բարա: չօգ բարա, պիր ատամ ալթուհ իլէ, չօգ ալթուհ իլէ մէգարա կիրէրսէ՝ տահա զիյատէ բահաթ ուլյուրըմը: պուհըն իչիւն պէն տէ ալթուհար, չիլ չիլ ալթուհար իչիւն կէսմիւլմէք իսթիյօրում:

—Անլատըգ, պէնտէ իսթէտիյին գատար բարա վար: Լաքին չու սէօյլէյէմէյին տըրըն նէ իսէ օնու սէօյլէ տէ գուրթուլալըմ:

—Սէօյլէյիմ. օ մարքի էվլէնտիքտէն պիրազ վազըթ սօնրա, վաթանընտա պիր չօգ ընգըլապաթ վէ թէպէտալաթ վազըն պուլարագ, զայպ իթմիչ օլտուղընը սէր վէթ վէ չէօնրէթէ թէքրար մալիք օլմուչ, գըզըմ իլէ էվլէնմիչ օլտուղընը քիմօյէն տուլուրմամաղը նիյէթ իթմիչ: Քէնտիօի ինկիլթէրանըն պիր դասապատընտա լոճալըգ իթմիչ օլուրտա պէնիմ կիպի ֆազըր պիր գարընըն գըզըյա էվլէնմիչ: Լաքին օ զէման երինէ մարքի իսի:

Իսթիյար գարը պու սէօյլէրի անլալըլամայաճագ սուրէթտէ գարմադարընք սէօյլէմէքտէ օլտուղընը հալտէ պիլէ, Բայմօնըն մէրաղընը մուհիպ օլտուղընը հիպի, աչալըքի գաթտա արգատալըյա պիլիա օյնայան վէ պիր արալըգ թալան արաթընա չըգմըչ օլան Շլօղըն տալիս հայրէթ վէ թէաճիւկիինի պատի օլմագտա իսի:

—Տամատըմըն մէրաղըն պու սըրըրըն մէյտանա չըգմամասը մատտէսի իսի: Պէն տէ չիմիյէ գատար պուհտան տօլայը քիմսէյէ աղըմըն աչըպ պիր չէյ սէօյլէմէթիմ քի, ֆըրսաթ զէմանընտա պու երեղտէն իսթիֆատէ իտէյիմ: հաթթա գըզըմա, ետնի սէնին վալիտէն պիլէ պուհտան տօլայը պիր չէյ սէօյլէմէմիչիմ: Գօճասընըն քիմ օլտուղընա վալիտէն վազըթ տէյիլ իսի: գօճասը քէնտիսիինի թէրք իթմիչ արքալանն իտէրէք վալիտէն իչրէթէ տալալ: Պիր կիւն իքիմիչ տէ տէլի կիպի սէրթօշ օլտուղըմը սըրտա, սէնին աղլամանտան սըզլամանտան օսանարագ թուլաթըգ սէնի չայա աթալըգ: վալիտէն էօլալիւ: նասըլ էօլալիւնիւ սօրմա, չիւնքի սօրմաճը օլուրսան պիւսպիւթիւն արվանէ օլուրում, էօլալիւ վէսալամ, պէն օ սըրըր տա մէյտանա չըգարմատըմ: Օ սըրըր սայէսիտէ հէր կիւն ալթուհ իչիւնտէ իսիմ: գօճալը պու սըրըրըն մէյտանա չըգմամասը իչիւն պանա մուհթագաճ սուրէթտէ բարա

կէօնտէրմէքտէ իսի: Լաքին պիրալն պիրէ բարա կէլմէղ օլտու: չօգ հիտալթէն-տիւ, լաքին երինէ օ սըրըր ֆաչ իթմէտիմ: չիւնքի ֆաչ իտէճէք օլտա իսիմ, էնէմ միյէթիինի զայպ իտէճէքտիմ: վէ պիր տէ պու սըրըր սաթըն ալաճագ ալթիճէտէ զէնկին պիր ատամա թէսատիւֆ իթմէտիմ: Մարքինին նէրէտէ օլտուղընը պիլմէղ իսիմ: Ֆրանսատա արը տէյու իչիթմէքտէ իսիմ: Լաքին քիմ կիտէճէք արալաճագ սօրաճագ, պուլաճագ ար:

—Ֆրանսատա մը ըտը:

—Էօյլէ ետ, տէմէտի՛մ մի սանա, ապըլ Ֆրանսա մարքիլէրինտէն իսի: Գըզըմը կէօրալիւ զէման ինկիլթէրայա հիճրէթ իթմիչ, օրատա կէչինմէք իւզըն թաճալըգ իթմէքտէ իսի:

—Ատը նէ՝ իսի, ապըլ, մէրամըն պէնի ճիւնէթէ ուղլաթմագ ալթիլ իսէ՝ աթընը սէօյլէ:

—Ոճալըգ իթմիլի զէման Շմիթ իսիլլէ միւսէմմա ըտըլ Պու խըզմէթիմէ մուգապիլ նէ՝ վէրէճէքսին, սէօյլէ պապալըմ:

—Հէր նէ քի իսթէրօտէն վէրիւրիմ, եալընըգ չու սըրըր թէքմիլ սէօյլէ . . . Ետնըն . . .

—Ճանըմ չըգմատան տիմէք իսթէյօրըն, բէք էյի: վազըա, ճանըմ աղըլմա կէլմիլ տիր, պէն սանա աղըր պիր թէքիլֆատէ պուլուհմամ: պէնի պօղաղըմա գատար ալթուհ իչիւն կէսմէճէքսին:

—Բէք էյի, բէք էյի, սէօյլէ.—տիյերէք գօլուհը գալալըլըպ, իսթիյարըն իւզէրինէ տօղրու հիւճիւմ իթմիլ:

—Թէհտիտ իլէ հիլ պիր չէյէ մուլաֆֆադ օլամասըն, օղլում: պագսա՛նա, Սիւրբէնս, չու էսքի գուհտուրա թէքինի պանա վէր: Պագ չու գուհտուրանըն ալթը, իքի գաթըլ տըր: մարքինին աղալը վէլատէթի, չու իքի մէչինին արասընտա աղըլ: Պէն պու քիաղըտա պատարագ օթուգ սէնէ գատար երալիւալիւ:

—Ատընը սէօյլէ, աթընը:

—Մարքինին ապըլ . . . տուր պագալըմ . . . ալ . . . ալ . . .

—Աման էօլիւյօր, պիթէյօր: պագսա՛նա, պիրազ սու կէթիլ . . .

—Տը, ալ, ալ . . . սէ . . . սէ Սէվէն իսի օղլում: իլթէ սըրը պուհտան իւպարէթ տիր.—տէյիպ թէսիլմը բուհ իթմիլ:

Պիչարէ Սիւրբէնս, բարչա բարչա պիր չարչաֆ պուլուպ, մէրգոււմէյին իսիլալն նիւ էօրթիւ վէրալի:

ձէրրա: Օկիւսթ Տարլէյին թէտալիլանէ չէրօքէ ճէմիյէթի աղալընտա թէրթի Գօրթննէր հաղըր պուլուհտըրը հալտէ չուրատան պուլուտան պազը միւպալաճագաթ ճէրէյան իթմէքտէ վէ բօնէ իչիլմէքտէ իսի:

Օկրեսթին հեմլերեթի Իգապէլ Կազըխանէնին արգասնտա նեղէ իչին պիր Ի-
լան հազըրլամադտա՝ վէ Ռիշար Մարվոտ իսէ տիրսէ քլէրինի Կազըխանէյէ տայաթ-
մըլ, մէրգումէնին իմրաթընը թէտդիգ իթմէքտէ իտի:

Ռիշար Մարվոտ թէտալիխանէյէ բէք սըգ կէլմէքտէ օլուպ, հաթթա կրնին
պիրինտէ վալիտէսինի տէ պէրապէր ալմըլ կէթիրմիլ վէ Իգապէլէ թանթթարմըլ իտի
վալիտէսի՝ Իգապէլին կրնէլիլինի վէ սէրպէսթանէ հարէքեթընը պէյէնէրէք
պիր ազլամ մէրգումէյի գարտաշըյա թաամա տալէթ իթմիլ, վէ Ռիշար օ ազլամ
պաշնա կէլէն անվալի Իգապէլէ պէրթաֆալ հիքեայէ իթմիլ, Իգապէլ կեան կրն-
միլ կեան ազլամըլ իտի:

Օ ազլամ բէք կրնէլ վազըթ կէլիրմիլըլ վէ կէճէ հարըսնա Կազըն արապա
իլէ ավալթ իթմիլըլ իտի:

Պու անվալ նէթիճէսի օլարագ, Ռիշար իլէ Իգապէլ պէյինտէ աղ վազըթ գար-
թընա տաթլուգ հաթը օլմուլ իտիլինտէն, Կազըխանէնին պաշնա մէրգումէ
իլէ գօնուշմաղա պաշլայարագ.— Պանա էմիրէթ իտէպիլէճէ՝ք միսին, Իգապէլ, պէ-
նիմ կրպի կէնէլիլինի դայը մունթազամ սուրէթտէ կէլիրմիլ, վէ իսմիլ լէքէլէնմիլ
օլան պիր առամա էմիրէթ իտէպիլէճէ՝ք միսին:

— Հէքսիմիլին տէ սիգէ էմիրէթիմիլ Կօ՞գ մը արը, Միւսիւ Մարվոտ:

— Միւսիւ Մարվոտ տիմէ, Իգապէլ, գարտաշըն կրպի էսքի պիր տաթըմըն հէմ-
չիքսինին աղընա պանա իտիթապէն միւսիւ թապիրի Կազըլմայօր, հէր քէս պանա
առաւէճէ Ռիշար տէյու իտիթապ իտէր, պէն տէ հիչ չէքինմէտէն սանա սառէճէ Ի-
գապէլ տէյու իտիթապ իտիյօրու, էկէր պանա էմիրէթին վար իսէ, Ռիշար տէյի
իտիթապ էթ:

— Սէնին կրպի գալպի բաք վէ իսալիս պիր առամա էմիրէթ իթմէմէք միւս-
քին մի տիր, Ռիշար:

— Անապա պէն սանա շայէթէ՝ միյիմ, էկէրչի իւզէրիմտէ օլան լէքէնին տէֆ
օլանաղընա իւմիտիմ օլմասայրը, պու սիւալի սանա իրաւ իթմէյէ ճէսարէթ իտէ-
մէգտիմ, Հէր տիրլի հիւզն վէ քէտէր, վէ էլէմ ու միսնէթ իչինտէ պուլընտըղը-
մըլ հալտէ տաթի պէնի սէվէճէ՝քմիսին, պանա էմիրէթ իտէճէ՝քմիսին, սիւքիւթ ի-
տիյօրըն, պու սիւալիմէ ճէվապ վէրմէյօրըն, հազըն վար, պէնիմ կրպի պիր ճա-
նիյէ, պէնիմ կրպի թիմարխանէտէն գալմըլ պիր տիլանէյէ, պէնիմ կրպի ալէմին
գաթիլ տէյի պէլլէմիլ օլաղը պիր առամա էմիրէթ իտէմէգտին:

Պու սըրառա Օկրեսթ գաբուլը ալըպ.— Չայ իչէճէ՝ք միսինիգ:

— Էվլէթ, չիմտի կէլիյօրըլ, պէրապէր:

Օկրեսթ իսէ հեմլերէսինին Կանընա գառար կիտէրէք, թէրթիլ իթմիլ օլաղը
իլանը մուայէնէ իտիւպ.— Սէնին ազլըն պաշնա օլմասայրը պէլլի, պու իլանըն իչինէ
գօմուլ օլաղըն աֆիյօն րուհուլա իսայը առամա գէհրլէնիլ, պու իլանըն բէնճէրէտէն
աղաղը ֆըրլաթադ ֆէնա օլմագ, գաբուլտան տըլարը աթըպ տա պիրիսի կէթէճէք
Յուլուս, թօրտան գէհրլ սաթըյօրուգ տէյու հէքսիմիլի թօրար թօրարար կէթիւ-
րիլը:

Չայ մասաընըն պաշնա կէլալիլ, տէյէ կիւլէ շայարընը իչալիլ, Պիր էվ-
լէնմէք լաղըրպընը տըր ալըտը, լաքին Բէրսի Գօրրօնէն օ գառար ճօյմըլ իտի
քի, Ռիշար մը՝ Օկրեսթիւ էվլէնտիրէճէք, Օկրեսթ մի խըղմէթ քիար իլէ էվլէնէճէք,
Կօգա քէնտիսի՝ մի խիւաֆը իրաւը օլարագ թէգլիճ իտիլէճէք, տնայամա-
մըլ իտի:

Պու սըրառա էնգախանէնին գաբուլը չալընտը, Բէթէրս թէլալ իլէ իչէրի կիր-
տի, նէֆէսի քէսիլմիլ իտի:

Ռիշար մէրգումը կէթրալէքտէ, շալըրըպ.— Պու գառար չարուգ նա՞սըլ ալ-
տէթ իտէպիլին:

Բէթէրս պու սիւալէ ճէվապ վէրէճէյի սըրառա, թալը ու հարէքէթի քիպար
վէ աղըր պիր քիմսէ իչէրի կիրպի, ճէմիլթէ սէլամ վէրաթտէն սօնրա, Ռիշարա
իտիթապէն.— Չան իտէրիմ քի, Մ. Մարվոտ գաթընը սընըլ, պիրպիրիմիլի թա-
նըմագ վէ պիլմէք հէր իթմիլ վէ պախուսուս սիզին իչին իսայը օլուր տէյու
մէմուլ իտէրիմ, պէնտէնիլ Սլօթէթթօնտան կէլիյօրու, տօղթօր թարէնտէն իմ:

— Պուրառա Կապանը Կօգ տըր գանն իտէրիմ:

Բէթէրս բարմաղլարըյա.— Պու առամ օ մահուաը թանըր.— տէյու իչարէթ իթաի:

Թարէնտէն.— Օ առամ իսթէր էօլմիւլ օլուլն, իսթէր շիմտի Լօնտարառա բէք
միւթէպէր մէվգիտէ պուլուսըն, պիր դալ սէնէլէր պէնիմ Կանըմա միւթաթտէմ
իտի, լաքին տաթթուլալ Բէթէրս հէր նէ տէրսէ տէսին, պէնճէ պէնիմ մէքթէպիմ-
տէ միւթաթտէմ օլան ժապէլ Նօրթ՝ օ ղէման էօլմիւլ տիր, վէ բօլիս մէքէլինտէ
կէթրմիլ օլաղըլմ նալ օնուլ նալը իտի:

Բէթէրս բարմաղլարըյա.— Ասլա, ասլա, օ վաղա՛ պիտայէթինալն սօնուլնա
գառար գուրուլմըլ պիր տօլապ իտի, օ իչին իչինտէ օ ղէման պիր հիքմէթ վար
իտի, հիչ քիմսէ ֆուրթուլալը պիր կէճէտէ, գուրուլալարը թէմիլ օլաղըլ հալտէ,
գըրա չըղըլ աա կիւքսէք պիր մահալտէ չալըլըլ իչինտէ Կաթմաղ, էլինտէքի շի-
չէյի սըղը սըղը թուլմայըլ, առաթա բարմաղլարը կէրկմիլ վէ չիչէ էլինտէ իլիչ-
միլ գալմըլ կրպի իտի, տանա տօղրուսու օ չիչէ սօնրառան օրայա գօնուլ, էօմ-
րիւնտէն օտանմըլ պիր առամ քէնտի քէնտինի պու սուրէթլէ թէլէֆ իթմէլ, պու
էօլլէ պիր տօլապ տըր քի, օ առամտան պաշգաթը գուրմաղա միւթթէթի տէյիլ
տիր, պու տէտիլիմ առամ իսէ, սիզին մէքթէպտէ իսթիլտամ իթմիլ օլուլընըլ
խօճա տըր, օ նալ օրայա մախսուս գօնուլմըլ քի, թէնարիյաթ վէ թանգիլաթա
մահալ գալմաթըն, սիլ օնուլ հալինէ աղաաղընըլ սըղաաղընըլ ղէման, Մ. Ժա-
պէլ Նօրթ՝ քէնտինէ չէքի տիւզէն վէրէրէք սիզին վէ Կախուս Կարաֆընըլըն բա-
րաթըյա ղայէթ բարապ վէ ղէնիլն պիր զըղըն գալպինի ճէլալ իթմէյէ ուղրաշմագ-
աա իտի:

— Լաքին պու գառար միւլապէնէթ օլապիլի՛ր մի, օ էօլէն առամ թըպըլ Ժա-
պէլ Նօրթա պէնդէմէքտէ իտի:

— Ինթիմալ տըր, Պու ալէմտէ բէք չօգ ղարիլ չէյիլը վուգու պուլուր, պու տա-
օ գապիլտէն օլմագ մը:

— Բէք ալէս, պէն օ առաւր կէօրէնէք օլսամ, արաւորդըմը անամ օլսուպ օլսամաղընը տէրհալ սիզէ օէօլէրիւմ, էկէր պէօլէ իսէ սիզէ պիր էմարէ կէօսթէրէ պիրիւմ քի, բէք պէօլիւք էնէմիյէթի հաիզ օլսպիրիւր վէ առաւորդըն գաթիլի օլսուղընը մէյտանա չըգարըր:

— Նէ՛ կիպի էմարէ:

Թարէնաէն պոնըն ճէվապընը վագթը ասէրէ Թաւիզ իթաի:

ԱԼԹԸՆՃԸ ԳԼՍՄ

1.

Վալէրի իլէ Լօրան Պիւրօսէնին միւլագաթընտան իւլ կիւն օօնրա, Բայմօն ար Մարօլ օտաւընաա տօլալըպ տուրմագտա իաի 0 կիւնիւ պանգայա կիթմէմէյէ գաւար վէրմիլ իաի 0 օն պահար հաղմօլարը բէնճէրէյէրտէն աչաղը հաղմագտա իաի:

0 կիւնիւ ազամ իւթիւ հալա զայէթ գարանլըզ օլտըղը հալտէ, Վալէրի եիւզիւնէ գալընճա պիր էօրթիւ գօյուպ վէ արապասընա պիրիպ, տօղրուճա Լօրան Պիւրօսէնին էվիլնէ կիթաի:

Խըզմէթ քեար մէրգումէյի էվիլն արգա Թարաֆընտա քիւչիւք պիր տաիւրէյէ ալար, Պու տաիւրէ պիր չօզ քիթապլար, էլեաղըլարը, բօթալար վէ ալէաթլար իլէ տօլու իաի, քիւչիւք պիր մասանըն իւզէրինտէ Պիւրօսէնին մահուա օյուն քեաղըլարը հալըմը իաի:

Օտաաա քիմօէ հօզ իաի, հանան աթէչին ըչըղընտան պաչգա ըչըզ աա հօզ իաի, Վալէրի պիր սանտալեա ալար օթուրտը վէ պիր Թաղըմ տիւչիւնճէլէրէ աալաւ, Տիւչիւնտիւչիւ չէյ, սէքիզ սէնէ էվիլէ սէվմիլ վէ զէհրէմիլ օլտըղը պիչարէ աաաա իաի, մէրգումըն գապահաթըղ օլտուղընա գանաաթ հաթըլ էյլէմիլ օլտըղը կիւնէ գաաար հաթըլ օլտըղը չէյտէն զամիւրի բէք աէ րահաթըղ տէյիլ իաի, Լաքին օ զաւալընըն քէնտիսինէ խըյանէթ իթմէմիլ օլտուղընը անլամը օլտըղընաա, նաթըլ օլտըպ տա չէյթան կիպի պիր աաաաա ալէթ օլմօւլ օլտուղընը աիւլ չիւնիւպ տուրմագտա, վէ պիր ֆիւլը գաթիլէ Թէսաաաթ իթմիլ օլտըղը խաթըրնա կէլաիքնէ աաթթա չըլարմագտա իաի:

Պու տիւչիւնճէլէրի արաթընտա Պիւրօսէ իչէրի կիրիպ.— Մաաաա, աճապա օիւղի Թանըրմըյըմ:

— Սէքիզ սէնէ էվիլէ պէնի կէօրմիւչսիւնիւք, էֆէնտիւմ, ինթիմալ տըր քի օլսութմուլ օլտընըլ:

— Սիզի ունութմուլ օլտպիրիւմ, լաքին սէսինիզ էօլէ պիր օլս տիր քի աալա խաթըրլարաաա չըգաւագ:

— Սահի՛ մի Նի՛չիւն խաթըրլարաաա չըգաւագ:

— Չիւնքի սէսինիզէ էօլէ պիր ահէնկ վար տըր քի, պիր քէրէ իչիտիւմիլ օլսուրաա, պիր տահա հանըլմագ միւլքին օլտմագ, Սէսինիզ, բէք չօզ էլէմ վէ քէտէր կէօրմիւլ պիր քիմսէ սէսի տիր:

— Սահի տիր, բէք սահի՛ . . .

— Հաթթա պիր դաաթընը կէօրէպիլէնէյի էգիլէթաէն բէք զիյաաէ պէօլիւք էլիլէթ կէօրմիւլ պիր քիմսէնին սէսի տիր:

— Հազգընըզ վար:

— Հէր նէ հալ իսէ, մէրամընըզ նէ՛ տիր, Մաաաա:

— Հիլ պիր մէրամըմ հօզ, սիզին հաբաճաղընըզ չէյի էն աաի պիր էնղաճը պիլէ հաբապիլըր, պանա պիրաղ աֆիյօն րուհու սաթա՛րմընըզ:

— Հալէա աչը ֆիքրաէ՛միսինիզ, Մաաաա, պոնտան սէքիզ սէնէ էվիլէ աէ . . .

— Իօլմէնին չարէսինի արաւը ըաղմ, օ զէման էօլմէյէ արղուլ վաթ ըաղ տիլէմէմ, հաթթա չիմօի աէ բէք արղուլ հօզ . . . օ զէմանքի մագսէաիմ նէ իսէ չիմօիքի մագսէաիմ աէ օ տըր:

Պու սէօլէնի Վալէրի սէօլէտիլի սըրաաա, Պիւրօսէ իլէ իգաւթ իթմէքաէ օլան Հինալի զապիթ, հանի եիւզպալը Լանստօն անախթարըյա տաիւրէ գարուճընը աչըպ իչէրի կիրաի Գաբուճը արալըզ օաաաան պաղը սէսէր ալար, Խուսուսըյա պիր աաքէրէ հիլ հաղըլմաաղը հալտէ, հանընտաքի օաաաա կիրիպ, Վալէրիլի աիւլէմիլէ պալաար:

— Էվիլէթ, էօմրիւմաէ մուգաաաա պիր մագսէաիմ վար, պու մագսէաիմ, սուչաղը պիր աաաաա հրմայէ իթմէք տիր, Հէր նէ գաաար պէօլիւք պիր գապահաթ աա հիպի օլսամ, եիւնէ շէնապը Ալլահա Թէչէքքիւր իտէրիմ քի օղլուլը հրմայէ իթմէյէ աահա իգթիաարըմ վար տըր:

— Էվիլ մի սինիզ, Մաաաա:

— Էվիլ իմ, էվիլ օլտուղըմ սիզ աէ պիրիսինիզ, Միւսիւ Պիւրօսէ, պիրինճի աէֆա պէնի պուրայա կէթիւմիլ օլան չախս, եա սիզին մուխինիզ, վէ հաթթա սիլիւ հարաթմընըզ տըր, Շիւպէմ հօզ տըր քի, Թէսապիլուրալընը մէվզըր իճրայթ գօյապիլմէք իչիւն սիզին մուպէնէթինիզէ միւրաճաաթ իթմիլ տիր, վէ գուրմուլ օլտըղը րլանը սիզէ անլաթմըյ տըր, Էյվա՛ն քի պէն օ խապիս իլէ էվիլէնմիլմիւ Մէմուլ իթմէմ քի, Ալլահ օնուլ կիպի պիր խապիս աահա հարաթմըլ օլտըն:

— Օղլուլըզ բէտէրինէ գարը՛մը հրմայէ վէ վըզայէ իթմէք իսթէյօրսընըզ, Մաաաա: 0 հանընտաքի օաաաա պուլընան եիւզպալը Լանստօնը պէնգի Վալէրիլին պէնգինաէն զիյաաէ սօլար, Վալէրի իսէ աիգգաթլա Պիւրօսէնին եիւզիւնէ պապա մագաա իաի:

— Պէնիմ իլէ էվիլէմիլ օլան խապիս՝ օղլուլմուլ պապաաա աէյիլ տիր:

— Անլայամաաըմ, Մաաաա:

— Էդդիէ՞թ մի, մէշագդա՞թ մը, ասլա, պատեմա պէնիմ իշիւն պու ճիհանտա

էզիյէթ վէ մէշագգաթ եօգ տըր. պէնիմ սէքիզ օնէնէն պէրու չէ քարիմ էզիյէթի. կէօրտիւլիւմ միհնէթ վէ մէշագգաթը վէ պախուսուս սէվաիյիմ շախսըն էօլաիւլիւ կէնէ արւար օլաղըմ ըզաղըմպաթը պիր Ալլահ պիրի. Զիհնիմտէ հէր ան վէ տա-
ղիգա մէվճուս օլան ըզաղըմպ օ տէրէնէ տէնչէթլի տիր քի, էն պէօյիւք ճիւնայէթ իչլին գանուենն թային իտէնէյի ճէզանըն ինտիմտէ հիչ էնէմիյէթի օլամագ, Նա-
մուսըմըն մահվ օլաճաղը վաղիֆէ՞մ տիր տէյի տուրույօրսընըզ, Ասլա, հաթթա նա-
մուս նէ օլաղըմըն պիլէ ունութմընը. տիւնհատա պիր քիչի վար իտի քի, հագ-
ղըմաթի էֆընարընա խալէլ կէմէօինի իսթէմէզաիմ. պիր քիչի վար իտի քի, թէ-
վէնճիւհիւնի զայպ իթմէք իսթէմէզաիմ. 0 ատամը տա պէն էօլաիւրտիւմ. պէօյլէ
օլաղը հալտէ, տիւնհատա քիմտէն գօրգաճաղըմ. պէնիմ իչլին տիւնհա օ շախս
իտի. օ էօլաիւ տիւնհա տա գալմաղը տիմէք տիր. էկէրչի պէնիմ կիպի պիր գաթի-
լին վէ եախօտ գէվճիմ կիպի պիր ճանիին մուհնը միւլթէրէքի օլաղըմընըմ մէյ-
տանա չըգմամսընը արդու իտէր իսէնիզ, պէնի պու օտառան տըչարը սալը վէր-
մէյինիզ. չիւնքի Ալլահ շահիտ օլաղըն քի, էկէր սաղ սէլիմ պու օտառան չըգմագ
օլուր իսէմ տէրչալ կիտիպ սիզի տէ, Բայսօն ար Մարօլը տա, քէնտիմի տէ հիւ-
քիւմէթէ թէսլիմ իտէնէյիմ:

—0 հալտէ էվաարընը նէ՞ օլաճագ:

—Էվաարընը իսթիգալինի թէնէմին իթմէք իչլին լաղըմ կէլին թէապիրէրէ
իթթիլազ էյլէմիչիմ տիր. Օղլումը Ֆրանսայա կէօնտէրէնէյիմ, տայըմըն թահթընէ-
զարէթինտէ պուլուստըրաճաղըմ:

Պիր միւստէթճիք հէր իքիսի սիւքիւթ իթաիլէր, Լօրան Պիւրօսէ տէրին սիւ-
չիւննէլէրէ տալըն իտի. Վալէրի իսէ կէօղլէրինի աթէչէ տըքիչ տուրմագտա իտի
Եինէ Պիւրօսէ քէլամա պալլալըպ. —Պիրազ էվվէլ էյատիի ատալէթէ թէսլիմ
իտիլմէմի իսթէմէտիյիմ հալտէ սիզի պու օտառան սալը վէրմէմէլիյիմ տէմիչ իտի-
նիզ, Մատամ. բէք գօլայ շէյ. պիր քէրէ էչիմի եօգարը գալտըրսամ, պիր վագըթ
մէչհուր ճանիլէրին եաթաղըլարը կիպի մախսուսէն թէրթիպ իտիլմիչ օլան պիր
մէնտիլի եիւզիւնիւզէ տօղրու պիր գաչ տէֆա սալլայաճագ օլսամ, չու էօնիւնիւզ-
տէ եանմագտա օլան աթէչին իչինէ պիրազ թօզ աթաճագ, վէ եախօտ էլինիզ օ-
ղումագ իչլին պիր քիթապ եախօտ գօղլամագ իչլին պիր չիչէք վէրէնէք օլսամ,
պու օտառան սաղ սէլիմ չըգմագընընը. էկէր սիզին իտառանը կիպի պիր գաթի-
լին շէրիքի վէ եախօտ մուհնի օլալըտըմ, պիւլաթէրէտիւտ պու սէօյլէտիյիմ շէյ-
լէրաէն պիրիտինի իրթիքեապ վէ ինրա իտէր իտիմ:

—Չէվճիմին զէնի իւէ էօլմէօինտէ հիչ պիր մէախալիւնիզ օլմամըն մը արը. զէն-
րի վէրէն սիզ տէյիլ մի իտինիզ:

—Սիզ վէրմիչ օլաղըմընը գարարարը բէք աճէլէ վէրմիչսինիզ, Մատամ. Կաթ-
թօն տը Լանսինին պէնիմ վէրմիչ օլաղըմ էճըտան վէֆաթ իթմիչ օլաղըմըն նէ՞
պիրիօլսընըզ:

—Մէրհմէթ իտինիզ, պէնիմ իւէ էյլէմէյինիզ, մէրաճընըն նէ իսէ սնու օնայ-
լէյինիզ:

—Մէրաճըմ շուստան իպարէթ տիր. Զէնիլի տիր տէյու պէլլէմիչ օլաղըն շա-
րապը իչիրտիլինիզ ազլամ գէվճինիզ էօլմիւլ իսէ, օլապիլիւր քի պիր թէսաթիւֆ
օլսուս:

—Մէրհմէթ իտինիզ, տէտիմ:

—Էվվէթ, Մատամ, սըրֆ պիր թէսաթիւֆ տիր, պէնիմ սիզէ վէրմիչ օլաղըմ
էճըա զէնի տէյիլ իտի. Զէվճինիզին վէֆաթընտան տօլայը, սիզ միւլթէնիմ տէյիլ-
օինիզ:

—Օհ, Ալլահ րաղը օլսուս, չիւքը եա՞ Բապպիմ. —տէյիպ եէրէ տիզ չէօքտիւ.
էլլէրինի պալընա գօլապ հէօնքիւր հէօնքիւր աղլամաղա պալլաթը:

Վալէրի պէօյլէ եիւզիւնիւ գաթամըն օլաղը սըրառա, Պիւրօսէ չըմիւնէին եա-
նընտաքի տօլապտան բէնկեարէնիկ ալէվ հասըլ իտէն պիր թօզ չըգարըպ, աթէչին
իչինէ աթըվէրաի. Անսըղըն դարիպ պիր ընգ բարլայըպ, օտանըն իչէրիսինի ֆէվ-
գէլատէ սուրէթտէ թէնվիր իթաի:

Պիւրօսէ պիր աղամէթը մախսուսէ իւէ. —Վալէրի, գօնթէս տը Մարօլ, տէրլէր
քի պէն սիհրպազ, պիւլիւնիւ վէ շէյթանըմ. Հալ պու քի պուլլարըն հիչ պիրիսի
տէյիլիմ. հաթթա պաղը քէսան, էօլիւլէրի պիլէ տըրիլթտիրիթիմիչիմ կիպի քիւֆր-
լէրէ գալըչալըար. Պու միսլիլու պալաղը եալանլարա ալտանմամանըզ լաղըմ կէլիւր
էօյլէ պէնի պէչէրին միւրատըլլա, էօլիւլէր մէզարարընտան չըգմաղար. պալընը-
ղը եօգարը գալտըրըն, Վալէրի, գօնթէս տը Մարօլ, եօգ, եօգ պուլտան պէօյլէ սիզէ
պու չէօնրէթի վէրէմէմ. չիւնքի պու չէօնրէթ տէ եալան տըր. Վալէրի տը Լանսի
չուրայա պագընըզ. —տիլէրէք բարմաղըլլա գաթուլը կէօսթէրաի:

Վալէրի ալաղա գալգաթը, էչիյէ տօղրու պագաթը, պիր գաչ աթըմ եիւրիւտիւ. ի-
քի թարաֆա սալլանմագտա իտի. մէնուսնէ պիր սէտա սալըվէրաի վէ ազըպին-
տէ պալլալը եէրէ տիւլաթիւ:

0 անէ գատար բէք չօգ շէյլէր կէօրմիւլ կէչիրմիչ օլաղը հալտէ, ազը պա-
լընտան կիթմէմիչ օլաղընտան, պու տէֆա պէօյլէ պալըլըպ տիւլաթիւնտէ բէք
պէօյիւք պիր սէպէպ օլաղընա ալա չիւպէն իտիլմէզ:

2.

Բայսօն տը Մարօլ, օ կիւնիւ տաիլէի մախսուսէսինտէ մի. քէմէլ սուրէթտէ
տէօչլի վէ ալէա խալըլար իւէ մէֆրուչ օտառընտա, աթէչի եազաղըմըն, բաթաթ
իթմէքտէ իտի:

Հէր տիւրիւ սառտէթ վէ պախթիյարիյէ նալի օլմուլ պիր քիմտէ օլաղը հալ-
տէ, գօնթ տը Մարօլըն հալի բէք տէ հասէա իտիլէնէք պիր հալ օլմաթընը թալ-
րընտան պէլլի իտի:

Լաթիֆ վէ օլուգ օլան լէնէսի հէր զէմանտան զիյատէ օլմուլ. մալի կէօղ-
լէրինի էթրաֆընա սիյաւ չէնպէրլէր կէչմիչ վէ ալթ տուտաղը աաթթա պիւզիւլ-

միւշ օլուպ, պուշարուն քեաֆֆէտի զիններն բերիչանլըղնա տէլալէթ իտէր իտի:
Մօսքէթիներն մահուա հիքեայէրի նազլ իթտիյի կէճէտէն պէրու գէվճէօի վա-
լէրիի կէօրմէմիշ իտի:

Մէրգուսէ օ ագչամտան պէրու օտաօրնտան սըղարը չըգժամըշ, վէ Բայմօն տը
Մարօլն տա մէրգուսէի թաճիզ իթմէք՝ խաթրընտան կէչմէմիշ իտի: պիշարէ գա-
րընըն քէտէր վէ էսէֆի առթա եէէս հալինէ վասըլ օլուշ իտի:

Բայմօն տը Մարօլ քէնտի քէնտիներն:—Վալէրի չիմտի հէր չէյէ ահեհա օլտը-
ղընտան, աճապա պէնի էլէ վէրի՞ր մի: պէրէքէթ վէրսին քի պէն իչին էօնիւնիւ
ալմըշմ: էկէր քէնտիսինի ալիմ եէրինէ գօյան տիվանէ Պիւրօսէ քէնտի վազիֆէ-
տինի սատըգանէ իճրա իտէճէք օլուրսա՝ պէն գուրթուլուրմ: Լաքին մէմուլ իթմէմ
քի Վալէրի հագիգաթը հալի մէյաանա չըգարսըն: օղուսը ճանը կիպի սէվէր, պի-
նաէնալէյի սիւքիւթ իտէր: Պէն իսէ մալիք օլտըղմ սէրվէթի էլէ կէչիւրմէք իչին
նէ՝ գատար թէտպիւրէր գուլլանտըմ, նէ՝ գատար ֆէտաքեարլըք իթտիմ, նէ՝ պէօյիւք
թէնիւքէլէրի կէօղիւմէ ալտըմ: Պու գարը առթա պիւր ղասըպ ըմըշ: Սէվէն իս-
նէտանընըն սէրվէթը մէվճուտէսի սրբի պէնիմ հագըղմ տըր: Նէ՝ հարմալը, պէն տէ
պիւլմէմ: էօրիւմտէ իլք տէֆա օլարագ հանըլտըմ: Գալգսամ Մարքի տը Սէվէնէ
գատար կիթմէմ վէ քէնտիսինի օղու օլտուղըմը սէօյէսէ՝մ: Լաքին նա՝սըլ իսպաթ
իտէպիւլէճէյիմ: չու իսթիյար սիհրպազ սաղ օլսայըտը պէլքի իսպաթ իտէպիւրիտիմ:
Հայտէ ֆարզ իտէլիմ քի իսպաթ իտէպիւլէյիմ: գէվճէմ գալգըպ տա հէր չէյի տայը-
տընա սէօյէյէճէք վէ անաթտըրաճագ օլուրսա, վէ տայըտը տա պէնիմ կիպի պիւր
ճանիյի ըտտ իթմէյէ գալգըղըտա՝ պէնիմ էլիմտէն նէ՝ կէլիւր: Պէն Վալէրիյի սուս-
տուրմանըն հօլուսըն բէք ալէա պիւրիւրիմ ամմա, նէ չարէ քի հէր վուգուսթու աչնա
տըր: հէմ տէ արթըգ պէնիմ կիպի պիւր գօճանըն էլինտէն պիւր առմալ սու իչմէյէ
պիւլէ ճէսարէթ իտէմէյէճէյինէ չիւպհէ հօգ տըր: Պաթթըմմաան պանա հարտըմ իտէ-
ճէք քիմսէմ տէ հօգ, քիմէ՝ էմնիյէթ իտէյիմ, քիմէ՝ միւրաճաթ իտէյիմ: Ս՝հ, Լօ-
րան Պիւրօսէ, սէնին պիւրիյին էսրարըն պաղըսընա վաղըֆ օլսայըտըմ, բէնճէրէտէն
օ կիւզէլ Վալէրիներն երգիւնէ գարը պիւր ըրեզկեար էստիւրիպ, աղըղըն միւլէպպէ-
տէն գաթաթտըրըրտըմ:

Բայմօն տը Մարօլ պու սուրէթլէ քէնտի քէնտիներն պիւր չօգ մալիսուլեալարա
ալմըշ օլտըղը սըրատա, գաթույա հանաչմըշ օլսն պիւր արապտներն կիւրիւթիւսին-
տէն վէ աղըպիտէ գաթուսըն չալընմասընտան այըլը վէրտի:

—Ղարիպ չէյ, պու գատար էրքէն կէլէն քիմ օլապիւրի: պանդատան պիւրիսի
օլմալը:—տիյէրէք օտանըն իչինտէ թէլաշ իլէ տօլաչմագտա իքէն, իըղմէթքեար
գաթուլը աչըպ: Մարքի տը Սէվէնին կէլմիշ օլտուղըն խապէր վէրտի:

—Անաչըլտը, Վալէրի գօլարը սըղամըշ օլմալը, տայըտըն պուրայա կէօնտէր-
միշ, պու կիւն աղըմըղը պաչմըղա թօրայըպ աղըմըղտան չըգարաճաղըմըգ սէօգ-
լէրի թարթմալըղը: բէտէրիմ իլէ երիզ պէ երիզ կէօրիւնէճէյիզ: պաղալըմ նէթիճէ-
օի նէ՝ օլաճագ:—տէտիյի սըրատա, Մարքի տը Սէվէն իչէրի կիւրտի:

Պապանըն հաչը ալթմըշ, էնճէսի կիւզէլ, վէ սօլուգ, կէօղլէրի մալի, պուրնը

քէմէրլի, տուտագլարը ինճէ: օղուսըն հաչը օթուգ, պուսըն տա սիմսը կիւզէլ, վէ
սօլուգ, կէօղլէրի մալի, պուրնը քէմէրլի, տուտագլարը ինճէ, իքիսինն տէ երև-
զիւնտէ չայանը էմնիյէթ պիւր հալ հօգ, իքիսինն տէ պաղըղը սաթթէ, իքիսինտէ
տէ խիւլուս վէ ճէնապըն էսէրի հօգ: Թամ պապա իլէ օղուլ պիւրիպիւրէրնտէն հաչ-
տան պաչգա հիշ պիւր ֆարգլարը հօգ:

Բայմօն տը Մարօլ, Մարքի տը Սէվէնի իսթիգալ իտէրէք:—Թէչրիֆիւրլէ
միւլթէթիւր վէ մէսրուր օլտուլմ: մէմուլին ղայըր պիւր իլթիֆթաթտա պուլուստու-
նուգ:

—Կէլէճէյիմի ղանն իտէրիմ պիւրի իտինիզ, Միւսիւ տը Մարօլ: չիւնքի եէկէ-
նիմին բէճա վէ նիյազը իւզէրինէ կէլմէյէ գարար վէրտիմ: Օ ղարիպ գաթընըղա-
ղըն պէնտէն նէ իսթէտիյինի պիւլմէմ քի ալօյլէյիմ: պէնի պէօյլէ օթուրթուլագ պիւր
մէմէքէթէ կէթիւրթմէքտէ նէ՝ մանէա օլապիւրի անայամատըմ:

Բայմօն քէնտի քէնտիներն տէտի քի:—Շիւքըլէր օլտուլ, հէնուգ հիշ պիւր չէյտէն
խապէրտար տէյիւ: բէք ալէա, Վալէրի, մէն օլուսա պաչլամագտան պէն պաչլալըմ
տա պաղալըմ սօնուստա քիմ քեարըլը չըգար:

Մարքի տը Սէվէն չըմինէնին հանը պաչընտաքի գօլթուղա հաթանտըգտան
սօնրա:—Էվլէթ, չու նագէնին եէկէնիմին գալգըպ տա պէնի պէօյլէ ֆուրթուսալը
պիւր մէվսիմտէ, տէնիզլէրէ տիւլիւրիւպ պուրայա գատար կէթիւրթտիւրմէսինին մա-
նէտանըն անայամատըմ: Պարի տէնիզտէն գօրգմա՝սամ, սօնուստան չէքինմէ՝սէմ:

Բայմօն իսէ ղայէթ ճիտտի պիւր թալը իլէ օտանըն իչինտէ տօլաչմագա պաչ-
լալը: Մարքի մէրգուսէն հարէքեթընը պիւր միւտտէթիք թէտգիգ իթտիքտէն
սօնրա, կէօղլէնիւ բարմաղընտաքի խալգայա տիքտի տուրտու: Պու խալգա չայա-
նը տիգգաթ պիւր խալգա իտի: պիւր արալըգ գօնթ տը Մարօլ՝ Մարքիներն գարըսըն-
տաքի օտանտալեայա տայանըպ տուրուպ, ղայէթ աղըր պիւր թալը իլէ:

—Էֆէնտիմ, սիզ՝ տիւլարը ըղտըրապ վէ քէտէր իտէճէք պիւր մատտէ պրզ
իթմէք իսթէր իսէմ տէ, պէնիմ իչին սէօյլէմէսի վէ սիգին իչին տէ տինլէմէսի օ
գատար նախօշ տըր քի, ճէսարէթ իտէմէյօրմ:

Մարքի տը Սէվէն բարմաղընտաքի հագութ երիզիւյէ օ գատար ալմըշ իտի
քի, Բայմօն տը Մարօլն սէօյլէտիքլէրինի իչիթմիշ օլտըղը հալտէ, մանէատընը ան-
լայամատը: Լաքին պիւր արալըգ պաչընը գալտըրըպ, իչիթմիշ օլտըղը սէօղլէրի հէ-
ճէլէտիքտէն սօնրա, պաչը իլէ պիւր իչարէթ իտիւպ տէտի քի:

—Գէտէր վէրիճի պիւր մատտէտէն պահս աչմագա ճէսարէթ իտէ՝մէյօրմընըղ,
վազ կէչինիզ, պու գատար մուղտարըպ օլմայընըղ, մէմուլ իթմէմ քի, պու տէրէճէ
ըղտըրապա մահալ օլտուլ:—տիյէրէք հագութ երիզիւյիւ պիւր թարաֆա պըրաղըպ,
սօլ էլինտէքի պէշ առտէ երիզիւքլէրէ պաղմագա վէ պուսընալըն իչինտէն իւլիւնճի
բարմաղընտաքի էն կիւզէլ երիզիւյիւ պուլուպ, քէմալը խահիշ իլէ օվալամագա
պաչլալը:

—Ջէվճէմին ղաթընըղը պէօյլէ անսըղըն պուրայա տալէթ իթմէսինին սէպէ-
պինի անայամատըն օլտուղընը սէօյլէյօրտընըղ, Մարքի:

— Դէ՛ս Իտէրիմ, յէօղիւմիւ պիթիւմէտիմ, պիբազ Գաբրիւղէմ յէօյլէյօրուսմ

49.

Մարքի իսէ.—Նէ՞ տիր օ, Նորթ . . . Ժապէլ . . . Ժապէլ Նորթ . . . անլա-
տըմ, անլատըմ, էսքի Բարիդէքի ահվալ Թագէլէնիօր.—տիրէրէք տօգթօր Թա-
րէնտէնէ աթֆը նազար էյլէտի :

Բայմօն՝ օլանճա գուվվէի ֆիքրիյէսինի Թօրլայարագ, հարըմ Թէրթիպ.—Հէր
քիմ իսէնիդ, հանըլըյօրընըդ. պէն Ֆրանսըզըմ, իսմիմ աէ Մարօլ աըր, արաաըզը-
նըդ աաամ պէն տէյիլիմ :

Գու սըրաաա իչէրի պիրիսի տահա կիրթիյի կիպի, հանընտաքի օտայա աա պիր
չօգ քէտան Թօրլանմը իտի. իչէրի կիրէն շախս.—Հէր քիմ իսէնիդ, շուրաաը մու-
հազգագ տըր քի, սէքիդ սէնէ էվվէլ հազըլսանէմէ իւլ Թանէ գալպ չէք կէթիրէն
սէն սին. Պէն իւլ իքի հազընըմ՝ գալպ չէքլէրի կէթիրէն սէն օլտուղընա եէմին իթ-
մէյէ հազըրըդ. պու գալպազանըղընտան աօլայը սէնի ախը ու Թէվգիֆ իթթիրմէք
իչիւն լազըմ կէլէն մէմուրլարը պէրապէր ալմը կէլմիչիմ տիր :

Տօգթօր Թարէնտէն.—Ալէյիհնաէ ուֆագ Թէֆէք իքի իւլ իսնաաաթ վար, Միւ-
սիւ Նորթ. լաքին չիմտիլք գալպազանըղ մաաաաթի պիգիմ իչիւն քնաֆի տիր. էն
գիյաաէ գօլայճա իսպաթ իտիլէպիլէնէք Թէօհմէթին՝ գալպազանըղըն տըր :

Բայմօն քէնտի քէնտինէ.—Նէ՞ տիրմէք իսթէյօրլար. օ պիր Թէօհմէթլէր հա՛ն-
կըլար ըմը, նէ օլուրսա օլտուն, սօնուհա գաաար տայանըըմ, սօնու էօլլւմտէն
պաչգա նէ՞ օլապիլիւր. սայքի տիւնհաաա խապասէթ իտէնլէր էօլէնէքլէր աէ նա-
մուլը աաաաար գալպազանըղ. ճէսարէթ, Բայմօն, ճէսարէթ, ուսթա պիր օյուհնու-
կիպի օյուհնուհը Թէքմիլ իթմէյէ պագ.—աէյու միւթալէթաա պուլուհնաըղաա սօն-
րա.—Նէ տիրմէք իսթէտիլիլիդի անլամայօրու, էֆէնտիլէր, գալպազանըղ մաաաթ-
թինաէն խապէրաար օլմաաըղըմ կիպի, սիդի աէ Թանըմայօրու. Պէն Ֆրանսըզըմ,
Գօրաաաա տօղմուլըմ. չիմտիյէ գաաար պու մէմլէքթէ ալագ պասմը աաամ աէյիլ
իտիմ. էկէրչի պուրաաա պիր էննէպի քէնտի խանէսինաէ պիլէ Թէհլիքէաէ պուլը-
նըյօր իսէ, պըրազըր վաթանըմա կիտէր, վէ պիր տահա պուրաաա ալագ պա-
մամ :

—Էկէր իտաաա իթտիլին կիպի հազիգաթէն Ֆրանսըզ իսէն, Ֆրանսայա ալաէ-
թինտէն սօնրա, մէմուլ իթմէմ քի պիր տահա ինկիլթէրայա կէլէպիլէսին. լաքին
նէ՞ գաաար կիւզէլ ինկիլթէն սէօյլէյօրըն. պու գաաար միւքէմմէլ Թէլաֆֆուլ է-
տինմէք իչիւն բէք չօգ զահմէթ չէքմիչ օլման լազըմ կէլիւր. էկէրչի Ֆրանսըզ իսէն
Ֆրանսըզ օլտուղըն վէ սէքիդ սէնէ էվվէլ ինկիլթէրաաա պուլուհնամըմ վէ Մ.
Թարէնտէնին մէքթէպիլիտէ խօճալըք իթմէմիչ իտիլկինի բէք գօլայ իսպաթ իտէ-
պիլէնէքթին. Պուլլարը հաքիմ հուղուրընտա սէօյլէյէնէք օլուրսան, պիլմէնուհնիյէ
աիլլէր. պիլ չէր հալտէ սէնի մուհաքէմէ իթմէք իչիւն կէլմէմիչիդ. Պագսանա՞, ճօն-
սըն, Մ. աը Մարօլ իչիւն պիր արապա հազըրլայընըդ. էկէր պու հարէքթիմիլ նա-
հազգ օլաըղը Թէպէյիլին իտէր իսէ, զայը մէյրու սուրէթաէ սիդի Թէվգիֆ իթմիչ
օլտուղըմըղաա աօլայը Թալպ իտէնէյիլիդ Թագմիլաթա բէք գօլայ աէսթրէս օ-
լուրընըդ. Թօմսօն, քէլէպէլէրի կէթիր. պիլէպէլէրիլիդի պիրազ օըզընթըյա գօյա-
ճաղըմ, Միւսիւ աը Մարօլ.—աէտի :

Բօլիս մէմուրը՝ Բայմօնըն էլլէրինի հիւանիւ ըրաաըյա ալաթմաաընա պէքլէ-
տի. Բայմօն իսէ պաչընը աաաը պիր միւսաթէթ տիւլիւնտիւքաէն սօնրա, պաչընը
գալաըրըպ.—Սէօյլէտիլիլիդ վէնէ իւղրէ պէնի նահազգ վէ նամէյրու տուրէթաէ
Թէվգիֆ իթմէքաէ օլտուղընըղաա, պուհա սէպէպիլէթ վէրէնլէրին իթթիրլէրի հա-
զարէթ վէ սէվիլն քէնտիլէրինէ բէք պահալը օթուրաաաընա հիչ չիւպէն հօգ տըր :
Մամաֆիհի սիլլին իլէ կէլմէյէ հազըրըմ. անճագ գէվնէմին տայընը օլան շու գաթ
իլէ պիր միւսաթէթիք գօնուլմագ իսթէրիմ. մէմուլ իտէրիմ քի, պուհա միւսաաթ
իտէր վէ պիդի պիր գաչ աազիգա հալընը պըրազըրսընըդ. աըլաաաա ալլուաա իտ-
թէտիլիլիդ կիպի նազարէթ իտէպիլիլիլիդ. պու տաիրէտէ մաէթթէնսիւֆ գաչա-
ճագ պիր եէր վէ հախաա կիպի նէրաիլլէն հօգ տըր :

Բօլիս մէմուրը.—Իսթիմալ աըր քի օլմաաըն, լաքին պու ճիվարաաքի գօնադ-
լաըն տա պաղչէլէրի վար.—տիրէրէք բէնճէրէյէ տօղրու հանաչըպ աըլաըրը կէթը-
աէն կէչիրաիքաէն սօնրա,

—Սէքիդ գաաէմ եիւքսէքիլինաէ պիր տուվար, պիր ախըր գաբուր . . . բէք
կիւզէլ հարըլմը պիր գօնագ. Թօմսօն, խըզմէթէարալաաաա պիրիսինի ալ տա պաղ-
չէյէ չըգ. պու աաամ տայընը գօնուլմաաընը պիթիրինէյէ գաաար օրաաա պէք-
լէ.—աէյիլ բօլիսին աըլաըր չըգաաըր սըրաաա,

Մարքի.—Միւլադաթա նէ՞ իւղուլմ վար, նի՞չիւն պաղչէտէ Բօլիս. պէքլէսին,
պէնիմ պու աաամ իլէ կէօրիւչէնէք հիչ պիր իչիմ հօգ, հիչ. սէօյլէյէնէքլէրիմ օն
աազիգա էվվէլ սէօյլէտիմ պիթիրաիմ. օ պէնիմ մէրամըմ անլատը, պէն աէ օնուհ
մէրամընը անլատըմ, Պաչգա տահա նէ՞ տէյէնէքմիչ, չէր հալտէ պէնիմ քէնտիլիլի
հիչ պիր տէյէնէյիմ հօգ տըր. պէնճէ շու սըրաաա իչիւն էն խայըրընը շու պիլիլիլիդ
աէմիր բարչալարընը պիլէպէլէրինէ Թագմագ տըր. պու ալլէթլէրի չիմտիյէ գաաար
կէօրմէմիչ իտիմ, ֆէնա տէյիլ.—տիրէրէք օրթա բարմաղընը ունըյա քէլէպէլէրէ
աօղուհնաաըյա պէրապէր զէնըի պիր հըլան ըմը տա ըըրաաաըմը կիպի աէրիւլ
բարմաղընը չէքի վէրաի, վէ բօլիսէ խիթապէն.—Պիր աէ էվվէլ շու աաամը պուրա-
աան ալըն կէթիլիլիւն. էկէր սախթէքալըղ իթմիչ իտէ՝ պուրաաա գալմաաը հիչ
պիր վէնէ իլէ ճայիդ օլաաադ. կէթիլիլիւն, կէթիլիլիւն :

Բայմօն աը Մարօլ էօմրիւնաէ քէնտի էմաալինաէն պիրինէ մուհապաթ պաղ-
լաըն պիր քիմաէ օլմաաըղը կիպի, գալպինաէ էն գիյաաէ զազապ վէ հիտաթ տույ-
աըլը պիր աաամ օլմուլ իսէ, պու աա գաըլընտա ֆիւթուրսըգա բարմաղա-
ընտաքի եիւղիւքլէր իլէ օյնաաաաա օլան վէ կէօյա հիչ պիր չէյ օլմայօրըմը կի-
պի եէրինաէն գըմըլաաաըլ պէյֆինէ գօնուլմաաաա պուլընաա Մարքի աը Սէ-
վէն իտի :

Մարքինին պու հալիւն Թէհամմիւլ իտէմէյէրէք պէլիլ իթմէք իսթէմէտիլի պիր
հիտաթ վէ զաաադ իլէ.—Մուգարրէրաթընըղաա բէք աճէլէ իտիյօրընը, Մարքի
Պանա պիր տէյէնէյիլիլի օլմաաըղընը պէն աէ Թէօլիմ իտէրիմ. լաքին պէնիմ սիդէ
սէօյլէյէնէյիմ պաղը չէյլէր վար աըր. բէք չօգ տէյէնէքլէրիմ վար աըր քի. աէմէ-

—Օղուլունուզ տա ֆեմիլեա ազատունտան օլտուղընը իսպաթ իթմիշ տիր, պի-
շարէյի չայա աթմըլար, պողուլմամը, Ալմըլար պիր տար իւլ աճէզէյէ գոմուլար,
օրատա ֆազըր չոճուղը կիպի պէօյիւմիւ, մէթանէթ վէ զէքեալէթը ֆէվպէլատէսի
օռնէսինտէ, քէնտի իշինի քէնտի պէճէրմիշ վէ պիր մէսլէք իտինմիշ, բէտէ-
քի կիպի օղու տա մէթէպին պիրինտէ խոճալըղա պաշլամը, բէտէրի կիպի
պու սէնաաթտան օսանմը, վէ ինկիլթէրատան չըզըպ Բարիզէ կէլմիշ, Բարիզտէ
բէտէրի կիպի սէվմէտիյի պիր գարը իլէ ազար իզտիվաճ իթմիշ, գարընըն սէրվէթի
խաթըր իշին էվլէնմիշ, գարընըն սէրվէթինի քեամիլէն եէտը թէսարրուֆընա կէ-
շիրմիշ, վէ պու կիւնէ գատար հէր տիւրիւ մէվանիէ մուգալէմէթ վէ հէր տիւրիւ
միւլքիւթա զալէպէ իթմիշ, իշթէ, Միւսիւ տը Սէվէն, օ պիր թանէճիք էվլատըն,
վալիտէսինի թէրք իթմիշ օլտըղըն էվլատըն մէյտանը սէֆալէթէ սալըվէրմիշ օլտը-
ղըն էվլատըն, պողուլըն տէյու չայա աթըլմը օլան էվլատըն, սըրգաթ վէ խապա-
սէթի իրթիքեապ իթմէք վէ եախօտ սօգազարտա տիլէնմէքտէն սլաշգա չարէսի
գալմամը օլան էվլատըն, եէէս ու քէտէրինտէն նէֆսինէ սուի գաստ իտէրէք վէ
եախօտ խասթախանէ վէ եա հապսխանէյէ աթըլարագ էօլմէյէ մանքիւմ իթմիշ օլ-
տըղըն էվլատըն, էօլմէյիպ, եաշամը, հէր տիւրիւ սէֆալէթ վէ գարուրէթէ գարըն
գոմուլ վէ պու կիւն չու սաաթտա, չու տագիգատա գարընա կէշմիշ, կէրէք քէն-
տի պաշընա վէ կէրէք վալիտէսինին պաշընա եաղտըրմը օլտըղըն պունճա ֆէլա-
քէթ վէ խըյանէթլէրտէն տօլայը սէնտէն իքրաւ վէ նէֆրէթ իթմէքտէ օլտուղընը
իզրար վէ պէյան իտիյօր:

—Հիտտէթ իթմէ, թէլաշ իթմէ, տիմէք օլուր քի էվլատըն ըմըշօն, զայէթ
միւլքէմէլ պիր խապիս օլտուղընը կէօրիւյօրտըմ տա, պէօյլէ պիր գարապէթ օլմա-
լը տէյու հէր տաիմ չիւպհէ իտիյօրտըմ, բէք ալէա, կէօրիւնիւր քի էվլատըմսըն,
մագաէտին նէ՝ տիր օնու անլայալըմ:

—Պէնի գուրթարմալընըն:

—Սէնի գուրթարմա՞ղ մը, սէնի արապատան քէլէպճէլէրտէն նա՞սըլ գուրթա-
րապիլիւրիմ, չըգսամ տա չու առամլարա տէսէմ քի պու թուրթուղընը տէլիգան-
լը օղուլմ տըր, լութֆ իտին տէ չու արապատան չու քէլէպճէլէրտէն վազ կէշին, իւ-
թիւմէ կիւլէրլէր, պու առամլար պէօյլէ սէօղլէրէ գուլագ առամաղլար, նէ՝ եաթ-
մալը:

—Եալընըլ չուրն եաքսանըլ պանա քեաֆի տիր, պէն պուրատան գաշմալըլմ,
չու բէնճէրէ պաղչէյէ պագայօր, պաղչէյէ աթլայը վէրիւրիմ, պաղչէտէն ախըրա, ա-
խըրտան տա սօգաղա, օրատան տա . . .

—Օրալարա գատար եէթիշէմէյէնէնիսէ հիշ չիւպհէմ եօզ, պաղչէտէ գօլնու պէք-
լէյօր:

Պու միւլագաթ էօնաալընտա Բայմօնըն թէմամըլա ազըլ պաշընա կէլմիշ օլտը-
ղընտան, տօլապըն պիրինի աշըպ, սէսսիզ աթար պիր տապանճա չըգարտը:

—Պէն օ գօլնույա տապանճայը պօշալթանաղըմ:

—Էօյլէ պիր չէյ եաթմաղա գալընաճագ օլուրտան պէն օրթալըլը վէլվէլէյէ

վէրիւրիմ պիլմիշ օլաալըն, պիր ֆիրլը գաթը մաաթէտինտէ զիմէտիալ օլմագ պէնիմ
իշիմէ կէլմէք, պէօյլէ պիր մէսլէ վուգուլիտէ պէն Բարիզ խալընըն տիլինտէն
նա՞սըլ գուրթուլապիլիւրիմ:

—Գօրգմա, էօլաիւրմէմ, բէնճէրէտէն տապանճայը սըգար, աիլինտէն եաթալա-
րմ, եէրէ տէվրիլի վէրիւր, պէլքի աճըսընտան պաշըլըր գալըր, պաղչէտէն կէշիպ
կէշմէյիշ օլտուղըմը կէօրէմէք, Սէն օ զէման իսթէտիյին գատար օրթալըլը վէլվէ-
լէյէ վէր, պաղչէտէն գաշտը, չու գարուտան տըլարը չըգար տէրսին, օնլար տա պէ-
նի օ թարաֆտան գօվալարլար, պէն իսէ . . .

—Պէն պէօյիւք գարուտան չըգաճաղըմ, մինտրէյի չալան գըլթընը հազըրլամըլ
տըր, պու էվին իշինտէ հէր օտաալա՝ եանընտաքի օտալա կէշիլմէք իւզըլէ կիզլի պիր
եօլ վար տըր, պաղընըլ, զանն իտէրթինիզ քի պու օտանըն եալընըլ պիր գարուլը
վար տըր, տէյիլ մի.—տիյէրէք եալաշճա բէնճէրէյի աշըպ, տապանճայը բօլիսին
իւզէրինէ սըզը վէրտի, Բայմօնըն թախմինի վէճհ իւզըլէ, բօլիս եէրէ տիւլիւպ պա-
շըլտը գալտը:

Բայմօն երլարըմ կիպի սիւրաթլա, էլինտէքի տապանճայը պաղչէնին թա օ
պիր ուճուճա ֆըրլաթար, Մարքինին չապգատընը պուլունտըղը սանտալէանըն իւ-
զէրինտէն գալտըրտը, բարմաղընըն ուճըլա քիթուպխանէնին իշինտէքի քիթապլար-
տան պիրիսինին արգասընա պասը վէրտի, քիթապ տօլապընըն իշինտէն տար պիր
գարու աշըլտը, եանընտաքի եէմէք օտաալա իսթիւթը վար իտի, գարուլը պիր
էյիճէ իրթիպ աշմագլա պէրապէր գարուտան կէշիվէրտի, գարու էօյլէ պիր ուսթա-
լըլա եաթըլմըլ իտի քի, Բայմօն տըլարը չըգար չըգմագ, գարու հիշ պէլիսիզ օլա-
րագ քէնտի քէնտինէ գաթանտը:

Տըլարտա պէլէյէն բօլիսլէր, բէնճէրէնին աշըլմաճընտան հասըլ օլան կիւրիւլ-
թիւլիւ իշիտիր իշիթմէք իշէրի հիւճուլ իտէնէլէրի սըրաաա, Մարքի տը Սէվէն
թէլաշ իլէ օրթալըլը վէլվէլէյէ վէրիպ:

—Բէնճէրէտէն գաշտը, մէմուրընըլը ճէրհ իթտի վէ չու գարուտան սալուլալը,
առհա եիրմի մէթրօ պիլէ եօլ ալմամըլ տըր, բէք գօլայ եապալայապիլիւրիսինիզ, չապ-
գատըլ չըգար, պիլմիշ օլաալընըլ:

Բօլիս մէմուրը իսէ.—Տուրուլըլ, օլապիլիւր քի պու պիր տօլապ օլսուլ, իհ-
թիմալ տըր քի տօլաշօն տա պէօյիւք գարուտան չըգաճագ օլսուլ, սէն գօլ շօն-
սօն, պէօյիւք գարուլա պագ:

Պու ինթիյաթ պիրագ կէճ գալմըլ իտի, զիրա բօլիս մէմուրլարը քիւթուպխա-
նէ օտաալընա կիրմէքտէ օլտըլարը սըրաաա, Բայմօն եէմէք օտաալընը կէշմիշ, սօ-
գաղա չըգմըլ, վէ քէնտիսինի մապէսէ կէօթիւրմէք իւզըլէ հազըրլանմըլ օլան ա-
րապայա աթլամըլ իտի:

Արապանճըլա.—Էլէր Լիվրուլ էքսըրէս գաթարընա եէթիշտիլէպիլէնէք օլուր-
տան սանա պէշ լիւրա վար:

—Պաշըմ իւսթիւնէ, պէն օիզին կիպի չօղլարընը թաշըմըլմ, կիւլէրսէք պիզ
եինէ եօլնուլարտան կիւլէրիզ, եօգսա պու գատար չալըլմալըլա կէօրէ իշիմիզ խա-

քաղաքը. անըզտան էօլիւրիւզ.—տիյէրէք արապառնը հըզ իլէ օիւրմէյէ պաշառը. Բօլիս մէմուրլարը իսէ, ասզթօր Թաքէնտէն վէ Մարքի տը Սէվէն իլէ պէրա-
պէր ախրլարը վէ էվին օտիւր միւլթէմիւլթընը Թէհարրիյէ պաշառը. օէյիօլէր-
տէն վէ արապառնուրտան հիյ պիր մալիւմաթ վէ Թաֆսիւլաթ ալամաառլար վէ իւլ
աագիգա էվվէլէ կէլմիւլ օլմաառլաղըմ կէլէն շապգասըզ պիր քիմսէյէ տաիր պիր
էմարէ կէօրէմէտիլէր:

4.

Շէրօքէլէրին ճէմիյէթիւնին Թօրլանաղըզ գահվէնին սահիպի օլուպ, եումրուզ
իլէ բէհլիվանըզ իտէն չօլազ՝ մախտուսէն Թէրթիպ իտիւմիւլ պիր մահալտէ բէհլի-
վանըզ իծրա իթաթէտէն վէ օրաաա Թէճէմմիւլ իթմիւլ օլան պիր չօգ բէֆիգլէրիյլէ
իւ ու իշլէթ իտէրէք ճիւմլէտի սէրխօլ օլաղգասն սօնրա, Պրանտօլֆ նամրնաա պիր
բէֆիգլիւնին ապագաա տուրամաշաճազ տէրէճէտէ սէրխօլ օլաղըզընը հըսա իտէրէք
մէրգուլմը էվիլէ գաաար կէօթիւրմէյէ գարար վէրմիւլ իտիւ:

Պրանտօլֆ քիմիսինէ կիւլէրէք քիմիսինէ աղլայարազ, արգաաաաղաղընա վէաա
իթաթէտէն վէ բալթօսընը օմուղուլնա աթաղգասն վէ բէհլիվան տախի պէշ մէթրօ
պօյուլնաաքի շալա պէնգէր պիր գուլաղը պօղաղընա սարաղգասն սօնրա, աղաղը
չըգաղար:

Սօն պահար օլաղըզ հալտէ հալա զայէթ կիւզէլ իտիւ, Լիվըրուլ շէհրի աաթէթա
կիւնաիւլ կիւպի ըլըզ իտիւ:

Սօգազաա Պրանտօլֆ իլէ բէհլիվան չու աուվար օէնին, պու աուվար պէնիմ,
իքիսի իքի Թարաֆա օալլանա սալլանա եիւրիւաիւլէրի սըրաաա, Պրանտօլֆ հա-
վանըն կիւզէլիլիւնտէն վէ մահիթաղըն ըլըզընաան խահիշէ կէլէրէք, սաշմա սա-
բան պիր Թազըմ սէօղլէրէ պաշաառ:

Բէհլիվանըն կիտէճէյի օթէլէ կիթմէք իշիւն, ըրլթըմ պօյուլնաան կէշմէք լա-
ղըմ կէլիպ, Պրանտօլֆ իսէ հէր Թարաֆաա սիւքիւթը Թաա հիւքմ իթմէքտէ օլաղ-
ըզ օըրաաա, մահիթաղըն ըլըզըլա սուլը վէ մէրաքիպը պահրիյէյի կէօրիւնճէ,

—Նէ՛ գաաար լաթիֆ, պիղտէն պաշգա չու աղըն իւզէրիւնաէ հիյ պիր լէքէ
եօգ, պիղ նի՛շիւն պէօյլէ պիր խաթաաա պուլուլըյօրըզ, նի՛շիւն աճապա պու գա-
աար չօգ իշիպ տէ, հէր շէյի չիֆթէ չիֆթէ կէօրիւյօրուզ, պագասնա հիյ պիր Թա-
րաֆաա սէօ սէաա օլմաաղըզ հալտէ, պիղիմ սէօիմիւլ իսալիզը Մուլթազ իշիթիօր.
իւթիւմիւլաա ըլըզուր բարլաղըզ աուրույօր. պիղ իսէ կէրի հիթիօրուզ տէյու
աուրույօրուզ.—տիյէրէք Պրանտօլֆ գալաղըմ քէնաղընա տիւլիւպ գալը վէրաի:

Բէհլիվան իտէ.—Շիմտի պու աաաաղ պուրաաան քի՛մ գալաղըապիլէճէք, հէր
հալտէ պէնիմ իշիմ տէյիւ. պուրաաա ուլուլուպ գալաճազ օլուրաա, իւլիւյէճէյի տէ
աէրքաար աղը. Գալգասնա՛, պուրաաա եաթըլը՛ մը, չըլաղըլըն մը.—աէմէքաէ ի-
տի իտէ տէ, Պրանտօլֆ հէօնքիւր հէօնքիւր աղաաաաա վէ կէօղլէրիւնին եաշըք
օիւմէքաէ իտիւ:

Բէհլիվան քէնաի պաշընա պու աաաաղ եէրիւնէն գըմըաթաղըմաաաղընա
գաաար վէրէրէք, պիր եարաղմըզ գուլուր իթմէսինէ պէլլէմէքաէ իքէն, էօթէաէն
պէրու պիր արապա սէօքաիւլիւնիւ վէ պու արապանին եաղլաղըպ, իշիւնաէ պիր
աէլիգանը չըգաղընը, վէ արապաաղըպ պիր գաշ չիֆթ սէօգ, սէօյլէտիքալն սօնրա
աաթաաղըն վէրիպ կէօնտէրաիլիւնի վէ սուլուլն քէնաղընաաքի նէրաիվէլէրէ աղաղ-
աիւրիւաիւլիւ կէօրաիւ. Մէրգուլմ շապգաաղըն էնաիւրմիւլ վէ երէզիւնիւ գաաարիւլ
օլաղըզ կիւպի, օւղուլն պիր բալթօյա սարլուլը իտիւ. գօլթուղուլնաա պիր աէ բաքէթ
վար իտիւ:

—Պագասնա՛ հաճո՛ւ, պանա պիրազ եարաղմ իթմէնէ, չու աաաաղ գալաղըաղըմ.
—տէյու բէհլիվան պաղըրաղ իսէ տէ, մէրգուլմ ապա գուլաղ աաաաղըպ, աաղըաղը-
նը շաբուգլաթաղ վէ եօլուլնա տէվալ իթաի:

—Պէօյլէ եէրէ տիւլմիւլ պիր աաաաղ գալաղըմաղա եարաղմ իթմէյի խաթմէյէն
աաաա՛. Ինկիլիզ նամընը Թալըմաղա շաշէսթէ տէյիւ տիր. պէօյլէ աաաալարն թէր-
պիլէսինի վէրմէլի.—տիյէրէք բէհլիվան մէրգուլմ շապգաղընը եօլուլնա քէնաիլիւպ,
գալընընա չըգաղը:

Մէրգուլմ իտէ.—Սէն սէրխօլ օլան արգաաաղընը գալաղըապիլիւնին, եախաա պի-
րազ աուրուլ իսէն չիմաի պիր բօլիս կէլիւ հէր իքիւնիլի տէ Թօրլար Թօրլար կէօ-
թիւրիւր, պու կէճէյի հալ ու շանընըզա լաղըզ պուրէթտէ կէլիլիւնինիւ, բօլիս՝ պու
թուրէթլէ խալգա պիր խըզմէթ իթմիւլ օլուր. Պէնիմ աճէլէ իշիմ վար. պինաէնալէրի
պըրաղըն տա իշիմէ կիտէյիմ. չու Ամէրիգան կէմիսինի կէօրիւյօրմաաղըզ, իւզկիւ-
րա պէլլէյօր, հալաաղըն պուլաղըզ կիւպի եօլա չըգաճազ. եա եէթիլիւնիւ եա եէթի-
շէմէմ. էկէր պիր ալթուլն գաղանաղա հալլէսին վար իսէ, չուլնաան պանա պիր
օանտալըն պուլ տա պէնի կէմիյէ գաաար կէօթիւրսիւն:

Բէհլիվանը տիւլիւնճէ ալաղ.—Ամէրիգաա մը կիտիլօրսիւնըպ, իշիւլ յաաղըմ
շարապըն գուլվէթիլլէ պէն սէնի Թանրաճաղըմ կիւպի կէլիլօր. պէն սէնի հէր հալ-
աէ կէօրմիւլիւմ, լաքին նէրէաէ կէօրմիւլ օլաղըզըմ խաթըմա կէթիլիւնիւյօրուլմ
աէ կէօրմիւլիւմ, լաքին նէրէաէ կէօրմիւլ օլաղըզըմ գալաղըաղըմ տա, պէն աէ օանա
Հալալէ, տէն պանա եարաղմ իթ, չու աաթիւլըզը գալաղըաղըմ տա, պէն աէ օանա
եարաղմ իտէրիւմ, պիր օանաալըն պուլուրուլմ:

—Ալլան պէլաաղըն վէրաիլն օէնին աաթիւլընըն, պըրազ եօլուլնա կիտէյիմ, սէր-
խօլ հէրիֆ:

Իշլէթին Թէէսիլիլլէ աաթա տիւլմէն նաղաղըլա պագաաղա վէ չէր սէօղիւ
հաղաղթ մագաղընաա տիւլլէմէյէ մէյլլի օլան բէհլիվան՝ սէնաալը իղթիղաաղընա
պիր գաշ աէֆալար պիր Թարաֆաան աիկէր Թարաֆա սէյիթաթալն սօնրա, եր-
աղըմ կիւպի պիր հարէքէթը սէրիւն իլէ, սալ էլիլի գալաղըպ մէրգուլմ իքի կէօ-
ղիւնիւն Թա օրթաաղըն պիր եուլուլըզ աղը եէրլէշաթիլիլլէրաի. Տէլիգանը պու հաճ-
աաաաաաաաաա, եէրէ տէվիլիլլէրաի:

Տիւլաիւլիւնաէ շապգաղը պաշընաան եուլաղընաաղ, վէ մալիթապիւլ ըլը-
զըլա կիւնաիւլ կիւպի գաղաթը Թէլիլիւ օլուլնապիլլէճէք տէրէճէաէ մէյաաաա չըգաղը:

Բէկիվան էօնիւնէ օթաւուպ, պիր քաշ քաղիքա գառար մէրգուսն երեզիւ-
նիւ տիգգաթըրնա մուայէնէ իթտիքտէն օնրա, ճէպինտէն պիր տիւտիւք չըգաւըպ,
ուզուննա տիւտիւքէն էօթաւուքիւքէրտի:

—Ձանն իտէրիմ քի էօմիւստէ էյի պիր իշ հէօրտիւմ իտէ, պու իշ տիր-
պու տա պիւրէնք տէյիլ եա՛: Սէն արթըգ պու կէմի իլէ բէք գօլայ Ամէրիգայա կի-
տէմէգսին եա՛: չէրօքէլէրէ պիր թէլկիրաֆ չէքսէմ տէ: Գաչար իքէն էլիմէ տիւշ-
միւշ օլտուղընը խապէր վէրտէմ: Կէր հալտէ մէմուսն օլաճագլարընա Կիշ շիւպիւնէ
եօգ արը:—տիյէրէք բէկիվան սէրխօյլըգտան պիւսպիւթիւն ալըլըպ, արգատաշընըն
եազատընտան թութտու, քէօմիւր չուվալը կիպի գալըրտուր: Լաքին գաւաղըմա պիր
տէս կէլիյօր: բօլիս օլմալը տըր: պիգ չուրառան պիր ան էվվէլ սափուչալըմ քի,
թօրկու սիւալէ մէյտան գալմասըն:

Արգատաշը Պրանտօրֆ իտէ հէնուգ թէմամըլա սէրխօյլըգտան ալըլմամըլ օլ-
տուղընտան:—էկէր Լիվրբուլ շէնրի տէ պազը ճիւմհուրիյէթլէրտէ օլտըղը կիպի բօ-
լիսէր մարիֆէթիյէ իտարէ իտիւմէսէ իտի նէ ալէա օլուրտը: Լաքին պիրազ էվվէլ
տէտիյիմ կիպի իլէրի կիտէնէք եէրտէ կէրի կիտիյօրուգ: Փագաթ թէրազիմիգի դայպ
իտիւպ չայա տիւլմէյէլիմ տէ վազ կէչտիք: թօհաֆ չէյ: պազը ատամլար պիր գաշ
գառէն չէյ իշէլէր: պաճագլարը թիթրէմէյէ պաչլար: . . . պազըլարը տա մուղայի-
րի օլտուրա գառա զիյատէ քէսպը գուվվէթ իտէրէր:—տէյիպ Պրանտօրֆ պիր տա-
հա եէրէ սէրիլիվէրտի: Չափալը բէկիվան մէրգուսն թէքար գալտըրմաղա չալըշ-
աը իտէ տէ, մուվաֆֆա գօլմատը:

—Սէն պէնի պուրատա պըրագսան էյի իտէրսին: պիրազ սէրթ տիր ամմա, թէ-
միգ վէ րահաթ արը: սաթ տօգուգա տօղրու ճիգմէլէրիմ իլէ սընադ տուլուսու կէ-
թիր քի վազթընտա թէաթրօմա կիտիպ վազիֆէմի իյֆա իտէպիլէյիմ, սէն օէֆաի
խաթըր իլէ եէրինէ կիթ, վէ արթըգ պիր չէյ իշմէ: զիրա օէնին տէ բէք ալըն
պաչընտա տէյիլ կիպի: կէնէլէր խայր օլտուն:

—Նէ՛ պէլայա ուղրաաըգ, պէն պու ամմա իլէ ուղրաչամմա, կիտիպ պազմալը,
թէլկիրաֆիսանէ ալը՞գ մը, անլամալը: Ալըգ իտէ, պու վազաալը Մ: Բիլար Մարգօ-
տա խապէր վէրէյիմ, Կէր հալտէ գօնթ տը Մարօլ պիր իքի կիւն պիր եէրէ գըմըլ-
տանամազ: եէտիյի եումըղըն թէնտիր բէք գօլայ կէչմէգ:

5.

Գօնթ տը Մարօլ ալը ու կիրիֆթ օլունտըղը օղրատա, Մ: Բէթէրս Լօնարատա
պուլունմալըպ, պիր մէմուրիյիթ խաֆիյէ վէ նազիքէ իլէ Սօրէթօնա իզամ գը-
լընմըլ իտի:

Գարատէյիմէն ճիւնայէթիւտէն պէրու, սէքիգ աէնէ կէչմիշ օլտըղը հալտէ: Սօ-
րէթօն գառապաաընտա պէոյիւք թէպէտաիւպ վուգուս կէլմիւի իտի: պիր գաշ
ֆապրիգա օհաղը տա բէյաա օլմուշ, կիւնտէլիքիլէք իտէն կէն չըղաւըն մըգա-
րը պրթմըլ: գառապա պիրազ պէոյիւքիւք իտի:

Բէթէրս այրընա պիր խանէտէ իգամէթ իթմէյիպ, օթէլին պիրինտէ իգամէթ-
կեան իթթիլապ իթմիշ վէ հաթթա դարապալէն օլտուգ: վազթըլա մէքթէպ խօ-
ճաաըլա կէնն պիր քէօյիլ գըղը պէյինտէ ճէրէյան իթմիշ օլունպ վէ օգույանլարա
մալիւմ օլան մուհապէրէնին վուգուս պուլմուշ օլտըղը օթէլի ինթիլապ իթմիշ իտի:
Պու օթէլ եախօտ լօգանթա «Սանտալըարըն սէֆասը» նամըլա եաա իտի-
մէքտէ իտի: պուրայա եալընըգ սանտալըար գալըգըրար վէ կէմի թայիֆէլէրի տէ-
վամ իթմէքտէ իտիլէր: Կէմիճիլէրին սէֆասը նէտէն իպարէթ օլտուղընը անլամազ
իչիւն էանաֆը պու մէյիսանէտէ թօրանմըլ օլտըղը վազըթ պուլունուպ կէօրմէք ի-
ճապ իտէր: Կէմիճիլէր թէմիգլիքտէն հազգ իթմէլէր: հազգ իտէնէք օլտալար պու
մէյիսանէյէ կէլմէլէր:

Կէմիճիլէր քէնտիլէրինէ խըզմէթ իտէնլէրտէն թէրպիյէ պէքլէմէլէր: պէքլէ-
տէլէր պու մէյիսանէյէ տէվամ իթմէլէր: չիւնքի մէյիսանէճի իլէ այաղը չարըղը
օլտապ թէլկիւստարըղ, սանտըգըքարըղ, ախըր ուչաղըղը, աշըրըգ, խըզմէթ-
քէտարըգ իթմէքտէ օլան կէնն պիր գարը թէրպիյէ տէնիլէն չէյտէն քէսմիլէն պի-
պէնրէ օլունպ: թէրս սուրաթըլ միւնասէպէթսիգ ատամլար արը:

Հէր նէ հալ իտէ, գօնթ տը Մարօլըն Լօնարատա ախը ու կիրիֆթ օլունտըղը
կիւն, Մ: Բէթէրս րէֆիգի Մ: Օկիւսթ Տարլէյ իլէ պէրապէր, պիր էլինտէ պալըգ
աղը վէ տիկէր էլինտէ պիր օլթա պուլունտըղ հալտէ, պու մէյիսանէյէ եանաչըր-
լար վէ իչէրի կիրէրիլէր:

Տարլէյ մէրգուսն լօգանթաճը գըղա խիթապէն:—Պիր եախօտ իքի եաթազ
պուլունապիլի՞ր մի:

Գըղ պիր գաշ քաղիքա գառար ճէվապ վէրմէյիպ պիր թուլունպա տարը օվա-
լումաղը մէշըղ օլտըղը սըրատա, Տարլէյ սիւալինի թէքար իթտիքտէ, գըղ:—Ի-
քի եաթազ վար:—տէյու ճէվապ վէրտի:

Բէթէրս իտէ նէրալիւնին պաչընտա միւլազաթըն նէթիճէնին պէքլէմէքտէ իտի:
Գըղ:—Իքի եաթազ վար ամմա, պիլմէմ քի սիղէ վէրէպիլէնէ՞քմիլիմ: պուրա-
տա եաթազ արայան բէք պուլունմազ:

—Եաթազ արայան օլմագա, գառունըն իւսթիւնէ էյի եաթազ վար տէյու նի՛-
չիւն եազմըչընըղ:

—Պիգ պուրայա կէլմէգտէն էվվէլ եազըլմըլ իտի: պուլունն վէրկիսի տէ էմլաք
վէրկիսինէ տախիլ օլտուղընտան հալիլէ պրազտըղ, լաքին պիր քէրրէ ուսթայա
թօրալըմ:—տիյէրէք իչէրի կիրտի վէ ալտէթիւտէ իքի եաթազ պուլունապիլէնէյինի
վէ ֆագաթ այրընա օտա վէրէմէյէնէլէրինի պէյան իթտի:

Տարլէյ պիր չիլէ չարապ սըմարլատը, վէ չարապը ուսթաաընըն կէթիլմէթինի
գըղա թէնպիլ իթտի: պու մէյիսանէտէ պիր չիլէ չարապ լումարլանմաաը վուգու-
պուլմամըլ իտիլիլիտէն, գըղ չաչըրտը գալտը:

Բէթէրս իլէ Տարլէյ մէյիսանէյէ կիրտիլէր:

Մէյիսանէտէ քիմաէ եօգ իտի: կէօրիւնիւր քի սանտալը օ կիւնիւ էօյլէնտէն
օնրա պաչգա պիր եէրտէ սէֆա արամաղա կիթմիշ իտի: մասանըն իւզէրինտէ տա:

պահապան վե Իւք կիւնիւ իշխմիւ օլան շարապ գառնէկերինն ալթարընն գալըզլա-
րը կէօրիւնմէքտէ իտի. չաւաղուղունն քիւլիւ վէ տաղընը օլուն քնաղըտալը տա-
մասանն իւթիւնտէ գալմը իտի. եւրտէ գումուն իւզերինտէ ալաղլարընն հչանը
կէօրիւնմէքտէ օլաղը կիպի, թիւթիւն, օղան, մէյին վէ շարապ գոգուլարը պիթի-
պիթին գարըմը, միւնտէպիթիպ պիթ թէաֆֆիւն հուսուլէ կէլմի իտի. Մ. Տար-
ւէ՛) բէնէնէնին էօնինէ կիտիպ, շայա օղըրու աթֆը նաղար էլլէտի, վէ լոզան-
թանը գրգա խիթապէն.

—Պագսան, պու բէնէնէնին կիւզէլ պիթ նէզարէթի վար օլորաղն, պու պա-
թաղըզա վէ հազին սույա պագսագ էլլէնէլի՛ պիթ յէյ մի տիթ. պու աղընթը քի՛մ
պիլիթ նիչէ նիչէ սէֆիլլերին պաշընը եւմիլ տիթ. նիչէ նիչէ էօմիւնտէն օտանմը
պիշարէլէթ պու օղընն ալթընտա քնաթիւլերինէ եաթաղ արաւըլար տըր. նիչէ աղ-
լընը զայա իթմիլ քէսան, պու օղընն իշինտէն օ պիթ տիւնեանն էօլունը պուլ-
մաղա չըզըմըլար, վէ սէվահիլը ֆանիլտէն տէրեաթ էպէտիլէ նաղը մէքեան
իթմիլլէթ տիթ. նիչէ նիչէ ալթուն կիպի բարըլ բարըլ բարլայան սաղար, պալըզը-
լարն աղարընա տօլանմըլար. վէ նիչէ նիչէ կէնն վէ պիկիւնան գրգուր պու չա-
ղըն իշինտէ քնաթիւլերինէ թէսէլի պուլմուլար տըր.—տիշէթէ Օհիւսթ Տարւէյ չու-
պուղընը եաղըզ, տէրին տէրին տիւլիւնէլէթ տալար.

Օհիւսթ Տարւէյ էվի տէյի իտի. Բէթէթ Իլէ պէրապէր էնէմիլլէթի պիթ Իշ
Իլէ մէյաղ օլաղըլարընտան, ֆէյլէսֆանէ վէ աղըզանէ տիւլիւնէլէթ Իլէ զիւնիւ-
րինն եօրմագ թարաֆընը իլթիզամ իթմէմէքտէ իտիլէթ.

Պիւրազտան օթէլին սահիպի էլինտէ պիթ չիլէ շարապ Իլէ մէյաանա չըգաղ, վէ
միւլթերիլէրինէ էօլլէ պիթ շարապ հէնուղ իշմիլ օլաղըլարընը իֆաաթ իթտի. պու
իֆաաթտէն իթի չէյ իսթիլարա՛ն օլունուր. եա շարապ հաղիզթէն նաթիւտէ պիթ չէթ
իտի, վէ եաթաթ իշիլմէզ վէ պէրպաթ պիթ շարապ իտի.

Օհիւսթ Տարւէյ իշին էյի ճիւնէթինն իլթիզամ իտէրէթ չիլէթի աշմաթընը վէ
քնաթիւլ իշին տէ պիթ գառնէ կէթիւրմէսինն վէ օթուրուպ եարըմ սաթթ գառար
պէրապէրլէրիննէ գօնուլմաթընը թէթիֆ իթտի.

—Իշիւ թաշմաղը տըր. իսթէտիլիլզ գառար գօնուլապիլիլիւմ. Հալալար եաղ-
մուրու օլուրաթ, օ զէման պուրաթա աճէլէ իշ օլուր. կէմիւնէլէր չամուրու չիլմէ-
լէրիլէ հիւնուլ իտէրլէթ. պարի կիւրիւլթիւլէրի գառար պիթա ֆիլտն իշէլէթ նէ
իտէ. լաքին պու կիւն հիլ պիթ իշ եօզ.

Մէյիւնէնին սահիպի աղ սէօլլէթ պիթ քիմաթ իտի. քէնտի մասաթընն պաշըն
կէչաթ օթուրու, էլպիսէսինն գօլըլա իլք կիւնտէն գալմը օլան պիթաթ օրիւթ.
վէ կէթիւրմիլ օլաղը շարապը իշմէյէ հաղըլարաթ.

—Տօթթալմ եաղանը տըր. իսանըմըզա աշնա օլմաթըլընտան, գօնուլապիլ.

Պիւրազ վաղըթ չունտան պունտան գօնուլապիլիլիւմ սօնրա. Օհիւսթ Տարւէյ ա-
ճաղա սէթիլ աօգուլ օնէ մուգաթաթալ պու ճիւլարլարա կէնն պիթ գրգըն պաշը-
նա կէլմիլ օլան վաղաթ իսթընտա գալըզ գալմաթը օլաղընը մէյիւնէլէթ օթ-
աթ.

—Պուրապաթա էքէրիւ չայաան պօղուլմը գրգուր չըգարըլար. գանն իտէ-
րիւմ քի գրգար պունտան իսօլանըլար, սաղարընը տարմա տաղընըզ սալըլէրիլ-
լէր, ճէպէրինէ պիթ բուսուլա գօրգար վէ չայա աթըլըլէրիլլէր. Պէօլլէ բէթ չօգ
գրգար կէօրաթալմա, սէնին տէտիլին կիպի սէնէնին սօնուլաթա պուլընմը կէնն
պիթ գրգ ալընա իսթըրմա կէլմիլար.

—Պուրաթա պիթ էրքէթ իլէ կէնն պիթ գրգ պէյնինտէ պիթ միւնաղաթ վուզու-
պուլմուլ, գրգ մէրգուլմ էրքէյին ալընա պիթ բարա ֆըրլաթմը, էրքէյին ալըն եա-
րալանմը. իսթըրնա կէլմիլար մը.

—Պուրաթա միւնաղաթ օլաղըն եօզ, կէմիւնէլէր պաղէն գալկայա թութուլըր-
լար, նալալը չիլմէլէրիլլէ պիթիլլէրիլլէրինն իւզէրինէ հիւնուլ իտէրլէթ. լաքին չօգ
օրիւմէլիլպ պարըլըլար, վէ աղըպինտէ իսօրա թէթմէյէ պալարլար, եօզա էօլլէ ու-
զուն ուզաթիլէ գալկա մարաղայա միւսաթաթ իտէմէմ. լաքին իսթըրմա պիթ չէյ-
լէր կէլիլար. էվլէթ, կէնն պիթ գրգ իլէ պիթ տէլիզանը պէյնինտէ պիթ միւնաթաթ-
լէ վուզու պուլմուլ իտի. օ գրգ քէնտիլլէր չայա աթմըլ պօղուլմը իտի. էվլէթ,
էվլէթ, աէլիզանը սէնին օթուրաղընն եւրտէ օթուրմուլ իտի. գրգ բէնէ-
լէնին եանընտա ալաղաթ տուրմաթա իտի. պիթ արալըզ եիւզիւնէ գարը
տէօրթ ալթուն ֆըրլաթաթըլլէրաթ, պիթիլլէր գաշընն թա իսթիւնէ թէսաթիւֆ ի-
տէրէթ քէմիլինէ գառար ալընը եարմըլ իտի. տէլիզանընն ալընը սարաթ գաղ-
լաթըզ, ալթունլարը թօրլաթը վէ ֆիւթուրըզա չըգաղ կիթտի.

—Շուրաթա տա աճաղա իսթըրնա գալմը՛ մը տըր քի, տէօրթ ալթունն
եալընըզ իւլիւնիւ պուլմուլ իտի. վէ պիթ միւնաթաթ տէօրաթիւնիւլալ արաթաթաթ
սօնրա պուլաթալը կիթմիլ իտի.

Մէյիւնէնին տէրին պիթ տիւլիւնէլէթ տալար, շարապ գառնէնին աղընա կէ-
թիւրաթ, մէյնուր պիթ չէյ իշմիլ կիպի աղընը շաթըրաթաթ վէ բարանն պիթի-
սինն պուլունմաթը օլաղը իսթըրնտա գալմաթընը պէյան իթտի.

—Պու սիւալիմին սէպէպինն ալաթաթալըմ, պէլքի իշին պու ճիւնէթի տէ
իսթըրնա կէլիլար Օ զայա օլան ալթունը պուլմաթ արգուսընտալըմ. հաթթա պու-
լընապիլէնէ օլաթ, մուգապիլինէ պէյ ալթունըզ պիթ պանգնթ վէրմէյէ հաղըրմ,
եիթի չիլինէ գարըն պէյ ալթուն.

—Լաթիֆէ իտիլարըն.

—Նի՛շիւն լաթիֆէ իտէյիւմ, իլթէ պանգնթ հաղըր, իսթէրսէն ալ պազ, գալաթ
տէյիլ. չու մասանն իսթիւնէ գօրուլմ. քիմ քի օ արաթըլմ ալթունը կէթիլիլլէր, պու
պանգնթթ լալըն, հէլալ օլուն.

—Տիմէթ քի օ ալթուն պէյիւմ եանըմտա տըր տէյի գըլաթ իտիլարըն.

—Օ ալթունն սէնին եանընտա օլաղընա էմիլիւմ, մէկէրչի սարֆ իթմիլ օ-
լաթն.

—Գրգաթ, տէլիզանընտ, վէ սաթիլտէն պահս իթտիլմ սըրաթա, սօղըրաթա
ալթուն մաթաթաթ իսթըրմա կէլմէմիլ իտի. լաքին վաղաթաթաթ պիթ պուլընզ սէնէ
68

սօնրա, էօյլէ պիր ալթուն պուլունչ օլտուղըմ տէրխաթըր իտիօրում: Չիւնքի • ռըրտա հաւալարտա պիրազ զիյատէ բութուպէթ օլտուղնտան, սընիյէ մէմուրլա-
րը թարաֆընտան՝ տիւքքեանըն տէօյլմէսինին թամիր իտիմէսի վէ տուվարլարն
կէնիտէն պատանալանմասը թէնպին օլունմըչ օլուպ, տէօյլմէնին թամիրի էսնա-
ռընտա էօյլէ պիր ալթուն պուլունմըչ իտի:

—Օ ալթունը օ զէմանտան պէրու պօղտո՛ւրմատըն մը:

—Նիչիւն պօղտուրմատըղըմ սէօյլէյի՛մ մի: Պու թարաֆարտա էօյլէ ալթուն-
լար բէք նատիր օլտուղնտան, օ ալթունը սազլամազ իսթէտիմ: Լաքին • ալթուն
Հինտիսթանտա տարպ իտիմիչ ալթունլարտան տէյիլ տիր:

—Եա՛, հա՛նկը ալթունլարտան արը:

—Պէնիմ եանըմաքի ալթուն իքի պուչուզ բէնի զըյմէթինտէ իքի թարաֆը
պիր թագըմ էսքի եազըլար իլէ տօլու պիր էնէպի սիքքէսի տիր: սարրաֆա կէօ-
թիւրաւիւմ: տէօրթ բէնի իլէ ալթը բէնա վէրտի: զըյմլթտար պիր չէյօլտուղընր ան-
լատըմ, վէրմէտիմ:

—Բէք եազըլուր իթմիչսին տէ պօղտուրմատըն սազլամըչսըն, իչթէ պէն սա-
նա չիմտի օ ալթունըն օն գաթ պէտէլինի վէրիօրում:

Մէյխանէճի պէչ ալթունա տայանմայըպ, ալթունը կէթիրմէյէ կիթտի, վէ պի-
րազ սօնրա կազէթա բարչասընա ինթիւմա իլէ սարմըչ սազլամըչ օլտըղը ալթուն
իլէ ալտէթ իթտի:

—Իչթէ օ ալթուն, թէչէքքիւր իտէրիմ քի պու միւնասէպէթլէ չու իչիմէ եա-
րամազ օլան բարաւան գուրթուլարմ: չիւնքի աճըգտան էօլիւյօր օլտամ, պու ալ-
թուն իլէ պիր լօզմա էքմէք թէտարիք իտէմէյէճէքտիմ, քէչքէ պէչ ալթը թանէ
տահա օլտայըտը տա, պու Ֆիյաթա վէրէ իտիմ:—տիյէրէք պանգնօթը ճէպինէ գօ-
տու:

Մէզքիւր ալթուն Հինտիսթանը չարգիլէ մախսուս ալթը ետի բուրի զըյմէ-
թինտէ էլլի սէնէլիք պիր սիքքէ օլուպ, ինկիլիզ ալթունընա հիչ պիր վէճն իլէ
միւչապէնէթի եօզ իտի:

—Պիզ պիրազ չըգալըմ տօլաչալըմ, ստաթ պէչէ տօղրու պիզէ Պիրէր իքիչէր
բարչա պրիզօլա հազըլա:

—Եապանճըլար իչիւն պուրատաքի ֆապրիգալար չայանը թէմաչա տըրլար:
չու եազընտա զայէթ ճէսիմ պիր ֆապրիգա վար տըր քի, եիւզլընճէ ամէլէ իչէր:
Չըգան հաֆթա, մաքինանըն պիրի պիր ալէլիյի էզտի էօլտիւրտիւ: Կիտինիզ օ ֆապ-
րիգայը կէզլինիզ, պէնիմ ատըմը վէրինիզ, տէրհալ գապուլ իտէրլէր, չիւնքի ամէլէ-
նըն եէյէճէյինի իլէճէյինի պէն վէրիւրիմ:

Օկիւսթ թէչէքքիւր իտիւպ, լէֆիգի Բլթէրս իլէ տըչարը չըգալար: մէյխանէ-
ճի արգալարընտան պագմագտա վէ քէնտի քէնտինէ:—Պսւ ատամ պէնճէ տիլանէ
տիր: Եանընտաքի հէրիֆ տէ կէօզճիւսիւ օլմալը տըր: պունըն իլէ պէրապէր, պէչ
ալթուն տա պէչ ալթուն տըր, գօլալըզլա էլէ կէչմէզ:

Օկիւսթ Տարլէյ իլէ Բէթէրս, էյլէնճէ արամագտան արֆը նազար իտէրէք:

առղ սօլա պագմագաղըն, էն տար վէ թէնհա եօլլարտան կէչէրէք Սլօրէրթօն գա-
տապսընտան խայընճա միւֆարէգաթ իթտիլէր, վէ կէզէ կէզէ Մ: Մօնթակ Հար-
տինկին գաթլ ու թէլէֆ իտիմիչ օլտըղը Գարա Տէյիրմէնէ գատար վատը օլտուլար:
Գարա Տէյիրմէն տէնիլէն էպնիյէնին ճիվարը պիր վագըթ զայլթ լաթիֆ պիր
մահալ իտի: Լաքին մալիւմ օլան վագաաի ֆէճիէտէն սօնրա, քիմսէ օ թարաֆլա-
րա ռաղպէթ իթմէմէքտէ իտի:

Մէզքիւր խանէնին պիր բէնճէրէսինտէն պաչգա տիկէր բէնճէրէլէրինին գա-
նատլարը գաբալը իտի:

Պաղչէնին եօլլարընը օթլուզ գաբլամըչ, աղաճլար կէլիչի կիւզէլ տալլար ատըլ-
վէրմիչ վէ նիհայէթ հէր թարաֆ եապանի պիր հալ լէսպ իթմիչ իտի:

Մամաֆիհի խանէ պօչ օլմայըպ, Բիչար Մարվօտա լալարգ իթմիչ օլան Մա-
տամ Մարվօտըն գատիմ էմէքտարը Մարթա՝ կէնճ պիր խըզէթճի զըզ իլէ իգամլթ
իթմէքտէ իտի:

Մարթա՝ քէնտիսինէ քիֆայէթ իտէճէք տէրէճէտէ իրատ բէյտա իթմիչ օլտու-
ղնտան, մէրգուլէյի իսթիլտամ իթմէքտէ իտի:

Օկիւսթ Տարլէյ պաղչէ գաբուսընըն չանըն սէսինի ալրը ալմազ գաբուլա տօղրու սէ-

Մարթանըն խըզմէթքեարը չանըն սէսինի ալրը ալմազ գաբուլա տօղրու սէ-
յիրթտի, վէ զըյաֆէթլէրի տիւզկիւն իքի քիչի կէօրիւնճէ չարրուր գալար:

Օկիւսթ Տարլէյ՝ Միսթըրս Ճօնս Մարթայա թէլալիմ իտիլմէք իւզրէ պիր մէք-
թուպ կէթիրմիչ օլտուղընը պէյան իթտի: պու մէքթուպ, խանէնին սահիպէօի Մա-
տամ Մարվօտտան օլտուղընտան, Մարթա մէրգուլմանը քէմալը թաազիմ ու ինթի-
րամ իլէ գապուլ իթտի:

—Պիրէր չայ իչէ՛րմիսինիզ —, սիւալինէ Օկիւսթ Տարլէյ՝ մագաէտլէրի ֆիլլը
գաթլին վուգու պուլարըն օտայը մուլայէնէ իթմէքտէն իպարէթ օլտուղընը պէյան,
վէ օտանըն ալըն հալտէ պուչունըպ պուլունմատըղըն սիւալ իթտի:

—Օ տէհլէթլի վագաատան պէրու քիմսէ օ օտայա ալագ պատմալը տըր: պա-
նա իտիլէն թէնպին պու մէրքէքտէ տիր: Ստա՝ արա սըրա թէմիզլէնմիչ վէ հա-
վաւնտըրըլմըչ իտի իսէ տէ, էչնտսընտան հիչ պիրինէ էլ տօղունուլմալը տըր:

Մարթա նէվազիլէ ուղրամըչ օլուպ աթէլին եանընտան ալրըլամալըղնտան,
պէսլէմէսի Մարայա մահուտ օտայը կէօթթէրմէսինի էմը իթտի:

Բէնճէրէլէր գաբալը օլտուղընտան, ալլու իլէ նէրտիվէն տալթա գարանլըզ ի-
տի: Սարա իքիտէ պիրտէ արգասընա պագարագ, նէրտիվէնտէն չըգըպ, տար վէ ու-
զուն պիր եօլուն նիհայէթինտէ տուրտու, անախթարլարըն իչինտէն պիր թանէսլինի
տըրըպ, թա գարլըսընտաքի գաբունըն քիլիտինէ սօզտու:

—Իչթէ կէօրմէք իսթէտիյինիզ օտա պուրասը տըր:—տիյէրէք, միսաֆիլլէրի
պըրագրպ կէրի տէօնտիւ:

Բլթէրս մէրամընա նիհայլթ նայիլ օլտու, ֆիլլը գաթլին վուգու պուլարըն օ-
տայա կիրտի: Օկիւսթ Տարլէյ լթրաֆը կէօզտէն կէլիտիլքտէն սօնրա բէնճէրէյէ
տօղրու կիտիպ, գաւաւտարը թէմամըլա աչտը, կիւնէլին զըյալը օտանըն իչէրիսի-

նէ տուխուլ իտէրէք եաթաղըն տամադո քէրտէլէրի իւզէրինէ գոնմուշ օլան թողա-
րը, վէ տէօլէմէլէրէ գաբուլարա եաբմըն օլտուգարը խապարաթը մէյաանա չը-
գարա :

Օկիւսթ Տարւէյ իլէ Բէթէրս պիր արատա օտանըն իշէրիսինի թէպիդ իթմէք-
տէ իտիւր. լաքին իքիսինին թէպիդաթը պիրպիրինէ ասլա պէնդէմէմէքտէ իտիւ

Օկիւսթ Տարւէյ՝ նազարըն հիշ պիր նօզթայա տիքմէքսիդին պիր եւրտէն օ
պիր եւրէ թէվէնի իթմէքտէ վէ կէօրտիւլիւ շէյլէրին հիշ պիրինտէն պիր նէթիճէ
չըգարամամադտա իտիւ

Բէթէրս իսէ մուղայիրի օլարագ քէմալը սիւրաթլա օտանըն իշինտէ մէվճուտ
օլան էշեանըն հէր պիրիսինի եւկեան եւկեան մուսայէնէ իթտիքտէն սօնրա նիհա-
յէթ օտանըն հէյթը ումուսիյէսի իւզէրինէ պիր նազարը տիգգաթ հասր էյլէթի

Օկիւսթ.—Նա՛սը, պիր շէյ անլայապիլի՛յօրմըն.—տէտիքտէ Բէթէրս պաշրյ-
լա թաատիդի միւսլայլին պիր իշարլթ իթտիքտէն սօնրա, պիր տիգիինին իւզէրինէ
չէօքիւպ, տէօլէմէյի մուսայէնէ իթմէյէ պաշլատը

—Օրատա պիր շէ՛յ մի կէօրիւյօրմըն

Բէթէրս բարմազարըլա.—էվլէթ, չու թախթայա պագ.—տէյու իշարէթ
իթտի

Օկիւսթ Բէթէրսին կէօթէրտիյի եաթաղըն եանընտաքի տէօլէմէ թախթասընը
մուսայէնէ իթտիքտէն սօնրա.—կէօրտիւմ, նէ՞ վար քի, նէ՞ օլմուշ

Բէթէրս բարմազարըլա վէ թէլաշ իլէ.—Չօգ չէյ, սէնին հէքիմիք վէ ճէր-
քանըզլա մէհարէթինէ հիշ տէյէճէյիմ եօգ. սաֆրամ գապարըպ տա պիր իլաճա իւ-
զումում վէ եախօտ աթըն պիրինտէն գօլումա պիր թէքմէ եէյիպ տէ պիր մէրհէմէ
ինթիյաճըմ օլտա, պիլաթէքտտիւտ սանա միւրաճաաթ իտլը իտիմ. Պուսլար էյթ
ամմա, բօլիս մէմուրըզը նէ տիմէք օլտուղընտան հիշ խապէրին եօգ. իսպէրին օլ-
օայըտը, պու թախթայը կէօրիւպ տէ պու սիւալի իթմէզտին. իսթընա կէյի՛յօր
մը. Րիշար Մարվօտ ալէյինտէ տէրմիյան օլընան տէլաիլ վէ պէրահիյնտէն պիրտե
էլպիսէսինին գօլումտա կէօրիւմիւշ օլան գան լէքէլէրի իտի. չու թախթանըն իւ-
զէրինտէ եարըզ վէ չաթլազարը կէօրիւյօրմըն, կէօրիւյօր իսէն սէօլէյիմ. Րիշար
Մարվօտ պու օտանըն ալթընտաքի օտատա ուլույօրմըն, օ տէրէճէ եօրկուն ըմը
քի, էլպիսէլէրինի պիլէ չըգարմայա գուվլէթի գալմամըն օլտուղընտան, էլպիսէսինի
եաթաղընըն իւզէրինէ եզըրը վէրմիշ, չու հալտէ էլպիսէսինին գօլումտա գան լէ-
քէլէրի պուլումմասը բէք թապիի տիր. թախթանըն չու եարըզ վէ չաթլազարըն-
տան, գան սըզմըն ալաղըտաքի օտայա ազմըն վէ Րիշար Մարվօտէն էլպիսէսինին
գօլումա տամլամըն, Միւտաֆէա իտէն ավօգաթը բէք անմագ պիր առամ ըմըն քի
պու թաֆսիւթը հուգուրը մահքէմէտէ սէօլէմէմիշ. էկէր մուհաքէմէտէն էվլէն
պէն պու օտայը կէօրմիւշ օլտայըտըմ . . . լաքին օ սըրատա էնէմմիլէթի պիր մէ-
մուր տէյիլ իտիմ քի, պէօյլէ էնէմմիլէթի իլէրէ գարըշապիլէ իտիմ. կէլէիմ իքի-
ճի ճիէթէ. չու մահուտ Հինտիսթան սիքքէլէրինտէն պիր իքի բարչա շէյ էլէ կէ-
չիմէլիյիմ. չիւնքի, պիգիմ հէմ էօլիւ հէմ տիրի օլան տէլիգանընըն մէյաանէտէլէ

կէնճ գրգա վէրմիշ օլտըղը բարալարը չու օլտապըն իշինտէն պուլմուշ օլտաղընտ
հիշ չիւպէմ եօգ տըր.—տիյէրէք քէնտիսինէ թէսլիմ իտիմիշ օլան անախթար իլէ
մէգքիւր օլտապը աշըպ, իշէրիսինի մուսայէնէ պաշլատը. Տօլապըն իշինտէ պիր շօգ
տէրէքլէր, գութուլար, կէօգլէր, քէօյէ պուճագ տէլիքլէր վէ կիգլի մահալլէր օլտապ
ճիւմիւսի էսքիմիշ վէ քիւֆլէնմիշ իտի

Բէթէրս տէրէքլէրի չէքտի, գութուլարը աշտը, տէրէքլէրին իշինտէ թէքքար
պաշգա տէրէքլէր վէ գութուլարըն իշինտէ պաշգա գութուլար գուհուր իթտի.
պուսլարտան մատաա պիր թագըմ էսքի քեաղըտար, զըրմըղը գօրտէլա իլէ պ-
աքլէթ բաքլէթ մէքթուպար, էլլի սէնէ էվլէն եարըմըն միսիսթիւր-բէմլէր չըգտը

Օկիւսթ Տարւէյ, Բէթէրսին պու թէհարրիյաթընտան օտանըպ, պիր միւտալէթ-
ճիք թաթիլ իթտիքմէք իւզըն,

—Պօլումա եօրուլույօրմըն, Ժապէլ Նօրթ կիպի պիր խապիս հիշ հէյաթի եւր-
տէ իգինի պըրագը՛ր մը

Բէթէրս պիրագ սապը իթմէսինի իշարէթ իթտի

Օկիւսթ օմուզարընը սիլքիպ, սիկարաաընը եագտը, վէ բէնճէրէնին եանընտ
կիտիպ վէ գօլումըն քէնարա տայաթտըրըպ տիւմանըն տըչարը տօղրու սալմուրմա-
ղա պաշլատը. Բէթէրս իսէ էվրագ բաքլէթլէրինին արալարընը թէհարրի իթմէքտէ
օլուպ, պիր արալագ թէհարրիյաթը վագրասընտան հիշ պիր էմարէ էլէ հէյիքմէ-
յինճէ վագ կէլէճէք իքէն էլինէ պիր պլգ բարա թօրպասը կէլաի. թօրպա պօյ օ-
լուպ, Բէթէրս տիւչիւնէ տիւչիւնէ մլգքիւր թօրպայըն էլինտէ օյնամագտա վէ իշի-
նի տըլընա չէլիւմէքտէ վէ սաղա սօլա սալմամագտա իքէն, թօրպանըն պիր քէօ-
չէսինի օլտապա վուրաբագ, պիր մատէն սէսի իշիթտի. Պու սէս թօրպանըն տիքիլ
արասընա սըզըմըն գալմըն օլան պիր սիքքէտէն գուհուրա կէլմիշ իտի

Գաթիլ՝ տօլապըն իշինի աճէլէթէն թէհարրի իթմիշ վէ մլմուլ իթտիյի մէպլա-
ղը պուլամամըն օլտուղընտան, թօրպանըն իշինէ պիր էյիճէ արամագա վագրթ պու-
լամայըպ, պու սիքքէ պուրատա գալմըն. պուլուման սիքքէ մէյաանէճիին միյա-
նէտէ պուլմուշ օլտըղը սիքքէնին եարը գըյիլէթինտէ վէ ֆագաթ աշը թաթիլտէ
տարպ իտիմիշ քիւչիւք ալթուն պիր սիքքէ իտի

Բէթէրս մլմուլիլէթլէ բարմազարընը չաղրտաթտըղը սըրատա, Օկիւսթ Տար-
ւէյ տալկընըզտան ալըրպ, պաշընը չէվիտի. Բէթէրս քէմալը աղամլթլէ պուլմուշ
օլտըղը ալթուն սիքքէյի ըլֆիգինէ կէօթէրտի

—Նիհայէթ պուլտու՛ն մը, սէն էօյլէ պիր տտամըն քի, էկէր իսպաթը միւտ-
տաա զըմիւրտա չու սիքքէյի պուլամամըն օլտայըտըն, հէմէն հէմէն ելինտէն ի-
թիւա վէ իմալ իտէճէքտին

—Պիշարէ տէլիգանը պիր թագըմ անմագ տտամլարըն էլինէ տիւշիւտ տէ՛սէ-
քիզ սէնէ գուրպան օլմուշ. պիրագ տահա օ գալալլընը տիլթէթէ տէ հէօնտէրէճէք-
լէր իտի

Րիչար Մարվոտըն սատրգ տօթու ճերբան Օկիւսթ Տարլէյ իլէ Բէթէրս՝ Գարա Տէյրմէնտէքի օտայը մուայնէն իթաիքլէրի սըրաւա, Րիչար Մարվոտ Լօնտրաւա տաթլարը վէ տագիգալարը տայըպ տուրմագտա իտի. զիննին էն զիյատէ մէշղուլ իտէն չէյ թապիի քէնտի իտաւասը իտի:

Ասըլ գաթիլ էլէ կէյինճէյէ տէկին խալգա կէօրիւնմէմէսին, վէ կէօյա տիւն- ետաւ տէյիլ իմիշ կիպի սապը ու թէհամմիւլ իթմէսին Օկիւսթ իլէ Բէթէրս թաւ- տիյէ վէ բէնա իթմիշէր իտի:

Հագիգաթը հալ զահիրէ չըգտըղը հալտէ, Րիչարըն աշըր աշըգ վէ եիւզիւ րաք հէր եէրէ կիրիպ չըգապիլճէյի տէրքեար վէ աշիքեար իտի. լաքին Րայմօն տը Մա- րօլ քէնտիսին թաւգիպ իտէնլէրին էլիւտէն գաշմըլ օլտուղընը, վէ նէրէյէ կիթ- տիյինի քիմսէնին պիլմէտիյինի խապէր ալտրգտա ֆիլգէլատէ մէյուս վէ մահղուլն օլտրադ, քէնտիսի տէ օրթայա չըգրպ օ խայինի արամագ ազմինէ տիւշտիւ իսէ տէ, վալիտէտիյինի իպրամը վէ տօսթու Գօրտօննէրին բէնասը վէ իգապէլին իւհանը վէ տաւաթընը թէվտի իթմիշ օլտըղը ալօգաթլարըն նասիհաթը իւզէրինէ վազ կէշտի. անճագ նէ վալիտէտիյինի թէսլլիյաթը նէ ալօգաթընըն թէմիւնաթը վէ նէ տէ Բ- զապէլին կէօյ եաշը իլէ բէնա վէ նիյազը թէլաշ վէ ըզտրրապընը թէսքին իտէմէ- յիպ, գալի զէնճիւրէր իլէ պաղը պիր արսաւն կիպի հիտաթ ու զազապընտան քօ- քիւրիւպ քէօրիւրիւպ տուրմագտա իտի. մամաֆիհի ազշամ օլմագտա վէ ֆիրարի- տէն պիր խապէր կէլմէմէքտէ իտի:

Տօսթու Գօրտօննէր սապահըն իւշիւնէ գատար Րիչարըն եանընտան ալորմա- յըպ, օ կէնէ չէրօքլէրին ճէմիլթի օլմագ հասէպիյէ ճիւմէսինի պուլապիլճէյինէ էմին օլտուղընտան, սաաթ իւշտէ միւֆարէգաթ իթտի:

Միւֆարէգաթտան էվլէլ Րիչար Մարվոտա չու վէնէ իլէ իտարէի լիսան էյլէ- տի.—էկէրչի օ խապիսի եազալայամայօր իսէն, տիմէք քի եազալայամայօրըն, պու հալտէ նի՛շիւն պու գատար թէլաշ վէ ըզտրրապա տիւշիւյօրսըն. սէն պիր ալվիլի չար քէօյէյէ թահվիլ իթմէյէ ուղրաշրօրսըն. տէվրէ եուվարագ տըր, չար քէօյէ օլտագ վէսսէլամ. էկէր օ խապիս պիր տահա սուլուն եիւզիւնէ չըգաճագ օլուր- սա, թութոր, աստըրըվէր. էկէր խալղը ալտաթմագ իւզրէ կէնէնին միւնասէպլթ- տիգ պիր վագթընտա ասմայրպ տա ուլկուն պիր վաղըթտա ասաճագ օլուրար իսէ՝ պլն տէ կիտէր մաէլմէնուլիյէ սէյր ու թէմաշա իտէրիմ. էկէրչի մէյտանա չըգա- յաճագ իսէ, նի՛շիւն պու գատար զիննին իլգալ իտիյօրսըն. չու իշէրտիքի տիպէր զըզ իլէ, Տարլէյին հէմիլիւսիյէ էվլէնի վէր. սէնի տէլի տիվանէ կիպի սէվիյօր, քէյֆինէ պագ, իշթէ պլնիմ բէյիմ պու մէրքէլտէ տիր:

Րիչար Մարվոտ օրգընթըլը պիր աշըր սէրա չէքէրէք վէ էլինի տօսթու Գօր- տօննէրին օմուղունա գօյարագ.—էկէրչի պու ալէմտէ հէր քէս սէնին ալիւազընտա օլտա իտի՝ Նարօլէոն Պօնաթարթ Գօրտիգա ճէլիւրէսինտէ հաքիմ, վէ եախօս Ծրանտա

օրտուտա զապլթ օլտըղը հալտէ վէֆաթ իտէր իտի:

—Հէր նէ հալ իսէ, իթտիյիմ լաթիֆէտէն աօլայը զապահաթըմ վար իսէ աֆօ լթ. պլն հէման ու չալըմ կիտէյիմ չէրօքլէրի պուլայըմ, պագայրմ օրթտա նէ՝ վար նէ եօգ. բէհիվան պուրալարտա օլտայրտը, պիգէ վագթ ու վէմանընտա հալտաթ նէթիյտիրի իտի. չիմտիլէ կէնէլը խայր օլտուն:

Գօրտօննէրին աղղընտան չըգանալ չալըմ կիտէյիմ թապիրինտէն մէրգուլն տա- ճուլ պիր ատամ օլտըղը զաննիւս զահիպ օլունմամալը տըր. Գօրտօննէրին աճէլէ պիր իշ կէօրմիւշ օլտուղընը ֆէրտը վահիտ կէօրմէմիշ տիր. չըմէնտըֆէրէ կիտէնէք օլտա, իսթիտիյի գաթարա ելթիշէմէմիշ, վէ ֆիւթուրըզնա հարէքլթ իտէն գաթա- րը սէյրէ տուրմաշ տըր. հայաթը օ վաթարա ելթիշէմէքտէն մատուտ օլտա պիլէ, եինէ իլլիթիպի տէյիշտիրմիւշ վէ քէյֆինի պօզմագ պիր ատամ տիր:

Շու հալէ նազարէն, Գօրտօննէրին ուշալըմ կիտէյիմ տէմէսինտէն քէնտի թէր- թիպի վէնէ իւզրէ կիտէնէյի անպալմագ լաղըմ կէլիւր Պինտէնալէյն աշէսթէ աշէս- թէ եիւրիւրէրէք չէրօքլէրին ճէմիլթ մահալի իթթիսազ իթմիշ օլտուղլարը մէյ- լաւնէյէ միւվասէլլթ իթտի:

Գաթուլը չէրօքլէրէ մախսուս չալը իլէ չալար. ազշամարը սապահա գատար սաշարընը քեաղըտարա սարպ, սապահէքի միւլթիւրիլէրէ կիւզէլ կէօրիւնմէք մէ- րագընտա պուլընան վէ էիգա իսմինի թալըյան գարը գաթուլը աշար:

Գօրտօննէր իւշ արգատաշ պուլտու. պունար թէլաշը պիր սէօպլթէ տալմըշ- լար իտի:

Պիրազ էվլէլ բէհիվանտան պիր թէլէկրաֆ կէլմիշ իտի. մէզքիւր թէլէկրաֆ չէօյլէ իտի:

«Ի. Մ. ա սէօյլիյին քի պուրատա տըր. եէրիշտիրտիյիմ եուլմուգտան պիր ի- քի կիւն եէրինտէն գրմրտայամայաճագ հալտէ տիր»:

Գօրտօննէր թէաճիւպտէ գալըպ.—Պու հալմատիւլը էյի, լաքին Բէթէրս եա- րոն ազշամ ալտիթ իտէնէք տիր. աճապա Սլօրէրթօնա պիր թէլէկրաֆ չէքսէք մի. Սլօրէրթօնտա պուլունտըղընը պիլիլիմ. էկէր պիր արապա պուլուպ տա թէլէ- կրաֆը կէթիւրէն օլուրսա, Րիչար Մարվոտա բէք պէօյիք պիր խըզմէթ իթմիշ օլուր: Հէյէ պլն չու թէլէկրաֆը եազայըմ հազըր իտէյիմ.—տիյէրէք աթիլ մաալ թէլէկրաֆը եազար:

«Լիլրրուլա կիթտի, էլիմիգտէն գաշար, օրատա տըր»:
Պու թէլէկրաֆը քէմալը նէպաթլթի բէֆիգիլիւնէ իպրազ էյլէտի Սըլթէրս թէլէկրաֆը էլինէ ալըպ.—Պլն պու թէլէկրաֆը կէթիւրիւրիւմ.—տէտիքտէ, Գօր- տօննէր:

—Հայտէ եօլա չըգ. Սըլթէր, սէնի կէօրէյիմ, սագըն եօլտա պիր թէաթրօ ըլ- Էթի թէլէլթի իթմէյէ տալըպ տա վագրթ գայ իթմէյէտին. սէն տէ, Լիգա, պանա պլթ գաւէն չըուպ եար ամմա պլնիմ թապիլթիմ կիպի թաթր օլտուն.—տէտի:

Պու միւսասէպլթտէն իւշ կիւն սօնրա, Լիլրրուլը իւզլէրինտէ վագը պիր մէյիտանտէ իւշ քիշի էօյլէն եէմէյի եէմէքտէ իտի:

Գունարան պիտի բնակվան վե տիկերէրի տէ Մ. Օկիւսթ Տարւէյ իւէ Մ. Բէ-
թէրս իտի:

Բէթէրս՝ Լանգաչի հաքիմնուէն իմզալը պիր քեաղըսը համիլ օլուպ, պու-
քեաղըսա բէք գիյառէ Լէնմիլթ վերմէքտէ իտի:

Օկիւսթ իւէ Բէթէրս ալմը օլտուզարը թէլկրտֆ մուծիպինճէ տօղրուճա Լի-
վերրուլա կէլմիլէր վէ օրտաա բնկիվան իւէ պիրէչմիլէր իտի:

Բնկիվան տախի գօնթ տը Մարօլըն նէ եօլտա ֆիրար իթմիչ օլտուզընըն թաֆ-
սիլաթընը նաթըզ վէ Բէթէրս իւէ Օկիւսթ Տարւէյ վէրիմիչ օլան թալմաթը յիւ-
պէյյան պիր թագըմ մէքթուպարը համիլ իտի:

Գունար պիրիպիրիւնի պուլտըգտան սօնրա, ըրիթըմա նազըր պիր աքարթը-
ման քիրալմարլար իտի:

Սապանտան ազլամա գառար բէնճէրէնին էօնիւնտէ օթուրուպ քեաղըս օյ-
նարլար իտի:

Գու հարէքէթլէրի թապի Ռիչար Մարվօտըն իշինէ կէլմէմէքտէ իտի:

Եւլընըզ Մ. Բէթէրս սըգ սըգ տըշարը չըգար վէ հէր կիթտիքլէրի եկրտէ իթաաթ
կէօրէն պիր թագըմ հիքմէթամիզ թալրըլը քէսան իւէ պուլունտըզարը օթէին քէ-
չէսինտէ գօնուչուր, պէրապէրիւնճէ կէզէր, ըրիթըմ վէ լիմանտաքի կլմիլէրի
կէօղաէն կէչիրի, ազլամ օլունճայա տէկին ճիվարտա տօլաչըր, վէ զօյ կէզմէքտէ
օլան մէրգուճ քէսանա ըաթթ կէլտիքտէ պազէն տօթ վէ արգատաչ կիպի սէլամ
վէրի, պազէն հիչ թանըմայօրմը կիպի եանլարընտան կէչէր վէ պազէն տախի ա-
ճէլէ թէլթիպ պիր թագըմ իշարէթլէր վէրի ալըր իտի:

Իւչիւնիւն տէ պուլունտան պաչգա հիչ պիր իշի օլմալըպ, գուլանըմը օլան պիր
թագըմ թէլտպիրլէրէ րաղմէն, գօնթ տը Մարօլա տաիր հիչ պիր մալիւմաթ ալընա-
մալը, վէ ֆագաթ գօնթ տը Մարօլա պէնզէր պիր քիմսէնին նէ տէնիզտէն վէ նէ
տէ գարատան Լիվերրուլտան չըգմամըլ օլտըզը անլաչըմըլ տըր:

Գունըն իւէ պէրապէր Բէթէրսին ճէսարէթ վէ թէլհամիլիւնէ գ'ըրէ գառար
խալէլ կէլմիլիպ, նէրտիվէն իւզէրինտէ վէ եախօտ օթլիին տար սուֆալարընտա վէ
տօգադտա վէ ըրիթըմ պօյունտա չունըն իւէ պունըն իւէ գօնուչտըգտան սօնրա եի-
նէ մէմուռնէն կէլիր բէնճէրէնին էօնիւնտէքի մասանըն պաչընա կէչէր, վէ կէօյթ
պիրիպիրիւնի պօղաճազլարըմըլ թարզընտա օյուն օյնամագտա օլան Տարւէյ իւէ
բնկիվանըն օյունուըն սէյր իտէր իտի:

Գունարըն թալր ու հարէքէթլէրի զահիրէն պէօյլէ իտի իսէ տէ, հէր իքիթ
տէ Բէթէրսին վաղիֆէսինէ չէրիք իտիլէր, Ռիչար Մարվօտը թիմարխանէտէն գա-
չըրալտան պէրու Օկիւսթ Տարւէյ քէնտիսինէ էնէմիլթ վէրմէքտէ օլտըզը կիպի,
բնկիվան տախի գօնթ տը Մարօլա եուլմուզու եէրէչտիրտիյի վէ մէրգուճ մու-
վազգաթլէն զըմրտայամաճագ պիր հալէ գօյտըզը տաղիգատան պէրու քիմսէնին
միւտալիլէսի օլմայարագ օ խախի խօտ պէ խօտ էլէ կէչիրմէք վէ պուլ սուրէթլէ
ինտէլալմ չէօհէթ գազանագ արզուսընտա պուլունտըզընտան, Բէթէրս կիպի պիր
զաչ բարմագ պօյունտա պիր տաալըն պէօյլէ պիր չէօհէթէ նախ օլապիրմէսին

խաթընա կէթիրտիքճէ քէտէր վէ էսէֆ իաէր իտի:

Լաքին ախլէագը թէլաչսըզ վէ իմթիղաճըլ օլտուզընտան, վէ տիմաղընա սլաթ
պիր եէմէք եէրճէսինէ քէմալը նէչէ իւէ խաալինի եէրէ տէվիրմէյէ ալըմըլ պա-
լունտըզընտան, չարնաչար տիղկինի գուլանմաղա ալըմըլ օլան էլլէրէ թէլալմ իթ-
մէյէ գաիլ վէ րազը օլմաղա մէճպուր օլմուչ, վէ բէֆիգի վէ չէրօքէլէր ճէմիլէթ-
նին էն էսքի ազաալ օլան Օկիւսթ Տարւէյ իւէ բիթսընը վէ պիրաալըն իւէրէք
վազթընը կէչիրմէքտէ պուլունմըլ իտի:

Մամաֆիհի իւչիւնիւ կիւնիւ սապան Օկիւսթ Տարւէյ իւէ բնկիվանը պիր սը-
զընթը տըր պաաալը, իւչ քիչի քեաղըս օյնայարագ վազըթլարընը կէչիրմէքտէ ի-
քէն, իւչիւնիւնիւն եանի Բէթէրսին՝ իքիտէ պիրտէ քիմ օլտուզարը նամալիւմ օ-
լան պիր թագըմ քէսան իւէ կիզլի կիզլի կէօրիւմէք իւզրէ օյունու պրրագըզ
զալգմասընտան նաչի, պիր գաթ տաչա սըզըլմագտա վէ նիհայէթ հէր իքիթի քէն-
տի մէքեանլարընը արզու իթմէքտէ իտիլէր:

Պիր արալըզ Օկիւսթ Տարւէյ.— Պէն մահալլէտէն չըգտըզըմա, հիչ պիր իա-
թա եօզ իտի, հէր քէս եէնի չըգտն պիր հապպ արգասընա տիւլմիւչ վէ պու հապ-
պըն բէք չօզ ֆաիտէսինի կէօրմէյէ պաչլամըլ իտի:

— Պանա գալըրսա պիզ չու խապիսի էլիմիղտէն գաչըրաթ, պիր տաչա տա
էլտէ իտէմէյէճէյիլ, պունըն իշիւն էն խալըրըս պիրան էվվէլ Լօնտրայա ալտէթ
իթմէք տիր, պէնիմ էլիմ վաչիլ գուլարը ալլամաղա ալըմըլ տէյիլ տիր Սօգաղըն
քէօչէսինտէ վէ նէրտիվէն պաչընտա պիր թագըմ աաալար իւէ իշարէթլէ գօնու-
չարագ էօյլէ եապանի պիր գուլըն էլէ կէչիրիլէճէյինի իւմիա իտէճէք տէրէճէտէ
տիվանէլիք իտէմէմ:

Բէթէրս բարմազլարըլա.— Ֆարզ էթ քի . . .

— Վազ կէչ չու բարմազլարընտան, չիւնքի պիր չէյ անլայամայօրեւմ:

Բէթէրս բնկիվանըն պու սէօզիւնէ ֆիւթուր իթմէտի, լաքին պէչանը թէէս-
սիւֆ իտէրէք ճէպինտէն եաղը պիր տէֆթէր իւէ քիւլիւք պիր գուլըն գալէմ
լըգարըպ, տէֆթէրին պիր սահիֆէսինէ չէօյլէճէ եաղտը:

— Ֆարզ էթ քի պու կիւն եազալայալըմ:

Բնկիվան Բէթէրսին եաղտըզընը պիր իքի տէֆա կէօղաէն կէչիրտիքտէն սօն-
րա.— Սահի՜ մի, եազալայաճաղընա էմիւնիսին, ֆարզ էթ քի եազալաալըզ, ֆարզ
էթ քի եազալայաաալըզ, պէնճէ օ խապիսի էլէ կէչիրէպիրմէք իթիմալինի կէօրէ-
մէյօրուճ, ֆարզ էթ քի պիր օթ եղընթըսը իշինտէն պիր իշնէ արամագտան վաղ
կէչաթէ տէ իշիմիզէ կիւնիւմիւզէ պազըզ, էկէր սէնին տէ պիր գրըն օլալարը,
կէչաթէ տէ իշիմիզէ կիւնիւմիւզէ պազըզ, էկէր սէնին տէ պիրան էվվէլ էվինէ
վէ պու գըզըն միւլթէրիլէրինէ խըզմէթ իթսէ իտի, սէն տէ պիրան էվվէլ էվինէ
կիթմէնին չարէսինի տիւլիւնիւպ, եապանճը գօնթլարըն եազասընը պրրագըր բարմ:
— Օ հալտէ նէ՝ տուրուչօրսըն, գալզ կիթ:

— Թէչէքքիւր իտէրիմ, լաքին սէնին օ խապիսի էլէ կէչիրէճէյինի կիւն պըրա-
զըպ տա պուրատան սալուչլամ, չիմիյէ գառար սապր իթաիմ, պու կիւն տէ
սապր իտէրիմ, Ջանն իթմէ քի էլէ կէչիրէճէյինի իւմիա իտիյօրուճ, աալա:

Պու սըրաւաւ Օկիւսթ Տարւէյ սէօզէ գարընըպ.—Պուսըւար հէք պօշ միւստաւէլէ-
լէր։ Պու իշտէ Բէթէրսին մագսէտի՝ տանա պանա ըէգապէթ իթմէք վէ շան ու շէ-
քէֆ գազանմագ տէյիլ արի։ Պէննէ, սանա Լիվըրդուլըն հալաօր եարամայօր։ Վիզ
պաւրտա Բէթէրս իւն պէրապէր պուլուսմայը վէ օնըն թալիմաթը մուսնիպիննէ հա-
քէքէթ իթմէյի վատ իթմիշ իաիք։ հէր նէ գատար սա շու իշտէն օսանմը վէ սը-
ղըմըլ օլսագ, վէ եախօտ տահա ասղըրուսու պօշ պօշ օթուրմագտան օսանմըլ օլ-
սագ, եինէ սապր իթմէյէ մէգպուրըզ, հէր հալտէ իշէ գարընմագ պիզիմ իշիւն
տահա խալըլ տըր։ չիւնքի գարընմագ օլսագ ինթիմալ արը քի թէրս պիւր շէյ եա-
քաբըզ։ պիննէնալէյն պէննէ շու արալըզ հէր քիմ քի պուրատան սալուշուր կիտէր
իսէ՝ Բիշար Մարվօտըն ասթու տէյիլ Թիմէք տիւր։

Բէնիվան իշի կէվէթտիւրիպ.—Հագընըզ վար։ լաքին պէնիմ տէ միւրատըմ՝
հէր սապտի գահվաթըտան էվվէլ պիզիմ թէգկեանտար իւն պիւրագ տէօյիւշմէլիյիմ։
պէն պուսու եարմագամ քէյֆիմ ետրինէ կէլմէզ։ Իսթէրսէն սօյուսն սէնին իւն պի-
րագ կիւլէշիւմ։

Օկիւսթ Տարւէյ եուսուրըզ կիւլէշինտէն տէ թէլէզզիւզ իթալինտէն, Բէթէրս
իւն մատալը պիւր քէօյէյէ աթաղգտան սօնրա իքիսի կիւլէշմէյէ պալաւալըլար։ Օ-
կիւսթ Տարւէյին սէնաաթը՝ Բէնիվանըն համալաւորընա միւտաֆէա իթմէքտէն իպա-
րէթ իաի։

Բէթէրս տէլէթէն ետմէյինի ետաիքտէն վէ գահվէսինի իշաիքտէն սօնրա, ֆըր-
լաթը արշարը չըգալը։

Բէնիվան պիւր արալըզ կիւլէշի պըրաղըպ.—Պէն պու առամըն պու իշի իւշ
կիւնտէն պէրու կիզլի սագլամաշնտան առթիւ սըզընթը հըսօ իալիօրու, պազըն-
ալը եինէ հիշ մէյաանաա եօզ։

—Պանա գալըրօա իշլէր սըրաւընտա կիտիօր, հէր հալտէ պու առամ գօնթ տը
Մարօլը իւն կէլիւրէնէք տիւր։

—Մէմուլ իթմէմ, էլէ կէլիւրէնէք օլսա պիւլէ նա՞ւըլ գապթ իաէպիւլէնէք, պէ-
նիմ կիպի սօլ էլիյի պիւր համա իաիւպ տէ գաֆասըն եարաբագ օօգաղըն օրթա-
օքնա սէրէպիւր մի։

Պու սըրաւաա գաբու ալըլալը, վէ իշլէրի գատիֆէ գօթիւմիւ պիւր տէլիգանը
կիւրաի, գօշմագտան առթիւ նէֆէսի քէօիւմիշ օլուպ, էլինտէ պիւր քնաղըլ բարչա-
օր թութմուլ իաի։

Ալընտան աշաղը ագան թէրլէրի կէօթէրէրէք.—Շու հալիմէ պազընըզ աա
պէնիմ իւնրէթիմ օլան ալթը բէնսի տէրհալ վէրինիզ, եօլու պաշը գօշա գօշա կէլ-
աիմ։

Ելինտէքի քնաղըլըն իւզէրինտէ շու վէնն իւն եաղըլը իաի։

Վաշիւկիւն նաւ օթիւնէ սաաթ իւշտէ Նիւ-Եօրգա միւթէվէննիւն հարէքէթ
սիւննէք տիւր։ իսքէլէտէն պիւր ետրէ տըրմայընըզ վէ կէմիյէ կիւրէնէք եօլուարա
առիգգաթ իաիւիզ։ պէն սիզէ աշալըզ իթմէթէն սիզ պանա աշալըզ իթմէյի-
քիւր։

—Պու բուսուլայը վէրէն քիմսէ, օլաննա գուվէթիմէ գօշարագ կէթիւրիպ սիզէ
թէօլիմ իթմէմի թէնպին իթմիշ իաի։ Պէնիմ խըզմէթիմ պիւթաի, թէնէքքիւր իաէ-
րիմ, իշթէ պէն կիտիօրու։—տէյիպ իւնրէթինի ալաղգտան սօնրա միւֆարէգաթ
էլլէտի։

Բէնիվան՝ կէլէն վարագալընի քէմալը տիզգաթիւ միւթալէա իթաիյի սըրա-
աա, Օկիւսթ Տարւէյ.—Պէն տանա տէ՞մէտիմ մի քի Բէթէրս պու իշի պէնէրիւր
Գալգ պազալըմ, չապգանը գօ, եօլա չըգալըմ, վաղըթ զայ իթմէյէլիմ, սաաթ իւշէ
չէյրէք վար։ Պու գատար գահմէթ վէ էզիյէթ չէքտիքտէն սօնրա հիշ օլմագաա ի-
շին նէթիւնէսինի կէօրէլիմ։

—Պէն տէ սօղըրուսու պու իշի զիյատէսիյէ մէրագ իալիօրու, իսապէթ օլմուշ
քի միյաէմի չօգ սօլտուրմամըլմ։ եօգսա լիւզուլը հալինտէ գօլուսու իսթէտիյիմ
կիպի օյնաթալըրաւաւաւագալըմ։

Վաշիւկիւն սէֆիւրիւրէ բէք չօգ քէսան կիւլէնէք օլտուղընտան, պու ճէսիմ
կէմիյէ եօլուարը նազլ իաէնէք օլան վէ ըրթթըմա եանալըլ պուլընտան քիւլիւք
պիւր վաբօր՝ եօլու վէ պիւր չօգ էշա իւն տօլմուշ իաի։

Պուստան մաաաա ըրթթըմաա տա պիւր չօգ քէսան պիւրիքմիշ իաի։

Պու ճէմիյէթ պիւր թագըմ իթիյար գատընլարտան, թէաթիւ օյուսուլարըն-
տան, մալինի միւլքինի սաթմըլ սալմըլ, վաթաննա կիւլէյէ գարար վէրմիշ իրաա
սահիպէրինտէն, պապալարընտան ետմիշ օլտուղըլը միւրաա իւն մէմէքէթտէն մէմ-
լէքէթէ կէզիպ տօլաշմագ տըրուսընա տիւլմիւշ տէլիգանըլարտան, վաթաննա
էքմէք պուլամալարագ զըսմէթ արամաղա չըգմըլ պիւր թագըմ սէնաաթքնալար-
տան իպարէթ օլուպ, պուսլարըն իշինտէ գօնթ տը Մարօլա պէնդէր պիւր առամ
կէօրիւնմէքտէ իաի։

Պու գարաշալըլաւաա պիւրագ էօթէտէ, իրլանտալը պիւր ամէլէ հէր քէստէն
սօնրա վաբօրա կիւրէնէք կիպի գազմա քիւրէյինէ տալանմըլ թէլաշըղնա տուրմագ-
աա օլաղը կիպի, պիւր տէ սիյաիւր կիյինմիշ եալընա պիւր առամ կէզինմէքտէ ի-
աի։ պու շախօ էլինտէ քիւլիւք պիւր չանթա թութմագաա իաի։ լաքին գօնթ տը
Մարօլա պէնդէր պիւր քիմսէ գուհուր իթմէտիւր կիպի, Մ. Բէթէրս տէ մէյաանաա
եօգ իաի։

Օկիւսթ Տարւէյ, Բէթէրսի օրալարտա կէօրէմէմէսինաէն նաշի բէք զիյատէ մէ-
յուս օլմագաա իքէն, սաաթ իւշ վուրմուշ օլաղըլ հալտէ, Բէթէրսին հէնուզ մէյ-
աանա չըգմամըլ օլմաւընտան բէնիվան մէմուսն օլարագ.—Օ առամըն իշինին պա-
շընտա պուլուսմաաղըլը բէք էյի պիւրիւրիմ։ շու արալըզ քիմ պիւրի հա՞նըլ սօ-
գաղըն քէօյէսինտէ, հա՞նըլ բօլիս մէմուրընա իշարէթլէր իաիւպ տուրմագաա տըր։

Թա էօնէրինտէ տուրմագաա օլան սիյան էլպիսէլի վէ եալընա տէալիմիզ
շախօ, բէնիվանըն պու սէօղիւնիւ իշաիիննէ, պալըն չէվիւրիպ պէլի պէլիւրիզ կիւլ-
մէյէ պալաւալը։ Բէնիվան մէրգուլըն պու սօլրէթտէ իթիւնա եօլու կիւլմէսինտէն
հիտաթէլէնէրէք, թէրս պիւր չէրէ իւն.—Կէօրիւնիւր քի սէօլէտիյիմ չէյ բէք խօ-
շաւա կէլաի։ պուրաա կէլմէքտէն մագսէտիմ՝ սանա պիւրագ նէլէ վէրմէք իաի։

չիւնքի սէնի պէտքէ քէնտի ճէնաղէ ալայընտան կէլիօր կիպի պիր հալտէ կէօրմիւշ
օլտուղըմտան ասլայըն էսէֆ իթմէքտէ իտիմ:

Օկիւսթ Տարւէյ, արգատաշընն ալայընա պատարաք, սուստըրմաք թարաֆընք
իլթիլաթ իթաիքտէն սօնրա ֆիւթուրսըղճա տուրմագտա օլան մէրգուլ իլթիլարա
ֆիւթէվէճճիսէն կէմիսին հէման հարէքթ իտիւպ իթմէյէճէյինի սիւալ իթաի:

—Ձանն իտէրիմ քի պէշ օն տագիգատան էվլէլ կէմի հարէքթ իտէմէղ. պա՞գ-
սանըգա, չու թարաֆտան պիր թապուլ կէթիլիօրլար զանն իտէրիմ. եօգսա պէ-
նիմ կէօղիւմէ՞ մի պէտքէ կէօրիւնիւօր:

Բէհիւլան իլթիլարըն կէօթիլարտիլ ճիհէթէ աթֆը նազար իտիւպ, հագիգա-
թէն պիր թապուլ կէթիլիւմէքտէ օլտուղընը թաստիգ իթաի:

Իլթիլար՝ բէհիւլանն սէօղիւնէ ասլա զուլաք ասմայըպ, տէրհալ պէյազ պօ-
յունպաղընը զարըշտըրմաղա պաշլատը:

Բէհիւլան պուսու կէօրիւնէ, մէրգուլմն տախի Բէթէրս կիպի բարմաղարըլա
պաղը իշարէթլէր իթմէքտէ օլտուղընը հիւքմ իթաի:

Պու աստմըն բարմաղարըլա գօնուշտըղը վէ ֆագաթ քիմսէնին եիւզիւնէ
պագմայարազ գօնուշտըղը վէ հէր հալտէ պիր պաշգասընն քէնտիսինէ պագմագտ
օլտըղը տէրքնար իտի:

Ձիրա պիրազ էօթէտէ տուրմագտա օլան Իրլանտալը ամէլէ կէօղլէրինի պու-
իլթիլարա տիքմիլ տուրմագտա իտի:

Օկիւսթ Տարւէյ մէրգուլմն պագընընը կէօրաիւքտէ հայրէթ վէ թէաճճիւպտէ
գալաը, Իրլանտալընն կէօղլէրի բօլիս մէմուրը Բէթէրսին կէօղլէրինէ պէնղէմէք-
տէ իտի:

Անճագ կէրէք քէնտիսինին վէ կէրէք բէհիւլանն Բէթէրսի թանըմամալարը
վէրլէն թալիմաթ իղթիլասընտան օլտուղընտան, վէ Բէթէրս աշնալըք իթմէտիք-
ճէ քէնտիլէրինին աշնալըք իթմէմէսի գարալաշտըրըմըլ իտիւկինտէն, Օկիւսթ
քէյֆիլէթի պիր իշարէթլէ բէհիւլանա անլաթտըրըպ մէրգուլ Իրլանտալընն հարէ-
քնաթը վագըրասընը թէտգիգէ պաշլատը:

Բէհիւլան իտէ, պու իշի Բէթէրսին քէնտի պաշնա պաշա չըգարմըլ օլմասընը
սինտիլէմէտիլինտէն, վէ պէտքէ միւհիմ պիր մատտէտէ քէնտիսինին տէ ալէագա-
տար օլտուղընը արգատաշլարընա պիրաիլմէք արգուսընա զալէպէ իտէմէտիլինտէն,
հիտաթլէնիպ տուրմագտա իքէն տէօրթ քիլինին օմուղլամըլ օլտըղը ճէնագէ թա-
պուլընըն իլէրի տօղրու կէլմէքտէ օլտուղընը կէօրաիլ:

Պուսուլար ճէնագէյի քիւլիւք վարօրա իտիւպ իթաիլէր վէ պիր գաշ աագիգա
սօնրա, թագրիպէն զըրգ եաշնտա պիր քիմսէ՝ կիւվէրթէյէ չըգըպ ալընա պիր մա-
հալտէ եղըլմըլ օլան պաղը տէնկիլէրի իթիֆ իթմէյէ պաշլատը:

Պէյազ պօյունպաղը իլթիլարըն բարմաղարը թէքար պօյունպաղընա տօղ-
րու հարէքթէ պաշլատը, վէ աղըպինտէ Բէթէրս բարմաղարըլա պու իշարէթին
ճէվապընը վէրմէյէ միւստէաթ էլէտի:

Նիհայէթ մէրգուլ իլթիլար Օկիւսթ Տարւէյ իլէ բէհիւլանա իլթապէն.—Պէ-

նիմ իլէ չու վարօրա կիրէ՞րմիսինիզ, պու իշտէ պէն Մ. Բէթէրս իլէ պէրապէր
սղըրաշմագտայըմ. պէն կէտա չու կէմի իլէ Ամէրիգայա կիտէճէքմիլիմ տէ, սիգ տէ
պէնի ասլթլարըմ մագամընտա թէյէի իթմէյէ կէլմիլ օլունուգ, պօյունուլ կիտէլիմ:

Պու արալըք կէմիտէն գամբանալար չալընմաղա պաշլայընճա, հէնուգ գարտա
պուլընան եօլնուլար հիւնուլ իթաիլէրի կիպի, բէհիւլան վէ Օկիւսթ Տարւէյ վէ
տիկէր իլթիլար տախի կէմիյէ կիրաիլէր:

Ճէնագէ թապուլը վարօրու թա օրթաթընտա պուլընան պիր թագըմ սան-
տըղլարըն իւզէրինէ վագ օլունտու կէմիտէ պուլընան եօլնուլար պէտքէ պիր մէն-
զարէտէն խօշնուտ օլմատըղլարընը պէյան իթաիլէր. հէր նէ գատար պու չիքեա-
յէթլէր իւզէրինէ, սիյան թապուլըն իւսթիւ էօրթիւլաիլ իտէ տէ, կէմիսին իլին-
տէ պէտքէ պիր ճէնագէ պուլունտըղընը հիլ պիր եօլնու ֆիքրինտէն չըգարտա-
մագտա, վէ խիւաթը իրգալարը օլարագ հիլ պիր քիմսէ կէօղլէրիլ թապուլըն պու-
լունտըղը մահալտէն ալըրամամագտա իտի:

Էօլէնին քիմ օլտուղընը անլամագ իւզրէ գարտանա վէ սաիլիլէր վուզու պու-
լան միւրաճաթլարա ճէվապէն, միւթէվէֆա՝ պիր Ամէրիգալը օլուպ ինկիլթէրա
ֆիւճէթէն վէֆաթ իթմիլ օլտըղը վէ վաթանընտա տէֆն իտիլմէք իւզրէ Նիւ-
եօրգա նագլ իտիլտիլ սէօլլէնմէքտէ իտի:

Ինկիլիզլէր պիր Ամէրիգալընն ինկիլթէրաա տէֆն իտիլմէմէսինէ պիր հագա-
րէթ նագարըլա պագմագտա օլտըղլարը կիպի, պաղըլարը տախի պու գատար խալ-
ղը թաճիլ վէ միւթէնսիլ իթմէքտէն իտէ, ալը պաշնա պիր վարօր իլէ նագլ
իթմէք լագըմ կէլտիլինի սէօլլէնմէքտէ իտիլէր:

Շուրասը չայանը տիգգաթ իտի քի, թապուլը եէրլէշտիլմէյէ վէ տէնկիլէրի ի-
թիֆ իթաիլմէյէ ուղըրաշմագտա օլան վէ մաթէմ էլպիսէլէրի կիլինի, պուլընան
եօլնու՝ պիր թալընը հիմայէքեարանէ իլէ թապուլա նագար իթմէքտէ վէ եօլ ար-
գատալը օլան իլինտէքի Ամէրիգալը հագընտա ասարը մուհապէթ իպրագ իթ-
մէքտէ, վէ մէմուլնիլթիլինի պէլլի իթմէյէրէք, թէնսիւֆ ալէամէթլէրի կէօթէր-
մէքտէ իտի:

Եօլնուլար ճէնագէնին վաշիլլի սէֆինէսինէ նագլի հալինտէ, կէմիսին անպա-
րընա վագ իտիլէճէյինէ տաիլ թէնմիսաթ ալմըլ օլտուղլարընտան նաշի մէմուլնի-
յէթ պէյան իթաիլէրի սըրաաա, եօլնուլարտան եալընըգ պիրիսի՝ հէր քէսին սան-
տըղը անպարա նագլ իտիլիլ իտէ՝ պիր շէյէ լիւզուլ կէօրիւլաիլիլ հալտէ միւլքի-
լաթ չէքիլէճէյինի մագամը իթիլաղտա օլարագ պէյան էլլէտի իտէ տէ, էսնաի ու-
յահաթտա անպարտան էչնա չըգարմագ միւլմքին օլմայաճաղը ճէվապընը ալարագ
թիւքիլթէ մէմպուլ օլտուլ:

Պունա պէնղէր պիր չօգ իթիլաղլար վէ սիւալար վագը օլտուլ իտէ տէ, պուն-
լարըն հիլ պիրիսի Ամէրիգալընն ճէնագէնինէ իտէն չախա իտիլաղ ի-
տիլմէյօր կիպի սէօլլէնտիլինտէն, մէրգուլ հիլ ֆիւթուլ իթմէքաիլին վէ թապուլըն
պաշնտան ալըլմագաղըն սիկարաթըն իլմէքտէ իտի:

եկրտէ, գաբտանըն գուլաղընտան պիր շէյլէր ֆըրըլտայընճա, գաբտան թապու ու հա-
րէքէթի տէյիշտիրտի, վէ մէզքիւր թապութըն նէ սուրէթլէ կէմիյէ չըգարըլաճաղը-
նը տիւչիւնմէքտէ օլան ճէնաղէնին սահիպինէ տօղրու կիտիպ, վէ էլինի մէրգուլըն
օմուզոննա գօյուպ. — թապութ կէմիյէ նազլ օլունմաղտան էվվէլ գաբաղը աչըլմալը
աւր. — տէտի:

— Տիվանէ՞միսինիգ: Հէր նէ օլուրսա օլսուն, թապութըն գաբաղը աչըլմա-
սընա բաղը օլամամ:

— Պու թէքիֆիմին սիգէ պու գաաար թէէսիւր իտէճէյինի մէմուլ իթմէշտիմ:
Ումմամ քի թապութըն գաբաղը բէք ինթիմամլը վիտալանմըն օլսուն, պիրաղ էվ-
վէլ իչինտէ եաթան հէր քիմ իսէ պօղուլմասըն տէյու պէօյիւք պիր թէլաչա տիւչ-
միւլ իտին, հաթթա էօրթիւլիւ թապութըն իւսթիւնտէն չէքտիյիմ սըրաաա օչնի
պիր գօրգու ալմըն իտի. թապութըն քէօչէսինտէքի թաթալարտա պիր իքի ա-
բալըգ պուլունտըղըն պիւլէ ֆարգ իթմիլ իտիմ:

Ճէնաղէնին սահիպի տիվանէ օլաճագ տէրէճէյէ կէմիլ իքէն. — Պու աաաւըն
տէլի օլտուղընա հիլ չիւպնէ եօգ: Տէհչէթլի շէյ, ճէնաղէնի պիւլէ բահաթ պըրազմա-
մա՞գ. . . աճապա պիւթիւն Ովկիանոսը պու տիվանէ՞ իլէ մի կէչէճէյիգ:

— Թէլալ իթմէ, շիմտիլիք Ովկիանոսը կէչէճէք հիլ պիր իչին եօգ. պէն տէլի
տէյիլիմ, պէն լիվրբուլ բօլիս մէմուլարընտանմ. վէ հէր նէրէտէ օլուրսա օլսուն,
հազգընտա չիւպնէ իթտիյիմ շախառ ախա ու կիրիֆթ իթմէք սէլահիյէթիւնի հաիգիմ,
չիւպնէ իթտիյիմ շախա իսէ եալընը պիր ետրտէ սաղանմըն օլապիւրի. իչթէ չու
էմր մուճիպինճէ ժապէլ Նօրթը, եախօտ գօնթ Րայմօն աը Մարօլը թէվգիֆ իտէ-
պիրիթիմ: Պէն քէնտիմի նասը պիրիբէմ, մէրգուլըն տա չու թապութըն իչինտէ
պուլունտըղըն բանա պիրիթիմ: Պիրտիյիմ իչիւն թապութըն աչըլմասընը թալէպ
իտէրիմ. էկէր խաթա իտիյօր իսէմ, եանըլլօր իսէմ, թապութըն պէթէքրար գա-
բամագ բէք գօլայ աըր. օ հալտէ սիղտէն աֆվըգ տա տիւլէրիմ. պէյանը նէաամէթ
իտէրիմ, հայտէ պազալըմ, Բէթէրս:

Բէթէրս իլէ բէֆիգի թապութըն իքի պաչընա կէչտիլէր. թապութըն իւլ տա-
գիգա գարֆընտա աչալար. նէ՞ պազարսըն, թապութըն իչինտէ Րայմօն աը Մա-
րօլ, հըրս ու հիտաթիւնտէն տիւլէրինի սըգմը, կէօղլէրի տիւլարը ֆըրլամը, նէֆէ-
թի թըգանմը, եիւզլէրի գըզթըմըն օլաղըն հալտէ եաթմագտա իտի:

Թապութտան չըգարմաղաան մէրգուլըն գօլարընա քէլէպէլէրի թաղալար,
վաբօր իլէ լիվրբուլ ալմէթ իթտիլէր:

Եօլու պաչա հիլ քիմաէ լազըրաը իթմէյիպ, եալընը լիվրբուլ բօլիս մէմուլը.
— Սէն պալ լաթիֆէյի պիր տէֆա տահա իթմիլ իտին, Մ. աը Մարօլ, պունտան էվ-
վէլ պիր տահա էօլիւլ իտին, լաքին պիր իւչիւնճիւ տէֆա տահա թէնրիւպէ իտէ-
ճէք օլուրտան, օ տէֆա սաղամ էօլիւր կիտէրսին, պիւմիլ օլաւըն. — տէտի:

Սէքիգ օչնէտէն պէրու Սլօթէրթօն էհալիթի Մօնթահ Հարաինկին գաթլի մաա-
տէսինի ունուլթմուլ կէչմիլ իքէն, պու տէֆա թէքրար պու մաաա՞ էֆքեարը ու-
մուլմիյէյի թահրիք իթմիլ տիր: Մէրգուլըն գաթլի մաղամընտա թիմարխանէյէ ա-
թըլմըն օլան Րիյար Մարվօաըն, թիմարխանէտէն ֆիրար իթմէք աղմիլէ վէֆաթ
իթմիլ օլաղըն թէվաթուր պուլմուլ իտի:

Պու տէֆա գօնթ աը Մարօլըն վուգուլըն թէվգիֆիլէ հէր քէսին լիսանընտա պի-
րէր տիւրիւ ըրվայէթ տէվէրան իթմէյէ պաչալմըն իտի:

Պաղըլարը գօնթ աը Մարօլ թէսմիլէ իտիլէն շախսըն քիպար պիր Պրանսըղ օ-
լուպ, գաթլին վուգուլ պուլաղըն կիւն քիւչիւք պիր սանտալ իլէ Մանչը կէչմիլ վէ
եիւրիւյէրէք Տուվրտան Սլօթէրթօնա կիթմիլ, վէ իքի եիւլ միւլան զիյաաէ մէա-
ֆէ գաթ իթտիքտէն սօնրա, թէքրար աչըն թարիգ իլէ Գալէյէ ալմէթ իթմիլ օլ-
տուղըն իտտաա իթմէքտէ իտիլէր:

Պաղը թարաֆլարտա տախի գօնթ աը Մարօլտա Պրանսըղըն էսէրի պիլէ օլ-
մայըպ, ճիվարտաքի գասապալարտան պիրինտէ սաքին օլան պիր բահիպին օղլու
օլտուղը, վէ չարչու բաղարտա իսէ, մէրգուլըն պիր չօգ օչնէլէրտէն պէրու Խն-
կիլթէրա վէ իրլանտաաա հէր տիւրիւ խապաթէթ վէ չէգալէթի իճրա իթմիլ օլան
մէչիւր պիր հայտուտ իտիւկի սէօյլէնմէքտէ իտի:

Պաղը կէվէղէլէր իսէ, մէրգուլըն՝ վաբօրըն տալունպաղըն իչինտէ սաղանաբագ
Ամէրիգա եօլունը թուլթմուլ իտիւկիլէ, վէ պիր թաղըմ պօչպօղաղար տախի՝ մէր-
գուլըն՝ մաքինս օտասընըն պիր քէօչէսինտէ պուլընմըն վէ օ օտաաա գըրգ կիւն
գըրգ կէճէ եէմէտէն իլմէտէն սաղանմըն օլտուղընը, վէ չօղլարը տախի Ամէրիգան
հարպ օչնէլէրինտէն պիրիսինին եէլքէնի իչինէ սաղանաբագ վէ եալընը կէճէ-
լէրի պիրաղ եէյէճէք թէաարիք իթմէք իւղրէ մէյաաան չըգարագ սալունչմուլ վէ
պունըն իչիւն կէմինին գաբտանընա պիր միւլսօն ֆրանգ ըրվաթ վէրմիլ իտիւկիլէ,
չիւնքի պանքէրիլի զէմանընտա չալմըն վէ տօլանաընմըն օլաղըն մէպալիլին
մըգաաըն պիր միլիարա պալիլ օլտուղընը իսրաթ իթմէքտէ իտիլէր:

Պու ըրվայէթլէրին հանկըսըն օտահի օլաղըն մէյաաան չըգա՞գ իւղրէ պիւթիւն
Սլօթէրթօն խալը բէք պէօյիւք պիր մէրագ իլէ մուհաքէմէնին վուգուլինէ ինթի-
լար իթմէքտէ իտի:

Ճիվար գաղալարըն հաքիմլէրի վէ ալօգաթլարը Սլօթէրթօն հաքիմլէրին վէ
ալօգաթլարընը եէրլիլինտէ պուլունմաղը արգու իթմէքտէ իտիլէր:

Գէօյլէ պիր աալմ օ անէ տէկին մահքէմէյէ կէլմէմիլ օլուպ, գօնթ աը Մարօլ
քէնտիսինի միւլաաֆէա իթմէք իւղրէ նիգի նամընտաքի մէչիւր ալօգաթը թալին
իթմիլ իտի:

Մուհաքէմէյէ իսէ պիր գալ ալար օտարա պաչանմաըն մաղարրէր իտի. քիմ-

հալիմէ կէօրէ պիր պապա իյիտ օլաղըմ հալաէ, օնուն բէնչէսի ալթընտա Երվրթ Երնէք տէրէնէսինտէ գալաւմ, ճէպինտէն պիր տապաննա չըգարըպ:

—Շունու կէօրիւյօ՞րմըսն, էյի պազ, իսթէտիյիմիդի եաբմայանազ, վէ եախօտ իչի թէվաթուրա պինտիրի վէ եա միւնասէպէթսիդ պիր հալաէ պուլընանազ օլուր իօնէն հալին եամանլալը: Տէլիգանլընն լէհնէսինտէ էօյլէ չէյթանի պիր հալ վար Երր քի, գարը կէլմէք միւմքին օլաթայանաղըն ֆէհմ իտէրէք իթաթ իթմէյէ մէնպուր օլաուլ:

Պուրաթա Պիլ Վիթէրս պիրազ հօրկուլըզ ալմազ իւզրէ թաթիլը քէլամ իթաթի Ժապէլ Նօրթ հախօտ գօնթ տը Մարօլ էօնիւնէ պազմագտա իտի:

Միւտաֆէա վէքիլի.—Էսքի տօթուն ձիմէ պէնգէյէն օ տէլիգանլըյը օ ազ- շաթան սօնրա պաչգա տէֆա տա կէօրտի՞ւն մի:

—Օ վազըթտան պէրու պու կիւնէ գատար կէօրմիւլ օլաուլըմը իտթըրլայա- մայօրում:

—Պո՛ւ կիւնէ գատար մը: Էյ չիմաի կէօրէնէք օլսան թանըյապիլէնէ՞քմիսին:

—Թանըրմ, իչթէ.—տիյէրէք Ժապէլ Նօրթը կէօթէրաի:

—Իֆաթէնիդէ տէվամ իտինիդ:

—Էվլէթ, չարնաչար օ տէլիգանլընն թէնպիհաթընը իճրա իթմէյէ մէնպուր օլ- աուլ: Պէրապէրնէ ճէսէտի գալաղըմը, արապանըն իւթիւնէ գօտուլ.—Սէն չիմաթ պու իսթիյար իլէ պէրապէր կիթ վէ հէր նէ քի սէօյլէրսէ իճրա էթ, հօգսա հալին եաման օլուր.—աչիպ իչէրի կիրաի, գաբուլը գաբատը: Պիր թազըմ տար վէ բի- սօգաղարտան կէլաիքտէն սօնրա, գըրա չըգտըզ, թէնա պիր չալըլըզ մահալէ վա- սըլ օլաուլ, իսթիյարըն թալիմաթը մուճիպիննէ ճէսէտի արապատան էնտիրաթը, եէրէ գօտուլ, հաղմուր հաղըյօրտը, չիմէք չազըյօրտը, կէօյ կիւրլէյօրտը: Պատէ- հու իսթիյար.—Սէն արթըզ նէրէտէն կէլտին իսէ օրայա կիթ, տիղգաթ էթ, սագըն պու մաթաթէտէն տօլայը քիմսէյէ աղընը աչըպ պիր չէյ սէօյլէմէյէսին, չայէա կէ- վէզէլիք իտէնէք օլուրսան սօնուր սէն տիւլիւն.—տիյէրէք գօլունը ուղաթարըզ հօլու կէօթէրաի: Պէն տէ հօլու թուլթուպ կիթմէքտէ իքէն օ մէլուն պիւլիւնիւ՝ օլաննա գուվլէթիյլէ գօշարազ գատապայա տօղրու մուֆարէգաթ էյլէտի: Պէն իսէ կէօթիւրաիւլիւմ նաչ քիմ օլաուլընը անլամազ մէրազընա տիւլմիւլ օլաուլըման, ճէսէտի պըրագտըղըմ մահալէ տօղրու աղիմէթ, վէ չիւպհէմին սահին չըգաղընա գանաթ հասըլ իթաթի: Նաչըն իւթիւնտէքի էօրթիւ գալգմը իտի: Սըրթ իւթիւնէ եթմը իտի: Էլպիտէլէրի թէմիդէ իտի: Լաքին օրթալըզ ղայէթ գարանլըզ օլաու- ղընաթան, եիւզիւնիւ պիր էյիճէ կէօրէմէմէքտէ իտիմ: աննազ եանը պաչընա օթուր- մուլ պաչըմը էյմիլ թէագիդ իթմէքտէ օլաղըմ սըրաթա, ղայէթ բարլազ պիր չիմէք չազը վէրաի, վէ էրէյիճէ տէ ուզուն չագտը: պու չիմէյին ըլըը օայէսինտէ մէրգուլըն եիւզիւնիւ սէյէպիլտիմ, երլաղըմ պէնի չարաանազ գանն իթաթիմ, օ տէրէնէ գօրդ- աուլ քի թարիֆ իտէմէմ: Կէօրաիւլիւմ նաչ թանըմը օլաղըմ ձիմին նաչը ըմըլ- իպթիտաթ իտթըմ կէլէն չէյ չու իտի քի, ձիմի էօլաիւրէն հէր հալաէ ձիմէ պէնգէյէն չախ իտի: Լաքին մազթուլըն վիւնուտինին հիչ պիր թարաֆընա էտէրը

ճէրն վէ եախօտ տարպ կէօրիւլմէմէքտէ իտի: Մազթուլ ձիմ քէնտիօի օլաուլընա հիչ չիւպհէմ եօզ իքէն, եինէ թէրէտաիւտտէ գալաղըմ, եինէ հագիգաթը հալի անլա- մազ ազմինէ տիւլաիւմ: մազթուլըն գօլունը եօգարը ալաղըմ սըղաթըմ: Պուլըն տա սէպէպինի անլաթաղըմ: ձիմին Պէն նամընտա ղայէթ ղիյատէ սէվաիյի պիր գըզ վար իտի: քէնտիսի վէ պաչգալարը պու գըղա Պէն նամընը վէրմիլէր իտի: Ֆա- դաթ տաըլ իսմի Սիլիքէնա իտի: Կիւնիւն պիրինտէ ձիմ իլէ Երիմիդ՝ մէյիսանէսին պիրինտէ օթուրաղըմը սըրաթա, չօգտան պէրու թանըմագտա օլաուլըմը պիր մարնէլէ թէստաիլի իթաթը: պու մարնէլ պաչընտան կէլէն տէօնէն չէյլէրի հիքեա- յէ իթմէյէ պաչլաթը, վի պիրաթէն պիրէ «—Սիլէ թօհաֆ պիր չէյ կէօթէրէյիմ».—տի- յէրէք գօլունը եօգարը սըղաթը: գօլունտա պարուլ իլէ եաբըմը պիր չօգ ղէսմէր յէրէք գօլունը եօգարը սըղաթը: քէնտի գօլունըն իւթիւնէ պիր կիւլ չէմպէրի վէ կէօրաիւլ: ձիմ հալէսէ կէլիպ, քէնտի գօլունըն իւթիւնէ պիր կիւլ չէմպէրի վէ պու չէմպէրին օրթաթընա նաչընընն իսմինի եազմասընը թէլիֆ իթաթի: մարնէլ ձիմին պու թէլիֆինի գապուլ իթաթի: վազըա պիր իքի հաֆթա սօնրա, ձիմ կէ- լիպ գօլունը պանա կէօթէրաի: նաչընընն իսմի օլան Պէն՝ պէօյիւք հարֆլար ի- լէ վէ ղայէթ օգուլագը սուրէթտէ եաղըմը իտի: Նաչըն գօլունը սըղաթըմ վէ Պէն իսմինի եինէ չիմէյին ըլըղըյա օգուլագը: Պուլը կէօրիւնէ մազթուլըն ձիմ օլաուլընա աօլա չիւպհէմ գալմաթը: իչին իչինտէ պէնիմ անլայամաթըմ պիր ճի- նայէթ վէ եախօտ պիր հիքմէթ օլաուլընա քեամիլէն իսքեաթ օլաուլ:

Պուլըն իւզէրինէ հաքիմ իլէրուաէ իւզըմը թագաթիւնտէ թէքար ճէլպ օ- լունմազ իւզրէ, Պիլ Վիթէրսի մէվզըի չէհաթէթտէն չըգարթը:

Պուլը միւթէաղըպ աօգթօր թարէնտէնին չէհաթէթի իսթիմա օլունաթը: Մէր- ղուլ՝ Ժապէլ Նօրթը նէ սուրէթլէ մէքթէպէ խօճալըղա ալմը օլաուլընը վէ եէ- րինտէ Սլօթէթըն տարիւլ աճէղէսի թարաֆընաթան հիւսնիւ հալինի միւպէյյին չէ- հաթէթնամէ պուլունաղընը պէյան էյլէտի:

Հաքիմ.—Տիմէք օլուր քի, քէնտիսինէ էմիյէթը քեամիլէնիլ վար իտի:

—Բէք ղիյատէ էմիյէթիմ վար իտի: հաթթա պիր թազըմ թէսիսաթը խայրի- յէ իչիւն ճէմ իտիլէնէք մէպալիլի մէրգուլըն վաթըթասըյա թահիլ իթաթի ի- տիմ: պու թաֆսիւթ մահքէմէնէ բէք էնէմիլէթլիտի: չիւնքի, գաթլ իտիլէն չախ- տիւն նէգաթինէ տէ եինէ օ մագսէտէ մէպնի բարա թահիլ իթմէք իչիւն կիթմիլ իտի: օրն նէգաթինէ տէ եինէ օ մագսէտէ մէպնի բարա թահիլ իթմէք իչիւն կիթմիլ իտի:

—Իչին պու ճիւթիլի պիրազ տահա թաֆսիլ իտէպիլի՞րմիսինիլ:

—Վուգուր հատիտէտէն ղանըմ իւլ կիւն էվլէլ իտի: պիր սապահ, եանի էօյ- լէնտէն էվլէլ քէնտիսինէ Մատաթ Մարվօաթն էվլինէ Հինտիսթանաթն ղէնկին օլ- աղը միւթէվաթը օլան պիր միսաֆիր կէլմիլ օլաուլընաթան պահալա կիտիպ պիր քէրրէ միւրաանաթ իթմէսինի թէլիֆ իթմիլ իտիմ:

—Նա՞սըլ տէտինիլ, լէնկին օլաղը միւթէվաթը օլա՞ն մը: պու թապիրի իսթիմալ իթմիլ օլաուլընը եէմին իտէպիլի՞րմիսինիլ:

—Իտէրիմ:

—Տէվամ իտինիլ:

—Եվ վէթ, Մ. Հարություն կին նեղություն կրեց էյթումիսան էլիսն պիր իսնէ իօթէմէօնի Ժապէլ Նորթա թէքիֆ իթմիլ, վէ քէնտիսինն պէօյլէ խալըլը իլէրի կէօրմէք արդուսընտա օլտըղընտան պահս իլէ, լայըզը պիր մէպլազ գօրաբաճաղընա էմին օլտուղըմը սէօյլէմիլ իսիմ, եւմէյէ տահա պիր սաթթ վազըթ օլտըղընտան, պիրազ տալրանտըղը հալաէ Դարա Տէյիրմէնէ գատար կրեց կէլէպիլէճէյի-նի անլաթմընտըմ, գալգըր կիթտի վէ Մ. Հարություն վէրմիլ օլտըղը պէյ լիթալը կէթիրտի թէօլիմ իթտի:

Տօգթօր Թաքէնտէն՝ Մ. Հարություն գաթլ իտիլտիյի կէճէ, մէրգուլ խօճանըն օտաւընտա վէֆաթ իթմիլ օլտն քիւլիլը պիր չօճուղըն տա վուգուլը վէֆաթընը իյզմէ էյլէտի:

Ժապէլ Նորթըն մէքթէպտէ հաթմազտա օլտըղը գաթտա հաթման պէսլէմէլէր-տէն պիրիսի իթթիճվապ իտիլտիքաէ, Նորթըն օտաւընտա օ կէճէ գարիպ կիւրիւլ-թիւլէր իլիթմիլ օլտուղընը, վէ պու կիւրիւլթիւլէրի խաթթայը թէտալի իթմէք իւզրէ Նորթըն հաթազտան գալգմաւընտ համլ իթմիլ օլտուղընը իֆատէ, վէ պու կիւրիւլթիւլէրին նէ կիպի կիւրիւլթիւլ օլտըղը մէրգուլմէյէ սօրուլտըգտա, բէնճէրէ-նին իքի տէֆա ալըլըպ գաթանմըլ օլտուղընը պէյան վէ իլալէ էյլէտի:

Հաթիմ բէնճէրէնին նէ գատար միւլտաթթ սօնրա իքինճի տէֆա ալըլմըլ օլտը-ղընը սօրաւըգտա, թագրիպէն իքի սաաթթ սօնրա ալըլմըլ իտիլկիննի մէրգուլմէ սէօյ-լէտի:

Պատէհու Մատամ Մարվաթըն էմէքտարը Մարթանըն շէհատէթի իսթիմա գը-լընտը, վէ իպթիտա, հանը պաշընտա տուրմազտա օլտն միւլթթէհիմի կէօրմիւլ օլուպ օլմաւըղընը տէրխաթըր իտէպիլտիյի սօրուլտըգտա, պիլտրէ իլիթիյար կէօզլիւլիւ-նիւ թագըպ տիգգաթթընա Մ. քը Մարօլըն հախօտ Ժապէլ Նորթըն եիւզիւնէ պագ-մաղա պաշաւաթ, Պիր միւլտաթթ ճիտտի սուրէթաէ թէտգիգ ու թէֆթիլտէն սօնրա, անճագ իլիտիլէպիլէճէք տէրէճէտէ պիր սէս իլէ:—Օ գէման սաշլարը սարը իտի:—

—Օ գէման սաշլարը սարը ըմըլ, հանի տիմէք իսթիյօրսըն քի պու առաւըն կէօրաիլիւն գէման սաշլարը պու կիւնքի բէնկաէ տէյիլ իտի, էօյլէ՝ մի. սաշլարընը պօյալամըլ օլտըղը ֆարղ օլուսապիլիւր, լաքին պու կիւնտէն էվվէլ սէն պու առա-ւը կէօրմիւլ օլտուղընա եէմին իտէպիլիլըմիսին:

—Իտէրիմ:

—Նէ՛ գէման վէ նէ՛ վէսիլէ իլէ կէօրաիւն իսէ թարիֆ էթ:

—Պիլաթ Մատամ Մարվաթըն գարաշընըն գաթլինտէն իւլ կիւն էվվէլ, գա-րուլը պէն աշտըմ, Ղայէթ նէզաքէթթէ պանա պազը շէյլէր սէօյլէտի. գօնաղըն պաղ-չէսինէ հայրան օլտու վէ պաղչէյի տօլաշմազ իսթէտի:

—Պաղչէյի տօլաշմազ իւզրէ իգիւն մի իսթէտի, կէլիլըքէն մի հօգտա կիտէճէյի սըրաւա՞ մը պու իգիւն իսթէտի:

—Կիտէճէյի սըրաւա:

—Մ. Հարություն կին հանընտա չօգ տուրտու՞ մը:

—Մն տաղիգաւաթն զիյաթէ տուրմաթը, Մ. Հարություն կաթագ օտաւընտա իտի-օտաւընտա պիր հազըլսանէ վար իտի քի, էվրազընը վէ բարասընը օրաւա հըֆը ի-տէր իտի. հէր իլիննի օրաւա թէսվիյէ իտէր իտի. հաթթա պազը քէրրէ նէմէք վագ-թընա գատար հիլ օտաւընտան չըգմազ իտի:

—Մազնուլ Մ. Հարություն կին հաթագ օտաւընտա կէօրաիլ՝ մի:

—Կէօրաիլ, հաթթա կաթագ օտաւընտ կիթմէք իւզրէ նէրտիվէնի պէն քէն-տիմ կէսթէրաիմ:

—Մազնուլն հաթագ օտաւընա կիրտիյի սըրաւա, օտաւա պաշաւաթ վա՞ր մը իտի:

—Խըզմէթ քեարընտան պաշաւ քիման հօգ իտի, խըզմէթ քեարը իսէ տայմա հանընտա պուլընմազտա իտի:

—Տիմէք քի մազնուլն օտաւան չըգաղգտան սօնրա պաղչէյի կէզմէք վէ սէյր իթմէք արդուսընտա օլտուղընը պէյան իթտի, էօյլէ՝ մի. էյ պաղչէտէ նէ՛ գատար վագըթ օլաշտըլ:

—Մն սազլիգա գատար, պաղչէտէն զիյաթէ էվլի թէտգիլ իթմէքաէ իտի. իլք գաթտա պուլընտան Մ. Հարություն կին օտաւընըն բէնճէրէսինն պագմազտա օլմասը նա-զարը տիգգաթթըմը ճէլպ իթտի. հաթթա բէնճէրէնին թա իւսթ թարաֆընա գատար սարըլմըլ չըգմըլ օլտն կիւզէլ պիր սարմաշըգ տալընա այրընա հասըր տիգգաթթ էյ-լէտի:

—Գաթլին վուգուլ պուլտըղը կէճէ, Մ. Հարություն կին օտաւընտա քի բէնճէրէ ա-լը՞գ մը իտի, գաթալը՞ մը:

—Մ. Հարություն բէնճէրէսինն տայմա արալըգ պրազըր իտի, Ելուլտըղը գէման պիլէ բէնճէրէսի ալըգ օլուր իտի:

Մարթանըն շէհատէթի տախի իսթիմա իտիլտիքաէն սօնրա, Լօնտրաւա պիր քիպարգաթէ խըզմէթինտէ պուլընտան Մ. Հարություն կին խըզմէթ քեարը շիւտի Լաս-գար ճէլպ օլուսարազ իսթիճվապ իտիլտի:

Մազնուլն կիւզիւնէ պագաղգտա սիմաթընը տէրխաթըր էյլէտիլիննի պէյան իլէ պէրապէր, Մարթանըն իֆատէսի կիպի սաշլարընըն բէնկի տէյիլմիլ օլտուղընը սէօյ-լէտի:

—Մազնուլն էֆէնտինն օտաւընա կէլտիյի գէման սէն տէ օրաւա՞ մը իտին:

—Օրաւա իտիմ:

—Էֆէնտին իլէ մազնուլն պէյնինտէ կէչէն տէօնէն շէյլէրի նազլ իտէպիլիլըմիսին:

—Պիրազ միւլթիլ տիր, գիրա օ գէման ինկիլիլըճէ անլալաւաւազտա իտիմ. է-ֆէնտիմ հազըլսանէնն պաշընա կէչմիլ էվրազ վէ հիսապաթընը թէտգիլ իթմէքաէ իտի. Մազնուլնըն էֆէնտիմտէն բարա իսթէմէքաէ օլտուղընը ֆէհմ իթտիմ. էֆէն-տիմէ մաթպու վէ հազըլը պիր թագըմ քեարըլտար կէօթթէրմէքաէ իտի. էֆէնտիմ պիր ճըզտան աշտը. պու ճըզտան մուսախսէրէն հէկէնինն ճէպինտէ պուլուստը. ճըզտանտան պիր պանգնօթ չըգարտը, մազնուլն վէրաի. Օտաւան տիշարը չըգմա-ղա հազըրլանտըղը սըրաւա, մազնուլն պէնիմ հազըրմտա էֆէնտիմէ պիր շէյլէր

ըուգ չօճուգ չըմէնտըֆէր սթասիօնընա տէօքիւտիւէր: Բիշար Մարվօտըն օ կիւնիւ կէլէճէյի խապէրի նէրէտէն գուհուր իթմիշ օլտուղընը քիմսէ պիւմէմէքտէ իտի:

Հաթթա հանկը գաթար իլէ կէլէճէյի պիլէ մալիւմ օլմայըպ, սաաթ իւչտէ կէլէճէյինէ տաիր ճէրէյան իտէն րիվայէթէ իպթինաէն, սաաթ իքիտէ սթասիօնտա վէ սթասիօնըն ավուսըյա պաղչէսինտէ իյնէ տիւչէճէք եէր գալմամըչ իտի:

Սաիր սթասիօնլար կիպի Սլօթէրթօն չըմէնտըֆէր մէվզըֆը տախի գասապա-տան պիրազ ուզադ օլուպ, չէօյլէ քի, հէր կէլէն եօլճու՝ իսթէր զէնկին օլսուն իս-թէր էսնաֆ վէ եա ֆազըր, Սլօթէրթօնա վասըլ օլմուչ տէյուռ տուրտըղը հալտէ հէ-նուգ Սլօթէրթօնա կէլմէմիշ օլուպ, գասապայա եէթիւմէք իլիւն պիր չօգ արազիի խալիյէտէն, պիր չօգ տար վէ բիս սօգազլարտան կէլմէք մէճպուրիյէթիւտէ պու-լըմադտա իտի:

Լաքին պազը մահգուրտան մէնֆաաթ հուսուլէ կէլտիյինտէն, պու սուրէթլէ գասապանըն մէվզըֆտէն ուզադ օլմասը՝ Բիշար Մարվօտըն՝ տանա զիյատէ մու-թանթան պիր սուրէթտէ չէհրէ կիրտիրիլմէօինէ մէտար օլտու:

Մէվզըֆտա խալգ քիւմէ քիւմէ թօրլանմըչ թէլաչ վէ խահիշ իլէ կէօրիւչմէք-տէ իտի:

Շուրասը չայանը տիգգաթ տըր քի, կէլէն խալգըն էքսէրիսի մէրգուլմըն չօ-ճուգըրգտան պէրու տօսթու օլմագ իտտաասընտա պուլընմադտա օլուպ, քիմի մէր-գուլ իլէ չօճուգըղընտան թօք վէ պիլեա օյնամըչ օլտուղընը, պազըսը մէրգուլ իլէ պէրապէր իչմիշ օլտըղը սիկարալարըն պէտէլի հանընտա գալմըչ օլսա բէք պէօյիւք պիր սէրվէթ սահիպի օլմուչ օլաճաղընը, վէ եաչը օլանլար իսէ՝ մէրգուլմա միւտտէ-թը մէտիտէ տէրս վէրմիշ օլտուգլարընը, վէ գատընլարտան պիր իքիսի, չօճուգ ի-քէն մէրգուլմա սիւտ վէրմիշ օլտըղլարընը, վէ հէքիմլէր մէրգուլմը պիր գաչ տէֆա-լար թէհիլէլի խասթալըղլարտան գուրթարտըղլարընը սէօյլէմէքտէ, վէ նիհայէթ հէր քէս պիրէր վէսիլէ իլէ մէրգուլմա տօսթ վէ ահպապ չըգադտա իտի:

Զաթէն տիւնհանըն հալի պու տըր, ինսանըն զէմանը իտպարընտա հիւզիւնէ պազան պուլուլմայըպ, ալտըղ պիր չուգուրա տիւչիւնճէ, էն ազիլ տօսթլարընտան պիլէ պիրէր թէքմէ եէր, վէ գատէրին չիվէսի օլարագ աչը չախս նաիլը իգպալ օ-լուլմա, հիւզիւնէ պազմայան վէ թէքմէ աթան տօսթլար ութանմադըղըն չանադ հալաընըղը վէ թէպէսպիւսի թէքար իրթիքեապ իտէրլէր:

Սաաթ իւչէ պէչ գալարագ, հէր քէս սաաթա պազմադա պաչար, էն ալէա գրօնօմէթր սաաթլար իլէ պէրապէր, չալդամ գատար իլէ եարաճագ սաաթլար ճէպ-լէրտէն չըգար լաքին հէր պիր սաաթ, իւչէ պէչ գալմըչ կէօսթէրի:

Իւչէ իքի տաղիգա գալարագ, սթասիօնըն սաաթը չալարագ, սթասիօն միւտի-րի մէյտանա չըղըպ, գաթարըն կէլէճէյի եօլու իղտիհամտան ազատէ իտէր: Նիհա-յէթ ուզագտան զըրմըղ պիր ըլըգ իլէ պէրապէր, ինճէ պիր տիւման կէօրիւնմէյէ պաչար նիհայէթ գաթար կէլի սթասիօնտա տուրուր:

Նօլճուլարըն պիլէթլէրի թօրլանմադա պաչանըր, հաթթա պու մուամէլէնին բէք ուզուլ սիւրմէօինտէն տօլայը խալգ պէյինտէ չիքեայէթ ավազէլէրի վէ կիւ-

բիւլթիւլէրի զուհուր իթմէյէ պաչար, հալ պու քի, պու մուամէլէ սիւրսէ սիւրսէ իքի տաղիգտան զիյատէ սիւրմէյէ:

Հէր քէս կէօղիւնիւ վալօնլարա տիքէր տուրուր, էսմէր վէ չիլմանա պիր քիմսէնին կազէթա օգուտըղընը կէօրէնլէր՝ մէրգուլմը Բիշարա պէնզէթաթիլէր: Մէքիլ սէնէ զարֆընտա, չէքլի վէ սիմասը տէյիշմիշ օլմագ լազըմ կէլտիյին իթի-րաֆ իտէրլէր, պատէհու տիկէր պիր սիյահ սաչը էսմէրճէ պիր քիմսէ կէօղլէրէ ի-լիչիւր, պու չախս պիրինճի սընըֆ վալօնլարըն պիրինտէն չըղըպ, եազընտա կէնճ վէ կիւզէլ պիր գատըն օլտըղը հալտէ մէվզըֆէ կիրէր: Ուալգ մէրգուլմըն եանընա տօղ-րու գօլտըղճա գատըն հէօնքիւր հէօնքիւր աղլամադա պաչար վէ եիւզիւնիւ տի-կէր եաչընա պիր գատընըն օմուգուլմա տայաթտըրարագ խալգտան սէթր իտէր, պու եաչընա գատըն իսէ Բիշար Մարվօտըն վալտէսի տիր:

Բիշար Մարվօտ, սէօգ սէօյլէյէմէյիպ, իքի էլիին ուզաթտըրըր: էլլէր օ գատար ռըղըլըր սարսըլըր քի, զանն իտէրսին քէօքլէրինտէն գօրաճագ:

Հէր քէստէ պիր մէրագ հասըլ օլուր, Նիլիւն սէօգ սէօյլէմէյօր, աճապա խէ-լէճանտան նէֆէսի քէսիլմիշ մի տիր, աճապա սէօյլէյէճէյի չէյլէրի տուտազլարը թէքէլլիւմէ ճէսարէթ իթմէյօր մը, աճապա պիլէյինտէ քէլէքէլէր իլէ աչըր սթա-սիօնա կէթիրիլտիյի վէ խալգըն քէնտիսինտէն նէֆրէթ իտէրէք գաչընտըղը ճանի վէ գաթիլ մագամընտա բարմագ իլէ հէր քէսին քէնտիսին կէօսթէրտիյի մի իտթ-րընա կէլտի տէ լազըրտը իթմէյօր տէյու խալգ պէյինտէ ֆըսըլալար զուհուր իթտի:

Իսթիգպալէ կէլմիշ օլան խալգըն տօարը թէվէճհիւնիւտէն կէօղլէրի գարա-մաղա պաչարըպ, չապգասընը կէօղլէրինէ տօղրու էնտիրտիքտէն վէ վալտէսին պիր գօլուլմա, վէ տիկէր կէնճ գարընը տիկէր գօլուլմա ալտըղտան սօնրա, գատիմ տօսթու Օկիւսթ Տարլէյ պէրապէրինտէ օլտըղը հալտէ սթասիօնտան արապայա գա-տար եիւրիւյէրէք խալգըն արապընտան կէլիպ, տէօրտիւ պէրապէր արապայա պիւ-տիրլէր:

Պուլշար արապայա պիւնէր պիւնմէլ, հուրբալար, եաչաթընլար պաչարա: Եա-չաթըն Բիշար Մարվօտ, եաչաթըն վալտէսի, եաչաթըն Օկիւսթ Տարլէյ ալլու խալգ պիր ռըղըղտան պաղըլմադտա իտի:

Լաքին հէր քէս Բիշարըն ռէֆագաթընտա պուլընտան տիկէր կէնճ գատընըն քիմ օլտըղը մէրաղընա տիւչմիւշ իտի:

Բիշար Մարվօտ, մէրգուլմէյի հէքիմլէրէ թագաիմ իթմիշ օլտուղընտան, վէ խալգ իսէ հէքիմլէրտէն մէրգուլմէյին Մ. Օկիւսթ Տարլէյին հէմիլիէսի վէ Բիշար Մարվօ-տըն զէվճէսի օլտուղընը տնլամըչ օլտուգլարընտան, պիր չօգ եաչաթըն սէալաթըր տա զէվճէսի ուզըրուլմա սալըվէրիլաի:

Նիհայէթ պիր արալըր, սէօլէր վէ պաղըրըլար քէսիլտի. լաքին խալգ օ տէրէ-ճէ խահիշէ կէլմիշ իտի քի, կիւրիւլթիւնիւն եէնիտէն գօրաճաղը պէտիի իտի: Ա-րապաճը պիր քէրրէ գամչըրընը չալաթտըրը վէրաի:

Սալգ իսէ՝ «Պէկիր կիպի պայազը պիր հայվան իլէ պիզ Բիշար Մարվօտը Սլօ-
բէրթօնա նագլ իթաիրէմէյիզ. պիզ միւթէպէրան, թիւննար, էսնաֆ վէ ֆագըր թօ-
լանրայ, պու խուսուստա հայվանըզ վաղիֆէօրին պիզ ինրա իտէնէյիզ, պիզ քէն-
տիմիզ Բիշար Մարվօտը նագլ իտէնէյիզ, պէօյլէ պիր արապայա քէնտիմիզի գօյ-
մազ՝ նամուսըմըզա ապա խալէլ կէթիրմէզ:

Բիշար Մարվօտ պուսնա մուխալէֆէթ իթմէք իսթէտի իսէ տէ, լաթիֆ սիմասընըն
թէպէօսիւմիւ՝ խալգը պիր գաթ տահա խահիլէ կէթիրտի, արապանըն էթրաֆընը
գուշաթաղար, քէնտիսի արապատա պաշը աշըզ ալագտա տուրմագտա իտի, իքի
թաղըմ պանտօ մուզիգա թէրէննիւմաթրյա, արապայը խալգ Բիշար Մարվօտըն
կիտէնէյի օթէլէ գաթար չէքտի:

Օթէլէ վասըլ օլտըզարընտա տախի իշ խիթամ պուլմայըզ, Բիշար Մարվօտ
խալգա պիր նութգ իյրաւ իթմէյէ մէնպուր օլտու:

«Տօգուզ սէնէտէն պէրու պու կիւնէ կէթիւմէմի ձէնապը Հագգտան նիյազ իթ-
մէքաէ իտիմ, նիհայէթ Հագգ Թէալանըն գուտրէթը իլահիյէսիյէ իշթէ պու սա-
թա կէթիւտիմ, կէչիրմիշ օլտըզըմ տօգուզ սէնէ զարֆընտա չէքտիյիմ էզիյիթ, կէնն-
լիյիմէ իթմիշ օլտըզըմ խաթալարըն ճէզաի սէզասը տըր, վալիտէմի իննիթտիմ
ձէնապը Հագգ միւնազաթըմը վէրտի, Պուստան պէօյլէ նալ օլտըզըմ սաաթէթին
գաւորին պիւնէթ պարկիւհոր Բապպիւլ ալէմիլէն արգը չիւքրան իտէնէյիմ, պատէ-
մա պաղըյէն էօմրիւմիւ հէմընարմա մուսվէնէթ իտէրէք կէչիրէնէյիմ վէ կէօրմիւշ
օլտըզըմ աստըր թէվէննիւ վէ տօսթանէյի սօն նէֆէսիմէ գաւար ունութմայաճա-
ղըմ տէտի:

Պու սըրատա կէօզլէրի տօլուպ, վէ զիյատէ սէօզ սէօյլէմէյէ թագաթ վէ մէ-
ճալի գալմայըզ, արապատան աշաղը աթլայարազ հէման օթէլէ կիրտի:

Բիշար Մարվօտ՝ Սլօբէրթօնտա պիր միւստէթ իգամէթ իթմէք իւզրէ կէլմէ-
յիպ, պիր քէրէ խալգա կէօրիւնմէք մագսէտինէ մէպի կէլմիշ օլտուզընտան, կէ-
ճէ հարէքէթ իտէնէք գաթար իլէ Լիւրբուլա վէ օրատան տա ֆէրտասը կիւնիւ ձէ-
նուպի Ամէրիգայա կիթմէքիյի գարարաշարըմը իտի:

Լաքին պու թէսավուրաթընը պէլի իթմէտի, Սալգ իսէ պիր խայը միւս-
տէթ տաղըմայըզ, օթէլին բէննէրէլէրի ալթընա իսքէմիլէրի աթըպ իյշ ու իշրէթէ
պալաւորար, վէ պիր գաշ տէֆալար Բիշար Մարվօտը պալգօնա չըզըզ խալգա
կէօրիւնմէյէ մէնպուր իթտիքտէն սօնրա, նիհայէթ մէրգուճըն եօրկուս վէ թագէթ-
օիզ հալինի կէօրէրէք հէր չէյտէն վազ կէչիպ տաղըմայա պալաւորար, Օրթալըզ
պիւսպիւթիւն գարարմագտան էվվէլ թաամա օթուրմագ միւմքին օլմաթը, էննամ-
քեթ օթէլին ուշաղը գանաւարը գաքայըզ, բէրտէլէրի չէքտի, կէմէք սուֆրասը
միւքէմէլ սուրէթտէ թէզնին իտիլմիշ օլուպ, օթէլնի պիզգաթ խըզմէթ իթմէքտէ
իտի, Բիշար Մարվօտ՝ զէվնէսի վէ վալիտէսի վէ գայըն պիրտտէրի իլէ մասանըն
պալընա կէչտիլէր:

Սէօյլէյէ կիւլէ ֆէվգէլատէ պիր նէլէ իլէ կէմէքլէրինի կէտիլէր, կէնէ հարը-
տընա գաւար օթէլտէ թէվագգուֆ իթտիքտէն սօնրա, սաաթ պիրէ հագըն հարէ-
քէթ իտէնէք գաթար իլէ Սլօբէրթօնտան միւֆարէգ-թ իթմէք իւզրէ, գաքուտա
պէքէլէքտէ օլան արապայա պինիպ, օթասիօնա կիթտիլէր:

Յէրտասը կիւնիւ, Լիւրբուլա վասըլ օլտուլար, Ամէրիգայա կիտէնէք օլան Օ-
չիւշէ նամ վաքօրտա պիր չօզ խալգ թօլանմը իտի:

Բիշար՝ վալիտէսի վէ զէվնէսիլէ պէրտպէր վաքօրա կէլաիլէրինտէ, կիւլէր-
թէտէ տօսթար վէ ահպալար պէլէմէքտէ օլտըզարը կիպի, Բէթէրօ տա-
խի պուսնար իլէ պէրապէր Բիշարա պիր սօն վէտա իթմէք իշիւն կէլմիշ իտի:

Մալիւմ օլտըզը վէնի իւզրէ, Բիշարըն պէրտէթինէ թա պիտայէթինտէն պէրու
Բէթէրօ զայրէթ իթմիշ օլտըզը կիպի, թիւարխանէտէն չըզմօրնա տախի հարաթմ
Իթմիշ օլտուզընտան, պու խըզմէթլէրէ միւքեաֆաթ օլմագ իւզրէ քէնտիսիլէ օէ-
նէվի երւզ ալթուս իրաւ պաղընմը օլտըզը ճիւնէթլէ, մէմուրիյէթտէն իսթիֆա ի-
տէրէք, մէսուտ պիր հալտէ հաշամաղա պալաւմը իտի:

Պէօյլէ պիր վէլիինիյէթտէն միւնպալտէն այրըմագտա օլտուզընտան ալալը
զիյաաէսիլէ քէտէր վէ էսէֆ իտէրէք, պիր արալըզ Բիշար Մարվօտըն կանընա կէ-
լիպ, քարմագարըյա պէր վէննը օթի իֆատէտէ պուլուսը:

Պէն տէ Բիւրինս իլէ ագաշ նիքեան իտէնէք օլտամ, իսապէթ օլանագ զանն
իտէրիմ, չու հալտէ պուլմուշ վէ կանըմա ալմը օլտըզըմ չօնուղըն լայրգը վէնն
իւզրէ թալիմ ու թիւպիլէսիլէ իշթիլալ իտէրիմ, պու չօնուզ էկէր հայաշաճագ օ-
լուրսա, պէօյիւք պիր տաւա օլանագ տըր, չիւնքի հէնուզ չօնուզ իքէն, սէնաթը-
նա բէք զիյատէ մէրագ վէ մուհապպէթի վար տըր, Պիր քէրէրէ թէսավուր իտի-
նիպ զի, բէտէրի քէնտի քէնտիսիլէ էօլաիւրմիւշ օլմասընտան նալի, մէրգուճըն ա-
սըլտըզընը կէօրմէք զէվնէսիլէն մահրուճ գալմը տէյու իւշ սաաթ միւթէմտիլէն
պու չօնուզ հըրս ու հիտտէթ իշիւնտէ իտի:

Վաքօրըն տիկէր ճիւնէթինտէ պիր գաշ քիլիլէր թէնէմմիւ իթմիշ օլտուզընտան,
պիր արալըզ Բիշար պուսնարըն տա կանընա կիթտի, Պու ճէմիլէթ իսէ պիր գաւարն
իլէ պիր տէլիգանլը վէ պիր էրքէք չօնուգտան իսպարէթ օլուպ, պիրազ էօթէտէ
տախի մաի կէօլիւքիւ թալի ու վագարը աղըր պիր քիմաէ տուրմագտա իտի:

պու շախսըն կանընա շիւտի պիր խըզմէթքեթար պէլէմէքտէ իտի:

Գաթընըն՝ գօլուշը տալաթմը օլտըզը տէլիգանլը՝ հէր նէ գաւար սիվիլ գըյա-
ֆէթինտէ իտի իսէ տէ, աթքէր օլտըզը թալի ու հարէքէթինտէն պէլիլ իտի:

Պու տէլիգանլը կասթօն տը Լանսի օլուպ, կանընաթի գաւարն իսէ՝ զէվնէսի
Վալէրի տը Սէվէն իտի:

Կասթօն տը Լանսի՝ Վալէրինին վէրմիշ օլտըզը զէնրտէն էօլմէմիշ իտի, Լօրան
Պիւրօսէնին վէրմիշ օլտըզը սու, ուշութորընը գուվէթլի պիր իւն օլուպ, գա-
հիլէն էօլմիւշ կիպի գանն օլուսմը իքէն, Կասթօն տը Լանսի էօլմէմէն գուրթուլ-
մը իտի, Լաքին հէր նասը ըստ, հէր քէս մէրգուճըն էօլմիւշ տէյու պէլլէմիշ վէ
հագիգաթը հալէ մէրգուճըն տօսթլարընտան հալընըզ պիր իքի քիլիլ ալիւն վէ վա-
թը օլմուշ իտի, Լաքին Կասթօն տը Լանսի այրըլտըգտան վէ թէմամըյա քէսպը
սըհէթ իթտիքտէն սօնրա, պու իւննը քէնտիսիլէն քիմ իշիլմիշ օլտուզընը խապէր
ալըննա, թէսսիւր վէ խէլէննա զօլպի չիտաէթինտէն կէնիտէն մարագը մէվթէ
տիւշար օլարագ, իւշ տէօրթ ալար էսիլի ֆիրաշ օլմուշ, վէ պու միւստէթ գա-
թընա աղընը պիւսպիւթիւն զայպ իթմիշ իտի իսէ տէ, Էիւնէ Լօրան Պիւրօսէնին
ֆընաա աղընը պիւսպիւթիւն տիւշար օլտըզը խաաթալըգտան ազատէի տէր իթ-
հիմէթ վէ զայրէթի սայէսիլտէ տիւշար օլտըզը խաաթալըգտան ազատէի տէր իթ-

միշ իտի:

Քեաթիլէն էլիլէտիքտէն սօնրա, օլաթիֆ սէսինին պիւսպիւթիւն զայպ օլտը-
զընը կէօրմէքլէ, թէաթրօ ագթէօրիլի իտէմէյէնէլինի աւալայըզ, շիւտիւթանա իգամ

օլընան ֆորդաի ասքերիւնէն տախիւ օլմուշ վէ միւտաթը գալիւն գարֆորնաա խըղմէ-
թինաէ չէնաաթ վէ իսթիգամէթ իպրազըլա պիր գալ ըրիւթպէնէ նախ օլապիւմի իտի-
Մէրգումըն պիր տէրէնէնէ գաաար սէրվէթ սահիպի օլտուղընը արգաաաաաաաաա
պիւտիքիւնաէն սիւքի ասքերէ տախիւ օլմաթընա թէաճճիւպ իթմէքտէ իտիւնէր-
անճագ քէնաաիսի բէտէրի կիպի քէնաաի իգթիտաար վէ լիյազաթը գաթիւնէօրիւնէ, մէսլէ-
քը ասքերիտէ քէսպը թէմէյիւպ իթմէք արգուււրըլա, ասքեր օլտըղընը վէ մազսէտինէ
նախ օլմուշ իտիւկիւնի պէյան իլէ արգաաաաաաաաաա մէրազընը աէֆ իթմէքաէ իտի-
Լանսօն նամըլա, չափուլըգ ըրիւթպէսինաէ պուլընան կասթօն տը Լանսի,
րէֆթէ րէֆթէ միւտաղիմ վէ եիւզպաշը վէ պինպաշը ըրիւթպէլէրինէ նախ օլմուշ իտի-
Գօնթ տը Մարօլ նամընը թաշըմըլ օլան ժապէլ Նօրթըն ախզ ու կիրիթթ օլըն-
մաթը վէսիլէսիլէ, Բիշար Մարփօա իլէ կասթօն տը Լանսի պէյնինաէ պիր աօսթլըգ
վէ մուհապպէթ հուսուլէ կէլմիշ իտի, զիրա իքիսի տէ այնը ճանինին խապսաթը-
նըն գուրպանը օլմուշլար իտի
կասթօն սէրկիւզէնթինին պազը ճիհէթլէրինի Բիշար իլէ զէվճէսի իզա-
պէլէ հիքէայէ էլլէտի, լաքին վալէրինին պազը աշվալինի սիւքիւթ իլէ կէչիրաթի
Պէօլլէնէ Բիշար իլէ կասթօն պէյնինաէ աօսթլըգ հաաըլ օլտուգաաաա սօնրա, Բի-
շար կասթօն տը Լանսի իլէ զէվճէսինէ Ամէրիկայա գաաար, րէֆազաթ իտէնէնին
վէ օրաաաա աաղաաղաի ալէմալէն արի վէ պէրի օլարազ, էօմը կէչիրմիլէ գաաար
վէրմիշ օլտուղընը սէօլլէմիշ իտի

Պիր չօգ սէնէլէր Գօնթ տը Մարօլըն էէտը իտարէսինաէ պուլընան ճէսիմ պիր
սէրվէթի վալէրի տը Մէվլէն թէքար էլէ կէչիրաթիքաէն սօնրա, սէրվէթը մէզքիւ-
րէյի քէնաաի ինթիլաապքէրտէօր օլան զէվճէսինէ թէվար էլլէմիշ իտի, Գօնթ տը Մարօ-
լըն թէնէսի իթմիշ օլտըղը պանգաաաա ալէազաաաար օլանլար հիշ պիր վէնի իլէ գարար-
աիտէ օլմազսըզըն մէզքիւ պանգանըն հիտապլարը գաթ, վէ աշտգա սէաա իտիլաթի
Մարօլըն ֆիրաթընաա զիմէտիալ օլան պանգանըն աաաաաաաաաա թէվգիթի օլը-
նըպ, ալմըլ օլտըղը մէպալիղը ճէսիմէյի իտէնէնէ մէնպուր իտիլաթի
Մարքի տը Մէվլէն օղլուլըն մուհապպէսինին թաֆսիլաթըլա քէնաաի քէնաաի-
օրին թէլէֆ իտիլինէ խապէրաար օլտըղաա, պիր տէրէնէնէ գաաար ճանը սըզըլաը
իտէ աէ, եաօ ու մաթէմ թութմաղա թէնէնէլիւ իթմէտի, հաթթա կազէթալը օղու-
լապ պիթիլաթիքաէն պէլ աազիգա սօնրա, հէր չէյի ունուլթուլ

Հէմիլիէգաաէսի վալէրինին պինպաշը Լանսօն իլէ էվէնաթիլինին վէ մէրգու-
մէնին զէվճիլէ պէրապէր Ամէրիկայա կիտէնէնինին խապէրլէրինէ տախի թէաճճիւպ
իթմէյիպ, պիր չօգ նաաիտէ հէտիլէլէր իլէ մէրգուլէյի թալթիթ էլլէտի
վաթօրըն հարէքէթ իտէնէնի իշարէթի վէրիլաթի, Եօնուլարը թէյիլի իթմէք իւզ-
րէ կէլմիշ օլան զէվաթ վաթօրաաա չըգալար, պուլար միյանընաա Օկիւսթ Տար-
լէյ իլէ Բէթէրա տաթի միւֆաթէգաթ իթաիլէր

Իզապէլ զէվճինին օմուղընա պաշընը աալաթաթըմըլ, աղլալըպ սըզլաաաաաա իտի
վալէրի իտէ ուֆուգաաաաաաաա մէաար էնդարը հաթթէթ իթմիշ, կիտէնէնի մա-
հալը պաիտէյի կէօղլէյիպ տուրմազաա, վէ զէվճինէ.— կասթօն, օրաաաա հէր չէյի ս-
նուաաաաաաաա.— աէմէքաէ, վէ կասթօն տաթի.— Հէր չէյի ունուաաաաաա վէ ֆազաթ
օրգին չէքաիլինի միհնէթ վէ մէյազգաթ ունուաաաաաաաա
— Եա օ կէնէնին աէնէթի.

— Հազարթ կէօրմիւշ աէյու գանն իտէն պիր ալըզըն իրաաթը մէնուաաաաա-
աի իտի, էօլլէ պիր ալըզըն էլլիլէ ալըլան հարանըն աէրօք հէր նէ գաաար չէաթի
օլաա ունուաաաաաաա.— աէաթի

ԽԻԹԱՄ

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0594164

